

**SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
V KADENCJA**

Warszawa, dnia 1 kwietnia 2005 r.

Druk nr 917

**PRZEWODNICZĄCA
Krajowej Rady Radiofonii
i Telewizji**

**Pan
Longin PASTUSIAK
MARSZAŁEK SENATU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Szanowny Panie Marszałku,

Na podstawie art. 12 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 grudnia 1992 roku o radiofonii i telewizji, przekazuję następujące dokumenty, przyjęte przez Krajową Radę Radiofonii i Telewizji uchwałami nr 117 i 118 z 10 marca bieżącego roku:

1. „Sprawozdanie Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z rocznego okresu działalności”;
2. „Informacja o podstawowych problemach radiofonii i telewizji”.

Uprzejmie proszę Pana Marszałka o przyjęcie obu materiałów i udostępnienie w druku senackim Paniom i Panom Senatorom zarówno Sprawozdania Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z rocznego okresu działalności, jak i Informacji o podstawowych problemach radiofonii i telewizji.

Z poważaniem

(-) Danuta Waniek

Tłoczono z polecenia Marszałka Senatu

SPRAWOZDANIE

KRAJOWEJ RADY RADIOFONII I TELEWIZJI

Z ROCZNEGO OKRESU DZIAŁALNOŚCI

SPIS TREŚCI

str.

I. Konstytucyjno – ustawowe zadania Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji.....	1
Nowe zasady i kierunki pracy KRRiT	1
Działania KRRiT na rzecz reprezentowania interesów odbiorców i zapewniania otwartego, pluralistycznego charakteru radiofonii i telewizji. Kontrola działalności nadawców	25
Kontrola działalności nadawców – przykłady	33
Projektowanie w porozumieniu z Prezesem Rady Ministrów kierunków polityki państwa w dziedzinie radiofonii i telewizji	36
Nagrody Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, promocja wartościowych gatunków i pozycji programowych oraz inicjowanie postępu naukowo–technicznego i organizowanie współpracy z zagranicą w dziedzinie radiofonii i telewizji	40
Nagrody KRRiT	40
Inicjowanie postępu technicznego	41
Organizowanie współpracy z zagranicą w dziedzinie radiofonii i telewizji	42
Udział w pracach Sejmu RP i Senatu RP	44
Wybory organów spółek publicznej radiofonii i telewizji	45
II. Strategia państwa polskiego w dziedzinie mediów elektronicznych na lata 2005-2015	47
Główne założenia opracowania przygotowanego przez Krajową Radę Radiofonii i Telewizji	47
Polityka państwa w dziedzinie mediów elektronicznych	47
Pojęcie mediów elektronicznych	48
Polityka państwa w dziedzinie mediów elektronicznych w kontekście ogólnej strategii rozwoju państwa polskiego	49
Cele strategiczne oraz metody ich realizacji. Model rynku – typy nadawców	50
Ochrona swobody wypowiedzi i informacji w mediach, ich niezależności oraz roli w systemie demokratycznym	50
Dostęp do rynku oraz do reklamy	50
Ochrona niezależności mediów	51
Ochrona demokratycznych funkcji mediów elektronicznych	51
Konwersja cyfrowa w radiofonii i telewizji	52
Prawna regulacja procesu cyfryzacji i funkcjonowania rynku radiofonii i telewizji cyfrowej oraz konieczność jej uzupełnienia	52
Konieczne rozstrzygnięcia związane z rozpoczęciem i przeprowadzeniem procesu konwersji	53
Ochrona konkurencji i pluralizm mediów	54
Ochrona konkurencji	54
Zapobieganie nadmiernej koncentracji w mediach	54

Pluralizm mediów.....	55
Nadawcy społeczni.....	56
Ochrona mediów lokalnych.....	56
Ochrona dostępu mniejszości narodowych i etnicznych do mediów elektronicznych.....	57
Udział Polski w kształtowaniu międzynarodowej polityki medialnej.....	57
Działania na rzecz rozwoju produkcji audiowizualnej w Polsce: produkcja telewizyjna, rozwój sektora produkcji niezależnej.....	58
Promocja produkcji pierwotnie wytworzonej w języku polskim.....	58
Wspieranie sektora produkcji niezależnej.....	58
Kodeksy dobrej praktyki.....	59
Kwoty produkcji niezależnej pierwotnie wytworzonej w języku polskim.....	59
Wspieranie producentów „pozawarszawskich”.....	60
Wykorzystanie nowych technologii jako nośnika informacji i wartości o charakterze kulturalnym.....	60
Radiofonia i telewizja publiczna.....	60
Forma prawna i system zarządzania nadawców publicznych.....	61
Licencja programowa i skwitowanie programowe.....	62
Kontrakt służby publicznej.....	63
Zasady finansowania nadawców publicznych.....	64
Ograniczenie przychodów z reklamy i sponsoringu nadawców publicznych.....	64
Zmiany w prawie polskim sprzyjające realizacji zadań przez radiofonię i telewizję publiczną.....	64
Porządek regulacyjny i model regulacji mediów elektronicznych	
Rola regulatora/regulatorów (poziom współpracy i podział kompetencji).....	65
Wariant nr 1: jeden zintegrowany organ regulacyjny.....	66
Wariant nr 2: równoległe funkcjonowanie KRRiT i URTiP.....	
Regulacja zawartości audiowizualnej Internetu oraz ochrony małoletnich i godności ludzkiej w Internecie.....	67
Zakończenie.....	69

III. Działalność prawotwórcza Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji..... 71

Realizacja ustawowych delegacji do wydawania przez KRRiT aktów wykonawczych.....	71
Udział w pracach nad projektem ustawy Prawo telekomunikacyjne.....	76
Udział w pracach nad ustawą o swobodzie działalności gospodarczej oraz ustawą przepisy wprowadzające ustawę o swobodzie działalności gospodarczej oraz o zmianie niektórych ustaw.....	77
Prace nad ustawą o ochronie małoletnich przed szkodliwymi treściami prezentowanymi w środkach masowego komunikowania.....	78
Realizacja przepisów innych ustaw związanych z funkcjonowaniem Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji oraz Biura KRRiT.....	78
Zmiany statutów jednostek publicznej radiofonii i telewizji.....	80

Radiofonia publiczna	80
Telewizja publiczna	80
Zawiadomienia do prokuratury	81
Wpływ orzecznictwa na działalność KRRiT – przykłady	83
IV. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji jako organ koncesyjny.....	99
A. Radio	99
Wprowadzenie.....	99
Postępowania w ramach ponownego udzielenia koncesji na nadawanie naziemnych programów radiowych	102
Nowe koncesje na nadawanie programów radiowych, cofnięcie koncesji, rozszerzenia koncesji o nowe stacje nadawcze oraz inne zmiany techniczne skutkujące zwiększeniem zasięgu programu	104
Wolne zasoby częstotliwości pozostające w dyspozycji KRRiT i planowany sposób ich zagospodarowania	109
Zmiany koncesji w zakresie warunków dotyczących programu i reklamy.....	111
Zmiany koncesji w związku z orzecznictwem	113
Przekształcenia właścicielskie w spółkach wykonujących koncesje na nadawanie naziemnych programów radiowych.....	113
Odroczenie terminu płatności, rozłożenie na raty opłaty koncesyjnej, umorzenie odsetek od zaległości we wnoszeniu opłat koncesyjnych.....	115
Realizacja obowiązku ustawowego obligującego koncesjonariuszy do corocznego składania do KRRiT sprawozdań finansowych.....	117
B. Telewizja	118
Wprowadzenie.....	118
Postępowania w ramach ponownego udzielenia koncesji na nadawanie naziemnych programów telewizyjnych	123
Nowa koncesja na naziemne rozpowszechnianie programu telewizyjnego, rozszerzenie koncesji o nowy kanał telewizyjny, zmiany techniczne koncesji naziemnych	125
Wolne zasoby kanałów telewizyjnych pozostające w dyspozycji KRRiT i planowany sposób ich zagospodarowania.....	126
Nowe koncesje na nadawanie satelitarnych programów telewizyjnych, zmiany koncesji istniejących oraz postępowania w sprawie cofnięcia koncesji	127
Przekształcenia właścicielskie w spółkach wykonujących koncesje na nadawanie programów telewizyjnych	128
Realizacja obowiązku corocznego składania sprawozdań finansowych do Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji przez nadawców naziemnych i satelitarnych programów telewizyjnych.....	129
C. Komunikacja kablowa	130
Postępowanie w ramach ponownego udzielenia koncesji na rozpowszechnianie programu w sieciach telewizji kablowej	130
Zmiany decyzji koncesyjnych na rozpowszechnianie programu w sieciach telewizji kablowej.....	134

Rejestracja programów rozprowadzanych w sieciach telewizji kablowej	138
Nowe przepisy dotyczące rejestracji programów w sieciach kablowych	140
Nowe usługi w sieciach kablowych. Cyfrowa telewizja kablowa	141
V. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji wobec nadawców publicznych.....	143
A. Radiofonia publiczna	143
Działania na rzecz powiększenia zasięgu odbioru programów nadawanych przez Polskie Radio S.A.....	143
Aktualna sytuacja nadawcza regionalnych rozgłośni Polskiego Radia.....	144
B. Telewizja publiczna.....	145
Działania na rzecz rozszerzenia zasięgu i poprawy odbioru programów nadawanych przez Telewizję Polską S.A.....	145
Rozwój sieci Oddziałów Terenowych TVP S.A.....	145
Działania na rzecz rozwoju radiofonii i telewizji cyfrowej	146
Współpraca nadawców ze spółką TP EmiTel Sp. z o.o. w zakresie świadczenia usług operatorskich	147
VI. Kontrola działalności programowej nadawców	149
Kontrola działalności programowej nadawców publicznych.....	150
Kontrola działalności programowej nadawców koncesjonowanych.....	151
A. Radio.....	151
B. Telewizja.....	153
Badania odbioru programów radiowych i telewizyjnych.....	154
VII. Kontrola działalności reklamowej i sponsorskiej nadawców telewizyjnych i radiowych	155
Kontrola działalności reklamowej i sponsorskiej w Telewizji Polskiej S.A.....	155
Kontrola działalności reklamowej w Polskim Radiu S.A.	157
Kontrola działalności reklamowej i sponsorskiej koncesjonowanych nadawców telewizyjnych rozpowszechniających program drogą naziemną i satelitarną	158
Kontrola działalności reklamowej i sponsorskiej koncesjonowanych nadawców telewizyjnych rozpowszechniających program drogą kablową.....	160
Kontrola działalności reklamowej i sponsorskiej ogólnopolskich koncesjonowanych nadawców radiowych	162
Kontrola działalności reklamowej i sponsorskiej lokalnych koncesjonowanych nadawców radiowych	162
Decyzje o ukaraniu nadawców za naruszenia obowiązujących przepisów w zakresie działalności reklamowej i sponsorskiej	164
VIII. Działalność międzynarodowa Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji.....	167
Działania KRRiT związane z członkostwem Polski w Unii Europejskiej.	167
Implementacja wspólnotowych regulacji audiowizualnych.....	169
Udział w pracach stałych komitetów i grup roboczych w Brukseli	174

Prace w innych grupach i komitetach roboczych	177
Realizacja projektu Phare.....	179
Wizyty studyjne członków KRRiT związane z członkostwem Polski w UE. Konferencje międzynarodowe	181
Działania KRRiT na forum Rady Europy	184
Udział w pracach Europejskiej Platformy Ciał Regulujących (EPRA)	185
Działania KRRiT na rzecz współpracy polsko-ukraińskiej	185
Działalność Biura Współpracy z Programem Media – Media Desk Polska w 2004 roku	187
IX. Działalność Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji w zakresie opłat abonamentowych i pozaabonamentowych	195
Wysokość opłat abonamentowych	196
Podział wpływów abonamentowych i pozaabonamentowych pomiędzy jednostki publicznej radiofonii i telewizji w 2004 roku	198
Podział wpływów abonamentowych planowanych na 2005 rok między spółki publicznej radiofonii i telewizji.....	203
Współpraca Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z Kancelarią Prezesa Rady Ministrów, Urzędem do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych i Przedsiębiorstwem Państwowym Użyteczności Publicznej „Poczta Polska	205
Umarzanie i rozkładanie na raty zaległości w opłatach abonamentowych	203
Korespondencja związana z opłatami abonamentowymi.....	211
Informacja o stanie abonentów radiowych i telewizyjnych	212
X. Skargi i interwencje.....	217
Skargi dotyczące programów nadawców publicznych	217
Telewizja Polska S.A.....	217
Polskie Radio S.A. oraz regionalne rozgłośnie Polskiego Radia.....	229
Skargi dotyczące programów nadawców koncesjonowanych	231
Zorganizowane protesty	237
Zestawienie danych statystycznych dotyczących wniosków, skarg i opinii przekazanych w 2004 roku do Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji	240
XI. Budżet Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji	243

I. KONSTYTUCYJNO – USTAWOWE ZADANIA KRAJOWEJ RADY RADIOFONII I TELEWIZJI

Nowe zasady i kierunki pracy KRRiT

1.1 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji została powołana ustawą z 15 października 1992 roku o zmianie Konstytucji RP. Ustawa z 29 grudnia 1992 roku o radiofonii i telewizji, w ślad za normą konstytucyjną, ustanowiła Krajową Radę jako organ państwowy właściwy w sprawach radiofonii i telewizji. W Konstytucji RP z 2 kwietnia 1997 roku przepisy, odnoszące się do Krajowej Rady znalazły się w rozdziale IX „Organy kontroli państwowej i ochrony prawa”. **Konstytucyjnie akcentowaną rolą KRRiT jest ochrona wolności słowa, prawa do informacji oraz interesu publicznego w radiofonii i telewizji** (art. 213 ust. 1). Krajowa Rada, oprócz uprawnień w zakresie ochrony prawa, wykonuje także zadania organu administracji m.in. prowadząc postępowanie koncesyjne. Posiada też uprawnienia do wydawania rozporządzeń jako aktów wykonawczych do ustaw, a w sprawach indywidualnych do podejmowania uchwał (art. 213 ust. 2).

W oparciu o art. 12 ustawy o radiofonii i telewizji Krajowa Rada przedstawia corocznie Sejmowi RP, Senatowi RP i Prezydentowi RP sprawozdanie ze swej działalności oraz informację o podstawowych problemach radiofonii i telewizji. Informację taką Krajowa Rada corocznie przedstawia również Prezesowi Rady Ministrów. Sejm RP i Senat RP podejmują uchwały o przyjęciu bądź odrzuceniu sprawozdania KRRiT.

1 lipca 2004 roku podczas głosowania na 78 posiedzeniu Sejm RP odrzucił sprawozdanie KRRiT za 2003 rok (za odrzuceniem sprawozdania były 234 głosy, a przeciwko - 172). Sprawozdania KRRiT za lata poprzednie były zawsze przyjmowane przez Sejm RP. Sześciokrotnie Sejm RP dołączał do swoich uchwał dodatkowe uwagi i zastrzeżenia, o których jest mowa w art. 12 ust. 3 ustawy o radiofonii i telewizji. Krajowa Rada każdorazowo, w działalności w roku następnym, odnosiła się do uwag, sformułowanych w uchwałach Sejmu RP i informowała Marszałka Sejmu RP o sposobie ich załatwienia oraz wykorzystania.

Senat RP przyjął sprawozdanie KRRiT sześć razy: w 1995, 1996, 1997, 2002, 2003 i 2004 roku. 24 czerwca 2004 roku Senat RP przyjął sprawozdanie KRRiT, nie formułując dodatkowych uwag. Za przyjęciem sprawozdania KRRiT głosowało 62 senatorów, a przeciwko było 18.

W roku bieżącym Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji przedstawia Sejmowi RP i Senatowi RP oraz Prezydentowi RP dwunaste sprawozdanie ze swojej działalności wraz z informacją o podstawowych problemach radiofonii i telewizji.

1.2 Wskazania Sejmu RP i Senatu RP, sformułowane podczas debaty parlamentarnej oraz wnioski sformułowane przez senacką Komisję Kultury i Środków Przekazu, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji przyjęła do realizacji w swojej działalności.

Senacka Komisja Kultury i Środków Przekazu, 15 czerwca 2004 roku po przeanalizowaniu sprawozdania Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, przekazała następujące wnioski do realizacji:

- zwrócenie uwagi na przestrzeganie zasady tolerancji światopoglądowej w mediach publicznych,
- rygorystyczne przestrzeganie zapisanych w koncesjach proporcji słowa i muzyki w lokalnych rozgłośniach radiowych, zgrupowanych w kompaniach radiowych takich jak AGORA czy PLUS,
- zgodnie z art.6 ust.2 pkt 1 ustawy o radiofonii i telewizji projektowanie w porozumieniu z Prezesem Rady Ministrów kierunków polityki państwa w dziedzinie radiofonii i telewizji oraz współuczestniczenie w tworzeniu pluralistycznej polityki rynku medialnego.

Podejmując działania na rzecz przestrzegania zasady tolerancji światopoglądowej Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji uwzględniała regulacje ustawowe w tym zakresie. Ustawa o radiofonii i telewizji nie formułuje wprost zasady tolerancji w mediach, ale w wielu miejscach nakazuje zachowanie takiej postawy. Propagowanie tolerancji służy edukacji obywatelskiej, która jest zadaniem radiofonii i telewizji wymienionym w art.1 ust. 1. Zgodnie z ustawą, KRRiT „zapewnia otwarty i pluralistyczny charakter radiofonii i telewizji” (art.6 ust. 1). KRRiT poprzez swoją politykę koncesyjną sprzyja różnorodności programowej i tematycznej, zróżnicowanym postawom, poglądom, a także swobodzie wypowiedzi oraz przeciwdziała monopolom w dziedzinie mediów (także programowym).

Obowiązek zapewnienia pluralistycznego charakteru radiofonii i telewizji znajduje swoje odbicie także w art. 18 ust. 1 ustawy stanowiącym, iż programy „nie mogą zawierać treści dyskryminujących ze względu na rasę, płeć lub narodowość”, art. 21 ust.2 nakazującym programom publicznej telewizji i radiofonii rzetelne ukazywanie różnorodności wydarzeń, umożliwianie prezentowania zróżnicowanych poglądów i stanowisk, uwzględnianie potrzeb mniejszości narodowych i grup etnicznych. Wszystko to powinno „sprzyjać swobodnemu kształtowaniu się poglądów obywateli”.

27 maja 2004 roku podczas konferencji nt. tolerancji w mediach Przewodnicząca KRRiT omówiła postawy mediów wobec zjawiska nietolerancji. Podstawą wystąpienia była analiza porównawcza audycji, w których jako temat występowała szeroko rozumiana tolerancja.

Analiza wykazała, że telewizja w sposób niezmiernie znaczący wpływa na świadomość społeczną. Media raczej pokazują niż propagują tolerancję. Zbyt mało jest audycji o charakterze edukacyjnym, poświęconym pojęciu tolerancji jako takiemu. W mediach komercyjnych audycje uwzględniające pojęcie tolerancji mają czasem charakter wyłącznie sensacyjny.

W zakresie przestrzegania zasady tolerancji, w tym tolerancji światopoglądowej, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji podjęła współpracę z Pełnomocnikiem Rządu ds. Równego Statusu Kobiet i Mężczyzn.

Podczas ubiegłorocznych seminariów omawiano problemy, dotyczące kampanii społecznych i inicjatyw regionalnych w procesie upowszechniania idei tolerancji. W dyskusjach panelowych na temat prezentacji możliwości prowadzenia kampanii społecznych przy współudziale mediów publicznych zastanawiano się jak najlepiej promować tolerancję w mediach. Dyskusje organizowano wspólnie z Akademią Telewizyjną TVP S.A., a udział w niej wzięli przedstawiciele władz spółek radiofonii i telewizji publicznej, organizacji i stowarzyszeń pozarządowych, samorządów regionalnych.

Wskazania Senatorów oraz wnioski z przeprowadzonych dyskusji, spowodowały ujęcie w planie pracy KRRiT na lata 2004 – 2005, przeprowadzenia monitoringu audycji radiowych i telewizyjnych pod kątem pluralizmu programowego oraz przestrzegania zasady bezstronności nadawców publicznych w sprawach światopoglądowych i zrównoważonej prezentacji związanych z tym postaw.

Monitoring ten będzie przeprowadzony w pierwszym półroczu 2005 roku.

W związku z zaleceniem rygorystycznego przestrzegania zapisanych w koncesjach proporcji słowa i muzyki w lokalnych rozgłośniach radiowych, zgrupowanych w kompaniach radiowych takich jak AGORA czy PLUS, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji podejmowała monitoringi pod kątem realizacji warunków koncesyjnych.

W tym miejscu warto zwrócić uwagę na problem ustrojowy, przejawiający się w rozbieżności stanowisk, jakie zarysowały się między Krajową Radą Radiofonii i Telewizji a Najwyższą Izbą Kontroli, w związku z kontrolą działalności koncesyjnej, przeprowadzaną na zlecenie Sejmu RP.

NIK zarzuca, że KRRiT bezprawnie nakłada na koncesjonariusza określone obowiązki programowe. Tymczasem zakres działań organu regulacyjnego, jakim jest KRRiT, wynika wprost z przepisów rangi konstytucyjnej, skonkretyzowanych w art. 6 ustawy o radiofonii i telewizji. Na tej podstawie Przewodniczący KRRiT wydaje koncesje gwarantujące określoną zawartość programową.

Określenie obowiązków programowych w koncesjach jest warunkiem utrzymania pluralizmu. Udział słowa zapewniają zapisy dotyczące obecności w programie określonej tematyki np. lokalnej. W programach o charakterze uniwersalnym nadawcy mają obowiązek nadawać audycje poświęcone tematyce lokalnej w wymiarze 10% lub 12% tygodniowego czasu emisji, liczonego w porze dziennej.

Zadaniem KRRiT jest bowiem ochrona słowa i lokalności, wobec nasilającej się tendencji do ograniczania programów radiowych wyłącznie do emisji muzyki.

KRRiT w tym działaniu jest w pełni zgodna ze stanowiskiem senackiej Komisji Kultury i Środków Przekazu. Interpretacja przepisów przyjęta przez NIK pozostaje w całkowitej sprzeczności ze stanowiskiem Komisji.

Omówienie wyników monitoringu znajduje się w części „Informacja o podstawowych problemach radiofonii i telewizji.”

Praktyczna realizacja zalecenia senackiej Komisji Kultury i Środków Przekazu dotyczącego realizacji art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy o radiofonii i telewizji, stanowiącego o projektowaniu w porozumieniu z Prezesem Rady Ministrów kierunków polityki państwa w dziedzinie radiofonii i telewizji, była przedmiotem szczegółowych uzgodnień w pierwszej połowie 2004 roku.

Międzyresortowy Zespół ds. Strategii Rozwoju Radiofonii i Telewizji został powołany zarządzeniem nr 105 Prezesa Rady Ministrów z 19 listopada 2004 roku.

6 września 2004 roku odbyło się spotkanie członków Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z Prezesem Rady Ministrów. Podczas spotkania zapowiedziano powołanie zespołu

roboczego, którego zadaniem będzie stwarzanie warunków do wspólnego określania polityki medialnej państwa oraz wypracowanie rozwiązań oczekiwanej kompleksowej nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji.

Prace wspólnego zespołu roboczego rozpoczęto od omówienia opracowań przedstawionych przez KRRiT: raportu o stanie rynku radiowego i telewizyjnego w Polsce w chwili przystępowania do Unii Europejskiej oraz projektu strategii państwa w dziedzinie mediów elektronicznych wraz z prognozą rynku medialnego w Polsce.

Realizacja art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy o radiofonii i telewizji, Krajowa Rada traktuje priorytetowo, jako główne zadanie umieszczone w planie pracy KRRiT na lata 2004 – 2005.

W każdej dyskusji parlamentarnej w szczególności zwracano uwagę na konieczność podejmowania działań chroniących dzieci i młodzież przed przemocą, okrucieństwem i demoralizacją.

W okresie sprawozdawczym KRRiT spełniała funkcje kontrolne w zakresie przestrzegania przez nadawców publicznych i koncesjonowanych przepisów ustawy o radiofonii i telewizji, dotyczących ochrony małoletnich widzów przed audycjami zagrażającymi fizycznemu, psychicznemu lub moralnemu rozwojowi małoletnich oraz audycjami zawierającymi sceny lub treści mogące mieć na ten rozwój negatywny wpływ.

KRRiT pracuje też nad nowym rozporządzeniem dostosowanym do znowelizowanych przepisów ustawy o radiofonii i telewizji, wprowadzających obowiązek oznaczania przez nadawców audycji i innych przekazów odpowiednim symbolem graficznym, określającym ich szkodliwość dla małoletnich widzów, z uwzględnieniem kategorii wiekowych.

Nadzór nad przestrzeganiem przez nadawców przepisów, dotyczących ochrony dzieci i młodzieży przed szkodliwymi dla nich audycjami, realizowany był przede wszystkim w oparciu o dwa źródła informacji o programach: skargi telewidzów i radiosłuchaczy oraz okresowe monitoringi audycji.

Przewodniczący KRRiT żądał od nadawców wyjaśnień, zwracał uwagę na występujące nieprawidłowości, wzywał nadawców do zaniechania nadawania określonych audycji, względnie ich przeniesienia poza czas chroniony. W przypadkach szczególnie drastycznych Przewodniczący KRRiT nakładał kary pieniężne.

Rozporządzenie KRRiT, na podstawie delegacji zawartej nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji przyjętej przez Sejm 2 kwietnia 2004 roku, winno określić cechy i szczegółowe warunki kwalifikowania, rozpowszechniania, zapowiadania i oznaczania symbolami graficznymi audycji lub innych przekazów, z uwzględnieniem podziału małoletnich na kategorie wiekowe.

Nowelizacja ustawy wprowadziła po raz pierwszy trzeci (najszerzy) poziom ochrony małoletnich widzów.

Poziom 1 – to audycje, które jako całość zagrażają rozwojowi małoletnich – emisja ich jest całkowicie zabroniona (art. 18. ust.4).

Poziom 2 – to audycje zawierające sceny lub treści mogące mieć negatywny wpływ na prawidłowy rozwój małoletnich widzów – emisja dozwolona, z odpowiednim ostrzegawczym symbolem graficznym, wyłącznie w godzinach od 23 do 6 (art. 18 ust. 5 i 5a).

Poziom 3 – wszystkie inne audycje, obowiązkowo oznakowane symbolami informacyjnymi z uwzględnieniem stopnia szkodliwości dla poszczególnych kategorii wiekowych małoletnich (art. 18 ust. 5b).

W procesie przygotowywania rozporządzenia Krajowa Rada stwierdziła niespójność dwóch przepisów, dotyczących oznaczania audycji lub innych przekazów nadawanych w „czasie ochronnym”.

W konsekwencji ta niespójność stwarza możliwość naruszania zasady „czasu ochronnego”. Wątpliwości odnoszą się szczególnie do ust. 5b w art. 18 ustawy o radiofonii i telewizji (*Nadawcy są zobowiązani do oznaczania audycji lub innych przekazów, o których mowa w ust. 5 (a więc dozwolonych w czasie ochronnym między godz. 6 a 23) (...) uwzględniając stopień szkodliwości danej audycji lub przekazu dla małoletnich w poszczególnych kategoriach wiekowych*) oraz do ust. 6 pkt 2 i 3, w którym KRRiT zobowiązana została do określenia w drodze rozporządzenia warunków kwalifikowania i rozpowszechniania audycji, podziału małoletnich na kategorie wiekowe oraz wzorów symboli graficznych w odniesieniu m.in. do „czasu ochronnego” - *uwzględniając stopień szkodliwości audycji dla małoletnich w poszczególnych kategoriach wiekowych*.

Pozostaje to w sprzeczności z ust. 5 art. 18 ustawy, który wyklucza bezwarunkowo w czasie między godz. 6 a 23 wszelkie audycje *mogące mieć negatywny wpływ na prawidłowy fizyczny, psychiczny lub moralny rozwój małoletnich*.

Krajowa Rada znalazła się w sytuacji, w której musi w rozporządzeniu (art. 18 ust. 6) określić dla „czasu ochronnego” cechy audycji i odpowiadające im symbole graficzne *z uwzględnieniem stopnia szkodliwości (...) w poszczególnych kategoriach wiekowych niepełnoletnich widzów, z jednoczesnym założeniem, że jeżeli dana audycja może być szkodliwa („mieć negatywny wpływ”) dla jakiegokolwiek grupy wiekowej małoletnich, to nie może ona być w ogóle emitowana w czasie ochronnym* (ust. 5).

Powyższe przepisy tworzą obowiązki dla nadawców i stanowią podstawę nakładania kar przez Przewodniczącego KRRiT, a w przypadkach odwołania od decyzji stają się materiałem rozstrzygnięć sądowych.

Zważywszy na wagę i potencjalne konsekwencje powstałego problemu Przewodnicząca KRRiT zwróciła się w tej sprawie do Rzecznika Praw Obywatelskich oraz do Rzecznika Praw Dziecka.

Rzecznik Praw Obywatelskich wyraził opinię, iż występująca niespójność wydaje się możliwa do usunięcia poprzez skonkretyzowanie określeń w przepisach rozporządzenia, wydawanego na podstawie art. 18 ust. 6 ustawy, ale zaznaczył że nie będzie to „łatwe zarówno dla psychologów i pedagogów, jak i prawników”.

W pracach podjętych przez KRRiT zdecydowano się na dookreślenie terminów użytych w ustawie tak, aby w odniesieniu do „czasu ochronnego” użyte w ustawie sformułowanie „szkodliwy” zinterpretować jako „nieprzeznaczony dla danej grupy wiekowej”.

KRRiT współpracuje w tym zakresie z naukowcami z Uniwersytetu Warszawskiego i Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, którzy przygotowują specjalistyczne analizy, dotyczące podziału małoletnich widzów na grupy wiekowe, z punktu widzenia wpływu programów audiowizualnych, na ich rozwój.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji podejmując działania związane z ochroną młodocianych odbiorców przed szkodliwymi dla nich programami przyjęła stanowisko, w którym zdecydowanie podkreśla, że w tym zakresie nie będzie wyrażać zgody na samowolną liberalizację stosowania obowiązujących przepisów.

Ustawa o radiofonii i telewizji zobowiązuje Krajową Radę Radiofonii i Telewizji do kontroli przestrzegania przez nadawców przepisów, chroniących młodocianych odbiorców mediów elektronicznych przed szkodliwymi dla nich programami oraz określa odpowiedzialność prawną nadawców. W praktyce Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji najczęściej ogranicza się do zwrócenia uwagi nadawcom na popełnione błędy w prawidłowej klasyfikacji audycji do emisji i wzywania ich do zaniechania działań sprzecznych z prawem. W przypadkach skrajnych nakładane są kary pieniężne. Dotychczas metoda ta na ogół była

skuteczna: nadawcy zobowiązywali się do staranniejszego doboru i kwalifikacji emitowanych materiałów.

W ostatnim czasie Krajowa Rada obserwuje jednak próby rozszerzenia przez nadawców granic, określonych w ustawie o radiofonii i telewizji w zakresie ochrony dzieci i młodzieży przed treściami szkodliwymi. Coraz częściej w czasie objętym ochroną są emitowane audycje, których pora emisji powinna zgodnie z prawem przypadać po godzinie 23.00.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji powiadomiła nadawców, że nie wyraża zgody na samowolną liberalizację w praktycznym stosowaniu przepisów ustawowych, dotyczących obowiązku ochrony nieletnich odbiorców programów, a w szczególności zasady czasu objętego ochroną. Jeśli okaże się to konieczne, Krajowa Rada będzie zmuszona, częściej niż było to dotychczas, nakładać kary pieniężne na nadawców nieprzestrzegających przepisów określonych w art. 18 ust. 1-5b oraz ust. 6 ustawy o radiofonii i telewizji, a także do szerszego uwzględniania płynących stąd wniosków przy procesie udzielania i rozszerzania koncesji. Krajowa Rada podkreśliła, że stosowanie oznakowania „tylko dla dorosłych” nie zwalnia nadawcy z obowiązku umieszczenia audycji w odpowiednim paśmie czasowym.

Krajowa Rada przypomniała też nadawcom o potrzebie zwrócenia uwagi na sposób umieszczania reklam w pasmach sąsiadujących bezpośrednio z audycjami dla dzieci i młodzieży. Praktyka stosowana przez nadawców często nie uwzględnia niebezpieczeństwa niewłaściwego odbioru reklam przez małoletnich widzów.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji zwróciła się z apelem do wszystkich nadawców o dobrowolną autoregulację zasad działalności reklamowej, której odbiorcami mogą być dzieci. Za pierwszy ważny krok w tej dziedzinie Krajowa Rada uznała „Kartę zasad”, przyjętą przez CANAL + CYFROWY.

Na apel KRRiT odpowiedziały władze spółki TVP S.A. Zarząd Telewizji Polskiej S.A. przyjął w styczniu 2005 roku nowe zasady emisji reklam i audycji sponsorowanych. Pozytywną ocenę inicjatywy Zarządu TVP S.A. wyraziła w swojej uchwale Rada Programowa, która podzielając pogląd Krajowej Rady, również podkreśliła, że konieczne jest stworzenie ram prawnych, obligujących do przyjęcia takich samych zasad przez wszystkich nadawców, by żaden z nich nie znajdował się w sytuacji uprzywilejowanej na konkurencyjnym rynku. Jak dotychczas pozostali nadawcy nie odpowiedzieli na apel KRRiT o przyjęcie jednolitych zasad emisji reklam i audycji sponsorowanych.

Realizując wskazanie, zawarte w dyskusji parlamentarnej, w sprawie skutecznego egzekwowania od nadawców publicznych równości dostępu środowisk politycznych i społecznych do mediów elektronicznych, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji zwracała uwagę nadawcom publicznym, iż zgodnie z ustawowymi przepisami, programy publicznej radiofonii i telewizji powinny:

- rzetelnie ukazywać całą różnorodność wydarzeń i zjawisk,
- sprzyjać swobodnemu kształtowaniu się poglądów obywateli oraz formowaniu się opinii publicznej,
- umożliwiać obywatelom i ich organizacjom uczestniczenie w życiu publicznym poprzez prezentowanie zróżnicowanych poglądów i stanowisk.

Problemy te Krajowa Rada uregulowała w rozporządzeniu w sprawie trybu postępowania w związku z przedstawianiem w programach publicznej radiofonii i telewizji stanowisk partii politycznych, związków zawodowych i związków pracodawców w węzłowych sprawach publicznych. Wraz z rozporządzeniem przyjęte zostało stanowisko

Krajowej Rady, dotyczące zasad dostępu przedstawicieli partii politycznych do programów mediów publicznych.

Krajowa Rada zwróciła również uwagę, że badania dotyczące udziału w mediach publicznych, przedstawicieli życia politycznego, muszą pokazywać aktualną sytuację, na zmieniającej się scenie politycznej.

1.3 27 maja 2004 roku Sejm RP przyjął uchwałę, na podstawie której zlecił Najwyższej Izbie Kontroli dokonanie kontroli działalności KRRiT w zakresie prowadzonych w latach 2001 – 2003 postępowań w sprawach rozpowszechniania programów radiowych i telewizyjnych.

Do ustaleń tej kontroli, przedstawionych w protokole podpisanym 28 października 2004 roku przez inspektorów NIK, Przewodniczący KRRiT wniósł liczne zastrzeżenia. Na skutek nieuwzględnienia większości tych wyjaśnień Przewodniczący KRRiT skorzystał z prawa odmowy podpisania protokołu.

Odmowa podpisania protokołu nie wstrzymuje dalszej procedury, związanej ze sformułowaniem ostatecznych zaleceń i wniosków pokontrolnych. W związku z powyższym Najwyższa Izba Kontroli przekazała Krajowej Radzie wystąpienie pokontrolne, do którego 23 lutego 2005 roku w trybie art. 61 ust. 1 i 2 ustawy o NIK zgłoszone zostały zastrzeżenia. Zgodnie z ustawową procedurą zastrzeżenia te będą omawiane na posiedzeniu Kolegium NIK z udziałem Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji.

1.4 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, systematycznie normując zasady postępowania oraz doskonaląc pragmatykę własnej pracy, podjęła w ubiegłym roku kilka inicjatyw, służących temu celowi, w tym przede wszystkim przyjęła zasady etyczne swojej pracy.

Członkowie Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji kierują się niżej wymienionymi zasadami:

- **Zasada prymatu interesu publicznego** – uchwały i działania podejmowane przez Krajową Radę i jej członków służą interesowi publicznemu.
- **Zasada apartyjności** – członkowie Krajowej Rady, niezależnie od swoich poglądów, nie angażują się w jakąkolwiek działalność partyjną i nie kierują się w swojej działalności interesami politycznymi.
- **Zasada obiektywizmu** – Krajowa Rada i jej członkowie zachowują bezstronność wobec organów władzy, podmiotów rynkowych i innych zainteresowanych stron.
- **Zasada rzetelności i odpowiedzialności** - Krajowa Rada i jej członkowie działają w sposób pozwalający wywiązać się z prawnej i moralnej odpowiedzialności za podejmowane decyzje.
- **Zasada kolegialności** – Krajowa Rada działa kolegialnie zgodnie z ustawowo określoną właściwością. Członkowie Krajowej Rady zachowują prawo do prezentowania, we własnym imieniu, pluralistycznych opinii.
- **Zasada przejrzystości** – Krajowa Rada działa zgodnie z publicznie znanym planem pracy, zapewnia jawność swojej pracy i decyzji, zdaje opinii publicznej sprawę i udostępnia informacje na temat swojej działalności.
- **Zasada konsultacji z zainteresowanymi stronami** – Krajowa Rada podejmuje uchwały i działania na podstawie konsultacji z zainteresowanymi stronami.

- **Zasada unikania konfliktu interesów** – członkowie Krajowej Rady nie podejmują zobowiązań lub działań, które mogą grozić konfliktem interesów i zagrażać realizacji zasady prymatu interesu publicznego oraz obiektywizmu.
- **Zasada wysokich standardów profesjonalnych** – Krajowa Rada i jej członkowie podejmują uchwały i działania w oparciu o wiedzę oraz analizy rynku medialnego.

1.5 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, 31 sierpnia 2004 roku, przyjęła zasady postępowania konsultacyjnego.

W związku z dyrektywami Parlamentu Europejskiego i Rady z 7 marca 2002 roku w sprawie wspólnych ram regulacyjnych sieci i usług łączności elektronicznej oraz o komunikacji elektronicznej, ustawa z 16 lipca 2004 roku Prawo telekomunikacyjne, w art. 15 nakłada na Krajową Radę Radiofonii i Telewizji obowiązek przeprowadzania postępowania konsultacyjnego, w zakresie określonym w art. 10 ust. 3, przed podjęciem decyzji m.in. w sprawie analizy rynku oraz nałożenia, zniesienia, utrzymania lub zmiany obowiązków regulacyjnych w stosunku do przedsiębiorcy telekomunikacyjnego o znaczącej pozycji lub nieposiadającego takiej pozycji.

- Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji przeprowadza postępowanie konsultacyjne przed przyjęciem rozstrzygnięcia we wszystkich sprawach o istotnym znaczeniu dla radiofonii i telewizji oraz rynku mediów elektronicznych.
- Przewodniczący KRRiT ogłasza w siedzibie oraz na stronach internetowych rozpoczęcie postępowania konsultacyjnego, określając przedmiot i termin postępowania konsultacyjnego oraz udostępniając projekt rozstrzygnięcia wraz z uzasadnieniem.
- W przypadku, gdy konsultacja dotyczy elementu polityki audiowizualnej lub szerszej koncepcji, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji publikuje materiał przedstawiający problem oraz warianty działania, które bierze pod uwagę.
- W przypadkach przewidzianych prawem, Przewodniczący KRRiT informuje inne organy o wszczęciu postępowania konsultacyjnego.
- O ile Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji nie ustali innego terminu, postępowanie konsultacyjne trwa 30 dni od dnia ogłoszenia rozpoczęcia tego postępowania. Wyniki tego postępowania, a także niezastrzeżone stanowiska uczestników postępowania konsultacyjnego ogłaszane są w siedzibie i na stronie internetowej Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji.
- Po zakończeniu postępowania konsultacyjnego, Przewodniczący KRRiT w ciągu 14 dni ogłosi komunikat o podjętym rozstrzygnięciu czy uchwale wraz z uzasadnieniem. W tym czasie Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji może zwrócić się do uczestników konsultacji z prośbą o szersze przedstawienie swojego stanowiska.
- W wyjątkowych przypadkach, wymagających pilnego działania ze względu na bezpośrednie i poważne zagrożenie konkurencyjności lub interesów użytkowników, Przewodniczący KRRiT, może bez przeprowadzenia postępowania konsultacyjnego wydać decyzję na okres nieprzekraczający 6 miesięcy. Wydanie kolejnej decyzji w tej samej sprawie poprzedza się postępowaniem konsultacyjnym.
- Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji podaje do publicznej wiadomości, który departament Biura KRRiT odpowiedzialny jest za konkretne postępowanie konsultacyjne.
- Niezależnie od formalnych postępowań konsultacyjnych, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji korzystać będzie z innych form podtrzymywania kontaktu z zainteresowanymi środowiskami i zapoznawania się z ich poglądami.

1.6 Podczas posiedzenia, 4 listopada 2004 roku, KRRiT przyjęła zasady w sprawie wydawania opinii dla Przewodniczącego KRRiT na temat wniosków (podań, aplikacji) o dobór częstotliwości radiowych i kanałów telewizyjnych, w związku z przygotowaniem wniosków do Prezesa URTiP o uzupełnienie planu zagospodarowania częstotliwości.

KRRiT ustaliła te zasady w związku z otrzymywanymi wnioskami (podaniami, aplikacjami) o dobór częstotliwości radiowych i kanałów telewizyjnych, składanymi przez podmioty zainteresowane podjęciem lub rozszerzeniem działalności, polegającej na rozpowszechnianiu programów radiowych i telewizyjnych.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji zachowując dbałość o otwarty i pluralistyczny charakter radiofonii i telewizji oraz mając na względzie zaspokojenie potrzeb rozwoju rynku audiowizualnego w Polsce, przeprowadza postępowanie zmierzające do ustalenia potrzeb podmiotów, zainteresowanych złożeniem wniosku o udzielenie bądź rozszerzenie koncesji oraz wyraża stanowisko w sprawie zasadności doboru przez Prezesa URTiP zasobów częstotliwościowych, umożliwiających publikację przez Przewodniczącego KRRiT ogłoszenia o możliwości uzyskania koncesji lub jej rozszerzenia.

Wniosek o dokonanie zmiany (uzupełnienia) planu zagospodarowania częstotliwości składany jest przez Przewodniczącego KRRiT do Prezesa URTiP, w trybie określonym w art. 112 ust. 2 ustawy Prawo telekomunikacyjne i w oparciu o stanowisko KRRiT. Przewodniczący KRRiT, po zasięgnięciu opinii KRRiT w zakresie szczegółowych warunków rozpowszechniania programu, dokonuje publikacji ogłoszenia o możliwości uzyskania lub rozszerzenia koncesji.

W przyjętych zasadach Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji określiła szczegółowe warunki, jakie muszą spełniać wnioski o dobór częstotliwości radiowej lub kanału telewizyjnego w zależności od tego, czy są to aplikacje o rozszerzenie koncesji, czy o jej udzielenie.

Biuro Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, aby umożliwić KRRiT zajęcie stanowiska w sprawie aplikacji o dobór częstotliwości, zgodnie z przyjętymi zasadami, przygotowuje w szczególności następujące informacje:

- potrzeby nadawców publicznych w zakresie pozyskania nowych częstotliwości na danym obszarze;
- dostępność programów radiowych lub telewizyjnych na danym obszarze wraz z informacją o charakterze nadawanych programów;
- stan rynku reklamowego, udział w rynku reklamowym oraz audytorium nadawców istniejących;
- możliwości techniczne doboru częstotliwości, w szczególności z uwzględnieniem wcześniej zgłoszonych potrzeb doboru w kolejności: występujące zakłócenia stacji pracujących, uzupełnianie zasięgu nadawców istniejących, dobór będący odzwierciedleniem strategicznych decyzji KRRiT;
- sytuacja ekonomiczno – finansowa funkcjonujących na danym obszarze nadawców na podstawie przekazanych do KRRiT sprawozdań finansowych.

1.7 Podczas posiedzenia 24 grudnia 2004 roku Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji przyjęła procedury postępowania wobec wniosków o rozłożenie na raty, umarzanie odsetek oraz podstawowych należności z tytułu opłat koncesyjnych, a także opłat za rozpowszechnianie programów w sieciach kablowych i za wpis do rejestru rozprowadzania programów w sieciach kablowych.

Przyjęcie wyżej wymienionych procedur stanowi wykonanie zaleceń pokontrolnych, sformułowanych przez audytora wewnętrznego. Określenie procedur obowiązujących na tym etapie postępowania koncesyjnego jest też zgodne z zaleceniami, wynikającymi z regulacji unijnych, w których w szczególności podkreśla się konieczność prowadzenia przejrzystej polityki w zakresie podejmowania decyzji o charakterze finansowym i mających skutki dla budżetu państwa.

1.8 Podejmując działania mające na celu określenie toku prowadzenia postępowania koncesyjnego oraz realizując wnioski, zawarte w sprawozdaniach z audytu Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji przystąpiła do opracowania szczegółowych procedur.

Opracowywane procedury obejmują wszystkie rodzaje prowadzonych postępowań koncesyjnych i dotyczą zarówno postępowań prowadzonych w sprawach naziemnej radiofonii i telewizji, jak i rozpowszechniania programów w sieciach telewizji kablowej.

Przewiduje się, że wejście w życie nowo opracowywanych procedur nastąpi od połowy bieżącego roku.

1.9 Realizując ustawowe zadania Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji podejmowała działania o charakterze organizatorskim, badawczym i inicjującym.

29 marca 2004 roku Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji zorganizowała konferencję „Polska polityka w dziedzinie mediów elektronicznych w przeddzień wejścia do UE”. Konferencja ta zamykała projekt PHARE, realizowany wspólnie z Dyrekcją ds. Rozwoju Mediów (Direction du Développement des Média) z Francji. Efektem współpracy było eksperckie opracowanie tzw. „Biała Księga”, po raz pierwszy zaprezentowana na tej konferencji.

„Polityka państwa polskiego w dziedzinie mediów elektronicznych w kontekście europejskiej polityki audiowizualnej. Założenia strategiczne do nowej ustawy o mediach elektronicznych oraz nowelizacji innych ustaw”, czyli tzw. „Biała Księga” była pierwszym tego rodzaju opracowaniem ukazującym całościowy obraz problemów i wyzwań stojących przed mediami elektronicznymi w Polsce oraz przed organami regulacyjnymi w związku z wejściem naszego kraju do Unii Europejskiej oraz uwzględniającym tendencje wynikające z rozwoju nowych technologii informacyjnych. Istotną cechą „Białej Księgi” było nie tylko ukazywanie problemów, ale także przedstawianie propozycji ich rozwiązań i rekomendowanie pewnych kierunków działania. Propozycje te powinny być przedmiotem dyskusji między wszystkimi zainteresowanymi stronami, a więc Krajową Radą Radiofonii i Telewizji, Ministerstwem Kultury, Ministerstwem Infrastruktury, Urzędem Regulacji Telekomunikacji i Poczty, Urzędem Ochrony Konkurencji i Konsumentów, nadawcami oraz wszystkimi zainteresowanymi stronami, reprezentującymi uczestników życia publicznego (odbiorcy mediów, pracodawcy, partie polityczne, organizacje społeczne).

Według ocen Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji opracowanie to jak na razie nie zostało jeszcze w sposób pełny wykorzystane. Warto więc przy okazji sprawozdania z rocznego okresu działalności KRRiT przypomnieć najważniejsze wnioski i rekomendacje „Białej Księgi”:

- Polityka medialna państwa polskiego powinna uznać gospodarcze znaczenie mediów elektronicznych i nowych technologii oraz zmierzać do wyzwolenia ich potencjału rynkowego i technicznego. Jest to warunek modernizacji gospodarki i społeczeństwa oraz zlikwidowania luki rozwojowej między Polską a krajami wyżej rozwiniętymi. W innym przypadku będzie polityką nieskuteczną i nieadekwatną do rzeczywistości. Wszelkie rozstrzygnięcia w zakresie polityki oraz regulacji w dziedzinie mediów elektronicznych

powinny uwzględniać ich konsekwencje społeczne i kulturowe, m.in. w celu uniknięcia ewentualnych negatywnych zjawisk, związanych z niewłaściwym rozwojem Społeczeństwa Informacyjnego, takich jak luka cyfrowa, wykluczenie społeczne, osłabienie tożsamości kulturalnej i narodowej, osłabienie spójności społecznej, zakłócenie funkcjonowania demokracji.

- W celu zapewnienia odbiorcom zawsze dostępnej, pełnej i wartościowej oferty programowej, polityka medialna państwa powinna dążyć do:
  - przywrócenia jednostek publicznej radiofonii i telewizji sektorowi publicznemu i zapewnienia ich zdolności do właściwego wykonywania ich zadań programowych oraz rozwoju;
  - zapewnienia nadawcom komercyjnym stabilnych warunków prowadzenia działalności gospodarczej i rozwoju;
  - stworzenia warunków sprzyjających rozwojowi produkcji programowej (wysoka konkurencja na rynku telewizyjnym, odpowiednio wysokie finansowanie publiczne mediów publicznych, zapobieganie nadmiernej koncentracji kapitału, właściwa regulacja produkcji niezależnej i relacji nadawcy-producenta niezależni);
  - stworzenia realnych warunków funkcjonowania nadawców społecznych, poprzez zapewnienie możliwości uzyskania dofinansowania;
  - zapewnienia warunków tworzenia polskich zasobów informacyjnych i kulturalnych w Internecie.
- Licencje programowe oraz skwitowania finansowo-programowe, wraz z całym trybem opracowywania treści licencji oraz doroczną oceną wykonania warunków licencji programowej i konsekwencjami następującymi w przypadku ich niewykonania, jak również zmianami w sposobie finansowania nadawców publicznych, zapewnią koncentrację władz spółek radiofonii i telewizji publicznej na działalności programowej i właściwym realizowaniu zadań z tej dziedziny oraz staną się instrumentem bardziej efektywnego wykorzystania środków publicznych.
- Ustawa o mediach elektronicznych powinna zapewnić nadawcom komercyjnym stabilne i przewidywalne warunki rozwoju, zwiększając zakres ich wolności gospodarczej. Stabilizacji nadawców komercyjnych powinny sprzyjać takie mechanizmy, jak: wydłużenie czasu ważności koncesji, stosowanie ograniczonych zwolnień podatkowych w zakresie inwestycji, związanych z rozwojem telewizji cyfrowej (cyfrowa produkcja i emisja, transmisja satelitarna). W części programowej koncesje dla nadawców komercyjnych powinny określać praktyki niedozwolone, pozostawiając wybory programowe działaniu rynku, z zachowaniem wymogów dyrektyw unijnych. Nie uchybia to zdolności nowego regulatora rynku do określenia w warunkach konkursu koncesyjnego charakteru programu, na który opiewać będzie koncesja (zwłaszcza w przypadku stacji lokalnych), jeżeli służyć to będzie wzbogaceniu i zróżnicowaniu oferty programowej na danym terenie.
- Nadawcy społeczni mogą przyczynić się do poszerzenia gamy dostępnych treści w środowiskach lokalnych i regionalnych, zwłaszcza przez tworzenie programów przemawiających w imieniu i do różnych mniejszości. Ustawa powinna stworzyć właściwe warunki finansowe do tworzenia takich programów.
- Należy wspierać rozwój produkcji niezależnej jako elementu pluralizmu i konkurencji twórczej. Przepisy ustawy o radiofonii i telewizji powinny zawierać rozwiązania owocujące wykorzystaniem kwoty produkcji niezależnej w celu stymulowania nowej, wartościowej produkcji oraz jej emisji w dobrym czasie antenowym. Należy rozstrzygnąć kwestię praw majątkowych do produkcji niezależnej w sposób pozwalający producentom

obracać nimi i w ten sposób zdobywać środki na rozwój i współfinansowanie produkcji. Należy dbać o terytorialne zróżnicowanie rozwoju sektora produkcji niezależnej.

- Zgodnie z powszechnymi tendencjami, realizacja celu wprowadzania treści programowych do cyberprzestrzeni powinna polegać m.in. na promowaniu i tworzeniu warunków dla działalności nadawców radiowych i telewizyjnych – w tym nadawców publicznych - w Internecie oraz dla przekształcania się tych nadawców także w producentów i dystrybutorów lub dostawców treści multimedialnych.
- W ofercie programowej i w zasięgu stacji telewizyjnych występuje nierównowaga między telewizją publiczną i komercyjną. Telewizjowicze pozbawieni dostępu do telewizji satelitarnej i kablowej (ok. 50% ludności) dysponują niewielką ofertą programową. Należy dążyć do zmiany tego stanu m.in. przez rozszerzanie zasięgu nadawców komercyjnych i promocję rozwoju telewizji kablowej.
- Jedną z przyczyn niewłaściwego funkcjonowania spółek radiofonii i telewizji publicznej było niedostosowanie formy spółki akcyjnej, przejętej niemal w pełni z kodeksu handlowego do szczególnych obowiązków nadawców publicznych. Zmiana tej sytuacji wymaga w szczególności:
  - wzmocnienia nadzoru nad działalnością zarządu;
  - zmiany zasad działania tych spółek tak, by zadania programowe znalazły się w centrum zainteresowania całej organizacji (licencje programowe i skwitowania finansowo-programowe). Oznacza to konieczność uchylecia w stosunku do publicznej radiofonii i telewizji większej części przepisów Kodeksu spółek handlowych.
- Z punktu widzenia polityki medialnej państwa nie istnieją powody do ograniczania zakresu działalności nadawców publicznych w tych dziedzinach, gdzie nie istnieją bariery techniczne, za sprawą których rozwój jednego nadawcy/dostawcy treści ograniczałby możliwości działania innych nadawców/operatorów. Dotyczy to programów satelitarnych, radiofonii i telewizji interaktywnej, Internetu i innych nowych technologii cyfrowych. W interesie rozwoju technologicznego mediów i społeczeństwa, nadawcy publiczni powinni mieć możliwość (a w niektórych przypadkach obowiązek) wkraczania na pole nowych technologii.
- Sytuacja niskiej ściągłości abonamentu wymaga zasadniczej zmiany. Drogi naprawy tej sytuacji powinny:
  - zapewnić nadawcom publicznym pewne i rosnące finansowanie z abonamentu i w konsekwencji zmniejszyć znaczenie przychodów reklamowych w strukturze pozyskiwanych środków finansowych;
  - stworzyć nadawcom komercyjnym możliwość zwiększenia swego udziału w rynku reklamy.
- W ramach określonych polityką UE, Polska dysponuje swobodą określania źródeł i poziomu finansowania nadawców publicznych. W związku z tym należy podjąć działania aby:
  - podnieść ściągłość abonamentu poprzez uszczelnienie jego poboru. W przypadku zwolnienia z obowiązku płacenia abonamentu ustawodawca powinien zagwarantować nadawcom publicznym, że otrzymają pełne finansowanie należne z tego tytułu;
  - wprowadzić do ustawy obowiązek nadawców publicznych prowadzenia odrębnej księgowości wydatkowania środków publicznych i innych oraz ustawowo zwalczać nieuczciwą konkurencję, wynikającą z wykorzystania publicznych środków do dumpingu cenowego;

- stopniowo, z zachowaniem właściwego *vacatio legis*, zredukować limit czasu antenowego przeznaczony na reklamę w programach nadawców publicznych;
- wprowadzić fundusz dla nadawców publicznych (regionalnych), społecznych, społecznych lokalnych finansowany z podatku (akcyzy) od reklamy radiowej i telewizyjnej;
- wprowadzić system zatwierdzania przez Krajową Radę 3 - 5 letnich planów programowych, finansowych i inwestycyjnych, z gwarancją finansowania zatwierzonego planu.
- Dla zapewnienia przejrzystości finansowej oraz zwiększenia ekonomicznej efektywności funkcjonowania, proponuje się:
  - przekształcenie rozgłośni regionalnego radia publicznego w holding radia regionalnego;
  - rozważenie w pewnej perspektywie przekształcenia publicznego radia i telewizji w Polskie Radio Holding S.A. i Telewizja Polska Holding S.A.
- Rady nadzorcze powinny być wyposażone w dodatkowe, następujące kompetencje:
  - zatwierdzania rocznych i wieloletnich planów finansowych oraz planów inwestycyjnych;
  - zatwierdzania 3-5 letniego planu programowego i finansowego, przedkładanego KRRiT do zatwierdzenia;
  - upoważniania zarządu do podpisania porozumienia z Przewodniczącym KRRiT w sprawie licencji programowej;
  - zatwierdzania decyzji o powołaniu prezesów spółek zależnych.
- Należy szukać takiego wariantu strategii wprowadzania naziemnej radiofonii i telewizji cyfrowej, który pozwoliłby na staranne przygotowanie procesu przyspieszonej konwersji. Jak wskazują analizy podejmowane w innych krajach, środki na sfinansowanie DTT można uzyskać dopiero po wyłączeniu transmisji analogowej, zaś długi okres *simulcastingu* stanowi dodatkowe poważne obciążenie finansowe dla nadawców i wszystkich zainteresowanych.

Powszechne wprowadzanie radiofonii i telewizji cyfrowej jest przedsięwzięciem o strategicznym znaczeniu dla perspektyw rozwoju społeczeństwa informacyjnego w Polsce. Niezależnie od rozwiązań ustawowych, powinno stać się ono elementem planów rozwoju gospodarczego Polski oraz przedmiotem specjalnego programu rządowego.

- W Polsce powinien w perspektywie kilku lat powstać zintegrowany regulator, wyposażony w zdolność do wydawania rozporządzeń, opartych na podstawach ustawowych i kompetencyjnie obejmujący obszar telekomunikacji, radia, telewizji, usług teleinformatycznych oraz we właściwym zakresie polityki konkurencji.

Określenie celów strategicznych nowego regulatora i metod ich realizacji ma dla przyszłego modelu regulacji charakter zasadniczy, warunkujący dalsze działania. Do kwestii wymagających opracowania szczegółowych strategii działania należą zagadnienia związane z wdrażaniem *acquis communautaire* (dyrektywa o telewizji bez granic, pakiet dyrektyw o komunikacji elektronicznej), uczestniczeniem i reprezentacją w organach Unii Europejskiej, zagadnienia związane z ze zmianami technologicznymi na rynku medialnym (cyfryzacja i nowe technologie) oraz z finansowaniem mediów publicznych.

Nowy regulator powinien opracować politykę dotyczącą procesu koncesyjnego, wypracować zasady związane z interpretacją ustawowych kryteriów do monitorowania treści programów, określić procedury dotyczące abonamentu i środków pozaabonamentowych, opracować roczne plany tzw. rekonesyjne i koncesyjne, dokonać kompleksowej regulacji związanej z funkcjonowaniem swojego biura.

1.10 W planie pracy na lata 2004-2005, przyjętym na posiedzeniu 24 sierpnia 2004 roku, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji określiła podstawowe kierunki swoich działań, w tym zwłaszcza zobowiązała się do przedstawienia projektu strategii polityki państwa polskiego w zakresie mediów elektronicznych.

Propozycja ta wychodzi naprzeciw powszechnie wyrażanym oczekiwaniom, że państwo przedstawi dokument, w którym określi politykę wobec tego sektora oraz wizję zasad, które powinny nim rządzić, a także perspektywę jego rozwoju.

Strategia polityki państwa polskiego w zakresie mediów elektronicznych jest opracowywana w celu realizacji ustawowego zobowiązania do projektowania takich założeń w porozumieniu z Prezesem Rady Ministrów.

Założenia Strategii polityki państwa polskiego w zakresie mediów elektronicznych, przygotowane przez Krajową Radę Radiofonii i Telewizji prezentowane są w rozdziale II „Sprawozdania KRRiT z rocznej działalności”.

KRRiT zamierza także przedstawić założenia nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji, która powinna stworzyć warunki prawne do realizacji strategii polityki państwa polskiego w zakresie mediów elektronicznych. Krajowa Rada zamierza przedstawić założenia nowelizacji w następujących zakresach:

- regulacji naziemnej radiofonii i telewizji cyfrowej, w tym także w kwestii modelu regulacji i modelu organów regulacyjnych;
- modelu ustrojowego nadawców publicznych oraz zapewnienia bezpieczeństwa ekonomicznego mediów publicznych i docelowego modelu archiwów programowych;
- licencji programowych dla nadawców publicznych i sposobu rozliczania ich wykonania;
- form wspierania produkcji audiowizualnej (w tym filmowej) i rozwoju polskiego rynku produkcji programowej;
- propozycji rozwiązań prawnych dotyczących tzw. rekoncesjowania;
- zmian zapisów programowych dla telewizji kablowych;
- zmian w ustawie o radiofonii i telewizji wynikających z prawa telekomunikacyjnego, ustawy o swobodzie działalności gospodarczej i prawa wspólnotowego;

Plan pracy KRRiT w zakresie nowych technologii obejmuje przede wszystkim działania związane z wprowadzeniem naziemnej radiofonii i telewizji cyfrowej, a szczególności dotyczy:

- określenia celów społeczno-gospodarczych, które powinny być realizowane przez cyfrową radiofonię i telewizję;
- rekomendacji metody przeprowadzania konwersji obejmującej:
  - wybór wariantu wdrażania sieci cyfrowej w okresie przejściowym,
  - kryteria warunkujące zaprzestanie nadawania analogowego,
  - wybór modelu zagospodarowania możliwości naziemnych sieci cyfrowych,
  - zapewnienie interoperacyjności czyli standaryzacji usług cyfrowych,
  - wstępny harmonogram przeprowadzenia konwersji cyfrowej;
- rekomendacji modelu operatorów multipleksów, w tym propozycji podziału multipleksów pomiędzy nadawców oraz propozycji proporcji pomiędzy programami bezpłatnymi i płatnymi, dostępnymi w ramach jednego multipleksu;

- propozycji działań państwa wspierających rozwój technologii cyfrowej, w tym określenie ram prawnych i założeń rozwiązań legislacyjnych, a także propozycji mechanizmów wspierających podmioty zaangażowane we wdrażanie technologii cyfrowej (bodźce i zachęty natury prawnej i finansowej).

W zakresie nowych technologii Krajowa Rada zamierza również dostosować struktury i procedury do realizacji nowych zadań związanych z realizacją ustawy Prawo telekomunikacyjne. Z tym zadaniem w szczególności związane są następujące działania KRRiT:

- prowadzenie rejestru w zakresie dostarczania systemów dostępu warunkowego, elektronicznych przewodników po programach i multipleksowania sygnałów cyfrowych;
- analiza rynku, prowadzenie postępowań konsultacyjnych i konsolidacyjnych, prowadzenie uzgodnień w tym zakresie z organami Unii Europejskiej;
- zacieśnienie współpracy z Urzędem Regulacji Telekomunikacji i Poczty oraz Urzędem Ochrony Konkurencji i Konsumentów;
- przegląd i nowelizacja rozporządzeń wykonawczych zgodnie z ustawą o radiofonii i telewizji i ustawą Prawo telekomunikacyjne.

W zakresie współudziału w tworzeniu europejskiej polityki audiowizualnej oraz współpracy z europejskimi instytucjami i regulatorami rynku, Krajowa Rada zamierza aktywnie uczestniczyć w szczególności:

- w tworzeniu prawa wspólnotowego w ramach stałych komitetów i grup roboczych,
- w wypracowaniu stanowiska Polski w kwestiach odnoszących się do uzgadniania wspólnotowej polityki handlowej w zakresie sfery audiowizualnej, obejmującej przede wszystkim prace związane z negocjacjami w ramach Światowej Organizacji Handlu GATS/WTO,
- w formułowaniu nowego Traktatu w sprawie ochrony praw pokrewnych organizacji nadawczych na forum Światowej Organizacji Własności Intelektualnej (WIPO),
- w przygotowaniach do drugiej edycji Światowego Szczytu Społeczeństwa Informacyjnego – Tunis 2005,
- w reprezentowaniu stanowiska Polski w pracach nad międzynarodowymi regulacjami dotyczącymi sfery audiowizualnej,
- w reprezentowaniu Polski w organizacjach międzynarodowych zgodnie z kompetencjami KRRiT oraz współpracą bilateralną z europejskimi odpowiednikami KRRiT,
- w realizacji zadań wynikających z przynależności Polski do programu MEDIA PLUS;
- organizowaniu seminariów i konferencji międzynarodowych.

W zakresie implementacji prawa wspólnotowego Krajowa Rada będzie monitorować zmiany w regulacjach prawnych UE, dotyczących mediów elektronicznych i przygotowywać propozycję stosownych zmian w prawie polskim.

Wykonując zadania, wynikające z realizacji międzynarodowych uregulowań Krajowa Rada zamierza w szczególności:

- określić w drodze rozporządzenia, na podstawie delegacji zawartej w art. 20b ust. 3 ustawy o radiofonii i telewizji, rozszerzoną listę ważnych wydarzeń;
- uporządkować regulacje zawarte w statutach regionalnych spółek publicznej radiofonii w związku z koniecznością prowadzenia przejrzystej i jasnej dokumentacji oraz sprawozdawczości finansowej;

- monitorować i przekazywać Komisji Europejskiej sprawozdania z wypełniania zadań, określonych w przepisach dyrektywy o telewizji bez granic, ze szczególnym uwzględnieniem kwot produkcji europejskiej oraz kwot dzieł zrealizowanych przez niezależnych producentów.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji w przyjętym planie pracy podkreśla również konieczność realizowania pozostałych ustawowych zadań, w tym:

- inicjowanie postępu naukowo-technicznego oraz kształcenie kadr w dziedzinie radiofonii i telewizji
- propagowanie edukacji medialnej;
- zacieśnienie współpracy z ośrodkami uniwersyteckimi i naukowymi zajmującymi się medioznawstwem;
- współpraca z nadawcami, odbiorcami i producentami niezależnymi;
- rozbudowanie sfery reagowania na skargi i sygnały odbiorców oraz prowadzenie konsultacji ze środowiskami opiniotwórczymi przy formułowaniu oświadczeń i stanowisk, a także prowadzenie konsultacji na temat rozstrzygnięć podejmowanych przez KRRiT.

W zakresie polityki koncesyjnej Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji zaplanowała w szczególności:

- ustalenie zasad gospodarowania wolnym zasobem częstotliwości i ich rozdysponowania;
- reorganizację procedury koncesyjnej w związku ze zmianą uregulowań prawnych oraz z orzecznictwem, a także analizę kryteriów oceny wniosków koncesyjnych w świetle art. 36 ustawy o radiofonii i telewizji i ewentualną weryfikację założeń przyjętych do sporządzania opinii;
- działania na rzecz realizacji przez nadawców zobowiązań wynikających z prawa autorskiego i praw pokrewnych.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji zaplanowała też priorytetowy zakres monitoringu rynku medialnego obejmujący:

- pluralizm programowy w radiofonii i telewizji;
- zasadę bezstronności nadawców publicznych w sprawach światopoglądowych i zrównoważoną prezentację związanych z tym postaw;
- przestrzeganie wymogów koncesyjnych przez nadawców.

1.11 W 2004 roku Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji przygotowała też zaktualizowane „Wstępne założenia strategii rozwoju naziemnej radiofonii i telewizji cyfrowej w Polsce”.

Opracowanie składa się z czterech części:

- w części pierwszej znajdują się główne tezy opracowania, wskazujące cele wprowadzenia naziemnej radiofonii i telewizji cyfrowej;
- w części drugiej przedstawiono założenia i cele strategii w obliczu nieuchronnej dominacji techniki cyfrowej w kształtowaniu światowego społeczeństwa informacyjnego (cele wprowadzenia naziemnej radiofonii i telewizji cyfrowej oraz problemy pojawiające się po stronie odbiorców programów i nadawców, a także warianty wdrażania sieci i

strategii okresu przejściowego, uwzględniającego problem równoległej emisji programów analogowych i cyfrowych, czyli simulcastu);

- w części trzeciej omówiono zagadnienia techniczne wprowadzenia naziemnej radiofonii i telewizji cyfrowej (DAB i DVB), aspekty ekonomiczne, programowe i prawne;
- w części czwartej opisano aktualną sytuację, panującą w tej dziedzinie w Polsce oraz w Europie.

Komisja Kultury i Środków Przekazu oraz Komisja Infrastruktury podczas posiedzenia 4 listopada 2004 roku przyjęła stanowisko, w którym podkreśla rzetelność i kompleksowość opracowania przedstawionego przez Krajową Radę Radiofonii i Telewizji. Sejmowe komisje uznały strategię w tej dziedzinie za ważną część polityki audiowizualnej państwa i wyraziły oczekiwanie, że rząd wraz z Krajową Radą Radiofonii i Telewizji niezwłocznie przystąpią do dalszych prac.

Opracowanie Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji stało się podstawą prac prowadzonych przez Międzyresortowy Zespół do spraw Wprowadzenia Radiofonii i Telewizji Cyfrowej w Polsce, który został powołany przez Prezesa Rady Ministrów.

1.12 We wrześniu 2004 roku Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji opublikowała raport o stanie rynku radiowego i telewizyjnego w Polsce w chwili przystępowania do Unii Europejskiej.

Założeniem raportu było przedstawienie efektów zmian, które w polskiej radiofonii i telewizji zaszły od 1989 roku, m.in. w wyniku wejścia w życie w 1993 roku ustawy o radiofonii i telewizji. Raport wskazuje, iż polski rynek audiowizualny jest obecnie w okresie przejściowym, gdyż czekają go niezwykle istotne zmiany, wynikające z jednej strony z trwających prac nad uruchomieniem naziemnej radiofonii i telewizji cyfrowej, z drugiej zaś właśnie z konsekwencji przystąpienia Polski do Unii Europejskiej.

W raporcie przedstawione zostały następujące zagadnienia:

- charakterystyka nadawców wraz z kalendarium procesu powstawania systemu radiowo-telewizyjnego w Polsce po 1989 roku;
- informacje na temat rynku reklamowego oraz perspektyw jego rozwoju;
- informacje o platformach satelitarnych, telewizji kablowej oraz sektorze niezależnej produkcji telewizyjnej;
- informacje o działalności nadawców w dziedzinie nowych mediów oraz o treściach audiowizualnych w Internecie;
- zjawisko koncentracji rynków w dziedzinie radia i telewizji oraz innych mediów elektronicznych;
- oferta programowa, w tym promocja polskiej twórczości i produkcji audiowizualnej,
- perspektywy zmian na polskim rynku audiowizualnym.

Raport wskazuje na konieczność uwzględnienia w przyszłej polityce kwestii pluralizmu oferty programowej, docierającej do polskich radiosłuchaczy i telewidzów, jak również kwestii powiązań kapitałowych oraz koncentracji własności, zwłaszcza w telewizji.

Ważnym zadaniem, zarówno dla polityki państwa, jak i dla nadawców oraz producentów, jest odwrócenie (na tyle, na ile jest to możliwe), jednostronnego przepływu programu telewizyjnego z krajów unijnych do Polski. Trudno o pełną integrację Polski z pozostałymi krajami członkowskimi UE póki ludność tamtych krajów dysponuje jedynie

szcątkową wiedzą o Polsce. Eksport polskich filmów i audycji telewizyjnych byłby najskuteczniejszą drogą uzupełnienia wiedzy o Polsce oraz stworzenia informacyjnego i kulturowego fundamentu integracji. To trudne wyzwanie, które Polska musi koniecznie podjąć.

Raport podejmuje też próbę określenia przewidywanych przeobrażeń na polskim rynku radiowym i telewizyjnym, wynikających ze zmiany ograniczeń kapitałowych po wstąpieniu Polski do Unii Europejskiej, a także związanych z procesami koncesyjnymi oraz z planami uruchomienia naziemnej radiofonii i telewizji cyfrowej.

W raporcie podkreśla się, że radiofonia i telewizja w Polsce nie zmarnowały ostatnich kilkunastu lat. Polski rynek audiowizualny jest jednym z najbardziej aktywnych i rozwiniętych rynków w Europie. Jest to zarówno efekt polityki, realizowanej przez KRRiT na podstawie ustawy o radiofonii i telewizji, jak i efekt rozwoju rynku audiowizualnego oraz procesów na nim zachodzących.

Zaliczając Polskę do dużych rynków radiowych i telewizyjnych w Unii Europejskiej, niewiele można jednak powiedzieć o gospodarczych aspektach działalności tej branży w skali makro: ile w sumie powstało miejsc pracy, jaka część produktu narodowego pochodzi z tego sektora, jakie są jego obroty. Tych danych nie obejmują badania Głównego Urzędu Statystycznego, co jest wnioskiem wymagającym pilnego rozpatrzenia. Polska, kraj stojący u progu społeczeństwa informacyjnego, musi zacząć spostrzegać w mediach część istotnego sektora gospodarki. Znaczenie tego sektora będzie rosło, a media (obejmujące przecież także liczne firmy producenckie i usługowe oraz dające zatrudnienie licznemu gronu współpracowników) stanowią ważną jego gałąź.

W raporcie zwraca się uwagę, że obecnie istnieją wysokie bariery techniczne dostępu na rynek w postaci braku częstotliwości, stąd też dalszy rozwój radiofonii i telewizji w Polsce zależy od wprowadzenia naziemnej radiofonii i telewizji cyfrowej.

Omówione też zostało zjawisko podlegania polskiego rynku radiofonii i telewizji oraz telewizji kablowej procesom umiędzynarodowienia i globalizacji. Jest to zjawisko nieuniknione i w pewnym stopniu korzystne, a istotne jest aby niezależnie od struktury kapitałowej przedsiębiorstw na rynku medialnym, ich zawartość była związana z polską rzeczywistością oraz wynikała z rodzimej twórczości i produkcji audiowizualnej.

Raport o stanie rynku radiowego i telewizyjnego w Polsce w chwili przystępowania do Unii Europejskiej jest udostępniony w całości na stronach internetowych Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji (www.krrit.gov.pl).

1.13 Podsumowaniem doświadczeń, zdobytych w ciągu dwunastoletniej działalności Krajowej Rady, jest publikacja przez KRRiT książki „Między misją, rynkiem i polityką”, autorstwa długoletniego pracownika Biura KRRiT Macieja Wrzeszcza.

Ta obszerna praca, licząca ponad 400 stron, wzbogacona została zestawem dokumentalnych zdjęć i stanowi już kolejną pozycję opublikowaną w serii wydawnictw KRRiT. Wcześniejsze wydawnictwa KRRiT związane są z publikacją materiałów pokonferencyjnych, wśród których można wymienić materiały z konferencji zorganizowanej wspólnie przez Krajową Radę Radiofonii i Telewizji, Rzecznika Praw Obywatelskich i Rzecznika Praw Dziecka, poświęconej ograniczaniu przemocy w programach telewizyjnych.

W 2004 roku w tej samej serii opublikowane zostały materiały z konferencji, zorganizowanej wspólnie z Ministrem Kultury, poświęconej strategii rozwoju polskiego rynku mediów elektronicznych oraz przyszłości mediów publicznych.

Publikacja autorstwa Macieja Wrzeszcza, obok zarysu historii działań KRRiT, od jej powstania do chwili obecnej, zawiera w części zatytułowanej „KRRiT widziana od środka”

21 wypowiedzi członków Krajowej Rady, którzy przedstawiają osobistą refleksję nad dziejami, dorobkiem i przyszłością Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji. Książka jest próbą publicystycznej rekonstrukcji głównych nurtów historii 10 lat działalności KRRiT. Ukazuje wydarzenia i ich konsekwencje, przede wszystkim w oparciu o dokumenty i o zapis tych wydarzeń utrwalony w prasowych relacjach i komentarzach. Autor jest związany z KRRiT od chwili jej powstania w 1993 roku, pracuje jako ekspert w Biurze KRRiT. Książka nie ma jednak charakteru oficjalnej historii Krajowej Rady, jest propozycją autorską, zarówno jeśli chodzi o sam zamysł, wybór wydarzeń, jak i formułowane oceny, pozytywne i negatywne. Jest to dobrze udokumentowana próba odpowiedzi na pytania, dotyczące działalności Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji.

Publikacja została przekazana organom władzy i administracji państwowej, a w Sejmie Senacie RP książkę otrzymali Marszałkowie, komisje oraz kluby i koła parlamentarne.

Do Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji wpłynęły liczne stanowiska od adresatów publikacji z wyrazami uznania dla autora i z pozytywną oceną przyjęcia tej pracy.

1.14 W 2004 roku dzięki finansowemu wsparciu Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji ukazała się też publikacja autorstwa dr Ryszarda Chruściaka, pracownika naukowego Wydziału Dziennikarstwa i Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego, pt. „Konstytucjonalizacja wolności mediów, wolności wypowiedzi oraz Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji. Kształtowanie przepisów konstytucyjnych i ustawowych.”

Publikacja ta przedstawia w szczególności wieloletnie prace parlamentarne nad ustawowym i konstytucyjnym uregulowaniem Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji. Praca powstała w ramach serii wydawniczej Wydziału Dziennikarstwa i Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego.

Rozważania poświęcone Krajowej Radzie Radiofonii i Telewizji obejmują m.in. analizę prac parlamentarnych nad prawnym uregulowaniem tego organu, prowadzonych w okresie Sejmu X kadencji (1989 - 1991) oraz w okresie Sejmu I kadencji i zakończonych w końcu 1992 roku konstytucjonalizacją Krajowej Rady oraz uchwaleniem ustawy o radiofonii i telewizji. Dalsze rozważania dotyczą przebiegu prac nad uregulowaniem Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji w Konstytucji RP z 1997 roku oraz nad zmianami i propozycjami zmian w jej usytuowaniu ustawowym, jakie miały miejsce od 1993 do 2004 roku. Praca zawiera również rozdział, dotyczący dyskusji nad przyszłością Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji.

Książka dr Ryszarda Chruściaka obejmuje ponadto analizę prac konstytucyjnych, które doprowadziły do przyjęcia art. 14 i art. 54 Konstytucji RP z 1997 roku, które regulują wolność mediów oraz wolność wypowiedzi.

1.15 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji jest organem kolegialnym. Jej skład jest ustalany w drodze rozstrzygnięć podejmowanych niezależnie przez Sejm, Senat i Prezydenta RP.

Podejmując działania, związane z realizacją ustawowych zobowiązań KRRiT przyjęła w 2004 roku 678 uchwał i odbyła 83 posiedzenia oraz 48 spotkań, przede wszystkim z nadawcami, zarówno publicznymi, jak i koncesjonowanymi, a także z przedstawicielami związków i stowarzyszeń (m.in. ze Stowarzyszeniem Radia Publicznego, z Ogólnopolską Izbą Gospodarczą Komunikacji Kablowej, Stowarzyszeniem Autorów ZAiKS, Białoruskim Towarzystwem Społeczno - Kulturalnym, Polskim Stowarzyszeniem Jazzowym).

Odbyły się także spotkania z przedstawicielami organów administracji państwowej, z którymi KRRiT współpracuje (m.in. z Ministerstwem Infrastruktury, Urzędu Regulacji

Telekomunikacji i Poczty, Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Ministerstwa Kultury, Ministerstwa Skarbu Państwa).

Gośćmi KRRiT byli również członkowie organów spółek Telewizja Polska S.A., Polskie Radio S.A., regionalnych rozgłośni Polskiego Radia. Z przedstawicielami nadawców publicznych Krajowa Rada spotykała się m.in. w celu omówienia sytuacji ekonomiczno – finansowej spółek mediów publicznych, zasad podziału środków z wpływów abonamentowych w latach 2004 – 2005 oraz realizacji strategii ekonomicznej i programowej tych spółek.

Z przedstawicielami Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki TVP S.A. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji wyjaśniała również sprawę podjęcia przez przewodniczącego Rady Nadzorczej TVP S.A. zatrudnienia w spółce oraz przyjęcia przez radę nadzorczą uchwały o zawieszeniu wykonywania obowiązków przez członka Zarządu TVP S.A. do spraw programowych.

W wyniku swoich ustaleń Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji przyjęła uchwałę upoważniającą Przewodniczącego KRRiT do złożenia pozwu sądowego oraz prowadzenia sprawy ustalenia wygaśnięcia mandatu Marka Ostrowskiego w Radzie Nadzorczej TVP S.A., a także do złożenia wniosku o zabezpieczenie powództwa w tej sprawie. Postępowanie w tej sprawie nie zostało zakończone. Do sądu zostało złożone zażalenie na postanowienie o odrzuceniu pozwu, w szczególności uzasadnione brakiem zdolności prawnej Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji w tej sprawie.

W sprawach bieżącej polityki koncesyjnej, w związku z prowadzonymi postępowaniami Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji m.in. spotkała się z następującymi wnioskodawcami i koncesjonariuszami: z Telewizją Polsat, Telewizją TVN, Telewizją MTV Polska, Telewizją Centrum, z wnioskodawcami ubiegającymi się o koncesję na rozpowszechnianie programu w sieciach telewizji kablowych, z Radiem RMF FM, Radiem WAWA, Radiem ESKA, Radiem ESKA NORD z Gdyni, Radiem Mazowsze, Radiem Classic Łódź, Rozgłośnią Radiową Radio OKO z Łomży, Radiem AS z Inowrocławia, z przedstawicielami spółek: BBC World Service, Platforma Cyfrowa Cyfra+, z Porozumieniem Programowym PLUS, Fundacją Rozwoju Kultury Ziemi Gdowskiej.

Do dnia złożenia sprawozdania, w pierwszym kwartale 2005 roku, Krajowa Rada przyjęła 150 uchwał oraz odbyła 18 posiedzeń i 14 spotkań, przede wszystkim z nadawcami. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji odbyła m.in. spotkania z przedstawicielami koncesjonariuszy oraz wnioskodawców, ubiegających się o ponowne udzielenie koncesji (np. z Radiem ESKA S.A., z Agencją Wydawniczą i Marketingową Mediabank S.A. – nadawcą programu „Radio PiN”, z grupą nadawców lokalnych, zrzeszonych w nowo powstałym porozumieniu lokalnych, niezależnych nadawców, z Radiem ALFA z Krakowa, z wnioskodawcami ubiegającymi się o udzielenie koncesji w sieciach kablowych).

Odbyły się też spotkania z przedstawicielami mediów publicznych, w tym m.in. z Zarządem i Radą Nadzorczą TVP S.A. z udziałem Ministra Kultury i przedstawiciela Ministra Skarbu Państwa oraz Zarządem i Radą Nadzorczą Spółki Polskie Radio S.A.

Spotkania te były poświęcone omówieniu realizacji strategii działania obydwu Spółek oraz ich aktualnej sytuacji ekonomiczno-finansowej.

1.16 Kadencja członków KRRiT trwa sześć lat, licząc od dnia powołania, przy czym co dwa lata kończy się kadencja jednej trzeciej członków.

26 sierpnia 2004 roku Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji przyjęła uchwałę w sprawie likwidacji funkcji sekretarza KRRiT (uchwała KRRiT nr 407/2004). Od 23 marca 2000 roku funkcję tę pełnił Włodzimierz Czarzasty (uchwała KRRiT nr 140/2000).

30 września 2004 roku z funkcji członka KRRiT zrezygnował Tomasz Goban – Klas. Na kadencję uzupełniającą 18 listopada 2004 roku Senat RP wybrał Ryszarda Sławińskiego. 15 stycznia 2005 roku rezygnację z funkcji członka KRRiT złożył Włodzimierz Czarzasty. Prezydent RP 19 stycznia 2004 roku powołał na jego miejsce Annę Szydłowską – Żurawską.

W 2005 roku kończy się kadencja trzech członków KRRiT: Juliusza Brauna i Jarosława Sellina, powołanych przez Sejm RP uchwałą z 21 kwietnia 1999 roku oraz Anny Szydłowskiej – Żurawskiej.

1.17 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji wykonuje swoje zadania przy pomocy Biura KRRiT, które stanowi jej organizacyjne i merytoryczne zaplecze.

Biuro KRRiT działa na podstawie regulaminu organizacyjnego Biura KRRiT, przyjętego przez Krajową Radę uchwałą nr 534 z 4 listopada 2004 roku, który wszedł w życie od 1 stycznia 2005 roku.

KRRiT dostosowała strukturę Biura do nowych zadań, wynikających z przystąpienia Polski do Wspólnoty Europejskiej oraz znowelizowanego prawa związanego ze sferą mediów audiowizualnych.

W przekształceniach, dokonanych w Biurze KRRiT, uwzględniono część ustaleń i wniosków z raportu zewnętrznej firmy audytorskiej Ernst&Young, w wyborze której uczestniczyła Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji. Raport został zrealizowany z inicjatywy Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji za pieniądze pozyskane z Unii Europejskiej i obejmował m.in. zagadnienia organizacji Biura KRRiT. Raport przeprowadzono w ramach projektu Phare, realizowanego od października 2002 roku, w formie umowy bliźniaczej z Direction du Developpement des Media z Francji (DDM). Przeprowadzenie audytu stanowi integralną część umowy, realizowanej wspólnie przez DDM oraz Krajową Radę Radiofonii i Telewizji. Wyniki audytu, zleconego przez KRRiT, służyły do przeprowadzenia restrukturyzacji Biura KRRiT w świetle nowych wyzwań, związanych ze zmianami technologicznymi na rynku audiowizualnym oraz wyzwań, związanych z integracją z Unią Europejską. Celem audytu było w szczególności zidentyfikowanie i wskazanie możliwych usprawnień w strukturze organizacyjnej Biura KRRiT i w procedurach biurowych.

1.18 W Biurze KRRiT działają następujące departamenty: ekonomiczny, finansowy, integracji europejskiej i współpracy z zagranicą, koncesyjny, komunikacji kablowej, prawny, prezydialny KRRiT (powstał z przekształcenia wcześniej działającego gabinetu Przewodniczącego KRRiT), programowy, reklamy, strategii i analiz, techniki oraz administracyjno-gospodarczy. Od 1 stycznia 2003 roku działa, jako gospodarstwo pomocnicze przy KRRiT Biuro Współpracy z Programem Media – Media Desk Polska.

Nowo utworzonym departamentem jest, działający od 1 czerwca 2004 roku, Departament Strategii i Analiz, który przygotowuje dla Krajowej Rady specjalistyczne opracowania, dotyczące funkcjonowania rynku mediów audiowizualnych. Departament, od chwili powołania, przygotował kilka istotnych opracowań, w tym w szczególności raport o stanie rynku radiowego i telewizyjnego w Polsce w chwili przystępowania do Unii Europejskiej, opublikowany we wrześniu 2004 roku, a więc po trzech miesiącach od akcesji, czy strategia rozwoju naziemnej radiofonii i telewizji cyfrowej w Polsce, przekazana do dalszych prac rządowemu zespołowi, działającemu pod kierunkiem Ministra Infrastruktury. Przygotowywana jest też strategia państwa w dziedzinie mediów elektronicznych w kontekście ogólnej strategii rozwoju państwa polskiego.

31 sierpnia 2004 roku KRRiT wydzieliła z Departamentu Koncesyjnego dawny Wydział Nadawców Kablowych, tworząc nowy Departament Komunikacji Kablowej,

zajmujący się wyłącznie tą grupą koncesjonariuszy. Utworzenie odrębnej struktury w Biurze KRRiT, właściwej do prowadzenia spraw prężnie rozwijającej się komunikacji kablowej było pozytywną odpowiedzią na postulaty tego środowiska.

17 listopada 2004 roku rozpoczął działalność Międzydepartamentalny Zespół do spraw Europejskiej Polityki Audiowizualnej. Zespół został powołany w szczególności w celu przygotowywania dla Krajowej Rady analiz, związanych z monitorowaniem przepisów dyrektywy o telewizji bez granic, co jest zobowiązaniem wynikającym z członkostwa Polski w Unii Europejskiej.

1.19 W Biurze KRRiT działa audytor wewnętrzny, co wynika z przepisów ustawy o finansach publicznych.

Na zlecenie Przewodniczącego KRRiT w Biurze KRRiT przeprowadzane były audyty wewnętrzne. Zadania audytowe w 2004 roku realizowane były zgodnie z zatwierdzonym przez Przewodniczącego KRRiT rocznym planem audytu wewnętrznego. Badaniami audytowymi objęto trzy obszary działalności Biura KRRiT:

- ocena systemu opracowywania i wdrażania wewnętrznych unormowań prawnych,
- ocena systemu zakupu, ewidencji, zagospodarowania i wykorzystania zasobów komputerowych,
- ocena planowania, realizacji, kontroli i nadzoru zakupu przez Biuro KRRiT usług, związanych z koordynacją uczestnictwa Polski w Programie Media Plus.

W 2004 roku wykonano także audyt sprawdzający realizację rekomendacji, udzielonych w audycie, dotyczącym trybu i procedur stosowanych przy zakupach usług na wykonywanie przeglądów technicznych i bieżących napraw samochodów osobowych. Większość rekomendacji została wdrożonych. Kilka rekomendacji, dotyczących opracowania wewnętrznych procedur, znajduje się w trakcie końcowego uzgadniania między departamentami.

1.20 Przewodniczący KRRiT, organizując prace Biura KRRiT wydawał zarządzenia wewnętrzne.

Zarządzenia Przewodniczącego KRRiT m.in. regulują przeprowadzanie ocen celowości zaciągania zobowiązań finansowych i dokonywania wydatków w Biurze KRRiT (16 kwietnia 2004 roku), określają zasady planowania, analizy i realizacji dochodów i wydatków budżetowych KRRiT (16 kwietnia 2004 roku), ustalają obieg i kontrolę dokumentów finansowo – księgowych w Biurze KRRiT (28 października 2004 roku).

1.21 W Krajowej Radzie Radiofonii i Telewizji przestrzegana jest rygorystycznie zasada udzielania odpowiedzi na wszystkie wystąpienia, kierowane pod naszym adresem.

W okresie sprawozdawczym kancelaria w Biurze KRRiT przyjęła ok. 37 tys. listów. Liczba ta nie obejmuje korespondencji okolicznościowej. W tym samym czasie z Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji wysłano ok. 50 tys. listów. Liczba ta obejmuje również korespondencję związaną z kolportażem „Biuletynu Informacyjnego KRRiT”.

1.22 Jawność i dostęp do informacji o pracy organów administracji publicznej są konstytucyjnym prawem każdego obywatela.

Zgodnie z art. 61 Konstytucji obywatelowi służy prawo do uzyskiwania informacji o działalności organów władzy publicznej oraz osób pełniących funkcje publiczne, a także organów samorządu gospodarczego i zawodowego, oraz innych osób i jednostek organizacyjnych w zakresie, w jakim wykonują one zadania władzy publicznej i dysponują mieniem komunalnym lub majątkiem Skarbu Państwa.

Uprawnienia te sprecyzowała ustawa o dostępie do informacji publicznej.

Dostosowując się do wymagań stawianych przez dynamicznie rozwijające się Społeczeństwo Informacyjne ustawa, jako główną formę dostępu, wskazała elektroniczny, oficjalny publikator, jakim jest Biuletyn Informacji Publicznej (BIP).

Biuletyn został podzielony na dwie części - pierwszą administrowaną przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, i drugą, a właściwie tysiące „drugich stron”, zwanych podmiotowymi, redagowanych osobno przez każdy ze zobowiązanych podmiotów. Ustawa zobowiązała do uruchomienia BIP począwszy od 1 lipca 2003 roku.

Realizując nałożony obowiązek ustawowy, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji dokładnie w dniu 1 lipca uruchomiła własną stronę BIP. Na stronę BIP KRRiT można trafić na dwa sposoby. Pierwszy to wejście z poziomu strony głównej BIP, znajdującej się pod adresem <http://www.bip.gov.pl>. Drugi sposób to skorzystanie z adresu bezpośredniego - <http://krrit.bip.ornak.pl>.

Na stronie można znaleźć w szczególności informacje o:

- statusie prawnym i organizacji naszej instytucji,
- przedmiocie działania, kompetencjach oraz zasadach i trybie funkcjonowania,
- organach i osobach sprawujących funkcje, ze wskazaniem ich kompetencji,
- majątku znajdującym się w dyspozycji KRRiT,
- sposobie stanowienia aktów publicznoprawnych,
- rodzajach i sposobach przyjmowania i załatwiania spraw,
- informację o prowadzonych rejestrach, ewidencjach i archiwach oraz o sposobach i zasadach udostępniania danych w nich zawartych.

1.23 Biuletyn Informacyjny KRRiT ukazywał się nieprzerwanie od października 1996 roku do końca 2004 roku. Drastycznie ograniczony w roku bieżącym budżet KRRiT nie pozwolił na kontynuację tego wydawnictwa, które przez 8 lat zyskało sobie szerokie grono odbiorców, związanych z rynkiem mediów audiowizualnych.

W 2004 roku w Biuletynie Informacyjnym KRRiT ukazały się w publikacje, przedstawiające działania KRRiT, a także artykuły analityczne i problemowe, dotyczące zagadnień rynku medialnego. Wśród tych publikacji można wymienić w szczególności następujące:

- Swoboda debaty politycznej w mediach;
- Obowiązek składania sprawozdań przez regulatorów w wybranych państwach europejskich;
- Współdziałanie nadawców telewizyjnych w finansowaniu produkcji kinematograficznej w wybranych państwach europejskich;

- Razem czy osobno? Za i przeciw konwergencji regulatorów;
- Stanowisko UE w kwestii finansowania nadawców publicznych;
- Jak wprowadzić DTT czyli naziemną telewizję cyfrową;
- Prawne i etyczne aspekty reklamy produktów leczniczych w mediach elektronicznych;
- Państwowe oraz inne formy wsparcia finansowego dla przeprowadzenia konwersji cyfrowej w telewizji;
- Sytuacja mediów elektronicznych w Holandii;
- System poboru opłat abonamentowych w wybranych państwach europejskich;
- Polityka państwa w dziedzinie mediów elektronicznych w kontekście ogólnej strategii rozwoju państwa polskiego;
- Promocja i ochrona pluralizmu mediów – doświadczenia europejskie a potrzeby polskie.

Istotne znaczenie miały publikowane w Biuletynie wyniki kontroli działalności reklamowej i sponsorskiej czy rezultaty monitoringów i analiz programowych oraz inicjowane przez redakcję dyskusje np. o sytuacji nadawców po wejściu Polski do Unii Europejskiej, o przyszłości mediów publicznych, o sytuacji nadawców lokalnych, o modelach organizacji pracy regulatorów mediów elektronicznych w krajach europejskich, o koncentracji kapitału w mediach.

Biuletyn Informacyjny KRRiT zawierał również obszerne publikacje o Programie MEDIA PLUS, którego koordynatorem na terenie naszego kraju jest Biuro Media – Desk Polska, działające jako gospodarstwo pomocnicze Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji.

W Biuletynie Informacyjnym KRRiT istniał również stały dział, poświęcony publikacji europejskich i krajowych uregulowań prawnych.

Nakład Biuletynu Informacyjnego KRRiT (w 2004 roku ze względu na ograniczenia budżetowe ukazującego się w cyklu dwumiesięcznym) wynosił 600 egzemplarzy. Jego odbiorcami są m.in. Sejm, Senat, Kancelaria Prezydenta RP, Kancelaria Prezesa Rady Ministrów, spółki publicznej radiofonii i telewizji, nadawcy koncesjonowani oraz redakcje prasowe, a także ośrodki naukowe, np. Wydział Dziennikarstwa i Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego, Ośrodek Badań Prasoznawczych Uniwersytetu Jagiellońskiego, Instytut Wynalazczości i Ochrony Własności Intelektualnej UJ.

Biuletyn Informacyjny KRRiT dostępny jest również w Internecie na stronach Krajowej Rady (www.krrit.gov.pl).

Od początku jego wydawania, tj. od 1996 roku, kwartalnie ukazywała się angielskojęzyczna wersja Biuletynu Informacyjnego KRRiT, przekazywana m.in. do organów odpowiedzialnych za radiofonię i telewizję w poszczególnych państwach.

Opracowania i informacje do Biuletynu są prawie w całości przygotowywane przez pracowników Biura KRRiT, bez dodatkowego wynagrodzenia.

1.24 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji jako jedyny organ państwowy nie posiada stałej, własnej siedziby, dostosowanej do realizacji zadań ustawowych.

Obecnie siedziba Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji mieści się w trzech budynkach, zlokalizowanych w różnych częściach miasta. Stan ten powoduje nie tylko utrudnienia w organizacji pracy instytucji, ale przede wszystkim niepotrzebnie podnosi codzienne wydatki biurowe, wysokość nakładów związanych z opłacaniem czynszu i kosztów ochrony.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji występowała już, jak dotąd bezskutecznie, ponad trzydziestokrotnie do właściwych organów państwa (m.in. do Prezesa Rady Ministrów, Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministra Skarbu Państwa, Sejmu i Senatu RP, Przewodniczącego sejmowej Komisji Finansów Publicznych oraz warszawskich władz samorządowych i wojewódzkich) w celu uzyskania odpowiedniego lokalu biurowego z zasobów Skarbu Państwa.

Wynajmowane pomieszczenia nie spełniają standardów biurowych, brak jest możliwości pełnego korzystania z sieci informatycznej, umożliwiającej przetwarzanie posiadanych danych. Obecnie istniejąca sieć pozwala jedynie na łączność informatyczną w podstawowym wyłącznie zakresie, bez możliwości bardziej zaawansowanej pracy informatycznej.

Pomieszczenia biurowe KRRiT nie spełniają również norm bezpieczeństwa i higieny pracy m.in. ze względu na nieodpowiednie oświetlenie i wentylację, konieczną przy użytkowaniu pomieszczeń przez większą niż pierwotnie przewidywana liczbę osób. Budynek, w którym znajduje się główna siedziba Biura KRRiT, wynajmowany od Konferencji Episkopatu Polski, nie jest budynkiem biurowym. Projekt architektoniczny przewidywał przeznaczenie tego budynku na potrzeby hotelu. Stąd też Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji płaci również czynsz za powierzchnię, która nie może być wykorzystana na potrzeby biurowe, w tym przede wszystkim za powierzchnię sanitariatów, znajdujących się w każdym z wynajmowanych pokoiów.

W każdym corocznym sprawozdaniu z działalności Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, które jest rozpatrywane przez Sejm i Senat RP, przedstawiane są wyliczenia dotychczasowych kosztów wynajmu siedziby.

Wynajmując obecną siedzibę od 1994 roku, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji poniosła do końca 2004 roku łączny koszt czynszu w wysokości ponad 13,8 mln. złotych. Tylko w roku ubiegłym łączny koszt wynajmu siedziby wyniósł prawie 1,2 mln. zł.

Działania KRRiT o uzyskanie funkcjonalnego obiektu biurowego, którego posiadanie eliminowałoby niepotrzebne koszty, związane z dotychczasowymi trzema miejscami pracy zostały całkowicie zaniechane w roku bieżącym ze względu na drastycznie zmniejszony budżet KRRiT.

Działania KRRiT na rzecz reprezentowania interesów odbiorców i zapewniania otwartego, pluralistycznego charakteru radiofonii i telewizji. Kontrola działalności nadawców

1.25 Realizując ustawowe zobowiązanie do zapewnienia otwartego i pluralistycznego charakteru radiofonii i telewizji, Krajowa Rada powinna przeciwstawiać się wszelkim działaniom zmierzającym do monopolizowania przekazów radiowych i telewizyjnych, zarówno w sensie instytucjonalnym, jak i programowym, politycznym, ideowym czy światopoglądowym. Krajowa Rada powinna więc prowadzić taką politykę koncesyjną, aby w jej wyniku dostęp do radia i telewizji uzyskały różne grupy społeczne.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji przyznała 3 koncesje na rozpowszechnianie programów radiowych o zasięgu ogólnokrajowym, w tym 1 koncesja ma charakter wyspecjalizowany, społeczno – wyznaniowy, a koncesjonariusz posiada status nadawcy społecznego.

Przyznane też zostały 3 koncesje ponadregionalne, w tym na program o charakterze informacyjno – publicystycznym oraz na program o charakterze uniwersalnym adresowanym do młodzieży w wieku od 15 do 25 lat.

Wśród 210 koncesji na rozpowszechnianie programu radiowego o zasięgu lokalnym znajdują się programy o następującym charakterze:

- społeczno-religijnym – 44
- muzycznym – 35
- muzyczno-literackim – 3
- muzyczno-publicystycznym – 1
- akademickim – 7
- motoryzacyjnym – 4
- poświęconym historii i tradycji Polski – 1
- poświęconym zagadnieniom ekonomii i biznesu – 1
- poświęconym problemom środowiska akademickiego – 1
- poświęconym dzieciom i młodzieży – 1
- uniwersalny - 112

Na rynku telewizyjnym, na podstawie koncesji udzielonych przez Krajową Radę Radiofonii i Telewizji działa 13 telewizji naziemnych, w tym 1 o zasięgu ogólnokrajowym, a 1 rozpowszechnia program wyspecjalizowany, o charakterze społeczno-wyznaniowym.

W sposób satelitarny programy telewizyjne są rozpowszechniane przez 2 platformy cyfrowe - Canal+ Cyfrowy Sp. z o.o. oraz Polsat Cyfrowy S.A.

KRRiT udzieliła też 36 koncesji na rozpowszechnianie programów telewizyjnych w sposób satelitarny, wśród których znajdują się m.in.:

Wśród 36 koncesji na rozpowszechnianie programów telewizyjnych w sposób satelitarny znajdują się programy o następującym charakterze.:

- społeczno-religijnym - 1
- dokumentalnym – 1
- dokumentalno-educacyjnym – 1
- edukacyjno-poradniczym i religijnym – 1
- edukacyjnym - 3
- ekonomiczno-informacyjnym - 1
- filmowo-rozrywkowym – 1
- filmowym – 5
- informacyjno-publicystycznym - 2
- medycznym – 1
- motoryzacyjnym – 1
- popularyzującym kulturę i sztukę – 1
- poświęconym zjawiskom pogodowym – 1
- rozrywkowym – 3
- sportowym – 2

- poświęconym sportom konnym – 1
- poświęconym telesprzedazy – 1
- poświęconym aktualnej zawartości polskojęzycznych programów telewizyjnych – 1
- poświęconym filmom fabularnym i serialom – głównie animowanym, filmom dokumentalnym, audycjom rozrywkowym i edukacyjnym - 1
- adresowanym do kobiet – 1
- uniwersalnym - 6

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji podejmowała także działania, których celem było zaspokojenie potrzeb mniejszości narodowych i etnicznych. Prowadzone są uzgodnienia techniczne z Urzędem Regulacji Telekomunikacji i Poczty, związane z realizacją wniosku mniejszości niemieckiej, dotyczącego możliwości rozpowszechniania programu na Śląsku Opolskim. W 2004 roku Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji wydała koncesję na program lokalny dla mniejszości kaszubskiej w Mechowie i Szemudzie.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji w 2004 roku podejmowała działania, które stanowiły realizację postulatów środowisk akademickich. 1 marca 2005 roku Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, podczas uroczystości z udziałem władz Uniwersytetu Warszawskiego wręczyła koncesję umożliwiającą rozpoczęcie działalności pierwszego warszawskiego radia akademickiego – Radio Kampus.

Na rynku telewizji kablowych działa blisko 300 koncesjonariuszy, rozpowszechniających program telewizyjny oraz 6 koncesjonariuszy rozpowszechniających program radiowy.

Wśród rozpowszechnianych programów w sieciach telewizji kablowych najczęściej ma charakter uniwersalny, ale są rozpowszechniane również programy wyspecjalizowane, wśród których działa 15 programów informacyjno-publicystycznych. Rozpowszechniane są też programy o charakterze rozrywkowo-muzycznym, filmowym, informacyjnym oraz informacyjno-lokalnym.

Przewodniczący KRRiT wydał również ponad 5 tys. postanowień w sprawie wpisu do rejestru programów rozprowadzanych w sieciach telewizji kablowej.

Wciąż powiększa się oferta programowa dostępna w sieci telewizji kablowej. Obecnie można uzyskać wpis do rejestru na ponad 400 programów, dostępnych drogą satelitarną lub kablową, z czego na ponad 50 w języku polskim drogą satelitarną.

Informacje na temat prowadzonych postępowań koncesyjnych znajdują się w rozdziale IV „Sprawozdania KRRiT z rocznego okresu działalności.”

1.26 Reprezentując interesy odbiorców Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji włączyła się w działania związane z obecnością w mediach publicznych audycji dla mniejszości narodowych oraz o mniejszościach narodowych, w tym również audycji tworzonych w językach macierzystych.

Dostęp mniejszości do mediów elektronicznych regulują przepisy prawa krajowego oraz przepisy ratyfikowanej przez Polskę w 2000 roku Ramowej Konwencji Rady Europy o ochronie mniejszości narodowych, a także zobowiązania wynikające z niektórych umów międzynarodowych, jak układ z Niemcami, umowy z Ukrainą, Białorusią, Litwą.

Art. 9 Konwencji wprowadza zobowiązanie, dotyczące dostępu mniejszości do mediów elektronicznych, a przede wszystkim zobowiązuje do uznania prawa każdej osoby należącej do mniejszości narodowej do wolności wyrażania i posiadania własnych opinii,

wolności otrzymywania i przekazywania informacji w języku mniejszości bez ingerencji władz publicznych i bez względu na granice państwowe.

W 2003 roku została wdrożona w Polsce procedura monitoringu z wykonania przepisów Konwencji. W rezolucji Komitetu Ministrów RE zwraca się uwagę na następujące wnioski i zastrzeżenia:

- można wprowadzić w sektorze mediów ulepszenia, zwłaszcza w zakresie dodatkowych programów radiowych i geograficznego zasięgu audycji dla rozproszonych mniejszości narodowych;
- większe znaczenie powinno się przywiązywać do stałego angażowania osób należących do mniejszości narodowych w przygotowanie programów, adresowanych do mniejszości.

21 lipca 2003 roku Polska podpisała także protokół do Konwencji Rady Europy o Cyberprzestępczości, nakazujący penalizację czynów o charakterze rasistowskim i ksenofobicznym, popełnianych przy użyciu systemów komputerowych.

Dotychczas jednak protokół ten nie wszedł w życie i nie został też ratyfikowany przez Polskę.

Przyjęta przez Sejm RP 6 stycznia 2005 roku ustawa o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz języku regionalnym m.in. stanowi, że organy władzy publicznej są obowiązane podejmować odpowiednie środki w celu wspierania działalności zmierzającej do ochrony, zachowania i rozwoju tożsamości kulturowej mniejszości. Środkami tymi mogą być w szczególności dotacje celowe lub podmiotowe na wspieranie programów telewizyjnych i audycji radiowych, realizowanych przez mniejszości.

Ustawa ta zmienia też art. 21 ustawy o radiofonii i telewizji stanowiąc, że programy radiofonii i telewizji publicznej powinny uwzględniać potrzeby mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności, posługującej się językiem regionalnym, w tym powinny emitować programy informacyjne w językach mniejszości narodowych i etnicznych oraz w języku regionalnym. W radach programowych mediów publicznych, w tych spółkach, gdzie emitowane są audycje dla mniejszości, powinni brać udział ich przedstawiciele.

Wzmocnienie praw mniejszości w dostępie do mediów elektronicznych wynika z przyjętego w Polsce w czerwcu 2004 roku Krajowego Programu Przeciwdziałania Dyskryminacji Rasowej, Ksenofobii i Związanej z Nimi Nietolerancji. Z Programu wynikają następujące zadania dla KRRiT oraz nadawców publicznych:

- wprowadzenie do rad programowych mediów publicznych przedstawicieli mniejszości narodowych i etnicznych w publicznych ośrodkach telewizyjnych i rozgłośniach radiowych,
- cykliczne konsultacje Rady Mediów Mniejszości z przedstawicielami mediów publicznych,
- inicjowanie, wspólnie z organizacjami mniejszości narodowych i etnicznych oraz nadawcami publicznymi, szkoleń dla dziennikarzy wywodzących się z mniejszości,
- wdrożenie systemu kształcenia dziennikarzy, wywodzących się z mniejszości narodowych i etnicznych.

Regulacje prawne mają istotny, ale tylko częściowy wpływ na politykę medialną wobec mniejszości narodowych i etnicznych. Decydująca jest praktyka stosowana przez nadawców publicznych, gdyż to na nich w świetle ustawy o radiofonii i telewizji spoczywa obowiązek realizacji potrzeb mniejszości narodowych i etnicznych.

Dzisiaj są nadawane następujące audycje, realizowane w językach macierzystych mniejszości narodowych i etnicznych w publicznej telewizji i radiofonii:

- *Magazyny realizowane przez Oddział TVP Białystok dla poszczególnych mniejszości „Tydzień Białoruski”, „Przegląd Ukraiński”, „Panorama Litewska”, „Rosyjski Głos”, „My Romowie” i „Podlaski Orient” (magazyn mniejszości tatarskiej)*
- *„Telenowyny” (audycja realizowana w języku ukraińskim przez TVP3 Regionalna w Warszawie);*
- *Schlesische Journal (audycja dla mniejszości niemieckiej emitowana co 2 tygodnie przez TVP w Opolu, ale realizowana przez niezależny zespół dziennikarski);*
- *Rodno zemia (cykliczny magazyn kaszubski, własnej produkcji, o społeczności kaszubskiej, realizowany i emitowany przez Oddział TVP w Gdańsku);*
- *Radio Białystok S.A („Ukraińska dumka” w języku ukraińskim, „Pad znakam Pahoni” i „Duchounyja sustreczy” w języku białoruskim i „Litewski Magazyn Radiowy” w języku litewskim*
- *Radio Olsztyn S.A. (audycje w języku ukraińskim są nadawane codziennie przez 30 minut oraz w języku niemieckim przez 25 minut tygodniowo);*
- *Radio Opole S.A. („Śląskie aktualności” i „Prosto z Kolonii” w języku niemieckim, „Nasz Heimat” w języku polskim i niemieckim);*
- *Radio Katowice S.A. („Pojednanie i przyszłość” w języku niemieckim);*
- *Radio Kraków S.A. („Kermesz” audycja łemkowsko-ukraińska);*
- *Radio Rzeszów S.A. („Magazyn w języku ukraińskim”);*
- *Radio Koszalin S.A. („Magazyn ukraiński ”w języku ukraińskim i „Magazyn kaszubski” w języku kaszubskim).*

Audycje i magazyny, realizowane w językach ojczystych znacznie różnią się między sobą, co wynika ze zróżnicowania potrzeb poszczególnych mniejszości.

W ostatnich latach udało się wypracować wiele mechanizmów skutecznego dialogu pomiędzy środowiskami mniejszości a przedstawicielami mediów. Istotną rolę w inicjowaniu takiego dialogu odgrywa Międzyresortowy Zespół Mniejszości Narodowych i Etnicznych, powołany przy Ministrze Spraw Wewnętrznych i Administracji, współpracujący z Krajową Radą Radiofonii i Telewizji.

Ważnym wydarzeniem było też powołanie w 2002 roku Rady Mediów Elektronicznych Mniejszości Narodowych i Etnicznych.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji zainicjowała stałe spotkania z udziałem przedstawicieli TVP 3 i Rady Mediów Elektronicznych Mniejszości Narodowych i Etnicznych, jakie miały miejsce w latach 2002-2004.

Podobne kontakty mają miejsce z nadawcami radiowymi. Dzięki tym kontaktom udało się m.in. uruchomić nowy cykl programowy dla mniejszości ukraińskiej i łemkowskiej w Radiu Kraków S.A.

W związku z tworzeniem audycji w językach ojczystych mniejszości pojawił się inny istotny postulat - organizacja szkoleń i warsztatów dla dziennikarzy, wywodzących się spośród mniejszości. W ciągu ostatnich kilku lat udało się przeprowadzić serię tego typu szkoleń, zarówno dla dziennikarzy radiowych, jak i telewizyjnych.

W 2004 roku miały miejsce warsztaty telewizyjne dla dziennikarzy, wywodzących się z mniejszości, realizowane przez Akademię Telewizyjną oraz warsztaty radiowe,

przygotowane przez Radio Kraków S.A, współfinansowane przez KRRiT i inne rozgłośnie, posiadające programy dla mniejszości. Nie udało się stworzyć stałego mechanizmu organizowania i finansowania warsztatów tego typu.

Z istotnych na dzisiaj niezrealizowanych postulatów środowisk mniejszości pozostaje postulat mniejszości niemieckiej, dotyczący posiadania koncesji na własne radio. Brak częstotliwości, jak na razie uniemożliwia KRRiT realizację tego postulatu.

Aktualny pozostaje również postulat tworzenia nowych audycji w ośrodkach, które do tej pory ich nie posiadają, jak na przykład postulat mniejszości ukraińskiej i łemkowskiej stworzenia takiej audycji w Radiu Wrocław S.A.

W ostatnich wyborach do rad programowych Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji uwzględniła zgłaszane postulaty i wybrała przedstawicieli m.in. mniejszości ukraińskiej, białoruskiej, kaszubskiej, żydowskiej.

Na uwagę zasługuje postulat pełnego dostępu do audycji w językach mniejszości. Programy Telewizji Regionalnej TVP 3 są bowiem nadal niedostępne w kilku regionach kraju, zamieszkiwanych przez społeczności mniejszościowe (np. na części obszarów Podkarpacia niedostępny jest magazyn „Telenowyny”, są również problemy z audycjami w języku litewskim na terenie Podlasia).

Rada Mediów Elektronicznych Mniejszości Narodowych i Etnicznych sygnalizuje potrzebę przepracowania dotychczasowego modelu funkcjonowania audycji dla mniejszości narodowych i etnicznych realizowanych w językach macierzystych.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji udzieliła koncesji na rozpowszechnianie programu Radio Ortodoxia (Białystok), gdzie emitowane są audycje dla wyznawców prawosławnych. Do rozwiązania pozostaje postulat tworzenia audycji dla wyznawców obrządku grekokatolickiego.

Nowym zjawiskiem jest aktywność w sferze mediów mniejszości kaszubskiej, w szczególności powstanie w 2004 roku radia kaszubskiego Kaszebe.

1.27 18 stycznia 2005 roku Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji przyjęła stanowisko w sprawie upowszechniania przez nadawców informacji, dotyczących działalności organizacji pożytku publicznego.

Przepisy obowiązujące od 1 stycznia 2004 roku pozwalają podatnikom na przekazywanie 1% należnego podatku na rzecz wybranej organizacji pożytku publicznego. Rozwiązanie to, odwołujące się do świadomej decyzji każdego obywatela - płatnika podatku od osób fizycznych - stanowi jedną z ważnych form finansowania działalności służącej dobru wspólnemu, a jednocześnie sprzyja szerokiemu zaangażowaniu w taka działalność.

Informowanie o tej możliwości, nowej w polskim systemie prawnym, stanowi ważny element edukacji obywatelskiej, której upowszechnianie jest ustawowym obowiązkiem radiofonii i telewizji.

Przypominając o tym obowiązku, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji zwróciła się:

- do wszystkich nadawców o upowszechnianie informacji dotyczących działalności organizacji pożytku publicznego. W okresie sporządzania zeznań podatkowych ważne jest zwłaszcza informowanie o możliwości przekazywania na rzecz tych organizacji części należnego podatku;
- do jednostek publicznej radiofonii i telewizji, by wykonując zobowiązania, w szczególności wynikające z przepisów art. 23 a ust. 1 i 2 ustawy o radiofonii i telewizji uwzględniły w programach audycje informujące o działalności organizacji pożytku

publicznego, w tym o zasadach finansowania działań tych organizacji z odpisu podatkowego i sposobie przekazywania dla tych organizacji pieniędzy z odpisu podatkowego.

Jednocześnie, przypominając o szczególnych zobowiązaniach mediów publicznych w dziedzinie kształtowania postaw obywatelskich, KRRiT zwróciła się do Telewizji Polskiej S.A., Polskiego Radia S.A. oraz spółek radiofonii regionalnej o szerokie informowanie, a także okazywanie wsparcia dla różnych form mecenatu i wszelkich inicjatyw wspierających działalność charytatywną, edukacyjną i kulturalną.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji przypomniła, że ustawa o radiofonii i telewizji wprowadziła ograniczenia dotyczące jedynie audycji sponsorowanych. Nadawca – samodzielnie kształtując program – może bez ograniczeń uwzględniać w programie informacje dotyczące osób i instytucji, które inicjują, organizują, sponsorują lub w inny sposób finansują wydarzenia artystyczne, akcje edukacyjne, charytatywne itp. Zwłaszcza w przypadku wydarzeń o dużym znaczeniu społecznym, pełna informacja, zgodnie z ustawowym obowiązkiem rzetelnego ukazywania wydarzeń i zjawisk, powinna obejmować również wskazanie sposobu i źródeł finansowania tych wydarzeń.

1.28 Realizując ustawowe zobowiązanie do organizowania badań treści i odbioru programów radiowych i telewizyjnych Krajowa Rada przeprowadziła badania dotyczące oczekiwań i preferencji odbiorców pod adresem programów radia i telewizji - publicznych i koncesjonowanych.

Było to pierwsze od wielu lat badanie na skalę ogólnopolską na temat oczekiwań pod adresem mediów elektronicznych.

Badanie przeprowadzono na ogólnopolskiej, reprezentatywnej próbie ogółu mieszkańców Polski powyżej 15 roku życia, liczącej 1275 osób.

Uzyskane wyniki badań pokazują, że co najmniej połowa badanych korzystając z telewizji jest „zorientowana na program”, a nie tylko na „spędzenie czasu” przy telewizorze.

Podobnie jak w przypadku telewizji, większość badanych słucha radia dla konkretnych audycji: dla wiadomości i informacji (39%), dla innych audycji, np. edukacyjnych, sportowych, religijnych (13%), jest więc zorientowana na program i określone treści. Blisko połowa badanych (46%) słucha radia dla muzyki, co może oznaczać zarówno zorientowanie „na program”, jak i na funkcję towarzyszącą radia.

Większość respondentów (59%) żywi przekonanie, że **telewizja publiczna** ma szczególne zadania wobec społeczeństwa i wobec widzów, inne niż telewizja prywatna i powinna wobec tego nadawać inny program niż te telewizje.

Odbiorcy podkreślali przede wszystkim funkcje i zadania informacyjno-edukacyjne telewizji publicznej, dostarczanie szerokiej i rzetelnej wiedzy o świecie, w tym wiedzy o Polsce. W uzupełnieniu tych odpowiedzi, zapytani, czym konkretnie program telewizji publicznej powinien się różnić od telewizji prywatnej, badani wskazywali, że w programie tym powinno być mniej „programów komercyjnych” (10%) i mniej reklam (6%), niż w telewizji prywatnej. Wyrażone przekonania są generalnie zgodne z zadaniami telewizji publicznej sformułowanymi w ustawie o radiofonii i telewizji.

W grupie audycji wybranych przez ponad połowę badanych jako audycje, które powinny być nadawane przez telewizję publiczną, znalazły się:

- dzienniki i inne audycje informujące wyczerpująco o bieżących wydarzeniach w kraju i na świecie, wskazane przez 88% badanych, oraz dzienniki i inne audycje informacyjne

lokalne i regionalne, wiadomości z danego miasta, regionu (dotyczy programów rozgłośni regionalnych radia publicznego), wskazane przez 77% badanych,

- polskie filmy dawne i współczesne, polskie komedie filmowe, filmy przygodowe dla dzieci i młodzieży oraz znane filmy zagraniczne (73%-81%),
- audycje edukacyjne dla dzieci i młodzieży, audycje o historii i kulturze Polski, audycje popularnonaukowe z różnych dziedzin nauki i techniki, filmy dokumentalne na te tematy (69% - 76%),
- audycje poradnicze z udziałem specjalistów różnych dziedzin (66%).
- reportaże dokumentujące różne zjawiska społeczne, obyczajowe, życie ludzi itp., audycje interwencyjne, pokazujące problemy społeczne itd., dyskusje specjalistów na ważne dla społeczeństwa tematy polityczne, gospodarcze, społeczne (57%-65%),
- filmy komediowe oraz tzw. familijne obcej produkcji, kreskówki, horrory i thrillery (64%-65%),
- audycje o historii i kulturze Europy i świata, audycje oświatowe dla szkół, audycje pogłębiające świadomość narodową społeczeństwa, uczące patriotyzmu (59%-65%),
- kabarety i audycje satyryczne, teleturnieje i gry z różnych dziedzin sprawdzające wiedzę uczestników, transmisje koncertów, teleturnieje i gry zręcznościowe, widowiska estradowe (56%-69%),
- teatr telewizji (58%),
- sport (58%),
- polskie telenowele i seriale (57%),
- audycje polityczne (informujące o działalności rządu, Prezydenta, dyskusje polityków (52%-53%),
- audycje przedstawiające największe dzieła dawnej polskiej kultury, audycje tzw. uniwersytetu otwartego (52%-53%).

Hierarchia audycji oczekiwanych w programach telewizji prywatnych jest bardzo podobna jak w stosunku do programów telewizji publicznej. Podobnie jak w przypadku telewizji publicznej, zdecydowana większość badanych uważa, że telewizja prywatna nie powinna nadawać audycji, których nadawanie w jakiegokolwiek telewizji wyklucza ustawa.

Według 42% badanych **radio publiczne** ma szczególne zadania wobec społeczeństwa. Jedna czwarta badanych wyraziła przeciwny pogląd, natomiast blisko jedna trzecia badanych nie miała zdania na ten temat. Badani wskazywali na kilka typów audycji, które powinny być obecne w radiu publicznym: informacyjne, edukacyjne, kulturalne, reportaże i publicystyka. Respondenci wymieniali również ogólne cechy, jakimi powinno się charakteryzować radio publiczne: rzetelność i obiektywizm.

Audycje, wobec których najwięcej badanych uważa, że powinny być nadawane w ogólnopolskim radiu publicznym, to audycje informacyjne omawiające najważniejsze wydarzenia polityczne i społeczne w kraju i na świecie oraz reportaże.

Ponad cztery piąte badanych oczekuje nadawania w radiu lokalnym, oprócz muzyki także i słowa. Taki sam odsetek badanych uważa, że w radiu lokalnym powinny być nadawane audycje dotyczące danej miejscowości lub regionu. Najbardziej preferowane rodzaje audycji w radiu lokalnym to lokalne serwisy informacyjne; informacje użyteczne lokalnie; reportaże na temat problemów miasta lub regionu; informacje o lokalnych wydarzeniach nadawane poza dziennikami; publicystyka na temat problemów lokalnych.

W odniesieniu do muzyki w programach badani oczekują przede wszystkim muzyki rozrywkowej oraz tanecznej, ale wskazywano również muzykę poważną i jazz.

Informacje dotyczące odbioru programów radiowych i telewizyjnych znajdują się także w rozdziale VI „Sprawozdania KRRiT z rocznego okresu działalności” oraz w części „Informacja o podstawowych problemach radiofonii i telewizji”.

Kontrola działalności nadawców – przykłady

1.29 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, prowadząc postępowania dotyczące skarg związanych z programem, musi uwzględniać ustawową zasadę samodzielności nadawców w kształtowaniu programu i odpowiedzialności za jego treść.

Przepis ten jest wynikiem konstytucyjnie zagwarantowanej wolności słowa i zakazu istnienia cenzury prewencyjnej.

Krajowa Rada nie może także ingerować w układ programu. Jednakże nadawcom wielokrotnie przekazywane były uwagi, dotyczące emisji najbardziej wartościowych audycji, zaliczanych do tzw. nurtu kultury wysokiej.

1.30 Kontrolę działalności nadawców, w szczególności w zakresie realizacji warunków koncesji, przeprowadzano podczas monitoringów programowych.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji prowadzi trzy podstawowe rodzaje monitoringów:

- **k o m p l e k s o w y**, którego celem jest charakterystyka całości danego programu oraz zbadanie zgodności nadawanego programu z koncesją lub - w przypadku nadawców publicznych - z zadaniami określonymi w art. 21 i 25 ustawy;
- **p r o b l e m o w y**, tj. koncentrujący się na analizie zagadnień szczegółowych określonych w ustawie o radiofonii i telewizji, w prawie prasowym lub innych regulacjach prawnych dotyczących działalności programowej mediów elektronicznych;
- **i n t e r w e n c y j n y**, którego podstawą są skargi i zażalenia wpływające do KRRiT.

Wymienione formy kontroli pozwalają ocenić działalność programową nadawców i respektowanie przez nich obowiązującego prawa.

Działalność KRRiT związana z prowadzeniem monitoringów programowych jest uwarunkowana wysokością posiadanych środków budżetowych. Ograniczenia budżetowe powodują, że Krajowa Rada musi rezygnować z niektórych zamierzeń związanych z kontrolą programową nadawców.

Działalność programowa nadawców została omówiona także w rozdziale VI „Sprawozdania KRRiT z rocznego okresu działalności” oraz w części „Informacja o podstawowych problemach radiofonii i telewizji”.

1.31 W rozdziale 8 „Odpowiedzialność prawna” ustawa z 29 grudnia 1992 roku o radiofonii i telewizji przewiduje sankcje finansowe za naruszenie niektórych zakazów i nakazów zawartych w ustawie i przepisach wykonawczych.

Sankcją objęte są przepisy dotyczące zawartości programu, a podmiotowy zakres obejmuje wszystkich nadawców zarówno publicznych jak i koncesjonowanych, w tym także nadawców społecznych.

Od decyzji Przewodniczącego KRRiT o ukaraniu nadawców stronie przysługuje odwołanie. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji wielokrotnie informowała Ministra Sprawiedliwości o przewlekłości postępowań odwoławczych. Dotychczas nie zostały zakończone postępowania dotyczące decyzji o ukaraniu, wydanych w latach poprzednich.

1.32 Po dwóch latach zakończyło się postępowanie przed Sądem Okręgowym w Warszawie, które dotyczyło emisji, 7 lutego 2002 roku, o godzinie 22.04, w paśmie wspólnym programów regionalnych TVP S.A., filmu erotycznego pt. „Mężczyzna, który patrzy”.

Przewodniczący KRRiT nałożył 22 lutego 2002 roku, na Telewizję Polską S.A. karę w wysokości 50 tys. złotych.

Nadawca złożył odwołanie do sądu od tej decyzji. Sąd Okręgowy powołał biegłego psychologa, który 6 listopada 2003 roku, przedstawił opinię, że film „Mężczyzna, który patrzy” zagraża psychicznemu i moralnemu rozwojowi, zwłaszcza osób niepełnoletnich.

3 września 2004 roku Sąd Okręgowy umorzył postępowanie w tej sprawie z uwagi na wycofanie przez powoda odwołania od decyzji Przewodniczącego KRRiT.

1.33 Na podstawie decyzji nr 1 z 12 lutego 2004 roku, Przewodniczący KRRiT nałożył na spółkę WAWA S.A. karę w wysokości 28.950 zł, za emisję w programie Radio WAWA od 5 stycznia do 5 lutego 2004 roku audycji - konkursu pt. „Co zrobisz za 100 000 zł?” (wysokość kary zgodnie z art. 53 ust. 1 ustawy o radiofonii i telewizji stanowi 50% rocznej opłaty za używanie częstotliwości).

Po przeprowadzeniu monitoringu uznano za naganny sposób prowadzenia konkursu, zachęcanie prezenterów do wygłaszania propozycji etycznie nagannych, niebezpiecznych dla zdrowia fizycznego i psychicznego, prowokujących młodego słuchacza, ukierunkowujących go na postawy skrajne, wynaturzone i skandalizujące. Wszystko to podporządkowane było jednemu celowi – zdobyciu pieniędzy „bez względu na wszystko i za wszelką cenę”.

Zarówno rozpowszechniane pomysły, jak i sposób komentowania poprzez wytwarzanie i podsycanie szczególnej atmosfery przez prezenterów konkursu godził w normy etyczne, uniwersalia kulturowe, lekceważył względy etyczne.

Rozpowszechnianie wyżej wymienionej audycji począwszy od godziny 7.00, naruszało normy zawarte w art. 18 ust. 5 ustawy o radiofonii i telewizji oraz w § 1 rozporządzenia Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji w sprawie szczegółowych zasad kwalifikowania, rozpowszechniania i sposobu zapowiadania audycji lub innych przekazów, które mogą zagrażać fizycznemu, psychicznemu lub moralnemu rozwojowi niepełnoletnich, zakazujące rozpowszechniania tego rodzaju audycji pomiędzy godzinami 6.00 a 23.00.

Nadawca złożył odwołanie od decyzji Przewodniczącego KRRiT. Postępowanie nie zostało zakończone.

1.34 Na podstawie decyzji Nr 3 z 18 marca 2004 roku, Przewodniczący KRRiT nałożył na spółkę Telewizja Polska S.A., karę w wysokości 10.000 złotych, za emisję w Programie 1 TVP S.A., w okresie od 28 września 2003 roku do 29 lutego 2004 roku, telenoweli dokumentalnej pt. „Ballada o lekkim zabarwieniu erotycznym”.

Po przeprowadzeniu monitoringu czterech edycji audycji, Przewodniczący KRRiT uznał treści rozpowszechniane w audycji za naganne, niebezpieczne dla zdrowia fizycznego i psychicznego, demoralizujące nieletnich poprzez przedstawianie m.in. stręczycielstwa, jako

zachowania naturalnego. Zarówno prezentowane treści jak i brak komentarza oraz jednoznacznej oceny ukazywanych zachowań godziły w normy etyczne, uniwersalia kulturowe, lekceważyły względy etyczne. Rozpowszechnianie audycji w czasie chronionym tj. w godzinach pomiędzy 6.00 a 23.00 naruszyło normy, zawarte w art. 18 ust. 5 ustawy o radiofonii i telewizji oraz w § 1 rozporządzenia Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji w sprawie szczegółowych zasad kwalifikowania, rozpowszechniania i sposobu zapowiadania audycji lub innych przekazów, które mogą zagrażać fizycznemu, psychicznemu lub moralnemu rozwojowi niepełnoletnich.

Nadawca wpłacił karę.

1.35 Na podstawie decyzji Nr 9 z 5 lipca 2004 roku, Przewodniczący KRRiT nałożył na spółkę Spectrum FM sp. z o.o., karę w wysokości 3.300 złotych, za emisję w programie Radio 94 FM, w dniach 26 marca, 2 i 9 kwietnia 2004 roku audycji z cyklu „Ryłkołak Horror Szol” (wysokość kary zgodnie z art. 53 ust. 1 ustawy o radiofonii i telewizji stanowi 50% rocznej opłaty za używanie częstotliwości).

Po przeprowadzeniu monitoringu uznano za naganny sposób prowadzenia audycji i prezentowanych w nich treści, które są niebezpieczne dla zdrowia fizycznego i psychicznego oraz prowokują młodego słuchacza, ukierunkowując go na postawy skrajne, wynaturzone, skandalizujące i patologiczne. Zarówno rozpowszechniane treści jak i sposób prezentowania utworów muzycznych, podsycanie szczególnej atmosfery przez prezentera godziło w normy etyczne, uniwersalia kulturowe, naruszało przekonania odbiorców oraz chrześcijański system wartości.

Nadawca wpłacił karę.

1.36 Na podstawie decyzji Nr 13 z 29 grudnia 2004 roku, Przewodniczący KRRiT nałożył na spółkę Telewizja Polsat S.A., karę w wysokości 400.000 złotych, za emisję w czasie chronionym audycji z cyklu „Fear Factor – Nieustraszeni” (wysokość kary zgodnie z art. 53 ust. 1 ustawy o radiofonii i telewizji stanowi 50% rocznej opłaty za używanie częstotliwości).

Po przeprowadzeniu monitoringu Przewodniczący KRRiT uznał treści rozpowszechniane w audycji za niebezpieczne dla zdrowia i bezpieczeństwa uczestników poprzez propagowanie zachowań wynaturzonych, uwłaczających godności człowieka, sprzecznych z przyjętymi w kręgu kultury europejskiej normami etycznymi i kulturowymi.

Przewodniczący KRRiT uznał też, że ostrzeżenie, które nadawca umieścił na zakończenie emisji każdego odcinka cyklu nie chroni młodych widzów przed zagrożeniami i nie może pełnić funkcji swoistego „alibi” dla nadawcy.

Nadawca złożył odwołanie od decyzji Przewodniczącego KRRiT. Postępowanie w sprawie nie zostało zakończone.

1.37 Przewodniczący KRRiT kontrolował również działalność nadawców w zakresie wykonywania przepisów regulujących reklamę i sponsoring.

W przypadkach najbardziej rażących naruszeń Przewodniczący KRRiT podejmował decyzje o ukaraniu nadawcy. W 2004 roku zostało wydanych 10 decyzji o nałożeniu kary za przekroczenie wyżej wymienionych przepisów.

Informacje dotyczące kar nałożonych z powodu naruszenia przepisów regulujących reklamę i sponsoring znajdują się również w rozdziale VII „Sprawozdania KRRiT z rocznego okresu działalności”.

1.38 W 2005 roku Przewodniczący KRRiT wydał decyzję o ukaraniu prezesa Zarządu Regionalnej Rozgłośni Polskiego Radia „Radio Wrocław” S.A. W decyzji nr 1 z 21 stycznia 2005 roku Przewodniczący KRRiT stwierdził naruszenie art. 10 ust. 2 ustawy o radiofonii i telewizji, w którym określony został obowiązek nadawców do przedstawiania materiałów, dokumentów i udzielania wyjaśnień w zakresie niezbędnym do kontroli zgodności działania nadawcy z przepisami ustawy i warunkami koncesji.

Prezes Zarządu Radia Wrocław S.A. nie przedstawił wyjaśnień, dotyczących postępowania wszczętego wskutek wystąpienia posła Jerzego Szteligi w sprawie możliwości emitowania w programie regionalnej rozgłośni cotygodniowej audycji, skierowanej do ludności ukraińskiej, zamieszkującej region dolnośląski.

Projektowanie w porozumieniu z Prezesem Rady Ministrów kierunków polityki państwa w dziedzinie radiofonii i telewizji

1.39 Przepis zawarty w art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy o radiofonii i telewizji stanowi, że **Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji projektuje w porozumieniu z Prezesem Rady Ministrów kierunki polityki państwa w dziedzinie mediów elektronicznych.**

Z przepisu tego wynika, że Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji powinna mieć zagwarantowaną możliwość inicjowania wspólnych z organami administracji rządowej, skoordynowanych działań prognostycznych i analitycznych. Wyniki tych analiz powinny być wykorzystywane w procesie powstawania projektów regulacji prawnych.

6 września 2004 roku odbyło się spotkanie Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z Prezesem Rady Ministrów Markiem Belką. Tematem spotkania były problemy polskiego rynku mediów elektronicznych, a w szczególności brak nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji, konieczność podjęcia działań w celu poprawy ściągalności abonamentu oraz dostęp do archiwów państwowych i cyfryzacja mediów. Jednym z ustaleń spotkania była decyzja o powołaniu zespołu roboczego, którego tworzyć będzie warunki do wspólnego określania polityki medialnej państwa oraz wypracuje rozwiązania kompleksowej regulacji sfery mediów audiowizualnych, uwzględniającej postęp techniczny i nowe technologie.

Międzyresortowy Zespół ds. Strategii Rozwoju Radiofonii i Telewizji został powołany zarządzeniem nr 105 Prezesa Rady Ministrów z 19 listopada 2004 roku.

1.40 **Przedstawiciele Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji uczestniczą w pracach zespołów roboczych powołanych przez Prezesa Rady Ministrów.**

Prace **Międzyresortowego Zespołu ds. Wprowadzenia Telewizji i Radiofonii Cyfrowej w Polsce**, powołanego na podstawie Zarządzenia nr 5 z 26 stycznia 2004 roku Prezesa Rady Ministrów, skoncentrowane są na opracowaniu strategii rozwoju tej formy rozpowszechniania programów.

W 2004 roku Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji przedstawiła zaktualizowane „Wstępne założenia strategii rozwoju naziemnej radiofonii i telewizji cyfrowej w Polsce”. Opracowanie to zostało wysoko ocenione przez komisje sejmowe - Komisję Kultury i Środków Przekazu oraz Komisję Infrastruktury. W stanowisku z 4 listopada 2004 roku

Komisje wskazały na konieczność bezzwłocznego przystąpienia do przechodzenia na technikę cyfrową, aby uzyskać nowe możliwości programowe i rynkowe oraz dobrze realizować proces włączenia się radiofonii i telewizji w budowę społeczeństwa informacyjnego.

Opracowanie Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji stanowi podstawę prac Międzyresortowego Zespołu do Spraw Wprowadzenia Telewizji i Radiofonii Cyfrowej w Polsce.

W pracach **Międzyresortowego Zespołu ds. Strategii Rozwoju Radiofonii i Telewizji**, powołanego na podstawie Zarządzenia nr 105 z 19 listopada 2004 roku Prezesa Rady Ministrów wykorzystywane są również opracowania przygotowane w Krajowej Radzie Radiofonii i Telewizji. Członkowie Zespołu zapoznali się m.in. z opracowaną w KRRiT strategią państwa polskiego w dziedzinie mediów elektronicznych, a także z prognozą rozwoju rynku medialnego w Polsce.

1.41 Zadaniem Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 7 ustawy, jest opiniowanie projektów aktów ustawodawczych oraz umów międzynarodowych, dotyczących radiofonii i telewizji, co ma na celu zapewnienie spójności prawa regulującego działalność w dziedzinie mediów audiowizualnych.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji przekazała stanowiska dotyczące m.in. następujących projektów:

- Marszałkowi Sejmu RP przekazano uwagi do poselskich projektów ustaw o opłatach abonamentowych,
- na wniosek Ministra Kultury do rządowego projektu ustawy o opłatach abonamentowych,
- na wniosek Ministra Kultury do projektu ustawy zmianie ustawy o radiofonii i telewizji w związku z tzw. nowelizacją unijną,
- na wniosek Ministra Kultury do projektu ustawy o kinematografii,
- na wniosek Ministra Kultury do projektu ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych,
- na wniosek Ministra Gospodarki i Pracy do projektu ustawy przepisy wprowadzające ustawę o swobodzie działalności gospodarczej oraz do projektu ustawy o swobodzie działalności gospodarczej,
-

Wiceprezes Rady Ministrów, Minister Gospodarki i Pracy przekazał Krajowej Radzie Radiofonii i Telewizji podziękowania za dobrą współpracę przy opracowywaniu powyższych projektów.

- na wniosek Ministra Infrastruktury do projektu ustawy Prawo telekomunikacyjne,
- na wniosek Ministra Infrastruktury do projektu programu w zakresie regulacji sieci i usług łączności elektronicznej,
- na wniosek Ministra Infrastruktury do projektu programu operacyjnego – upowszechnienie dostępu szerokopasmowego do Internetu,
- na wniosek Ministra Gospodarki i Pracy do dokumentu „Strategia dla przemysłu elektronicznego do roku 2010”,

- na wniosek Wiceprezesa Rady Ministrów i Ministra Spraw Zagranicznych do projektu Krajowego Programu Przeciwdziałania Dyskryminacji Rasowej, Ksenofobii i Nietolerancji,
- na wniosek Ministra Kultury do projektu stanowiska Polski dotyczącego europejskiej polityki audiowizualnej w świetle komunikatu Komisji Europejskiej,
- na wniosek Ministra Kultury do projektu stanowiska w sprawie rekomendacji Parlamentu Europejskiego i Rady o ochronie małoletnich i godności ludzkiej,
- na wniosek Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji do opinii na temat przestrzegania przez Polskę Konwencji Rady Europy o ochronie mniejszości narodowych,
- na wniosek Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji do strategii działań antykorupcyjnych.

Na wniosek Ministra Infrastruktury przedstawione zostały uwagi do projektów rozporządzeń, wydawanych zgodnie z delegacjami ustawowymi, m.in.:

- do projektu rozporządzenia w sprawie opłat za dokonywanie rezerwacji częstotliwości oraz za prawo do wykorzystywania częstotliwości,
- do projektu rozporządzenia w sprawie rynków właściwych podlegających analizie przez Prezesa URTiP, a w zakresie rynków transmisji radiofonicznych i telewizyjnych – Krajowej Radzie Radiofonii i Telewizji,
- do projektu rozporządzenia w sprawie sposobu i wzoru oznakowania znakiem ostrzegawczym urządzeń radiowych,
- do projektu rozporządzenia w sprawie szczegółowych wymagań związanych z połączeniem sieci telekomunikacyjnych.

1.42 2 grudnia 2004 roku odbyła się konferencja „Strategia rozwoju polskiego rynku mediów elektronicznych. Status i przyszłość mediów publicznych”, zorganizowana przez Przewodniczącego Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji oraz Ministra Kultury.

W programie konferencji znalazły się wystąpienia Przewodniczącego KRRiT na temat strategii rozwoju polskiego rynku mediów, Ministra Kultury - o statusie mediów publicznych w demokratycznym łańdź medialnym, Zastępcy Przewodniczącego KRRiT - o sposobach finansowania mediów publicznych w niektórych krajach europejskich, Podsekretarza Stanu z Ministerstwa Infrastruktury- o pracach, związanych z wprowadzeniem naziemnej radiofonii i telewizji cyfrowej oraz procesem cyfryzacji mediów publicznych, dyrektora Departamentu Prawnego w Biurze KRRiT – o propozycjach finansowania mediów publicznych w Polsce z uwzględnieniem orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego.

W konferencji uczestniczyli przedstawiciele mediów publicznych, ich rad nadzorczych i programowych, stowarzyszeń społecznych, środowisk naukowych. Uczestnikami konferencji była też grupa posłów i senatorów.

Termin konferencji zbiegł się z rozpoczęciem prac parlamentarnych nad poselskimi projektami ustaw o opłatach abonamentowych oraz nad projektem rządowym.

1.43 Przedstawiciele KRRiT uczestniczą w pracach roboczych zespołów resortowych.

Na wniosek Ministra Infrastruktury przedstawiciele KRRiT uczestniczą w pracach grupy roboczej do spraw wdrażania technik informacyjnych i łącznościowych w handlu transgranicznym.

Minister Infrastruktury zaprosił także przedstawicieli KRRiT do udziału w pracach grupy roboczej Rady Unii Europejskiej do spraw telekomunikacji oraz usług społeczeństwa informacyjnego.

Minister Kultury przedstawił wniosek o udział przedstawicieli KRRiT w pracach Międzyresortowego Zespołu ds. Przeciwdziałania Naruszeniom Prawa Autorskiego i Praw Pokrewnych.

Członkostwo Polski w Unii Europejskiej zobowiązuje instytucje centralne do nowych zadań i ścisłej współpracy z instytucjami administracji publicznej krajów wspólnoty. Przykładem na takie współdziałanie administracji publicznej, w tym również Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, jest nasze uczestnictwo od 1 maja 2004 roku w systemie rozwiązywania problemów transgranicznych SOLVIT.

System SOLVIT powstał w celu nieformalnego rozwiązywania problemów, na jakie napotykać przedsiębiorcy i obywatele, będący uczestnikami rynku wewnętrznego. Jeśli w jakimkolwiek kraju Unii administracja publiczna nieprawidłowo zastosuje prawo wspólnotowe, np. związane z podjęciem pracy, przepływem dóbr i usług, prowadzeniem działalności gospodarczej, należy skontaktować się z Centrum Koordynacyjnym SOLVIT. Centrum takie istnieje w każdym kraju unijnym, w Polsce zlokalizowane jest przy Ministerstwie Gospodarki i Pracy.

Centra SOLVITU działają w oparciu o administrację każdego z Państw Członkowskich i korzystają z ekspertów krajowych zatrudnionych w organach administracji państwowej. Ich celem jest wypracowanie rozwiązań satysfakcjonujących dla wnioskodawców i skarżących. Jest to alternatywa dla kosztownego i długotrwałego postępowania sądowego, choć system nie eliminuje drogi sądowej.

1.44 Na podstawie art. 6 ust. 2 pkt 7 ustawy przez Krajową Radę Radiofonii i Telewizji opiniowane są również projekty porozumień o współpracy kulturalnej między rządem Rzeczypospolitej Polskiej a rządami innych krajów.

W roku ubiegłym zaopiniowano m.in. projekty takich porozumień z rządami Węgier, Jordanii, Francji, Angoli, Maroka, Łotwy, Turkmenistanu, Kazachstanu, Gruzji, Egiptu, Urugwaju, Włoch, Meksyku.

Na wniosek Ministra Spraw Zagranicznych przekazane zostały stanowiska do projektów programów wykonawczych między rządem RP, a rządami innych krajów w zakresie wymiany kulturalnej, naukowej, edukacyjnej.

Przedstawiciele KRRiT uczestniczyli także w pracach dotyczących oceny stanu przestrzegania przez Polskę zobowiązań OBWE.

1.45 Na wnioski przedstawiane z upoważnienia Prezesa Rady Ministrów przez szefów poszczególnych resortów Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji opracowywała informacje związane z udzieleniem odpowiedzi na interpelacje i zapytania poselskie, a także oświadczenia senatorów.

Informacje dotyczące wystąpień parlamentarzystów znajdują się również w rozdziale X „Sprawozdania KRRiT z rocznego okresu działalności”.

Nagrody Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, promocja wartościowych gatunków i pozycji programowych oraz inicjowanie postępu naukowo – technicznego i organizowanie współpracy z zagranicą w dziedzinie radiofonii i telewizji

Nagrody KRRiT

1.46 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji w 2004 roku przyznała m.in. nagrody dla twórców i zespołów biorących udział w:

- XXIX Festiwalu Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni. Nagrodę KRRiT otrzymał Robert Gliński za film pt. „Długi weekend”. Film ten został wyprodukowany przez TVP S.A. i podczas Festiwalu otrzymał jeszcze dwie inne nagrody regulaminowe (za scenariusz i główną rolę męską) oraz wyróżnienie w kategorii najlepszy film telewizyjny.
- XIX Międzynarodowym Festiwalu Filmów Katolickich i Multimedialnych w Niepokalanowie. Nagrody KRRiT otrzymali: Grand Prix - Robert Tekieli za film „Siedem tajemnic”, dwie pierwsze nagrody Rafał Jan Porzezinski za („Fitness duchowy”) i Małgorzata Krupecka („Nic większego jak świętość”).
- Ogólnopolskim Przeglądzie Twórczości Radiowej w Kazimierzu nad Wisłą. Grand Prix – nagrodę przyznawaną corocznie przez Krajową Radę – otrzymali Jolanta Krysowata z Radia Wrocław S.A. za reportaż „Portret w czerwieni” oraz Józef Wycisk z Radia Katowice S.A. za reportaż „Kiedy śmierć pomaga żyjącym”. Jury w uzasadnieniu podkreśliło, że nagroda została przyznana zarówno za mistrzowskie skonstruowanie opowieści, jak i podjęcie unikalnego tematu, zrealizowanego z wielką kulturą i perfekcją warsztatu radiowego, a także za głębokie przesłanie humanitarne obydwu utworów.
- IV Krajowym Festiwalu Teatru Polskiego Radia i Teatru Telewizji Polskiej „Dwa Teatry – Sopot 2004”. Nagrodę KRRiT otrzymali – Robert Mirzyński z Radia Merkury S.A. w Poznaniu za reżyserię w kategorii słuchowisko („ Kapelusz i ciasteczko”), a także ex aequo Bartosz Kurowski i Maciej Pieprzyca za tekst dramatyczny w kategorii Teatr TV („Fryzjer”).
- V Festiwalu Dobrego Humoru. Nagrodę KRRiT otrzymał Janusz Józefowicz za spektakl „ Ukochany kraj czyli PRL w piosence”.
- V Międzynarodowych Dniach Filmu Dokumentalnego „Rozstaje Europy”. Nagrodę KRRiT - Grand Prix Festiwalu otrzymał Aleksieja Fiedorczenko za film „Dawid” (film produkcji rosyjskiej).
- X Ogólnopolskim Niezależnym Przeglądzie Form Dokumentalnych NURT 2004. Nagrodę główną otrzymała Maria Zmarz- Koczanowicz za film pt. „Dziennik.pl”.
- III Międzynarodowym Festiwalu Filmów Przyrodniczych im. Braci Wagów. Nagrodę KRRiT otrzymał Hiszpan Marti Arano Oller za film „Pireneje”.
- X Festiwalu Kultury Kresowej. Nagrodę KRRiT otrzymał Artystyczny Polonijny Zespół Pieśni i Tańca Karolinka, działający na Białorusi.

Podczas corocznych spotkań medialnych nadawców i producentów telewizyjnych NIPTTEL 2004 nagrodę Przewodniczącego KRRiT otrzymał redaktor Grzegorz Miecugow z TVN24. Nagroda została przyznana za profesjonalizm, rzetelność i kulturę dziennikarską w realizowanych audycjach telewizyjnych.

12 września 2004 roku w czasie Konferencji Mediów Publicznych w Krakowie została wręczona nagroda Przewodniczącego KRRiT dla redaktor Lidii Dudy, która w TVP S.A.

zrealizowała cykl reportaży o życiu w popegeerowskiej wsi na Suwalszczyźnie, w Pietraszach.

Nagrody Przewodniczącego KRRiT otrzymali też dziennikarze Polskiego Radia S.A, którzy wyróżnili się realizacją misji publicznej, profesjonalizmem i kulturą dziennikarską: redaktor Małgorzata Kandefer - za popularyzację wiedzy prawniczej; redaktor Małgorzata Kownacka - za popularyzację nauk medycznych; redaktor Małgorzata Tułowiecka – za popularyzację kultury języka polskiego; redaktor Krzysztof Michalski – za popularyzację nauk ścisłych i przyrodniczych.

Inicjowanie postępu technicznego

1.47 W ustawie o radiofonii i telewizji ustawodawca nałożył na KRRiT obowiązek inicjowania postępu naukowo – technicznego oraz kształcenia kadr w dziedzinie radiofonii i telewizji.

W komentarzach do ustawy podkreśla się, że realizacja tych zobowiązań będzie miała praktyczny sens, dopiero wówczas, gdy poparta zostanie przyznaniem odpowiednich środków finansowych. Bez takiej możliwości, działania KRRiT w zakresie inicjowania postępu technicznego i kształcenia kadr mają ograniczony charakter.

Część zadań związanych z inicjowaniem postępu naukowo – technicznego jest wykonywana poprzez opiniowanie projektów resortowych aktów prawnych o charakterze wykonawczym. W szczególności są to akty prawne przygotowywane przez Ministerstwo Infrastruktury.

1.48 Przedstawiciele KRRiT, realizując ustawowe zobowiązanie, biorą w szczególności udział w pracach niżej wymienionych zespołów roboczych:

- Międzyresortowego Zespołu do spraw Wprowadzenia Telewizji i Radiofonii Cyfrowej w Polsce, powołanego na podstawie Zarządzenia nr 5 z 26 stycznia 2004 roku Prezesa Rady Ministrów. Zespół opracowuje strategię rozwoju naziemnej radiofonii i telewizji cyfrowej, a w pracach wykorzystywane jest opracowanie KRRiT „Wstępne założenia strategii rozwoju naziemnej radiofonii i telewizji cyfrowej w Polsce”.
- Międzyresortowego Zespołu do spraw Krajowej Tablicy Przeznaczeń Częstotliwości, powołanego na podstawie zarządzenia z 26 lipca 2002 roku Prezesa Rady Ministrów.
- Międzyresortowego Zespołu ds. Światowych i Regionalnych Konferencji Radiokomunikacyjnych. W 2004 roku odbyła się Regionalna Konferencja Radiokomunikacyjna ITU, podczas której dokonano rewizji planów sieci stacji telewizyjnych przy założeniu nadawania wyłącznie w systemie cyfrowym.
- Na zaproszenie Ministra Infrastruktury przedstawiciele KRRiT uczestniczą w pracach grupy roboczej Rady UE ds. telekomunikacji oraz usług społeczeństwa informacyjnego.
- Zgodnie z ustawą Prawo telekomunikacyjne przedstawiciel Przewodniczącego KRRiT jest powoływany przez Prezesa Rady Ministrów w skład Rady Telekomunikacyjnej działającej przy Prezesie Urzędu Regulacji Telekomunikacji i Poczty. Rada Telekomunikacji działa jako organ opiniotwórczo-doradczy Prezesa URTiP w sprawach działalności telekomunikacyjnej, gospodarki częstotliwościowej oraz spełniania wymagań dotyczących kompatybilności elektromagnetycznej.
- Na zaproszenie Ministra Kultury przedstawiciele KRRiT biorą udział w pracach Międzyresortowego Zespołu ds. Przeciwdziałania Naruszeniom Prawa Autorskiego i Praw

Pokrewnych, który opracowuje m.in. strategię walki z piractwem w Polsce, uwzględniając najnowsze osiągnięcia techniki w tym zakresie.

1.49 W ramach realizacji unijnego projektu PHARE Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji zorganizowała cykl seminariów związanych z postępem technicznym i rozwojem nowych technik przekazu.

Podczas tych seminariów omówiono m.in. potrzeby regulacyjne, wynikające dla Polski, w związku z nowymi dyrektywami UE, obejmującymi usługi i sieci komunikacji elektronicznej, a także przedstawiono brytyjski i francuski model strategii rozwoju radiofonii i telewizji cyfrowej.

1.50 Na podstawie przepisów ustawy z 5 lipca 2002 roku o ochronie niektórych usług, świadczonych drogą elektroniczną opartych lub polegających na dostępie warunkowym Przewodniczący KRRiT jest zobowiązany do ścigania i przedstawiania wniosków w zakresie przestępstw polegających m.in. na wytwarzaniu urządzeń niedozwolonych lub wprowadzaniu ich do obrotu.

Przewodniczący KRRiT powyższe zobowiązanie ustawowe realizuje we współpracy z nadawcami.

1.51 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji uznaje, że wypełnianiu misji mediów publicznych towarzyszyć musi dostęp do nowoczesnych technologii, a oferta usług wysokiej jakości musi być wspierana przez odpowiednią politykę państwa.

2 kwietnia 2004 roku centrum nadawcze na Suchej Górze k/ Krosna rozpoczęło emisję trzech programów TVP S.A. oraz Radia Rzeszów S.A. w naziemnym systemie cyfrowym.

Telewidzowie chcący odbierać ten sygnał muszą zaopatrzyć się w specjalne anteny i przystawki do odbiorników.

Podobne emisje zostały uruchomione także w innych rejonach kraju, w tym z nadajnika w Wiśle k/Szczyrku.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji przyznała spółkom Polskie Radio S.A. i Telewizja Polska S.A. dodatkowe środki z wpływów abonamentowych na realizację zadań, związanych z programem cyfryzacji i z procesem wdrażania telewizji interaktywnej.

W zespole roboczym do spraw telewizji interaktywnej, działającym w TVP S.A, biorą udział przedstawiciele KRRiT.

Organizowanie współpracy z zagranicą w dziedzinie radiofonii i telewizji

1.52 Wykonując ustawowy obowiązek organizowania i inicjowania współpracy z zagranicą w dziedzinie mediów audiowizualnych Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji nawiązała kontakty zarówno ze swoimi odpowiednikami w innych krajach, jak i z międzynarodowymi organizacjami, a także bezpośrednio z nadawcami.

Długoletnia tradycja współpracy w dziedzinie radiofonii i telewizji istnieje pomiędzy Krajową Radą a francuską Conseil Supérieur de l'Audiovisuel (CSA).

W maju 2004 roku Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji zakończyła realizację projektu PHARE „Kształtowanie i dostosowanie polityki audiowizualnej w warunkach konwergencji technologicznej”, w efekcie którego powstała tzw. „Biała Księga”.

W realizacji tego projektu głównymi partnerami KRRiT były instytucje francuskie w tym Conseil Supérieur de l'Audiovisuel (CSA) oraz Direction du Développement des Médias (DDM).

1.53 Od 1997 roku Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji realizuje porozumienie o współpracy z Narodową Radą Ukrainy ds. Telewizji i Radia.

Od 2002 roku Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji realizuje wspólnie z BBC World oraz z Centrum Inicjatyw Medialnych na Ukrainie projekt Unii Europejskiej „Wsparcie dla niezależnych mediów na Ukrainie”.

1.54 Od 19 czerwca 2002 roku, z upoważnienia Prezesa Rady Ministrów, przez Krajową Radę Radiofonii i Telewizji, realizowane jest porozumienie ze Wspólnotą Europejską w sprawie uczestnictwa w unijnych programach Media Plus oraz Media - Training.

Program Media Plus wspiera działalność twórczą na rynku audiowizualnym.

Program Media Plus – Training (szkolenia) określa cele i zasady wspierania działalności szkoleniowej w ramach programu Media Plus.

Program Media Plus – Development (dystrybucja) jest złożony z części składowych odnoszących się m.in. do dystrybucji i promocji projektów pilotażowych, w zakresie prac audiowizualnych. Rozwój produkcji audiowizualnej będzie wspomagany poprzez udzielanie bezzwrotnego wsparcia producentom filmowym. Szczególne znaczenie przywiązuje się zwłaszcza do zastosowania nowych technologii.

Wyniki finansowe działalności programu Media Plus, jak dotychczas, są korzystne. Polskie projekty otrzymały dużo większe wsparcie niż koszty ponoszone przez budżet państwa z tytułu uczestniczenia w realizacji programu.

Od 1 stycznia 2003 roku KRRiT utworzyła gospodarstwo pomocnicze, którego głównym zadaniem jest pomoc w uzyskiwaniu środków unijnych przyznawanych w ramach programu Media Plus.

Informacja na temat działalności Biura Współpracy z Programem Media – Media Desk Polska znajduje się w rozdziale VIII „Sprawozdania KRRiT z rocznego okresu działalności”.

1.55 9 grudnia 2004 roku Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji zorganizowała konferencję „Promocja pluralizmu mediów – doświadczenia europejskie a potrzeby polskie”.

Konferencja ta wpisała się w debatę na temat strategii w sektorze mediów elektronicznych, jaką zainicjowała Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji. Punktem wyjścia w programie konferencji było spojrzenie na politykę instytucji europejskich, Rady Europy i Komisji Europejskiej, które wielokrotnie podnosiły znaczenie pluralizmu mediów i wielokrotnie wzywały do tego, by państwa członkowskie dążyły do jego ochrony.

Jednak każdy kraj członkowski Unii ma prawo podejmowania wszelkich działań prawnych, zgodnych z ogólnymi przepisami unijnymi o swobodzie przepływu kapitału i usług

oraz o zakazie dyskryminacji na wspólnym rynku, żeby ograniczać lub nie koncentrację mediów.

W konferencji wzięli udział wybitni eksperci z różnych krajów, zajmujący się kwestiami pluralizmu i koncentracji w mediach. Ich wystąpienia dotyczyły m.in. spraw związanych z uwarunkowaniami i przyczynami, zróżnicowanego podejścia krajów UE do kwestii koncentracji w mediach, a także tego, jakie rozwiązania instytucjonalne i prawne zostały przyjęte w niektórych krajach Unii Europejskiej.

1.56 Tradycją stał się już udział przedstawicieli Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji w obradach XIV Forum Ekonomicznego w Krynicy. Obrady te odbywają się z udziałem prezydentów i premierów państw Grupy Wyszehradzkiej.

Podczas obrad Forum Ekonomicznego przedstawiciele KRRiT wraz z panelistami z zagranicy dyskutowali o koncentracji kapitału w mediach.

1.57 Zastępca Przewodniczącego KRRiT, jako członek delegacji rządowej uczestniczy w pracach Światowego Szczytu Społeczeństwa Informacyjnego.

Obrady konferencji, zorganizowanych w ramach Szczytu, poświęcone były politycznym, społecznym, kulturowym i ekonomicznym aspektom społeczeństwa informacyjnego.

Informacje dotyczące organizowania współpracy z zagranicą w dziedzinie radiofonii i telewizji znajdują się również w rozdziale VIII „Sprawozdania KRRiT z rocznego okresu działalności” oraz w części „Informacja o podstawowych problemach radiofonii i telewizji”.

Udział w pracach Sejmu RP i Senatu RP

1.58 Ustawowe zadania Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji w projektowaniu polityki państwa w dziedzinie mediów elektronicznych realizowane są także poprzez stałe kontakty z Sejmem RP i Senatem RP.

Członkowie Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji brali udział w posiedzeniach komisji i podkomisji sejmowych oraz senackich, a w szczególności uczestniczyli w pracach Komisji Kultury i Środków Przekazu, działających w obu izbach Parlamentu.

W związku z posiedzeniami Komisji w Sejmie RP i Senacie RP Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji przygotowywała materiały i opracowania m.in. na temat:

- sytuacji mediów lokalnych (dla sejmowej Komisji Kultury i Środków Przekazu),
- prowadzonych postępowań koncesyjnych dotyczących rozpowszechniania programów radiowych i telewizyjnych (dla sejmowej Komisji Kultury i Środków Przekazu),
- sytuacji ośrodków regionalnych TVP S.A., ze szczególnym uwzględnieniem ich finansowania (dla sejmowej Komisji Kultury i Środków Przekazu),
- kanałów tematycznych oraz programów o kulturze w TVP S.A. (dla sejmowej Komisji Kultury i Środków Przekazu),

- znaczenia wpływów abonamentowych na działalność mediów publicznych w kontekście realizowania misji nadawców publicznych (dla sejmowej Komisji Kultury i Środków Przekazu),
- struktury własnościowej w mediach elektronicznych oraz określenia jej wpływu na rozwój rynku mediów w Polsce (dla sejmowej Komisji Kultury i Środków Przekazu),
- strategii rozwoju naziemnej radiofonii i telewizji cyfrowej w Polsce (dla sejmowej Komisji Kultury i Środków Przekazu oraz Komisji Infrastruktury),
- ograniczania przemocy w mediach audiowizualnych w związku z obywatelskim projektem ustawy o zakazie promowania przemocy (dla sejmowych Komisji: Polityki Społecznej, Sprawiedliwości i Praw Człowieka oraz Kultury i Środków Przekazu),
- wyników monitoringu programów dla dzieci i młodzieży (dla sejmowej Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży),
- sytuacji w mediach publicznych (dla senackiej Komisji Kultury i Środków Przekazu).

Podczas posiedzeń komisji w Sejmie RP i w Senacie RP rozpatrywano „Sprawozdanie KRRiT z rocznego okresu działalności” wraz z „Informacją o podstawowych problemach radiofonii i telewizji”, a także projekt budżetu państwa w części dotyczącej KRRiT i informację o wykonaniu budżetu w roku poprzednim.

1.59 Najwięcej posiedzeń sejmowej Komisji Kultury i Środków Przekazu poświęcono omawianiu rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o radiofonii i telewizji (tzw. nowelizacja europejska) oraz projektów ustaw o opłatach abonamentowych, zgłoszonych do prac parlamentarnych po orzeczeniu Trybunału Konstytucyjnego.

Do każdego z projektów ustaw o opłatach abonamentowych Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji przedstawiła odrębne opinie, uwzględniające aspekty prawne i ekonomiczne proponowanych rozwiązań.

Przedstawiciele Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji brali również udział w rozpatrywaniu takich projektów ustaw, jak rządowy projekt ustawy o kinematografii oraz rządowy projekt ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, a także projekt ustawy o zmianie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

1.60 Posłowie i Senatorowie przekazywali również do KRRiT indywidualne wystąpienia dotyczące m.in. procesu ponownego udzielania koncesji, poprawy zasięgu odbioru programów publicznej radiofonii i telewizji, wnoszenia opłat abonamentowych oraz ulg przysługujących w tym zakresie.

Ponadto Posłowie i Senatorowie składali indywidualne skargi w szczególności dotyczące emisji niektórych audycji. Na wszystkie wystąpienia udzielone zostały odpowiedzi, po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego zgodnie z obowiązującą procedurą.

Informacje dotyczące skarg znajdują się również w rozdziale X „Sprawozdania KRRiT z rocznego okresu działalności”.

Wybory organów spółek publicznej radiofonii i telewizji

1.61 Zgodnie z ustawą o radiofonii i telewizji Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji powołuje członków rad nadzorczych spółek publicznego radia i telewizji.

Kadencja rad nadzorczych spółek publicznej radiofonii i telewizji trwa trzy lata. Członków rad nadzorczych mediów publicznych, z wyjątkiem jednego powoływanego przez Ministra Skarbu Państwa, powołuje Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji.

Ze względu na przypadki rezygnacji bądź śmierci dotychczasowych członków Krajowa Rada dokonywała w roku ubiegłym wyborów uzupełniających w składach rad nadzorczych i rad programowych działających w publicznej radiofonii i telewizji.

23 września 2004 roku Krajowa Rada przyjęła oświadczenie, w którym wyraża stanowisko, że niekorzystnym zjawiskiem, mającym wpływ na realizację przez media publiczne społecznej misji i ich wiarygodność, jest łączenie członkostwa w radach nadzorczych mediów publicznych z zatrudnieniem w tych mediach. Praktyka taka stanowi naruszenie zasad korporacyjnych i wypacza intencje przyświecające powołaniu w 2003 roku członków rady nadzorczej TVP S.A. na nową kadencję.

1.62 Od 1 stycznia 2005 roku rozpoczęły działalność nowe oddziały terenowe spółki TVP S.A.

Zgodnie z art. 28a ust. 1 ustawy o radiofonii i telewizji, członków rad programowych mediów publicznych powołuje KRRiT. Dziesięciu członków rady programowej reprezentuje ugrupowania parlamentarne. Pozostałych pięciu powołuje KRRiT z grona osób legitymujących się dorobkiem i doświadczeniem w sferze kultury i mediów. Kadencja rady programowej trwa cztery lata, a jej członkowie reprezentują społeczne interesy i oczekiwania związane z działalnością programową spółki.

Przewodniczący KRRiT wystąpił do ugrupowań parlamentarnych z wnioskiem o zgłaszanie kandydatur do rad programowych w nowo utworzonych oddziałach terenowych TVP S.A. Kluby parlamentarne: Platforma Obywatelska, Prawo i Sprawiedliwość odmówiły udziału w procedurze wyboru rad programowych mediów publicznych.

O tym fakcie został poinformowany Marszałek Sejmu RP. Dopóki ugrupowania parlamentarne nie zgłoszą 10 kandydatów do każdej rady programowej w czterech nowych oddziałach terenowych TVP S.A., Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji nie może wypełnić dyspozycji ustawowej.

Ze względu na przypadki rezygnacji dotychczasowych członków Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji dokonuje wyborów uzupełniających w składach rad programowych. KRRiT dokonała uzupełniającego wyboru członków rad programowych w spółkach: „Radio Gdańsk” S.A., „Radio Koszalin” S.A., „Radio Olsztyn” S.A., „Radio Opole” S.A., „Radio dla Ciebie” S.A. z Warszawy, OTVP Poznań, OTVP Szczecin, TV Polonia.

II. STRATEGIA PAŃSTWA POLSKIEGO W DZIEDZINIE MEDIÓW ELEKTRONICZNYCH NA LATA 2005 – 2015

Główne założenia opracowania przygotowanego przez Krajową Radę Radiofonii i Telewizji

2.1 Realizując art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy o radiofonii i telewizji, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji przystąpiła w 2004 roku do opracowania projektu „Strategii Państwa Polskiego w dziedzinie mediów elektronicznych na lata 2005-2015”. Stało się to możliwe dzięki decyzji Sejmu, by w budżecie państwa na 2004 rok przeznaczyć dodatkowe środki dla KRRiT na utworzenie Departamentu Strategii i Analiz w Biurze KRRiT.

Projekt strategii, po przyjęciu przez KRRiT, zostanie przedstawiony Prezesowi Rady Ministrów wraz z opinią powołanego przez premiera Międzyresortowego Zespołu do Spraw Strategii Rozwoju Radiofonii i Telewizji.

Prace nad strategią wykorzystują dorobek projektu PHARE 2001 „Kształtowanie i dostosowanie polityki audiowizualnej w warunkach konwergencji technologicznej”, zrealizowanego w latach 2002-2004 przez KRRiT we współpracy bliźniaczej z Dyrekcją do spraw Rozwoju Mediów we Francji (Direction du Developpement des Media). Jego efektem była najpierw „Zielona Księga” (2003 rok), a potem „Biała Księga” (2004 rok) pt. „Polityka państwa polskiego w dziedzinie mediów elektronicznych w kontekście europejskiej polityki audiowizualnej”. To opracowanie eksperckie zostało wysoko ocenione przez partnerów francuskich oraz Komisję Europejską.

Drugim elementem przygotowania do pracy nad projektem strategii było opracowanie „Radio i telewizja w Polsce: raport o stanie rynku w chwili przystępowania do Unii Europejskiej”. Wnioski z tej analizy posłużyły jako punkt wyjścia do formułowania propozycji zawartych w projekcie strategii.

Polityka państwa w dziedzinie mediów elektronicznych

2.2 Dotychczas używane pojęcia „polityka państwa w dziedzinie radiofonii i telewizji”, czy „polityka audiowizualna” nie odzwierciedlają już obecnej i przyszłej rzeczywistości technicznej, powstającej w wyniku cyfryzacji i konwergencji - technicznej i rynkowej integracji oraz przenikania się wszystkich środków masowego przekazu, łączności i nowych technik informacyjno-komunikacyjnych. W okresie wkraczania do społeczeństwa

informacyjnego, polityka państwa musi objąć szerszy zakres problematyki mediów elektronicznych.

Dwie podstawowe przesłanki strategii to orientacja na przyszłość oraz troska o kompleksowe podejście do mediów w kontekście szerokiego procesu przemiany cywilizacyjnej, gospodarczej i technicznej.

Polityka publiczna państwa polskiego w dziedzinie mediów elektronicznych będzie się kierować m.in. następującymi zasadami i celami:

- państwo chroni swobodę wypowiedzi i informacji, wolność mediów oraz ich rolę w systemie demokratycznym w zgodzie z Konstytucją RP oraz ze standardami międzynarodowymi;
- państwo dba o rozwój polskich mediów elektronicznych, polskiej produkcji programowej oraz zawartości mediów elektronicznych, w tym Internetu;
- państwo dba o pluralizm oferty programowej, m.in. zapewniając strukturalny pluralizm na rynku mediów poprzez funkcjonowanie nadawców publicznych, społecznych i komercyjnych oraz polskich dostawców treści internetowych. Polityka koncesyjna kształtuje pluralizm na rynkach ogólnokrajowych, regionalnych i lokalnych, chroni media lokalne;
- państwo stosuje model poziomej, neutralnej technologicznie, stopniowalnej regulacji zawartości;
- państwo dba o rozwój i właściwe funkcjonowanie mediów publicznych oraz ich przekształcenie zgodnie z wymogami społeczeństwa informacyjnego; dysponuje swobodą określania źródeł i poziomu finansowania nadawców publicznych, udzielanego m.in. w formie pomocy publicznej z różnych źródeł i wykorzystywanego w sposób nie zakłócający zasad swobodnej konkurencji;
- państwo zapobiega monopolom czy nadużywaniu pozycji dominującej, chroni konkurencję, zapewnia realizowanie przez media celów polityki kulturalnej, a także dostęp do treści, których rynek sam nie wytworzy, lub nie zapewni szerokiej publiczności w dostatecznej ilości;
- państwo aktywnie uczestniczy w tworzeniu i realizacji polityki audiowizualnej oraz polityki na rzecz rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego w ramach Unii Europejskiej i innych organizacji międzynarodowych;
- państwo promuje rozwój mediów elektronicznych, jako rosnącego sektora gospodarki; jako fundamentu - wraz ze wszystkimi technologiami informacyjno-komunikacyjnymi (ICT) - gospodarki opartej na wiedzy; jako dźwigni postępu technologicznego i cywilizacyjnego oraz jako dźwigni rozwoju i modernizacji gospodarki i społeczeństwa;
- państwo promuje konwersję cyfrową radiofonii i telewizji, rozwój nowych technologii oraz nowych mediów elektronicznych, jak również powszechny dostęp do nich w celu zapobiegania wykluczeniu cyfrowemu, jednocześnie rozwijając system zapobiegający cyberprzestępczości oraz szkodliwym i nielegalnym treściom w Internecie.

Pojęcie mediów elektronicznych

2.3   Rozwój techniczny i konwergencja wymagają nowego spojrzenia na pojęcie środków przekazu bądź mediów. Pojęcie mediów elektronicznych obejmuje, w największym skrócie,

zarówno radiofonię i telewizję, jak i nowe technologie informacyjno-komunikacyjne (ICT), o ile służą one do celów komunikacji elektronicznej.

Wprowadzenie pojęcia mediów elektronicznych jest niezbędne dla właściwego projektowania rozwoju gospodarczego i cywilizacyjnego kraju.

Radiofonia i telewizja (zwłaszcza w swym cyfrowym wydaniu) stanowią wraz telekomunikacją i nowymi technologiami wzajemnie sprzęgnięty i uzupełniający się system. Dzielenie go według tradycyjnych kryteriów podziałów resortowych może jedynie pozbawić politykę państwa pożądanej efektywności. Jedynie zintegrowana i kompleksowa polityka państwa obejmująca wszystkie media elektroniczne będzie adekwatna do rzeczywistości oraz pozwoli na wykorzystanie pełnego ich potencjału rozwojowego i gospodarczego.

Polityka państwa w dziedzinie mediów elektronicznych w kontekście ogólnej strategii rozwoju państwa polskiego

2.4 Strategia i polityka państwa w dziedzinie mediów elektronicznych ma ze swojej istoty charakter multidyscyplinarny. Obejmuje swoim zasięgiem problematykę podejmowaną także w zakresie czterech innych dziedzin polityki państwa: polityki prasowej, medialnej czy audiowizualnej; kulturalnej i edukacyjnej; telekomunikacyjnej i gospodarczej. Ma również związek ze strategią informatyzacji kraju.

Polityka ta łączy w sobie zarówno cele polityki publicznej realizowane w odniesieniu do mediów elektronicznych, jak i ochronę swobody działalności gospodarczej w tej dziedzinie oraz troskę o wyzwolenie gospodarczego i technologicznego potencjału mediów elektronicznych. Powinna być traktowana jako jeden z elementów polityki państwa, zmierzających do przekształcenia gospodarki w gospodarkę opartą na wiedzy i do realizacji Strategii Lizbońskiej Unii Europejskiej.

Ze względu na swój charakter i cele, polityka państwa w dziedzinie mediów elektronicznych powinna być skoordynowana z innymi planami i strategiami państwa, w tym w szczególności z:

- Narodowym Planem Rozwoju na lata 2004-2006 (a także z przygotowanym przez Ministerstwo Nauki i Informatyzacji projektem „Założeń polityki naukowej, naukowo-technicznej i innowacyjnej państwa”);
- Narodowym Planem Rozwoju na lata 2007-2013;
- Narodową Strategią Rozwoju Regionalnego;
- Strategią Budowania Społeczeństwa Informacyjnego w oparciu o uchwałę Sejmu z 14 lipca 2000 roku oraz Strategią Informatyzacji Rzeczypospolitej Polskiej - ePolska na lata 2004-2006 i Narodową Strategią Rozwoju Dostępu Szerokopasmowego do Internetu „Siećpospolita” na lata 2004-2006;
- Strategią dla przemysłu elektronicznego do roku 2010;
- Narodową Strategią Rozwoju Kultury na lata 2004-2013.

Strategia czerpie przesłanki i założenia polityki państwa w dziedzinie mediów elektronicznych z następujących zasad i zjawisk:

- swoboda wypowiedzi i informacji, wolność mediów a demokracja;
- kulturotwórcza rola mediów elektronicznych;
- media elektroniczne jako rosnący sektor gospodarki;

- polityka audiowizualna i Strategia Lizbońska Unii Europejskiej;
- procesy przemian w mediach publicznych w różnych krajach;
- zmiany technologiczne w mediach elektronicznych, proces konwergencji, rozwój społeczeństwa informacyjnego, zmiana porządku regulacyjnego w mediach elektronicznych.

Cele strategiczne oraz metody ich realizacji. Model rynku – typy nadawców

2.5 Polski model rynku audiowizualnego opiera się na istnieniu trzech grup nadawców:

- nadawcy publiczni,
- nadawcy koncesjonowani – społeczni;
- nadawcy koncesjonowani - komercyjni.

Taka różnorodność typów nadawców i programów jest niezbędna, by aktywnie kształtować jakość oferty programowej. Sprzyja dywersyfikacji źródeł informacji, przyczynia się do wzbogacenia oferty programowej pod względem gatunkowym i treściowym, ułatwia dostęp do podstawowych usług medialnych.

Strategia precyzuje status, zadania i sposoby finansowania tych trzech typów nadawców.

Rozszerzeniu ulegnie definicja nadawców społecznych. Uzyskają też oni prawo do przeznaczania do 2% czasu antenowego na reklamę.

Przemiany rynkowe i technologiczne prowadzi do wyłonienia się czterech głównych typów podmiotów na rynku mediów elektronicznych:

- dostawcy programów (zawartości) – nadawcy programów radiowych czy telewizyjnych, dostawcy zawartości mediów elektronicznych (np. internetowej);
- dystrybutorzy zawartości – przedsiębiorcy zapewniający zaoferowanie zawartości odbiorcom (np. operatorzy sieci szerokopasmowych, platform satelitarnych, stron internetowych itp.);
- operatorzy usług komunikacji elektronicznej (np. operatorzy sieci dostarczający sygnał odbiorcy, pośredniczący między dystrybutorami a odbiorcami);
- operatorzy „udogodnień towarzyszących”, takich jak multipleksy, systemy warunkowego dostępu, EPG itp.

Ochrona swobody wypowiedzi i informacji w mediach, ich niezależności oraz rola w systemie demokratycznym

Dostęp do rynku oraz do reklamy

2.6 Polityka państwa dbać będzie o utrzymanie na rynku trzech typów nadawców.

Zgodnie z art. 26 ustawy o radiofonii i telewizji realizowane będzie dążenie do zapewnienia radiofonii i telewizji publicznej częstotliwości niezbędnych do pokrycia kraju lub poszczególnych regionów zasięgiem odbioru właściwych programów.

W odniesieniu do nadawców społecznych przewiduje się zmianę ich definicji (art. 4 ust. 1a u.r.t.), w imię szacunku dla różnorodności kulturalnej i światopoglądowej, a tym samym w celu umożliwienia ubiegania się o ten status szerszemu wachlarzowi nadawców.

Pewien wpływ na możliwość dostępu do rynku będzie miała działalność koncesyjna Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, zmierzająca do ochrony i promocji pluralizmu oferty programowej. Będzie ona m.in. wspierała dążenia mniejszości narodowych i innych do tworzenia własnych stacji.

Przewiduje się również ograniczenia odnośnie łączenia ról nadawców z rolą brokerów reklamowych. Brak tych ograniczeń tworzy nieprzejrzystą sytuację i stawia stacje nie będące brokerami reklamowymi, w sytuacji nierównej konkurencji o reklamę, innym zaś stwarza możliwość umacniania własnej pozycji kosztem nadawców pragnących zachować niezależność. Wprowadzenie takiego ograniczenia wymaga zmiany art. 36 ust. 2 ustawy o radiofonii i telewizji

Dostęp do rynku ułatwi wprowadzenie naziemnej radiofonii i telewizji cyfrowej. Zadaniem Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji będzie takie wykonywanie kompetencji wynikających z ustawy z 16 listopada 2004 roku Prawo telekomunikacyjne (art. 114-121), aby docelowo (w miarę uruchamiania kolejnych multipleksów) zapewnić dostęp do rynku nowym nadawcom oraz zapewnić większy pluralizm oferty programowej.

Wprowadzony zostanie tryb odnowienia koncesji. Tzw. rekoncesjonowanie będzie następować na wniosek koncesjonariusza.

W zakresie dostępu do rynku reklamy radiowej i telewizyjnej, obecną sytuację zmieni przede wszystkim stopniowe ograniczenie reklamy w mediach publicznych, co umożliwi szerszy dostęp do tego rynku nadawcom komercyjnym.

W imię ochrony mediów lokalnych i lokalnego charakteru ich programu, kontynuowana będzie i rozwijana znana także w innych krajach polityka rynku lokalny dla mediów lokalnych.

Ochrona niezależności mediów

2.7 Polskie publiczne i prywatne media elektroniczne w znakomitej większości przypadków korzystają z pełnej niezależności instytucjonalnej. Polska respektuje standardy wolności prasy i swobody wypowiedzi oraz swobody debaty politycznej w mediach – w tym w Internecie – określone m.in. w dokumentach Rady Europy, OBWE i Unii Europejskiej. Nie oznacza to braku napięć w relacjach między mediami, politykami a administracją.

Istotnym celem jest zapewnienie bezpieczeństwa ekonomicznego nadawców publicznych oraz form finansowania zapewniających ich zdolność do realizowania misji określonej w art. 21 ust. 1 ustawy o radiofonii i telewizji bez podlegania presji komercyjnej.

Wzmocnieniu niezależności dziennikarskiej i medialnej służyć będzie pozytywna reakcja Polski na wezwania Rady Europy i OBWE, aby usunąć zniesławienie i obrazę (zwłaszcza funkcjonariuszy publicznych) z kodeksu karnego (tzw. dekryminalizacja zniesławienia).

Ochrona demokratycznych funkcji mediów elektronicznych

2.8 Największe zagrożenie na tym polu może występować w mniejszych miejscowościach i terenach wiejskich, gdzie mieszkańcy mogą być pozbawieni dostępu do informacji i publicystyki na temat spraw lokalnych, zwłaszcza wobec faktu koncentracji prasy i przemian

prasy lokalnej należącej do dużych koncernów prasowych. Dlatego istotna jest ochrona funkcji informacyjnych i publicystycznych w lokalnych stacjach radiowych i telewizyjnych.

Wraz z realizacją zasady rynek lokalny dla mediów lokalnych konieczne jest zatem wprowadzenie wymogów koncesyjnych, zobowiązujących stacje lokalne (czy to samodzielne, czy należące do sieci) o programie uniwersalnym, do przeznaczania wystarczającej części czasu nadawania na program lokalny, w tym zwłaszcza na audycje informacyjne i publicystyczne o tematyce lokalnej. Zasady polityki koncesyjnej w tym zakresie określi Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji.

Konwersja cyfrowa w radiofonii i telewizji

2.9 Konwersja cyfrowa zmierza do rezygnacji z analogowej transmisji sygnału radiofonicznego i telewizyjnego (zarówno w przypadku transmisji naziemnej, jak i systemów kablowych i satelitarnych). Jest to nie tylko element transformacji mediów elektronicznych, ale także modernizacji społeczeństwa i gospodarki w procesie wchodzenia do społeczeństwa informacyjnego.

Całkowita liczba gospodarstw domowych w Polsce to około 13 mln, a 96% z nich (12 858 000) jest wyposażonych w przynajmniej 1 odbiornik telewizyjny. Szacuje się zatem, że będzie potrzebnych co najmniej 6-7 milionów sztuk przystawek (tzw. settopbox) do odbioru telewizji cyfrowej (DTT). Około 4 mln gospodarstw domowych, odbierających sygnał telewizyjny drogą kablową również będzie musiała wyposażyć się w te urządzenie odbiorcze.

Wysiłki państwa w dziedzinie konwersji cyfrowej muszą skupić się na naziemnej transmisji sygnału radiofonicznego i telewizyjnego, także z tego powodu, że w gestii państwa znajduje się sfera planowania i gospodarki częstotliwościowej.

Tego aspektu konwersji cyfrowej dotyczy „Strategia przejścia z techniki analogowej na cyfrową w zakresie telewizji naziemnej”, przygotowana przez Międzyresortowy Zespół ds. Wprowadzenia Telewizji i Radiofonii Cyfrowej w Polsce. Opracowanie przygotowane przez Krajową Radę Radiofonii i Telewizji traktuje je jako punkt wyjścia do dalszych rozważań i pomija sprawy w nim omówione.

Prawna regulacja procesu cyfryzacji i funkcjonowania rynku radiofonii i telewizji cyfrowej oraz konieczność jej uzupełnienia

2.10 Dotychczasowe regulacje prawne w sposób niedostateczny określają, z jednej strony zadania i kompetencje KRRiT, z drugiej zaś relacje między podmiotami rynkowymi aktywnymi w sferze radiofonii i telewizji cyfrowej (tj. między nadawcami, operatorami multipleksów, sieci, systemów warunkowego dostępu, dostawcami usług dodatkowych itp.)

Wymagana jest m.in. nowelizacja ustawy o radiofonii i telewizji, która określi precyzyjny podział kompetencji pomiędzy KRRiT a URTiP oraz skonkretyzuje procedury działań KRRiT w zakresie regulacji nadawania cyfrowego, w tym stworzy nieistniejące obecnie podstawy prawne do udzielania koncesji na cyfrowe rozpowszechnianie programów. Tam gdzie jest to stosowne (np. art. 6, art. 10, art. 37), ustawa musi uzupełnić istniejące definicje o definicje rozpowszechniania sygnałów multipleksów, rozpowszechniania programu, „wprowadzania programu do multipleksu” oraz określić nowe definicje dla pojęć: multipleks, operator multipleksu, multipleksowanie, elektroniczny przewodnik po programach itp. Wszystkie te definicje muszą być starannie opracowane m.in. na podstawie norm Europejskiego Instytutu Standardów Telekomunikacyjnych (ETSI).

Art. 37 ustawy o radiofonii i telewizji należy uzupełnić o przepis, że koncesja dla rozpowszechniania rozsiwczego naziemnego określa miejsce programu koncesjonowanego nadawcy w danym multipleksie. Konieczne jest także stworzenie nowych przepisów określających kolejność wprowadzania programów do sieci kablowej (zasada must carry, zawarta w obecnym art. 43 ustawy o radiofonii i telewizji). Zapewniona być musi obecność programów nadawców publicznych w multipleksach.

Osobną sferę nowej regulacji muszą stanowić przepisy chroniące konkurencję w sytuacji, gdyby jeden podmiot pełnił wiele uzupełniających się ról (np. nadawcy, operatora multipleksu, operatora elektronicznego przewoźnika po programach (EPG) i operatora systemu warunkowego dostępu), dających przewagę konkurencyjną nad innymi podmiotami, zależnymi od jego decyzji w kluczowych sprawach, związanych z dostępem do sieci i do odbiorców.

Konieczne rozstrzygnięcia związane z rozpoczęciem i przeprowadzeniem procesu konwersji

2.11 Jak sugeruje opracowywana „Strategia przejścia z techniki analogowej na cyfrową w zakresie telewizji naziemnej”, dwa pierwsze multipleksy powinny być przeznaczone na istniejące naziemne programy nadawców polskich. Przyjęcie tej zasady pozwoliłoby skrócić proces uruchamiania dwóch pierwszych multipleksów. Jednocześnie nie tworzyłoby widzom zachęty do przechodzenia na telewizję cyfrową, gdyż w pierwszym okresie nie uzyskiwaliby w ten sposób żadnej nowej oferty programowej.

Nadawcy polscy nadają obecnie 7 liczących się programów naziemnych, zaś 2 multipleksy będą miały pojemność 10 programów. Zaistnieje więc konieczność uzupełnienia oferty o 3 inne programy. Istnieje możliwość wprowadzenia do nich wybranych istniejących programów satelitarnych nadawców polskich, po uzyskaniu przez nich dodatkowych koncesji.

Terminy uruchomienia następnych multipleksów są w tej chwili nieznane. Doświadczenia innych krajów wskazują, że czynnikiem warunkującym sukces konwersji cyfrowej jest szybka dostępność w naziemnej telewizji cyfrowej nowych, oryginalnych programów polskich. Sukces rynkowy uzależniony jest od szybkiego uruchamiania następnych multipleksów oraz od polityki koncesyjnej, zapewniającej pojawienie się w nich nowych programów polskich. Wymaga to stworzenia ścisłego harmonogramu szybkiego uruchamiania wszystkich planowanych multipleksów.

Rozważenia też wymaga pytanie, czy wzorem wielu krajów należy zarezerwować co najmniej jeden multipleks dla nadawców publicznych.

„Strategia przejścia z techniki analogowej na cyfrową w zakresie telewizji naziemnej” określa termin wyłączenia ostatnich telewizyjnych nadajników analogowych („switch-off”) na 2014 rok. Data wyłączenia sygnału analogowego na danym terenie może nastąpić po osiągnięciu dwóch kryteriów:

- kryterium dostępności: gdy główne programy telewizji naziemnej dostępne będą w standardzie cyfrowym dla 95% ludności;
- kryterium przystępności: gdy odbiorniki cyfrowe znajdą się w 90% gospodarstw domowych.

Odnośnie kryterium nasycenia należy rozważyć, czy ma to dotyczyć wszystkich gospodarstw domowych, czy jedynie tych, które odbierają sygnał naziemny. Wybór tego drugiego rozwiązania przyspieszy spełnienie tego kryterium. Konsultacje z operatorami kablowymi i Ogólnopolską Izbą Gospodarczą Komunikacji Kablowej powinny wyjaśnić plany tych przedsiębiorców w tym zakresie. Przeprowadzenie konsultacji będzie zadaniem Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji.

Potrzebne jest stworzenie mechanizmów konsultacji między wszystkimi zainteresowanymi stronami, zaprojektowanie i sfinansowanie kampanii informacyjno-promocyjnej, związanej z przejściem z nadawania analogowego na cyfrowe, a przede wszystkim oszacowanie kosztów konwersji oraz stworzenie ewentualnych form wsparcia - zgodnych z zasadą neutralności technologicznej oraz uczciwej konkurencji pomiędzy różnymi platformami dostępu oraz z prawem i praktyką Unii Europejskiej.

Ochrona konkurencji i pluralizm mediów

2.12 Polityka publiczna promuje pluralizm poprzez:

- troskę o rozwój wszystkich typów nadawców i zapobieganie nadmiernej koncentracji mediów;
- plan przeprowadzenia konwersji cyfrowej, m.in. w celu wzbogacenia oferty i dopuszczenia nowych nadawców;
- zapewnienie stabilnych prawnych i administracyjnych warunków działania wszystkim dostawcom i nadawcom treści programowych, niezależnie od technologii produkcji i dystrybucji;
- przywrócenie jednostek publicznej radiofonii i telewizji sektorowi publicznemu i zapewnienie ich zdolności do właściwego wykonywania ich zadań programowych oraz rozwoju;
- właściwą politykę koncesyjną;
- stworzenie warunków sprzyjających rozwojowi produkcji programowej;
- ochronę mediów lokalnych;
- troskę o rozwój sektora telewizyjnej produkcji niezależnej;
- wspieranie rozwoju Internetu oraz innych nowych technologii, a także produkcji polskiej zawartości dla nich.

Ochrona konkurencji

2.13 W odniesieniu do rynkowych aspektów funkcjonowania radiofonii i telewizji oraz ochrony konkurencji, polityka medialna państwa dąży do:

- zapobieżenia nadmiernej koncentracji w mediach;
- zapewnienia jednakowych zasad działania podmiotów komercyjnych w ramach tej samej dziedziny mediów.

Zapobieganie nadmiernej koncentracji w mediach

2.14 Rynek medialny, ze względu na wysokie bariery wejścia i wyjścia, ma naturalną skłonność do koncentracji. Ze względu na swój szczególnie charakter rynek ten wymaga dodatkowych uregulowań w celu zapobieżenia powstawaniu monopoli informacyjnych, wykraczających poza prawo o ochronie konkurencji.

Należy jednak pamiętać, że na otwartym rynku europejskim i globalnym, nadmiernie restrykcyjna polityka na rzecz ograniczenia koncentracji mediów mogłaby mieć odwrotny skutek, gdyż osłabiałaby zdolność polskich organizacji medialnych do konkurencji i do

obrony przeciw wykupieniu przez podmioty zagraniczne. Dlatego interwencja Państwa powinna dotyczyć nadmiernej koncentracji, grożącej monopolizacją danego rynku, przede wszystkim na szczeblu ogólnokrajowym i lokalnym.

W okresie przejściowym, tzn. do dnia wyłączenia sygnału analogowego na terytorium Polski obowiązywać będą następujące zasady ograniczania nadmiernej koncentracji:

Poziom ogólnokrajowy

- przedsiębiorcy, grupy kapitałowe lub grupy podmiotów działające w porozumieniu nie mogą być właścicielem więcej niż jednej koncesji na ogólnokrajowy, naziemny, analogowy program radiowy lub telewizyjny;
- przedsiębiorcy, grupy kapitałowe lub grupy podmiotów, działające w porozumieniu będące w posiadaniu koncesji radiowej ogólnokrajowej i regionalnych o łącznym udziale w rynku powyżej 30% nie mogą ubiegać się o koncesję na ogólnokrajowy, naziemny, analogowy program telewizyjny i odwrotnie;
- przedsiębiorcy lub grupy kapitałowe, będące właścicielem gazety ogólnokrajowej, której udział w rynku dzienników ogólnokrajowych i regionalnych łącznie przekracza 30% sprzedanych egzemplarzy nie mogą starać się o koncesję na ogólnokrajowy, naziemny, analogowy program radiowy lub telewizyjny.

Poziom lokalny

- przedsiębiorcy, grupy kapitałowe lub grupy podmiotów, działające w porozumieniu nie mogą ubiegać się o koncesję na lokalny, naziemny, analogowy program telewizyjny, jeżeli ich udział w rynku telewizyjnym na danym obszarze przekracza 30%;
- przedsiębiorcy, grupy kapitałowe lub grupy podmiotów, działające w porozumieniu nie mogą ubiegać się o koncesję na lokalny, naziemny, analogowy program radiowy, jeżeli ich udział w rynku radiowo na danym obszarze przekracza 30%;
- przedsiębiorcy, grupy kapitałowe lub grupy podmiotów, działające w porozumieniu mogą ubiegać się o koncesję na lokalny, naziemny, analogowy program telewizyjny lub radiowy, jeżeli ich udział w rynku dzienników lokalnych na danym obszarze nie przekracza 30% sprzedanych egzemplarzy.

Po przeprowadzeniu konwersji cyfrowej zaistnieje nowa sytuacja, która wymagać może zmiany tych przepisów.

Pluralizm mediów

2.15 Zadaniem polityki koncesyjnej jest m.in. ochrona pluralizmu mediów i różnorodności źródeł informacji. Organ koncesyjny stosować będzie, uwzględniając w niezbędnym zakresie sytuację rynkową oraz rezultaty dotychczasowych działań na rzecz ukształtowania rynku, powszechną w innych krajach praktykę rozpoczynania procedury koncesyjnej od ogłaszania możliwości uzyskania koncesji na rozpowszechnianie programu o określonym zasięgu i charakterze. Organ koncesyjny uwzględni w szczególności:

- stopień realizacji zadań ustawowych przez innych nadawców na obszarze objętym koncesją;
- charakter programów już istniejących na tym obszarze nadawców;

- sytuację ekonomiczną na rynku;
- grupę odbiorców, do których program jest skierowany.

Programowe wymogi koncesyjne obligatoryjne są dla:

- nadawców nadających program wyspecjalizowany;
- nadawców lokalnych (zwłaszcza w zakresie udziału audycji o charakterze lokalnym w całości czasu nadawania);
- sieci ponadregionalnych – scentralizowanych, tj. nadających jednolity program z jednego źródła, które powinny mieć charakter wyspecjalizowany, uzupełniając w ten sposób ofertę programową docierającą do odbiorców;
- nadawców społecznych.

Nadawcy społeczni

2.16 Obecna definicja nadawców społecznych (art. 4 ust. 1a ustawy o radiofonii i telewizji) w praktyce bardzo zawęża to pojęcie do określonego typu nadawców. Ustawa powinna rozszerzyć tę definicję tak, by mogła dotyczyć wszystkich nadawców, działających w celu realizowania w programie wszelkich niekomercyjnych celów społecznych, kulturalnych, artystycznych, edukacyjnych, religijnych itp.

Ochrona mediów lokalnych

2.17 Doświadczenia wskazują, że bez specjalnego systemu ochrony, media lokalne nie są w stanie wytrzymać konkurencji rynkowej i muszą przyłączać się do sieci, tracąc w ten sposób autonomię programową oraz zdolność do tworzenia programu związanego z życiem danej społeczności lokalnej. Kontynuacja procesu konsolidacji mediów i centralizacji kontroli nad nimi może zagrozić samemu istnieniu mediów lokalnych.

W celu stworzenia systemu ochrony, nowelizacja ustawy o radiofonii i telewizji musi wprowadzić nowe przepisy, które:

- określą cechy i wymogi, jakie powinien spełniać program lokalny, jak również związane z tym wymogi koncesyjne;
- zdefiniują reklamę lokalną i zapewnią, że zasili głównie media lokalne, pod warunkiem zachowania lokalnego charakteru ich programu (i w tym kontekście ureguluje kwestię tzw. rozszczepień reklamowych w programach nadawców ogólnokrajowych i ponadlokalnych);
- określą kluczowe zasady rządzące tworzeniem oraz działalnością sieci, w tym ich działalnością programową i reklamową.

Tworzenie sieci (znajdujących się w chwili obecnej poza sferą regulacji ustawowej) jest efektem naturalnego w warunkach gospodarki rynkowej procesu konsolidacji i integracji w imię uzyskiwania ekonomii skali, ekonomii zakresu i synergii.

Objęcie sieci regulacją wymaga wprowadzenia w art. 4 ustawy o radiofonii i telewizji:

- definicji sieci;

- określenia wymogów programowych i reklamowych, obowiązujących sieci i stacje do nich należące;
- określenia warunków, jakie musi spełnić stacja lokalna przystępująca do sieci (lub sieć dokonująca zakupu stacji lokalnej);
- określenia kompetencji organu regulacyjnego w przypadku, gdy może to pociągnąć za sobą całkowitą zmianę charakteru programu w porównaniu z warunkami koncesji realizowanej przez stację lokalną.

Przyłączenie stacji do sieci powinno – dzięki większym możliwościom finansowym sieci jako całości - powodować zwiększenie udziału audycji lokalnych w całości czasu nadawania stacji lokalnej. Pod tym warunkiem, nadawcy lokalni emitujący program w sieci zachowują prawo do nadawania reklamy lokalnej. Lokalne stacje radiowe czy telewizyjne należące do sieci mogą emitować reklamę pozalokalną jedynie w ograniczonym zakresie (np. do 50% czasu przeznaczanego na reklamę).

W przypadku, gdyby przyłączenie stacji lokalnej do sieci miało całkowicie zmienić charakter programu stacji, określony w koncesji, organ regulacyjny powinien mieć możliwość, uwzględniając wymogi pluralizmu oferty programowej na danym terenie, ogłoszenia nowego konkursu koncesyjnego, zmierzającego do wyłonienia nowego nadawcy, który będzie zdolny zachować charakter programu.

Ochrona dostępu mniejszości narodowych i etnicznych do mediów elektronicznych

2.18 Polska podejmie działania zmierzające do realizacji uwag zawartych w rezolucji Komitetu Ministrów Rady Europy w sprawie monitorowania wykonania przez Polskę ramowej Konwencji Rady Europy o ochronie mniejszości narodowych i etnicznych, ze szczególnym uwzględnieniem następujących sugestii:

- można wprowadzić w sektorze mediów ulepszenia zwłaszcza w zakresie dodatkowych programów radiowych i geograficznego zasięgu audycji dla rozproszonych mniejszości narodowych.;
- większe znaczenie powinno się przywiązywać do stałego angażowania osób należących do mniejszości narodowych w przygotowanie programów adresowanych do mniejszości.

Ważne jest, aby Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji zwróciła szczególną uwagę na uwzględnianie przy podziale abonamentu realizacji przez nadawców publicznych audycji dla mniejszości. KRRiT może też zwrócić uwagę nadawcom publicznym i komercyjnym oraz ich stowarzyszeniom i organizacjom na wkład, jaki mogą wnieść do zwalczania rasizmu, dyskryminacji rasowej, ksenofobii i związanej z nimi nietolerancji oraz promowania szacunku, tolerancji i zrozumienia.

Udział Polski w kształtowaniu międzynarodowej polityki medialnej

2.19 W 2004 roku rząd przyjął stanowisko dotyczące przyszłości europejskiej polityki audiowizualnej. Stanowisko to wskazuje, jakie kierunki wspólnotowej polityki audiowizualnej są żywotne dla naszego kraju i jakie cele należałoby realizować biorąc udział w kształtowaniu polityki audiowizualnej UE. Najistotniejsze możliwości wpływu na tę politykę stwarza udział w gremiach eksperckich, jakie zostały powołane przez Komisję Europejską. Są to grupy robocze Rady Unii Europejskiej, składające się z ekspertów pochodzących z Państw Członkowskich. Odgrywają one istotną rolę w wyrażaniu opinii o zjawiskach zachodzących na rynku audiowizualnym, w tym na temat wyzwań i możliwości,

jakie stoją przed mediami elektronicznymi w związku z rozwojem nowych technologii oraz z projektowaniem nowych regulacji, dotyczących sektora audiowizualnego.

W związku z tym Polska, a w jej imieniu przedstawiciele właściwych resortów, powinna nadal brać aktywny udział w pracach grupy ds. polityki audiowizualnej, w Komitecie Kontaktowym ds. Dyrektywy „Telewizja bez granic”, Komitecie ds. implementacji Programu Media - Plus i Media, w stałej grupie, składającej się z przedstawicieli krajowych regulatorów audiowizualnych oraz Komisji Europejskiej.

Osobnym polem działalności Polski w tym zakresie jest Rada Europy, która w najbliższych latach skoncentruje się na stworzeniu nowych i zmodernizowaniu istniejących, standardów ochrony praw człowieka i dostosowaniu modelu mediów i ram prawnych działalności medialnej do warunków ery cyfrowej.

Polska powinna kontynuować swą aktywną działalność w Komitecie Zarządzającym RE ds. mediów masowych, w Stałym Komitecie ds. telewizji ponadgranicznej oraz w grupach specjalistów, podejmujących poszczególne tematy i problemy.

Ważne decyzje z punktu widzenia zdolności Polski do realizowania polityki audiowizualnej zapadają w Światowej Organizacji Handlu. Istotne znaczenie będą miały także prace UNESCO nad stworzeniem konwencji o różnorodności kulturalnej. Polska powinna kontynuować swą aktywną działalność w obu tych organizacjach.

Działania na rzecz rozwoju produkcji audiowizualnej w Polsce: produkcja telewizyjna, rozwój sektora produkcji niezależnej

2.20 Rozwój produkcji audiowizualnej jest czynnikiem generującym wartość rynkową i kulturotwórczą w dziedzinie mediów elektronicznych, przez co wpisuje się w przesłanki i założenia polityki państwa traktujące media elektroniczne, jako ważny i rosnący sektor gospodarki oraz czynnik kulturotwórczy.

Starania na rzecz rozwoju produkcji filmowej są domeną nowej ustawy o kinematografii. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji w swoim opracowaniu koncentruje się na produkcji telewizyjnej oraz dla Internetu.

Promocja produkcji pierwotnie wytworzonej w języku polskim

2.21 Realizacja tego celu odbędzie się poprzez uszczegółowienie art. 15.1 ustawy o radiofonii i telewizji, mówiącego o konieczności przeznaczania co najmniej 33% kwartalnego czasu nadawania programu na audycje wytworzone pierwotnie w języku polskim (z wyłączeniem serwisów informacyjnych, reklam, telesprzedaży, transmisji sportowych, przekazów tekstowych i teleturniejów), których co najmniej 50% musi zostać wyemitowanych w godzinach 17.00 – 24.00.

Wspieranie sektora produkcji niezależnej

2.22 Realizacja tego celu polega na wspieraniu procesu przekształcenia producentów niezależnych w przedsiębiorców zdolnych pozyskiwać dochody nie tylko w formie opłaty za wykonanie zlecenia nadawcy, ale też z innych źródeł i dzięki temu dysponujących potencjałem i środkami na samodzielne prace projektowo-badawcze w celu stworzenia dziennikarskiej lub artystycznej koncepcji utworu oraz na ewentualne współfinansowanie produkcji.

Celem tego procesu jest pozyskanie producentów niezależnych jako uczestników życia gospodarczego i twórców wartości rynkowej, którą mieliby oni prawo obracać, a szerzej celem jest uzyskanie ich wymiernego wkładu w pluralizm i konkurencję twórczą.

Realizacja powyższego celu przewiduje podjęcie następujących działań:

- wprowadzenie kodeksów dobrej praktyki w relacjach nadawca – producent;
- rozstrzygnięcie kwestii praw majątkowych producentów;
- określenie kwot produkcji niezależnej pierwotnie wytworzonej w języku polskim dla publicznych i koncesjonowanych nadawców telewizyjnych, w tym określenie gatunków produkcji niezależnej pierwotnie wytworzonej w języku polskim dla nadawcy publicznego;
- wspieranie producentów tzw. „pozawarszawskich”.

Kodeksy dobrej praktyki

2.23 Kodeksy dobrej praktyki w relacjach nadawca – producent określą jasne i przewidywalne ramy współpracy między nadawcami i producentami niezależnymi. Regulator rynku audiowizualnego może wprowadzić wytyczne do opracowania powyższych kodeksów, a także zastrzec sobie ich okresowy monitoring oraz prawo do zatwierdzania wszelkich zmian zachodzących w trakcie ich obowiązywania poza obowiązkowym przeglądem raz na x lat. Nadawcy będą mieli obowiązek opracowania i przedstawienia regulatorowi audiowizualnemu do zatwierdzenia projektów kodeksów, wynegocjowanych z organizacją producentów, które będą regulować wszystkie aspekty, procedury, tryby i zasady współpracy oraz rozliczeń z producentami.

Rozstrzygnięcie kwestii praw majątkowych producentów zakończy praktykę przejmowania przez nadawców praw do produkcji wytworzonych przez producentów oraz umożliwi producentom niezależnym obrót prawami w celu zdobywania środków na rozwój i współfinansowanie produkcji.

W tym celu przewidywany jest podział praw i płynących stąd przychodów w drodze negocjacji handlowych między stronami, zwłaszcza w przypadku wkładu finansowego producenta. Kwestia ustalenia terminu powrotu praw do producenta jest również istotna z punktu widzenia komplementarności z założeniami programów unijnych. np. Program Media angażuje swoje środki w projekt, do którego prawa wracają do producenta maksymalnie po 7 latach.

W wyniku przyjętych rozwiązań zaniknie każdorazowe przejmowanie pełni praw przez nadawców chyba, że przejęcie to odbędzie się w drodze zakupu praw wycenianych dla każdej kategorii z osobna i negocjowanych indywidualnie dla każdego rodzaju audycji.

Kwoty produkcji niezależnej pierwotnie wytworzonej w języku polskim

2.24 W celu ochrony polskich producentów niezależnych i stymulowania wartości rynkowej, którą wytwarzają oraz wzmocnienia popytu na ich produkty doprecyzowany zostanie art. 15.1 ustawy o radiofonii i telewizji, mówiący o procentowym udziale w czasie nadawania audycji pierwotnie wytworzonych w języku polskim. W ramach 33% udziału tychże audycji w czasie nadawania, 50% będzie obejmować audycje wytworzone przez producentów niezależnych, z wyłączeniem serwisów informacyjnych, reklam, telesprzedaży, transmisji sportowych, przekazów tekstowych i teleturniejów, przy czym połowa z nich powinna być wytworzona w okresie 5 lat przed rozpowszechnianiem w programie. Jeśli chodzi o telewizyjnego nadawcę publicznego, kwota będzie dotyczyć pozycji programowych o trwałej wartości (gatunki fabularne, artystyczne, oświatowe, dokument, itp.), możliwych do

wielokrotnego wykorzystania (tzw. stock programmes) z wyłączeniem innych pozycji (tzw. flow programmes) o doraźnym znaczeniu i wartości.

W przypadku stwierdzenia niewykonania kwoty w danym roku przewiduje się ustawowy obowiązek nadrobienia „deficytu” w następnym roku obliczeniowym.

Wspieranie producentów „pozawarszawskich”

2.25 Cel ten polegający na stymulowaniu terytorialnego zróżnicowania rozwoju sektora produkcji niezależnej będzie realizowany poprzez:

- nałożenie na Telewizję Polską ustawowego obowiązku inwestowania w produkcję pozawarszawską;
- formy zachęty do inwestowania w produkcję pozawarszawską nadawców komercyjnych w celu utrzymywania centrów kreacji i produkcji w różnych częściach kraju.

Regulator rynku audiowizualnego będzie zobowiązany, na mocy ustawy, do podawania w sprawozdaniu rocznym informacji o wolumenie produkcji niezależnej wytworzonej poza Warszawą.

Wykorzystanie nowych technologii jako nośnika informacji i wartości o charakterze kulturalnym

2.26 Rozwiązaniem idącym w tym kierunku jest:

- postępująca cyfryzacja zasobów archiwalnych polskiej produkcji telewizyjnej i filmowej;
- tzw. „polonizacja” Internetu poprzez wykorzystanie programów unijnych (np. eContentPlus) oraz zobowiązywanie dostawców usług internetowych do inwestycji w tworzenie zawartości internetowej na rzecz wprowadzania do cyberprzestrzeni treści, związanych z kulturą polską (przykład tworzenia Polskiej Biblioteki Internetowej).

Radiofonia i telewizja publiczna

2.27 Przywrócenie nadawcom publicznym, w tym zwłaszcza TVP S.A., zdolności do właściwego wykonywania ich zadań wymaga przede wszystkim:

- stworzenia systemu bardziej precyzyjnego określania i rozliczania ich zadań programowych (licencja programowa), co powinno usunąć dylematy tożsamości;
- stworzenia trybu i procedury określania kontraktu służby publicznej, co powinno rozstrzygnąć dylemat prawomocności;
- zreformowania systemu zarządzania;
- zapewnienia im odpowiedniego i pewnego finansowania z funduszy publicznych, przejrzystości gospodarki finansowej oraz zmniejszenia uzależnienia od reklamy.

Chodzi bowiem o to, by z jednej strony zakończyć dyskusje o tym, czego oczekuje się od tych nadawców, z drugiej zaś strony stworzyć precyzyjne narzędzia nadzoru nad ich działalnością i instrumenty oceny, czy z tych zadań się wywiązują, określić środki przeznaczone na ich realizację, a także określić miejsce nadawców publicznych na rynku audiowizualnym.

Forma prawna i system zarządzania nadawców publicznych

2.28 Mimo, że status spółek prawa handlowego rodzi szereg niedogodności dla nadawców publicznych, właściwym rozwiązaniem będzie zachowanie tego statusu, z jednoczesnym wprowadzeniem zmian, wymagających dalszych wyłączeń Kodeksu spółek handlowych w odniesieniu do nadawców publicznych.

Należy natomiast rozważyć nadanie mediom publicznym statusu instytucji pożytku publicznego. Mogłoby to zapewnić większą dyscyplinę w zakresie realizacji zadań misyjnych oraz rozliczania środków publicznych oraz zapewnić nadawcom zwolnienia z podatków i opłat w zakresie działalności podstawowej: podatku dochodowego od osób prawnych, podatku od nieruchomości, podatku od czynności cywilnoprawnych, opłaty skarbowej, opłaty sądowej.

Konieczna jest także zmiana ustroju radia publicznego. Osiągnięcie racjonalności działania w aspekcie programowym, budżetowym, kadrowym oraz inwestycyjnym jest możliwe w ramach jednolitego Polskiego Radia S.A.

Wymagane są zmiany systemu zarządzania. Na czele obu spółek stać będzie jednoosobowy zarząd (wyłaniany w drodze konkursu) i pięcioosobowa rada nadzorcza (wymaga to zmiany art. 27 ust. 1 oraz art. 28 ust. 1 ustawy o radiofonii i telewizji).

Zarząd prowadzić będzie sprawy spółki poprzez dyrektorów generalnych, odpowiadających za poszczególne pionery.

2.29 Wprowadzenie jednoosobowego zarządu powodowałoby nadmierną koncentrację władzy, zaś niezmienione kompetencje rady nadzorczej oznaczałyby brak efektywnego nadzoru i kontroli działalności zarządu i szerszego kierownictwa spółki. Dlatego potrzebne jest wyposażenie rady nadzorczej w szersze kompetencje. Do obowiązków rady nadzorczej, określonych przez statut spółki, należy będzie:

- akceptacja projektu kontraktu służby publicznej i licencji programowych oraz upoważnianie zarządu do podpisania stosownym umów z organem koncesyjnym;
- zatwierdzanie rocznych i wieloletnich planów programowych;
- zatwierdzanie rocznego i wieloletnich planów finansowych i inwestycyjnych;
- ocena sprawozdań finansowych;
- ocena sprawozdania zarządu z działalności spółki oraz wniosku zarządu w sprawie podziału zysków lub pokrycia strat;
- przedłożenie walnemu zgromadzeniu wniosków o:
  - zatwierdzenie sprawozdania finansowego oraz sprawozdania z działalności spółki,
  - udzielenie absolutorium członkowi zarządu z wykonania przez niego obowiązków wraz z pozytywną oceną regulatora rynku mediów na temat wykonania zadań kontraktowych, w tym licencji programowych.

W przypadku negatywnej oceny regulatora rada nadzorcza nie ma prawa występować o udzielenie absolutorium członkowi zarządu;

- dokonanie wyboru biegłego rewidenta do przeprowadzenia badania sprawozdania finansowego;

- wyrażenie zgody na zawarcie lub przystąpienie przez Spółkę do umowy zbiorowej z przedstawicielami pracowników;
- wyrażenie zgody na zawiązanie bądź przystąpienie do innej spółki, a także nabycie lub zbycie udziałów albo akcji w takiej spółce;
- wyrażenie zgody na nabycie, zbycie lub obciążenie nieruchomości.

Zarząd na wniosek rady nadzorczej podlegać będzie skwitowaniu programowo-finansowemu przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy. Niewłaściwa realizacja planów, zatwierdzonych przez radę nadzorczą oraz licencji i kontraktu służby publicznej, jest podstawą do wystąpienia rady nadzorczej z wnioskiem do zarządu o dymisję dyrektorów, odpowiedzialnych za ich realizację lub też do odwołania zarządu (wymaga to zmiany statutów spółek oraz nowego uregulowania przepisów w rozdziale 4 ustawy o radiofonii i telewizji).

2.30 Rady programowe przy spółkach lub oddziałach spółek publicznej radiofonii i telewizji zostaną zlikwidowane.

W to miejsce powołana zostanie 15-osobowa rada programowa jako ciało doradcze regulatora rynku mediów w sprawach działalności programowej nadawców publicznych. Rada ta, złożona z osób desygnowanych przez środowiska i stowarzyszenia dziennikarskie i twórcze oraz reprezentacje widzów i słuchaczy, będzie opiniowała projekty licencji programowych dla poszczególnych nadawców, jak również formułowała, na podstawie opracowań przygotowanych przez biuro regulatora, roczne oceny wywiązywania się nadawców z ich obowiązków programowych określonych w licencjach programowych.

Licencja programowa i skwitowanie programowe

2.31 W licencjach programowych określone zostaną szczegółowo zadania każdego programu nadawcy publicznego z osobna, w celu zapewnienia jego właściwej zawartości i jakości oraz możliwości zweryfikowania (na podstawie jasno określonych kryteriów) właściwej realizacji tych zadań przez organ regulacyjny oraz opinię publiczną.

Licencja programowa określi m.in.:

- rodzaj i charakter programu, którego licencja dotyczy (m.in. w celu profilowania programów emitowanych przez tego samego nadawcę w imię gwarantowania pluralizmu oferty i zaspokajania potrzeb różnych grup odbiorców);
- obowiązki programowe nadawcy, a w szczególności:
  - ogólną strukturę gatunkową programu;
  - strukturę gatunkową w szerokim *prime time*;
  - obowiązki w zakresie użytkowania własnych środków produkcji oraz relacji z producentami niezależnymi, m.in. poprzez określenie wysokości środków (wyrażonych np. odsetku przychodów nadawcy), przeznaczonych na produkcję własną i niezależną filmów fabularnych, dokumentalnych i animowanych, a także udziału pozycji premierowych produkcji własnej i produkcji niezależnej w czasie przeznaczonym na poszczególne gatunki programowe;
- zadania nadawcy w zakresie nowych technologii, a w szczególności w zakresie:
  - wdrażania radiofonii i telewizji cyfrowej;

- tworzenia treści internetowych (wspierających działalność antenową, lub realizowanych w formie samodzielnej działalności programowej, niezależnej od zawartości programu radiowego lub telewizyjnego),
  - wprowadzania elementów interaktywności, posługiwania się pocztą elektroniczną, SMS i innymi formami komunikacji dla uzupełniania i wspierania działalności programowej;
- zakres i formę corocznego sprawozdania nadawcy z wykonywania licencji, w tym rozliczenia wpływów abonamentowych i dotacji budżetowych.

Po upływie każdego roku, organ koncesyjny formułuje, po zasięgnięciu opinii rady programowej, ocenę wykonania obowiązków programowych nadawców publicznych, publikuje te oceny i przekazuje je właściwym organom nadawców publicznych.

Zarząd na wniosek rady nadzorczej podlegać będzie skwitowaniu programowo-finansowemu przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy, które kierować się będzie również opinią sformułowaną przez radę programową powołaną przy organie regulacyjnym.

Kontrakt służby publicznej

2.32 Szeroko rozumiane zadania nadawcy publicznego oraz zapewnienie warunków organizacyjno-finansowych dla ich realizacji określać będzie czteroletnia umowa (zwana kontraktem służby publicznej) pomiędzy organem regulacyjnym a nadawcą.

Obowiązki, określone w kontrakcie, będą uszczegółowieniem zadań, określonych w ustawie o radiofonii i telewizji. Integralną część kontraktów stanowić będą licencje programowe.

Kontrakt dopuszczać będzie rozpowszechnianie przez nadawców publicznych programów koncesjonowanych płatnych i bezpłatnych (ewentualnie tworzonych wspólnie z innymi podmiotami rynkowymi), finansowanych ze środków innych niż publiczne. Programy te nie będą korzystały z preferencji właściwych nadawcy publicznemu, np. w zakresie pierwszeństwa umieszczania programów publicznych w sieciach kablowych. Nadawcy publiczni mogą w uzasadnionych okolicznościach nadawać programy specjalistyczne, jako programy płatne, co powinno zostać uwzględnione w koncesji.

Ze względu na rozwój nowych technologii nie można wykluczyć, że zakres zadań, dotyczących świadczenia usług o charakterze powszechnym mógłby – pod warunkiem uzyskania bardziej wyraźnego upoważnienia ustawowego – obejmować usługi, które nie są “programami” w tradycyjnym rozumieniu, takie jak internetowe serwisy informacyjne lub inne służące zaspokajaniu demokratycznych, socjalnych i kulturowych potrzeb społeczeństwa.

Kontrakt podpisuje kierownictwo nadawcy publicznego na podstawie upoważnienia ze strony organu nadzorczego oraz organ regulacyjny, działający w porozumieniu z ministrami właściwymi w sprawie polityki audiowizualnej, Skarbu Państwa i finansów.

Kontrakt podpisany jest na 4 lata. Jeżeli w trakcie wykonywania kontraktu zmiane ulegnie skład zarządu nadawcy, kontrakt może podlegać renegocjacji na wniosek nadawcy bez zmiany terminu jego ważności. Podpisanie kontraktu nie wiąże się z dodatkowymi opłatami.

Jeżeli nadawca nie wywiązuje się ze swoich obowiązków określonych w kontrakcie, organ koncesyjny może – po uzyskaniu wyjaśnień, co do przyczyn tego stanu rzeczy – nakazać, w uzasadnionych przypadkach podjęcie przez nadawcę działań naprawczych. Jednocześnie organ regulacyjny informuje o zaistniałej sytuacji właściwe organy nadzorcze nadawcy publicznego. Jeżeli mimo to nie nastąpi poprawa, organ regulacyjny może czasowo

wstrzymać przekazywanie środków pochodzących z opłat abonamentowych lub wystąpić do ministra właściwego w sprawie finansów o zawieszenie przekazywania środków z budżetu państwa.

Zasady finansowania nadawców publicznych

2.33 Zakłada się, że nadawcy publiczni finansowani będą z następujących źródeł:

- opłat abonamentowych i ich pochodnych;
- przychodów własnych nadawców czyli z przychodów z reklamy i sponsoringu, przychodów z obrotu prawami do audycji oraz innych źródeł;
- dotacji budżetowych, w tym na pokrycie niedoboru przychodów wynikającego z ustawowych zwolnień z obowiązku uiszczania opłaty abonamentowej.

Dotacje budżetowe przeznaczone będą na następujące cele:

- finansowanie programów nadawców publicznych, które stanowią formę bezpośredniej usługi na rzecz państwa: Radio Parlament, Radio Polonia, TV Polonia;
- tworzenie i rozpowszechnianie w programach audycji oświatowych dla szkół, placówek oświatowo-wychowawczych oraz szkół wyższych;
- rekompensatę przychodów abonamentowych utraconych przez nadawców publicznych w wyniku decyzji o zwolnieniu niektórych kategorii odbiorców z płacenia abonamentu;
- dofinansowanie nadawców publicznych, w uzasadnionych przypadkach, gdy przychody z innych źródeł okazują się niewystarczające na pokrycie kosztów realizacji zadań objętych licencją programową lub kontraktem służby publicznej.

Ograniczenie przychodów z reklamy i sponsoringu nadawców publicznych

2.34 Wprowadzone zostaną następujące ograniczenia działalności reklamowej nadawców publicznych:

- wyraźnie niższy niż w przypadku nadawców prywatnych udział reklam w czasie antenowym;
- zakaz nadawania reklam w pewnych porach dnia oraz w niedziele i święta;
- ograniczenie czasu trwania bloku reklamowego;
- zakaz sztucznego dzielenia pozycji programowych w celu emitowania reklam (zgodnie z ustawowym wymogiem integralności przekazu).

Zmiany w prawie polskim sprzyjające realizacji zadań przez radiofonię i telewizję publiczną

2.35 Aby realizować zakładane cele muszą być dokonane zmiany prawne pozwalające na lepszą działalność nadawców publicznych, a w szczególności:

- zmiana ustawy z 29 grudnia 1992 roku o radiofonii i telewizji poprzez zmianę statusu programu satelitarnego TV Polonia i Radia Polonia i zapewnienie im innych środków finansowych, niż abonament; usankcjonowanie istnienia TVP3 Regionalna jako sieciowego programu ogólnokrajowego, ściśle związanego z oddziałami terenowymi TVP S.A.; określenie programów regionalnych jako pasm własnych oddziałów terenowych emitowanych przez odłączanie się od TVP3 Regionalna;

- zmiana ustawy z 29 stycznia 2004 roku prawo zamówień publicznych poprzez wyłączenie spod rygoru trybu postępowania o zamówienie publiczne produkcji programowej;
- zmiana ustawy z 11 marca 2004 roku o podatku od towarów i usług poprzez objęcie stawką zerową przychodów abonamentowych nadawców publicznych;
- zmiana ustawy z 14 lipca 1983 roku o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach poprzez uregulowanie statutu zbiorów programowych wyprodukowanych przez PRiTV przed 1994 rokiem w taki sposób, by prawa majątkowe do nich przejęły jednostki publicznej radiofonii i telewizji;
- zmiana Kodeksu pracy z 26 czerwca 1974 roku poprzez likwidację ograniczenia w zatrudnianiu pracowników na czas określony, w celu umożliwienia bardziej skutecznej polityki zatrudnienia.

Porządek regulacyjny i model regulacji mediów elektronicznych.

Rola regulatora/regulatorów (poziom współpracy i podział kompetencji)

2.36 Cyfryzacja i konwergencja technologiczna wywiera silny wpływ na porządek regulacyjny i model regulacji mediów elektronicznych, który podąża w stronę regulacji poziomej zarówno infrastruktury mediów elektronicznych, jak i zawartości audiowizualnej tychże mediów, niezależnie od platformy przenoszenia treści (techniczna neutralność regulacji) oraz stopniowalnej regulacji zawartości, a także do coraz większego udziału samo- i współregulacji w odniesieniu do nowych technologii.

Coraz trudniej jest oddzielić – czy to dla celów praktycznych i czy regulacyjnych – odrębne dotąd dziedziny łączności oraz radiofonii i telewizji.

Środki łączności porozumiewawczej mogą stać się medium masowym (np. dystrybucja programów radiowych i telewizyjnych w Internecie; multipleksy łączą programy radiowe i telewizyjne z usługami dodanymi; satelity telekomunikacyjne służą do celów radiodifuzji; telefonia przekazuje program lub muzykę). Z kolei media masowe mogą występować jako nośnik łączności porozumiewawczej (wykorzystywanie telewizji kablowej dla celów telefonii bądź dostarczania usług internetowych; telewizja kablowa nośnikiem programów na życzenie - *video-on-demand*).

O postępującej integracji i współzależności obu dziedzin świadczy dodatkowo ustawa Prawo telekomunikacyjne, wymagająca ścisłej współpracy między KRRiT i URTiP w różnych aspektach funkcjonowania radiofonii i telewizji cyfrowej, jak również historia tworzenia strategii wprowadzania radiofonii i telewizji cyfrowej w Polsce, gdy okazało się, że jej opracowanie jest niemożliwe bez połączenia wysiłków obu tych instytucji regulacyjnych.

Obecnie regulacja mediów elektronicznych wchodzi w zakres kompetencji trzech następujących organów regulacyjnych:

- Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji (KRRiT) - w zakresie zawartości i infrastruktury radiofonii i telewizji,
- Urzędu Regulacji Telekomunikacji i Poczty (URTiP) - w zakresie infrastruktury telekomunikacyjnej,
- Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK) - w zakresie ochrony konkurencji zarówno w telekomunikacji jak i radiofonii i telewizji.

W wielu krajach doszło już do połączenia organów regulacyjnych łączności oraz radiofonii i telewizji. Należy to rozważyć także w Polsce.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji przedstawia dwa warianty rozwiązań: połączenia obu organów oraz zachowania odrębnych instytucji.

Niezależnie od wariantu, istnieją dwie zasady stanowiące warunek *sine qua non* każdego modelu organów regulacyjnych, aspirującego do efektywnego działania i legitymizacji społecznej:

- zachowanie przez te organy (organ) całkowitej bezstronności oraz niezależności (zgodnie z zaleceniem Komisji Europejskiej, zawartym w Komunikacie z 2 grudnia 2004 roku na temat regulacji i rynków komunikacji elektronicznej w Europie 2004);
- zachowanie przejrzystej struktury wewnętrznej oraz dobra komunikacji wewnętrznej i zewnętrznej jako warunki niezbędne do elastycznego reagowania, wynikającego z postępu technologicznego i zmian rynkowych.

Wariant nr 1: jeden zintegrowany organ regulacyjny

2.37 Organ ten skupiłby wszystkie zadania w dziedzinie mediów elektronicznych, co w praktyce oznacza połączenie KRRiT z URTiP oraz wyposażenie nowego organu – w porozumieniu z UOKiK - w kompetencje w zakresie ochrony konkurencji w dziedzinie mediów elektronicznych.

Proponowany zakres obowiązków zintegrowanego regulatora obejmuje:

- projektowanie i realizowanie klarownej i spójnej polityki opartej na zintegrowanym, poziomym podejściu do regulacji w zakresie mediów elektronicznych oraz sieci i usług komunikacji elektronicznej;
- politykę koncesyjną mającą na celu promowanie społeczno-kulturowego pluralizmu mediów oraz ochronę konkurencji poprzez przeciwdziałanie monopolom;
- kontrolę nadawców;
- zapewnienie różnorodnej oferty i jakości usług sektora telekomunikacyjnego i mediów audiowizualnych;
- gospodarkę częstotliwościową (planowanie i przydział częstotliwości, nadzór);
- tworzenie i utrzymanie nowoczesnej wysokiej jakości infrastruktury komunikowania;
- ochronę skutecznej konkurencji;
- ochronę interesów i potrzeb odbiorców.

Proponowana struktura zintegrowanego regulatora zakłada, że będzie to niezależny organ konstytucyjny, składającą się z 9 członków, powoływanych przez:

- Sejm RP (2 osoby),
- Senat RP (2 osoby),
- Prezydenta RP (2 osoby),
- ogólnokrajowe stowarzyszenia i organizacje gospodarcze sektora telekomunikacji i teleinformatyki (1 osoba),
- twórców/ producentów/nadawców (1 osoba),
- Rzecznika Praw Obywatelskich (1 osoba).

Przewodniczący jest wybierany przez członków. Decyzje Rady podejmowane są w sposób kolegialny na publicznych posiedzeniach plenarnych. Członkowie Rady

pracowaliby w dwóch komisjach:

- w komisji odpowiedzialnej za regulację zawartości oraz przygotowywanie decyzji koncesyjnych w zakresie radiofonii i telewizji;
- w komisji odpowiedzialnej za regulację sieci i usług komunikacji elektronicznej.

Przewodniczący Rady z urzędu przewodniczy obu komisjom.

Proponowane finansowanie zintegrowanego regulatora pochodzi z opłat za obsługę administracyjną, pobieraną od podmiotów rynkowych z ewentualnym dofinansowaniem z budżetu.

Wariant nr 2: równoległe funkcjonowanie KRRiT i URTiP

2.38 Wariant ten wymaga przygotowania przepisów zapewniających ścisłą współpracę obu organów m.in. w formie:

- powołania zespołów tematycznych, złożonych z przedstawicieli obu organów regulacyjnych w zależności od zakresu tematyki;
- powołania interdyscyplinarnego zespołu, złożonego z przedstawicieli KRRiT, URTiP i UOKiK w celu wypracowywania wspólnych decyzji i wspólnej polityki w zakresach tego wymagających.

Regulacja zawartości audiowizualnej Internetu oraz ochrony małoletnich i godności ludzkiej w Internecie

2.39 Zmiana porządku regulacyjnego obejmuje wyłonienie się systemu poziomej, technologicznie neutralnej, stopniowalnej regulacji zawartości mediów elektronicznych, obejmującej samo- i współregulację dostawców treści oraz usług internetowych i innych.

Wraz z rozwojem dostępu do Internetu coraz powszechniejsza staje się świadomość, związanych z tym zjawiskiem zagrożeń. Państwo ma obowiązek zajęcia stanowiska w tym zakresie. Przystąpienie Polski do Unii Europejskiej związane jest z przyjęciem wspólnotowego podejścia w zakresie ochrony małoletnich i godności ludzkiej w cyberprzestrzeni oraz zwalczania treści szkodliwych i nielegalnych.

Celowe wydaje się przeniesienie na grunt polski (w postaci przepisów ustawowych) planu działania Rady Komisji Europejskiej w zakresie promocji bezpiecznego wykorzystania Internetu poprzez walkę ze szkodliwymi lub nielegalnymi treściami w globalnych sieciach. Plan działania obejmuje cztery główne kierunki:

- tworzenie bezpiecznego otoczenia poprzez samo- i współregulację dostawców treści i usług;
- rozwój systemów filtrowania i ratingu (oceniań);
- popieranie działań uświadamiających;
- działania wspierające.

Głównym wyzwaniem w realizacji tych zadań będzie znalezienie właściwej proporcji między zabezpieczeniem wolnego przepływu informacji oraz gwarancją ochrony godności ludzkiej, w szczególności osób małoletnich przed natrętnymi formami marketingu, przemocy, pornografią, pedofilią, itp.

Bezpieczne otoczenie stymulowane będzie przez odwołanie się do współpracy operatorów, dostawców treści i usług oraz innych podmiotów odpowiedzialnych za zawartość w ramach samo- i współregulacji.

Samoregulacja będzie obejmowała następujące działania:

- ustanawianie i finansowanie przez operatorów, dostawców treści i usług oraz innych podmiotów odpowiedzialnych za zawartość tzw. „hotlines” czyli form telefonicznego zgłaszania wykrytych szkodliwych lub nielegalnych treści oraz przekazywanie tego typu informacji do kraju pochodzenia zawartości, a także promocja tego rozwiązania wśród użytkowników oraz współpraca z prokuraturą;
- tworzenie kodeksów dobrej praktyki oraz nadzór nad ich przestrzeganiem.

Samoregulacja będzie uzupełniona o współregulację czyli samoregulację z czynnym udziałem istniejącego organu regulacyjnego w zakresie zawartości mediów elektronicznych.

Przewidywana rola regulatora w tej dziedzinie to w szczególności:

- odpowiedzialność za współpracę z operatorami i dostawcami treści i usług;
- nadzór nad podjęciem przez nich określonych w prawie działań w zakresie obowiązku zorganizowania się, współpracy i wypracowania odpowiednich kodeksów, kryteriów i sposobów ochrony małoletnich i godności ludzkiej w Internecie;
- uczestnictwo w zaprojektowaniu systemu rozpatrywania skarg na zawartość Internetu;
- uczestnictwo w wymierzaniu sankcji za nieprzestrzeganie wymogów prawa oraz zobowiązań określonych w drodze samoregulacji;
- narzucanie formalnych ram postępowania i przepisów tam, gdzie samoregulacja okaże się nieskuteczna.

Państwo zobowiązane jest do:

- zwalczania nielegalnej zawartości;
- współpracy z „hotlines”;
- wspierania samoregulacji i inicjowania współregulacji.

Rozwój systemów filtrowania i ratingu (oceniań) będzie realizowany poprzez:

- popularyzację oraz promowanie instalowania na komputerach użytkowników oprogramowania filtrującego, umożliwiającego unikanie niepożądanych treści (na życzenie wśród użytkowników prywatnych, co umożliwi nadzór rodzicielski w domach prywatnych oraz obowiązkowo w szkołach, otrzymujących wsparcie finansowe ze strony państwa). Rozwiązanie to umożliwia poszanowanie różnych form wrażliwości rodzinnej i narodowej bez szkody dla wolnego obiegu informacji;
- oznaczanie (w ramach samo- i współregulacji) pewnych stron, czatów i dyskusji internetowych, jako niewskazanych dla określonych grup dzieci i młodzieży;
- włączenie się w rozwój międzynarodowego systemu oceny i filtrowania zawartości;
- uczestnictwo w wypracowywaniu międzynarodowych i międzykulturowych porozumień w zakresie kryteriów oceny zawartości i filtrowania przez nich treści na podstawie wytycznych opracowanych w porozumieniu przez środowiska internetowe i organy regulacyjne.

Popieranie działań uświadamiających będzie polegać na inicjowaniu i promowaniu przez państwo ogólnokrajowych oraz nakierowanych na konkretne grupy odbiorców kampanii informacyjno-uświadamiających, promujących odpowiedzialny sposób korzystania z Internetu, oparty na kształtowaniu umiejętności świadomego i krytycznego pozyskiwania informacji oraz selekcji źródeł tych informacji.

Działania wspierające będą polegały na promowaniu w różnym stopniu i zakresie (według potrzeb i w miarę rozwoju sytuacji) działań w tym zakresie, prowadzonych przez operatorów oraz dostawców treści i usług.

W miarę upływu czasu - jeżeli okaże się, że praktyczna realizacja tych działań wykazuje skutki niewspółmierne do oczekiwanych lub w przypadku wystąpienia silnego nasilenia społecznego poczucia zagrożenia nielegalnymi lub szkodliwymi treściami przekazywanymi w Internecie albo też w przypadku stwierdzenia rozmywania się odpowiedzialności za funkcjonowanie powyższego systemu - przewiduje się powołanie odrębnego regulatora ds. Internetu, bądź powierzenie tych obowiązków jednemu z istniejących organów regulacyjnych, przy którym zostanie powołana Rada Konsultacyjna, złożona z przedstawicieli internautów, operatorów oraz dostawców treści i usług.

Zakończenie

2.40 Lata, które minęły od uchwalenia ustawy o radiofonii i telewizji, wskazują wyraźnie, że ustawa nie może zastąpić precyzyjnie określonej, i stale aktualizowanej, polityki państwa w dziedzinie mediów elektronicznych. Potrzeba dokumentu na ten temat staje się tym wyraźniejsza, im szybsze jest tempo zmian w tej dziedzinie. Brak takiego dokumentu stał się przyczyną kontrowersji wokół nowelizacji ustawy w latach 2002-2003 i w końcu rezygnacji z pełnej nowelizacji, m.in. dlatego, że propozycje nowych przepisów i rozstrzygnięć prawnych nie wynikały ze znanej i akceptowanej polityki państwa. Jednym z efektów tego stanu rzeczy jest to, że ustawa o radiofonii i telewizji w coraz mniejszym stopniu koresponduje z sytuacją rynkową i technologiczną w dziedzinie, którą ma regulować.

Jednocześnie można zauważyć brak przygotowania administracji rządowej do postrzegania problematyki radiofonii i telewizji oraz innych mediów elektronicznych we właściwej perspektywie. Świadczy o tym chociażby fakt, że w „Założeniach Narodowego Planu Rozwoju na lata 2007-2013” o radiofonii i telewizji wspomina się jedynie jako o środkach informacji o samym planie i propagowania jego celów, natomiast nie zauważa się mediów elektronicznych, jako fundamentu społeczeństwa informacyjnego i gospodarki opartej na wiedzy, których budowaniu program ma być poświęcony. Jest to fundamentalne niedopatrzenie, dziedzictwo czasów, gdy radiofonię i telewizję postrzegano jedynie jako środki informacji i propagandy, gdy tymczasem w efekcie postępu technologicznego stają się jedną z sił napędowych szeroko rozumianego postępu cywilizacyjnego.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji dąży do wypełnienia tej luki po to, by państwo polskie zyskało zdolność tworzenia i realizowania polityki w dziedzinie mediów elektronicznych odpowiadającej na wyzwania teraźniejszości i przyszłości.

III. DZIAŁALNOŚĆ KRAJOWEJ RADY RADIOFONII I TELEWIZJI W ZAKRESIE TWORZENIA I STOSOWANIA PRAWA

3.1 Konstytucja RP z 2 kwietnia 1997 roku, w art. 213 ust. 2 stanowi, że Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji wydaje rozporządzenia, a w sprawach indywidualnych podejmuje uchwały.

Kompetencja KRRiT do podejmowania w zakresie przewidzianym ustawą rozstrzygnięć w sprawach koncesji na rozpowszechnianie i rozprowadzanie programów ma charakter administracyjny. Takie rozstrzygnięcia KRRiT podlegają kontroli sądowej.

Działalność prawotwórcza Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji odbywa się w następujących formach:

- opracowywanie projektów ustaw,
- wydawanie aktów wykonawczych w postaci rozporządzeń,
- kształtowanie praktyki stosowania prawa z uwzględnieniem orzecznictwa sądów,
- opiniowanie projektów aktów ustawodawczych oraz umów międzynarodowych, dotyczących radiofonii i telewizji.

0 Realizacja ustawowych delegacji do wydawania przez KRRiT aktów wykonawczych

3.2 Rozporządzenie z 17 sierpnia 2004 roku Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji w sprawie szczegółowego sposobu i trybu prowadzenia rejestru programów w sieciach kablowych oraz wzoru rejestru i wzoru zgłoszenia i wpis do rejestru wydane zostało na podstawie art. 46 ustawy o radiofonii i telewizji.

Ustawa z 2 lipca 2004 roku Przepisy wprowadzające ustawę o swobodzie gospodarczej dokonała nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji. Zmieniony art. 46 zawiera delegację dla KRRiT do wydania rozporządzenia, określającego sposób i tryb prowadzenia rejestru programów rozprowadzanych w sieciach kablowych oraz wzór rejestru i wzór wniosku o dokonanie wpisu do rejestru. Celem tej zmiany było wyraźne i jednoznaczne wyróżnienie rozprowadzania programów w sieciach telewizji kablowej i zapewnienie odróżnienia tej działalności od działalności, regulowanej w rozumieniu ustawy o swobodzie działalności gospodarczej.

Dotychczas sprawy te regulowane były w rozporządzeniu z 13 sierpnia 1993 roku Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia

rejestracji i rozprowadzania programów w sieciach kablowych, wzoru rejestru i opłat za wpis do rejestru. Rozporządzenie to wydane było na podstawie delegacji z art. 42 i 46 ustawy o radiofonii i telewizji.

Rozporządzenie z 17 sierpnia 2004 roku zostało opublikowane w Dzienniku Ustaw z 2004 roku, Nr 194, poz. 2002.

3.3 Rozporządzenie z 24 listopada 2004 roku Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji w sprawie opłat za dokonanie wpisu do rejestru programów rozprowadzanych w sieciach kablowych, wydane zostało na podstawie art. 42 ust. 2 ustawy o radiofonii i telewizji.

Ustawa z 2 lipca 2004 roku Przepisy wprowadzające ustawę o swobodzie działalności gospodarczej zawiera delegację dla KRRiT do wydania rozporządzenia w sprawie szczegółowego sposobu i trybu prowadzenia rejestru programów w sieciach kablowych oraz wzoru rejestru i wzoru zgłoszenia o wpis.

Dotychczas sprawy te uregulowane były w rozporządzeniu z 13 sierpnia 1993 roku Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia rejestracji i rozprowadzania programów w sieciach kablowych, wzoru rejestru i opłat za wpis do rejestru. Rozporządzenie to wydane było na podstawie delegacji z art. 42 ust. 2 i 46 ustawy o radiofonii i telewizji.

Wobec tego, że pozostała niezmieniona delegacja, zawarta w art. 42 ust. 2 ustawy o radiofonii i telewizji w odrębnym rozporządzeniu należało uregulować sprawy wysokości i sposobu wnoszenia opłat za dokonanie wpisu. Stawki opłat nie uległy zmianom.

Zgodnie z art. 5 i art. 18 ustawy z 26 listopada 1998 roku o finansach publicznych pobrane opłaty za dokonanie wpisu do rejestru programów w sieciach kablowych są odprowadzane na rachunek dochodów budżetu państwa.

Skutki finansowe dla budżetu państwa to wpływy uzyskane za dokonanie wpisu do rejestru w 2003 roku, w wysokości 444 400 zł. Planowane wpływy do budżetu państwa z tej działalności Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji za 2004 rok to 450 000 zł.

Rozporządzenie zostało opublikowane w Dzienniku Ustaw z 2004 roku, Nr 262, poz. 2618.

3.4 Rozporządzenie z 2 września 2004 roku Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji w sprawie wzoru wniosku o wpis do rejestru przedsiębiorców telekomunikacyjnych w zakresie dostarczania systemów dostępu warunkowego, elektronicznych przewodników po programach oraz multipleksowania sygnałów cyfrowych, wydane zostało na podstawie art. 14 ustawy z 16 lipca 2004 roku Prawo telekomunikacyjne.

Konieczność wydania powyższego rozporządzenia wynika z art. 14 ustawy z 16 lipca 2004 roku Prawo telekomunikacyjne.

Zgodnie z art. 10 ust. 3 ustawy Prawo telekomunikacyjne Przewodniczący KRRiT jest organem rejestrującym, upoważnionym do przyjmowania wniosków, wydawania zaświadczeń oraz prowadzenia rejestru działalności telekomunikacyjnej w zakresie dostarczania systemów dostępu warunkowego, elektronicznych przewodników po programach oraz multipleksowania sygnałowa cyfrowych, będącej działalnością regulowaną. Rozporządzenie zawiera wzór wniosku o wpis do rejestru.

Rozporządzenie zostało opublikowane w Dzienniku Ustaw z 2004 roku, Nr 208, poz. 2127.

3.5 Rozporządzenie z 4 listopada 2004 roku w sprawie określenia niższego udziału w programie telewizyjnym audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim i audycji europejskich, wydane zostało na podstawie art. 15 ust. 4 ustawy o radiofonii i telewizji.

Dyspozycja zawarta w art. 15 ust. 4 ustawy o radiofonii i telewizji odnosi się do następujących nadawców lub programów:

- 1) nadawcy w pierwszym roku rozpowszechniania przez nich programu,
- 2) programy wyspecjalizowane, dla których brak jest wystarczającej liczby audycji, o których mowa w art. 15 ust. 1 i 3 ustawy,
- 3) programy rozpowszechniane wyłącznie w sposób satelitarny lub kablowy dostępne w całości za opłatą, z wyłączeniem opłat określonych w rozdziale 7 ustawy i podstawowych opłat pobieranych przez operatorów satelitarnych lub operatorów sieci kablowych.

Ustawodawca formułuje też wymóg, by ustalając niższe kwoty audycji, o których mowa, uwzględnić konieczność zachowania proporcji audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim i audycji europejskich. Kwoty te dla ogółu nadawców telewizyjnych zostały określone następująco w art. 15 ust. 1 i 3:

- audycje wytworzone pierwotnie w języku polskim, z wyłączeniem serwisów informacyjnych, reklam, telesprzedaży, transmisji sportowych, przekazów tekstowych i teleturniejów - nie mniej niż 33% kwartalnego czasu nadawania (art. 15 ust. 1 ustawy o radiofonii i telewizji),
- audycje europejskie, z wyłączeniem serwisów informacyjnych, reklam, telesprzedaży, transmisji sportowych, przekazów tekstowych i teleturniejów - nie mniej niż 50% kwartalnego czasu nadawania (art. 15 ust. 3 ustawy o radiofonii i telewizji).

Określona w ustawie proporcja minimalnych obowiązkowych udziałów audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim i audycji europejskich wynosi 0,66 ($33\% : 50,0001\% = 0,6599 (0,66)$).

Projektując obniżone kwoty audycji, o których mowa, kierowano się następującymi przesłankami:

- obniżenie kwot audycji, o których mowa, powinno być najniższe z możliwych, ze względu na konieczność ochrony kwot audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim i audycji europejskich w nadawanych programach,
- przy ustalaniu obniżonych kwot audycji należy się kierować realnymi możliwościami nadawców, do których odnosi się przepis art. 15 ust. 4,
- obniżenie tych kwot w odniesieniu do nadawców w pierwszym roku rozpowszechniania programu powinno być większe niż w odniesieniu do dwóch pozostałych kategorii programów, do których odnosi się dyspozycja art. 15 ust. 4, ponieważ nadawca w pierwszym roku nadawania programu dopiero rozpoczyna działania służące zapewnieniu obecności wymaganych audycji w programie (takie jak zawarcie odpowiednich umów, dokonanie zakupów etc.), podczas gdy w latach następnych sytuację nadawcy pod tym względem można uznać już za ustabilizowaną.

Rozporządzenie zostało opublikowane w Dzienniku Ustaw z 2004 roku, Nr 247, poz. 2483.

3.6 Rozporządzenie Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji w sprawie list wydarzeń uznanych przez inne państwa europejskie za ważne wydarzenia oraz zasad wykonywania wyłącznych praw do telewizyjnych transmisji takich wydarzeń, wydane zostało na podstawie art. 20b ust. 7 ustawy o radiofonii i telewizji.

Celem wydania rozporządzenia było zagwarantowanie wykonywania wyłącznych praw do transmisji ważnych wydarzeń w taki sposób, że wykonywanie tych praw przez nadawców pozostających w zakresie polskiej jurysdykcji nie pozbawi odbiorców w innym państwie europejskim możliwości odbioru tych wydarzeń na zasadach określonych przez to państwo, w ramach międzynarodowych zobowiązań Rzeczypospolitej Polskiej oraz dostosowanie prawa wewnętrznego do porządku prawnego Unii Europejskiej. Zgodnie ze stanowiskiem negocjacyjnym w obszarze „Kultura i polityka audiowizualna”, przyjętym przez Radę Ministrów 27 sierpnia 1998 roku, Polska zaakceptowała w pełni *acquis communautaire* w tym zakresie oraz zobowiązała się dostosować swoje prawo do standardów wspólnotowych do dnia akcesji do Unii Europejskiej.

Zobowiązania międzynarodowe Rzeczypospolitej Polskiej w tym zakresie wynikają zarówno z obowiązku dostosowania prawa wewnętrznego do *acquis communautaire*, jak również z ratyfikacji przez Rzeczypospolitą Polską 26 marca 2001 roku Protokołu Poprawek z 9 września 1998 roku do Europejskiej Konwencji o Telewizji Ponadgranicznej z 5 maja 1989 roku.

Najistotniejszym, w obszarze polityki audiowizualnej aktem prawnym prawa wspólnotowego, do którego dostosowano w omawianym zakresie prawo polskie, jest dyrektywa Rady 89/552/EWG z 3 października 1989 roku w sprawie koordynacji niektórych przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych Państw Członkowskich, dotyczących wykonywania telewizyjnej działalności transmisyjnej (zwana dalej dyrektywą „O telewizji bez granic”) zmieniona dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 97/36/WE z 30 czerwca 1997 roku.

Wydanie rozporządzenia miało również na celu efektywną realizację międzynarodowych zobowiązań wynikających z Europejskiej Konwencji o Telewizji Ponadgranicznej z 5 maja 1989 roku, zmienionej Protokołem Poprawek do Europejskiej Konwencji o Telewizji Ponadgranicznej z 9 września 1998 roku wprowadzającym do Konwencji szczegółowe przepisy, dotyczące gwarantowania przez państwo, pod którego jurysdykcją pozostaje dany nadawca, właściwego wykonywania przez niego wyłącznych praw do transmisji ważnych wydarzeń. Przepisy Konwencji w kwestii dostępu do ważnych wydarzeń wprowadzone Protokołem Poprawek są zharmonizowane z przepisami znowelizowanej dyrektywy.

Rozporządzenie definiuje także pojęcie list wydarzeń uznanych przez inne państwa europejskie za ważne wydarzenia.

Rozporządzenie zostało opublikowane w Dzienniku Ustaw z 2004 roku, Nr 82, poz. 765 i weszło w życie z dniem 1 maja 2004 r.

3.7 Rozporządzenie z 29 czerwca 2004 roku Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji zmieniające rozporządzenie w sprawie opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych wydane zostało na podstawie art. 48 ust. 3 ustawy z 29 grudnia 1992 roku o radiofonii i telewizji.

W rozporządzeniu ustalono nowe stawki opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych na 2005 rok. Rozporządzenie zawiera również nowe uregulowania mające na celu dostosowanie przepisów rozporządzenia do uregulowań zawartych w ustawie z 27 czerwca 2003 roku o rencie socjalnej, ustawie z 28 listopada

2003 roku o świadczeniach rodzinnych, ustawie z 2 kwietnia 2004 roku o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz o zmianie niektórych innych ustaw oraz rozporządzeniu z 23 września 2003 roku Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji zmieniającym rozporządzenie z 27 czerwca 1996 roku w sprawie opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych.

Rozporządzenie opublikowane zostało w Dzienniku Ustaw z 14 lipca 2004 roku Nr 160, poz. 1676.

3.8 Rozporządzenie z 3 czerwca 2004 roku Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji w sprawie uzupełnienia opisu zasad prowadzenia dokumentacji związanej z polityką rachunkowości w spółkach radiofonii i telewizji publicznej oraz określenia sposobu sporządzenia sprawozdań kwartalnych i rocznych składanych Krajowej Radzie Radiofonii i Telewizji przez spółki radiofonii i telewizji publicznej wydane zostało na podstawie art. 31a ust. 3 ustawy o radiofonii i telewizji.

Rozporządzenie określa sposób sporządzania sprawozdania kwartalnego dotyczącego sposobu wykorzystania środków publicznych, sprawozdania kwartalnego dotyczącego kosztów poniesionych na działalność misyjną wraz z określeniem źródeł ich finansowania oraz sprawozdania rocznego dotyczące sposobu wykorzystania zarówno środków publicznych, jak i uzyskanych z działalności komercyjnej.

Rozporządzenie opublikowane zostało w Dzienniku Ustaw z 29 czerwca 2004 roku, Nr 148, poz. 1566.

3.9 Rozporządzenie z 21 kwietnia 2004 roku Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji w sprawie trybu postępowania w sprawach podziału czasu rozpowszechniania audycji wyborczych, zakresu rejestracji, sposobu przygotowania i emisji tych audycji w wyborach do Parlamentu Europejskiego wydane zostało na podstawie art. 78 ust. 8 ustawy z 23 stycznia 2004 roku Ordynacja wyborcza do Parlamentu Europejskiego.

Rozporządzenie określa tryb postępowania w sprawach podziału czasu rozpowszechniania audycji wyborczych, zakresu rejestracji oraz sposobu przygotowania i emisji tych audycji, uwzględniając typ i rodzaj nośnika zapisu audycji wyborczej, a także sposobu upowszechniania informacji o terminach emisji audycji wyborczych.

Rozporządzenie opublikowane zostało w Dzienniku Ustaw z 26 kwietnia 2004 roku, Nr 82, poz. 766.

3.10 Rozporządzenie z 27 kwietnia 2004 roku Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji w sprawie czasu przeznaczanego na rozpowszechnianie audycji wyborczych oraz ramowego podziału czasu w programach ogólnokrajowych i regionalnych w wyborach do Parlamentu Europejskiego wydane zostało na podstawie art. 78 ust. 7 ustawy z 23 stycznia 2004 roku Ordynacja wyborcza do Parlamentu Europejskiego.

Rozporządzenie zawiera uregulowania w sprawie łącznego czasu przeznaczanego na rozpowszechnianie audycji wyborczych oraz ramowego podziału czasu w programach ogólnokrajowych i regionalnych.

Rozporządzenie opublikowane zostało w Dzienniku Ustaw z 1 maja 2004 roku, Nr 104, poz. 1112. Rozporządzenie to aktualnie nie obowiązuje, ponieważ przygotowane zostało wyłącznie pod kątem ostatnio odbywających się wyborów do Parlamentu Europejskiego.

3.11 Rozporządzenie z 3 czerwca 2004 roku Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji w sprawie sposobu prowadzenia działalności reklamowej i telesprzedaży w programach radiofonii i telewizji wydane zostało na podstawie art. 16 ust. 4 ustawy o radiofonii i telewizji.

Rozporządzenie określa sposób oznaczania reklam, ogłoszeń i telesprzedaży, zakaz wykorzystywania głosu lub wizerunku osób, które prowadziły audycje informacyjne i publicystyczne lub audycje dla dzieci w okresie krótszym niż 3 miesiące przed nadaniem reklam oraz sposób prowadzenia ewidencji nadanych reklam i telesprzedaży.

Rozporządzenie opublikowane zostało w Dzienniku Ustaw z 29 czerwca 2004 roku, Nr 148, poz. 1565.

3.12 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji przyjęła rozporządzenia, do wydania których delegacja ustawowa znajduje się w ustawach: Ordynacja wyborcza do Parlamentu Europejskiego, Ordynacja wyborcza do Sejmu RP i Senatu RP, Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw, w ustawie o referendum ogólnokrajowym, w ustawie o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta.

Rozporządzenia, po konsultacjach z Państwową Komisją Wyborczą, przyjęte zostały przez KRRiT i skierowane do Rządowego Centrum Legislacji w celu opublikowania w Dzienniku Ustaw.

Udział w pracach nad projektem ustawy Prawo telekomunikacyjne

3.13 16 lipca 2004 roku Sejm uchwalił ustawę Prawo telekomunikacyjne, której celem było dostosowanie przepisów krajowych do regulacji unijnych i implementacja pakietu dyrektyw Parlamentu Europejskiego i Rady o komunikacji elektronicznej.

Projekt ustawy podejmował próbę całościowego uregulowania prawnych aspektów wszelkich transmisji, dla dokonania których wykorzystywane są (lub mogą być w przyszłości) sieci telekomunikacyjne. Dotyczyło to również rozpowszechniania programów radiowych i telewizyjnych. W tym zakresie projekt dotyczył konstytucyjnie określonych kompetencji KRRiT.

Ustawa z 16 lipca 2004 roku Prawo telekomunikacyjne w swym ostatecznym kształcie przyjęła szereg z postulatów zgłaszanych konsekwentnie przez KRRiT w trakcie prac legislacyjnych. Postulaty te dotyczyły dwu zasadniczych grup problemów:

- zachowania kompetencji KRRiT i jej Przewodniczącego jako krajowego organu regulacyjnego właściwego w sprawach radiofonii i telewizji (bez względu na technikę czy sposób rozpowszechniania programów);
- przyjęcia - odpowiedniego dla konstytucyjnego usytuowania KRRiT – określenia nowych kompetencji KRRiT w ramach regulacji ustawy, wdrażającej zestaw dyrektyw unijnych z 2002 roku dotyczących telekomunikacji.

Ostateczny kształt ustawy to zatem zwycięstwo idei zasadności zachowania kontroli nad treściami programowymi, emitowanymi za pomocą nowych technologii przez organ powołany do ustalania i realizowania polityki państwa w radiofonii i telewizji.

Nowe kompetencje Przewodniczącego KRRiT to w szczególności:

- prowadzenie rejestru (przyjmowanie zgłoszeń, wydawanie zaświadczeń o wpisie) przedsiębiorców telekomunikacyjnych, prowadzących regulowaną działalność gospodarczą w zakresie: dostarczania systemów dostępu warunkowego, elektronicznego przewodnika po programach, multipleksowania sygnałów cyfrowych;
- dokonywanie regularnej nie rzadziej niż raz na dwa lata analizy rynku;
- wyznaczanie przedsiębiorcy o pozycji znaczącej, poprzedzane postępowaniem konsultacyjnym lub konsolidacyjnym (dotyczące również kolektywnej pozycji znaczącej oraz rynków powiązanych);
- nakładanie, znoszenie, zmiana obowiązków regulacyjnych na przedsiębiorców telekomunikacyjnych;
- przeprowadzanie konkursu na rezerwację częstotliwości w celu rozpowszechniania lub rozprowadzania programów radiofonicznych lub telewizyjnych w sposób cyfrowy.

Udział w pracach nad ustawą o swobodzie działalności gospodarczej oraz ustawą przepisy wprowadzające ustawę o swobodzie działalności gospodarczej oraz o zmianie niektórych ustaw

3.14 Ustawa o swobodzie działalności gospodarczej wraz z ustawą przepisy wprowadzające ustawę o swobodzie gospodarczej oraz o zmianie niektórych ustaw tworzą nowe ramy prawne działalności gospodarczej, w tym również działalności nadawczej, zastępując dotychczasowe „Prawo działalności gospodarczej”. Obydwie ustawy zostały uchwalone przez Sejm 2 lipca 2004 roku.

Istotne *novum* stanowi jednolite uregulowanie trybu postępowania w sprawach udzielenia, odmowy udzielenia, zmiany i cofnięcia koncesji, polegające na wyłączeniu regulacji, dotyczących rozpowszechniania programów radiowych i telewizyjnych spod rządów ustawy o radiofonii i telewizji.

Drugą istotną zmianą dla koncesjonowania programów radiowych i telewizyjnych, jest wprowadzenie przetargu opartego na zasadzie licytacji, jako formy rozstrzygnięcia postępowań, w których występuje więcej przedsiębiorców, spełniających warunki do udzielenia koncesji i dających gwarancję prawidłowego wykonywania działalności, aniżeli koncesji przewidzianych do udzielenia. W trakcie prac legislacyjnych Przewodniczący KRRiT zwracał uwagę na możliwe negatywne skutki, jakie dla polityki państwa w dziedzinie mediów elektronicznych może mieć zastosowanie procedury przetargu, w kształcie przyjętym w projekcie. Skutki i efekty rozpowszechniania programów radiowych i telewizyjnych uwidaczniają się również w sferze pozamaterialnej. Skutki te dotyczą prawa do informacji, wolności słowa, odpowiedzialności za treść przekazu. W tym zakresie działalność nadawców pozostaje w kompetencjach regulacyjnych i kontrolnych Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji. Kompetencje te w dużej części polegają na możliwości dokonania oceny wniosków o udzielenie koncesji, w świetle kryteriów określonych w ustawie o radiofonii i telewizji.

Uwzględniając uwagi Przewodniczącego KRRiT co do specyfiki przedmiotu regulacji przyjęto ostatecznie zapis ustanawiający obowiązek przeprowadzenia przetargu, po wyczerpaniu możliwości rozstrzygnięcia prowadzonego postępowania za pomocą kryteriów określonych w ustawie o radiofonii i telewizji.

W tym brzmieniu przepisy pozostawiają KRRiT jako organowi koncesyjnemu wystarczające możliwości stosowania w postępowaniach o udzielenie, zmianę czy cofanie koncesji kryteriów właściwych dla specyfiki działalności w nadawczej.

Należy stwierdzić jednocześnie, że przetarg jako forma rozstrzygnięcia postępowania o udzielenie koncesji może mieć pozytywny wpływ na trwałość decyzji Przewodniczącego KRRiT, w sytuacji, gdy o koncesję ubiegać się będą dwa lub więcej podmiotów, a złożone przez nie wnioski zostaną jednakowo wysoko ocenione. Przyznanie jednemu z podmiotów koncesji w wyniku przetargu stanowi samodzielną przesłankę do odmowy udzielenia lub zmiany koncesji pozostałym uczestnikom postępowania.

Ustawa Przepisy wprowadzające ustawę o swobodzie działalności gospodarczej oraz o zmianie niektórych ustaw, wprowadziła zmiany w ustawie o radiofonii i telewizji. Zakres tych zmian był przedmiotem prac prowadzonych przez Ministerstwo Gospodarki Pracy i Polityki Społecznej, przy udziale Ministerstwa Kultury oraz Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji.

Wiceprezes Rady Ministrów Jerzy Hausner przekazał podziękowania Przewodniczącemu KRRiT za czynny i merytoryczny udział przedstawicieli Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji w pracach nad ustawą.

Prace nad ustawą o ochronie małoletnich przed szkodliwymi treściami prezentowanymi w środkach masowego komunikowania

3.15 Sejm RP podjął prace nad obywatelskim projektem ustawy o ochronie małoletnich przed szkodliwymi treściami, prezentowanymi w środkach masowego komunikowania. Prace nad projektem ustawy toczą się w podkomisji nadzwyczajnej do rozpatrzenia obywatelskiego projektu ustawy o zakazie promowania przemocy w środkach masowego przekazu.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji zgłosiła uwagi do projektu. Zdaniem Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji proponowane przepisy powinny przede wszystkim znaleźć się w ustawach, regulujących funkcjonowanie poszczególnych środków masowego komunikowania, takich jak np. w ustawa o kinematografii, ustawa o radiofonii i telewizji, ustawa prawo prasowe.

Realizacja przepisów innych ustaw związanych z funkcjonowaniem Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji oraz Biura KRRiT

3.16 W Krajowej Radzie Radiofonii i Telewizji powołano pełnomocnika ds. ochrony informacji niejawnych oraz wydano wszystkie wymagane przepisy wewnętrzne, co stanowi wykonanie ustawy z 22 stycznia 1999 roku o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. Nr 11, poz. 95).

3.17 Na bieżąco realizowane są przepisy ustawy z 11 kwietnia 1997 roku o ujawnianiu pracy lub służby w organach bezpieczeństwa państwa lub współpracy z nimi w latach 1944-1990 osób pełniących funkcje publiczne.

Zgodnie z przepisami ustawy Przewodniczący KRRiT przekazuje do Sądu Apelacyjnego w Warszawie oświadczenia lustracyjne od kandydatów na stanowiska /osób pełniących funkcje/ członków rad nadzorczych, członków zarządów, dyrektorów programów oraz dyrektorów oddziałów terenowych i agencji w spółkach akcyjnych publicznej radiofonii i telewizji. Przewodniczący KRRiT niezwłocznie podaje do publicznej wiadomości treść

złożonego oświadczenia, stwierdzającego fakt pracy lub służby w organach bezpieczeństwa państwa lub współpracy z nimi.

Realizacja wyżej wymienionych obowiązków łączy się z przekazywaniem do Sądu Apelacyjnego w Warszawie aktualnych wykazów osób podlegających lustracji oraz współdziałaniem w tym zakresie z Rzecznikiem Interesu Publicznego, przewodniczącymi rad nadzorczych i prezesami zarządów spółek w publicznej radiofonii i telewizji.

3.18 Ustawa z 12 sierpnia 1997 roku o ochronie osób i mienia nałożyła na KRRiT obowiązki związane z ustalaniem i prowadzeniem wykazu obiektów radiowych i telewizyjnych, podlegających obowiązkowej ochronie ze względu na ważny interes państwa. Realizacja tych obowiązków w 2003 roku polegała na bieżącej aktualizacji ustalonego przez Krajową Radę wykazu obiektów podlegających obowiązkowej ochronie oraz korygowaniu wydanych w tej sprawie decyzji administracyjnych.

3.19 Realizacja przepisów ustawy z 21 listopada 1967 roku o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej związana była w szczególności ze współpracą z wojskowymi komendami uzupełnień i prowadzeniem szkoleń obronnych.

3.20 Ustawa z 29 sierpnia 1997 roku o ochronie danych osobowych (Dz. U. Nr 133, poz. 883 z późn. zm.) nakłada na administratora danych obowiązki związane z przetwarzaniem danych osobowych. Zgodnie z ustawą, administratorem danych jest organ, instytucja, jednostka organizacyjna, podmiot lub osoba decydująca o celach i środkach przetwarzania danych osobowych.

Przetwarzanie danych osobowych następuje przede wszystkim w związku z wykonywaniem ustawowych zadań KRRiT takich jak: umarzanie i rozkładanie na raty zaległości w płatności opłat abonamentowych, koncesjonowanie, rejestracja programów rozprowadzanych w sieciach kablowych, postępowanie w zakresie skarg i wniosków, prowadzenie spraw pracowniczych.

W związku z realizacją przepisów ustawy o ochronie danych osobowych Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji współpracuje z Generalnym Inspektorem Ochrony Danych Osobowych.

3.21 Ustawa z 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej zobowiązuje organy władzy publicznej do prowadzenia elektronicznego, oficjalnego publikatora, czyli Biuletynu Informacji Publicznej. Biuletyn Informacji Publicznej składa się z dwóch części. Pierwsza część administrowana jest przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji. Druga część to strony redagowane przez z każdy z zobowiązanych podmiotów.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, zgodnie z ustawowym terminem 1 lipca 2003 roku, uruchomiła swoją stronę w Biuletynie Informacji Publicznej. Strona KRRiT spełnia wymogi ustawowe oraz wymogi wynikające z rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 17 maja 2002 roku w sprawie Biuletynu Informacji Publicznej.

Informacje dotyczące Biuletynu Informacji Publicznej znajdują się w rozdziale I „Sprawozdania Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z rocznego okresu działalności”.

Zmiany statutów jednostek publicznej radiofonii i telewizji

Radiofonia publiczna

3.22 Zgodnie z art. 29 ust. 3 ustawy o radiofonii i telewizji oraz w związku z wnioskami zarządów spółek radiofonii regionalnej Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji wyraziła zgodę na zmianę niektórych przepisów w statutach tych spółek. Zmiany te dotyczyły następujących spółek:

- Polskie Radio-Regionalna Rozgłośnia w Poznaniu „Radio Merkur” Spółka Akcyjna;
- Polskie Radio-Regionalna Rozgłośnia w Olsztynie „Radio Olsztyn” Spółka Akcyjna.

Zmiany w statutach wyżej wymienionych spółek były spowodowane koniecznością dostosowania statutów do obowiązujących przepisów, dotyczących Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) oraz obowiązków publikacji ogłoszeń Spółki, a także koniecznością dostosowania nazewnictwa do przepisów ustawy Kodeks spółek handlowych.

Telewizja Publiczna

3.23 17 sierpnia 2004 roku Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji przyjęła uchwałę 378/2004 w sprawie zmiany statutu Telewizji Polskiej S.A. zgodnie z wnioskiem Spółki. Zmiana statutu, określona uchwałą Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji nr 378/2004 dotyczyła § 5, § 7 oraz § 21 statutu Telewizji Polskiej S.A., związana była ze zmianą ustawy o radiofonii i telewizji, wprowadzoną ustawą z 2 kwietnia 2004 roku, w szczególności w zakresie utworzenia nowych oddziałów terenowych Telewizji Polskiej S.A. (w Gorzowie Wielkopolskim, Kielcach, Opolu i Olsztynie) oraz możliwości tworzenia i rozpowszechniania programów wyspecjalizowanych przez Telewizję Polską S.A.

Zmiana § 5 dotyczyła ponadto określenia pojęcia „stanowisko kierownicze” w Telewizji Polskiej S.A.

Zmiana § 21 dotyczyła rozszerzenia kompetencji Rady Nadzorczej Telewizji Polskiej S.A. o kompetencję do wyrażania zgody na nawiązywanie i rozwiązywanie stosunku pracy z osobami, zajmującymi stanowiska kierownicze w Spółce.

Uchwałą nr 631/2004 z 15 grudnia 2004 roku Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji wyraziła zgodę na zmianę statutu Telewizji Polskiej S.A., wnioskowaną przez Ministra Skarbu Państwa w zakresie § 5, § 7, § 12, § 19, § 21 oraz dodanego § 13a. Zmiany statutu Telewizji Polskiej S.A., przyjęte uchwałą 631/2004, w części dotyczącej nowych oddziałów terenowych Telewizji Polskiej S.A. oraz możliwości tworzenia i rozpowszechniania programów wyspecjalizowanych przez Telewizję Polską S.A., powtarzały postanowienia z uchwały 378/2004, a w pozostałym zakresie dotyczyły kompetencji Rady Nadzorczej oraz Zarządu Spółki.

15 grudnia 2004 roku Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji przyjęła również uchwałę nr 632/2004, w której zawarła propozycje dodatkowych zmian w statucie Telewizji Polskiej S.A. w celu poddania ich procedurze uzgodnień przez Ministra Skarbu Państwa.

Zmiany zawarte w uchwale nr 632/2004, dotyczą nowego brzmienia § 5 ust. 5, § 13 ust. 4, § 14 ust. 1, § 17 ust. 3, § 19 ust. 2, § 21 ust. 2 pkt. 8, § 21 pkt. 9 oraz w § 14 dodania ust. 4 i w § 17 dodania ust. 4. Zaproponowane zmiany są konsekwencją stanowiska Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, wyrażonego w uchwale nr 631/2004 i dotyczą w szczególności wskazania stanowisk, których nie można łączyć z funkcją członka Rady Nadzorczej w Telewizji Polskiej S.A. oraz trybu zawieszania członka Zarządu lub całego Zarządu Telewizji Polskiej S.A.

28 grudnia 2004 roku Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji przyjęła uchwałę nr 677/2004, w której przedstawiła Ministrowi Skarbu Państwa propozycję wprowadzenia przepisu przejściowego, przy dokonywaniu zmian w Statucie Telewizji Polskiej S.A., w celu poddania go procedurze uzgodnień.

Proponowany przepis dotyczył kwestii podjęcia decyzji przez Radę Nadzorczą co do zawieszonoego członka Zarządu Spółki Telewizja Polska S.A., w przypadku istnienia w dacie wejścia w życie przyjętej przez KRRiT uchwały stanu zawieszenia.

3.24 17 grudnia 2004 roku Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji wniosła do Sądu Okręgowego w Warszawie pozew o ustalenie czy mandat Marka Ostrowskiego, członka Rady Nadzorczej Telewizji Polskiej S.A. wygaś z chwilą zawarcia przez niego 15 września 2004 roku z Telewizją Polską S.A. umowy o pracę oraz kontraktu kierowniczego na stanowisko zastępcy dyrektora Oddziału Terenowego Telewizji Polskiej S.A. „TVP 3 Regionalna”.

Uzasadniając pozew Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji stanęła na stanowisku, iż z chwilą zawarcia umowy o pracę i kontraktu kierowniczego na stanowisko zastępcy dyrektora Oddziału Terenowego Telewizji Polskiej S.A. Marek Ostrowski wszedł w kolizję z wykonywanym przez siebie mandatem członka Rady Nadzorczej Telewizji Polskiej S.A., w następstwie czego mandat ten wygaś z mocy prawa. Zatrudnienie na stanowisku zastępcy dyrektora Oddziału Terenowego Telewizji Polskiej S.A. stoi w sprzeczności z zakazem łączenia stanowisk kontrolnych i zarządczych w spółce, który został określony w art. 387 § 2 Kodeksu spółek handlowych. Stanowisko zastępcy dyrektora Oddziału Terenowego Telewizji Polskiej S.A. pozostaje w stosunku bezpośredniej podległości wobec członka zarządu, co wynika z treści zawartej umowy o pracę i kontraktu kierowniczego, Statutu, Regulaminu Organizacyjnego Telewizji Polskiej S.A. i Regulaminu Organizacyjnego Oddziałów Telewizji Polskiej S.A. a także pełnomocnictwa udzielonego przez Prezesa Zarządu Telewizji Polskiej S.A.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji uznała, iż kolizja, w jaką popadł Marek Ostrowski w związku łączeniem stanowisk, wymaga definitywnego usunięcia dla dobra Telewizji Polskiej S.A. oraz interesu publicznego w Spółce, a także dla uzyskania jasności i pewności prawnej w celu ewentualnego wykonania przez Krajową Radę Radiofonii i Telewizji kompetencji do uzupełnienia składu Rady Nadzorczej w Telewizji Polskiej S.A.

Postępowanie przed Sądem Okręgowym nie zostało zakończone. Do sądu zostało złożone zażalenie na postanowienie o odrzuceniu pozwu, w szczególności uzasadnione brakiem zdolności prawnej Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji w tej sprawie.

Zawiadomienia do prokuratury

3.25 W 2004 roku Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji była uczestnikiem następujących postępowań przygotowawczych :

W lipcu 2004 roku KRRiT, działając na podstawie art. 304 § 3 Kodeksu postępowania karnego, zawiadomiła o popełnieniu przestępstwa przez Komitet Wyborczy Narodowego Odrodzenia Polski, polegającego na prezentowaniu treści pornograficznych. Komitet Wyborczy zlecił emisję swojej audycji wyborczej w związku z wyborami uzupełniającymi do Senatu RP w okręgu nr 1 w województwie dolnośląskim. Audycja prezentowała m.in. krótki animowany film, przedstawiający treści mogące być uznane jako pornograficzne, co stanowi przestępstwo określone w art. 202 § 1 Kodeksu karnego. Postępowanie przygotowawcze w tej sprawie zostało wszczęte i obecnie trwają czynności w sprawie.

3.26 W związku z informacjami o wyłudzeniu opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiowych i telewizyjnych, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji domagała się wszczęcia postępowania w sprawie firmy ETEA Grupa Usług Finansowych w Gdańsku. Niezidentyfikowana grupa osób posługując się fałszywymi danymi osobowymi, w tym dowodem osobistym osoby zmarłej, zawarła umowę prowadzenia konta bankowego a następnie domagała się od osób fizycznych wpłat na to konto, rzekomo w celu uregulowania zaległości z tytułu opłat abonamentowych.

Postanowieniem z maja 2004 roku prokuratura umorzyła śledztwo w tej sprawie wobec niewykrycia sprawcy przestępstwa. Na to postanowienie KRRiT złożyła w czerwcu 2004 roku zażalenie, domagając się kontynuowania postępowania przygotowawczego, aby wyeliminować potencjalne niebezpieczeństwo dalszego przywłaszczania pieniędzy publicznych oraz nadużywania zaufania do konstytucyjnego organu państwowego. Abonament za używanie odbiorników radiowo – telewizyjnych jest jedną z danin publiczno – prawnych i przywłaszczanie tych pieniędzy stanowi poważne naruszenie porządku prawnego.

3.27 W związku z informacjami z Dyrekcji Generalnej Poczty Polskiej – Departamentu Usług Rynkowych i Nowych Technologii, iż na terenie kraju prowadzą działalność w zakresie poboru opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych, firmy „AVISTA Usługi Finansowe” i „UNICAS”, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji zawiadomiła we wrześniu 2004 roku prokuraturę o możliwości popełnieniu przestępstwa z art. art. 227 oraz 286 § 1 Kodeksu karnego.

W związku faktem, że jedynym podmiotem uprawnionym do całości czynności, związanych z rejestracją odbiorników, poborem abonamentu oraz kontrolą obowiązków rejestracji odbiorników jest Państwowe Przedsiębiorstwo Użyteczności Publicznej „Poczta Polska”, zachodzi niebezpieczeństwo defraudacji kwot należnych z tytułu danin publiczno – prawnych. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji nigdy nie upoważniała innego podmiotu do prowadzenia poboru opłat abonamentowych. Osoby działające, jako firmy „AVISTA Usługi Finansowe” i „UNICAS” podając się za osoby działające w imieniu funkcjonariusza państwowego, doprowadziły inną osobę do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem poprzez wprowadzenie jej w błąd.

W listopadzie 2004 roku prokuratura odmówiła wszczęcia dochodzenia z uwagi na brak znamion czynu zabronionego, uznając jednocześnie, że działalność polegająca na pobieraniu abonamentu i przekazywaniu go na konto KRRiT bez udziału Poczty Polskiej, spełnia przesłanki czynu określonego w art. 60¹ § 1 Kodeksu wykroczeń, zgodnie z którym osoby wykonujące działalność gospodarczą bez wymaganych zezwoleń podlegają karze ograniczenia wolności albo grzywny. W przypadku firmy „UNICAS” postępowanie przygotowawcze zakończyło się skierowaniem do Sądu Rejonowego Wydziału Grodzkiego w Bochni sprawy w związku z naruszeniem cytowanego przepisu, a Przewodnicząca KRRiT wniosła pismem ze stycznia 2005 roku o dopuszczenie do udziału w sprawie w charakterze oskarżyciela posiłkowego.

3.28 W związku z otrzymaniem od Prezesa Urzędu Regulacji Telekomunikacji i Poczty informacji o stwierdzeniu, że na częstotliwości 91,8 MHz emitowany jest program Twoje Radio Wałbrzych, bez wymaganej prawem koncesji, KRRiT zawiadomiła w listopadzie 2003 roku o popełnieniu przestępstwa określonego w art. 52 ust. 1 ustawy o radiofonii i telewizji, polegającego na rozpowszechnianiu programu radiowego bez koncesji i wniosła o wszczęcie postępowania w sprawie.

W marcu 2004 roku dochodzenie zostało umorzone przez prokuraturę w Wałbrzychu z uwagi na znikomą szkodliwość społeczną czynu. Postanowienie o umorzeniu dochodzenia

zostało zaskarżone przez Przewodniczącego KRRiT, a w lipcu 2004 roku wszczęto ponownie śledztwo w tej sprawie, które zostało zakończone w październiku 2004 roku wydaniem postanowienia o umorzeniu postępowania, z uwagi m.in. na postanowienie sądu o wstrzymaniu wykonania decyzji Prezesa URTiP o wyłączeniu nadajnika oraz wydanie przez KRRiT uchwały w sprawie udzielenia spółce Twoje Radio Sp. z o.o. koncesji na rozpowszechnianie programu radiowego pod nazwą „Złote Przeboje 91,8 FM”.

3.29 W grudniu 2003 roku Przewodniczący KRRiT wydał decyzję o odmowie udzielenia koncesji spółce Agencja Reklamowa EKS Radio Konin, która to decyzja nabrała waloru ostateczności. Pomimo wydania decyzji, spółka kontynuowała w 2004 roku emisję programu z nadajnika znajdującego się w Koninie, co potwierdziła m. in. kontrola przeprowadzona przez pracowników Urzędu Regulacji Telekomunikacji i Poczty.

Nielegalna działalność polegająca na rozpowszechnianiu programu radiowego bez koncesji trwa nadal, o czym Krajowa Rada została poinformowana przez Radio Warta Sp. z o.o., nadawcę, który otrzymał koncesję na rozpowszechnianie programu radiowego ze stacji nadawczej, zlokalizowanej w Koninie. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji w styczniu 2005 roku zawiadomiła prokuraturę o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 52 ust. 1 ustawy o radiofonii i telewizji, którego przesłanką jest rozpowszechnianie programu radiowego bez wymaganej prawem koncesji.

Wpływ orzecznictwa na działalność KRRiT – przykłady

3.30 Z dniem 1 stycznia 2004 roku weszła w życie ustawa z 30 sierpnia 2002 roku o postępowaniu przed sądami administracyjnymi. Ustawa była realizacją zasady, zapisanej w art. 176 ust. 1 Konstytucji, że postępowanie sądowe jest co najmniej dwuinstancyjne. Zasada ta, zgodnie z art. 236 (w odniesieniu do postępowań przed sądami administracyjnymi) miała być wprowadzona aktem powszechnie obowiązującym rangi ustawowej i miała być uchwalona przed upływem 5 lat od dnia wejścia w życie Konstytucji.

Ustawa ta wprowadziła bardzo istotną w stosunku do poprzednio obowiązujących przepisów, zasadę dwuinstancyjności postępowania przed sądami administracyjnymi. Jest to o tyle istotna kwestia, ponieważ w poprzednio obowiązującym stanie prawnym, wyroki Naczelnego Sądu Administracyjnego stawały się prawomocne z chwilą ich ogłoszenia (służył od nich nadzwyczajny środek odwoławczy w postaci rewizji nadzwyczajnej, podlegającej rozpoznaniu przez Sąd Najwyższy, który mógł być zrealizowany tylko przez podmioty wymienione w ustawie o Naczelnym Sądzie Administracyjnym. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji lub jej Przewodniczący, pozbawiony był samodzielnego prawa skorzystania z tego nadzwyczajnego środka odwoławczego).

W chwili obecnej od wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego, każda strona postępowania ma prawo do złożenia skargi kasacyjnej. Prawomocne wyroki zapadłe od 1 kwietnia 2004 roku przedstawione zostały poniżej:

Wyrok w sprawie skargi spółki KKK FM S.A. z siedzibą we Wrocławiu

3.31 8 kwietnia 2004 roku zapadł wyrok ze skargi Spółki „KKK FM” S.A. z siedzibą we Wrocławiu na decyzję Przewodniczącego KRRiT z 8 października 2002 roku Nr DK-256/2002 w przedmiocie koncesji na rozpowszechnianie programu. W wyroku Wojewódzki Sąd Administracyjny uchylił uchwały KRRiT Nr 5/2002 z 10 stycznia 2002 roku w części obejmującej pkt III ppkt 1, 2 i 3, pkt IV oraz pkt VII i Nr 520/2002 z 17 września 2002 roku

w całości oraz uchylił zaskarżoną decyzję Przewodniczącego KRRiT Nr 256/2002 z 8 października 2002 roku oraz poprzedzającą ją decyzję z 25 stycznia 2002 roku Nr 093/P/2002-R w pkt III ppkt 1, 2 i 3, pkt IV oraz pkt VII. Skarżący zakwestionował w udzielonej koncesji na rozpowszechnianie programu radiowego o charakterze wyspecjalizowanym muzycznym pod nazwą „Radio KOLOR Wrocław 90,4 FM Złote Przeboje” zapisy, dotyczące spraw programowych i właścicielskich. W wyroku Sąd stwierdził, co następuje :

- W odniesieniu do warunków programowych koncesji (pkt III i IV) - przepisy ustawy z 29 grudnia 1992 roku o radiofonii i telewizji nie dają podstaw do rozróżnienia charakteru programu radiowego obejmowanego koncesją. Nie oznacza to oczywiście, zdaniem sądu, że wspomniana ustawa w rozdziale 3, regulującym programy radiowe i telewizyjne, nie rozróżnia charakteru utworów nadawanych w programie radiowym (utwory słowno-muzyczne i utwory muzyczne – art. 15 ust. 2 i 3), czy też mówi o programach tematycznych i specjalistycznych, a także o charakterze poszczególnych nadawców i ich programów (art. 15 b ust. 1 i 2). Tyle tylko, że te ostatnie powołane przepisy tj., art. 15b ust. 1 i 2 ustawy, zawierają jedynie delegacje dla Krajowej Rady do wydania rozporządzeń, w których może ona określić wymogi, dotyczące takich programów, a co za tym idzie – powinna je najpierw w tych rozporządzeniach zdefiniować. Ponieważ Krajowa Rada nie skorzystała z tych delegacji i nie wydała stosownych rozporządzeń, to tym samym pojęcia „programu tematycznego” i „programu specjalistycznego”, tak samo jak pojęcie „charakteru poszczególnych nadawców i ich programów”, pozostały, zdaniem sądu, puste, a powołane przepisy nie dają podstaw do ich samodzielnego stosowania, zwłaszcza przy wydawaniu decyzji koncesyjnych, w których użycie tych pojęć jest równoznaczne z określeniem charakteru i kształtu programu. Dystynkcje w tym zakresie, choć z użyciem nieco innych pojęć, wprowadzają natomiast przepisy rozporządzenia Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z 2 czerwca 1993 roku w sprawie zawartości wniosku oraz szczegółowego trybu postępowania w sprawach udzielania i cofania koncesji na rozpowszechnianie programów radiofonicznych i telewizyjnych, wydanego na podstawie art. 37 ust. 4 ustawy. Mianowicie w § 2 pkt 4 powołanego rozporządzenia, określającym co powinien zawierać wniosek o udzielenie koncesji, stwierdza się, że m.in. ma obejmować oznaczenie charakteru programu – jako uniwersalnego bądź wyspecjalizowanego – z określeniem specjalizacji. Pojęcia te, jak i dopuszczalne rodzaje specjalizacji, nie zostały jednak sprecyzowane w żadnym przepisie prawnym, a w praktyce KRRiT traktowane są jako pojęcia o oczywistym znaczeniu i treści. W konsekwencji na podstawie przeprowadzonej analizy uznać należy (zdaniem sądu), że w rozpatrywanej sprawie istnieje poważny rozdźwięk pomiędzy – zawartą w ustawie z 1992 roku regulacją dotyczącą kwestii programowych a dotyczącymi również tej kwestii przepisami rozporządzenia KRRiT z 2 czerwca 1993 roku w sprawie zawartości wniosku oraz szczegółowego trybu postępowania w sprawach udzielania i cofania koncesji na rozpowszechnianie programów radiofonicznych i telewizyjnych; - między podstawami prawnymi decyzji, w tym również powołanym tam art. 37 ust. 1 – 3a ustawy z 1992 roku a treścią decyzji koncesyjnej; - wreszcie, między treścią ogłoszenia o możliwości uzyskania koncesji, wnioskiem o udzielenie koncesji i decyzją koncesyjną.
- W odniesieniu do braku podstaw prawnych dla określenia w decyzji koncesyjnej obowiązków akcjonariuszy (udziałowców) spółek kontrolujących koncesjonariusza, związanych z przekształceniami ich struktury kapitałowej oraz uprawnień do głosowania na Walnym Zgromadzeniu (pkt VII), sąd stwierdził, że kwestia ta była w całości przedmiotem wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z 24 października 2002 roku sygn. Akt II S.A. 3200/01. W wyroku tym sąd stwierdził, że interpretując art. 37 ust. 2 ustawy z 29 grudnia 1992 roku o radiofonii i telewizji, można traktować ten przepis jedynie jako odesłanie organu koncesyjnego, mającego określić inne warunki

prowadzenia działalności, niezbędne dla realizacji przepisów ustawy, do konkretnych przepisów tej ustawy. Organ koncesyjny może zatem nałożyć na koncesjonariusza tylko takie obowiązki – warunki prowadzenia działalności, które wynikają z tej ustawy. Stanowisko to ma ogólniejsze, konstytucyjne uzasadnienie, wynikające z art. 22 Konstytucji RP, według którego ograniczenie działalności gospodarczej jest dopuszczalne tylko w drodze ustawy i tylko ze względu na ważny interes publiczny. Nie ulega więc wątpliwości, że ograniczenia działalności gospodarczej w zakresie rozpowszechniania programów radiowych i telewizyjnych w formie koncesji muszą mieć źródło w ustawie. Konstruowanie, zdaniem sądu, przez organ administracyjny ograniczeń i obowiązków, w szczególności w sferze konstytucyjnych praw i wolności, na podstawie przepisów określających zadania administracji należy uznać za naruszenie określonej w Konstytucji (art.7) i Kodeksie postępowania administracyjnego (art.6) zasady praworządności. Sąd nie dopatrył się również podstaw ustawowych dla rozstrzygnięć zawartych w pkt VII ppkt 2, 3, 4, 6, 8, 9, 10 w zakresie, w jakim warunkują one dopuszczalność określonych w tych podpunktach działań i czynności do wyrażenia zgody przez KRRiT. Żaden przepis ustawy o radiofonii i telewizji, poza art. 40a ust. 1 (dającym zresztą kompetencje Przewodniczącemu KRRiT) nie pozwala Krajowej Radzie ingerować, w sposób określony w koncesji, w czynności dotyczące struktury kapitałowej spółki – koncesjonariusza. Takie kompetencje KRRiT nie mają również umocowania w innych przepisach rangi ustawowej. W opinii sądu w zaskarżonych decyzjach nie przedstawiono motywów uzasadniających żądanie udzielenia KRRiT informacji w zakresie określonym w pkt VII. koncesji. Zdaniem sądu wykraczają one poza granice zakreślone w art. 23 ustawy – Prawo działalności gospodarczej i art. 37 ust. 2 ustawy o radiofonii i telewizji.

Wyrok w sprawie skarg spółki Team FM Sp. z o.o.

3.32 W dniach 11, 12 i 18 maja 2004 roku Wojewódzki Sąd Administracyjny oddalił skargi spółki Team FM Spółka z o.o. w przedmiocie odmowy udzielenia koncesji na rozpowszechnianie programu radiowego. Skargi dotyczyły następujących decyzji:

- Nr DK – 111/2002 z 23 kwietnia 2002 roku. Decyzja ta utrzymywała w mocy decyzję Nr 112/P/2002-R z 26 lutego 2002 roku, w której to decyzji udzielono koncesji spółce „Radio ESKA” S.A. i odmówiono skarżącej – Team FM udzielenia koncesji na rozpowszechnianie programu radiowego o częstotliwości 104,9 MHz pod nazwą „Radio NOSTALGIA Wrocław”,
- Nr DK-108/2002 z 23 kwietnia 2002 roku. Decyzja ta utrzymywała w mocy decyzję Przewodniczącego KRRiT z 18 lutego 2002 roku Nr 104/P/2002-R, w której udzielono koncesji spółce „Radio ESKA” S.A. i odmówiono skarżącej spółce TEAM FM udzielenia koncesji na rozpowszechnianie programu radiowego o częstotliwości 93,0 MHz. (Radio NOSTALGIA Poznań),
- Nr DK-107/2002 z 23 kwietnia 2002 roku. Decyzja ta utrzymywała w mocy decyzję Przewodniczącego KRRiT z 18 lutego 2002 roku Nr 103/P/2002-R, w której udzielono koncesji spółce „Radio ESKA” S.A. i odmówiono udzielenia koncesji skarżącej TEAM FM na rozpowszechniania programu radiowego o częstotliwości 102,0 MHz (Radio Nostalgia Leszno),
- Nr DK-104/2002 z 23 kwietnia 2002 roku. Decyzją ta utrzymano w mocy decyzję Przewodniczącego KRRiT z 25 stycznia 2002 roku Nr 099/P/2002-R, w której udzielono koncesji spółce „Radio ESKA” S.A. i odmówiono udzielenia koncesji skarżącej TEAM FM na rozpowszechnianie programu radiowego o częstotliwości 103,3 MHz (Radio NOSTALGIA Kielce),

- Nr DK-103/2002 z 23 kwietnia 2002 roku. Decyzja ta utrzymywała w mocy decyzję Nr Przewodniczącego KRRiT z 25 stycznia 2002 roku Nr 098/P/2002-R, w której udzielono koncesji „Radio ESKA” S.A. i odmówiono skarżącej TEAM FM udzielenia koncesji na rozpowszechnianie programu radiowego o częstotliwości 90,6 MHz (Radio NOSTALGIA Białystok),
- Nr DK-014/2002 z 25 stycznia 2002 roku. Decyzja ta utrzymywała w mocy decyzję NR 074/P/2002-R z 29 listopada 2001 roku, w której udzielono spółce Radio ESKA S.A. koncesji na rozpowszechnianie programu radiowego w Łodzi i odmówiono skarżącej TEAM FM udzielenia koncesji,
- Nr DK-102/2002 z 23 kwietnia 2002 roku. Decyzja ta utrzymywała w mocy decyzję Nr 097/P/2002-R z 25 stycznia 2002 roku, w której udzielono koncesji spółce Radio ESKA S.A. i odmówiono udzielenia koncesji spółce TEAM FM
- Nr DK 105/2002 z 23 kwietnia 2002 roku. Decyzja ta utrzymywała w mocy decyzję Nr 100/P/2002-R z 25 stycznia 2002 roku, w której udzielono koncesji na rozpowszechnianie programu radiowego spółce Radio ESKA S.A. i odmówiono skarżącej TEAM FM udzielenia koncesji. (Olsztyn 89,9 MHz),
- Nr DK 106/2002 z 23 kwietnia 2002 roku. Decyzja ta utrzymywała w mocy decyzję Przewodniczącego KRRiT Nr 102/P/2002 z 18 lutego 2002 roku, w której udzielono koncesji na rozpowszechnianie programu spółce Radio ESKA S.A. i odmówiono skarżącej TEAM FM sp. z o.o. udzielenia koncesji na rozpowszechnianie programu radiowego (Zielona Góra 89,0MHz),
- Nr DK 109/2002 z 23 kwietnia 2002 roku. Decyzja ta utrzymywała w mocy decyzję Nr 105/P/2002-R z 18 lutego 2002 roku, w której udzielono koncesji na rozpowszechnianie programu radiowego spółce Radio ESKA S.A. i odmówiono skarżącej TEAM FM udzielenia koncesji (Piłą 105,6 MHz),
- Nr DK 110/2002 z 23 kwietnia 2002 roku. Decyzja ta utrzymywała w mocy decyzję Nr 106/P/2002-R z 19 lutego 2002 roku, w której udzielono koncesji spółce „Radio ESKA” S.A. i odmówiono skarżącej TEAM FM udzielenia koncesji na rozpowszechnianie programu (Gorzów Wielkopolski 93,8 MHz).

W uzasadnieniach do tych wyroków sąd stwierdził, że zgodnie z art. 33 ust. 1 ustawy o radiofonii i telewizji rozpowszechnianie programów radiowych i telewizyjnych wyjątkiem programów publicznej radiofonii i telewizji wymaga koncesji. Na podmiot ubiegający się o koncesję ustawa nakłada szereg obowiązków. Jednym z nich, na co wskazuje przepis art. 36 ust. 1 pkt 2 ustawy, jest dysponowanie przez ubiegającego się o koncesję środkami finansowymi, pozwalającymi sfinansować niezbędną infrastrukturę techniczną, za pośrednictwem której będzie nadawany program oraz finansować bieżącą działalność. Potencjalny nadawca powinien już we wniosku koncesyjnym wykazać, że dysponuje źródłami finansowania działalności objętej koncesją, o którą się ubiega. Mogą to być własne środki ubiegającego się o koncesję, albo też środki pochodzące od osób trzecich. W tym ostatnim przypadku zobowiązania osób trzecich do finansowania działalności koncesyjnej powinny być jednoznaczne i uwarunkowane tylko uzyskaniem koncesji. Organ bowiem musi ocenić, czy zgodnie z przedłożonymi mu materiałami finansowanie koncesjonowanej działalności jest zapewnione. Skarżący we wniosku koncesyjnym nie wykazał w sposób dostateczny posiadania wymaganych środków finansowych.

Wyrok w sprawie skargi spółki Telewizja Polsat S.A.

3.33 3 czerwca 2004 roku Wojewódzki Sąd Administracyjny po rozpoznaniu sprawy ze skargi Telewizji POLSAT S.A. z przedmiocie odmowy udzielenia koncesji na

rozpowszechnianie programu telewizyjnego PLAYBOY POLSKA. W wyroku sąd uchylił zaskarżoną decyzję oraz poprzedzającą ją decyzję Przewodniczącego KRRiT z 20 lutego 2002 roku oraz uchylił uchwałę KRRiT Nr 81/2002 z 12 lutego 2002 roku oraz uchwałę KRRiT Nr 277/2002 z 7 maja 2002 roku.

W wyroku sąd stwierdził, co następuje: podstawą odmowy uwzględnienia wniosku Telewizji POLSAT S.A. było niespełnienie przez skarżącego wymagań określonych w § 3 pkt 12b rozporządzenia KRRiT z 2 czerwca 1993 roku poprzez niedołączenie informacji programowych w postaci przewidywanego tygodniowego programu ramowego w pierwszym roku nadawania z uwzględnieniem określonych powołanym przepisem elementów tego programu. Zdaniem sądu brak jest przepisów ustalających sposób, w jaki podana ma być tygodniowa ramówka programu, jak też choćby wzoru załącznika dla pkt C.3 do załącznika 2B, umożliwiającego wnioskodawcy identyfikację wymagań organu koncesyjnego w tym zakresie, pozostawia ubiegającemu się o koncesję wybór sposobu i formy, w jakim ta ramówka zostanie zgłoszona. Należy stwierdzić, że w przypadku braku wzornika ramówki programowej, organ koncesyjny nie uznając sposobu, w którym wnioskodawca przedstawia przewidywany program ramowy na deklarowany przez niego czas nadawania za wystarczający, zobowiązany jest do dokładnego, wyczerpującego poinformowania wnioskodawcy, jakie dodatkowe informacje są mu niezbędne dla dokonania zbadania zgłoszonego wniosku koncesyjnego pod kątem zagrożeń, o których stanowi ustawa. Stawiając wnioskodawcy wymagania przedstawienia bardziej konkretnej ramówki programu, organ koncesyjny wyszedł poza dyspozycję § 3 pkt 12 rozporządzenia, a nie informując w sposób wyczerpujący strony postępowania o okolicznościach faktycznych i prawnych mogących mieć wpływ na wynik sprawy, nie udzielając niezbędnych wyjaśnień i wskazówek, naruszył art. 9 kpa.

Wyrok w sprawie skargi spółki Radio SBB Rodło Sp. z o.o.

3.34 9 czerwca 2004 roku po rozpoznaniu sprawy ze skargi „Radio SBB Rodło” Spółka z o.o. w przedmiocie koncesji na rozpowszechnianie programu radiowego, Wojewódzki Sąd Administracyjny uchylił uchwały Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji Nr 113/2002 z 28 lutego 2002 roku w części dotyczącej pkt VIII ust. 2, 3, 4, 5 i 8 oraz pkt XX oraz Nr 483/2002 z 22 sierpnia 2002 roku w części dotyczącej utrzymania w mocy w/w punktów uchwały Nr 113/2002 z 28 lutego 2002 roku oraz uchylił decyzję Przewodniczącego KRRiT Nr DK-237/2002 r., Nr 131/P/2002–R w pkt 2, 3, 4, 5 oraz pkt XX. W uzasadnieniu wyroku, sąd, stwierdził, co następuje : Ustawa o radiofonii i telewizji przewiduje określenie w koncesji warunków prowadzenia koncesjonowanej działalności. Według art. 37 ust. 2 tej ustawy koncesja może określać inne warunki prowadzenia działalności, niezbędne dla realizacji przepisów ustawy. Przepis ten nie jest zbyt precyzyjny. Niemniej jednak nie można go, zdaniem sądu, interpretować inaczej, jak odesłanie organu koncesyjnego, formułującego te warunki do konkretnych przepisów ustawy. Organ koncesyjny może zatem nałożyć na koncesjonariusza tylko takie obowiązki – warunki prowadzenia działalności, które wynikają z ustawy. W zaskarżonej decyzji z 13 września 2002 roku Przewodniczący KRRiT odnosząc się do zarzutu braku prawnego uzasadnienia określonych w pkt VIII i XX koncesji warunków prowadzenia działalności powołał się ogólnie na zadania nałożone na KRRiT, w szczególności na jej zadania określone w art. 6 ust. 1 ust. 2 pkt 4 oraz art. 38 pkt 2 i 3 ustawy o radiofonii i telewizji. Brak dostatecznego prawnego uzasadnienia decyzji, niewyjaśnienie, które to z określonych w koncesji warunków prowadzenia działalności nadawczej znajdują podstawę w art. 6 ust. 1 ustawy, nie pozwala prześledzić i skontrolować wnioskowania organu, prowadzącego go do postawienia znaku równości pomiędzy nakładaniem na nadawcę ograniczeń prawnych w zakresie prowadzonej działalności, a dbałością o jego samodzielność oraz otwartość i pluralistyczny charakter radiofonii i telewizji. Z przepisów określających zadania organu administracji (art. 6 ust. 1 i 2 pkt 4) publicznej nie można wyprowadzić norm

kompetencyjnych. Przepisy „zadaniowe” nie są dostateczną i wystarczającą prawną podstawą do konstruowania przez organy administracyjne środków prawnych, umożliwiających im wykonanie zadań, w szczególności nie uzasadniają nakładanie obowiązków na podmioty usytuowane na zewnątrz administracji. Oznacza to, że KRRiT ma tylko takie kompetencje kontrolne, jakie wynikają z ustawy. Kompetencje kontrolne Przewodniczącego KRRiT wobec nadawców określa art. 10 ust. 2 ustawy o radiofonii i telewizji. WSA nie podziela również stanowiska organu koncesyjnego co do tego, że prawną podstawą nakładania obowiązków składających się na warunki prowadzenia działalności nadawczej mogą być przepisy typu sankcyjnego, określające przesłanki cofnięcia koncesji (art. 38). Oceniając poszczególne, określone w koncesji warunki prowadzenia działalności Sąd – nie dopatrywał się podstaw ustawowych – dla rozstrzygnięć zawartych w pkt VIII pkt 2, 3, 4, 5 i 8 oraz pkt XX w zakresie, w jakim warunkują one dopuszczalność określonych w tych „punktach” działań i czynności od wyrażenia zgody przez KRRiT. Żaden przepis ustawy o radiofonii i telewizji, poza art. 40a ust. 1 (dający zresztą kompetencje Przewodniczącemu KRRiT) nie pozwala KRRiT ingerować, w sposób określony w koncesji, w czynności dotyczące struktury kapitałowej spółki – koncesjonariusza. Takie kompetencje KRRiT nie mają również umocowania w innych przepisach rangi ustawowej.

Wyrok w sprawie skargi spółki Radio Mazowsze Sp. z o.o.

3.35 6 lipca 2004 roku zapadł wyrok ze skargi „Radio Mazowsze” w przedmiocie udzielenia koncesji na rozpowszechnianie programu radiowego. Sąd stwierdził nieważność decyzji Przewodniczącego KRRiT Nr DK-216/2002 z 7 sierpnia 2002 roku oraz nieważność uchwały KRRiT Nr 452/2002 z 18 lipca 2002 roku. W wyroku sąd stwierdził, co następuje : Opierając się na treści protokołu z posiedzenia KRRiT, stwierdzono, że treść zaskarżonej uchwały koncesyjnej nie była w ogóle ponownie rozpatrywana, gdyż wynik głosowania przesądził o nieprzeprowadzaniu w ogóle takich rozważań. Należy więc uznać, że na posiedzeniu KRRiT nie doszło w ogóle do ponownego merytorycznego rozpoznania sprawy, zgodnie z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy i z dyspozycją art. 127 § 3 kpa. KRRiT zdecydowała tylko o „niewznawianiu postępowania”, które to określenie, choć nie spełnia elementarnych wymogów co do używania właściwej terminologii prawniczej, należy w świetle wynikających z protokołu faktów tłumaczyć, jako odmowę ponownego rozpatrywania zaskarżonych zapisów koncesji oraz zarzutów skarżącego, a więc odmowę merytorycznego rozpoznania wniosku. Takie postępowanie organu narusza zapis art. 127 § 3 kpa w sposób rażący i uzasadnia stwierdzenie nieważności podjętej uchwały KRRiT. W wyniku złożenia wniosku o ponowne rozpoznanie sprawy obowiązkiem organu jest ponowne merytoryczne jej rozpoznanie oraz rozważenie wszystkich zarzutów zawartych we wniosku . Podjęta na podstawie nieważnej uchwały KRRiT decyzja Przewodniczącego KRRiT jest również dotknięta nieważnością.

Wyrok w sprawie skargi spółki Radio Na Fali Sp. z o.o.

3.36 19 października 2004 roku Wojewódzki Sąd Administracyjny wydał wyrok ze skargi Radio Na Fali Sp. z o.o. w przedmiocie udzielenia koncesji na rozpowszechnianie programu radiowego. Zakład Usługowo Handlowy „Uznam” Sp. z o.o. uzyskał koncesję Nr 140/P/2002-R z 16 października 2002 roku na rozpowszechnianie programu radiowego pod nazwą „Radio Na Fali 89,8 FM Złote Przeboje”. We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy koncesjonariusz wniósł o uchylenie pkt III ppkt 1, 2, i 4 oraz pkt IV, uchylenie punktu VII ppkt 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9 i 10 oraz o zmianę pkt XX. Po rozpoznaniu wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Przewodniczący KRRiT w wykonaniu uchwały KRRiT Nr 196/2003 z 21 maja 2003 roku utrzymał w mocy uchwałę Nr 272/2002 z 7 maja 2002 roku oraz wydaną na jej podstawie decyzję Nr 140/P/2002-R z 16 października 2002 roku w części dotyczącej

zapisów programowych w pkt III, w brzmieniu ustalonym postanowieniem Nr 259/2002 z 18 listopada 2002 roku oraz pkt IV decyzji w części dotyczącej sposobu naliczenia i wysokości opłaty za udzielenie koncesji.

W wyroku sąd : uchylił zaskarżoną decyzję i uchwałę KRRiT Nr 196/2003 z 21 maja 2003 roku stanowiącą podstawę jej wydania oraz postanowienie Przewodniczącego KRRiT Nr DK-295/2002 z 18 listopada 2002 roku w sprawie sprostowania błędu pisarskiego. W uzasadnieniu sąd, stwierdził, co następuje: decyzja koncesyjna odmawia stronie udzielenia koncesji bądź udziela koncesji określając konkretne uprawnienia i obowiązki. Te uprawnienia i obowiązki stanowią część rozstrzygnięcia organu administracji, czyli są częścią decyzji administracyjnej, a decyzja administracyjna (w tym również jej część) może być uchylona lub zmieniona (art. 132, art. 138, art. 154, art. 155 kpa) albo można stwierdzić jej nieważność (art. 156 kpa) wyłącznie w trybie decyzji administracyjnej. Niedopuszczalne jest zatem prostowanie w trybie oczywistej omyłki decyzji administracyjnej, jeżeli w wyniku owego sprostowania następuje zmiana merytoryczna treści tej decyzji.

Wyrok w sprawie skargi spółki Radio Las Vegas Sp. z o.o.

3.37 3 listopada 2004 roku zapadł wyrok ze skargi Radio Las Vegas Sp. z o.o. w przedmiocie odmowy zmiany koncesji (odmowa zmiany koncesji 036/2003 r. w zakresie zmiany lokalizacji stacji nadawczej zlokalizowanej w Ciechocinku na stację nadawczą zlokalizowaną w Toruniu). Sąd stwierdził nieważność zaskarżonej decyzji oraz poprzedzającej ją decyzji Przewodniczącego KRRiT z 2 kwietnia 2003 roku Nr DK-057/2003 oraz stwierdził nieważność uchwały KRRiT z 10 lipca 2003 roku Nr 300/2003 oraz poprzedzającej ją uchwały KRRiT z 13 lutego 2003 roku Nr 36/ 2003. W wyroku sąd stwierdził, co następuje : zaskarżona decyzja oraz poprzedzająca ją decyzja Przewodniczącego KRRiT z 2 kwietnia 2003 roku, a także uchwały KRRiT Nr 30/2003 i 36/2003 dotknięte są istotnymi wadami prawnymi – rażącego naruszenia prawa materialnego (156 § 1 pkt 2 kpa), skutkującymi stwierdzeniem ich nieważności w oparciu o art.. 145 § 1 pkt 2 p.p.s.a. Zdaniem Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego decyzja pierwszoinstancyjna tj. decyzja Przewodniczącego KRRiT z 2 kwietnia 2003 roku Nr DK-057/2003 odmawiająca zmiany koncesji skarżącej, a wydana na podstawie Uchwały KRRiT z 13 lutego 2003 roku Nr 36/2003 o treści odmawiającej spółce „Radio Las Vegas” – skarżącej – dokonania zmiany koncesji Nr 036/P/2001-R z 14 sierpnia 2001 roku, została podjęta z rażącym naruszeniem prawa (art. 33 ust. 3 i art. 9 ust. 2 ustawy o radiofonii i telewizji). Zdaniem Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego powyższa uchwała KRRiT jest nieważna, ponieważ została wydana z rażącym naruszeniem przepisów art. 9 ust. 2 omawianej ustawy. W myśl przepisu art. 9 ust. 2 ustawy o radiofonii i telewizji Krajowa Rada podejmuje uchwały bezwzględną większością głosów ustawowej liczby członków. Z przepisu tego jednoznacznie wynika, że dla podjęcia wiążącej uchwały przez Krajową Radę wymagane jest przez ustawę opowiedzenie się za uchwałą co najmniej 5 członków Krajowej Rady. Dotyczy to zarówno uchwały o zmianie koncesji jak również odmowy zmiany koncesji. O większości bezwzględnej można mówić tylko wtedy, gdy liczba oddanych głosów jest przynajmniej o jeden głos większa od sumy pozostałych ważnie oddanych głosów, a więc głosów oddanych przeciw i głosów osób, które wstrzymały się od głosowania. W związku z tym, że uchwała Nr 36/2003 została podjęta z rażącym naruszeniem prawa, to również decyzja Przewodniczącego KRRiT, podjęta w wykonaniu tej uchwały, w sposób rażący narusza przepisy prawa tj. art. 9 ust. 2 i 33 ust. 3 ustawy. Skoro zatem decyzja pierwszoinstancyjna Przewodniczącego KRRiT odmawiająca zmiany koncesji skarżącej Radio Las Vegas Sp. z o.o. dotknięta była wadą nieważności, gdyż została wydana na podstawie nieważnej uchwały KRRiT z naruszeniem przepisów art. 33 ust. 3 i art. 9 ustawy, to zaskarżona decyzja utrzymująca w mocy decyzję pierwszoinstancyjną podziela konsekwentnie nieważność, gdyż utrzymywała w mocy decyzję dotkniętą nieważnością.

Skargi kasacyjne złożone przez Przewodniczącego KRRiT lub strony postępowania

3.38 W okresie sprawozdawczym zostały złożone przez Przewodniczącego Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji lub strony postępowania sądowego następujące skargi kasacyjne:

- skarga kasacyjna Przewodniczącego KRRiT od wyroku WSA z 7 lipca 2004 roku w sprawie ze skargi spółki WA-MA sp. z o. o. z siedzibą w Olsztynie (II SA 1143/03);
- skarga kasacyjna Przewodniczącego KRRiT od wyroku NSA z 4 grudnia 2003 roku w sprawie ze skargi Fundacja Rozwój Kultury Ziemi Gdowskiej (sygn. akt II SA 3752/02), skarga kasacyjna złożona 25 marca 2004 roku, wycofana 16 lipca 2004 roku. Postępowanie zostało umorzone postanowieniem NSA z 6 sierpnia 2004 roku (sygn. akt GSK 457/04);
- skarga kasacyjna spółki BIS-Media sp. z o. o. z siedzibą w Lublinie od wyroku WSA z 24 lutego 2004 roku w sprawie o sygn. akt 6 II SA 2753/02. Wyrokiem z 21 września 2004 roku NSA uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania WSA w Warszawie
- skarga kasacyjna Józefa Jasińskiego na postanowienie WSA z 29 kwietnia 2004 roku w przedmiocie odrzucenia skargi, skarga kasacyjna została odrzucona przez WSA postanowieniem z 5 lipca 2004 roku;
- skarga kasacyjna spółki International Communication sp. z o. o. od wyroku WSA z 13 października 2004 roku w sprawie sygn. akt 6 II SA 3158/03 ze skargi spółki Włodek III sp. z o. o.;
- skarga kasacyjna Jerzego Górskiego na postanowienie WSA z 9 września 2004 roku w sprawie odrzucenia skargi na decyzję Przewodniczącego KRRiT nr 173/P/2004-R z 1 kwietnia 2004 roku (sygn. akt VI SA/Wa 1373/04);
- skarga kasacyjna Jerzego Górskiego na postanowienie WSA z 20 września 2004 roku (sygn. akt VI SA/Wa 1491/04) w przedmiocie odmowy wszczęcia postępowania o stwierdzenie nieważności decyzji Przewodniczącego KRRiT z 1 kwietnia 2004 roku;
- skarga kasacyjna Przewodniczącego KRRiT od wyroku WSA z 1 września 2004 roku, sygn. akt VI SA/Wa 1116/04 (w tej sprawie kasację wniosła również spółka TVP S.A.);
- skarga kasacyjna spółki TEAM Sp. z o. o. od wyroku WSA z 12 maja 2004 roku o sygn. akt 6 II SA 1844/02, skarżący wycofał skargę. Postanowieniem z 18 stycznia 2005 roku Naczelny Sąd Administracyjny umorzył postępowanie (GSK 1169/04);
- skarga kasacyjna spółki TEAM sp. z o. o. od wyroku WSA z 18 maja 2004 roku w sprawie o sygn. akt 6 II SA 1830/02, skarżący wycofał skargę. Postanowieniem z 18 stycznia 2005 roku Naczelny Sąd Administracyjny umorzył postępowanie (GSK 1168/04);
- skarga kasacyjna spółki TEAM sp. z o. o. od wyroku WSA z 24 maja 2004 roku w sprawie o sygn. akt 6 II SA 1780/02, skarżący wycofał skargę. Postanowieniem z 18 stycznia 2005 roku Naczelny Sąd Administracyjny umorzył postępowanie (GSK 1062/04);
- skarga kasacyjna spółki TEAM sp. z o. o. od wyroku WSA z 18 maja 2004 roku w sprawie o sygn. akt VI SA 1845/02. Skarżący wycofał skargę. Postanowieniem z 18 stycznia 2005 roku NSA umorzyło postępowanie (GSK 1266/04)

- skarga kasacyjna spółki TEAM sp. z o. o. od wyroku WSA z 18 maja 2004 roku w sprawie o sygn. akt VI SA 1848/02. Postanowieniem z 18 stycznia 2005 roku NSA umorzył postępowanie (GSK 1167/04);
- skarga kasacyjna spółki TEAM sp. z o. o. od wyroku WSA z 18 maja 2004 roku w sprawie o sygn. akt 6 II SA 1842/02. Postanowieniem z 18 stycznia 2005 roku NSA umorzył postępowanie (GSK 1166/04);
- skarga kasacyjna spółki TEAM sp. z o. o. od wyroku WSA z 18 maja 2004 roku o sygn. akt 1843/02. Postanowieniem z 18 stycznia 2005 roku NSA umorzył postępowanie (GSK 1170/04);
- skarga kasacyjna Przewodniczącego KRRiT od wyroku NSA z 9 grudnia 2003 roku w sprawie ze skargi spółki Radio Wawel sp. z o. o. II SA 269/01. Wyrokiem z 28 września 2004 roku, sygn. akt GSK 550/04, NSA oddalił skargę kasacyjną;
- skarga kasacyjna Przewodniczącego KRRiT od wyroku NSA z 24 lipca 2004 roku w sprawie o sygn. akt II SA 793/01, Indigo sp. z o. o. złożyła pismo o wycofaniu swojej skargi w sprawie II SA 793/01. (GSK 551/04);
- skarga kasacyjna Przewodniczącego KRRiT od wyroku WSA z 29 grudnia 2004 roku (sygn. VI SA/Wa 46/04) w sprawie ze skargi Radio Muzyka Fakty sp. o.o. na decyzję Przewodniczącego KRRiT Nr DK 304/2003, w której sąd uchylił niektóre zapisy koncesji, określające warunki nadawania programu. Biorąc pod uwagę fakt, że Przewodniczący po uzgodnieniu z KRRiT złożył 3 marca 2005 roku skargę kasacyjną w związku z wyrokiem WSA z 27 grudnia 2004 roku (VI SA/Wa 46/04).

Skarga kasacyjna Przewodniczącego KRRiT w sprawie wyroku ze skargi Radio Muzyka Fakty sp. o.o.

3.39 Sprawa ta nie jest jeszcze ostatecznie zakończona, a jako mająca istotne znaczenie dla praktyki KRRiT konieczne stało się zaskarżenie w formie skargi kasacyjnej. KRRiT stoi na stanowisku, iż dotychczasowe przepisy ustawy o radiofonii i telewizji choć niedoskonałe i wymagające nowelizacji dla jasnych reguł rynkowych i ochrony interesu publicznego w radiofonii i telewizji dają podstawę do regulacji w treści koncesji warunków, polegających na określeniu struktury własnościowej nadawcy (koncesjonariusza) obowiązku informacyjnego w zakresie zmian kapitałowych spółki nadawcy nabywania prawa do środków masowego przekazu, a także informacji o operatorze telekomunikacyjnym z którego urządzeń korzysta koncesjonowany nadawca, a także wskazania ustaw których szczególnego przestrzegania oczekuje KRRiT przy wykonywaniu koncesji. Wyrok WSA jest konsekwencją wcześniejszego wyroku NSA z 24 października 2002 roku (sygnatura II SA 3200/01) który wyraził ocenę prawną wskazującą na potrzebę pełnego przywołania podstaw ustawowych dla dodatkowych warunków koncesji i pogłębienia uzasadnienia, a także podniósł iż wprowadzanie warunku koncesji, polegającego na konieczności uzyskania zgody KRRiT na nabycie udziałów przez osobę trzecią, nie będącą pierwotnym udziałowcem koncesjonariusza. Ten ostatni aspekt na skutek orzeczenia NSA z 24 października 2002 roku KRRiT uwzględniła zmieniając warunek koncesji z obowiązku uzyskania zgody na obowiązek informacyjny w zakresie zmian udziałowych. Pozostały warunków koncesyjnych KRRiT nie zmieniła, lecz zgodnie z oceną prawną NSA dodatkowo uzasadniła przywołując istniejące jej zdaniem podstawy prawne. Jednakże WSA zarzucił nieprawidłowe wykonanie wcześniejszego orzeczenia NSA z 24 października 2002 roku. Równocześnie stwierdza, iż nie można odmówić KRRiT prawa do zmiany polityki w zakresie tworzenia ładu medialnego, a szczególnie w sytuacji gdy pierwotne koncesje wygasły, a warunki rynkowe lub interes publiczny w radiofonii i telewizji się zmieniły. KRRiT w skardze kasacyjnej od wyroku WSA

podniosła, iż WSA w całości pominął jako podstawę prawną swojego rozstrzygnięcia przepisy art. 2, 5, 6, 7, 14, 20, 32, 54, 213 Konstytucji, które stanowią fundamenty koncesyjnego ustroju mediów. Nie do pogodzenia jest koncepcja wolności prasy w dziedzinie mediów elektronicznych bez odpowiedzialności za zrównoważony rozwój obywateli i społeczeństwa w ramach dialogu solidarności i współpracy partnerów społecznych. Źródłem wolności prasy i jej celem jest godność ludzka. Na straży tak wyznaczonego w Konstytucji ustroju mediów postawiono KRRiT. W tych warunkach KRRiT dostrzegając niejasności legislacyjne stara się stosować prawo istniejące i określać warunki koncesyjne w stopniu możliwie najpełniej gwarantującym ład medialny dla dobra wszystkich uczestników rynku mediów, a nie tylko interesu prywatnego jednego z nadawców.

Koncesja na rozpowszechnianie programu jest indywidualnym aktem administracyjnym o charakterze czasowym (okresowym), z chwilą upływu terminu na który została przyznana, uprawnienia z niej wynikające w całości wygasają, co koncesjonariusz jest zobowiązany kalkulować jako ryzyko inwestycyjne. Ustawa o radiofonii i telewizji nie przewiduje prawa do tzw. rekoncesji, a tym bardziej obowiązku organu do przyznawania uprawnień koncesyjnych w kształcie pierwotnym.

W poprzednim orzeczeniu NSA, a także w orzeczeniu WSA z 27 grudnia 2004 roku, sądy pominęły w całości ustalenia KRRiT zawarte w pierwotnej decyzji koncesyjnej z 1994 roku, gdzie prawo do rozszczepienia reklam zostało przyznane na czas ograniczony – pierwszych 3 lat trwania koncesji oraz tego, że po upływie tego okresu KRRiT na wniosek spółki Radio Muzyka Fakty Sp. z o.o., wprowadziła w stosunku do kolejnych 4 lat ograniczenie tego prawa przez zobowiązanie do rozpowszechniania reklam w pasmach lokalnych z co najmniej trzech nadajników jednocześnie. Prawo to zostało przyznane do upływu ważności koncesji i przy jednoczesnej odmowie innym nadawcom wprowadzenia prawa do rozszczepień do ich koncesji. Uwzględniono w ten sposób z jednej strony interes ekonomiczny spółki Radio Muzyka Fakty Sp. z o.o. związany z potrzebą amortyzacji inwestycji w tworzenie pasm lokalnych, a z drugiej strony interes publiczny polegający na tworzeniu równych warunków dla wszystkich uczestników rynku radiofonii.

Ani NSA ani WSA, które nie dostrzegają bezwzględnie obowiązującego zapisu art. 16 ust. 2 ustawy o radiofonii i telewizji, dotyczącego 15 % limitu reklam w programie i limitu 12 minut na godzinę programu, nie mogą zmuszać KRRiT do wydania w wyniku tych orzeczeń działań naruszających ten przepis, a tym w istocie byłoby utrzymanie dopuszczalności rozszczepień w pasmach lokalnych z prawem do umieszczania w nich reklamy. Ustawowy limit minutowy czasu reklam w całości programu RMF FM zostałby przekroczony, co powodowałoby niedopuszczalne uprzywilejowanie tego podmiotu wobec innych uczestników rynku.

KRRiT dostrzegłszy już ten problem w 1999 roku, przy okazji wniosku spółki Radio Muzyka Fakty Sp. z o.o. o przedłużenie 3 letniego okresu warunkowej zgody na reklamy w pasmach lokalnych, wyraźnie ograniczyła to prawo do trzech nadajników jednocześnie przychylając się do postulatu spółki Radio Muzyka Fakty Sp. z o.o. jedynie, ze względu na sygnalizowaną przez nadawcę potrzebę zbilansowania poczynionych wcześniej inwestycji w budowanie stacji o zasięgu ogólnopolskim.

Nie można zapominać również o tym, że przyznanie prawa do rozszczepień pasm lokalnych z dodatkowym (wykraczającym ponad limit określony w ustawie) pasmem reklam, zbliża takie rozwiązanie do sytuacji istnienia wielu programów, a w takim przypadku niezbędne byłoby uzyskanie niezależnych koncesji na rozpowszechnianie każdego z tych programów tak, aby czas emisji reklam mieścił się w ustawowym limicie. Nadto, istotne jest, iż za koncesję pobiera się opłatę, a to oznaczałoby potrzebę ustalenia osobnej opłaty koncesyjnej dla każdego z programów (pasm) lokalnych rozpowszechniającego reklamy. Jakkolwiek w początkowej fazie rozwoju rynku radiowego wprowadzenie dodatkowych pasm

lokalnych programu i reklamy lokalnej, w programie ogólnopolskim było uzasadnione potrzebą rozwoju stacji ogólnopolskiej, tak już w sytuacji istnienia na rynku wielu podmiotów ich interesy winny być zrównoważone. Było to konieczne ze względu na potrzebę urzeczywistnienia interesu publicznego w radiofonii.

W tych warunkach nie może być mowy o wyrządzeniu szkody spółce Radio Muzyka Fakty Sp. z o.o. i narażeniu Skarbu Państwa na niepotrzebne procesy sądowe przed sądami administracyjnymi i cywilnymi. Zdaniem KRRiT sprawa zakazu rozszczępień reklamy w lokalnych pasmach programu ogólnopolskiego ma kapitalne znaczenie dla równowagi rynku radiowego oraz dla dostępu nadawców lokalnych do rynku reklamy lokalnej, w sytuacji gdy nie mogą oni przecież konkurować na rynku reklamy ogólnopolskiej, gdyż nie posiadają praw do rozpowszechniania programu o zasięgu ogólnopolskim. KRRiT stoi na stanowisku, iż NSA i WSA nie dostrzegają istoty programu jako jednolitego zestawu audycji, o jednolitej strukturze w ramach całości koncesji i nie chodzi tu o ramówkę lecz o podstawowe elementy struktury programowej istotne z punktu widzenia ładu medialnego. Umieszczanie dodatkowych pasm reklamowych w lokalnych pasmach programowych musi być traktowane jako niewypełnienie art. 4 pkt 4 ustawy o radiofonii i telewizji. Rozpowszechniane są w nich bowiem w danym czasie ogólnym różne treści reklamowe, adresowane do różnych rynków lokalnych.

W tych warunkach wytoczenie przez spółkę Radio Muzyka Fakty Sp. z o.o. powództwa przeciwko Przewodniczącemu KRRiT o naruszenie dóbr osobistych i zapłatę zadośćuczynienia i odszkodowania na łączną kwotę 17.049.573 zł. jest bezzasadne w całości. Zarzut RMF FM sprowadza się do naruszenia swobody gospodarczej podmiotu gospodarczego, jako rodzaju dobra osobistego osoby prawnej, przez wprowadzanie zakazu rozszczępień programu, jednocześnie podnosząc, iż poprzez wprowadzenie tego zakazu koncesjonariusz utracił hipotetyczne korzyści z tytułu przychodu z reklamy w ramach lokalnych pasm programowych. Już sama treść pierwotnej koncesji oraz przedłużenie w ograniczonej formie, prawa do rozszczępień programu, do czasu wygaśnięcia koncesji wskazuje, iż KRRiT wręcz przeciwnie, wspierała rozwój tego koncesjonariusza, kierując się potrzebą powstania i rozwoju radiofonii komercyjnej jako równowagi dla mediów publicznych. Koncesja ta była prawem czasowym i uwarunkowanym ogólną sytuacją na rynku radiofonii. KRRiT nie przyznając prawa do rozszczępień RMF FM w nowej koncesji nie mogła pominąć słusznego interesu innych nadawców, szczególnie lokalnych, a także równowagi rynku nadawców o zasięgu ogólnopolskim jak np. Radia ZET, któremu odmówiono prawa do rozszczępień w kształcie uwzględniającym prawo do dodatkowego pasma reklamowego w pasmach programu lokalnego. W tych warunkach, nie ma także żadnego związku przyczynowego w ewentualnym utraceniu przez nadawcę korzyści gdyż przed przyznaniem koncesji nie mogła istnieć żadna pewność w jej udzieleniu spółce Radio Muzyka Fakty Sp. z o.o., gdyż pierwotna koncesja w całości wygasła, a w postępowaniu koncesyjnym uczestniczyli także inni zainteresowani.

KRRiT także w żadnym miejscu i czasie nie przyrzekała wnioskodawcom, że koncesja będzie posiadała taki sam kształt jak pierwotna. Przeciwnie, należało się spodziewać, iż odmówienie prawa do rozszczępień programów Radio ZET, WAWA, i TOK FM w 1999 roku, jest zwiastunem kształtu przyszłej koncesji na rozpowszechnianie programu o zasięgu ogólnopolskim nie zawierającej prawa do rozszczępień programu i reklamy. Spółka Radio Muzyka Fakty Sp. z o.o. wobec tego nie miał prawa oczekiwać przyszłych korzyści z reklamy lokalnej. Sprawa jednak zawisła przed sądem cywilnym i jeszcze nie została rozstrzygnięta.

3.40 W odniesieniu do zapadłych prawomocnych wyroków, stwierdzić należy, że Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji bardzo dokładnie analizuje przesłane przez sądy administracyjne orzeczenia (wyroki, postanowienia). Orzeczenia te omawiane są podczas posiedzeń Krajowej

Rady Radiofonii i Telewizji, podczas których przyjmowane są decyzje w jaki sposób wyrok będzie zastosowany lub czy składana będzie od orzeczenia skarga kasacyjna. Szczegółowa analiza wskazała na fakt, że różnie są interpretowane przez składy orzekające przepisy ustawy i co za tym idzie warunki zawarte w decyzjach. W związku z tym Przewodnicząca Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji w piśmie z 6 lipca 2004 roku wystąpiła do Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego – prof. Janusza Trzcíńskiego o wyjaśnienie rozbieżności w orzecznictwie. Najlepszym przykładem są wyroki ze skarg spółek: KKK FM S.A. oraz SBB Rodło sp. z o.o. W wyroku ze skargi KKK FM S.A. skład orzekający uchyła w całości tzw. przepisy właścicielskie. W wyroku ze skargi SBB Rodło Sp. z o.o., inny już skład sędziowski, uchyła tylko niektóre z nich. Przy czym oba składy powołują się praktycznie na te same argumenty (a mianowicie art. 22 Konstytucji i przepisy ustawy o działalności gospodarczej).

Trudno jest również wykonywać wyroki sądowe, bowiem postanowienia zawarte w sentencji wyroku i w jego uzasadnienie różnią się. I tak np. w przypadku skargi SBB Rodło Sp. z o.o., sąd w sentencji wyroku w pkt 1 uchyła w uchwale KRRiT w pkt VIII ust. 2, 3, 4, 5, i 8, a w pkt 2 sentencji uchyła w decyzji w pkt VIII pkt 2, 3, 4, 5; w treści uzasadnienia natomiast (str. 13 i 14 wyroku) mówi o uchyleniu w uchwale i decyzji w pkt VIII 2, 3, 4, 5, i 6. W takim stanie prawnym Przewodniczący Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji występuje o sprostowanie wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego z 9 czerwca 2004 roku (sygn. akt 6 II S.A. 3543/02). Postanowieniem z 17 sierpnia 2004 roku Wojewódzki Sąd Administracyjny postanawia sprostować wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego z 9 czerwca 2004 roku, ale tylko w zakresie pkt 2 (czyli sentencji wyroku dotyczącej uchylenia w części pkt VIII w decyzji koncesyjnej) Sąd nie odnosi się w ogóle do treści uzasadnienia i nie dokonuje jego sprostowania, czyli uchyła w pkt VIII ppkt 2, 3, 4, 5, i 8, a w uzasadnieniu przedstawia argumenty za uchyleniem - na niektórych stronach pkt VIII ppkt 2, 3, 4, 5, i 8, a na niektórych pkt VIII ppkt 2, 3, 4, 5 i 6.

Inną kwestią, która wielokrotnie była podnoszona przez Krajową Radę Radiofonii i Telewizji jest sprawa związana z nowelizacją ustawy o radiofonii i telewizji. Obecnie obowiązujący stan prawny nie daje tak naprawdę możliwości prawidłowej kontroli rynku medialnego w Polsce, co jest jednym z podstawowych obowiązków Krajowej Rady oraz nakładania przez Krajową Radę Radiofonii i Telewizji konkretnych obowiązków programowych i właścicielskich. W chwili obecnej trwają prace nad wypracowaniem przez Krajową Radę Radiofonii i Telewizji, takich warunków i obowiązków w zakresie spraw właścicielskich i programowych, które zgodne będą z obowiązującym stanem prawnym (w tym w szczególności z wyrokami sądowymi, przepisami ustawy o radiofonii i telewizji, Konstytucji oraz innymi przepisami ustawowymi). Na umocowanie prawne nowych rozwiązań wpływ ma przede wszystkim zmiana ustawy o radiofonii i telewizji, która weszła w życie w sierpniu 2004 roku (zmiany te wprowadzone zostały ustawą przepisy wprowadzające ustawę o swobodzie działalności gospodarczej).

Istotną kwestią, która szczegółowo omawiana była w wielu wyrokach sądowych jest sprawa związana z niezgodnością rozporządzeń Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, w szczególności rozporządzenia z 2 czerwca 2004 roku w sprawie zawartości wniosku oraz szczegółowego trybu postępowania w sprawach udzielania i cofania koncesji na rozpowszechnianie programów radiofonicznych i telewizyjnych z art. 92 ust. 1 Konstytucji (z zastrzeżeniem, że Trybunał Konstytucyjny nigdy nie wypowiedział się co do tej kwestii).

Przy omawianiu tego problemu należy podnieść również to, że orzeczenia sądowe odnoszą się do tego zagadnienia bardzo różnie. I tak w wyroku ze skargi KKK FM S.A. stwierdza się na stronie 16, że rozporządzenie to nie jest zgodne z art. 92 ust. 1 Konstytucji, nie mniej jednak sąd w dalszej części uzasadnienia stwierdza: „... W rezultacie spośród kilkunastu wymagań dotyczących programu, zawartych w powołanym rozporządzeniu, tak w § 2, dotyczącym zawartości wniosku (pkt 4,5,9,10), jak i w §3 wymieniającym załączniki, które powinny być dołączone do wniosku (pkt 12 lit a,b,c,d,e,f,g,h,i) właściwie tylko jeden

punkt (§ 3 pkt 12 lit g) jest zgodny z wymaganiami określonymi w ustawie z 1992 roku – str. 17”. W wyroku ze skargi Telewizji Polsat S.A. sąd w uzasadnieniu w ogóle nie odnosi się do zgodności omawianego rozporządzenia z przepisami konstytucyjnymi, dokonuje dogłębnej jego analizy, na korzyść skarżącego i stwierdza, że: „Należy stwierdzić, że w przypadku braku wzornika ramówki programowej, organ koncesyjny nie uznając sposobu, w którym wnioskodawca przedstawia przewidywany program ramowy na deklarowany przez niego czas nadawania za wystarczający, zobowiązany jest do dokładnego, wyczerpującego poinformowania wnioskodawcy, jakie dodatkowe informacje są mu niezbędne dla dokonania zbadania zgłoszonego wniosku koncesyjnego pod kątem zagrożeń, o których stanowi ustawa.”.

Inne stanowisko zawarł sąd w nieprawomocnym jeszcze orzeczeniu ze skargi RMF FM sp. z o.o. W uzasadnieniu czytamy: „§ 3 rozporządzenia KRRiT z 2 czerwca 1992 roku w sprawie zawartości wniosku oraz szczegółowego trybu postępowania w sprawach udzielania i cofania koncesji na rozpowszechnianie programów radiofonicznych i telewizyjnych (Dz.U. Nr 52, poz. 244 z późn. zm.) – pomijając fakt, że stanowiący podstawę jego wydania art. 37 ust. 4 ustawy oraz całe rozporządzenie nie są zgodne z art. 92 ust. 1 Konstytucji RP – nie może stanowić wystarczającej podstawy do określenia zakresu informacji żądanych w związku z ubieganiem się o koncesję...”. Taka forma uzasadnienia skutkuje tym, iż KRRiT zostaje pozbawiona choćby szczytkowych podstaw prawnych do zastosowania art. 36 ust. 1 będącego podstawowym narzędziem oceny wniosku koncesyjnego w kontekście możliwości uzyskania koncesji zgodnie z ogłoszeniem Przewodniczącego KRRiT. W postępowaniu o udzieleniu koncesji ocenia się bowiem: stopień zgodności zamierzonej działalności programowej z zadaniami, określonymi w art. 1 ust. 1 ustawy, z uwzględnieniem stopnia realizacji tych zadań przez innych nadawców działających na obszarze objętym koncesją, możliwości dokonania przez wnioskodawcę koniecznych inwestycji i finansowania programu, przewidywany udział w programie audycji wytworzonych przez nadawcę lub na jego zamówienie albo we współdziałaniu z innymi nadawcami, przewidywany udział audycji, o których mowa w art. 15 ust. 1 i 3, w programie telewizyjnym albo utworów, o których mowa w art. 15 ust. 2, w programie radiowym lub telewizyjnym.

W powyższym zakresie Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji nie posiada żadnego instrumentu prawnego, który spowodowałby sanację obowiązującego stanu prawnego. Delegacja ustawowa z art. 37 ust. 4 ustawy o radiofonii i telewizji ma charakter obligatoryjny i Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji jest zobowiązana do wydania rozporządzenia. Delegacja ustawowa z tego artykułu nie zawiera wytycznych, jakie wymagane są przez art. 92 ust. 1 Konstytucji, gdyż została ustanowiona jeszcze za czasów tzw. „Małej Konstytucji”. W aktualnym stanie prawnym przy braku inicjatywy ustawodawczej po stronie Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, należy stwierdzić, że wydanie nowych rozporządzeń, jak to w niektórych wyrokach podkreśla Wojewódzki Sąd Administracyjny, nie będzie skutkowało zgodnością ich z brzmieniem art. 92 ust. 1 Konstytucji. Jednocześnie nakaz stania na straży interesu publicznego w radiofonii i telewizji z art. 213 Konstytucji obliguje Krajową Radę Radiofonii i Telewizji do takiej polityki regulacyjnej, która możliwie najpełniej gwarantowałaby urzeczywistnienie ładu medialnego. W tym miejscu należy zwrócić uwagę na potrzebę nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji.

Wyrok Trybunału Konstytucyjnego w sprawie zgodności przepisów ustawy o radiofonii i telewizji z Konstytucją RP

3.41 Trybunał Konstytucyjny 9 września 2004 roku rozpoznał wniosek Rzecznika Praw Obywatelskich o zbadanie zgodności:

- art. 6 ust. 2 pkt 6 ustawy z 29 grudnia 1992 roku o radiofonii i telewizji w zakresie, w jakim upoważnia Krajową Radę Radiofonii i Telewizji do określenia opłat abonamentowych z art. 213 ust. 1 i art. 217 Konstytucji,
- art. 48 ust. 3 ustawy o radiofonii i telewizji z art. 92 ust. 1, art. 213 ust. 1 oraz art. 217 Konstytucji.

Trybunał Konstytucyjny orzekł następujący sposób:

- art. 6 ust. 2 pkt 6 ustawy z 29 grudnia 1992 roku o radiofonii i telewizji w zakresie, w jakim ustanawia kompetencję Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji do określania opłat abonamentowych, jest niezgodny z art. 217 oraz jest z art. 213 ust. 1 Konstytucji;
- art. 48 ust. 3 ustawy o radiofonii i telewizji jest niezgodny z art. 92 ust. 1 i art. 217 oraz jest zgodny z art. 213 ust. 1 Konstytucji;
- przepisy ustawy o radiofonii i telewizji wskazane w części I wyroku tracą moc obowiązującą z dniem 30 września 2005 rok;
- opłaty pobierane na podstawie przepisów ustawy o radiofonii i telewizji wskazanych w części I wyroku nie podlegają zwrotowi.

Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 9 września 2004 roku orzekł w sposób mieszany, uznając zaskarżone przez Rzecznika Praw Obywatelskich przepisy ustawy o radiofonii i telewizji w części za zgodne z Konstytucją, a w części za niezgodne z Konstytucją. Zakwestionowane przez Rzecznika Praw Obywatelskich przepisy art. 6 ust. 2 pkt 6) oraz art. 48 ust. 3 ustawy o radiofonii i telewizji zostały uznane za niezgodne z art. 217 Konstytucji oraz art. 92 ust. 1 Konstytucji, lecz za zgodne z art. 213 Konstytucji.

Jest to konsekwencją uznania przez Trybunał Konstytucyjny, iż opłata abonamentowa jest daniną publiczną, która jak każda danina, winna być wyczerpująca określona w akcie rangi ustawowej, z uwagi na zasadę ochrony interesów fiskalnych obywateli, przy jednoczesnym zachowaniu wymogów z art. 217 Konstytucji. Trybunał Konstytucyjny orzekł, że elementy konstytucyjne daniny publicznej nie mogą być określone w akcie wykonawczym do ustawy – rozporządzeniu Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji. Jednocześnie Trybunał Konstytucyjny orzekł, iż zakwestionowane przepisy są jednak zgodne z art. 213 Konstytucji co oznacza, iż opłata abonamentowa została uznana jako fundament finansowy ustroju radiofonii i telewizji, podlegający kompetencji Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, która na podstawie art. 213 ust. 1 Konstytucji ma prawo wydawać w zakresie opłaty abonamentowej rozporządzenia, określające wysokość stawki, sposób poboru, kontroli wydatkowania itp.

Trybunał Konstytucyjny przesądził w orzeczeniu, że opłata abonamentowa jest świadczeniem publicznym, będącym daniną publiczną o charakterze powszechnym, bezzwrotnym, pozabudżetowym i celowym, inną niż podatek. Opłata abonamentowa jest niezależna od budżetu państwa i nie podlega corocznej dyskusji w ramach polityki budżetowej państwa, a jest trwale ustalona w ustawie o radiofonii i telewizji jako fundament finansowy publicznej radiofonii i telewizji i realizowanej przez nią misji publicznej.

Podkreślenie w orzeczeniu Trybunału Konstytucyjnego, iż opłata abonamentowa jest świadczeniem celowym, wskazuje na powiązanie jej z misją publiczną realizowaną przez nadawców publicznych, która została uznana jako wartość kulturotwórcza społeczeństwa oraz warunek niezależności przekazu medialnego od centrum władzy, co stanowi fundament demokratycznego państwa. W ten sposób Trybunał Konstytucyjny związał wyraźnie opłatę abonamentową z celem misji, a nie jedynie zapewnieniem źródła finansowego utrzymania jednostek publicznej radiofonii i telewizji.

W orzeczeniu Trybunału Konstytucyjnego powołał się na dorobek UE i dokumenty Komisji Europejskiej, podkreślające fundamentalną rolę opłaty abonamentowej, jako gwaranta niezależności mediów.

Z orzeczenia wynika, iż Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji jest organem wyłącznie uprawnionym w zakresie radiofonii i telewizji, upoważnionym nadto do roli normodawcy na podstawie art. 213 Konstytucji. Oznacza to, iż przesądza, że Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji nie jest organem wyłącznie kontrolnym, jak zarzucał Rzecznik Praw Obywatelskich, ale stanowiącym prawo o randze podstawowej zgodne z kompetencjami wyznaczonymi wprost w art. 213 w Konstytucji lub na podstawie wyraźnych delegacji ustawowych z art. 92 Konstytucji.

Trybunał Konstytucyjny wielokrotnie podkreślał, że wszystkie istotne elementy stosunku daninowego powinny być uregulowane bezpośrednio w ustawie, zaś do unormowania w drodze rozporządzenia mogą zostać przekazane tylko te sprawy, które nie mają istotnego znaczenia dla konstrukcji danej daniny. Podstawowe akty prawne mogą zawierać jedynie takie uregulowania, które stanowią „dopełnienie regulacji, zastrzeżonej do materii ustawowej pod warunkiem, że spełniają wymagania, określone w art. 92 ust. 1 Konstytucji”.

Uznanie, że danina nazywana w ustawie opłatą abonamentową może stanowić dochód celowy pozabudżetowy pozwala stwierdzić, iż różni się ona na tyle od podatków, że możliwe jest powierzenie w drodze delegacji ustawowej szerszej materii dla rozporządzeń wykonawczych Krajowej Radzie Radiofonii i Telewizji, niż to wynikałoby z brzmienia art. 217 nie nawiązującego do art. 213 Konstytucji. Działają jednak podstawowe wymagania określone w art. 217 w związku z art. 92 ust. 1 Konstytucji. W przekonaniu Trybunału Konstytucyjnego opłata abonamentowa nie jest opłatą w klasycznej postaci, lecz ma charakter daniny publicznej związanej z możliwością korzystania z publicznego radia i telewizji. Stanowi dochód celowy pozabudżetowy o charakterze publicznym przeznaczonym na finansowanie misji publicznego radia i telewizji. Stąd opłata abonamentowa podlega wymogom art. 217 Konstytucji, który jest modyfikowany w tym przypadku treścią art. 213 Konstytucji ustanawiającego władztwo KRRiT w zakresie opłat abonamentowych.

W związku z powyższym wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego w chwili obecnej trwają prace nad nową regulacją, zgodnie z wyrokiem rangi ustawowej w zakresie opłat abonamentowych. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji bierze czynny udział w tych pracach.

IV. KRAJOWA RADA RADIOFONII I TELEWIZJI JAKO ORGAN KONCESYJNY

A. RADIO

Wprowadzenie

4.1 W radiofonii proces odtwarzania rynku, zapoczątkowany w 2000 roku, powoli dobiega końca. Stworzenie dotychczasowym nadawcom możliwości przystąpienia do procesu ponownego udzielenia koncesji wymagało publicznego ogłoszenia częstotliwości, na których programy te były nadawane. Otworzyło to również szansę do ubiegania się o udzielenie koncesji nie tylko funkcjonującym już nadawcom, ale także wszystkim innym podmiotom zainteresowanym działalnością radiową. W związku z zakończeniem siedmioletniego okresu ważności koncesji dla kolejnej grupy nadawców radiowych w 2004 roku Krajowa Rada przeprowadziła postępowania zakończone ponownym wydaniem 12 koncesji o zasięgu lokalnym.

Z jednym wyjątkiem, uzyskały je dotychczasowe podmioty lub ich kontynuatorzy. Prowadząc postępowanie, której przedmiotem była częstotliwość w Katowicach dotychczas użytkowana przez Ryszarda Banaszczyka (ROCK RADIO 93,6 FM), Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji stanęła przed trudną decyzją, mając do wyboru zapewnienie kontynuacji programu przez dotychczasowego nadawcę lub stworzenie na rynku nowej oferty programowej. Krajowa Rada prowadząc postępowanie w ramach tzw. ponownego udzielenia koncesji jest związana przepisami ustawy o radiofonii i telewizji oraz kodeksu postępowania administracyjnego. Z przepisów tych wynika obowiązek oceny wniosków, w ramach tego postępowania, na takich samych zasadach jak wniosku o udzielenie koncesji.

Obowiązkiem Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji jest w uzasadnieniu decyzji rozstrzygającej postępowanie wykazać, dlaczego wniosek jednego podmiotu przewyższa wnioski konkurencyjne. Zważywszy na te ograniczenia, Krajowa Rada nie mogła, kierując się wyłącznie zamiarem umożliwienia dotychczasowemu nadawcy dalszej działalności, udzielić mu koncesji. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji była zmuszona wydać decyzję odmowną, ponieważ Spółka „Barys” Sp. z o.o. występująca jako kontynuator poprzedniej koncesji nie była w stanie przedstawić wiarygodnych założeń programowych i ekonomicznych na następne siedem lat. Z tych względów Krajowa Rada postanowiła udzielić nowej koncesji w Katowicach spółce "Muzyka Jazz Radio" Sp. z o.o. (grupa Adpoint), która zadeklarowała, we wniosku koncesyjnym realizację niszowego projektu jazzowego (NRJ).

Krajowa Rada dostrzega istotne problemy związane z uczestnictwem w procesie tzw. ponownego udzielenia koncesji podmiotów, które deklarują się jako sukcesor dotychczasowego nadawcy. Jest to najczęściej spółka zawiązana z udziałem dotychczasowego nadawcy, osoby fizycznej z nowym podmiotem z rynku medialnego, który występuje w niej jako tzw. inwestor strategiczny. Oznacza to, że nowo wydana koncesja de facto będzie wykonywana przez jedną z sieci stacji lokalnych. Tak było w przypadku postępowania o udzielenie koncesji za pomocą częstotliwości w Słupcy (województwo wielkopolskie), w którym wystąpiła spółka powołana na potrzeby procesu koncesyjnego. Po podjęciu uchwały o udzieleniu koncesji dotychczasowy nadawca zbył aktywa w spółce, pozostawiając ją w rękach inwestora z grupy Ad.point. Wewnętrzne relacje między wspólnikami: dotychczasowym nadawcą i przyszłym inwestorem miały także skutek dla Krajowej Rady. Niezadowolony ze sposobu rozliczeń finansowych z inwestorem dotychczasowy nadawca, nie będący stroną postępowania koncesyjnego postanowił dochodzić swoich praw kwestionując decyzje Krajowej Rady, aby w ten sposób utrudnić spółce posiadającej koncesję działalność nadawczą. W tym miejscu należy zdecydowanie podkreślić, że Krajowa Rada nie może wziąć pod uwagę w postępowaniu o ponowne udzielenie koncesji racji dotychczasowego nadawcy, który dobrowolnie zrezygnował ze złożenia wniosku i związał się z innym podmiotem. Sfera stosunków cywilno-prawnych między udziałowcami pozostaje bowiem poza kryteriami oceny wniosków określonymi w ustawie o radiofonii i telewizji.

W grupie odnowionych koncesji pojawiły się także dwa nowe programy: w Oławie (województwo dolnośląskie) oraz w Koninie (województwo wielkopolskie). Stało się tak, ponieważ dotychczasowi nadawcy, Janusz Kilar i Sławomir Papiera, zrezygnowali z uczestnictwa w tym procesie. Krajowa Rada rozstrzygała zatem o dalszym losie tych częstotliwości mając po jednym wniosku. W przypadku Oławy był to projekt GOLD realizowany przez spółkę International Communication Sp. z o.o. należącą do grupy ESKA, a w przypadku Konina projekt „Radio FLASH 99,6 FM” grupy Ad.point.

Krajowa Rada rozstrzygnęła także dwa postępowania o udzielenie koncesji, podjęte po wyrokach Naczelnego Sądu Administracyjnego, uchylających lub stwierdzających nieważność decyzji z 2002 roku ze względu na wady postępowania administracyjnego. Po aktualizacji wniosków przez strony postępowania oraz przeprowadzeniu szczegółowych analiz Krajowa Rada jeszcze raz dokonała rozstrzygnięcia na rzecz poprzednio wybranych wnioskodawców. W ten sposób, po usunięciu przeszkód formalnych nadawcy programów „Radio ESKA Kraków” i „Radio ESKA NORD” mogą kontynuować działalność.

Decydując ponownie o losach częstotliwości, na których przez 7 lat nadawany był program radiowy Krajowa Rada obserwuje, że na kanwie procesu tzw. rekoncesjonowania dokonuje się istotna zmiana na lokalnych rynkach radiowych. W grupie 16 (z Oławą) ponownie udzielonych koncesji lokalnych (licząc łącznie wydane decyzje i będące w przygotowaniu) 8 należy do sieci, lub tzw. spółki sieciujące mają w nich udziały (3 - Ad.point, 2 - ESKA, 2 - AGORA 1 MULTIMEDIA). W gronie pozostałych 7 nadawców dwie koncesje wykonywane są przez instytucje kultury (Miejski Ośrodek Kultury w Skierniewicach oraz Ośrodek Kultury Gminy Grodzisk Mazowiecki), jeden nadawca jest systematycznie zasilany finansowo przez stowarzyszenie będące 100 % udziałowcem spółki i realizuje program zgodnie z celami tego stowarzyszenia, a zaledwie 2 przedsiębiorców lokalnych stać było na podjęcie decyzji o dalszym, samodzielnym wykonywaniu koncesji i ponoszeniu obciążeń z tego tytułu.

Krajowa Rada od 2001 roku alarmowała, w corocznie składanych Sprawozdaniach i Informacjach o podstawowych problemach radiofonii i telewizji, że stan radiofonii lokalnej systematycznie się pogarsza, czego skutkiem jest tendencja do koncentracji udziału w rynku radiowych silnych podmiotów medialnych. Ze względu na wysokie koszty działalności (opłata koncesyjna, opłaty za częstotliwości, opłaty operatorskie, tantiemy) płytkość

lokalnego rynku reklamowego i silna pozycja mediów ogólnokrajowych oraz tzw. sieci stacji lokalnych w pozyskiwaniu reklam ogólnokrajowych, samodzielni nadawcy lokalni nie wytrzymują konkurencji i rezygnują z prowadzenia stacji radiowych.

Obecnie na podstawie kolejnego procesu tzw. rekoncesyjnego Krajowa Rada ma rozstrzygnąć co do dalszego wykorzystywania 8 częstotliwości służących do rozpowszechniania 4 programów lokalnych: w Opolu, Poznaniu, Katowicach - Kosztowy oraz Kielcach, Kielcach - Św. Krzyż, Końskim, Pińczowie i Włoszczowej. Postępowanie to, podobnie jak poprzednie, będzie się toczyć w warunkach ostrej konkurencji, ponieważ oprócz dotychczasowych nadawców, wnioski złożyły również spółki AGORA i Multimedia oraz spółki z Wrocławia, związane z lokalnym nadawcą AIDA S.A.

W ramach ponownego udzielenia koncesji została także ogłoszona częstotliwość w Krakowie w przeznaczeniu, jak do tej pory, na program o charakterze wyspecjalizowanym muzyczno-literackim. W tym postępowaniu bierze udział spółka związana z dotychczasowym nadawcą programu RMF CLASSIC, która rozpowszechnia ten program na podstawie innej koncesji w Szczecinie. Po zakończeniu procesu uzgodnień z Prezesem URTiP Krajowa Rada ogłosi także z przeznaczeniem na rozszerzenie koncesji dwie częstotliwości w Gdańsku i we Wrocławiu, które przyznała nadawcy niedługo przed wygaśnięciem koncesji jako uzupełnienie sieci stacji nadawczych.

Mimo dużego zaangażowania w procesy związane z odtwarzaniem koncesji Krajowa Rada, uznając potrzebę stałego rozwoju rynku radiowego, wydała także nowe koncesje o zasięgu lokalnym w tych miastach, w których dysponowała przekazanymi przez Prezesa URTiP wolnymi częstotliwościami, a więc w Bydgoszczy, Świdnicy i w Warszawie.

Nowy program uniwersalny o tematyce lokalnej w Bydgoszczy nadaje spółka INDIGO Sp. z o.o., którego udziałowcem jest Gazeta Pomorska - właściciel „Radio Gra” z Torunia. Koncesja ta została wydana po przeprowadzeniu postępowania podjętego po wyroku NSA, w którym sąd wskazał wady decyzji o odmowie udzielenia koncesji wszystkim stronom postępowania. Ocena zaktualizowanych wniosków stała się podstawą do wyłonienia przyszłego nadawcy, który w stopniu najwyższym spełniał wymogi ustawowe. Spółka INDIGO Sp. z o.o. dawała gwarancje wdrożenia projektu programu o wysokiej zawartości audycji skierowanych do środowiska lokalnego jednocześnie wykazując posiadanie ekonomiczno - finansowych podstaw działalności radiowej.

Częstotliwość w Świdnicy stała się podstawą do udzielenia koncesji na nadawanie lokalnego programu o charakterze społeczno-religijnym, który będzie tworzony i rozpowszechniany przez Archidiecezję Wrocławską. Nadawca wystąpił o przyznanie statusu nadawcy społecznego, a więc program ten nie będzie zawierał reklam.

Po wielu latach starań o dobór częstotliwości w Warszawie, którą Krajowa Rada mogłaby przeznaczyć na program skierowany do licznego środowiska akademickiego w stolicy, w 2005 roku udało się przeprowadzić postępowanie zakończone wydaniem koncesji. Nowy program o charakterze wyspecjalizowanym dla kadry naukowej, wykładowców i studentów uczelni warszawskiej będzie nadawać Uniwersytet Warszawski, który deklaruje szeroką współpracę w tym zakresie z innymi szkołami wyższymi, zarówno o statusie publicznym jak i prywatnym.

Również środowisko akademickie w Kielcach pozyskało swoją rozgłośnię. Program wyspecjalizowany o tym charakterze ma w Kielcach, na mocy nowej koncesji, nadawać spółka SBB Rodło Sp. z o.o. należąca do grupy Ad.point.

W połowie ubiegłego roku Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji zakończyła przegląd częstotliwości radiowych, znajdujących się w jej dyspozycji i przeznaczyła je częściowo jako podstawę do rozwoju nadawców ogólnokrajowych i ponadregionalnych, a także nadawców

realizujących wyspecjalizowane programy muzyczne (muzyka klasyczna lub jazzowa) i dla nadawców lokalnych.

Nowe częstotliwości przekazane przez Prezesa URTiP dały także podstawę do ogłoszenia o możliwości uzyskania koncesji na program lokalny dla mniejszości kaszubskiej w Mechowie i Szemudzie.

Postępowania w tych sprawach zostały zakończone, czego efektem było przyznanie na uzupełnienie sieci rozgłośni ogólnokrajowych 13 częstotliwości (Radio Muzyka Fakty Sp. z o.o. – 5 częstotliwości, Radio ZET Sp. z o.o. – 6 częstotliwości, Radio Maryja – 2 częstotliwości).

Na potrzeby nadawców ponadregionalnych Krajowa Rada rozdysponowała 7 częstotliwości (Wawa – 3, Radiostacja – 2, TOK FM – 1). Nowe postępowania skutkowały także zwiększeniem zasięgu nadawców lokalnych. Przeznaczono na to 7 częstotliwości dzięki czemu nowych odbiorców zyskały następujące rozgłosie: „Radio ESKA OSTRÓW–KALISZ” w Wysocku Wielkim, „Radio Mazury” w Morażu i Olsztynku, „Radio Bielsko” w Tynioku i Ustroniu, „Radio 90 FM” w Skoczowie, „Radio Victoria między Łodzią a Warszawą – Rozgłosnia Diecezji Łowickiej” w Skierniewicach.

Nastąpiło także rozszerzenie zasięgu programu z muzyką klasyczną i filmową pod nazwą „RMF Classic” o stacje nadawcze we Wrocławiu i Gdańsku.

W grudniu ubiegłego roku rozpoczęły się także nowe postępowania o udzielenie koncesji. Częstotliwość w Licheniu stała się podstawą do udzielenia koncesji na program o charakterze społeczno–religijnym. Wniosek w związku z tym ogłoszeniem złożył Dom Zakonny Zgromadzenia Księży Marianów. O rozszerzenie koncesji za pomocą nowo ogłoszonej stacji w Szymbarku wystąpiła Diecezja Pelplińska, argumentując swój wniosek koniecznością uzupełnienia zasięgu technicznego na obszarze swojego działania.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, w porozumieniu z Prezesem URTiP, dokonywała zmian warunków technicznych, określonych w koncesjach radiowych, w celu poprawy jakości i zasięgu sygnału. Zmiany takie są wynikiem indywidualnych wystąpień nadawców, którzy poszukują lepszych rozwiązań technicznych, tak aby dotrzeć do jak największej grupy odbiorców. Coraz częściej jednak powodem wnioskowanych zmian technicznych są względy ekonomiczne. Po znacznej podwyżce opłat wprowadzonych przez spółkę TP EmiTel Sp. z o.o., nadawcy decydowali się na zmianę lokalizacji nadajnika, rezygnując z usług operatorskich, nawet gdy skutkiem tej zmiany było zmniejszenie zasięgu programu i ograniczenie liczby jego odbiorców.

Postępowania w ramach ponownego udzielenia koncesji na nadawanie naziemnych programów radiowych

4.2 W okresie sprawozdawczym Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji kontynuowała proces ponownego udzielania koncesji, na nadawanie naziemnych programów radiowych, w wyniku którego zostało wydanych 14 koncesji radiowych.

Wykaz ponownie wydanych koncesji radiowych

Nr koncesji	Data wydania	Nazwa nadawcy (nazwa programu)	Lokalizacja stacji
173/P/2004-R	01.04.2004	RADIO WARTA Sp. z o.o. (RADIO FLASH 102,9 FM)	Słupca
174/P/2004-R	01.04.2004	RADIO WARTA Sp. z o.o. (RADIO FLASH 99,6 FM)	Konin

IV. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji jako organ koncesyjny

176/P/2004-R	10.05.2004	ELITA Sp. z o.o. (ZŁOTE PRZEBOJE ELITA 92,1 FM)	Osielsko k/ Bydgoszczy
177/P/2004-R	12.05.2004	Jarosław Dziemian (RADIO JARD)	Białystok
178/P/2004-R	19.05.2004	Ośrodek Kultury Gminy Grodzisk Maz. (RADIO BOGORIA)	Grodzisk Mazowiecki
179/P/2004-R	24.05.2004	Radio AS Sp. z o.o. (RADIO AS)	Inowrocław
180/P/2004-R	27.07.2004	Muzyka Jazz Radio Sp. z o.o. (NRJ FM)	Katowice - Kosztowy
181/P/2004-R	27.07.2004	TWOJE RADIO Sp. z o.o. (TWOJE RADIO ZŁOTE PRZEBOJE)	Obrachtów, Wilkanowo k/Zielonej Góry
182/P/2004-R	27.07.2004	Miejski Ośrodek Kultury w Skierniewicach (RADIO RSC)	Skierniewice
183/P/2004-R	29.07.2004	Aleksander Godlewski (RADIO BARTOSZYCE)	Bartoszyce
184/P/2004-R	29.07.2004	ESKA NORD Sp. z o.o. (RADIO ESKA NORD)	Gdańsk, Gdynia
185/P/2004-R	30.08.2004	Radio ESKA S.A. (RADIO ESKA Kraków)	Kraków
186/P/2004-R	07.10.2004	Radio CCM Sp. z o.o. (RADIO CCM)	Oświęcim, Gliwice, Szyndzielnia, Ustroń, Cieszyn
189/P/2005-R	11.02.2005	AIDA S.A. (Radio APLAUZ)	Wrocław

Dwie z wymienionych powyżej koncesji wydano po ponownym przeprowadzeniu postępowania po uchyleniu koncesji przez Naczelnny Sąd Administracyjny (RADIO ESKA NORD, RADIO ESKA Kraków).

Wśród wydanych koncesji, 10 uprawnia do nadawanie programu uniwersalnego, realizowanego w ramach różnych rodzajów audycji poświęconych tematyce lokalnej. Warstwa słowna w tych koncesjach, w zależności od wielkości miasta, wynosi 12 % w miastach powyżej 200 tys. mieszkańców lub 10 % w miastach poniżej 200 tys. i w całości jest poświęcona tematyce lokalnej. Nadawcy w ramach współpracy programowej mogą nadawać 33 % wspólnego programu w godzinach między 6.00 a 22.00 oraz wspólny program nocny.

Pozostałe 4 ponownie wydane koncesje mają charakter wyspecjalizowany – muzyczny. Są to koncesje na rozpowszechnianie następujących programów:

Nazwa programu	Rodzaj specjalizacji muzycznej
ZŁOTE PRZEBOJE ELITA 92,1 FM	przeboje polskie i zagraniczne nie nowsze niż pięć lat
NRJ FM	muzyka jazzowa i muzyka inspirowana jazzem
TWOJE RADIO ZŁOTE PRZEBOJE	przeboje polskie i zagraniczne nie nowsze niż pięć lat
RADIO ESKA Kraków	muzyka pop – współczesne przeboje polskie i zagraniczne powstałe po 1980 roku

4.3 Obecnie trwają postępowania zapoczątkowane ogłoszeniami w Monitorze Polskim z 22 grudnia 2004 roku, które stanowiło podstawę do składania wniosków o udzielenie koncesji na nadawanie 4 programów radiowych (2 o charakterze uniwersalnym i 2 o charakterze wyspecjalizowanym muzycznym – muzyka rozrywkowa) za pomocą 7 nadajników oraz rozszerzenie koncesji o charakterze wyspecjalizowanym muzyczno-literackim o stację nadawczą w Krakowie.

Termin składania wniosków upłynął 5 lutego 2005 roku. Listy wnioskodawców zostały opublikowane 28 lutego 2005 roku.

W związku z ogłoszeniami wpłynęło 20 wniosków złożonych przez dotychczasowych nadawców (lub ich kontynuatorów) oraz przez nowe podmioty.

Nowe koncesje na nadawanie programów radiowych, cofnięcie koncesji, rozszerzenia koncesji o nowe stacje nadawcze oraz inne zmiany techniczne skutkujące zwiększeniem zasięgu programu

4.4 W okresie sprawozdawczym Przewodniczący KRRiT wydał 5 decyzji w sprawie udzielenia nowych naziemnych koncesji radiowych.

Nr koncesji	Data wydania	Nazwa nadawcy (nazwa programu)	Charakter programu	Lokalizacja stacji
305/2004-R	29.09.2004	INDIGO Sp. z o. o. (RADIO GRA)	uniwersalny	Bydgoszcz
307/2004-R	04.11.2004	Polskie Fale Średnie S.A. (TWOJE RADIO)	uniwersalny	Bielsko Biała
308/2004-R	04.11.2004	Polskie Fale Średnie S.A. (TWOJE RADIO)	uniwersalny	Radomsko
315/2005-R	14.02.2005	Archidiecezja Wroclawska (Radio RODZINA – Świdnica)	uniwersalny	Świdnica
316/2005-R	17.02.2005	Uniwersytet Warszawski (Akademickie Radio Kampus)	wyspecjalizowany - akademicki	Warszawa

Spółka INDIGO Sp. z o. o. otrzymała koncesję w wyniku ponownego przeprowadzenia postępowania po uchyleniu, przez Naczelną Sąd Administracyjny, decyzji w sprawie odmowy udzielenia koncesji wszystkim uczestnikom postępowania.

Spółka Polskie Fale Średnie S.A. uzyskała kolejne 2 koncesje na rozpowszechnianie programu radiowego w zakresie fal średnich.

KRRiT podjęła następujące uchwały w sprawie udzielenia koncesji na nadawanie programów radiowych:

Data uchwały	Nazwa nadawcy (nazwa programu)	Charakter programu	Lokalizacja stacji
15.07.2004	Radio SBB Rodło Sp. z o.o. (RADIO PLANETA 103,9)	akademicki	Kielce
15.07.2004	LOKALNE ROZGŁOŚNIE RADIOWE Sp. z o.o. (ZŁOTE PRZEBOJE 101 FM)	uniwersalny	Białystok
29.07.2004	Stowarzyszenie Ziemia Pucka (RADIO KASZEBE)	uniwersalny z elementami audycji dla mniejszości kaszubskiej	Mechowo, Szemud
21.10.2004	Rozgłośnia Radiowa Radio OKO S.A. (RADIO OKO)	uniwersalny	Ostrołęka

Decyzje w sprawie udzielenia koncesji wydane zostaną po otrzymaniu prawomocnych postanowień Prezesa URTiP.

4.5 W okresie sprawozdawczym Przewodniczący KRRiT wydał 2 decyzje w sprawie cofnięcia naziemnych koncesji radiowych.

Data decyzji	Nr decyzji	Nazwa nadawcy (nazwa programu)	Treść decyzji
16.06.2004	DK-127/2004	Janusz Kilar (KKM - Radio BOS-S)	Cofnięcie koncesji Nr 226/97-R na nadawanie programu w Oławie, na skutek rezygnacji Nadawcy dalszej działalności i zaprzestania emisji
05.11.2004	DK-220/2004	Diecezja Elbląska (RADIO PLUS ELBLĄG)	Cofnięcie koncesji Nr 011/P/2001-R na nadawanie programu w Elblągu, na skutek długotrwałego braku emisji. Nadawca pomimo wezwań nie rozpoczął emisji programu.

15 lipca 2004 roku KRRiT podjęła uchwałę w sprawie wszczęcia postępowania o cofnięcie koncesji Nr 056/P/2001-R wydanej p. Elżbiecie Czeremańskiej-Goćławskiej (Płockie Radio PULS) z powodu niewypełniania zapisów koncesyjnych przez koncesjonariusza, poprzez brak realizacji zobowiązań z tytułu korzystania z praw autorskich i praw pokrewnych. 4 listopada 2004 roku postanowieniem Nr DK-219/2004 Przewodniczący KRRiT odmówił zawieszenia postępowania, o które wystąpił nadawca. W ramach postępowania wyjaśniającego wezwano koncesjonariusza do przedstawienia stanu realizacji obowiązków wynikających z ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych oraz skierowano do ZAiKS zapytanie w tej samej sprawie.

4.6 W roku sprawozdawczym Przewodniczący KRRiT wydał 18 decyzji w sprawie rozszerzenia koncesji naziemnych o nowe częstotliwości.

Nr koncesji	Nazwa nadawcy (nazwa programu)	Lokalizacja nowej stacji nadawczej	Przyrost odbiorców [tys.]
001/P/2001-R	Radio Muzyka Fakty Sp. z o.o. (RMF FM)	Kluczbork	6
		Rabka	113
		Słupsk	63
002/P/2001-R	Radio ZET Sp. z o.o. (RADIO ZET)	Przysucha Kozłowiec	141
		Żagań Wichów	472
		Rzeszów Baranówka	
		Łódź	1011
		Łąka Kisielice	365
	Słupsk	75	
003/P/2001-R	Warszawska Prowincja Redemptorystów (Radio MARYJA)	Ostrołęka	74
015/P/2001-R	Diecezja Łowicka (RADIO VICTORIA Między Łodzią a Warszawą - Rozgłośnia Diecezji Łowickiej)	Skiernewice Bartniki	59
046/P/2001-R	RADIOSTACJA Sp. z o.o. (RADIOSTACJA)	Łódź	548
		Zielona Góra Jemiołów, Zielona Góra Wilkanowo	153
085/P/2001-R	WAWA S.A. (RADIO WAWA)	Płock	217
		Katowice Kosztowy	621
		Wrocław	542
234/98-R	Opera FM Sp. z o.o. (RMF CLASSIC – KRAKÓW)	Gdańsk	192
		Wrocław	265

W związku z ogłoszeniem Przewodniczącego KRRiT z 24 lutego 2004 roku wydano decyzję w sprawie zamiany częstotliwości w Bydgoszczy w koncesji Nr 029/P/2001-R dla Polskiej Prowincji Zgromadzenia Ducha Świętego pod opieką Niepokalanego Serca Maryi wraz ze zwiększeniem ERP stacji nadawczej (wzrost zasięgu stacji o 282 tys. mieszkańców).

KRRiT podjęła również uchwały w sprawie rozszerzenia o dodatkowe stacje nadawcze następujących koncesji:

Nr koncesji	Nazwa nadawcy (nazwa programu)	Lokalizacja nowej stacji nadawczej	Data uchwały
001/P/2001-R	Radio Muzyka Fakty Sp. z o.o. (RMF FM)	Gorzów Wlkp.	03.06.2004
		Elbląg	10.02.2005
003/P/2001-R	Warszawska Prowincja Redemptorystów (Radio MARYJA)	Siedlce	28.12.2004
057/P/2001-R	Radio 90 Sp. z o.o. (RADIO 90 FM)	Skoczów	08.07.2004
079/P/2001-R	Radio Bielsko Sp. z o.o. (RADIO BIELSKO)	Tyniok, Ustroń	08.07.2004
155/P/2003-R	INFORADIO Sp. z o.o. (TOK FM - PIERWSZE RADIO INFORMACYJNE)	Opole	01.07.2004
157/P/2003-R	Fundacja Wzajemnej Pomocy Chrześcijańskiej (RADIO MAZURY)	Morań, Olsztynek	12.05.2004
256/2000-R	MONA Sp. z o.o. (RADIO ESKA OSTRÓW – KALISZ)	Wysocko Wielkie	27.01.2005

Decyzje w sprawie rozszerzenia wydane zostaną po otrzymaniu prawomocnych postanowień Prezesa URTiP .

4.7 22 grudnia 2004 roku ukazało się ogłoszenie w Monitorze Polskim, które stanowiło podstawę do składania wniosków o udzielenie lub rozszerzenie koncesji na nadawanie programów o charakterze społeczno-religijnym.

Termin składania wniosków upłynął 5 lutego 2005 roku. Lista wnioskodawców została opublikowana 28 lutego 2005 roku.

O rozszerzenie koncesji na rozpowszechnianie programu radiowego (Katolicka Rozgłośnia Diecezji Pelplińskiej - RADIO GŁOS) o stację nadawczą w Szymbarku wystąpiła Diecezja Pelplińska (koncesji Nr 025/P/2001-R), a udzielenie koncesji na rozpowszechnianie programu radiowego w Licheniu - Dom Zakonny Zgromadzenia Księża Marianów w Licheniu.

W dniu 25 lutego 2005 roku ukazało się ogłoszenie w Monitorze Polskim, które stanowiło podstawę do składania wniosków o rozszerzenie koncesji na rozpowszechnianie programów radiowych, o charakterze uniwersalnym, docierających do ponad 80 % ludności Polski, o stacje nadawcze o następujących lokalizacjach: Gorzów Wielkopolski, Kluczbork, Iława Kisielice.

Termin składania wniosków upłynie 12 kwietnia 2005 roku.

4.8 Decyzje w sprawie zmian technicznych, skutkujących zwiększeniem zasięgu lub polepszeniem jakości odbioru nadawanych programów radiowych, wydane przez Przewodniczącego KRRiT w okresie sprawozdawczym, przedstawia poniższa tabela:

IV. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji jako organ koncesyjny

Nr koncesji	Nazwa nadawcy (nazwa programu)	Treść decyzji	Przyrost odbiorców [tys.]
001/P/2001-R	Radio Muzyka Fakty Sp. z o.o. (RMF FM)	Zmiana lokalizacji stacji z Radomska do Dobromierza oraz zwiększenie ERP	46
002/P/2001-R	Radio ZET Sp. z o.o. (RADIO ZET)	Zmiana charakterystyki promieniowania anteny stacji w Zielonej Górze/ Jemiołowie	
		Zmiana charakterystyki promieniowania i wysokości zawieszenia anteny stacji w Lębork/Skórowo	
		Zwiększenie ERP stacji Zamość/Feliksówka	
003/P/2001-R	Warszawska Prowincja Redemptorystów (RADIO MARYJA)	Zmiana lokalizacji stacji w Warszawie i częstotliwości z 89,1 na 89,0 MHz	297
		Zmiana lokalizacji stacji w Parczewie, Białej Podlaskiej, Hrubieszowie oraz wysokości zawieszenia anteny w Łomży	
		Zmiana lokalizacji stacji w Kluczborku	
		Zwiększenie ERP stacji w Ciechanowie oraz wysokości zawieszenia anteny w Krośnie	12
		Zmiana lokalizacji stacji z Olbrachtowa na Żagań/ Wichów	
008/P/2001-R	Archidiecezja Przemyska Obrządku Łacińskiego (RADIO FARA - Rozgłośnia Archidiecezji Przemyskiej)	Zmiana charakterystyki promieniowania anteny stacji Średnia k/ Przemysła	
032/P/2001-R	Radio Inowrocław Sp. z o.o. (RADIO GRA INOWROCLAW)	Zwiększenie ERP stacji w Inowrocławiu	8
035/P/2001-R	PUH HITT Sp. z o.o. (PLANETA 106,2 FM)	Zmiana lokalizacji stacji z Wysokiej k/Opola na RON Opole	
037/P/2001-R	Radio VANESSA Sp. z o.o. (RADIO VANESSA)	Zwiększenie ERP stacji Strzebnik k/ Raciborza	21
046/P/2001-R	RADIOSTACJA Sp. z o.o. (RADIOSTACJA)	Zwiększenie ERP stacji we Wrocławiu, Warszawie i Poznaniu	64
050/P/2001-R	PUH HITT Bielsko Sp. z o.o. (PLANETA 87,9 FM)	Zmiana lokalizacji stacji w Bielsku-Białej	129
085/P/2001-R	WAWA S.A. (RADIO WAWA)	Zmiana polaryzacji stacji w Olsztynie/ Pieczewie	
		Zmiana lokalizacji i zwiększenie ERP stacji w Gdańsku, Krakowie, Warszawie, Szczecinie i lokalizacji w Gdyni	528
		Zwiększenie ERP stacji w Lublinie i Białymstoku	75
088/P/2002-R	Radio WEEKEND Sp. z o.o. (RADIO WEEKEND)	Zwiększenie ERP stacji w Chojnicach (99,3 MHz)	25
118/P/2002-R	WIBOR Sp. z o.o. (ZŁOTE PRZEBOJE ECHO)	Zwiększenie ERP stacji w Nowym Targu/Góra Turbacz	92

IV. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji jako organ koncesyjny

126/P/2002-R	Muzyczne Radio Sp. z o.o. (MUZYCZNE RADIO)	Zwiększenie ERP stacji Komarno/ Góra Baraniec	266
131/P/2002-R	Radio SBB Rodło Sp. z o.o. (PLANETA)	Zmiana lokalizacji z Bytomia do Zabrza wraz ze zwiększeniem ERP stacji	1.157
137/P/2002-R	Radio PÓLNOC Sp. z o.o. (RADIO PÓLNOC)	Zmiana lokalizacji wraz ze zwiększeniem ERP stacji w Goleniowie	3
174/P/2004-R	RADIO WARTA Sp. z o.o. (RADIO FLASH 99,6 FM)	Zmiana lokalizacji stacji w Koninie	22
234/98-R	Opera FM Sp. z o.o. (RMF CLASSIC - KRAKÓW)	Zwiększenie ERP i zmiana polaryzacji anteny stacji w Krakowie	
249/2000-R	RM MEDIA Sp. z o.o. (97,90 GOLD FM)	Zwiększenie ERP i zmiana lokalizacji stacji w Łodzi	167
259/2000-R	Multimedia Plus Sp. z o.o. (ROCK RADIO WIELKOPOLSKA)	Zmiana lokalizacji stacji w Poznaniu	
261/2001-R	Prawosławna Diecezja Białostocko-Gdańska (RADIO ORTODOXIA)	Zwiększenie ERP stacji w Białymstoku	
275/2002-R	Polskie Fale Średnie S.A. (TWOJE RADIO)	Zmiana lokalizacji i zwiększenie ERP stacji Cmolasy	13
293/2003-R	TRES Sp. z o.o. (ZŁOTE PRZEBOJE 101,3 FM)	Zmiana lokalizacji wraz ze zwiększeniem ERP stacji w Pabianicach	471

4.9 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji przyjęła również następujące uchwały w sprawie zwiększenia mocy (ERP) oraz zmiany lokalizacji stacji nadawczych:

Nr koncesji	Nazwa nadawcy (nazwa programu)	Treść uchwały
002/P/2001-R	Radio ZET Sp. z o.o. (RADIO ZET)	Zwiększenie ERP stacji Jelenia Góra / Łysa Góra
		Zwiększenie ERP stacji Szczawnica / Góra Przechyba
		Zwiększenie ERP stacji Nysa
003/P/2001-R	Warszawska Prowincja Redemptorystów (RADIO MARYJA)	Zwiększenie ERP stacji w Giżycku
		Zmiana lokalizacji wraz ze zwiększeniem ERP stacji Wysocko Wielkie
		Zwiększenie wysokości zawieszenia anteny w Lublinie
		Zmiana lokalizacji stacji w Parczewie Zmiana lokalizacji stacji w Lubaniu
015/P/2001-R	Diecezja Łowicka (RADIO VICTORIA Między Łodzią a Warszawą - Rozgłośnia Diecezji Łowickiej)	Zmiana lokalizacji stacji z Bartnik do Skierniewic
024/P/2001-R	Diecezja Bielsko-Żywiecka (ANIOŁ BESKIDÓW - Beskidzkie Radio Katolickie)	Zmiana lokalizacji wraz ze zwiększeniem ERP stacji w Góra Magurka
037/P/2001-R	Radio VANESSA Sp. z o.o. (RADIO VANESSA)	Zwiększenie ERP stacji w Strzybniku k/Raciborza

038/P/2001-R	Radio ESKA S.A. (Radio ESKA Bydgoszcz)	Zmiana lokalizacji wraz ze zwiększeniem ERP stacji w Osielsku k/Bydgoszczy
046/P/2001-R	RADIOSTACJA Sp. z o.o. (RADIOSTACJA)	Zwiększenie ERP stacji w Gdańsku Zwiększenie ERP stacji w Gdyni
073/P/2001-R	Radio KOŁOBRZEG Sp. z o.o. (Radio KOŁOBRZEG)	Zmiana lokalizacji stacji z Kołobrzegu na Stramnicę
093/P/2002-R	KKK FM S.A. (ZŁOTE PRZEBOJE KOLOR 90,4 FM)	Zmiana lokalizacji stacji wraz ze zwiększeniem ERP we Wrocławiu
109/P/2002-R	FUNDACJA KRAKOWSKIEGO RADIA AKADEMICKIEGO ŻAK (eX FM)	Zwiększenie ERP stacji w Krakowie
148/P/2003-R	TWOJE RADIO Sp. z o.o. (ZŁOTE PRZEBOJE 106,2 FM)	Zwiększenie ERP stacji Łysa Góra
170/P/2004-R	Radio Trefl Sp. z o.o. (RADIO TREFL 103 i 99,2 ZŁOTE PRZEBOJE)	Zmiana lokalizacji wraz ze zwiększeniem ERP stacji w Gdańsku
174/P/2004-R	RADIO WARTA Sp. z o.o. (RADIO FLASH 99,6 FM)	Zwiększenie ERP stacji w Koninie
180/P/2004-R	Muzyka Jazz Radio Sp. z o.o. (NRJ FM)	Zmiana lokalizacji stacji z Katowic Kosztowy na Siemianowice Śląskie
228/98-R	Karolina Sp. z o.o. (ZŁOTE PRZEBOJE KAROLINA 91,2 FM)	Zwiększenie ERP stacji w Katowicach
250/2000-R	Lokalne Rozgłośnie Radiowe Sp. z o.o. (ZŁOTE PRZEBOJE RES 95,7 FM)	Zmiana lokalizacji z Rzeszowa do Malawy k/Rzeszowa wraz ze zwiększeniem ERP stacji
278/2002-R	Agencja Wydawnicza i Marketingowa MEDIABANK S.A. (PiN 102 FM - Pieniądz i Nowoczesność)	Zwiększenie ERP stacji w Warszawie
280/2002-R	Nadawca Sp. z o.o. (RADIO PLUS ŁAGODNE PRZEBOJE)	Zwiększenie ERP stacji w Warszawie
305/2004-R	INDIGO Sp. z o.o. (RADIO GRA)	Zmiana lokalizacji stacji z Bydgoszczy na Osielsko k/ Bydgoszczy

Decyzje w wyżej wymienionych sprawach są w trakcie przygotowywania lub zostaną wydane po zajęciu przez Prezesa URTiP stanowiska w sprawie technicznych warunków rozpowszechniania programów.

Wolne zasoby częstotliwości pozostające w dyspozycji KRRiT i planowany sposób ich zagospodarowania

4.10 Obecnie w dyspozycji Krajowej Rady pozostaje 68 wolnych częstotliwości radiowych. Niektóre z nich (19) Krajowa Rada planuje przeznaczyć na uzupełnienie zasobów technicznych Polskiego Radia S.A. Większość wolnych częstotliwości zlokalizowana jest w miastach poniżej 100 tys. mieszkańców.

Zaledwie 4 częstotliwości mogą być wykorzystywane w dużych miastach (powyżej 200 tys.): Wrocławiu, Łodzi, Szczecinie i Białymstoku oraz 5 w średnich (między 100 a 200 tys. mieszkańców) Gorzów Wielkopolski, Ełk, Olsztyn, Koszalin, Zielona Góra/Żary - Olbrachtów.

17 częstotliwości to stacje nadawcze obejmujące swoim zasięgiem małe i bardzo małe miasta oraz miejscowości: Zgorzelec, Włodawa, Kutno, Piotrków Trybunalski, Poddębice, Tomaszów Mazowiecki, Krynica Miechów, Tarnów, Siedlce, Kędzierzyn Koźle, Kluczbork, Czarnorzeki k/Jasła, Przemyśl, Kościerzyna, Chorzów, Jędrzejów, Kazimierza Wielka, Kupimierz, Ostrowiec Świętokrzyski, Starachowice, Nowe Miasto Lubawskie, Szczytno, Sztum/ Iława Kisielice, Słupca, Wągrowiec, Złotów, Biały Bór, Kołobrzeg, Łobez Toporzyk, Hel, Kościerzyna, Salino.

Zasięg techniczny pozostających w dyspozycji Krajowej Rady częstotliwości jest ograniczona. W większości są to stacje, które mogą nadawać program z mocą 0,1 kW.

Krajowa Rada analizując zainteresowanie ewentualnych chętnych do złożenia wniosku o udzielenie koncesji na nadawanie programu w tych miastach oraz zainteresowanie, działających już nadawców na uzupełnienie obszaru nadawania o wymienione powyżej lokalizacje stwierdziła, że mimo ograniczeń technicznych jest wiele podmiotów, które chciałyby zagospodarować te częstotliwości.

Aplikacje o ogłoszenie wolnego zasobu składają nowe podmioty zainteresowane rozpoczęciem działalności nadawczej, sieci stacji lokalnych które nie posiadają w tych miastach swoich koncesji oraz nadawcy ponadregionalni i ogólnokrajowi, jako uzupełnienie zasięgu technicznego. Wśród zainteresowanych znajdują się zarówno nadawcy programów uniwersalnych jak i wyspecjalizowanych.

Zgodnie z brzmieniem znowelizowanej ustawy o radiofonii i telewizji od września ubiegłego roku Krajowa Rada ma za zadanie, formułując ogłoszenie o możliwości uzyskania koncesji lub jej rozszerzenia o dodatkową stację nadawczą, szczegółowo określić warunki programu jaki ma być emitowany. Dlatego też już na etapie ogłoszenia Krajowa Rada musi podjąć decyzję o charakterze programu i wymiarze procentowym udziału audycji słownych, który ma być nadawany z wykorzystaniem wolnej częstotliwości.

Rozstrzygnięcie to powinno nastąpić w oparciu o kryterium określone w art. 36 ust. 1 pkt 1 ustawy, to jest biorąc pod uwagę stopień realizacji zadań radiofonii i telewizji przez innych nadawców na obszarze przyszłej koncesji. W niektórych przypadkach podejmując decyzję o przeznaczeniu częstotliwości Krajowa Rada będzie także musiała wziąć pod uwagę zgłaszane przez działających nadawców problemy techniczne związane z funkcjonowaniem ich stacji nadawczych, potwierdzone przez URTiP i przeznaczyć niektóre wolne częstotliwości na wymianę lub poprawę warunków technicznych określonych w koncesjach.

Krajowa Rada systematycznie realizuje też potrzeby nadawców diecezjalnych i archidiecezjalnych Kościoła Katolickiego w Polsce związane z osiągnięciem pokrycia programami obszarów diecezji.

Krajowa Rada stara się także uzupełnić sieci stacji ogólnokrajowych tak, aby były one faktycznie dostępne na obszarze całego kraju mimo, iż wszyscy nadawcy osiągnęli już pokrycie odpowiadające zapisom koncesji, a więc powyżej 80 % pokrycia ludnościowego.

Ogłoszenia o możliwości uzyskania koncesji lub rozszerzenia koncesji o dodatkową stację nadawczą ukażą się w Monitorze Polskim po uzgodnieniu ich przez Prezesa URTiP.

Zmiany koncesji w zakresie warunków dotyczących programu i reklamy

4.11 Zmiany koncesji w okresie sprawozdawczym dotyczyły nie tylko spraw technicznych. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji dokonywała na wniosek nadawców zmian programowych i w zakresie określonego koncesji limitu reklam poprzez przyznanie prawa do wykorzystywania go w pełnym ustawowym wymiarze.

Tworzeniu nowego, jednolitego wizerunku i podstaw do prowadzenia zintegrowanych kampanii promocyjnych posłużyło nadanie wspólnej nazwy programom lokalnym. Tak więc spółka Agora wprowadziła, za zgodą Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, stały człon „Złote Przeboje” do nazwy kolejnej rozgłośni we Wrocławiu.

Stacje, które po przekształceniach własnościowych lub w wyniku zawarcia umowy franchisingowej włączyły się do grupy ESKA, wprowadzały do swojej nazwy człon identyfikujący z tą grupą. Do ESKI dołączyły: Radio Iława, Radio Grudziądz, Radio FAN FM nadające w Jaśle i Rzeszowie oraz Zamościu oraz MTM FM w Starachowicach. Do projektu GOLD została włączona stacja w Łodzi, nadająca dotychczas program pod nazwą TKM FM.

Grupa Ad.point, chcąc wykorzystać sukces w słuchalności osiągnięty przez Radio Planeta z Bytomia, postanowiła budować w oparciu o tę markę pozycję swojej stacji lokalnej w Krakowie. Nazwę tę przyjęły kolejne dwie stacje z grupy Ad.point: dawne FLASH z Opola i Bielska-Białej. Natomiast nowe stacje w Koninie i Słupcy, przyznane przez Krajową Radę w ramach ponownego udzielenia koncesji, dołączyły do projektu FLASH. Tymczasem Ad.point wniósł o nadanie stacjom w Warszawie (obecnie Radio 94) oraz Katowicach (obecnie Flash) nowej jednolitej nazwy AntyRadio.

Stacje diecezjalne i archidiecezjalne dokonywały zmiany nazwy w zależności od zawieranych bądź rozwiązywanych umów programowo -reklamowych ze spółką producencką PLUS. Usamodzielniające się stacje społeczno - religijne przybierały własne nazwy. Stacje wchodzące do spółki producenckiej zmieniały nazwę programu, dodając człon PLUS.

Wszyscy nadawcy występujący o zmianę nazwy złożyli deklaracje, że zmiana ta nie wpłynie negatywnie na realizację warunków programowych koncesji oraz w przypadku korzystania z zarejestrowanego znaku towarowego, a także umowę świadczącą o nabyciu praw do korzystania z tej nazwy od jej dysponenta.

W sumie Przewodniczący KRRiT wydał 19 decyzji w sprawach, dotyczących programu (16 decyzji w sprawie zmiany nazwy programu, z których 2 dotyczyły również wspólnego nadawania programu dla Bochni i Tarnowa, 1 decyzja w sprawie zmiany czasu nadawania programu, 1 zmiany w zakresie specjalizacji, udziału audycji informacyjnych i publicystyki oraz tematyki lokalnej, a 1 decyzja dotyczyła zgody na zawieszenie emisji programu).

Nr koncesji	Nazwa nadawcy (nazwa programu)	Treść decyzji
015/P/2001-R	Diecezja Łowicka (RADIO VICTORIA Między Łodzią a Warszawą - Rozgłośnia Diecezji Łowickiej)	Zmiana nazwy programu z: RADIO PLUS Między Łodzią a Warszawą - Rozgłośnia Diecezji Łowickiej na: RADIO VICTORIA Między Łodzią a Warszawą - Rozgłośnia Diecezji Łowickiej
035/P/2001-R	PUH HITT Sp. z o.o. (PLANETA 106,2 FM)	Zmiana nazwy programu z: FLASH OPOLE na PLANETA 106,2 FM
050/P/2001-R	PUH HITT Bielsko Sp. z o.o. (PLANETA 87,9 FM)	Zmiana nazwy programu z: RADIO DELTA na: PLANETA 87,9 FM

IV. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji jako organ koncesyjny

058/P/2001-R	RADIO RADOM Sp. z o.o. (RADIO ESKA RADOM)	Zmiana nazwy programu z: RADIO RADOM na RADIO ESKA RADOM
086/P/2002-R	MAKS-TARNÓW Sp. z o.o. (RADIO MAKS)	Zmiana nazwy programu z RADIO MAKS-TARNÓW na RADIO MAKS oraz zapisy dotyczące wspólnego nadawania programu dla Bochni i Tarnowa
087/P/2002-R	MAKS-BOCHNIA Sp. z o.o. (RADIO MAKS)	Zmiana nazwy programu z: RADIO MAKS BOCHNIA na RADIO MAKS oraz zapisy dotyczące wspólnego nadawania programu dla Bochni i Tarnowa
093/P/2002-R	KKK FM S.A. (ZŁOTE PRZEBOJE KOLOR 90,4 FM)	Zmiana w zakresie specjalizacji, udziału audycji informacyjnych i publicystyki oraz udziału tematyki lokalnej w związku z wyrokiem WSA
110/P/2002-R	Kalisz (RADIO ESKA IŁAWA)	Zmiana nazwy programu z: RADIO IŁAWA na RADIO ESKA IŁAWA
129/P/2002-R	POROZUMIENIE RADIOWE - POZNAŃ Sp. z o.o. (107,4 ESKA Rock)	Zmiana nazwy programu z: 107,4 GOLD FM na: 107,4 ESKA Rock
147/P/2003-R	PUH INTER PM Sp. z o.o. (RADIO PM)	Zgoda na zawieszenie emisji programu na okres sześciu miesięcy
165/P/2004-R	Kalisz (RADIO ESKA GRUDZIĄDZ)	Zmiana nazwy programu z: RADIO GRUDZIĄDZ na: RADIO ESKA GRUDZIĄDZ
169/P/2004-R	Łomżyńska Agencja Informacyjna Sp. z o.o. (RADIO PLUS ŁOMŻA)	Zmiana nazwy programu z: RADIO ŁOMŻA na: RADIO PLUS ŁOMŻA
173/P/2004-R	RADIO WARTA Sp. z o.o. (RADIO FLASH 102,9 FM)	Zmiana nazwy programu z: RADIO WARTA 102,9 FM na: RADIO FLASH 102,9 FM
174/P/2004-R	RADIO WARTA Sp. z o.o. (RADIO FLASH 99,6 FM)	Zmiana nazwy programu z: RADIO WARTA 99,6 FM na: RADIO FLASH 99,6 FM
180/P/2004-R	Muzyka Jazz Radio Sp. z o.o. (NRJ FM)	Zmiana nazwy programu z: NOWE RADIO JAZZ na: NRJ FM
249/2000-R	RM MEDIA Sp. z o.o. (97,90 GOLD FM)	Zmiana nazwy programu z: TKM FM na: 97,90 GOLD FM
269/2001-R	Cielecki Andrzej Waldemar (RADIO JUTRZENKA)	Określenie godzin nadawania programu
280/2002-R	Nadawca Sp. z o.o. (RADIO PLUS ŁAGODNE PRZEBOJE)	Zmiana nazwy programu z: RADIO PLUS WARSZAWA na RADIO PLUS ŁAGODNE PRZEBOJE
293/2003-R	TRES Sp. z o.o. (ZŁOTE PRZEBOJE 101,3 FM)	Zmiana nazwy programu z: RADIO PABIANICE na ZŁOTE PRZEBOJE 101,3 FM

W okresie sprawozdawczym 3 decyzje Przewodniczącego KRRiT dotyczyły limitu nadawanych reklam

Nr koncesji	Nazwa nadawcy (nazwa programu)	Treść decyzji
017/P/2001-R	Diecezja Radomska (RADIO PLUS RADOM)	Rozszerzenie czasu reklamowego z 2% do 7% dziennego czasu nadawania programu
134/P/2002-R	Politechnika Poznańska (RADIO AFERA)	Zmniejszenie czasu reklamowego z 7% do 2% dziennego czasu nadawania programu
156/P/2003-R	MTM FM Sp. z o.o. (RADIO MTM FM)	Rozszerzenie czasu reklamowego z 2% do 15% dziennego czasu nadawania programu

Zmiany koncesji w związku z orzecznictwem

4.12 W następstwie przyjęcia uchwały Nr 38/2003 z 13 lutego 2003 roku, zgodnie z orzeczeniem Naczelnego Sądu Administracyjnego, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji za zgodą koncesjonariuszy dokonała zmian w koncesjach m.in. w zakresie obowiązków dotyczących przekształceń właścicielskich w spółkach, wykonujących koncesje oraz zapisów w zakresie uprawnień kontrolnych KRRiT.

Warunki koncesyjne w nowym brzmieniu oznaczały powrót do poprzednio stosowanych przez Krajową Radę rozstrzygnięć m.in. poprzez przywrócenie pojęcia tzw. pierwotnego udziałowca oraz swobodnego nabywania udziałów przez nowe podmioty do poziomu 49 %, w spółkach wykonujących koncesje, kierując się przesłankami wynikającymi z art. 38 ust. 2 pkt 3 i 4 ustawy o radiofonii i telewizji oraz w oparciu o definicję pozycji dominującej, zawartą w art. 4 § 1 pkt 4 Kodeksu spółek handlowych.

W okresie sprawozdawczym Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji dokonała zmian zapisów koncesyjnych w kolejnych 10 koncesjach.

Wykaz koncesji, w których dokonano zmiany zapisów właścicielskich

I Nr koncesji	Nazwa nadawcy (nazwa programu)
093/P/2002-R	KKK FM S.A. (ZŁOTE PRZEBOJE KOLOR 90,4 FM)
260/2001-R	Polskie Fale Średnie S.A. (TWOJE RADIO)
262/2001-R	Polskie Fale Średnie S.A. (TWOJE RADIO)
263/2001-R	Polskie Fale Średnie S.A. (TWOJE RADIO)
264/2001-R	Polskie Fale Średnie S.A. (TWOJE RADIO)
265/2001-R	Polskie Fale Średnie S.A. (TWOJE RADIO)
266/2001-R	Polskie Fale Średnie S.A. (TWOJE RADIO)
271/2001-R	Polskie Fale Średnie S.A. (TWOJE RADIO)
272/2002-R	Polskie Fale Średnie S.A. (TWOJE RADIO)
275/2002-R	Polskie Fale Średnie S.A. (TWOJE RADIO)

Przekształcenia właścicielskie w spółkach wykonujących koncesje na nadawanie naziemnych programów radiowych

4.13 Koncesje na rozpowszechnianie programów radiowych mogą być udzielane osobom fizycznym, posiadającym obywatelstwo polskie i stałe miejsce zamieszkania w Polsce oraz osobom prawnym, które mają siedzibę w Polsce.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji w celu zapobieżenia sytuacjom, w których mogłoby nastąpić przejęcie bezpośredniej i pośredniej kontroli nad działalnością koncesjonariusza przez inną osobę prawną lub fizyczną wprowadziła do przyznawanych koncesji zapis, ograniczający możliwość zmian właścicielskich do 49 % udziałów/akcji w kapitale zakładowym spółek, którym przyznano koncesję, przez cały czas wykonywania koncesji.

W przypadkach, gdy z przyczyn ekonomicznych lub innych zagrożone jest dalsze funkcjonowanie nadawcy, a dotychczasowi udziałowcy wyczerpali swoje możliwości finansowe, natomiast program cieszy się popularnością wśród odbiorców, nadawca może wystąpić do KRRiT z dokonanie zmiany koncesji, umożliwiającej pozyskanie nowego udziałowca większościowego.

Krajowa Rada, po zbadaniu ewentualnego wpływu nowego udziałowca na poprawę kondycji przedsiębiorcy wykonującego koncesję, na przykład możliwości dokapitalizowania spółki, wdrożenia planu restrukturyzacyjnego, w tym w szczególności spłaty należności wobec Skarbu Państwa, rozstrzyga w uchwale o zmianie koncesji, polegającej na włączeniu do listy tzw. pierwotnych udziałowców nowego wspólnika, co umożliwi mu nabycie bez ograniczeń udziałów w spółce. Zmiany koncesji na tej podstawie dokonuje Przewodniczący KRRiT w trybie wydania decyzji administracyjnej.

Przyjęcie takiego rozwiązania pozwala Krajowej Radzie na indywidualne podejście do problemów związanych z funkcjonowaniem przedsiębiorców wykonujących koncesję, w kontekście zakazu zbywania koncesji. Uprawnienie takie zostało nadane Krajowej Radzie w art. 38 ust. 2, pkt 4 ustawy o radiofonii i telewizji, który wymienia jako przesłankę do cofnięcia koncesji utratę przez koncesjonariusza kontroli nad jej wykonywaniem, pozostawiając jednocześnie Krajowej Radzie możliwość oceny, czy sytuacja ta zagraża prawidłowej realizacji koncesji.

W okresie sprawozdawczym Krajowa Rada dokonała zmian koncesji, o których mowa powyżej, to jest wpisała do pierwotnej struktury spółki koncesjonariusza nowy podmiot na wniosek:

Lp.	Koncesjonariusz	Nowy udziałowiec
1.	RM Media Sp. z o.o	International Communication” Sp. z o. o.
2.	International Communication” Sp. z o. o.	FINKORP Sp. o.o.
3.	ALEX Media Sp. z o.o.	osoba fizyczna
4.	OPERA FM Sp. z o.o.,	BROKER FM S.A.
5.	REGION Sp. z o.o.	Multimedia sp. z o.o.
6.	ROM Sp. z o.o.	Lokalne Rozgłoszenie Radiowe Sp. z o.o.
7.	POMOŻE Sp. z o.o.	Lokalne Rozgłoszenie Radiowe Sp. z o.o.
8.	Regionalne Przedsiębiorstwo Związkowe Sp. z o.o.	Lokalne Rozgłoszenie Radiowe Sp. z o.o.
9.	KKK FM S.A.	Lokalne Rozgłoszenie Radiowe Sp. z o.o.
10.	Wanda Sp. z o.o.	Lokalne Rozgłoszenie Radiowe Sp. z o.o.
11.	Wibor Sp. z o.o.	Lokalne Rozgłoszenie Radiowe Sp. z o.o.
12.	Elita Sp. z o.o.	Lokalne Rozgłoszenie Radiowe Sp. z o.o.
13.	Karolina Sp. z o.o.	Lokalne Rozgłoszenie Radiowe Sp. z o.o.
14.	Klakson Sp. z o.o.	Lokalne Rozgłoszenie Radiowe Sp. z o.o.

W tabeli przedstawiono zarówno postępowania zakończone wydaniem decyzji jak i rozstrzygnięte uchwałą KRRiT, które zostaną zakończone wydaniem decyzji po uzyskaniu wypisu z Krajowego Rejestru Sądowego.

Wnioski wymienione w punktach 6 – 14 tabeli, złożone przez Koncesjonariuszy, prowadzących działalność nadawczą w ramach sieci radiowej spółki AGORA S.A., dotyczyły wyrażenia „zgody” na przeniesienie przez tę spółkę co najmniej 50 % udziałów/akcji na podmiot zależny - Lokalne Rozgłoszenie Radiowe Sp. z o.o., którego jedynym udziałowcem jest spółka AGORA S.A. oraz o wpisanie nowej spółki do struktury pierwotnej.

AGORA S.A. podjęła prace nad restrukturyzacją grupy kapitałowej. W ramach tych prac rozważana jest możliwość wydzielenia nadzoru właścicielskiego nad spółkami, dysponującymi koncesjami na rozpowszechnianie programów radiowych do odrębnego podmiotu – spółki Lokalne Rozgłoszenie Radiowe Sp. z o.o. Zdaniem koncesjonariuszy „ewentualna zmiana udziałowca będzie zmianą wyłącznie strukturalną i w żadnym razie nie będzie rzutować ani na treść nadawanego programu, ani na zakres świadczonej obecnie koncesjonariuszowi pomocy technicznej, organizacyjnej i finansowej”.

4.14 Zgodnie z zapisami w koncesji, nakładającymi na koncesjonariusza obowiązek powiadamiania Przewodniczącego Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji o osiągnięciu lub przekroczeniu progu 10 %, 20 %, 30 % albo 40 % głosów na Zgromadzeniu Wspólników Koncesjonariusza przez podmiot niewymieniony w koncesji lub ostatniej decyzji, określającej strukturę spółki koncesjonariusza, informację w tym zakresie złożyły spółki: BIS-MEDIA Sp. z o.o. oraz TRES Sp. z o.o. W obu spółkach do 49 % udziałów nabyła AGORA S.A. Transakcje te nie wymagały zmiany koncesji.

4.15 Przepisy Kodeksu Spółek Handlowych pozwalają na przeniesienie praw i obowiązków z koncesji na spółki powstałe w wyniku podziału przez wydzielenie w trybie art. 529 § 1 pkt 4. Zmian taka wymaga dokonania odpowiednich zmian zapisów koncesji.

Aktualnie toczy się postępowanie na wniosek spółki Radio KŁAKSON Sp. z o.o. wykonującej trzy koncesje Nr: 080/P/2001-R, 081/P/2001-R i 082/P/2001-R o udzielenie przez KRRiT zgody na przejście uprawnień wynikających z koncesji na inne podmioty tj. spółki powstałe w rezultacie dokonania podziału spółki Radio KŁAKSON Sp. z o.o. przez wydzielenie dwóch nowych spółek z siedzibami w Zielonej Górze i Opolu. Zdaniem koncesjonariusza rozdzielenie działalności radiowej pomiędzy trzy podmioty prawne pozwoli lepiej wypełniać postanowienia koncesji, posiadanych przez koncesjonariusza, w pełni wykorzystać obecnie istniejący potencjał, a dodatkowo rozwinąć nowe koncepcje programowe, oryginalne dla każdej z rozgłośni, kreowane przez całkowicie od siebie niezależne zespoły pracowników. Ustanowienie siedzib wydzielonych spółek w miastach, w których nadawany jest program radiowy może wpłynąć na wzrost słuchalności, a co za tym idzie wzrost wpływów z reklam, ponieważ każda ze spółek będzie zajmowała się wyłącznie problemami własnej lokalnej społeczności. Na obecnym etapie realizacji w/w wniosku Krajowa Rada podjęła uchwałę, w której wyraziła zgodę na wnioskowane przez koncesjonariusza zmiany. Nowe spółki zostały zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym, co umożliwi Krajowej Radzie podjęcie uchwały o przeniesieniu uprawnień, wynikających z koncesji na spółki- córki, a następnie wydanie decyzji o zmianach koncesji.

4.16 W okresie sprawozdawczym koncesjonariusze, zgodnie z obowiązkiem informowania Przewodniczącego Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji o zmianach struktury kapitałowej lub uprawnień do głosowania na Zgromadzeniu Wspólników Koncesjonariusza, polegających na osiągnięciu przez któregokolwiek z udziałowców progu 10 % głosów na Zgromadzeniu Wspólników Koncesjonariusza albo kolejnych wielokrotności tego progu poinformowali o przekształceniach między tzw. pierwotnymi udziałowcami. Zmiany te nie wymagały zgody Krajowej Rady:

- Radio WANDA Sp. z o.o., WIBOR Sp. z o.o.– AGORA S.A. nabyła resztę udziałów osiągając 100% ;
- MULTIMEDIA PLUS Sp. z o.o.– AGORA S.A. nabyła udziały pozwalające na osiągnięcie statusu wspólnika większościowego;
- MEGA FM Sp. z o.o., MAKS TARNÓW Sp. z o.o. Radio REKORD Sp. z o.o. - osoby fizyczne zbyły mniejszościowe udziały na rzecz innych osób fizycznych.

Odroczenie terminu płatności, rozłożenie na raty opłaty koncesyjnej, umorzenie odsetek od zaległości we wnoszeniu opłat koncesyjnych

4.17 Opłata koncesyjna pobierana jest za udzielenie koncesji na rozpowszechnianie programów radiowych i telewizyjnych, na podstawie art. 40 ust. 1 ustawy z 29 grudnia 1992

roku o radiofonii i telewizji. Jednocześnie ust. 2 zawiera delegację dla Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji do ustalania w porozumieniu z Ministrem Finansów, w drodze rozporządzenia, wysokości tej opłaty.

W tym trybie Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji wydała rozporządzenie z 4 lutego 2000 roku w sprawie opłat za udzielenie koncesji na rozpowszechnianie programów radiowych i telewizyjnych.

Recesja na rynku reklamowym oraz coraz aktywniejszy proces koncentracji kapitałowej w mediach radiowych stanowiły podstawową przyczynę trudności związanych z uiszczaniem opłat koncesyjnych, szczególnie w przypadku nadawców niepowiązanych z grupami kapitałowymi.

Ustawa o radiofonii i telewizji nie przewiduje w sposób bezpośredni możliwości rozkładania na raty opłat z tytułu udzielenia koncesji, a zgodnie z art. 217 Konstytucji RP ustalanie zasad przyznawania ulg i umorzeń w stosunku do nakładanych podatków i innych danin publicznych, następuje w drodze ustawy.

Minister Finansów, w piśmie z 28 lipca 2000 roku, wyraził stanowisko w sprawie możliwości i zasadności rozkładania na raty wierzytelności z tytułu opłat za udzielanie koncesji na rozpowszechnianie programów radiowych i telewizyjnych.

Opierając się na regulacjach ustawy o radiofonii i telewizji, Minister Finansów zwrócił uwagę na § 10 rozporządzenia w sprawie opłat za udzielenie koncesji na rozpowszechnianie programów radiowych i telewizyjnych, w którym wskazano, że opłaty koncesyjne stanowią dochód budżetu państwa. Wobec tego opłaty koncesyjne, o których mowa w przepisach rozporządzenia KRRiT, spełniają przesłanki art. 2 § 2 ustawy Ordynacja podatkowa. W Ordynacji podatkowej stwierdza się, że w sytuacji gdy inne przepisy nie stanowią inaczej, do opłat i innych niepodatkowych należności budżetu państwa stosuje się przepisy działu III.

W dziale III w art. 48 § 1 dopuszcza się odroczenie terminu płatności takiej należności wraz z odsetkami za zwłokę. Rozłożenie na raty następuje na wniosek podatnika i ze względu na jego ważny interes lub interes publiczny. Ordynacja podatkowa wprowadza obowiązek ustalenia opłaty prolongacyjnej w przypadku wydania pozytywnej decyzji. Stawka opłaty prolongacyjnej wynosi 50 % ustawowej stawki odsetek za zwłokę, ogłaszanej przez Ministra Finansów w „Monitorze Polskim”.

W stanowisku Ministra Finansów stwierdza się, że decyzje w zakresie odraczania terminu płatności oraz rozkładania na raty, może podejmować samodzielnie organ uprawniony do określenia wysokości opłaty z tytułu udzielenia koncesji, a więc Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji.

W okresie sprawozdawczym Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji rozpatrzyła pozytywnie 7 wniosków złożonych przez koncesjonariuszy, o rozłożenie na raty opłaty koncesyjnej lub opłaty, wynikającej z decyzji KRRiT, dotyczących rozszerzenia koncesji poprzez przyznanie dodatkowych stacji nadawczych lub zmianę warunków technicznych rozpowszechniania programu. We wszystkich wydanych decyzjach łącznie naliczono opłatę prolongacyjną w wysokości 26.972,4 zł.

W dwóch przypadkach Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji odmówiła wyrażenia zgody na rozłożenie na raty opłaty koncesyjnej, nie znajdując dostatecznych podstaw, wskazanych w Ordynacji podatkowej, do udzielenia w tej formie pomocy publicznej.

Realizacja obowiązku ustawowego obligującego koncesjonariuszy do corocznego składania do KRRiT sprawozdań finansowych

4.18 Zgodnie z art. 37a ustawy o radiofonii i telewizji nadawcy są zobowiązani do corocznego składania do Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji sprawozdania finansowego, w formie przewidzianej w ustawie z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości lub w przypadku nadawców kościelnych, według zasad określonych przez wewnętrzne przepisy kościelne, zgodnie z § 1 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z 15 listopada 2001 roku. Dodatkowo spółki powinny także załączyć do sprawozdania odpis uchwały Zgromadzenia Wspólników bądź postanowienia o zatwierdzeniu rocznego sprawozdania finansowego.

Ustawodawca wprowadzając do ustawy o radiofonii i telewizji obowiązek składania sprawozdań finansowych, nie określił terminu do ich przedstawiania KRRiT.

Zgodnie z ustawą o rachunkowości, roczne sprawozdania finansowe jednostek podlegają zatwierdzeniu nie później niż 6 miesięcy od dnia bilansowego, a dla podmiotów skonsolidowanych nie później niż 8 miesięcy od dnia bilansowego. Nadawcy wykorzystują możliwości ustawowe i w większości przekazują sprawozdania do KRRiT dopiero w drugim półroczu po okresie sprawozdawczym. Większość z nich nadesłała sprawozdania dopiero po skierowaniu przez Przewodniczącego KRRiT wezwania do wykonania obowiązku ustawowego. Do końca 2004 roku prawie wszyscy nadawcy złożyli sprawozdania (pozostali złożyli w I kwartale 2005 roku).

Brak określenia obligatoryjnego terminu składania sprawozdań finansowych sprawia, że sporządzone na ich podstawie analizy, będące podstawą do oceny kondycji finansowej podmiotów wykonujących koncesje, mogą być sporządzane dopiero po przekazaniu wszystkich sprawozdań czyli pod koniec następnego roku.

Obowiązek złożenia sprawozdań finansowych za 2003 rok obejmował nadawców działających w następujących formach prawnych:

Wyszczególnienie	Nadawcy radiowi
Spółki prawa handlowego	101
Instytucje kościelne	39
Osoby fizyczne	10
Uczelnie Wyższe	7
Inne podmioty	9
RAZEM	166

Ponad 60 % koncesjonowanych nadawców w 2003 roku prowadziło działalność w formie spółek prawa handlowego. Przedstawili oni sprawozdania finansowe za 2003 rok, zawierające bilans i rachunek zysków i strat, niekiedy także wraz z opinią i raportem biegłego rewidenta.

Osoby fizyczne wykonujące koncesje przedstawiły sprawozdania w postaci:

- „Książki przychodów i rozchodów” lub zeznania podatkowego PIT-B, dotyczących prowadzonej działalności radiowej (6 nadawców),
- zeznań podatkowych PIT-36 dotyczących prowadzonej działalności gospodarczej, w wielu przypadkach dużo szerszej niż tylko działalność radiowa (3 nadawców),
- pisma wyjaśniającego, że „Koncesjonariusz wszystkie opłaty związane z techniczną obsługą radia ponosi z własnych dochodów” (stacja lokalna na terenie Ursynowa).

Koncesjonariusze prowadzący niewyodrębnioną działalność radiową w ramach innych form prawnych jak: wyższe uczelnie, stowarzyszenia, fundacje, Centra Kultury i Sztuki oraz

Miejskie Domy Kultury przedstawiły sprawozdania, dotyczące całości prowadzonej działalności przez te instytucje.

Rok 2003 jest pierwszym rokiem, za który wszystkie instytucje kościelne przekazały roczne sprawozdania finansowe. Przedstawione sprawozdania finansowe nadawców, prowadzących działalność w ramach instytucji kościelnych, dotyczą tylko wyodrębnionej, wykonywanej w ramach koncesji działalności rozgłośni radiowych, działających w strukturach kościelnych (archidiecezji, diecezji, zgromadzeń).

W przypadku parafii wykonujących koncesję sprawozdania finansowe zawierały tylko informacje o wpływach i wydatkach radia działającego na terenie parafii.

Pozostałe jednostki kościelne; diecezje i archidiecezja oraz zakony przedstawiły sprawozdania w różnorodnej formie:

- bilansu i rachunku zysków i strat,
- rachunku zysków i strat (lub wpływów i wydatków radia),
- danych dotyczące kosztów funkcjonowania radia wraz z informacją, że zostały one pokryte w całości darowiznami wiernych lub dotacjami diecezji.

Różnorodność form składanych przez nadawców kościelnych sprawozdań wynika z faktu, że sprawozdania zostały sporządzone zgodnie z wewnętrznymi przepisami kościelnymi. Należy jednak zauważyć, że ponad 70 % nadawców kościelnych przedstawiło za 2003 rok pełną sprawozdawczość finansową.

Podsumowanie wyników analizy sprawozdań finansowych znajduje się w części „Informacja o podstawowych problemach radiofonii i telewizji”.

B. TELEWIZJA

Wprowadzenie

4.19 W okresie sprawozdawczym Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji kontynuowała proces odtwarzania rynku telewizyjnego. Wiązało się to z terminem wygasania, wydanych w latach 1994 – 1995, dziesięcioletnich koncesji na nadawanie programów telewizyjnych.

Po przeprowadzeniu postępowania o udzielenie koncesji z udziałem TVN Sp. z o.o. (obecnie TVN S.A.) została wydana „scalona” koncesja, na podstawie której nadawca może rozpowszechniać program za pomocą nadajników dotychczas użytkowanych według koncesji wydanych spółkom: TV Wisła Sp. z o.o. (program pod nazwą „TVN Południe”) oraz TVN Sp. z o.o. (programy pod nazwą „TVN”, „TVN Warszawa” i „TVN Łódź”). Było to możliwe po rezygnacji przez TVN Sp. z o.o. z dalszego wykorzystywania tych koncesji jako odrębnych. Spółka wystąpiła o skrócenie terminu obowiązywania swoich koncesji (ważnych do 2007 roku). Obecnie wydana koncesja przewiduje, tak jak poprzednio, nadawanie jednolitego programu o charakterze uniwersalnym, zawierającego różne gatunki i formy telewizyjne oraz różnorodną problematykę.

Zgodnie z wnioskiem TVN Sp. z o.o. Krajowa Rada ustaliła warunki koncesji zapewniające: obecność w programie audycji informacyjnych (dzienniki, skróty dzienników, informatory specjalistyczne itp.) i audycji publicystycznych w wymiarze nie mniejszym niż 7 godzin w tygodniowym czasie emisji programu, rzetelność i obiektywność informowania i

komentowania, wielostronne przedstawianie wydarzeń krajowych i zagranicznych, tak by zapewnić odbiorcom zdobycie wiedzy i orientacji w kwestiach społecznych, gospodarczych i politycznych.

Ponadto zadaniem nadawcy zgodnie z wydaną koncesją jest zagwarantowanie obecności w programie audycji edukacyjnych i poradniczych tj. audycji upowszechniających wiedzę z różnych dziedzin życia (filmy dokumentalne, magazyny tematyczne, teleturnieje i gry z elementami edukacyjnymi itp.) oraz porad dotyczących m.in. motoryzacji, zdrowia, w wymiarze nie mniejszym niż 3 godziny w tygodniowym czasie nadawania.

Koncesjonariusz jest zobowiązany do systematycznego prezentowania w programie współczesnych zjawisk społecznych (obyczajowych, kulturowych, związanych z życiem publicznym, dotyczących patologii społecznych itp.) oraz do promowania idei aktywności charytatywnej.

Tak sformułowane zobowiązania nadawcy, rozpowszechniającego program o zasięgu ponadregionalnym, ustalone zgodnie z przedstawionym przez nadawcę projektem, mają służyć realizacji zadań określonych w art. 1.ust. 1 ustawy o radiofonii i telewizji.

Z końcem 2004 roku minął także termin ważności koncesji na nadawanie programu o charakterze społeczno – religijnym, realizowanej od 1995 roku przez Ojców Franciszkanów (pierwotnie pod nazwą „Telewizja Niepokalanów”, a od lipca 2001 roku pod nazwą „TV PULS”). Kolejną koncesję na ten program uzyskała spółka będąca wyłączną własnością Ojców Franciszkanów. W ostatnim okresie, po załamaniu finansowym producenta tego programu spółki TV Familijna Sp. z o.o. - Franciszkanie poszukiwali nowej formuły działalności nadawczej. Partnerem koncesjonariusza jest obecnie spółka ANTENA 1 Sp. z o.o. powiązana kapitałowo z udziałowcami spółki POLSAT.

Krajowa Rada zgodnie z formułą określoną w ogłoszeniu udzieliła nowej koncesji, ustalając w niej warunki programowe. Program „TV PULS” ma więc mieć charakter wyspecjalizowany, społeczno-religijny. Program zgodnie ze społeczną nauką Kościoła będzie umacniał wartości chrześcijańskie: religii, kultury i rodziny, edukował w zakresie problemów społeczno-religijnych, cywilizacyjnych i kulturowych, udrażliwiał na kwestie społeczne, obywatelskie i rolę rodziny, ukazywał szeroki zakres wiadomości, komentarzy i opinii, prezentujących w różnych aspektach problemy współczesnego człowieka, przedstawiał problemy ekumeniczne. Audycje i inne przekazy realizujące ten profil programowy, mają zajmować nie mniej niż 70 % czasu nadawania programu w ciągu miesiąca, w godzinach 6.00 - 23.00.

Krajowa Rada kierując się deklaracjami wnioskodawcy ustaliła również, że w programie mają obowiązkowo pojawiać się: audycje religijne tj. kształtujące postawy i wartości chrześcijańskie, dostarczające wiedzy z zakresu nauki i historii Kościoła itp. oraz audycje informacyjne i publicystyczne dotyczące problemów społecznych, politycznych i kulturalnych.

Sformułowanie takich warunków programowych w koncesji wynikało z przyjętej przez Krajową Radę formuły ogłoszenia o możliwości uzyskania koncesji, przy uwzględnieniu projektu programu przedstawionego przez Telewizję PULS Sp. z o.o. Określenie 70 % procentowego udziału audycji związanych z wyspecjalizowanym charakterem programu związane jest bezpośrednio z wymogiem ustalonym w ustawie o radiofonii i telewizji (art. 4 ust. 4a).

Na przełomie 2004 i 2005 roku wygaszały także koncesje na nadawanie programów lokalnych, zrzeszone w tzw. sieci ODRA. Większość z tych nadawców od października 2000 roku, za zgodą Krajowej Rady, współpracowała programowo i w zakresie sprzedaży czasu antenowego z TV 4. Współpraca ta przewidywała także retransmisję programu TV 4 w lokalnych stacjach w czasie, gdy nie były nadawane programy lokalne.

Koniecznością zatem stało się ogłoszenie możliwości uzyskania koncesji za pomocą stacji nadawczych dotychczas użytkowanych przez tych nadawców.

Ogłoszenie przewidywało, że nowe koncesje połączą w sobie prawo do nadawania własnych programów o charakterze lokalnym, w wymiarze 2 godzin na dobę, a w pozostałym czasie prawo do rozprowadzania programu innego nadawcy, którego sygnał jest niedostępny drogą naziemną na obszarze objętym zasięgiem stacji nadawczej. To rozwiązanie dało możliwość racjonalnego wykorzystania zasobów technicznych z korzyścią dla mieszkańców tych miast, którzy będą mieli możliwość odbioru lokalnych treści, a jednocześnie dostęp do nieobecnego w swoim rejonie programu ponadregionalnego. O większość nowych koncesji lokalnych, jako jedyna ubiegała się spółka Telewizja ODRA Sp. z o.o., która jest kontynuatorem większościowego udziałowca podmiotów tworzących sieć ODRA.

Krajowa Rada, rozstrzygając udzielenie koncesji na nadawanie telewizyjnych programów lokalnych, uwzględniła deklaracje TV ODRA i ustaliła następujące warunki programowe, obowiązujące w okresie 10-letniej działalności koncesyjnej. Nadawcy zostali zobowiązani do emisji programu poświęconego tematyce lokalnej tzn. zawierającego różne gatunki i formy telewizyjne oraz różnorodną problematykę dotyczącą mieszkańców objętych zasięgiem nadawania. Mają one zajmować nie mniej niż 70 % czasu nadawania w ciągu miesiąca, w godz. 6.00 – 23.00. Wymóg ten oddaje zamierzenia wnioskodawcy przedstawione w złożonym Krajowej Radzie projekcie programowym i został określony poprzez analogię do rozwiązań ustawowych, zawartych w art. 4 ust. 4a, w odniesieniu do programu wyspecjalizowanego. Na dwugodzinny program lokalny tzw. sieci ODRA mają się składać audycje prezentujące aktualne wydarzenia i problemy (m.in. społeczne, polityczne, gospodarcze, kulturalne, artystyczne, sportowe), dotyczące lokalnej społeczności, kultura i historia regionu, a także użyteczne informacje lokalne. Program własny powinien zawierać minimum 1 godzinę dziennie audycji premierowych. W pozostałym czasie nadawania koncesjonariusze mogą retransmitować program TV 4 (w Gorzowie Wielkopolskim, Zielonej Górze, Jeleniej Górze, Głogowie, Legnicy, Lubinie, Świdnicy, Wrocławiu, Opolu i Szczecinie) lub program TV PULS (w Koszalinie). Dwaj nadawcy, niezwiązani z siecią ODRA, NTL-TED Sp. z o.o. („Niezależna Telewizja Lokalna Radomsko”) i Telewizja Lubań - Bolesławiec Sp. z o.o. („Studio Lubań – Bolesławiec”) mają analogiczne warunki programowe w swoich koncesjach, przy czym pierwszy również zamierza zestawiać program własny z programem TV 4, drugi zaś deklarował kontynuowanie współpracy z programem TV POLONIA.

Aby zagwarantować zachowanie ustawowego limitu emisji reklam, Krajowa Rada ustaliła w telewizyjnych koncesjach lokalnych, że obowiązkiem nadawcy jest przestrzeganie zasady, aby reklamy emitowane w programie własnym i zestawianym, nie przekroczyły dozwolonych progów tj. 12 minut na godzinę i 15 % dobowego czasu nadawania programu.

Krajowa Rada w minionym roku sprawozdawczym dysponowała bardzo skromnym zasobem wolnych kanałów telewizyjnych. Dlatego też udzielona została tylko jedna nowa koncesja na naziemne nadawanie lokalnego programu telewizyjnego ze stacji zlokalizowanej w Szczecinie. Otrzymał ją dotychczasowy nadawca programu telewizyjnego w sieciach kablowych Łukasz Marian Borowiecki („Telewizja Gryf”).

Krajowa Rada, podejmując postępowanie o rozszerzenie koncesji, po wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego o uchyleniu poprzedniej decyzji ze względu na jej wady formalne, ponownie uznała, że zwolniony przez Canal + Sp. z o.o. kanał w Rzeszowie powinien otrzymać ten sam wnioskodawca - Polskie Media S.A.

Nieograniczony zasobem wolnych kanałów telewizyjnych rynek telewizji satelitarnych rozwijał się w minionym roku znacznie dynamiczniej. O udzielenie koncesji na nadawanie programu satelitarnego wnioskodawcy mogą występować w dowolnym momencie, postępowanie to toczy się bowiem bez konieczności publikacji ogłoszenia.

O kolejne koncesje satelitarne występowali nadawcy emitujący swój program za pomocą nadajników naziemnych (TVN S.A. i Telewizja POLSAT S.A.) oraz właściciel satelitarnej platformy cyfrowej Canal + Cyfrowy Sp. z o.o.

Większość z nowych, 10 koncesji, to ściśle sprofilowane, niszowe oferty programowe. Dwa z nich „TVN STYLE” oraz „POLSAT ZDROWIE I URODA” adresowane są do kobiet, pierwszy z nich poświęcony takim zagadnieniom jak: uroda, moda, zdrowie, wychowanie dzieci, style życia oraz inne problemy współczesnych kobiet, drugi wyspecjalizowany – medyczny, to znaczy upowszechniający wiedzę dotyczącą szeroko pojętego zdrowia, najczęściej występujących chorób i najskuteczniejszych metod zapobiegania im oraz leczenia. Są w nim prezentowane także zagadnienia związane z pielęgnacją ciała, zachowaniem urody, utrzymaniem sprawności fizycznej, zdrowym odżywianiem się i tzw. medycyną alternatywną. Program zawiera również użyteczne informacje dla studentów medycyny, pracowników służby i ochrony zdrowia.

Telewizja POLSAT S.A. zamierza również rozwinąć pasmo programów sportowych emitowanych dotychczas w programie „POLSAT 2” (na nadawanie, którego koncesja wygasła 4 października 2003 roku) w samodzielny kanał tematyczny dostępny na platformie satelitarnej POLSAT CYFROWY. W tym celu nadawca złożył już wniosek o udzielenie koncesji.

Telewizja POLSAT S.A. podtrzymała również wniosek o udzielenie koncesji na nadawanie programu erotycznego „PLAYBOY POLSKA”. Krajowa Rada już raz odmówiła nadawcy udzielenia tej koncesji. Telewizja POLSAT S.A. zaskarżyła jednak decyzję Krajowej Rady wskazując na błędy proceduralne w postępowaniu koncesyjnym, co stało się powodem uchylecia przez sąd decyzji odmownej. Krajowa Rada podjęła to postępowanie i po ponownej analizie zaktualizowanego wniosku dokona w tej sprawie rozstrzygnięcia.

Canal+ rozszerzył swoją ofertę programów dla dzieci, poświęcając najmłodszej grupie odbiorców, dzieci poniżej 7 roku życia, nowy kanał pod nazwą „MiniMini”. Po wygaśnięciu francuskiej koncesji dokumentalnego kanału „PLANETE”, spółka Canal + Cyfrowy Sp. z o.o. wystąpiła o udzielenie polskiej koncesji na nadawanie tego programu z zamiarem zachowania jego dotychczasowej nazwy i formuły. Dzięki koncesji, wydanej przez KRRiT, „PLANETE”, bez przerwy w nadawaniu, mogła docierać do polskiego odbiorcy.

Wyspecjalizowany i nowatorski charakter ma również koncesja na nadawanie interaktywnego programu rozrywkowego pod nazwą „4fun.tv”, którą wykonuje spółka o tej samej nazwie. Program jest poświęcony różnym aspektom rozrywki dla młodych ludzi, głównie z zakresu młodzieżowej kultury masowej, stylu życia, współczesnej muzyki rozrywkowej, Internetu, nowych technologii komunikowania, gier komputerowych, internetowych itp. Integralną część programu stanowić będzie – nadawana równocześnie – interaktywna komunikacja tekstowa, wizualizowana w specjalnie utworzonych okienkach ekranowych, zawierających m.in.: dyskusje, informacje, dedykacje, listy teledysków, itp., poprzez audycje filmowo-studyjne i ekranowej komunikacji z widzami, w postaci emisji adresowanych do odbiorców redakcyjnych komunikatów oraz zamieszczanych na ekranie tekstów wysyłanych przez odbiorców za pośrednictwem telefonów komórkowych i Internetu. Program ten wprowadza nowoczesne techniki komunikacji z widzami tj. czat, teleturnieje realizowane na żywo z widzami odpowiadającymi w domu za pośrednictwem kamer internetowych, przesyłanie i emitowanie zdjęć i filmów.

Krajowa Rada z uwagą analizuje działalność nadawcy ze względu na duże ryzyko naruszeń postanowień art. 18 ustawy o radiofonii i telewizji spowodowane żywym z udziałem odbiorców. Nadawca zapewnił Krajową Radę o zastosowaniu nowoczesnych rozwiązań zabezpieczających i zobowiązał się do kontroli, zawartości wyświetlanych na ekranie czatów i wszelkich innych tekstów oraz materiałów nadesłanych przez widzów, w celu wyeliminowania ryzyka ewentualnych naruszeń.

Do nadawców koncesjonowanych programów satelitarnych dołączyła TVP S.A., która otrzymała koncesję na nadawanie wyspecjalizowanego programu popularyzującego kulturę i sztukę pod nazwą „TVP KULTURA”. Program będzie miał charakter wyspecjalizowany, poświęcony popularyzacji i upowszechnianiu różnych dziedzin kultury i sztuki oraz będzie edukował w zakresie znajomości dzieł kultury i umiejętności ich odbioru.

Program poprzez prezentację różnorodności kulturowej Europy będzie pobudzał świadomość istnienia różnych kultur, ukazując polski dorobek kultury i sztuki (zarówno tradycyjny jak i współczesne przemiany w tym zakresie) i służył umacnianiu tożsamości kulturowej. W programie mają się znaleźć regionalne i lokalne wydarzenia kulturalne.

Program powinien się charakteryzować wysoką jakością poznawczą i warsztatową (m.in. oryginalną oprawą graficzną, nowoczesnymi formami prezentacji materiałów archiwalnych).

Obligatoryjnymi elementami programu będą różne rodzaje audycji i formy telewizyjne, w tym publicystyka kulturalna, informacje o wydarzeniach kulturalnych, artystyczne filmy fabularne, filmy dokumentalne poświęcone różnym dziedzinom sztuki oraz sylwetkom twórców, przedstawienia teatralne, operowe i baletowe, muzyka poważna i jazz.

Audycje i inne przekazy realizujące wyspecjalizowany charakter programu, zajmą nie mniej niż 70 % czasu nadawania programu w ciągu miesiąca, w godzinach 6.00 – 23.00.

Koncesjonariusz został zobowiązany do dbałości o to by program „TVP Kultura” nie wpłynął na zmniejszenie udziału audycji poświęconych kulturze i sztuce w innych programach koncesjonariusza tj.: TVP1, TVP2, TVP3 Regionalna, TVP POLONIA.

Udział audycji powtórkowych w programie TVP Kultura nie powinien przekroczyć 50 % rocznego czasu nadawania programu.

W ofercie satelitarnej pojawił się także program informacyjny spółki MEDIA BIZNES Sp. z o.o. pod nazwą „TV BIZNES”, skierowany do przedsiębiorców i osób zainteresowanych problematyką ekonomiczną.

Wyższa Szkoła Społeczno - Ekonomiczna z siedzibą w Warszawie, nadająca od sierpnia 2002 roku program edukacyjny pod nazwą „EDUSAT”, skierowany do studentów studiów zaocznych i wykładowców, zrezygnowała z realizacji tej koncesji w strukturach uczelni. Nowe dwie koncesje („EDUSAT BIS” i „EDUSAT BIS 2”) wykonywane są przez Fundację INNOWACJA, założoną przez dotychczasowego nadawcę i są kontynuacją tego przedsięwzięcia.

„Moja Telewizja (Moja TV)” to nowy satelitarny program uniwersalny spółki MEDIA EKSPERT Sp. z o.o. Założenia programowe pomysłodawców przewidują dotarcie do widzów w wieku do 35 lat, głównie poprzez atrakcyjne i nowocześnie realizowane audycje poradnicze, rozrywkowe, informacyjne i publicystyczne.

Niektórzy nadawcy satelitarni nie potrafią zapewnić ciągłości emisji programu, poszukują inwestorów i występują do Krajowej Rady o wyrażenie zgody na zawieszenie emisji programu oraz zgody na zmiany własnościowe. Kłopoty takie przeżywały w okresie sprawozdawczym: Ponadregionalna Telewizja PULS Sp. z o.o. („CZAS”) oraz Grupa Multimedialna Sp. z o.o. („Telewizja Centrum”). Krajowa Rada wszczęła, zgodnie z dyspozycją art. 38 ust. 1 pkt 4 ustawy o radiofonii i telewizji, postępowanie, zmierzające do ustalenia czy nadawcy zdolni są do realizacji zadań wynikających z ustawy i obowiązków ustalonych w koncesji.

Postępowania w ramach ponownego udzielenia koncesji na nadawanie naziemnych programów telewizyjnych

4.20 Zakończono postępowanie zapoczątkowane Ogłoszeniem z 14 października 2003 roku w sprawie możliwości uzyskania koncesji na rozpowszechnianie programu telewizyjnego za pomocą sieci nadajników, dotychczas użytkowanych przez spółki TVN Sp. z o.o. i Telewizja WISŁA Sp. z o.o. Ogłoszenie stanowiło podstawę do składania wniosków o uzyskanie koncesji na rozpowszechnianie programu o charakterze uniwersalnym za pomocą sieci 32 nadajników.

W związku z ogłoszeniem wpłynął jeden wniosek złożony przez spółkę TVN Sp. z o.o.

Postępowanie zakończono wydaniem koncesji z 15 kwietnia 2004 roku Nr 175/P/2004-T.

Koncesja obejmuje następujące stacje nadawcze (z postępowania wyłączono stacje nadawcze w Białymstoku i Suwałkach w związku z toczącym się postępowaniem sądowym):

Lp.	Województwo	Lokalizacja	Kanał	ERP [kW]
1.	dolnośląskie	Wałbrzych	56	0,2
2.	dolnośląskie	Wrocław / Żórawina	56	10
3.	kujawsko-pomorskie	Bydgoszcz / Trzeciewiec	21	10
4.	kujawsko-pomorskie	Toruń	26	1
5.	lubelskie	Chełm	38	1
6.	lubelskie	Lublin	41	1
7.	lubelskie	Zamość	56	1
8.	łódzkie	Łódź	21	1
9.	małopolskie	Kraków / Chorągwica	30	10
10.	małopolskie	Tarnów	35	1
11.	małopolskie	Zakopane	28	1
12.	mazowieckie	Warszawa	33	5
13.	opolskie	Kędzierzyn Koźle	29	0,1
14.	opolskie	Opole	33	1
15.	podkarpackie	Przemyśl	31	1
16.	podkarpackie	Rzeszów	53	1
17.	podkarpackie	Stalowa Wola	21	0,1
18.	podlaskie	Białystok	41	1
19.	podlaskie	Suwałki	41	1
20.	pomorskie	Gdańsk / Jaśkowa Kopa	59	10
21.	pomorskie	Gdynia	42	1
22.	śląskie	Bielsko Biała	56	0,5
23.	śląskie	Częstochowa	11	0,3
24.	śląskie	Katowice / Bytków	32	1
25.	świętokrzyskie	Kielce	24	5
26.	warmińsko-mazurskie	Gołdap	29	0,2
27.	warmińsko-mazurskie	Olsztyn / Pieczewo	41	1
28.	wielkopolskie	Konin	40	1
29.	wielkopolskie	Piła	26	1
30.	wielkopolskie	Poznań	47	1
31.	zachodnio-pomorskie	Białogard	32	100
32.	zachodnio-pomorskie	Szczecin	36	10

Zasięg ludnościowy koncesji wynosił 15.355.500 mieszkańców Polski (obecnie 15.516.200 mieszkańców).

4.21 Zakończono również postępowanie zapoczątkowane ogłoszeniem z 16 grudnia 2003 roku w sprawie możliwości uzyskania koncesji na rozpowszechnianie programu telewizyjnego o charakterze społeczno-religijnym za pomocą sieci 8 nadajników, dotychczas użytkowanej przez Prowincję Zakonu Braci Mniejszych Konwentualnych (nadawcę programu pod nazwą Telewizja Niepokalanów PULS).

W związku z tym punktem ogłoszenia wpłynął jeden wniosek złożony przez spółkę Telewizja PULS sp. z o.o. (będącą własnością dotychczasowego nadawcy Prowincji Zakonu Braci Mniejszych Konwentualnych).

Postępowanie zakończono wydaniem koncesji z 16 listopada 2004 roku Nr 187/P/2004-T.

Koncesja obejmuje następujące stacje nadawcze:

Lp.	Województwo	Lokalizacja	Kanał	ERP [kW]
1.	łódzkie	Łódź	59	1
2.	łódzkie	Skierniewice / Bartniki	52	1
3.	małopolskie	Gorlice	36	1
4.	małopolskie	Kraków / Krzemionki	25	10
5.	mazowieckie	Warszawa	41	5
6.	opolskie	Opole	47	1
7.	śląskie	Bielsko Biała	27	0,5
8.	śląskie	Częstochowa	29	1

Zasięg ludnościowy koncesji wynosi 6.081.100 mieszkańców Polski.

4.22 Ogłoszenie z 16 grudnia 2003 roku stanowiło również podstawę do składania wniosków o uzyskanie koncesji na rozpowszechnianie dwugodzinnych programów uniwersalnych o tematyce lokalnej za pomocą kanałów telewizyjnych, wykorzystywanych dotychczas przez:

2	Nazwa dotychczasowego nadawcy (nazwa programu)	Lokalizacja stacji
	Stowarzyszenie Telewizyjne LUBAŃ (TV LUBAŃ)	Lubań
	Vigor - Telewizja Gorzów sp. z o.o. (TV VIGOR)	Gorzów Wlkp.
	BRYZA Telewizja Regionalna sp. z o.o. (TV BRYZA)	Koszalin, Szczecin
	Tadeusz Dąbrowski (Studio NTL)	Radomsko
	Telewizja Regionalna Zagłębia Miedziowego sp. z o.o. (TV LEGNICA)	Głogów, Legnica, Lubin
	Telewizja Dolnośląska sp. z o.o. (TELEWIZJA DOLNOŚLĄSKA)	Opole, Świdnica, Wrocław
	Telewizja Zielona Góra sp. z o.o. (TV ZIELONA GÓRA)	Zielona Góra
	Prywatna Telewizja AVAL sp. z o.o. (Telewizja AVAL)	Jelenia Góra

Wnioski o uzyskanie koncesji na rozpowszechnianie programów uniwersalnych o tematyce lokalnej złożyła spółka Telewizja ODRA sp. z o.o. (we wszystkich ogłoszonych lokalizacjach z wyjątkiem lokalizacji w Lubaniu, gdzie o koncesję wystąpiła spółka Telewizja LUBAŃ – BOLESŁAWIEC sp. z o.o.). O koncesję na nadawanie programu w Radomsku wystąpiła również spółka NTL-TED sp. z o.o. (będąca współwłasnością dotychczasowego nadawcy).

W związku z postępowaniami wydano koncesję:

Nr koncesji	Nazwa nadawcy (nazwa programu)	Lokalizacja	Kanał	ERP [kW]
188/P/2005-T	NTL-TED Sp. z o.o. (Niezależna Telewizja Lokalna Radomsko)	Radomsko	9	1

Decyzje w sprawie udzielenia koncesji poniższym podmiotom wydane zostaną po uprawomocnieniu się postanowień Prezesa URTiP.

Nazwa nadawcy (nazwa programu)	Lokalizacja	Kanał	ERP [kW]
Telewizja ODRA Sp. z o.o. (ODRA – Gorzów Wielkopolski)	Gorzów Wlkp.	40	1
Telewizja ODRA Sp. z o.o. (ODRA – Koszalin, Szczecin)	Koszalin	52	0,6
	Szczecin	25	1
Telewizja ODRA Sp. z o.o. (ODRA – Głogów, Legnica, Lubin)	Głogów	56	1
	Legnica	57	1
	Lubin	22	1
Telewizja ODRA Sp. z o.o. (ODRA – Świdnica, Wrocław, Opole)	Świdnica	39	1
	Wrocław	31	1
	Opole	30	0,2
Telewizja ODRA Sp. z o.o. (ODRA – Zielona Góra)	Zielona Góra	51	1
Telewizja ODRA Sp. z o.o. (ODRA – Jelenia Góra)	Jelenia Góra	43	1
TELEWIZJA LUBAŃ - BOLESŁAWIEC Sp. z o.o. (Studio Lubań Bolesławiec)	Lubań	51	0,2

Nowa koncesja na naziemne rozpowszechnianie programu telewizyjnego, rozszerzenie koncesji o nowy kanał telewizyjny, zmiany techniczne koncesji naziemnych

4.23 Rozstrzygnięto postępowanie zapoczątkowane ogłoszeniem z 16 grudnia 2003 roku o możliwości uzyskania lub rozszerzenia koncesji na rozpowszechnianie programu telewizyjnego w Szczecinie. Koncesji na program o charakterze uniwersalnym, z 70 % udziałem tematyki lokalnej, udzielono p. Łukaszowi Borowieckiemu.

Nr koncesji	Nazwa nadawcy (nazwa programu)	Lokalizacja	Kanał	ERP [kW]
313/2005-T	Łukasz Borowiecki (Telewizja GRYF)	Szczecin	40	1

4.24 W roku sprawozdawczym Przewodniczący KRRiT wydał 1 decyzję w sprawie rozszerzenia koncesji naziemnej o dodatkowy kanał telewizyjny. Postępowanie to przeprowadzono w związku z uchynieniem przez Naczelnego Sądu Administracyjnego decyzji o rozszerzeniu koncesji, wydanej spółce Polskie Media S.A. (TV 4), poprzez przyznanie prawa do użytkowania kanału w Rzeszowie. Postanowiono o rozszerzeniu koncesji wykonywanej przez dotychczasowego nadawcę - spółkę Polskie Media S.A.

Nr koncesji	Nazwa nadawcy (nazwa programu)	Treść decyzji	Przyrost odbiorców [tys.]
236/99-T	Polskie Media S.A. (TV 4)	Rozszerzenie koncesji o stację w Rzeszowie (kanał 27)	280

4.25 Decyzje w sprawie zmian naziemnych koncesji telewizyjnych:

Nr koncesji	Nazwa nadawcy (nazwa programu)	Treść decyzji	Przyrost odbiorców [tys.]
0093/94-T	Prowincja Zakonu Braci Mniejszych Konwentualnych (Telewizja Niepokalanów PULS)	Zmiana lokalizacji stacji z obiektu Kraków Krzemionki na Kraków Choraławica (kanał 25)	
175/P/2004-T	TVN S.A. (TVN)	Podniesienie ERP stacji w Byd- goszczy (kanał 21), Bielsku-Białej (kanał 56) i Koninie (kanał 40)	161

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji przyjęła również następujące uchwały w sprawie zwiększenia mocy (ERP) oraz zmiany lokalizacji stacji nadawczych:

Nr koncesji	Nazwa nadawcy (nazwa programu)	Treść uchwały
171/P/2004-T	Telewizja POLSAT S.A. (POLSAT)	Podniesienie ERP stacji w Lubań Nowa Karczma (kanał 54)
175/P/2004-T	TVN S.A. (TVN)	Podniesienie ERP stacji w Gdańsku (kanał 59) Podniesienie ERP stacji w Poznaniu (kanał 47) Podniesienie ERP stacji w Przemyslu (kanał 31) Podniesienie ERP stacji w Warszawie (kanał 33) Podniesienie ERP stacji w Zamościu (kanał 56) Podniesienie ERP stacji w Wałbrzychu (kanał 56) Podniesienie ERP stacji we Wrocławiu (kanał 56)

Decyzje w wyżej wymienionych sprawach są w trakcie przygotowywania lub zostaną wydane po zajęciu przez Prezesa URTiP stanowiska w sprawie technicznych warunków rezerwacji częstotliwości.

Wolne zasoby kanałów telewizyjnych pozostające w dyspozycji KRRiT i planowany sposób ich zagospodarowania

4.26 W faktycznej dyspozycji Krajowej Rady znajduje się obecnie 14 wolnych kanałów telewizyjnych zlokalizowanych w Lesznie (1 kW), Nowym Sączu (1 kW), Radomiu (1 kW), Szczawnicy (0,1 kW), Tyliczu (0,05 kW) Muszynie (0,5 kW), Muszynie (0,05 kW) Radomsku (0,1kW) Koszarawie (0,04 kW), Rybniku (0,2 kW) i Żorach (0,2 kW), Szczyrk Biła (0,01 kW) i Szczyrk Centrum (0,05 kW), Kielce Św. Krzyż (20 kW).

Kanały te w większości mają niewielką lub bardzo małą moc, co świadczy o ograniczonych możliwościach ich wykorzystania. Niektóre z nich służyły dotychczas jako kanały doświetlające i uzupełniające zasięg większych stacji nadawczych na terenach górzystych. Samodzielne wykorzystanie tych kanałów ze względu na niewielkie pokrycie ludnościowe jest nieracjonalne.

O ogłoszenie tych kanałów i stworzenie możliwości przystąpienia do procesu koncesyjnego aplikują zarówno istniejący nadawcy, a w szczególności sieci ponadregionalne, jak również nowe podmioty zamierzające rozpocząć działalność jako stacje lokalne. Krajowa Rada po rozstrzygnięciu, co do sposobu ogłoszenia (udzielenie czy rozszerzenie koncesji) oraz charakteru programu jaki ma być nadawany za pomocą ogłaszanych kanałów (program uniwersalny czy wyspecjalizowany) rozpocznie postępowania koncesyjne.

Niewykorzystane dla potrzeb analogowej telewizji naziemnej pozostają obecnie kanały zwolnione przez Canal+ w 2000 roku. Uruchomienie ich stworzyłoby szansę dla

odbiorców w Wrocławiu, (1 kW), Bydgoszczy (1 kW), Gdańsku (5 kW), Katowicach (1 kW) i Poznaniu (1 kW) na zwiększenie oferty dostępnych programów naziemnych.

Krajowa Rada nie może jednak zainicjować procesu koncesyjnego, którego przedmiotem byłyby te kanały, nawet na czas ograniczony, ze względu na brak uzgodnienia ogłoszenia Przewodniczącego KRRiT przez Prezesa URTiP, który poinformował, że decyzja ta jest uzależniona od wyników badań analitycznych, prowadzonych w związku z tworzeniem sieci stacji nadawczych, przeznaczonych do emisji programów telewizyjnych w systemie cyfrowym.

Krajowa Rada, w czerwcu 2002 roku, przesyłając projekt ogłoszenia zawierający wyżej wymienione kanały do uzgodnień zaproponowała Prezesowi URTiP-u aby wykorzystanie ich dla potrzeb telewizji analogowej ograniczyć do 5 lat. Warto w tym miejscu zaznaczyć, że z tego okresu upłynęło już 2 i pół roku.

Nowe koncesje na nadawanie satelitarnych programów telewizyjnych, zmiany koncesji istniejących oraz postępowania w sprawie cofnięcia koncesji

4.27 Przewodniczący KRRiT wydał 10 koncesji na satelitarne rozpowszechnianie programu telewizyjnego:

Nr koncesji	Nazwa nadawcy (nazwa programu)	Charakter programu
301/2004-T	4fun.tv. Sp. z o.o. (4fun.tv)	rozrywkowy
302/2004-T	Telewizja POLSAT S.A. (POLSAT ZDROWIE I URODA)	medyczny
303/2004-T	TVN S.A. (TVN STYLE)	adresowany do kobiet
304/2004-T	CANAL + Cyfrowy Sp. z o.o. (MiniMini)	adresowany do dzieci poniżej 7 roku życia
306/2004-T	MEDIA BIZNES Sp. z o.o. (TV BIZNES)	ekonomiczno-informacyjny
309/2004-T	MEDIA EKSPERT Sp. z o.o. (Moja TV)	uniwersalny
310/2004-T	Polska Korporacja Telewizyjna Sp. z o.o. (PLANETE)	dokumentalny
311/2004-T	FUNDACJA INNOWACJA (EDUSAT BIS)	edukacyjny
312/2004-T	FUNDACJA INNOWACJA (EDUSAT BIS 2)	edukacyjny
314/2005-T	Telewizja Polska Spółka Akcyjna (TVP KULTURA)	popularyzacja kultury i sztuki

Do Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji wpłynęły również 2 wnioski o udzielenie koncesji na satelitarne rozpowszechnianie programu telewizyjnego:

Data wniosku	Nazwa wnioskodawcy (nazwa programu)	Charakter programu
18.01.2005	Telewizja POLSAT S.A. (POLSAT 2 SPORT)	sportowy
04.05.2004	TELEWIZJA OKO Sp. z o.o. (TV FORTUNA)	rozrywkowo-edukacyjny

W związku z nieuzupełnieniem braków we wniosku, Przewodniczący KRRiT wydał 6 stycznia 2005 roku decyzję (Nr DK-008/2005) w sprawie odmowy udzielenia koncesji spółce TELEWIZJA OKO Sp. z o.o. Natomiast wniosek spółki Telewizja POLSAT S.A. zostanie rozpatrzony po dokonaniu niezbędnych analiz i opinii w sprawie przedstawionego projektu.

4.28 KRRiT podjęła 2 uchwały w sprawie wszczęcia postępowania o cofnięcie koncesji telewizyjnych.

Data uchwały	Nr koncesji	Nazwa wnioskodawcy (nazwa programu)
22.04.2004	276/2002-T	Ponadregionalna Telewizja PULS Sp. z o.o. (CZAS)
07.10.2004	281/2002-T	Grupa Multimedialna Sp. z o.o. (Telewizja CENTRUM)

W przypadku programu CZAS postępowanie wszczęto w związku z zaprzestaniem emisji programu w 2003 roku.

Podobnie było w przypadku programu Telewizja CENTRUM. KRRiT trzykrotnie wyrażała zgodę na zawieszenie emisji programu (decyzje z 18 grudnia 2003 roku, 20 lutego i 28 czerwca 2004 roku). Decyzją z 24 listopada 2004 roku odmówiono kolejnej zgody na zawieszenie emisji wobec faktu, że kolejne deklaracje koncesjonariusza, dotyczące wznowienia nadawania programu nie zostały zrealizowane.

4.29 W związku z wyrokiem Naczelnego Sądu Administracyjnego z 24 października 2002 roku w sprawie postanowień w koncesji spółki „Radio Muzyka Fakty” Sp. z o.o., Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, po uzyskaniu akceptacji nadawców, zmieniła brzmienie punktu dotyczącego zmian struktury udziałowej spółki oraz punktów określających uprawnienia kontrolne KRRiT w koncesji. Zmiany polegały na dostosowaniu treści koncesji, do obecnie stosowanych przez KRRiT zapisów, w tym w szczególności formuły obowiązku zachowania 51 % udziałów przez pierwotnych udziałowców.

Nr koncesji	Nazwa nadawcy (nazwa programu)
247/2000-T	ANTEL Sp. z o.o. (TELE 5)

4.30 Na wniosek spółki CANAL + Cyfrowy Sp. z o.o., zmieniono nazwę programu nadawanego na podstawie koncesji Nr 245/99-T (z MINIMAX na ZigZap). Nadawca uzasadnił wniosek koniecznością zmiany dotychczasowego wizerunku programu i odróżnienia go od nowego kanału MiniMini, przeznaczonego dla młodszej grupy wiekowej.

Przekształcenia właścicielskie w spółkach wykonujących koncesje na nadawanie programów telewizyjnych

4.31 1 maja 2004 roku weszła w życie ustawa z 2 kwietnia 2004 roku o zmianie ustawy o radiofonii i telewizji, dopuszczająca udzielenie koncesji osobom zagranicznym lub spółkom zależnym od osób zagranicznych, mającym siedzibę lub stałe miejsce zamieszkania w państwie członkowskim Europejskiego Obszaru Gospodarczego – bez ograniczeń w zakresie dopuszczalnego udziału osoby zagranicznej w kapitale zakładowym.

W okresie sprawozdawczym z możliwości tej skorzystała tylko jedna spółka – TVN S.A. Krajowa Rada wyraziła, zgodę na zmianę zapisów, dotyczących struktury właścicielskiej w spółce TVN S.A. poprzez wstąpienie w miejsce dotychczasowego większościowego udziałowca (posiadającego 59,6 % udziałów) nowego udziałowca - spółki zagranicznej mającej siedzibę w państwie członkowskim Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

Zgodnie z zapisami w koncesji nakładającymi na nadawcę obowiązek powiadamiania Przewodniczącego Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji o osiągnięciu lub przekroczeniu progu 10 %, 20 %, 30 % albo 40 % głosów na Zgromadzeniu Wspólników Koncesjonariusza przez podmiot niewymieniony w koncesji, w okresie sprawozdawczym o dokonanych zmianach właścicielskich poinformowały następujące spółki:

- Kino Polska Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie,
- Grupa Multimedia Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie,
- 4fun tv Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie.

Zgodnie z obowiązkiem informowania o zmianach struktury kapitałowej lub uprawnień do głosowania na Zgromadzeniu Wspólników Koncesjonariusza, polegających na osiągnięciu przez któregokolwiek z udziałowców progu 10 % głosów na Zgromadzeniu Wspólników Koncesjonariusza albo kolejnych wielokrotności tego progu o zmianach przeprowadzonych w tym zakresie powiadomiła spółka TELESTAR Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie.

Realizacja obowiązku corocznego składania sprawozdań finansowych do Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji przez nadawców naziemnych i satelitarnych programów telewizyjnych

4.32 Na podstawie art. 37a ustawy o radiofonii i telewizji Krajowa Rada w okresie sprawozdawczym monitorowała realizację obowiązku składania rocznych sprawozdań finansowych przez nadawców telewizyjnych.

Obligacja ta dotyczy wszystkich nadawców niezależnie od ich formy prawnej (zgodnie z poniższym zestawieniem).

Forma prawna podmiotu	Liczba podmiotów
Spółki prawa handlowego	20
Instytucje kościelne	1
Osoby fizyczne	1
Uczelnie wyższe	1
Inne podmioty	2
Razem:	25

Wszyscy nadawcy przekazali wymagane sprawozdania finansowe za 2003 rok.

Podsumowanie wyników analizy sprawozdań znajduje się w części „Informacja o podstawowych problemach radiofonii i telewizji”.

C. KOMUNIKACJA KABLOWA

Postępowanie w ramach ponownego udzielenia koncesji na rozpowszechnianie programu w sieciach telewizji kablowej

4.33 Do Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji wpłynęło 51 wniosków o udzielenie koncesji na rozpowszechnianie programów w sieciach tvk i 5 wniosków o rozszerzenie koncesji o kolejne sieci tvk.

Przewodniczący KRRiT wydał 37 koncesji na rozpowszechnianie programów w sieciach kablowych. Koncesje otrzymały:

- osoby fizyczne – 16
- spółki z ograniczoną odpowiedzialnością – 7
- spółdzielnie mieszkaniowe – 6
- spółki akcyjne – 5
- gminy – 2
- powiat - 1

W okresie sprawozdawczym Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji zorganizowała 8 spotkań z wnioskodawcami ubiegającymi się o koncesje na rozpowszechnianie programów w sieciach kablowych.

4.34 Koncesje na rozpowszechnianie programów w sieciach kablowych w okresie sprawozdawczym otrzymały następujące podmioty:

Lp	Nr koncesji	Nazwa nadawcy	Adres siedziby	Nr zezw. URTiP	Nazwa operatora	Adres stacji czołowej
1	TK-0007/04	Świętochłowicka Telewizja Miejska Sp. z o.o.	Ul. Bytomska 40 Świętochłowice	424/02	Śląska Telewizja Kablowa Sp. z o.o.	Ul. Roosevelta 94 Zabrze
2	TK-0008/04	STELLA ZIT Sp. z o.o.	Ul. Ofiar Katynia 35 Stalowa Wola	189/01	STELLA ZIT Zdzisław Gawęcki	Ul. Ofiar Katynia 35 Stalowa Wola
3	TK-0009/04	Adam Mieczysław Kaszta	Ul. Wiejska 4 Lubań	281/93	Adam Kaszta	Ul. Bolesława Chrobrego 3 Lubań
				46/02	Jan Tomków	Ul. Wyspiańskiego 71 Zgorzelec
4	TK-0010/04	Piotr Wasześcik	Ul. Jagiellońska 67 m 3 Olsztyn	100/02	Telewizja Kablowa VECTRA SA	Ul. Kopernika 8a Ostróda

IV. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji jako organ koncesyjny

5	TK-0011/04	Mariusz Jerzy Trąbczyński	Ul. Żeromskiego 32/33 Golub-Dobrzyń	154/03	Przedsiębiorstwo Wielobranżowe MARTON Mariusz Trąbczyński	Ul. Solidarności 10 Rawa Mazowiecka
				197/01	Przedsiębiorstwo Wielobranżowe MARTON Mariusz Trąbczyński	Ul. Starzyńskiego 5 Łowicz
				176/98	Przedsiębiorstwo Wielobranżowe MARTON Mariusz Trąbczyński	Ul. Sikorskiego 17 Głowno
				168/01	Przedsiębiorstwo Wielobranżowe MARTON Mariusz Trąbczyński	Al. 600-Lecia 66B Sochaczew
6	TK-0012/04	Jerzy Włodzimierz Gintrowicz	Ul. Asnyka 10 Wolsztyn	97/03	AVISmedia Dziubiński&Gintrowicz	Ul. Żeromskiego 21 Wolsztyn
7	TK-0013/04	Grzegorz Jacek Heluszka	Ul. Bączkiewicza 3/8 Rawicz	217/02	UPC Telewizja Kablowa Sp. z o.o.	Ul. Marii Konopnickiej 19b Rawicz
8	TK-0014/04	Dariusz Wujek	Ul. Wrocławska 73 Gostyń	216/02	UPC Telewizja Kablowa Sp. z o.o.	Ul. Mostowa 9 Gostyń
9	TK-0015/04	Marek Wojciech Krzemiński	Ul. Barciszewskiego 10/7 Gniezno	153/01	UPC Telewizja Kablowa Sp. z o.o.	Ul. Sobieralskiego 9 Gniezno
				464/02	SATPOL Systemy Telewizji Kablowej H. Siudaja, J. Kaczkowski	Os. Łokietka 20 Gniezno
				086/01	Stowarzyszenie Osiedlowej Telewizji Kablowej PIEKARY	Ul. Czarnieckiego 7 Gniezno
10	TK-0016/04	TELKONET Sp. z o.o.	Ul. Zbrowskiego 14 Radom	008/04	TELKONET Sp. z o.o.	Os. Słoneczne 14 Ostrowiec Świętokrzyski
11	TK-0017/04	Spółdzielnia Mieszkaniowa Rozstaje	Ul. Leszczyńskich 4 Gdańsk	008/01	Spółdzielnia Mieszkaniowa „Rozstaje”	Ul. Leszczyńskich 4 Gdańsk
				056/02	Stowarzyszenie Użytkowników Sieci Kablowej TV Chełmsat	Ul. Biegańskiego 39F Gdańsk
				392/93	Stowarzyszenie Użytkowników Anten Satelitarnych TELE-PIAST	Ul. Piastowska 100d Gdańsk
12	TK-0018/04	Adam Roman Pachura	Ul. Parkowa 15A/13 Bielawa	187/02	Telewizja Kablowa Studio	Ul. Sanatoryjna 2 Pieszyce

IV. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji jako organ koncesyjny

13	TK-0019/04	Krzysztof Marian Wencki	ul. Targowa 5 Kościerzyna	166/03	Telewizja Kablowa VECTRA S.A.	Ul. Skłodowskiej 30 Kościerzyna
14	TK-0020/04	Marek Henryk Kramarczyk	Ul. 1000 lecia P.P. 8/14 Władysławowo	054/03	AS-SAT Zakład Instalowania i Konservacji Systemów Anten- nowych Marcin Dariusz Prymas	Ul. Hallera 13 Władysławowo
15	TK-0021/04	Podlaska Telewizja PTV Sp. z o.o.	Ul. Żelazna 5/1a Białystok	078/04	Elpos	Ul. Św. Rocha 11/1 Białystok
				129/01	Dipol	Ul. Dobra 14 Białystok
				110/01	SAV	Ul. Dobra 14 Białystok
16	TK-0022/04	Spółdzielnia Mieszkaniowa „Nowoczesna”	Ul. Wileńska 3 Racibórz	191/02	Telewizja Kablowa VECTRA S.A.	Ul. Słowackiego 32 Racibórz
17	TK-0023/04	Leszek Burchardt	Ul. Wolności 26 m 6 Jelenia Góra	316/93	AZART-SAT	Pl. Piłsudskiego 1 Bolesławiec
18	TK-0024/04	Jolanta Struś	Ul. Kochanowskiego 18 m 9 Sanok	133/02	Stream Communications Sp. z o.o.	Ul. Staszica 18 Sanok
19	TK-0025/04	MEDIA WM Sp. z o.o.	Ul. Leszczynowa 1 Lubin	35/02	UPC Telewizja Kablowa Sp. z o.o.	Ul. Leszczynowa 1 Lubin
				37/04	Telewizja Kablowa VECTRA S.A.	Ul. Krupińskiego 39 Lubin
20	TK-0026/04	Spółdzielnia Mieszkaniowa	Ul. Wojciechow- skiego 30A Koło	80/04	Spółdzielnia Mieszkaniowa w Kole	Ul. PCK 10 Koło
				196/01	Spółdzielnia Mieszkaniowa w Kole	Ul. Rzymskiego 4 Kłodawa
21	TK-0027/04	Powiat Kozienicki	Ul. Radomska 1 Kozienice	65/01	Promontel S p. z o.o.	Ul. Warszawska 34 Kozienice
22	TK-0028/04	Telewizja Przewodowa Zielona Góra Sp. z o.o.	Ul. Stefana Wyszyńskiego 29 Zielona Góra	071/01	Zielonogórska Telewizja Przewodowa S.A.	Ul. Wyszyńskiego 29 Zielona Góra
				179/99	Zielonogórska Telewizja Przewodowa S.A.	Ul. Kaszubska 11 Nowa Sól
23	TK-0029/04	Gmina Kozienice	Ul. Parkowa 5 Kozienice	65/01	Promontel Sp. z o.o.	Ul. Warszawska 34 Kozienice
24	TK-0030/04	Elżbieta Zjawiona	Ul. Kolisty 4/26 Wrocław	348/93	TVK-Telewizja Kablowa Elżbieta Zjawiona	Ul. Kolisty 14 Wrocław
				102/03	TVK-Telewizja Kablowa Elżbieta Zjawiona	Ul. Piastowska 30 Jelcz-Laskowice
25	TK-0031/04	Andrzej Piotr Szopiński-Wisła	Ul. Wyzwolenia 18- 20 m. 6 Kędzierzyn-Koźle	152/01	UPC Telewizja Kablowa Sp. z o.o.	Ul. Łokietka 27 Kędzierzyn-Koźle
26	TK-0032/04	Młodzieżowa Spółdzielnia Mieszkaniowa	Ul. Tuwima 9 Toruń	223/02	Młodzieżowa Spółdzielnia Mieszkaniowa	Ul. Bartosza Głowackiego 2 Toruń
				347/02	Multimedia Polska Sp. z o.o.	Ul. Grudziądzka 46 Toruń

IV. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji jako organ koncesyjny

27	TK-0033/04	Spółdzielnia Mieszkaniowa w Grudziądzu	Ul. Moniuszki 13 Grudziądz	155/03	SM w Grudziądzu	Ul. Kalinkowa 24 Grudziądz
				360/02	Multimedia Polska Sp. z o.o.	Ul. Włodka 7 Grudziądz
28	TK-0034/04	Gmina Brzeg Dolny	Ul. Kolejowa 29 Brzeg Dolny	67/04	UPC Telewizja Kablowa Sp. z o.o.	Ul. 1 Maja 21 Brzeg Dolny
29	TK-0001/05	Telewizja Kablowa VECTRA S.A.	Ul. Przebendowskich 17 Gdynia	109/02	Telewizja Kablowa VECTRA S.A.	Ul. Wesoła 51 Kielce
30	TK-0002/05	Telewizja Kablowa VECTRA S.A.	Ul. Przebendowskich 17 Gdynia	130/02	Telewizja Kablowa VECTRA S.A.	Ul. Piłsudskiego 28/11 Police
31	TK-0003/05	Telewizja Kablowa VECTRA S.A.	Ul. Przebendowskich 17 Gdynia	419/02	Telewizja Kablowa VECTRA S.A.	Ul. Dąbrowskiego 8 Piła
32	TK-0004/05	Telewizja Kablowa VECTRA S.A.	Ul. Przebendowskich 17 Gdynia	98/02	Telewizja Kablowa VECTRA S.A.	Ul. Poniatowskiego 13A Bartoszyce
33	TK-0005/05	Telewizja Kablowa VECTRA S.A.	Ul. Przebendowskich 17 Gdynia	120/02	Telewizja Kablowa VECTRA S.A.	Ul. Sobieskiego 227 Wejherowo
34	TK-0006/05	Nowosarzyńska Telewizja Kablowa LOKALTEL Sp. z o.o.	Ul. 1-go Maja 1 Nowa Sarzyna	28/04	Lokaltel Sp. z o.o.	Ul. 1-go Maja 7 Nowa Sarzyna
35	TK-0007/05	Bronisław Diehl	Ul. Kondratowicza 4 m 24 Warszawa	34/2004	TEL-KAB Zakład Elektroniki Bronisław Diehl	Ul. Helenowska 22 Pruszków
36	TK-0008/05	Ireneusz Mateńko	Os. Klimeckiego 13/9 Łuków	155/01	UPC Telewizja Kablowa Sp. z o.o.	Os. Unitów Podlaskich 17 Łuków
37	TK-0009/05	Spółdzielnia Mieszkaniowa Krzemionki	Os. Stawki 47 Ostrowiec Świętokrzyski	25/03	Spółdzielnia Mieszkaniowa Krzemionki	Os. Stawki 45 Ostrowiec Świętokrzyski

Wśród wymienionych koncesjonariuszy ponownie koncesje otrzymały następujące podmioty:

Lp.	Nr koncesji	Nazwa nadawcy	Adres siedziby	Poprzednia koncesja
1.	TK-0009/04	Adam Mieczysław Kaszta	Ul. Wiejska 4 Lubań	TK-0009/94
2.	TK-0011/04	Mariusz Jerzy Trąbczyński	Ul. Zeromskiego 32/33 Golub-Dobrzyń	TK-0007/98
3.	TK-0023/04	Leszek Burchardt	Ul. Wolności 26 m 6 Jelenia Góra	TK-0016/94
4.	TK-0026/04	Spółdzielnia Mieszkaniowa	Ul. Wojciechowskiego 30A Koło	TK-0023/94
5.	TK-0028/04	Telewizja Przewodowa Zielona Góra Sp. z o.o.	Ul. Stefana Wyszyńskiego 29 Zielona Góra	TK-0005/94
6.	TK-0030/04	Elżbieta Zjawiona	Ul. Kolisty 4/26 Wrocław	TK-0018/94
7.	TK-0032/04	Młodzieżowa Spółdzielnia Mieszkaniowa	Ul. Tuwima 9 Toruń	TK-0026/94
8.	TK-0033/04	Spółdzielnia Mieszkaniowa w Grudziądzu	Ul. Moniuszki 13 Grudziądz	TK-0034/94
9.	TK-0009/05	Spółdzielnia Mieszkaniowa Krzemionki	Os. Stawki 47 Ostrowiec Świętokrzyski	TK-0022/94

Uniwersalny charakter programu występuje w 23 koncesjach, wyspecjalizowany - informacyjno-publicystyczny w 8 i informacyjno-lokalny w 6 koncesji.

Minimalny, średni czas nadawania programu to 30 minut na dobę.

Najwyższy czas nadawania programu to 6 godzin na dobę, zaś najniższy 30 minut na tydzień, 9 minut na dobę.

Zmiany decyzji koncesyjnych na rozpowszechnianie programu w sieciach telewizji kablowej

4.35 Przewodniczący KRRiT wydał, na podstawie uchwał Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, 8 decyzji dotyczących **rozszerzenia koncesji** o kolejne sieci kablowe:

- decyzja nr D-TK-0010/04 z 8 kwietnia 2004 roku w sprawie zmiany koncesji nr TK-0003/03 udzielonej Bogdanowi Miszczakowi, zamieszkałemu w Jedliczach – rozszerzenie o kolejne sieci kablowe, zlokalizowane w Jaśle i Brzozowie;
- decyzja nr D-TK-0021/04 z 31 maja 2004 roku w sprawie zmiany koncesji nr TK-0027/95 udzielonej Częstochowskiej Spółdzielni Mieszkaniowej „Nasza Praca” z siedzibą w Częstochowie – rozszerzenie o kolejne sieci kablowe, zlokalizowane w Częstochowie;
- decyzja nr D-TK-0028/04 z 24 czerwca 2004 roku w sprawie zmiany koncesji nr TK-0005/97 udzielonej Małopolskiej Telewizji Kablowej S. TAR- TV Sp. z o.o. z siedzibą w Tarnowie- rozszerzenie o kolejne sieci kablowe, zlokalizowane w Gdańsku i Ropczycach;
- decyzja nr D-TK-0031/04-R z 25 sierpnia 2004 roku w sprawie zmiany koncesji nr TK-0017/02 udzielonej Telewizji Kablowej VECTRA S.A. z siedzibą w Gdyni- rozszerzenie o kolejną sieć kablową, zlokalizowaną w Kwidzynie;
- decyzja nr D-TK-0045/04-R z 24 listopada 2004 roku w sprawie zmiany koncesji nr TK-0007/03 udzielonej Tadeuszowi Rogoyskiemu, zamieszkałemu w Załężu- rozszerzenie o kolejne sieci kablowe, zlokalizowane w Ropczycach i Sędziszowie Małopolskim;
- Decyzja nr D-TK-0047/04-R z 2 grudnia 2004 roku w sprawie zmiany koncesji nr TK-0012/00 udzielonej Wiesławowi Okrojowi, zamieszkałemu w Ostrowie Wielkopolskim - rozszerzenie o kolejne sieci kablowe, zlokalizowane w Ostrowiu Wielkopolskim i Krotoszynie;
- decyzja nr D-TK-0004/05-R z 28 stycznia 2005 roku w sprawie zmiany koncesji nr TK-0009/00 udzielonej Marianowi Kazimierzowi Pospiszelowi, zamieszkałemu w Głubczycach – rozszerzenie o kolejną sieć kablową, zlokalizowaną w Kietrze;
- decyzja nr D-TK-0005/05-R z 28 stycznia 2005 roku w sprawie zmiany koncesji nr TK-0005/04 udzielonej Andrzejowi Edwardowi Szubrytowi, zamieszkałemu w Szczecinie- rozszerzenie o kolejne sieci kablowe, zlokalizowane w Szczecinie, Stargardzie Szczecińskim i Gryfinie;

4.36 Przewodniczący KRRiT na wniosek koncesjonariuszy oraz na podstawie uchwał Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji wydał 4 decyzje, dotyczące **uchylenia koncesji**:

- decyzja nr D-TK-0019/04 z 27 maja 2004 roku w sprawie uchylenia koncesji nr TK-0001/98 udzielonej Hubertowi Gordzielikowi, zamieszkałemu w Strzelcach Opolskich, ponieważ firma City- Sat TVK Hubert Gordzielik uległa rozwiązaniu;

- decyzja nr D-TK-0033/04 z 27 września 2004 roku w sprawie uchylonej koncesji nr TK-0039/94 udzielonej Marianowi Wachowiczowi, zamieszkałemu w Jeleniej Górze, z powodu zaprzestania działalności nadawczej;
- decyzja nr D-TK-0034/04 z 27 września 2004 roku w sprawie uchylania koncesji nr TK-0021/96 udzielonej Marianowi Wachowiczowi, zamieszkałemu w Jeleniej Górze, z powodu zaprzestania działalności nadawczej;
- decyzja nr D-TK-0035/04 z 27 września 2004 roku w sprawie uchylania koncesji nr TK-000032/94 udzielonej Marianowi Wachowiczowi, zamieszkałemu w Jeleniej Górze, z powodu zaprzestania działalności nadawczej.

4.37 Przewodniczący KRRiT na podstawie uchwał Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji wydał 3 decyzje dotyczące **odmowy udzielenia koncesji**:

- decyzja nr D-TK-0041/04 z 22 października 2004 roku w sprawie odmowy udzielenia koncesji dla Telewizji Kablowej Hajnówka Kiędyś, Kiryluk Spółka jawna z siedzibą w Hajnówce, w związku z faktem, że spółka jawna nie posiada osobowości prawnej i nie może brać udziału w postępowaniu o udzielenie koncesji;
- decyzja nr D-TK-0048/04 z 2 grudnia 2004 roku w sprawie odmowy udzielenia koncesji dla Gminy Żyrardów z siedzibą w Żyrardowie, ponieważ z wniosku nie wynikało jednoznacznie, który z podmiotów: czy Gmina Żyrardów czy Miejski Dom Kultury jest właściwym wnioskodawcą, jak również ze względu na braki w części technicznej wniosku oraz w części programowej;
- decyzja nr D-TK-0003/05 z 14 stycznia 2005 roku w sprawie utrzymania w mocy decyzji w sprawie odmowy udzielenia koncesji Telewizji Kablowej Hajnówka Kiędyś, Kiryluk Spółka jawna z siedzibą w Hajnówce

4.38 Przewodniczący Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji podpisał także następujące decyzje, dotyczące **zmian w koncesjach**:

- 2 decyzje dotyczące **cofnięcia koncesji**:
  - decyzja nr D-TK-0006/05 z 1 lutego 2005 roku w sprawie cofnięcia koncesji nr TK-0007/01 udzielonej Silesia TV Sp. z o.o. z siedzibą w Zabrze, ponieważ nie możliwości kontaktu ze spółką i koncesjonariusz nie złożył obowiązkowych corocznych sprawozdań finansowych;
  - decyzja nr D-TK-0007/05 z 1 lutego 2005 roku w sprawie cofnięcia koncesji nr TK-0018/98 udzielonej TELEKACH Przedsiębiorstwo Telekomunikacji i Teletransmisji Sp. z o.o. z siedzibą w Dębicy, ponieważ koncesjonariusz nie nadsyła materiałów niezbędnych do kontroli zgodności działalności nadawcy z określonymi w koncesji, jak również nie złożył obowiązkowych corocznych sprawozdań finansowych.
- 8 decyzji dotyczących **zmiany adresu siedziby i nazwy koncesjonariusza**:
  - decyzja nr D-TK-0022/04 z 14 czerwca 2004 roku w sprawie zmiany pkt I Koncesji nr TK-0018/02 dla „Telewizji Jawor” poprzez zmianę adresu;
  - decyzja nr D-TK-0023/04 z 14 czerwca 2004 roku w sprawie zmiany pkt I Koncesji nr TK-0017/02 dla „Telewizji Słupsk” poprzez zmianę adresu;

- decyzja nr D-TK-0024/04 z 14 czerwca 2004 roku w sprawie zmiany pkt I Koncesji nr TK-0016/02 dla „Telewizji Bielsko” poprzez zmianę adresu;
  - decyzja nr D-TK-0025/04 z 14 czerwca 2004 roku w sprawie zmiany pkt I Koncesji nr TK-0007/02 dla „Telewizji Elbląskiej” poprzez zmianę adresu;
  - decyzja nr D-TK-0026/04 z 14 czerwca 2004 roku w sprawie zmiany pkt I Koncesji nr TK-0006/01 dla „Telewizja Kablowa VECTRA S.A.” poprzez zmianę adresu;
  - decyzja nr D-TK-0029/04 z 1 lipca 2004 roku w sprawie zmiany pkt I Koncesji nr TK-0033/94 dla „Media Piła” Sp. z o.o. poprzez zmianę nazwy;
  - decyzja nr D-TK-0042/04 z 15 listopada 2004 roku w sprawie zmiany pkt I Koncesji nr TK-0014/03 dla Dobre Radio Sp. z o.o. poprzez zmianę adresu;
  - decyzja nr D-TK-0005/05-R z 28 stycznia 2005 roku w sprawie zmiany pkt I Koncesji nr TK-0005/04 dla Andrzeja Edwarda Szubryta, zamieszkałego w Szczecinie poprzez zmianę adresu.
- 2 decyzje dotyczące **wydzielenia lokalnych pasm programowych**:
    - decyzja nr D-TK-0031/04-R z 25 sierpnia 2004 roku w sprawie zmiany w koncesji nr TK-0017/02 udzielonej Telewizji Kablowej VECTRA S.A. z siedzibą w Gdyni, poprzez wydzielenie lokalnych pasm programowych w Słupsku i Kwidzynie;
    - decyzja nr D-TK-0009/05 z 28 stycznia 2005 roku w sprawie zmiany w koncesji nr TK-0009/00 udzielonej Marianowi Kazimierzowi Pospiszelowi, zamieszkałemu w Głubczycach, poprzez wydzielenia lokalnych pasm programowych w Głubczycach i Kietrze.
  - 2 decyzje dotyczące **zawieszenia emisji** programu w telewizji kablowej:
    - decyzja nr D-TK-0012/04 z 8 kwietnia 2004 roku w sprawie zawieszenia emisji programu telewizyjnego na podstawie koncesji nr TK-0014/98 udzielonej Mieczysławowi Bałabańskiemu do 1 października 2004 roku;
    - decyzja nr D-TK-0040/04 z 22 października 2004 roku w sprawie zawieszenia emisji programu telewizyjnego na podstawie koncesji nr TK-0016/00 udzielonej Marianowi Glicie do 1 września 2005 roku.
  - 1 decyzję dotyczącą **zmiany operatora sieci** w telewizji kablowej:
    - decyzja nr D-TK-0027/04 z 14 czerwca 2004 roku w sprawie zmiany w koncesji nr TK-0009/00 udzielonej Marianowi Kazimierzowi Pospiszelowi, zamieszkałemu w Głubczycach poprzez zmianę operatora sieci z SATRON S.C.
  - 3 decyzje dotyczące **zmiany numerów zezwolenia URTiP**
    - decyzja nr D-TK-0011/04 z 8 kwietnia 2004 roku w sprawie zmiany numeru zezwolenia URTiP w koncesji nr TK-0027/95 udzielonej Częstochowskiej Spółdzielni Mieszkaniowej „Nasza Praca” z siedzibą w Częstochowie;
    - decyzja nr D-TK-0027/04 z 14 czerwca 2004 roku w sprawie zmiany numeru zezwolenia URTiP w koncesji nr TK-0009/00 udzielonej Marianowi Kazimierzowi Pospiszelowi, zamieszkałemu w Głubczycach;
    - decyzja nr D-TK-0032/04 z 1 września 2004 roku w sprawie zmiany numeru zezwolenia URTiP w koncesji nr TK-0012/00 udzielonej Wiesławowi Okrojowi, zamieszkałemu w Ostrowiu Wielkopolskim;

- 1 decyzję dotyczącą **zmiany udziałowców**
  - decyzja nr D-TK-0042/04 z 15 listopada 2004 roku w sprawie zmiany pkt IX Koncesji nr TK-0014/03 udzielonej spółce Dobre Radio Sp. z o.o. poprzez zmianę udziałowców spółki.
- 2 decyzje dotyczące **przedłużenia terminu rozpoczęcia rozpowszechniania programu:**
  - decyzja nr D-TK-0037/04 z 1 października 2004 roku w sprawie zmiany koncesji nr TK-0016/03 udzielonej GRYFNET Sp. z o.o. w sprawie przedłużenia terminu rozpoczęcia rozpowszechniania programu do 15 listopada 2004 roku;
  - decyzja nr D-TK-0039/04 z 5 października 2004 roku w sprawie zmiany koncesji nr TK-0004/04 udzielonej Markowi Betlejowi zamieszkałemu w Rudniku w sprawie przedłużenia terminu rozpoczęcia rozpowszechniania programu do 1 stycznia 2005 roku.
- 2 decyzje dotyczące **pozostawienia wniosku bez rozpoznania:**
  - decyzja nr D-TK-0030/04 z 4 sierpnia 2004 roku o pozostawieniu wniosku bez rozpoznania, złożonego przez Dom Kultury z siedzibą w Łęczycy, z powodu niezuzupełnienia braków;
  - decyzja nr D-TK-0036/04 z 28 września 2004 roku o pozostawieniu wniosku bez rozpoznania złożonego przez Andrzeja Józefa Sipajło, zamieszkałego we Władysławowie, z powodu niezuzupełnienia braków.
- 2 decyzje dotyczące **czasu rozpowszechniania programu:**
  - decyzja nr D-TK-0043/04 z 15 listopada 2004 roku w sprawie zmiany pkt III koncesji nr TK-0012/04 udzielonej Jerzemu Włodzimierzowi Gintrowiczowi, zamieszkałemu w Wolsztynie, poprzez skrócenie minimalnego czasu nadawania programu;
  - decyzja nr D-TK-0044/04 z 15 listopada 2004 roku w sprawie zmiany pkt III koncesji nr TK-0021/03 udzielonej Spółdzielni Mieszkaniowej z siedzibą w Węgrowie, poprzez skrócenie minimalnego czasu nadawania programu.
- 14 decyzji dotyczących **umorzenia** postępowania wobec wniosku o udzielenie koncesji:
  - decyzja nr D-TK-0013/04 z 18 maja 2004 roku w sprawie umorzenia postępowania w sprawie wniosku o rozszerzenie koncesji nr TK-0003/01 złożonego przez MEDIA PLUS Sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu, na wniosek strony;
  - decyzja nr D-TK-0014/04 z 24 maja 2004 roku w sprawie umorzenia postępowania w sprawie wniosku o udzielenie koncesji złożonego przez MEDIA PLUS Sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu, zarejestrowanego pod numerem TVK0007/04, na wniosek strony;
  - decyzja nr D-TK-0015/04 z 24 maja 2004 roku w sprawie umorzenia postępowania w sprawie wniosku o udzielenie koncesji złożonego przez MEDIA PLUS Sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu, zarejestrowanego pod numerem TVK0008/04, na wniosek strony;
  - decyzja nr D-TK-0016/04 z 24 maja 2004 roku w sprawie umorzenia postępowania w sprawie wniosku o udzielenie koncesji złożonego przez MEDIA PLUS Sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu, zarejestrowanego pod numerem TVK0010/04, na wniosek strony;
  - decyzja nr D-TK-0017/04 z 24 maja 2004 roku w sprawie umorzenia postępowania w sprawie wniosku o udzielenie koncesji złożonego przez MEDIA PLUS Sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu, zarejestrowanego pod numerem TVK0013/04, na wniosek strony;
  - decyzja nr D-TK-0018/04 z 24 maja 2004 roku w sprawie umorzenia postępowania w sprawie wniosku o udzielenie koncesji złożonego przez MEDIA PLUS Sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu, zarejestrowanego pod numerem TVK0014/04, na wniosek strony;

- decyzja nr D-TK-0020/04 z 27 maja 2004 roku w sprawie umorzenia postępowania w sprawie wniosku o udzielenie koncesji złożonego przez Spółdzielnię Telekomunikacyjną z siedzibą Zbąszyniu, zarejestrowanego pod numerem TVK0015/02, na wniosek strony;
  - decyzja nr D-TK-0038/04 z 1 października 2004 roku w sprawie umorzenia postępowania w sprawie wniosku o udzielenie koncesji złożonego przez MEDIA PLUS Sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu, zarejestrowanego pod numerem TVK0004/04, na wniosek strony;
  - decyzja nr D-TK-0046/04 z 24 listopada 2004 roku w sprawie umorzenia postępowania w sprawie wniosku o udzielenie koncesji złożonego przez Tadeusza Rogowskiego zamieszkałego w Załężu, zarejestrowanego pod numerem TVK0029/02, na wniosek strony;
  - decyzja nr D-TK-0001/05 z 7 stycznia 2005 roku w sprawie umorzenia postępowania w sprawie wniosku o udzielenie koncesji złożonego przez Jarosława Jana Przedwojskiego, zamieszkałego w Gdańsku, zarejestrowanego pod numerem TVK0004/01, na wniosek strony;
  - decyzja nr D-TK-0002/05 z 12 stycznia 2005 roku w sprawie umorzenia postępowania wszczętego na podstawie wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy zakończonej decyzją D-TK-0019/04, złożonego przez Huberta Gordzielika, na wniosek strony;
  - decyzja nr D-TK-0002/05 z 12 stycznia 2005 roku w sprawie umorzenia postępowania wszczętego z urzędu o cofnięcie koncesji nr TK-0001/98, udzielonej Hubertowi Gordzielikowi;
  - decyzja nr D-TK-0008/04 z 1 lutego 2005 roku w sprawie umorzenia postępowania w sprawie wniosku o udzielenie koncesji złożonego przez Podróże TV z siedzibą w Toruniu, zarejestrowanego pod numerem TVK0074/04, na wniosek strony;
  - decyzja nr D-TK-0009/04 z 3 lutego 2005 roku w sprawie umorzenia postępowania wszczętego w sprawie cofnięcia koncesji nr TK-0029/94 udzielonej Stowarzyszeniu Użytkowników Osiedlowej Telewizji Satelitarnej „ALFA” z siedzibą w Łodzi;
  - decyzja nr D-TK-0010/04 z 8 lutego 2005 roku w sprawie umorzenia postępowania w sprawie wniosku o rozszerzenie koncesji nr TK-0014/03 udzielonej Dobrze Radio Sp. z o.o. z siedzibą w Łodzi, zarejestrowanego pod numerem TVK0001/04-R, na wniosek strony.
- 1 decyzję dotyczącą **stwierdzenia wygaśnięcia koncesji**
    - decyzja nr D-TK-0011/05 z 8 marca 2005 roku w sprawie stwierdzenia wygaśnięcia koncesji nr TK-0020/97 z 14 października 1997 roku udzielonej Stowarzyszeniu Użytkowników Osiedlowej Sieci Kablowej TV-SAT z siedzibą w Kozienicach.

Rejestracja programów rozprowadzanych w sieciach telewizji kablowej

4.39 Zgodnie z przepisami ustawy o radiofonii i telewizji Przewodniczący KRRiT jest organem rejestrującym programy rozprowadzane w sieciach telewizji kablowej.

Do Przewodniczącego KRRiT wpłynęło w okresie sprawozdawczym **370** zgłoszeń o wpis do rejestru programów rozprowadzanych w sieciach telewizji kablowej.

Przewodniczący KRRiT wydał też **384** postanowienia o wpisie do rejestru programów rozprowadzanych w sieciach kablowych (w tym w 2004 roku – 295, a 2005 roku – 89).

W okresie sprawozdawczym zostały wydane **63** decyzje w tym :

- **57** decyzje pozostawiające złożone wnioski/zgłoszenia bez rozpoznania ze względu na nieuzupełnienie przez operatorów braków w w/w wnioskach/zgłoszeniach; powodem wydania tych decyzji było nienadesłanie w oznaczonym terminie 7 dni umów, zgód, oświadczeń nadawców, zezwalających operatorom na reemisję programów.
- **4** decyzje o umorzeniu postępowania ze względu na fakt, iż Podróże TV uznano nie jako program, ale jako usługę medialną, na podstawie dokumentów przekazanych przez podmiot do KRRiT w 2004 roku, w związku z czym nie miały zastosowania przepisy ustawy o radiofonii telewizyjnej – do momentu uzyskania koncesji przez nadawcę Podróży TV.
- **2** decyzje o uchyleniu i umorzeniu postępowania ze względu na jej bezprzedmiotowość (Aster City Cable Sp. z o.o. i Zielonogórska Telewizja Przewodowa SA); operatorzy złożyli zgłoszenia o rejestrację Podróże TV i otrzymali decyzje pozostawiające wnioski bez rozpoznania ze względu na nieuzupełnienie braków w zgłoszeniu w ciągu 7 (oba operatorzy złożyli wnioski o ponowne rozpatrzenie sprawy i otrzymali w/w decyzje).

Wpłynęło **7** wniosków o ponowne rozpatrzenie sprawy (w tym: **5** załatwione pozytywnie, a **2** są w trakcie procedury rozpatrywania).

W okresie sprawozdawczym nie były wydane decyzje o odmowie rejestracji, ani decyzje zakazujące rozprowadzania programów w sieciach telewizji kablowej.

4.40 Na rynku medialnym pojawiły się nowe programy do rejestracji:

- **CCTV9** (Jingmen Building, No 9 Yang Fang Dian Road, Chiny, China International TV Corporation)
- **EUROSPORT 2** (3 rue Gaston et rene Caudron, FR-92798 Issy -les-Moulineux Cedex 9, Francja, EUROSPORT Sales Organisation)
- **Moscow Open Word** (Gazetny Pereulok 5 101999 Moskwa, Rosja, Telecompany Center TV Plus)
- **TRACE TV** (1, Rond Point Victor Hugo, 92 130 Issy-les-Moulineux, Francja, Lagardere Networks International)
- **TV Biznes** (ul. Bukowska 12, 68-810 Poznań, Polska, Media Biznes Sp. z o.o.)
- **VIASAT EXPLORER** (Horton Road West Dayton Middlesex UB7 8JD, Wielka Brytania, VIASAT Broadcasting UK LTD)
- **VIASAT HISTORY** (Horton Road West Dayton Middlesex UB7 8JD, Wielka Brytania, VIASAT Broadcasting UK LTD)
- **TVN STYLE** (ul. Wiertnicza 166, 02-952 Warszawa, Polska, TVN Sp. z o.o.)
- **POLSAT Zdrowie i Uroda** (ul. Ostrobramska 77, 04-175 Warszawa, Telewizja POLSAT S.A.)
- **Podróże TV** (1a Salisbury Pavement, Dawes Road, London SW6 7ND, Podróże TV Limited) – po uzyskaniu koncesji z brytyjskiego OFCOM-u.
- **Planete** (Canal+ Cyfrowy Sp. z o.o., ul. Kawalerii 5, Polska)
- **Minimini** (Canal+ Cyfrowy Sp. z o.o., ul. Kawalerii 5, Polska)
- **4 FUN TV** (ul. Jana Rosoła 10 02-797 Warszawa, Polska, 4FUN.TV Sp. z o.o.)

- **CHANNEL ONE RUSSIA** (AK Koroleva 19 Moskwa, Rosja, CHANNEL ONE RUSSIA. Worldwide Network) – **dawniej Ostankino**;

Nadawca programów HBO i HBO2 zmienił swoją siedzibę, a programy **Fox Kids** i **Fox Kids Play** zmieniły nazwy odpowiednio na **Jetix** i **Jetix Play**, **Minimax** na **Zig Zap**, a **Travel and Adventure** na **Travel and Living**.

W związku z tymi zmianami Przewodniczący KRRiT wydał 17 postanowień o zmianie danych w księdze rejestrowej operatorów, na wniosek strony.

Nowe przepisy dotyczące rejestracji programów w sieciach kablowych

4.41 Ustawa o swobodzie działalności gospodarczej wraz z ustawą przepisy wprowadzające ustawę o działalności gospodarczej oraz zmianie niektórych ustaw stworzyły nowe ramy prawne działalności gospodarczej, także działalności nadawczej i operatorskiej. Wymusiły tym samym znowelizowanie ustawy o radiofonii i telewizji.

Nowelizacji uległy przepisy regulujące kwestie rejestracji programów w sieciach kablowych, procedur i kar za rozprowadzanie programu radiowego lub telewizyjnego bez wpisu do rejestru (art. 41, 44, 45, 46 oraz 52 ustawy).

Na podstawie art. 42, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji 24 listopada 2004 roku wydała rozporządzenie w sprawie opłat za dokonanie wpisu do rejestru programów rozprowadzanych w sieciach kablowych. Kwestia opłat za wpis do rejestru była poprzednio określona w rozporządzeniu KRRiT z 13 sierpnia 1993 roku w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia rejestracji i rozprowadzania programów w sieciach kablowych, wzoru rejestru i opłat za wpis do rejestru.

Nowelizacja art. 46 ustawy o radiofonii i telewizji nałożyła na KRRiT obowiązek wydania rozporządzenia określającego szczegółowy sposób i tryb prowadzenia rejestru programów w sieciach kablowych. Rozporządzenie, wydane przez KRRiT 17 sierpnia 2004 roku zawiera wzór rejestru oraz wzór zgłoszenia o wpis do rejestru, uwzględniający możliwość prowadzenia rejestru i zgłaszania do niego wniosków w systemie teleinformatycznym, konieczność zapewnienia przejrzystości i kompletności zapisu informacji znajdujących się w rejestrze oraz sprawność postępowania rejestracyjnego, a także nieobciążanie operatorów sieci kablowych utrudnieniami w zakresie wykonywanej działalności.

Art. 45 znowelizowanej ustawy, okazał się niedostosowany do warunków, w których przyszło KRRiT i operatorom funkcjonować.

Z jednej strony art. 18. 1. ustawy o radiofonii i telewizji stwierdza wyraźnie, że audycje lub inne przekazy nie mogą propagować działań sprzecznych z prawem, z polską racją stanu oraz postaw i poglądów sprzecznych z moralnością i dobrem społecznym, w szczególności nie mogą zawierać treści dyskryminujących ze względu na rasę, płeć lub narodowość. Ustęp 4. zabrania także rozpowszechniania audycji lub innych przekazów zagrażających fizycznemu, psychicznemu lub moralnemu rozwojowi małoletnich, w szczególności zawierających treści pornograficzne lub w sposób nieuzasadniony eksponujących przemoc.

W znowelizowanym art. 45. ustawodawca stwierdza wyraźnie, iż Przewodniczący KRRiT, jako organ rejestracyjny, może odmówić wpisu do rejestru programu, jeżeli w rozpowszechnianym programie, w okresie ostatnich 12 miesięcy, co najmniej dwukrotnie zamieszczone zostały treści, naruszające przepisy art. 18. ustawy o radiofonii i telewizji.

Zakazać rozprowadzania programu można natomiast, jeżeli w rozprowadzonym programie, w okresie ostatnich 12 miesięcy, co najmniej dwukrotnie zamieszczone zostały treści podlegające do nienawiści ze względu na rasę, płeć, narodowość lub religię lub naruszające przepisy art. 18 ust. 4 i 5.

Tym samym nowelizacja odebrała Przewodniczącemu KRRiT możliwość odmowy rejestracji programu tylko ze względu na jego charakter. Ustawodawca nie przewidział, że KRRiT nie może ukarać podmiotu rozpowszechniającego program na podstawie koncesji wydanej przez regulatora holenderskiego, francuskiego czy austriackiego.

Nowe unormowania obok niewątpliwych korzyści dla przedsiębiorców przyniosły również szereg problemów. Do najbardziej dotkliwych należą trudności, na które napotykają operatorzy sieci kablowych przy uzyskiwaniu od nadawców programów umów świadczących, że rozprowadzanie programu nie będzie naruszało praw nadawcy.

W znowelizowanej ustawie o radiofonii i telewizji ustawodawca pominął wpływ ustawy z 16 lipca 2004 roku Prawo telekomunikacyjne na jej kształt. W świetle znowelizowanej ustawy Prezes URTiP nie wydaje już zezwoleń na używanie urządzeń nadawczych i sieci telekomunikacyjnych niezbędnych do rozprowadzania programu, a dokonuje wpisu do rejestru przedsiębiorców telekomunikacyjnych.

Nowe usługi w sieciach kablowych. Cyfrowa telewizja kablowa

4.42 Sieci telewizji kablowej przestały być już jedynie miejscem świadczenia najprostszej usługi, czyli dostarczania analogowego sygnału telewizyjnego i radiowego.

Obecnie sieć telewizji kablowej jest miejscem intensywnego rozwoju. Operatorzy telewizji kablowej, stają się dostawcami usługi dostępu do sieci Internet. Swoją ofertę wzbogacają o możliwość podłączenia telefonii cyfrowej.

Z pełną konwergencją tzw. „Triple play”, połączeniem przez jednego operatora sieci teletransmisyjnej trzech rodzajów usług, telewizji, dostępu do sieci Internet oraz telefonu, mamy do czynienia jak na razie jedynie w przypadku największego warszawskiego operatora spółki Aster City Cable Sp. z o.o. oraz spółki MULTIMEDIA z Gdyni.

Aster City Cable Sp. z o.o. jako pierwsza w Polsce uruchomiła usługę telewizji cyfrowej dostępnej w sieci kablowej. Korzyści, jakie niesie ze sobą wprowadzenie cyfrowej technologii w sieci kablowej to m.in. odbiór obrazu i dźwięku w cyfrowej jakości, możliwość wyboru przez użytkownika odpowiadającej mu wersji językowej, możliwość wyboru napisów, kontrola rodzicielska – wprowadzenie kodu zabezpieczającego przed odbiorem programów przez osoby nieuprawnione. W przyszłości telewizja cyfrowa umożliwi operatorom wprowadzenie szeregu nowych usług, m.in. video on-demand (video na żądanie) czy pay-per-view (płać i oglądaj).

Rynek telewizji kablowych przedstawiany jest również w części „Informacja o podstawowych problemach radiofonii i telewizji”

V. KRAJOWA RADA RADIOFONII I TELEWIZJI WOBEC NADAWCÓW PUBLICZNYCH

A. RADIOFONIA PUBLICZNA

5.1 Rozwój bazy nadawczej programów radia publicznego odbywa się w oparciu o projekty sieci oraz wnioski składane przez nadawców, dotyczące dokonania niezbędnych uzupełnień w określonych rejonach kraju.

Rozwój w oparciu o projekty sieci wiąże się najczęściej z faktem uruchamiania nowych stacji nadawczych w oddawanych do użytku profesjonalnych obiektach.

W 2004 roku Spółka INFO Sp. z o.o. przekazała do eksploatacji obiekt nadawczy małej mocy w Białej Podlaskiej, w którym ulokowana została częstotliwość do emisji PR1 Polskiego Radia oraz częstotliwość do emisji programu regionalnego (Radio Lublin S.A.).

Działania na rzecz powiększenia zasięgu odbioru programów nadawanych przez Polskie Radio S.A.

5.2 Program 1 PR S.A. funkcjonuje w oparciu o podstawową częstotliwość długofalową 225 kHz w Solcu Kujawskim, częstotliwość 198 kHz, zlokalizowaną w RON Raszyn, oraz 47 częstotliwości z zakresu 87,5 – 108 MHz, przy czym 27 z nich to częstotliwości o mocy równej lub wyższej od 1 kW.

W 2004 roku kontynuowana była rozbudowa sieci stacji UKF FM, przeznaczonych do emisji Programu 1 w oparciu o częstotliwości zwalniane przez nadawców lub przekazywane przez Urząd Regulacji Telekomunikacji i Poczty.

Przewodniczący KRRiT podpisał 15 decyzji, umożliwiających uruchomienie 8 nowych stacji do emisji Programu 1, w tym 4 stacji o mocy równej lub większej od 1 kW.

W przypadku siedmiu pracujących stacji wydane zostały decyzje, zmieniające ich parametry techniczne.

Projekt przeniesienia lokalizacji stacji z Trzebnicy do Wrocławia Żórawiny oczekuje na uzgodnienia techniczne w Urzędzie Regulacji Telekomunikacji i Poczty.

Obecnie pokrycie ludnościowe Programem 1 PR S.A. w zakresie UKF FM wynosi 47,9 %, natomiast pokrycie powierzchniowe wynosi 25,9 %.

5.3 Od 1 września 2000 roku nastąpiło rozdzielanie anten Programu 2 Polskiego Radia S.A. i Programu IV - Radio BIS, co było zgodne z uchwałą Sejmu RP oraz z oczekiwaniami środowisk twórczych i słuchaczy obu tych programów.

Nowo projektowana sieć Polskiego Radia składać się będzie sponad 50 stacji nadawczych dużej, średniej i małej mocy, zapewniających odbiór przez około 65% ludności kraju.

W 2004 roku kontynuowano uzupełnianie sieci stacji Programu 4 - Radio BIS, co z uwagi na jej rozległość i stopień komplikacji jest procesem długotrwałym i skomplikowanym.

W związku z wystąpieniem Zarządu Polskiego Radia S.A. formalnie przesunięte zostały z sieci Programu 2 do Programu 4/BIS cztery stacje dużej mocy (Giżycko 92,6 MHz, Kłodzko 97,6 MHz, Siedlce 88,3 MHz, Wałbrzych 87,9 MHz).

W sumie w ubiegłym roku dokonano rezerwacji ośmiu nowych częstotliwości, a w trzech przypadkach dokonano zmiany parametrów technicznych.

5.4 Aktualnie liczba stacji do emisji Programu 4 - Radio BIS, dla których dokonano rezerwacji częstotliwości wynosi 43.

Pozwala to na osiągnięcie pokrycia ludnościowego 62,1 %. Dla porównania w ubiegłym roku pokrycie ludnościowe Programu 4 PR S.A. (z tymczasowym uzupełnieniem sieci stacjami Programu 2) wynosiło 60,63 %.

W celu dalszego rozwoju sieci Programu 4 - Radio BIS i uzyskania docelowego pokrycia zgodnego z projektem sieci konieczne jest wskazanie przez „Polskie Radio” S.A. szczegółowych lokalizacji dla około 10 stacji nadawczych, których częstotliwości znajdują się w dyspozycji Przewodniczącego KRRiT,

Krajowa Rada dokłada wszelkich starań, aby proces rozwoju nowej sieci Programu 4 - Radio BIS maksymalnie przyspieszyć. Podejmowane będą działania w celu zwiększania zasięgu programu, w miarę pozyskiwania nowych możliwości częstotliwościowych.

Aktualna sytuacja nadawcza regionalnych rozgłośni Polskiego Radia

5.5 Uchwała Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji nr 497/98 z 14 grudnia 1998 roku, określiła konieczność rekonfiguracji sieci nadawczych, eksploatowanych przez regionalne spółki radia publicznego w związku ze zmianą podziału administracyjnego kraju.

W ubiegłym roku wyłączona została ostatnia polska stacja radiofoniczna pracująca w tzw. „dolnym” zakresie UKF FM w Siedlcach Łosicach na częstotliwości 68,03 MHz.

Było to możliwe w związku z przyznaniem spółce regionalnej Polskiego Radia - Radio dla Ciebie S.A. możliwości emisji swojego programu na ekwiwalentnej częstotliwości z zakresu 87.5 – 108 MHz.

W 2004 roku Przewodniczący KRRiT wydał 6 decyzji rozszerzających dotychczasowy stan posiadania rozgłośni regionalnych o częstotliwości zlokalizowane w następujących miejscowościach:

- Radio Białystok S.A. – częstotliwość w Białowieży,
- Radio Dla Ciebie S.A. – częstotliwość w Siedlcach Łosicach (przeniesiona z sieci Radia Lublin),

- Radio Lublin S.A. – częstotliwość w Białej Podlaskiej,
- Radio Merkury S.A. – częstotliwości w Bolewicach i Wągrowcu.

Przewodniczący KRRiT dokonał też zmiany parametrów technicznych dla 11 stacji.

Aktualne zasięgi programów ogólnopolskich i regionalnych radia publicznego przedstawiono na mapach stanowiących załącznik do opracowania „Informacja o podstawowych problemach radiofonii i telewizji”.

W 2004 roku Przewodniczący KRRiT wydał 18 decyzji w sprawie rezerwacji nowych częstotliwości i 34 w sprawie zmian technicznych warunków nadawania.

B. TELEWIZJA PUBLICZNA

Działania na rzecz rozszerzenia zasięgu i poprawy odbioru programów nadawanych przez Telewizję Polską S.A.

5.6 Rozwój sieci ogólnopolskich programu 1 i 2 Telewizji Polskiej S.A. realizowany jest zgodnie z uchwały KRRiT Nr 171/95 z 1995 roku. Do dokończenia budowy tych sieci pozostało uruchomienie pięciu obiektów nadawczych dużej mocy. Do tego konieczne będzie uruchomienie, szczególnie w rejonach górskich, wielu stacji retransmisyjnych małej mocy. Po oddaniu do eksploatacji wszystkich planowanych obiektów dużej mocy pokrycie kraju zbliży się do 100 %.

W 2005 roku przewidywane jest oddanie do użytku obiektu nadawczego Ostrołęka. Przewidywana jest także budowa obiektów nadawczych: Łódź - Dąbrowa, Gniezno – Kopaszyn, Krynica – Maślana Góra, Warszawa.

Dla tych obiektów przewidziane zostały kanały do retransmisji programów 1 i 2 Telewizji Polskiej S.A.

Dla programu regionalnego tworzonego przez Oddziały Terenowe TVP S.A. brakuje nowych kanałów telewizyjnych, które mogłyby zostać uruchomione w nowo oddanych obiektach nadawczych.

Oddanie do użytku wymienionych obiektów zamknie proces przyznawania kanałów telewizji naziemnej dla nadawania analogowego. Następnym etapem rozwoju telewizji naziemnej będzie nadawanie cyfrowe.

Rozwój sieci Oddziałów Terenowych TVP S.A.

5.7 Programy regionalne telewizji publicznej są nadawane z wykorzystaniem 42 stacji, co zapewnia 82,054% pokrycia ludnościowego kraju.

W 2004 roku uruchomiono 13 nowych stacji w następujących lokalizacjach: Człuchów, Strzyżów, Przasnysz oraz zmieniono parametry techniczne dla 3 stacji.

Wprowadzony w 1999 roku nowy podział administracyjny spowodował zwiększenie liczby wniosków zarządu TVP S.A., kierowanych do Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji o

powiększenie zasięgu nadawania programów regionalnych. Liczba wniosków zarządu TVP S.A. w tej sprawie wzrosła po podjęciu decyzji o zmianie profilu programów regionalnych.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji nie ma możliwości realizacji tych wniosków, ponieważ nie dysponuje wolnymi kanałami i niestety nie należy spodziewać się zmiany tej sytuacji w najbliższym czasie.

5.8 Pojedyncze nowe stacje mogą pojawić się po dokonaniu weryfikacji pokrycia kraju Programem 1 i Programem 2 TVP S.A. oraz po dokonaniu oceny konieczności uzupełnienia sieci, wykorzystywanych do emisji tych programów, o stacje zapisane w uchwale KRRiT nr 171 z 1995 roku. W ocenie konieczności uzupełnienia sieci dla Programu 1 i Programu 2 TVP S.A. należy też uwzględnić stację w Bytowie, która dotychczas nie została uruchomiona. Weryfikacja powinna objąć też następujące stacje: Czersk, Gniezno, Hajnówka, Krynica-Maślana Góra, Lidzbark Warmiński, Ostrołęka, Wodzisław Śląski.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji nie ma możliwości technicznych dokonania weryfikacji pokrycia kraju Programem 1 i Programem 2 TVP S.A. Weryfikację tę może jedynie dokonać Urząd Regulacji Telekomunikacji i Poczty we współpracy ze Spółką Telewizja Polska S.A.

Po zakończeniu weryfikacji Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, w porozumieniu z prezesem URTiP, podejmie decyzję co do sposobu wykorzystania ewentualnie zwolnionych kanałów, czy przeznaczenia ich do nadawania analogowego lub ich wycofania z przeznaczeniem dla nadawania cyfrowego.

Rozwój sieci służącej do nadawania programów regionalnych będzie możliwy z chwilą wprowadzenia naziemnej telewizji cyfrowej DVB-T.

Działania na rzecz rozwoju radiofonii i telewizji cyfrowej

5.9 W 2004 roku Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji przedstawiła „Wstępne założenia strategii rozwoju naziemnej radiofonii i telewizji cyfrowej w Polsce” oraz brała aktywny udział w dyskusjach nad tym opracowaniem w sejmowych komisjach: Komisji Kultury i Środków Przekazu oraz Komisji Infrastruktury.

Komisje przyjęły 4 listopada 2004 roku stanowisko wysoko oceniające opracowanie KRRiT oraz wskazały na konieczność bezzwłocznego przystąpienia do przechodzenia na technikę cyfrową, aby uzyskać nowe możliwości programowe i rynkowe oraz dobrze realizować proces włączenia się radiofonii i telewizji w budowę społeczeństwa informacyjnego.

Przedstawiciele KRRiT uczestniczą w pracach Międzyresortowego Zespołu ds. Wprowadzenia Telewizji i Radiofonii Cyfrowej w Polsce, powołanego na podstawie Zarządzenia nr 5 z 26 stycznia 2004 roku Prezesa Rady Ministrów.

Międzyresortowy Zespół ds. Wprowadzenia Telewizji i Radiofonii Cyfrowej w Polsce został powołany w celu realizacji następujących zadań:

- opracowania strategii przejścia z techniki analogowej na cyfrową w tym określenie warunków wyłączenia emisji analogowej;
- przygotowania założeń prawno-organizacyjnych stwarzających warunki do wprowadzenia w Polsce systemu nadawania cyfrowego;

- przygotowania propozycji rozwiązań systemowych w celu wprowadzenia telewizji i radiofonii cyfrowej.

W ramach Zespołu powołane zostały grupy robocze, w pracach których udział biorą przedstawiciele KRRiT.

Zespół przygotował opracowanie „Strategia przejścia z techniki analogowej na cyfrową - w zakresie telewizji naziemnej”, które obecnie jest poddawane konsultacjom społecznym.

Informacje na temat rozwoju radiofonii i telewizji cyfrowej w Polsce znajdują się w części „Informacja o podstawowych problemach radiofonii i telewizji”.

Współpraca nadawców ze spółką TP EmiTel Sp. z o.o. w zakresie świadczenia usług operatorskich.

5.10 W marcu 2004 roku piętnaście rozgłośni regionalnych Polskiego Radia podpisało umowy na świadczenie usług operatorskich ze spółką TP EmiTel Sp. z o.o. Umowy te zakończyły ponad roczne negocjacje publicznych nadawców regionalnych z udziałem przedstawiciela KRRiT.

TP EmiTel Sp. z o.o. jest operatorem o pozycji dominującej w zakresie usług, związanych z rozpowszechnianiem programów radiowych i telewizyjnych. Posiada największą w Polsce sieć obiektów nadawczych. Cennik usług operatorskich TP EmiTel był zróżnicowany i każdy nadawca miał inne warunki w zawarte w umowach.

Przedstawiciele rozgłośni regionalnych narzekali również na jakość usług, w związku z wprowadzeniem przez TP EmiTel tzw. obiektów bezobsługowych, co według nich stanowiło niebezpieczeństwo dla zapewnienia ciągłości emisji programów. Podobne stanowisko wspierające wyraziły spółki: Polskie Radio S.A. i Telewizja Polska S.A., które podpisały umowy wcześniej. Jednym z argumentów używanych przez nadawców publicznych w negocjacjach był fakt, że większość obiektów została wybudowana na potrzeby nadawców publicznych i za pieniądze publiczne. Po bardzo długich i trudnych negocjacjach udało się wypracować warunki możliwe do przyjęcia. Umowy zostały podpisane na okres 2 lat.

Krajowa Rada w oparciu o problemy sygnalizowane przez nadawców publicznych, we współpracy z TP EmiTel Sp. z o.o., zwróciła się do radiowych nadawców komercyjnych z wnioskiem o informacje, dotyczące współpracy operatorskiej tego segmentu rynku audiowizualnego. Duża część nadawców stwierdziła, że nie współpracuje z tym operatorem, część była zadowolona z usług, a około 20% wyraziło swoje niezadowolenie. Ta niezadowolona grupa przedstawiła następujące problemy:

- część nadawców bez względu na sytuację finansową została zmuszona do przyjęcia warunków narzuconych przez TP EmiTel,
- spółka nie chciała przedstawić tabel stawek cenowych, na podstawie których wyliczone zostały koszty usług nadawczych i teletransmisyjnych,
- koszty tych usług w porównaniu z innymi operatorami, świadczącymi podobne usługi, są bardzo wysokie.

Niepokoje nadawców publicznych związane z brakiem należytej obsługi obiektów i ważnych punktów nadawczych, związanych z przesyłem sygnału, potwierdziły się 24 lipca 2004 roku, kiedy to od godziny 17.36 do 19.58, czyli przez 2 godziny 22 minuty, nie był emitowany program TVP1 i TVP2 z następujących obiektów: Warszawa, Płock, Ciechanów, Przysucha (tylko nadajnik programu TVP2).

Przerwa trwająca kilka minut wystąpiła również w emisji w/w programów z obiektów Żagań/Wichów, Tarnów, Białogard, Iława, Prehyba, Dęblin, Przysucha.

Na obiektach posiadających systemy rozsiewu satelitarnego emisja programów TVP1 i TVP2 odbywała się bez przerwy.

W związku z zaistniałą awarią służby TVP S.A. nie odbierały sygnałów z Oddziałów Terenowych 24 lipca 2004 roku, w godzinach od 17.36 do 25 lipca 2004 roku do godziny 3.00, co spowodowało zakłócenia emisyjno-produkcyjne przez około 9 godzin.

Awaria, jak wynika z oświadczeń służb TVP S.A. i TP EmiTel Sp. z o.o., wynika z winy operatora. Bezpośrednią jej przyczyną było uszkodzenie, które wystąpiło w bezobsługowym węzle przesyłowym TP EmiTel, mieszczącym się w budynku TVP S.A. W konsekwencji tego zdarzenia (co stwierdziła grupa interwencyjna TP EmiTel, przybyła na miejsce po ponad 1,5 godzinie od zaistnienia awarii), nastąpiło trwałe uszkodzenie w systemie telekomunikacyjnym.

Według służb TVP S.A. zdarzenia tego można było uniknąć, gdyby TP EmiTel stale monitorował urządzenia w bezobsługowym węzle przesyłowym. TP EmiTel wielokrotnie deklarował, że uruchomi system elektronicznego monitoringu pracy urządzeń w obiektach bezobsługowych, na terenie całego kraju, z obiektu centralnego w Krakowie. Niestety, jak się okazało, węzeł w TVP S.A. przy ul. Woronicza w Warszawie nie był monitorowany.

W związku z tym wydarzeniem Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji upoważniła Przewodniczącego KRRiT do złożenia informacji w tej sprawie Prezesowi Rady Ministrów, z uwagi na znaczenie obiektów nadawczych dla bezpieczeństwa i obronności kraju. Prezes Rady Ministrów podjął w tej sprawie postępowanie wyjaśniające.

Prezes spółki Telekomunikacja Polska S.A. (właściciel spółki TP EmiTel) zapewnił Prezesa Rady Ministrów, Krajową Radę Radiofonii i Telewizji oraz władze TVP S.A., że wprowadzone zostały skuteczne działania zabezpieczające przed podobnymi zdarzeniami w przyszłości.

We wrześniu 2004 roku podczas Konferencji Mediów Publicznych w Krakowie nadawcy ponownie omawiali współpracę ze spółką TP EmiTel, w szczególności w kontekście kosztów za świadczone usługi. Rocznie nadawcy publiczni przekazują na rzecz spółki TP EmiTel około 230 mln zł (łącznie z podatkiem VAT), co stanowi 14% środków z tytułu opłat abonamentowych, otrzymywanych przez sektor publiczny. Negocjacje ze spółką trwają. KRRiT zadeklarowała swoją pomoc i udział w tych rozmowach.

VI. KONTROLA DZIAŁALNOŚCI PROGRAMOWEJ NADAWCÓW

6.1 Zadaniem Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji jest sprawowanie kontroli nad działalnością nadawców, w tym między innymi kontroli wyemitowanych programów, audycji i innych przekazów pod kątem ich zgodności z ustawą o radiofonii i telewizji, prawem prasowym, prawem autorskim i innymi regulacjami prawnymi odnoszącymi się do sfery działania mediów elektronicznych. Zaznaczyć należy, że kontrola ta odbywa się wyłącznie w granicach określonych obowiązującym prawem i nie naruszania prawa nadawców do samodzielnego kształtowania programów.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji podejmuje działania kontrolne wobec nadawców publicznych i koncesjonowanych. Media publiczne sprawdzane są pod kątem realizacji szczególnych zadań i powinności określonych w ustawie, natomiast celem kontroli nadawców koncesjonowanych jest sprawdzenie, czy i w jakim stopniu wywiązują się oni z wypełniania obowiązków programowych określonych w koncesji.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji kontroluje także realizację wymagań ustawowych, które obowiązują zarówno nadawców publicznych jak i koncesjonowanych, tj. udział w programie kwot określonych w art. 15 i 15a.

Stałymi narzędziami kontroli programów publicznych i koncesjonowanych są sprawozdawczość programowa nadawców oraz monitoring.

6.2 W nadsyłanych co roku przez nadawców sprawozdaniach z ich działalności programowej zawarte są dane o strukturze gatunkowej nadanych programów oraz dane informujące o realizacji zobowiązań wynikających z ustawy o radiofonii i telewizji, rozporządzeń KRRiT i warunków koncesji.

Zarówno monitoring jak i sprawozdania nadawców pozwalają ocenić respektowanie przez poszczególnych nadawców obowiązującego prawa.

6.3 Podobnie jak w latach poprzednich działania kontrolne KRRiT w roku obejmowały w odniesieniu do nadawców publicznych - realizację zadań i powinności związanych ze statusem nadawców publicznych (art. 21 i 25 ustawy), a w odniesieniu do nadawców koncesjonowanych - realizację warunków koncesji. Wszyscy nadawcy kontrolowani byli, jak co roku, pod kątem przestrzegania obowiązków dotyczących kwot programowych (art. 15, 15a ustawy) oraz ustawowych zobowiązań dotyczących zawartości programu (art. 18 ustawy).

Kontrola działalności programowej nadawców publicznych

6.4 W 2004 roku Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, podobnie jak w latach poprzednich, przeprowadziła analizę sprawozdań z rocznej działalności programowej wszystkich nadawców publicznych - radiowych i telewizyjnych.

Analizą objęto programy nadawane przez następujące podmioty:

- Polskie Radio S.A., tj.: cztery programy ogólnokrajowe: PR 1, PR 2, PR 3 i Radio BIS, oraz program dla zagranicy - Radio Polonia;
- 17 rozgłośni regionalnych radia publicznego, które mają swoje siedziby w następujących miastach: Białystok, Bydgoszcz, Gdańsk, Katowice, Kielce, Koszalin, Kraków, Lublin, Łódź, Olsztyn, Opole, Poznań, Rzeszów, Szczecin, Warszawa, Wrocław i Zielona Góra;
- TVP S.A., tj.: dwa programy ogólnokrajowe - TVP 1 i TVP 2, program TVP 3 Regionalna, czyli program wspólny oraz programy emitowane w pasmach rozłączonych przez dwanaście oddziałów terenowych TVP S.A, zlokalizowanych w Białymstoku, Bydgoszczy, Gdańsku, Krakowie, Katowicach, Lublinie, Łodzi, Poznaniu, Rzeszowie, Szczecinie, Warszawie, Wrocławiu, a także program TV Polonia - adresowany do Polaków zamieszkujących poza granicami kraju.

6.5 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, na podstawie sprawozdań nadawców publicznych, badała następujące kwestie szczegółowe:

- strukturę gatunkową programów w rocznym czasie emisji;
- udział w programach audycji realizujących szczególne zadania mediów publicznych, wynikające z art. 21 ustawy o radiofonii i telewizji, tj. audycji służących umacnianiu rodziny, kształtowaniu postaw prozdrowotnych i zwalczaniu patologii społecznych, (art. 21 ust. 2 pkt 7, 7a, 8);
- udział w programach audycji adresowanych do mniejszości narodowych i grup etnicznych (art. 21 ust. 2 pkt 9);
- udział w programach audycji oświatowych dla szkół i innych placówek oświatowo-wychowawczych (art. 25 ust. 2);
- strukturę gatunkową programów dla odbiorców za granicą (art. 25 ust. 1);
- kwoty wymagane w ustawie o radiofonii i telewizji następujących audycji i pozycji programu:
  - a) w odniesieniu do nadawców radiowych i telewizyjnych:
    - kwoty utworów słowno-muzycznych w języku polskim w łącznym czasie emisji utworów słowno-muzycznych w programie (art. 15 ust. 2);
  - b) w odniesieniu do nadawców telewizyjnych:
    - kwoty audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim (art. 15 ust. 1);
    - kwoty audycji europejskich (art. 15 ust. 3);
    - kwoty audycji wytworzonych przez europejskich producentów niezależnych (art. 15a ust. 1).

6.6 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji przeprowadziła także analizę programów pod kątem zagadnień i problemów szczegółowych. Dotyczyła ona:

- **obecności w programach telewizji publicznej audycji poświęconych kulturze**

KRRiT badała udział w programach Telewizji Polskiej S.A. audycji popularyzujących kulturę, tj. audycje, w których prezentowane są w całości dzieła kultury (spektakle teatralne, baletowe operowe i wykonania utworów muzycznych) oraz audycje, które zawierają informacje o wydarzeniach kulturalnych, przedstawiają opinie i komentarze dotyczące kultury oraz omawiają zjawiska, trendy, utwory i sylwetki twórców. Analizowano również miejsce tych audycji w programach TVP SA oraz częstotliwość i regularność z jaką się w nich ukazują. Podstawą analizy były układy ramowe programów Programu 1, Programu 2, TVP 3 Regionalnej oraz programy ramowe 12 oddziałów terenowych, obowiązujące od jesieni 2004 roku.

- **obecności problematyki dotyczącej regionu w programach rozgłośni regionalnych radia publicznego**

Analizowano udział w tych programach audycji realizujących tzw. misję regionalną, określoną przez KRRiT (uchwały KRRiT nr 398/2003 i 44/2004), jako zaspokajanie potrzeb mieszkańców regionu w dziedzinie informacji, objaśniania, poradnictwa oraz wymiany poglądów i opinii na tematy dotyczące życia danego regionu (społecznego, gospodarczego, politycznego, szeroko pojętej kultury, nauki, sportu i rekreacji), a także informowania o wydarzeniach i sprawach ogólnokrajowych i zagranicznych w aspekcie ich znaczenia dla regionu. Realizując tak określoną misję regionalną rozgłośnie powinny nadawać programy o charakterze uniwersalnym, tzn. programy, w których będą poruszane wszelkie problemy dotyczące regionu i wykorzystywane różne formy i gatunki radiowe. W celu realizacji tych zadań Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji ustaliła, że w programie każdej rozgłośni udział warstwy słownej – tj. audycji słownych i warstwy słownej w audycjach słowno-muzycznych (po wyłączeniu autopromocji programu, tj. zapowiedzi i jingli audycji i programu oraz płatnych elementów programu) ma stanowić nie mniej niż 33% tygodniowego czasu nadawania programu w godzinach 5.00 – 1.00, a udział problematyki regionalnej w programie każdej rozgłośni ma wynosić nie mniej niż 28 godzin w tygodniu w porze 5.00 – 1.00. Podstawą analizy były sprawozdania z działalności programowej w 2004 roku nadesłane przez nadawców.

Wyniki przeprowadzonych analiz zostały przedstawione w części „Informacja o podstawowych problemach radiofonii i telewizji”.

Kontrola działalności programowej nadawców koncesjonowanych

A. Radio

6.7 W 2004 roku Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, podobnie jak w latach ubiegłych, prowadziła monitoring programów koncesjonowanych nadawców radiowych, będący narzędziem kontroli wypełniania przez nadawców warunków koncesji w nadawanych programach. Obok bezpośredniej realizacji ustawowej funkcji kontrolnej wobec nadawców KRRiT sformułowała w ubiegłym roku przed monitoringiem dodatkowy ważny cel - a mianowicie zbadanie lokalnych i regionalnych rynków radiowych z punktu widzenia zróżnicowania nadawanych programów i przedstawianej słuchaczom oferty programowej. Finalnym wynikiem takiego badania ma być sporządzenie „mapy” programów radiowych dostępnych słuchaczom na poszczególnych obszarach kraju i w poszczególnych

miejsowościach. „Mapę” tę wyznaczają z jednej strony założenia polityki koncesyjnej KRRiT, konkretyzujące się w udzielanych koncesjach na programy o różnym charakterze i zawartości, a także w szczegółowych zapisach programowych w tych koncesjach, z drugiej zaś – działania nadawców w zakresie rozpowszechnianego programu. Istotna jest więc odpowiedź na pytanie, jaki jest rzeczywisty kształt (charakter i zawartość) nadawanych programów, w zestawieniu z założeniami i wymaganiami w tym zakresie zawartymi w koncesjach.

Podstawę do odpowiedzi na tak postawione pytanie, czyli do analizy lokalnych rynków radiowych, stanowi monitoring programów w układzie terytorialnym: wojewódzkim, regionalnym, w odniesieniu do dużych aglomeracji miejskich itp. Monitoring taki, poza tym że tak jak w każdym przypadku ma na celu kontrolę wypełniania zapisów koncesji przez nadawców, pozwala jednocześnie zaobserwować zróżnicowanie i podobieństwa programów nadawanych na jakimś określonym obszarze i scharakteryzować zawartość dostępnej słuchaczom na tym obszarze oferty programowej. Charakterystyka tej oferty, jej zalet i niedoborów, stanowi, zgodnie z dyspozycją art. 36 ust. 1 ustawy o radiofonii i telewizji, ważną przesłankę dla dalszych decyzji koncesyjnych KRRiT w odniesieniu do danego obszaru.

Monitoring programów w układzie terytorialnym KRRiT rozpoczęła w 2003 roku; skontrolowano wówczas programy stacji radiowych działających w aglomeracji warszawskiej. W ubiegłym roku KRRiT przeprowadziła monitoring programów rozpowszechnianych w czterech sąsiadujących ze sobą województwach na południu Polski, tj. w województwie dolnośląskim, śląskim, małopolskim i opolskim. Monitoringiem objęto nadawane w tych województwach programy o zasięgu lokalnym, ponadlokalnym i regionalnym (stacje diecezjalne), czyli programy słyszalne tylko na danym obszarze. Nie monitorowano programów o zasięgu ogólnokrajowym i ponadregionalnym; ponieważ są one dostępne na terenie każdego województwa, nie stanowią o specyfice oferty żadnego z nich. Zbadano w sumie 42 programy o zasięgu lokalnym i ponadlokalnym (regionalnym), rozpowszechniane w wymienionych województwach, czyli niemal wszystkie spośród nadawanych, w tym w województwie dolnośląskim – 9 programów, w województwie śląskim – 16 programów, w małopolskim – 13 programów, w opolskim – 4 programy.

KRRiT przeprowadziła też w trybie interwencji monitoring trzech programów nadawanych poza wymienionymi województwami, tj. (po jednym) w województwie mazowieckim, wielkopolskim i kujawsko-pomorskim. Efektem monitoringu jest ocena realizacji zapisów koncesji w tych programach.

Zdecydowana większość spośród 45 monitorowanych w 2004 roku stacji radiowych nadawała program na podstawie koncesji nowo przyznanych (ponownie lub po raz pierwszy) w latach 2001 – 2003. Jedynie w dwóch przypadkach przedmiotem kontroli był program stacji, których koncesje właśnie wygasają. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji wykorzystuje wyniki tego monitoringu przy ocenie dotychczasowej działalności nadawcy występującego z wnioskiem o ponowne przyznanie koncesji.

W odniesieniu do stacji działających na podstawie nowo przyznanych koncesji głównym kryterium kontroli programu był założony w koncesji charakter tego programu. Charakter programu różnicuje szczegółowe obowiązki nadawcy w zakresie rodzajów nadawanych audycji i wymaganych treści programowych, a w przypadku stacji o zasięgu lokalnym – również wymagany wymiar tematyki lokalnej w programie. Z tego względu charakter programu jest podstawową kategorią opisu programu stacji.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji przyjęła kilka podstawowych „formatów” w tym zakresie, definiując program o charakterze uniwersalnym i programy wyspecjalizowane.

Wśród zbadanych 45 stacji o zasięgu lokalnym i regionalnym (stacje diecezjalne), monitorowanych w ubiegłym roku, znalazły się programy o następującym charakterze:

- 23 stacje nadające programy o charakterze określonym w koncesji jako uniwersalny,
- 6 stacji nadających programy o charakterze wyspecjalizowanym – muzycznym, z formatem z zakresu muzyki rozrywkowej,
- 2 stacje nadające programy o charakterze wyspecjalizowanym – muzycznym lub muzyczno-literackim, poświęcone muzyce jazzowej lub klasycznej i filmowej,
- 1 stacja nadająca programy o charakterze określonym w koncesji jako wyspecjalizowany - motoryzacyjny,
- 13 stacji nadających programy o charakterze wyspecjalizowanym - społeczno-religijne.

Monitorując programy KRRiT kontynuowała także, podjętą w latach wcześniejszych, kontrolę programów stacji w ramach poszczególnych grup kapitałowych i porozumień nadawców (ESKA, AGORA, Ad Point, Multimedia, Y-Radio, Porozumienie Programowe PLUS).

6.8 Monitoring został przeprowadzony zgodnie z ustaloną, jednolitą metodą, gwarantującą dokładność, rzetelność i obiektywizm analizy. Monitoring obejmował w każdym przypadku pełny tydzień emisji programu stacji (168 godzin emisji programu). Analizę przeprowadzano w losowo wybranych terminach, na podstawie nagrań poemisyjnych otrzymywanych od nadawców. Kwalifikacji z punktu widzenia realizacji zapisów koncesji i budowy programu podlegały wszystkie nadane w badanym okresie audycje oraz inne przekazy. W odniesieniu do warstwy słownej programu stosowano zasadę, że uwzględnia się i poddaje klasyfikacji nie tylko nadane na antenie audycje, ale wszelkie pojawiające się w programie wypowiedzi, w tym także pojedyncze wypowiedzi prezenterów. W toku analizy stosowano ścisłe, zweryfikowane kryteria kwalifikacji nadawanych audycji i innych pozycji programu do określonych kategorii gatunkowych oraz do audycji i innych przekazów realizujących zapisy koncesji.

Monitoring prowadzony był w kilku turach w ciągu roku. Pominięto miesiące wakacyjne, podczas których wielu nadawców wprowadza uproszczony układ programu, nie odzwierciedlający jego zawartości w zwykłym okresie.

Wyniki monitoringu radiowych stacji koncesjonowanych o zasięgu lokalnym, działających na podstawie nowo przyznaných koncesji, zostały przedstawione w części „Informacja o podstawowych problemach radiofonii i telewizji”.

B. Telewizja

6.9 W 2004 roku Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji sprawdzała zgodność nadawanego programu z ustawą o radiofonii i telewizji (art. 15, 15a), w 32 programach telewizyjnych nadawców koncesjonowanych. Skontrolowano także 20 wyspecjalizowanych telewizyjnych programów satelitarnych pod kątem obecności w nich audycji, realizujących specjalizację programu. Krajowa Rada badała także strukturę gatunkową programów 4 nadawców rozpowszechniających programy drogą naziemną (TVN, Polsat, TV 4, TV Niepokalanów Puls) Kontrolę przeprowadzono na podstawie danych sprawozdawczych nadesłanych przez nadawców.

Wyniki przeprowadzonej analizy zostały przedstawione w części „Informacja o podstawowych problemach radiofonii i telewizji”.

Badania odbioru programów radiowych i telewizyjnych

6.10 Jednym z ustawowych zadań Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji jest organizowanie badań treści i odbioru programów radia i telewizji. (art. 6 ust. 2 pkt 5 ustawy o radiofonii i telewizji.).

W 2004 roku, podobnie jak w roku ubiegłym, KRRiT korzystała z wyników dwóch badań telemetrycznych: OBOP-Taylor Nelson i AGB Polska, oraz jedyne go dostępnego na rynku badania radiometrycznego firmy SMG/KRC.

Wymienione badania pokazują wielkość widowni i audytorium programów poszczególnych stacji i pojedynczych audycji w ich ramach (telewizja) lub poszczególnych pasm programowych w ciągu dnia (radio). Badania te pozwalają także dokonywać analiz przekrojowych dla dłuższych okresów, umożliwiając śledzenie tendencji i zmian na rynku nadawców, pozwalają formułować prognozy krótko i długoterminowe, dotyczące kierunku rozwoju nadawców.

W tym zakresie Krajowa Rada prowadziła analizy dotyczące badania wielkości widowni i audytorium nadawców radiowych i telewizyjnych, zarówno publicznych jak i koncesjonowanych. Analizą objęte były wszystkie stacje naziemne: ogólnopolskie, ponadregionalne, regionalne i lokalne. Przeprowadzone analizy obrazowały pozycje poszczególnych nadawców na rynku mediów.

Wyniki analiz badań odbioru programów zostały przedstawione w części „Informacja o podstawowych problemach radiofonii i telewizji”.

6.11 W 2004 roku przeprowadzono badania jakościowe, dotyczące preferencji i oczekiwań odbiorców stacji publicznych i koncesjonowanych - ogólnopolskich, lokalnych i ponadlokalnych (regionalnych i ponadregionalnych).

Zlecone przez KRRiT badanie było pierwszym od wielu lat badaniem na temat oczekiwań pod adresem mediów przeprowadzonym na taką skalę. Przeprowadzono je w marcu 2004 roku, na ogólnopolskiej, liczącej 1275 osób, reprezentatywnej próbie ogółu mieszkańców Polski powyżej 15 roku życia. Było ono realizowane metodą wywiadu na kwestionariuszu ankiety – zadawano, oddzielnie, pytania o oczekiwania badanych pod adresem telewizji i o oczekiwania pod adresem radia.

Wyniki badania oczekiwań odbiorców pod adresem programów radia i telewizji preferencje w zakresie programu zostały przedstawione w rozdziale II w części Sprawozdanie KRRiT z rocznego okresu działalności oraz w części „Informacja o podstawowych problemach radiofonii i telewizji”.

VII. KONTROLA DZIAŁALNOŚCI REKLAMOWEJ I SPONSORSKIEJ NADAWCÓW TELEWIZYJNYCH I RADIOWYCH

7.1 Zarówno planowe kontrole działalności nadawców telewizyjnych i radiowych, jak również wszelkie działania interwencyjne związane z działalnością reklamową i sponsorską nadawców, przeprowadzono zgodnie z uprawnieniami Przewodniczącego Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, zawartymi w ustawie z 29 grudnia 1992 roku o radiofonii i telewizji.

Kontrolą planową objęto wszystkich nadawców, natomiast działania interwencyjne podejmowane były w zależności od potrzeb, na podstawie monitoringu nadawców, analizy badań telemetrycznych i radiometrycznych, a także informacji uzyskanych od podmiotów działających na rynku mediów.

Informacje o czasie wyemitowanych reklam i o wpływach z emisji reklam znajdują się w części informacyjnej, w rozdziale I (Telewizja i radiofonia publiczna) i II (Telewizja i radiofonia koncesjonowana).

Kontrola działalności reklamowej i sponsorskiej w Telewizji Polskiej S.A.

7.2 Analiza przesłanych dokumentów oraz programów oddziałów terenowych z Krakowa, Poznania (antena lubuska), Rzeszowa i Wrocławia nie wykazała naruszeń przepisów obowiązujących nadawcę w zakresie reklamy i sponsoringu.

W wyniku analizy dokumentacji, nadanych reklam, audycji sponsorowanych i nagrań poemisyjnych, stwierdzono w telewizji publicznej występowanie następujących naruszeń w zakresie przepisów, regulujących działalność reklamową i sponsorską:

- przekroczenie obowiązującego limitu emisji reklam w godzinie emisji programu (naruszenie art. 16 ust. 2 ustawy o radiofonii i telewizji) stwierdzono w programie OTV Katowice,
- emisję reklamy ukrytej (naruszenie art. 16 c ww. ustawy) stwierdzono w programie TVP 1,
- nieprawidłowe wskazanie sponsora (naruszenie art. 17 ust. 1 ww. ustawy). Wskazania sponsorskie były nieprawidłowe – zawierały widok kilku produktów, zachętę do zakupu lub skorzystania z usług sponsora, w następujących programach: TVP 1, TVP 2, TVP Polonia, OTV Białystok, OTV Bydgoszcz, OTV Gdańsk, OTV Lublin, OTV Poznań, OTV Szczecin i OTV Warszawa,

- brak właściwego oznaczenia bloku reklamowego (naruszenie art. 16 ust. 1 ww. ustawy) stwierdzono w programach: TVP 2 i OTV Lublin,
- przerwanie audycji w celu emisji reklamy (naruszenie art. 16 a ust. 7 ww. ustawy) stwierdzono w programie OTV Poznań,
- zbyt krótki blok poświęcony wyłącznie telesprzedaży (naruszenie art. 16 ust. 3 ww. ustawy) stwierdzono w programie OTV Katowice,
- nieprawidłową ewidencję reklam (naruszenie § 8 ust. 2 rozporządzenia KRRiT w sprawie sposobu prowadzenia działalności reklamowej i telesprzedaży w programach radiowych i telewizyjnych) stwierdzono w programach: OTV Gdańsk i OTV Łódź,
- przekroczenie czasu trwania wskazania sponsorskiego (naruszenie § 2 ust. 1 rozporządzenia KRRiT w sprawie sposobu sponsorowania audycji lub innych przekazów) stwierdzono w programach: TVP 1, TVP 2, OTV Lublin, OTV Szczecin,
- nieprawidłową ewidencję audycji sponsorowanych (naruszenie § 5 ust. 1 ww. rozporządzenia) stwierdzono w programach: TVP 1, TVP 2, OTV Katowice.

Zestawienie uchybień stwierdzonych podczas kontroli planowej w telewizji publicznej

	2002 r. *		2003 r.**		2004 r. **	
	Liczba programów w których stwierdzono uchybienie	%	Liczba programów w których stwierdzono uchybienie	%	Liczba programów w których stwierdzono uchybienie	%
Przekroczenie obowiązującego limitu reklam w godzinie emisji programu	0	0,0%	1	6,7%	1	6,7%
Emisja kryptoreklamy/reklamy ukrytej	1	10,0%	1	6,7%	1	6,7%
Nieprawidłowe wskazania sponsora	2	20,0%	4	26,7%	10	66,7%
Brak właściwego oznaczenia bloku reklamowego	1	10,0%	2	13,3%	2	13,3%
Przerwanie programu w celu emisji reklam	0	0,0%	0	0,0%	1	6,7%
Zbyt krótkie bloki poświęcone wyłącznie telesprzedaży	0	0,0%	0	0,0%	1	6,7%
Nieprawidłowa ewidencja reklam	4	40,0%	6	40,0%	2	13,3%
Przekroczenie czasu trwania wskazania sponsorskiego	1	10,0%	2	13,3%	4	26,7%
Nieprawidłowa ewidencja audycji sponsorowanych	3	30,0%	5	33,3%	3	20,0%
Braki w archiwizacji	5	50,0%	0	0,0%	0	0,0%

* w 2002 roku skontrolowano 10 programów

** w latach 2003 i 2004 skontrolowano 15 programów

7.3 W wyniku podjętych działań interwencyjnych stwierdzono w programach telewizji publicznej naruszenia w zakresie następujących przepisów regulujących działalność reklamową i sponsorską:

- emisję loterii promocyjnej (naruszenie art. 16 b ust. 1 pkt 4 ustawy o radiofonii i telewizji*) stwierdzono w programach: TVP 1 i TVP 2,

* zgodnie ze stanem prawnym obowiązującym do 30 kwietnia 2004 roku

- przekroczenie limitu emisji reklam w godzinie emisji programu (naruszenie art. 16 ust. 2 ww. ustawy) stwierdzono w programach: TVP 1 (dwukrotnie) i TVP 2,
- przerwanie audycji w celu emisji reklamy, co stanowiło uszczerbek dla wartości audycji (naruszenie art. 16 a ust. 2 ww. ustawy) stwierdzono w programie TVP 1,
- nieprawidłowe przerwanie audycji w celu emisji reklamy (naruszenie art. 16 a ust. 3 i 7 ww. ustawy) stwierdzono w programach: TVP 1 i TVP 2,
- nieprawidłowe oznaczenie sponsorowanej audycji (naruszenie art. 17 ust. 1 ww. ustawy) stwierdzono w programie TVP 1,
- naruszenie art. 16 b ust. 1 pkt 2 ww. ustawy. Emitowana przez programy: TVP 1, TVP 2 i TVP 3 reklama wykorzystywała w swym wizerunku znak towarowy i opakowanie związane z napojem alkoholowym.

Kontrola działalności reklamowej w Polskim Radiu S.A.

7.4 Kontrolę działalności reklamowej i sponsorskiej Polskiego Radia (PR I; II; III; Radio BIS), a także 17 rozgłośni regionalnych Polskiego Radia przeprowadzono w pierwszym półroczu 2004 roku. Analizie poddano nagrania czterech godzin programu wyemitowanego w kontrolowanym dniu, jak również wymaganą obowiązującymi przepisami dokumentację.

Celem kontroli planowej było sprawdzenie zgodności działań nadawców z przepisami, wynikającymi z ustawy o radiofonii i telewizji, rozporządzeń KRRiT i innych aktów prawnych obowiązujących nadawcę.

Analiza przesłanych materiałów wykazała u 4 nadawców naruszenie przepisów w zakresie działalności reklamowej i sponsorskiej.

Do dwóch nadawców (stanowi to 9,5% skontrolowanych), którzy w rażący sposób naruszyli obowiązujące przepisy, Przewodniczący KRRiT na podstawie art. 10 ust. 2 i ustawy o radiofonii i telewizji skierował wezwanie do bezzwłocznego dostosowania działań nadawcy do obowiązujących przepisów i przesłania wyjaśnień oraz informacji o podjętych decyzjach, mających na celu wyeliminowanie stwierdzonych nieprawidłowości. Są to niżej wymienieni nadawcy:

- Radio Zachód S.A. – program miejski. W programie miejskim w Zielonej Górze w kontrolowanym dniu wielokrotnie wyemitowano reklamę promującą miejsca spożywania alkoholu, która naruszała art. 16 b ust. 1 pkt 2 ustawy o radiofonii i telewizji.
- Radio Wrocław S.A. – program regionalny. W programie regionalnym w kontrolowanym dniu wyemitowano zapowiedź audycji „Odjazd”, podając w niej szerokie informacje o „Dolnośląskim rankingu klubów” wraz z nazwami klubów i ich adresami. Przytoczona forma przekazu wyczerpuje definicje kryptoreklamy (reklamy ukrytej) określonej art. 4 ust. 11 ww. ustawy. Emisja kryptoreklamy (reklamy ukrytej) narusza art. 16 c ww. ustawy. Ponadto wyemitowano informację o sponsorze nagród zachęcającą do nabycia produktów sponsora (naruszenie art. 17 ust. 4 ww. ustawy).

Nadawcy bezzwłocznie dostosowali działalność do obowiązujących przepisów i udzielili wyjaśnień w ww. sprawach.

Do dwóch nadawców, u których stwierdzono inne naruszenia skierowane zostały upomnienia, zwracające uwagę na nieprzestrzeganie obowiązujących przepisów i konieczność podjęcia natychmiastowych działań, zmierzających do uniknięcia tego typu sytuacji w przyszłości. Są to niżej wymienieni nadawcy:

- Radio Kielce S.A. W emitowanym programie stwierdzono przekroczenie czasu wskazania sponsora, co stanowi naruszenie § 2 pkt 1 rozporządzenia KRRiT w sprawie sposobu sponsorowania audycji lub innych przekazów,
- Radio Łódź S.A. W przedstawionych do kontroli materiałach stwierdzono:
  - brak prawidłowego oznaczania bloków reklamowych na początku i na końcu, co stanowi naruszenie § 4 pkt 1 rozporządzenia KRRiT w sprawie sposobu prowadzenia działalności reklamowej i telesprzedaży w programach radiowych i telewizyjnych oraz szczegółowych zasad ograniczeń w zakresie przerywania filmów fabularnych i telewizyjnych w celu nadania reklamy lub telesprzedaży,
  - brak niektórych danych w ewidencji reklam, co stanowi naruszenie § 8 pkt 1 i 2 ww. rozporządzenia KRRiT.

W porównaniu do roku ubiegłego odnotowano wzrost zauważonych przepisów w zakresie działalności reklamowej i sponsorskiej w radiofonii publicznej. W 2003 roku nie stwierdzono żadnego naruszenia przepisów w tej grupie nadawców.

7.5 W trakcie bieżącego monitorowania działalności reklamowej i sponsorskiej Polskiego Radia stwierdzono poniższe naruszenia przepisów w Programie I:

- emisję loterii promocyjnej - stanowiło to naruszenie art. 16 b ust. 1 pkt 4 ustawy o radiofonii i telewizji*,
- emisję reklamy ukrytej - stanowiło to naruszenie art. 16 c ww. ustawy,
- emisję nieprawidłowego wskazania sponsora, zawierającego zachętę do nabycia produktów sponsora – stanowiło to naruszenie art. 17 ust. 4 ww. ustawy.

Na skutek wezwania Przewodniczącego KRRiT nadawca bezzwłocznie dostosował działalność do obowiązujących przepisów.

Kontrola działalności reklamowej i sponsorskiej koncesjonowanych nadawców telewizyjnych rozpowszechniających program drogą naziemną i satelitarną

7.6. Planową kontrolą objęto 30 programów koncesjonowanych nadawców rozpowszechniających program drogą naziemną i satelitarną. Analiza przesłanych dokumentów oraz programów: TVN Siedem, TVN Turbo, Hipika, Telezakupy Mango 24, Canal + Żółty, Ale Kino, Canal + Niebieski Sport nie wykazała naruszeń przepisów obowiązujących nadawcę w zakresie reklamy i sponsoringu.

W wyniku analizy dokumentacji, nadanych reklam, audycji sponsorowanych i nagrań poemisyjnych, stwierdzono u koncesjonowanych nadawców telewizyjnych, rozpowszechniających program drogą naziemną i satelitarną, występowanie następujących naruszeń przepisów regulujących działalność w zakresie reklamy i sponsoringu:

- emisję reklamy ukrytej (naruszenie art. 16 c ustawy o radiofonii i telewizji) stwierdzono w programach: Polsat i iTV,
- brak właściwego oznaczenia bloku reklamowego lub telesprzedaży (naruszenie art. 16 ust. 1 ww. ustawy) stwierdzono w programach: TVN, TVN 24, iTV, Kino Polska, Pilot,
- nieprawidłowe wskazanie sponsora (naruszenie art. 17 ust. 2 i 4 ww. ustawy) stwierdzono w programach: PULS i Kino Polska,

* zgodnie ze stanem prawnym obowiązującym do 30 kwietnia 2004 roku.

- emisję reklamy piwa przed godziną 20.00 (naruszenie art. 16 b ust. 1 pkt 2 ww. ustawy) stwierdzono w programie Polsat Sport,
- nieprawidłową ewidencję reklam (naruszenie § 8 rozporządzenia KRRiT w sprawie sposobu prowadzenia działalności reklamowej i telesprzedaży w programach radiowych i telewizyjnych) stwierdzono w programach: Puls, Niezależnej Telewizji Lokalnej Radomsko, TV 4, TVN, TVN Meteo, TV Dolnośląskiej, TV Vigor, TV Bryza, TV Zielona Góra, Prywatnej Telewizji Aval, Edusat, Pilot, MINIMAX,
- przekroczenie czasu trwania wskazania sponsorskiego (naruszenie § 2 ust. 1 rozporządzenia KRRiT w sprawie sposobu sponsorowania audycji lub innych przekazów) stwierdzono w programach: PULS i Canal + Polska,
- nieprawidłową ewidencję audycji sponsorowanych (naruszenie § 5 ust. 1 ww. rozporządzenia) stwierdzono w programach: Polsat, Polsat 2, Niezależnej Telewizji Lokalnej Radomsko, TV4, TVN, Telewizji Regionalnej Zagłębia Miedziowego, TV Dolnośląskiej, TV Vigor, TV Bryza, TV Zielona Góra, Prywatnej Telewizji Aval, Kino Polska,
- naruszenie § 1 i 3 rozporządzenia KRRiT w sprawie sposobów utrwalania i przechowywania przez nadawców audycji, reklam i innych przekazów stwierdzono w programach: Kino Polska, Tele 5 i Trwam.

Zestawienie uchybień stwierdzonych podczas kontroli planowej nadawców koncesjonowanych rozpowszechniających program drogą naziemną i satelitarną

	2002 r. *		2003 r.**		2004 r. ***	
	Liczba programów, w których stwierdzono uchybienie	%	Liczba programów, w których stwierdzono uchybienie	%	Liczba programów, w których stwierdzono uchybienie	%
Przekroczenie obowiązującego limitu reklam w godzinie	0	0,0%	1	3,5%	0	0,0%
Emisja kryptoreklamy/reklamy ukrytej	1	8,3%	1	3,5%	1	3,3%
Nieprawidłowe wskazania sponsora	2	16,7%	2	6,9%	2	6,7%
Brak właściwego oznaczenia bloku reklamowego	1	8,3%	7	24,1%	5	16,7%
Zbyt krótkie bloki poświęcone wyłącznie telesprzedaży	1	8,3%	1	3,5%	0	0,0%
Nieprawidłowa ewidencja reklam	11	91,7%	10	34,5%	13	43,3%
Przekroczenie czasu trwania wskazania sponsorskiego	0	0,0%	1	3,5%	2	6,7%
Nieprawidłowa ewidencja audycji sponsorowanych	10	83,3	9	31,0%	12	40,0%
Braki w archiwizacji	0	0,0%	0	0,0%	3	10,0%
Reklama piwa w czasie chronionym	0	0,0%	0	0,0%	1	3,3%

* w 2002 roku skontrolowano 12 programów,

** w 2003 roku skontrolowano 29 programów,

*** w 2004 roku skontrolowano 30 programów.

7.7 W telewizjach koncesjonowanych, rozprowadzających program drogą naziemną i satelitarną, stwierdzono występowanie następujących naruszeń przepisów regulujących działalność reklamową i sponsorską:

- emisję reklamy piwa przed godziną 20⁰⁰ (naruszenie art. 16 b ust. 1 pkt 2 ustawy o radiofonii i telewizji) stwierdzono trzykrotnie w programie Canal + Niebieski Sport (Przewodniczący KRRiT decyzją nr 4/2004 nałożył na nadawcę karę pieniężną w wysokości 1 000 zł) i jednokrotnie w programach: Telewizji PULS, Tele 5, TVN Siedem,
- emisję loterii promocyjnej (naruszenie art. 16 b ust. 1 pkt 4 ww. ustawy) stwierdzono w programach Telewizji POLSAT, TV 4, TVN,*
- emisję reklamy wykorzystującej zaufanie małoletnich, jakie pokładają oni w innych osobach (naruszenie art. 16 b ust. 2 pkt 3 ww. ustawy), sprzyjającej zachowaniom zagrażającym zdrowiu i bezpieczeństwu (art. 18 ust. 3), propagującej postawy sprzeczne z moralnością i dobrem społecznym (art. 18 ust. 1), zagrażającej moralnemu rozwojowi małoletnich (art. 18 ust. 4) i naruszającej godność ludzką ludzi starszych (art. 16 b ust. 3 pkt 1) stwierdzono w programach Telewizji POLSAT, TV 4, TVN Siedem,
- emisję reklamy nawołującej bezpośrednio małoletnich do nabywania produktów (naruszenie art. 16 b ust. 2 pkt 1 ww. ustawy) stwierdzono w programie Telewizji POLSAT,
- emisję reklamy ukrytej (naruszenie art. 16 c ww. ustawy) stwierdzono w programie Telewizji Polsat,
- nieprawidłowe przerywanie filmów w celu emisji reklam (naruszenie art.16 ust. 4 ww. ustawy) stwierdzono w programie Telewizji Polsat. Przewodniczący KRRiT, decyzją nr 8/2004, nałożył na nadawcę karę pieniężną w wysokości 1 238 000 zł,
- emisję nieoznaczonej reklamy (naruszenie art. 16 ust. 1 ww. ustawy) stwierdzono w programie Telewizji Polsat,
- nieprawidłową informację o sponsorze wystawy *Dorato Volt Party* (naruszającą 16 b ust. 1 pkt 2 ww. ustawy) stwierdzono w programach Telewizji Polsat, TV 4, TVN Siedem,
- przekroczenie limitu emisji reklam w godzinie programu (naruszenie art. 16 ust. 2 ww. ustawy) stwierdzono w programach Telewizji POLSAT, Tele 5,
- naruszenie art. 16 b ust. 1 pkt 2 ww. ustawy. Emitowana przez TVN reklama wykorzystywała w swym wizerunku znak towarowy i opakowanie związane z napojem alkoholowym.

Kontrola działalności reklamowej i sponsorskiej koncesjonowanych nadawców telewizyjnych rozpowszechniających program drogą kablową

7.8 W 2004 roku przeprowadzono cztery kontrole działalności reklamowej i sponsorskiej w programach telewizyjnych nadawców kablowych, oraz dodatkowo jedną, którą przeprowadzono na skutek docierających do KRRiT skarg na działalność nadawców. Planowane kontrole w trzech przypadkach objęły nadawców, rozpowszechniających program w ramach koncesji największych operatorów sieci kablowych, takich jak Telewizja Kablowa VECTRA S.A., Telewizja Kablowa TOYA Sp. z o.o. oraz TELE-TOP Grupa Multimedia Polska Sp. z o.o. W czwartym przypadku kontrola dotyczyła tych nadawców, którzy w ostatnim roku otrzymali koncesje i rozpoczęli nadawanie własnego programu. Łącznie kontrolą w 2004 roku objęto 84 nadawców.

Kontrola wykazała, że 36 (42,85%) z wybranych do kontroli nadawców nie prowadzi działalności programowej w sieciach telewizji kablowej na podstawie posiadanej koncesji.

* zgodnie ze stanem prawnym obowiązującym do 30 kwietnia 2004 roku.

We wskazanej liczbie jest 33 nadawców, którzy nadają na podstawie koncesji Telewizji Kablowej VECTRA S.A. (7 nadawców) oraz TELE-TOP Grupy Multimedia Polska Sp. z o.o. (26 nadawców).

W stosunku do 5 (10,4%) spośród kontrolowanych nadawców nie zgłoszono uwag i zastrzeżeń, dotyczących prowadzonej w programach działalności reklamowej i sponsorskiej.

Analiza wyemitowanego programu wykazała, że najczęściej powtarzały się następujące uchybienia:

- **brak ewidencji nadanych reklam i telesprzedaży lub nieprawidłowe prowadzenie ewidencji (23 nadawców),**
- brak właściwego oznaczenia przekazów reklamowych lub telesprzedaży (10 nadawców),
- nadawanie zakazanej reklamy (10 nadawców), w tym:
  - reklama ukryta (9 nadawców),
  - reklama usług medycznych * (3 nadawców),
  - reklama napojów alkoholowych (1 nadawca),
- **wykorzystywanie w reklamach głosu lub wizerunku osób, które prowadziły audycje informacyjne i publicystyczne (3 nadawców),**
- **brak ewidencji audycji sponsorowanych lub nieprawidłowe prowadzenie ewidencji (8 nadawców),**
- niewłaściwe wskazanie sponsora audycji (5 nadawców)
- **zachęcanie do kupna lub innego udostępniania towarów lub usług sponsora w audycjach sponsorowanych (3 nadawców),**
- **przekroczenie czasu wskazania sponsora audycji (3 nadawców),**
- brak należytej archiwizacji lub zła jakość archiwizowanych materiałów (8 nadawców).

Zestawienie najczęściej stwierdzonych uchybień w latach 2001-2004

Rodzaj uchybienia	2001 r.	2002 r.	2003 r.	2004 r.
Brak ewidencji nadanych reklam lub nieprawidłowe prowadzenie ewidencji	83,8%	50,0%	63,2%	47,9%
Brak właściwego oznaczenia przekazów reklamowych	30,6%	33,3%	40,4%	20,8%
Nadawanie zakazanej reklamy	25,8%	21,0%	28,1%	20,8%
Przekroczenie dopuszczalnego czasu nadawania reklam	24,2%	16,1%	24,6%	4,2%
Brak ewidencji sponsorowanych audycji lub nieprawidłowe prowadzenie ewidencji	19,4%	17,7%	10,5%	16,7%
Niewłaściwe wskazanie sponsora audycji	6,5%	3,2%	0,0%	10,4%
Przekroczenie dopuszczalnego czasu Wskazania sponsora	8,1%	6,5%	0,0%	6,3%
Sponsorowanie audycji, których sponsorowanie jest niedozwolone	4,8%	4,8%	12,3%	4,2%
Brak należytej archiwizacji lub zła jakość archiwizowanych materiałów	9,7%	6,5%	14,0%	16,7%

* Zgodnie ze stanem prawnym obowiązującym do 30 kwietnia 2004 roku.

Kontrola działalności reklamowej i sponsorskiej ogólnopolskich koncesjonowanych nadawców radiowych

7.9 Koncesjonowani nadawcy ogólnopolscy, Radio RMF FM i Radio Zet, zostali poddani, zgodnie z planem rocznym, kontroli w czerwcu 2004 roku.

Kontrola działalności reklamowej i sponsorskiej ogólnopolskich koncesjonowanych nadawców radiowych została przeprowadzona na podstawie: analizy dokumentacji, emitowanych reklam, audycji sponsorowanych oraz przesłuchanego materiału poemisijnego.

W trakcie przeprowadzania kontroli nie stwierdzono w programach ww. nadawców naruszeń przepisów, obowiązujących w zakresie działalności reklamowej i sponsorskiej oraz archiwizacji programu.

7.10 Poza planową, prowadzono bieżące kontrole zgodności działalności reklamowej i sponsorskiej nadawców z obowiązującymi przepisami. W przypadkach naruszenia przepisów nadawcy byli wzywani przez Przewodniczącego KRRiT do natychmiastowego dostosowania działalności nadawcy do obowiązujących przepisów.

W trakcie bieżącej kontroli działalności reklamowej i sponsorskiej ogólnopolskich koncesjonowanych nadawców radiowych stwierdzono:

- emisję niedozwolonej reklamy loterii promocyjnej (naruszenie art. 16b. ust. 1 pkt 4 ustawy o radiofonii i telewizji^{*}) – RMF FM i Radio Zet (w związku z powtórным naruszeniem tego przepisu Decyzją Przewodniczącego KRRiT, Radio Zet zostało ukarane karą pieniężną w wysokości 60 000 zł),
- emisję reklamy piwa przed godziną 20.00 (naruszenie art. 16 b ww. ustawy) stwierdzono w programie Radia RMF FM,
- emisję reklamy z wykorzystaniem głosu osób, które prowadziły audycje informacyjne stwierdzono w Radiu Zet. Stanowi to naruszenie § 6 rozporządzenia KRRiT w sprawie sposobu prowadzenia działalności reklamowej i telesprzedaży w programach radiowych i telewizyjnych,
- emisję reklamy naruszającej godność ludzką stwierdzono w Radiu Zet. Stanowi to naruszenie art. 16b ust. 3 pkt 2 ww. ustawy.

Kontrola działalności reklamowej i sponsorskiej lokalnych koncesjonowanych nadawców radiowych

3

7.11 Celem dorocznej kontroli nadawców radiowych była analiza przestrzegania przepisów obowiązujących w zakresie reklamy i sponsoringu, a także ocena funkcjonowania lokalnego radiowego rynku reklamowego w 2004 roku.

Kontrolę przeprowadzono w trzech turach, analizując nagrania programu wyemitowanego w godzinach: 7⁰⁰–9⁰⁰ i 15⁰⁰–17⁰⁰. Terminy wynikały z rocznego planu pracy.

- I tura 13 lutego 2004 roku;
- II tura 19 marca 2004 roku;
- III tura 17 czerwca 2004 roku.

^{*} Zgodnie ze stanem prawnym obowiązującym do 30 kwietnia 2004 roku.

Przeprowadzenie kontroli w różnych terminach miało na celu, przede wszystkim, umożliwienie podjęcia bezzwłocznej interwencji w przypadku naruszenia przepisów, a także jak najszybsze przekazanie nadawcom wyników kontroli. Kontrolą objęto 180 lokalnych komercyjnych nadawców radiowych.

Do 110 nadawców nie zgłoszono zastrzeżeń w zakresie prowadzonej działalności obejmującej reklamę i sponsoring, a także archiwizację programu. Stanowi to 61,11% skontrolowanych nadawców. W porównaniu z wynikami kontroli przeprowadzonej w 2003 roku zanotowano niewielki wzrost liczby nadawców, których działalność reklamowa i sponsorska nie wzbudzała zastrzeżeń. W 2003 roku nie zgłoszono uwag do 104 ze 176 nadawców, co stanowiło 59,1%.

Do 9 nadawców, co stanowi 5,0% skontrolowanych (w 2003 roku również do 9 nadawców), którzy w rażący sposób naruszyli obowiązujące przepisy, Przewodniczący KRRiT, na podstawie art. 10 ust. 2 i 3 ustawy o radiofonii i telewizji skierował wezwania do bezzwłocznego dostosowania działalności do obowiązujących przepisów i przesłania wyjaśnień oraz informacji o podjętych działaniach, mających na celu wyeliminowanie stwierdzonych nieprawidłowości.

W programach 62 nadawców (34,4%), stwierdzono mniej istotne naruszenia przepisów. Tych nadawców zobowiązano do niezwłocznego wprowadzenia procedur, zapobiegających wystąpieniu podobnych nieprawidłowości w przyszłości.

Realizując wnioski pokontrolne w IV kwartale 2004 roku przeprowadzono ponowną kontrolę 9 nadawców, u których w trakcie pierwszej kontroli stwierdzono rażące naruszenia przepisów, oraz kontrolę 16 nadawców, którzy nie mogli być poddani kontroli w I półroczu (są to nowi koncesjonariusze lub koncesjonariusze, którzy otrzymali zgodę na zmianę warunków nadawania).

Kontrola wykazała ponowne naruszenie prawa i niedostosowanie działalności reklamowej do obowiązujących przepisów przez Radio ALFA z Krakowa. W związku z powyższym Przewodniczący KRRiT decyzją nr 14/2004 z 31 grudnia 2004 roku nałożył na nadawcę karę w wysokości 5 000 złotych.

Do 13 nadawców nie zgłoszono zastrzeżeń, natomiast u 11 nadawców stwierdzono drobne uchybienia. Na uwagę zasługuje fakt, iż nadawcy poddani ponownej kontroli (za wyjątkiem Radia Alfa) dostosowali się do wezwania Przewodniczącego KRRiT i bezzwłocznie skorygowali błędy w swojej działalności reklamowej i sponsorskiej.

Poniżej przedstawiono zestawienie najistotniejszych naruszeń przepisów stwierdzonych w czasie planowych kontroli w latach 2002-2004 oraz kroków dyscyplinujących podjętych w tych latach wobec nadawców.

Zestawienie najistotniejszych naruszeń przepisów (w %)

Rodzaj naruszenia	Rok 2002*	Rok 2003**	Rok 2004***
Brak odpowiedzi na wezwanie Przewodniczącej	0,6	0,6	0,0
Reklama wyrobów i rekwizytów tytoniowych	0	0	0,5
Nieprawidłowa reklama napojów alkoholowych	0,6	0	3,4
Nieprawidłowa reklama usług medycznych	6,2	4,5	1,4
Emitowanie reklamy ukrytej (kryptoreklamy)	0	5,5	3,4
Przekroczenie czasu reklamowego	1,1	0,5	1,0
Niewłaściwe oznaczenie reklamy	4,5	2,5	2,0
Nieprawidłowa ewidencja reklam	14,0	8,5	6,9
Wyemitowanie zbyt wielu informacji o sponsorze	1,5	5,3	9,6
Przekaz zachęca do korzystania z usług sponsora	0,7	1,3	1,4
Przekroczenie dopuszczalnego czasu wskazania sponsora	2,2	4,0	1,4
Nieprawidłowa ewidencja audycji sponsorowanych	16,2	7,2	5,5
Brak należytej archiwizacji	4,0	4,5	1,0

Działania dyscyplinujące podjęte wobec nadawców, u których w trakcie kontroli planowej stwierdzono naruszenie przepisów w zakresie reklamy i sponsoringu

Podjęte działania dyscyplinujące	2002 r.*	2003 r.**	2004 r.***
Kara pieniężna nałożona przez Przewodniczącą KRRiT	1	1	1
Wezwanie Przewodniczącej KRRiT do zaniechania działań naruszających przepisy	15	9	9
Pismo określające naruszenia przepisów wraz z prośbą o nadesłanie wyjaśnień	62	61	62

* w 2002 roku skontrolowano 178 nadawców,

** w 2003 roku skontrolowano 199 nadawców,

*** w 2004 roku skontrolowano 203 nadawców (w tym 180 lokalnych komercyjnych nadawców radiowych).

7.12 Poza kontrolami planowymi, na skutek zgłoszeń radiosłuchaczy lub skarg w 2004 roku podjęto 11 działań interwencyjnych w sprawach naruszania przepisów dotyczących reklamy i sponsoringu.

- 4 interwencje dotyczyły naruszenia zapisów zawartych w art. 16 b ust.1 pkt 4 ustawy o radiofonii i telewizji*. Emitowano niedozwoloną reklamę loterii promocyjnej,
- 3 interwencje dotyczyły naruszenia zapisów zawartych w art. 16 b ust.3 pkt 1 ww. ustawy. Emitowano reklamę z udziałem lektora, naśladowującego osobę jękającą się,
- 1 interwencja dotyczyła naruszenia zapisów art. 16 c ustawy o radiofonii i telewizji. Emitowano reklamę ukrytą,
- 1 interwencja dotyczyła naruszenia zapisów art. 16 b ust.1 pkt 3 ww. ustawy. Emisja niedozwolonej reklamy usług medycznych*,
- 1 interwencja dotyczyła naruszenia zapisów zawartych w art. 16 b ust.1 pkt 1 ww. ustawy. Emisja reklamy informującej o zakazie sprzedaży papierosów osobom niepełnoletnim w sposób promujący jeden z koncernów tytoniowych,
- 1 interwencja dotyczyła naruszenia zapisów zawartych w art. 16 b ust.1 pkt 2 ww. ustawy. Emisja reklamy imprezy pt.: „Sporty piwne”.

Nadawcy zostali pouczeni i wezwani do zaprzestania emisji powyższych reklam. Wszyscy bezzwłocznie dostosowali się do wezwań.

Decyzje o ukaraniu nadawców za naruszenia obowiązujących przepisów w zakresie działalności reklamowej i sponsorskiej

7.13 Do najczęstszych naruszeń obowiązującego prawa w zakresie działalności reklamowej i sponsorskiej zaliczyć należy brak prawidłowego ewidencjonowania wyemitowanych reklam i audycji sponsorowanych. Nadawcy prowadzą ewidencje reklam i audycji sponsorowanych, jednak często niezgodnie z zasadami określonymi w rozporządzeniach KRRiT.

Do najistotniejszych naruszeń przepisów zaliczyć należy niezgodne z przepisami oznaczanie sponsorów audycji, nadawanie reklamy towarów i usług, których reklama jest zakazana (napoje alkoholowe, usługi medyczne, wyroby i rekwizyty tytoniowe) oraz nadawanie reklamy ukrytej.

Decyzjami Przewodniczącego KRRiT nałożono w 2004 roku 10 kar pieniężnych za rażące naruszenia przepisów dotyczących działalności reklamowej i sponsoringu. Ukarano 7 nadawców telewizyjnych i 3 nadawców radiowych. Za przekroczenie dopuszczalnego czasu

* Zgodnie ze stanem prawnym obowiązującym do 30 kwietnia 2004 roku.

emisji reklam nałożono 5 kar, za emisję niedozwolonej reklamy nałożono 4 kary, za emisję kryptoreklamy 1 karę. Ukarano nadawców na łączną kwotę 1 453 000 zł, w tym Polsat S.A. na kwotę 1 238 000 zł za niewłaściwe przerywanie filmów reklamami, niedostosowanie się do nowych przepisów i wezwań Przewodniczącej KRRiT.

Wykaz decyzji Przewodniczącego KRRiT o nałożeniu kar w 2004 roku, za nieprzestrzeganie przepisów regulujących działalność w zakresie reklamy i sponsoringu:

1. Polsat S. A. za emisję kryptoreklamy – kara w wysokości 20 000 zł (decyzja nr 2/2004 z 16 marca 2004 roku);
2. Canal + Cyfrowy Sp. z o.o. (Telewizja CANAL + NIEBIESKI SPORT) za dwukrotną emisję reklamy piwa przed godziną 20.00 – kara w wysokości 1 000 zł (decyzja nr 4/2004 z 15 kwietnia 2004 roku);
3. Polskie Radio S.A. za emisję reklamy loterii promocyjnej – kara w wysokości 25 000 zł (decyzja nr 5/2004 z 26 kwietnia 2004 roku);
4. Radio ZET Sp z o.o. za emisję reklamy promocyjnej – kara w wysokości 60 000 zł (decyzja nr 6/2004 z 30 kwietnia 2004 roku);
5. Telewizja Polska S.A. (Program 2 TVP) za przekroczenie obowiązującego limitu emisji reklam w godzinie programu – kara w wysokości 19 000 zł (decyzja nr 7/2004 z 3 czerwca 2004 roku);
6. POLSAT S.A. za nieprawidłowe przerywanie audycji w celu emisji reklamy – kara w wysokości 1 238 000 zł (decyzja nr 8/2004 z 3 czerwca 2004 roku);
7. Telewizja Polska S.A. (Oddział TVP w Katowicach) za przekroczenie obowiązującego limitu emisji reklam w godzinie programu – kara w wysokości 12 500 zł (decyzja nr 10/2004 z 6 lipca 2004 roku);
8. Telewizja Polska S.A. (Program 1 TVP) za przekroczenie obowiązującego limitu emisji reklam w godzinie programu – kara w wysokości 67 500 zł (decyzja nr 11/2004 z 23 sierpnia 2004 roku);
9. ANTEL Sp. z o.o. (Telewizja Tele 5) za przekroczenie obowiązującego limitu emisji reklam w godzinie programu – kara w wysokości 5 000 zł (decyzja nr 12/2004 z 12 grudnia 2004 roku);
10. Wojciech Jaworski (Radio ALFA Kraków) za promocję napojów alkoholowych – kara w wysokości 5 000 zł (decyzja nr 14/2004 z 31 grudnia 2004 roku).

VIII. DZIAŁALNOŚĆ MIĘDZYNARODOWA KRAJOWEJ RADY RADIOFONII I TELEWIZJI

Działania KRRiT związane z członkostwem Polski w Unii Europejskiej

Zadania KRRiT jako organu działającego w europejskim sektorze mediów audiowizualnych

8.1 Integracja europejska i włączenie Polski we współtworzenie oraz realizowanie wspólnotowej polityki audiowizualnej i medialnej oznacza istotne zadania dla Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji.

KRRiT musiała zarówno sama włączyć się we wszystkie dziedziny polityki audiowizualnej UE, jak i uczestniczyć w wypracowywaniu strategii i polityki państwa polskiego w tych dziedzinach. Zgodnie z systemami prawnymi oraz tradycjami demokratycznymi i kulturowymi państw członkowskich UE, państwa te ustanawiały organy regulacyjne w różny sposób, w efekcie czego istnieje zróżnicowanie zarówno w odniesieniu do ich modeli, kompetencji, jak i środków służących zachowaniu ich niezależności. W większości krajów ciała regulacyjne mają charakter kolegialnego organu decyzyjnego, którego członkowie są powoływani przez władze wykonawcze, władze ustawodawcze, władze ustawodawcze i wykonawcze, władze sądownicze, przez ruchy i grupy społeczne.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, zgodnie z art. 3 dyrektywy o telewizji bez granic, ma obowiązek zapewnić stosowanie przepisów dyrektywy przez nadawców podlegających jurysdykcji polskiej. Może to wymagać reagowania na działania stron trzecich, w tym obywateli innych Państw Członkowskich, którzy zgodnie z przepisami prawa krajowego będą mogli zwracać się do właściwych organów sądowych lub innych władz polskich w celu zapewnienia stosowania przez nadawców prawa.

Zadanie to obejmuje nie tylko nadzór nad nadawcami znajdującymi się w polskiej jurysdykcji, ale też podejmowanie działań w przypadku, gdyby przepisy dyrektywy były łamane przez programy ponadgraniczne docierające do Polski z innych krajów członkowskich. Krajowa Rada ma wtedy obowiązek nawiązania kontaktów z organem regulacyjnym kraju, w którego jurysdykcji znajduje się nadawca, jak również z Komisją Europejską, aby zapobiec łamaniu prawa wspólnotowego. W przypadkach określonych w art. 2a dyrektywy, Krajowa Rada ma prawo – po wyczerpaniu innych możliwości – zawieszenia rozprowadzania programów ponadgranicznych, łamiących przepisy art. 22 (ust. 1 i 2) i 22a dyrektywy.

Wiąże się z tym uczestnictwo w konsultacjach międzynarodowych, wymaganych w celu rozwiązania ewentualnych konfliktów jurysdykcyjnych. Przeniesiony do polskiej ustawy

o radiofonii i telewizji zespół kryteriów (określonych w art. 2 dyrektywy), wykorzystywanych do ustalania, w jurysdykcji którego państwa znajduje się nadawca ponadgraniczny, wymaga zbadania i rozważenia wielu czynników związanych ze strukturą, organizacją i działalnością programową nadawcy, jak również współpracy i konsultacji z organami regulacyjnymi innych krajów.

Po przystąpieniu Polski do stworzonego przez art. 3a dyrektywy systemu ochrony prawa dostępu widzów do ważnych wydarzeń (art. 20b ustawy o radiofonii i telewizji), zadaniem KRRiT jest nadzorowanie przestrzegania tych przepisów.

Chodzi o to, by szanowane były prawa nie tylko widzów polskich do obejrzenia w telewizji ogólnodostępnej wydarzeń znajdujących się na polskiej liście, ale także prawa widzów w innych krajach – gdyby prawa wyłączności do wydarzeń objętych listą innego kraju wykupił polski nadawca. Może to wymagać rozstrzygnięcia konfliktów między nadawcami, oceny, który z nich właściwie stosuje przepisy, a który nie, analizy cen żądanych przez nadawcę programu kodowanego od nadawcy programu ogólnodostępnego w Polsce lub innym kraju, współpracy z władzami i organami regulacyjnymi z innych krajów, itp.

Zgodnie z art. 4 dyrektywy, Krajowa Rada ma obowiązek co dwa lata składać Komisji Europejskiej sprawozdanie dotyczące wykonania postanowień art. 4 i 5 (promocja produkcji europejskiej i niezależnej).

Sprawozdanie to musi zawierać dane statystyczne, dotyczące osiągnięcia udziału produkcji europejskiej i niezależnej w czasie nadawania w każdym z programów telewizyjnych podlegających jurysdykcji danego państwa członkowskiego, ewentualne przyczyny nieosiągnięcia tego udziału w każdym przypadku oraz podjęte lub planowane działania na rzecz jego osiągnięcia.

Ze względu na opisany powyżej program intensywnych prac nad nowelizacją dyrektywy i zmianami w polityce audiowizualnej Unii Europejskiej, **KRRiT aktywnie uczestniczy w konsultacjach i pracach analitycznych z tym związanych, jak również w pracach struktur unijnych.**

Dostosowanie prawa polskiego do prawa unijnego oznacza zniesienie ograniczeń kapitałowych dla podmiotów unijnych inwestujących w radiofonie i telewizję w Polsce (przy zachowaniu ograniczenia 49% dla podmiotów pozaunijnych).

Dla KRRiT wiąże się to z różnymi obowiązkami, w tym z właściwym prowadzeniem polityki koncesyjnej, w tym określaniem warunków koncesji zgodnie z wymogami międzynarodowymi i polską polityką medialną, jak również zapobieganiem ewentualnej nadmiernej koncentracji.

Liczne obowiązki musi realizować KRRiT w związku z przepisami wspólnotowymi, dotyczącymi pomocy publicznej dla radiofonii i telewizji publicznej.

Komunikat Komisji Europejskiej z 2001 roku w sprawie stosowania zasad pomocy państwowej dla publicznej radiofonii i telewizji służy przedstawieniu kryteriów, którymi Komisja będzie kierować się przy podejmowaniu decyzji w sprawie skarg na finansowanie z publicznych środków nadawców publicznych. Z samej treści Komunikatu Komisji Europejskiej (pkt 60) wynika jednak, że ocena skutków pomocy państwowej dla konkurencji i rozwoju handlu musi być dokonywana na podstawie okoliczności konkretnego przypadku, przy uwzględnieniu cech danego rynku. Dla ewentualnej oceny dokonywanej przez Komisję istotne znaczenie mają działania, podejmowane przez KRRiT oraz dostarczane przez nią informacje i analizy.

Implementacja wspólnotowych regulacji audiowizualnych

8.2 Końcowym etapem procesu przygotowań do akcesji i dostosowywania do prawa wspólnotowego było znowelizowanie 1 maja 2004 roku ustawy o radiofonii i telewizji. Do dnia przystąpienia Polska realizując zobowiązania akcesyjne implementowała najistotniejsze wspólnotowe regulacje, dotyczące sfery audiowizualnej.

Główne ramy wspólnotowej polityki audiowizualnej zawiera dyrektywa Rady nr 89/552/EWG w sprawie koordynacji niektórych przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych Państw Członkowskich dotyczących wykonywania telewizyjnej działalności transmisyjnej, znowelizowana w 1997 roku dyrektywą Rady i Parlamentu Europejskiego nr 97/36/WE – tzw. dyrektywa o telewizji bez granic.

Powyższe, istotne dla sfery audiowizualnej regulacje wspólnotowe znalazły swoje odzwierciedlenie w znowelizowanej ustawie o radiofonii i telewizji oraz w wydanych przez Krajową Radę Radiofonii i Telewizji, na podstawie przepisów ustawy, rozporządzeniach wykonawczych.

Najistotniejsze przepisy dyrektywy przeniesione do polskiego porządku prawnego dotyczą m.in. zasad określania właściwości jurysdykcyjnej nad nadawcami, promocji audycji europejskich oraz audycji europejskich wytworzonych przez producentów niezależnych, szczegółowej definicji audycji europejskiej, ochrony małoletnich oraz regulacji reklamy i sponsorowania audycji telewizyjnych.

Istotne aspekty, dotyczące wspólnotowych reguł ochrony praw widzów do śledzenia wydarzeń o dużym znaczeniu dla społeczeństwa zostały odzwierciedlone w rozporządzeniu z 21 kwietnia 2004 roku Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji w sprawie list wydarzeń uznanych przez inne państwa europejskie za ważne wydarzenia oraz zasad wykonywania wyłącznych praw do telewizyjnych transmisji takich wydarzeń.

Polski ustawodawca implementując dyrektywę o telewizji bez granic skorzystał również z wprowadzenia możliwości obniżenia wysokości udziału w programie telewizyjnym audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim i audycji europejskich, w stosunku do nadawców w pierwszym roku rozpowszechniania przez nich programu; programów wyspecjalizowanych, dla których brak jest wystarczającej liczby audycji europejskich i audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim oraz programów rozpowszechnianych wyłącznie w sposób satelitarny lub kablowy dostępnych w całości za opłatą. Regulacje w tym zakresie określa rozporządzenie Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z 4 listopada 2004 roku w sprawie niższego udziału w programie telewizyjnym audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim i audycji europejskich. Ustalone w nim niższe progi mają odpowiadać realnym możliwościom poszczególnych grup nadawców, a jednocześnie gwarantować wypełnienie tych obowiązków na najwyższym możliwym poziomie.

Do krajowego porządku prawnego, wprowadzono także wspólnotowe reguły konkurencji, dotyczące finansowania działalności nadawców publicznych, świadczonej w ogólnym interesie gospodarczym, oparte m. in. na zapisach dyrektywy Komisji 80/723/EWG z 25 czerwca 1980 roku w sprawie przejrzystości stosunków finansowych między Państwami Członkowskimi i przedsiębiorstwami publicznymi, a także w sprawie przejrzystości finansowej wewnątrz określonych przedsiębiorstw. Uwzględniono również wskazania Komunikatu Komisji Europejskiej z 15 listopada 2001 roku w sprawie stosowania reguł dotyczących pomocy publicznej dla publicznej radiofonii i telewizji.

Zgodnie z przepisami znowelizowanej ustawy o radiofonii i telewizji nadawcy publiczni zobowiązani są prowadzić odrębną księgowość dla działalności, wynikającej z realizacji misji publicznej i dla pozostałej działalności. Kontroli wykorzystania środków

abonamentowych oraz zapewnieniu przejrzystości służyć składane przez nadawców publicznych sprawozdania z wykorzystania tych środków oraz o ponoszonych kosztach. Sprawozdania te są podstawą do ustalania wysokości środków abonamentowych przekazywanych na realizację zadań misyjnych przez publicznych nadawców.

Zasady te uszczegóławia, wydane na podstawie tych przepisów, rozporządzenie Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z 3 czerwca 2004 roku w sprawie uzupełnienia opisu zasad prowadzenia dokumentacji związanej z polityką rachunkowości w spółkach radiofonii i telewizji publicznej oraz określenia sposobu sporządzenia sprawozdań kwartalnych i rocznych składanych Krajowej Radzie Radiofonii i Telewizji przez spółki radiofonii i telewizji publicznej.

Mając na względzie zasady zawarte w Traktacie Ustanawiającym Wspólną Europejską, nowy kształt ustawy o radiofonii i telewizji wprowadził całkowitą liberalizację kapitałową względem podmiotów pochodzących z państw wchodzących w skład Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

Nowelizacja dyrektywy o telewizji bez granic – udział KRRiT w wypracowaniu stanowiska Polski

8.3 W lipcu 2004 roku Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji przyjęła stanowisko w odniesieniu do przyszłości europejskiej polityki audiowizualnej w świetle komunikatu Komisji Europejskiej w tej sprawie (dokumenty zostały udostępnione na stronach internetowych KRRiT).

Stanowisko to zostało przekazane Ministrowi Kultury. W oparciu o tę propozycję Komitet Europejski Rady Ministrów 30 lipca 2004 roku przyjął stanowisko Polski w odniesieniu do przyszłości europejskiej polityki audiowizualnej. Dokument ten został przekazany Komisji Europejskiej.

W stanowisku tym odniesiono się do wszystkich sześciu tematów, będących przedmiotem konsultacji na forum wspólnotowym, pod kątem oceny aktualnych regulacji z tego zakresu i zasadności wprowadzenia odpowiednich zmian do wspólnotowych regulacji. Tematy te to:

- wydarzenia o zasadniczym znaczeniu społecznym;
- promocja różnorodności kulturalnej i konkurencyjności europejskiej produkcji programowej;
- ochrona praw konsumentów w sferze reklamy, sponsorowania i telesprzedaży i autopromocji;
- ochrona małoletnich i ładu publicznego – prawo do odpowiedzi;
- zastosowanie dyrektywy, w tym ustalanie właściwości kraju w stosunku do określonego nadawcy;
- dostęp do krótkich fragmentów dotyczących wydarzeń, będących przedmiotem praw wyłącznych.

W przyjętym stanowisku uznano, że trzy tematy w sprawie nowelizacji dyrektywy są szczególnie ważne: kwestia jurysdykcji, kwestia wspierania twórczości audiowizualnej i kinematograficznej oraz kwestia przyszłego zakresu dyrektywy. W tej ostatniej sprawie, podzielono pogląd, że usługi społeczeństwa informacyjnego nie rozpowszechniły się jeszcze na tyle, by już dzisiaj należało rozciągać na nie zawarte w dyrektywie przepisy odnośnie treści audiowizualnych. Jednak sytuacja bardzo szybko się zmienia. W dobie zacierania się podziałów pomiędzy tradycyjnie pojmowanym programem radiowym i telewizyjnym, a

nowymi rodzajami usług audiowizualnych on-line, w szczególności tzw. streaming media w Internecie, mogących mieć podobny wpływ na kształtowanie opinii, jak obecnie telewizja, wskazano na potrzebę przeprowadzenia starannej analizy takich sytuacji. Prace te powinny też dotyczyć form stopniowalnej regulacji, samoregulacji i współregulacji zawartości, odpowiednich do charakteru usług audiowizualnych i informacyjnych oraz platform wykorzystywanych do ich rozpowszechniania. W przyszłości nowelizacja dyrektywy o telewizji bez granic z tego punktu widzenia może okazać się nieunikniona, zatem przygotowania do tego należy podjąć już dzisiaj, nie przesądzając o szczegółowym terminie zmiany dyrektywy w tej dziedzinie.

8.4 W odniesieniu do wydarzeń o zasadniczym znaczeniu społecznym, generalnie uznano, iż istniejące postanowienia dyrektywy są ważne i potrzebne oraz odpowiadają zakładanym celom. Gwarantują one, iż nadawcy nie będą rozpowszechniać na zasadzie wyłączności wydarzeń uznawanych przez dane państwo członkowskie za ważne społecznie, w sposób uniemożliwiający znacznej liczbie odbiorców powszechny do nich dostęp w telewizji ogólnodostępnej.

Mając na względzie złożoność tej problematyki, a także zróżnicowanie środków, podejmowanych przez poszczególne państwa członkowskie, w celu implementacji art. 3a dyrektywy, celem wypracowania jak najbardziej spójnej interpretacji tych przepisów, a przez to ułatwienie świadczenia usług związanych z rozpowszechnianiem telewizyjnym, wydaje się, iż warte rozważenia mogłoby się okazać sformułowanie wytycznych (np. w formie komunikatu interpretacyjnego), wskazujących na czynniki, jakie powinny być wzięte pod uwagę przy stosowaniu tych postanowień dyrektywy przez poszczególne państwa członkowskie.

8.5 W odniesieniu do drugiego tematu, dotyczącego zagadnienia tzw. europejskich kwot ekranowych z zadowoleniem, przyjęto konkluzję Komisji Europejskiej, iż nie będzie się proponować zmiany systemu kwot produkcji europejskiej. Nieco inaczej odniesiono się do kwestii kwoty europejskiej produkcji niezależnej. Dominująca w Europie praktyka pozbawiania producentów niezależnych, wszelkich praw majątkowych do utworów przez nich wytworzonych, znacznie osłabia producentów i ogranicza ich możliwości rozwoju oraz utrudnia pozyskiwanie inwestorów. Tym samym osłabia konkurencyjność europejskiego sektora produkcji niezależnej i ogranicza perspektywy jego rozwoju.

W niektórych krajach wprowadzono już przepisy zobowiązujące nadawców do określenia zasad współpracy z producentami niezależnymi, opartych na poszanowaniu ich praw majątkowych do wytworzonych utworów.

Punkt 31 preambuły do dyrektywy 97(36)EC wymienia własność praw do wtórnego użytku, jako jedno z kryteriów, które państwa członkowskie powinny brać pod uwagę przy definiowaniu producenta niezależnego. Podobnie jak inne kryteria wymienione w tym punkcie, nie jest ono obowiązujące. W pracach nad zmianą dyrektywy należy rozważyć zmianę charakteru i statusu prawnego tych kryteriów. Obecnie bowiem niedostatecznie gwarantują one rozwój sektora produkcji niezależnej, a więc osiągnięcie gospodarczych i kulturalnych celów, dla realizacji których przepisy o produkcji niezależnej zostały wprowadzone. Rzecz jednak nie w ścisłej harmonizacji definicji producenta niezależnego we wszystkich krajach członkowskich, lecz raczej w tym, by wszystkie trzy wymienione w preambule kryteria (w tym własność praw do wtórnego użytku) były stosowane przez kraje członkowskie przy formułowaniu krajowej definicji producenta niezależnego.

8.6 W odniesieniu do trzeciego tematu uznano, iż sformułowane w dyrektywie ogólne zasady, odnoszące się do reklamy telewizyjnej, sponsorowania i telesprzedaży, zawarte w dyrektywie definicje, standardy ukierunkowane na ochronę małoletnich, ochronę konsumenta, poszanowanie godności ludzkiej oraz poszanowanie integralności utworów są sformułowane w sposób właściwy. Postęp technologiczny i zmiany jakie zaszły na rynku od ostatniej zmiany dyrektywy sprawiły jednak, iż konieczne okazało się uwzględnienie w regulacji wspólnotowej nowych form reklamy, telesprzedaży i sponsoringu, w szczególności w ramach przepisów dyrektywy, dotyczących formy i prezentacji przekazów reklamowych.

Z zadowoleniem przyjęto wydanie komunikatu interpretacyjnego Komisji Europejskiej w sprawie pewnych aspektów przepisów na temat reklamy telewizyjnej w dyrektywie o telewizji bez granic, ukierunkowanego na wyjaśnienie, w jaki sposób odpowiednie przepisy dyrektywy stosuje się do nowych form i technik reklamowych, które pojawiły się wraz z rozwojem technologii i rynku. Wyrażono przekonanie, iż przestrzeganie zasad ogólnych, jakimi są ochrona konsumentów, ochrona małoletnich, poszanowanie godności ludzkiej, poszanowanie nienaruszalności utworów oraz praw osób uprawnionych powinno zostać zapewnione również w odniesieniu do nowych form reklamy, w tym tych opartych na zaawansowanych technologiach cyfrowych i wykorzystujących elementy interaktywne.

Wskazano że ważne jest, aby nowa dyrektywa zachęcała do rozwijania form koregulacji i samoregulacji, przy aktywnym wsparciu niezależnych krajowych organów regulacyjnych, w celu uzupełnienia i zapewnienia większej efektywności stosowania określonych w nowej dyrektywie zasad, odnoszących się do reklamy, telesprzedaży i sponsorowania.

8.7 W odniesieniu do czwartego tematu, czyli ochrony małoletnich i ładu publicznego, prawa do odpowiedzi również uznano istniejące postanowienia dyrektywy za adekwatne. Pozytywnie odniesiono się do projektu nowego zalecenia Parlamentu Europejskiego i Rady o ochronie małoletnich i godności ludzkiej oraz o prawie do odpowiedzi w odniesieniu do konkurencyjności europejskiego przemysłu audiowizualnego i usług informacyjnych on-line. Podkreślono, iż zasadne jest rozpoczęcie debaty w sprawie najbardziej adekwatnego sposobu realizacji nakreślonych w nim celów. Zapewnienie bardziej efektywnego sposobu ochrony dzieci i młodzieży oraz poszanowania godności ludzkiej, uwzględniając poziom upowszechnienia nowych technologii, usług na nich opartych, nowych platform oferujących dostęp do treści usług informacyjnych jest zagadnieniem o istotnym znaczeniu. Podkreślono, że o ile nie stwierdzono zasadniczych trudności w stosowaniu przepisów, dotyczących prawa do odpowiedzi w odniesieniu do telewizji, to inaczej wygląda rzecz w przypadku nowych mediów. Celowe jest zatem opracowanie reguł w tym zakresie, zapewniających możliwość korzystania z prawa do odpowiedzi w przypadku wszystkich mediów. W tym kontekście warto zwrócić uwagę na prace Rady Europy nad projektem zalecenia w sprawie prawa do odpowiedzi w środowisku nowych mediów.

Rozważenia wymaga stopniowa harmonizacja przyjętych w poszczególnych krajach standardów w zakresie klasyfikacji rozpowszechnianych treści audiowizualnych. Na uwagę zasługuje także kwestia przeprowadzenia debaty nad interpretacją przepisów art. 22 dyrektywy o telewizji bez granic, celem zapewnienia jednolitej, spójnej i zharmonizowanej ich implementacji wśród państw członkowskich UE.

8.8 W odniesieniu do piątego tematu, czyli do zastosowania dyrektywy, przedstawiono propozycje zmiany redakcji przepisów, dotyczących ustalania właściwości kraju w stosunku do określonego nadawcy. Wskazano, że zastosowanie zasady państwa pochodzenia,

uzupełnionej o kryteria wprowadzone w trakcie nowelizacji dyrektywy w 1997 roku, stworzyło system dający duży stopień pewności prawnej w zakresie jurysdykcji nad programami ponadgranicznymi. Zasada ta powinna być utrzymana, jednak można rozważyć pewne jej rozwinięcie w celu znalezienia równowagi między europejską i krajową polityką audiowizualną.

Dyrektywa dopuszcza pewien zakres własnej decyzji kraju członkowskiego odnośnie reguł, którymi powinni kierować się nadawcy, znajdujący się w jego jurysdykcji, a zatem potencjalnie treści, które powinny (lub nie powinny) docierać do odbiorców. Skuteczność takiego działania jest jednak niewielka, gdy do tych odbiorców docierają liczne programy ponadgraniczne, nie mające obowiązku stosowania się do „bardziej szczegółowych lub ostrzejszych przepisów”, wprowadzonych przez dany kraj członkowski.

Spośród wielu różnych typów telewizji ponadgranicznej szczególne znaczenie pod tym względem mają programy w języku danego kraju, przeznaczone do odbioru na terytorium danego państwa członkowskiego, natomiast emitowane z innego kraju członkowskiego. Dotyczy to także tzw. okienek programowych lub reklamowych, adresowanych do danego kraju, a umieszczanych w programach satelitarnych. To wśród tych programów można najczęściej znaleźć przypadki, o których mowa w punkcie 14 preambuły do dyrektywy 97/36/EC, czyli przypadki wybierania miejsca siedziby nadawcy w innym kraju, niż ten, do którego nadaje, „w celu omijania przepisów, którym podlegałaby działalność nadawcy, gdyby jego siedziba znajdowała się w pierwszym państwie członkowskim”. Można je uznać za przypadki nadużycia swobody wyboru kraju pochodzenia, zapewnionej przez prawo wspólnotowe.

Punkt 14 preambuły dyrektywy wspomina, że Trybunał Sprawiedliwości uznał kilkakrotnie, iż w takim przypadku państwo członkowskie zachowuje prawo podjęcia działań przeciwko nadawcy mającym siedzibę w innym państwie członkowskim (np. w sprawie 33/74, Van Binsbergen przeciwko Bestuur van de Bedrijfsvereniging 1974).

Jeżeli zatem zjawisko nadużywania swobody wyboru kraju pochodzenia w celu omijania przepisów kraju, do którego nadawca adresuje swój program, jest zjawiskiem dostrzeganym przez wiele państw członkowskich, należy poszukiwać drogi przeciwdziałania temu zjawisku (np. przez współpracę między organami regulacyjnymi z kraju nadawania i odbioru). Dotyczy to programów nadawanych przede wszystkim, lub wyłącznie do innego kraju i w jego języku. Celem tej współpracy mogłoby być takie ukształtowanie koncesji przyznawanej nadawcy w państwie pochodzenia, aby w kluczowych sprawach (w szczególności związanych z ochroną małoletnich i godności ludzkiej) nadawca nie był zwolniony od przestrzegania przepisów, którym by podlegał, gdyby ustanowił siedzibę w kraju, do którego nadaje. Formuła takiej współpracy powinna zostać starannie przemyślana i określona. Wydaje się również, że podczas nowelizacji dyrektywy należy rozważyć wprowadzenie do niej pojęcia nadużywania przez państwo członkowskie praw przyznanych mu przez dyrektywę oraz trybu reagowania państw członkowskich i Komisji Europejskiej na takie przypadki.

8.9 W odniesieniu do tematu szóstego, czyli dostępu do krótkich relacji, zauważono, że uregulowanie na poziomie wspólnotowym prawa dokonywania krótkich relacji (zazwyczaj trwających do 90 sekund) z wydarzeń budzących szczególne zainteresowanie publiczne, a będących przedmiotem praw wyłącznych, należy uznać za inicjatywę zasługującą na uważne rozważenie. Problematyka ta, jakkolwiek dotyczy głównie wydarzeń sportowych, to bynajmniej nie ogranicza się do tej kategorii.

Zagadnienie to jest w pewnym zakresie, przy dużym stopniu ogólności i elastyczności uregulowane w art. 9 Konwencji z 5 maja 1989 roku Rady Europy o Telewizji Ponadgranicznej, zmienionej Protokołem Poprawek z 9 września 1998 roku, a następnie

uszczegółowione w zaleceniu z 11 kwietnia 1991 roku R (91) 5 Rady Europy, ukierunkowanym na zapewnienie publiczności w jak najszerszym zakresie prawa do informacji.

Na forum Rady Europy trwają prace nad sformułowaniem projektu nowej rekomendacji w sprawie krótkich relacji z ważnych wydarzeń, będących przedmiotem praw wyłącznych, z uwzględnieniem zmian technologicznych i rynkowych jakie dokonały się na rynku mediów od 1991 roku. Należy sadzić, iż uregulowanie tego zagadnienia na poziomie wspólnotowym, w należyście wyważony sposób, uwzględniający interesy wszystkich zainteresowanych stron, a w szczególności uprawnionych z tytułu praw autorskich i praw pokrewnych, przyczyniłoby się do zagwarantowania w szerszym zakresie prawa do informacji.

Udział w pracach stałych komitetów i grup roboczych w Brukseli

8.10 Komisja Europejska, doceniając rolę krajowych ciał regulacyjnych, w monitorowaniu prawidłowego stosowania oraz wypełniania celów dyrektywy o telewizji bez granic i mając na uwadze ich doświadczenia uznała, iż celowe jest włączenie przedstawicieli tych państw w prace nad planowaną nowelizacją dyrektywy. Uznanie roli krajowych organów regulacyjnych zaowocowało powołaniem stałej grupy składającej się z przedstawicieli krajowych regulatorów audiowizualnych oraz Komisji Europejskiej (High-level Group of Executives of Regulatory Authorities in the Field of Broadcasting). W 2004 roku odbyły się dwa spotkania grupy europejskich regulatorów rynku audiowizualnego, w których brali udział przedstawiciele KRRiT. Podczas spotkań w 2004 roku omówiono następujące zagadnienia:

- założenia polityki audiowizualnej, przedstawione w najnowszym Komunikacie Komisji Europejskiej, poświęconemu temu tematowi;
- założenia Komunikatu KE na temat reklamy oraz problemy praktyczne, jakie wzbudza implementacja tego Komunikatu w krajach członkowskich;
- prezentacja dokumentu, przygotowanego przez I Grupę Fokusową na temat spraw związanych z regulacją zawartości programowej;
- metodologia implementacji art. 4 i 5 dyrektywy o telewizji bez granic;
- omówienie zakresu pracy nowo powołanej grupy fokusowej, zajmującej się sprawami związanymi z regulacją zawartości programowej.

Komisja Europejska powołała w 2004 roku trzy tzw. grupy fokusowe, składające się z ekspertów pochodzących z krajów członkowskich UE:

- Grupa Fokusowa na temat spraw związanych z regulacją zawartości programowej;
- Grupa fokusowa na temat zasad nadawania reklam;
- Grupa fokusowa na temat prawa do informacji.

Spotkania grup poświęcone są swobodnej dyskusji zaproszonych ekspertów na tematy zaproponowane przez Komisję. Komisja Europejska traktuje to, jako jeszcze jedną formę konsultacji w trakcie prac nad przygotowaniem nowelizacji dyrektywy. Przewiduje się, że nowa dyrektywa zostanie przyjęta w 2007 roku i powinna pozostawać w mocy do ok. 2015 roku. Rezultaty prac grup eksperckich będą przedmiotem dyskusji podczas posiedzeń Komitetu Kontaktowego oraz High Level Group of Audiovisual Regulators.

W skład grupy fokusowej na temat spraw związanych z regulacją zawartości programowej wchodzi 53 osoby, wybrane przez Komisję Europejską spośród osób, zgłoszonych przez kraje członkowskie (w tym 3 osoby z krajów Europy Środkowej i Wschodniej: z Czech, Rumunii i Polski). Grupa ta zajmuje się problematyką regulacji zawartości audiowizualnej w zakresie przedmiotowego i terytorialnego zakresu dyrektywy, czyli w odniesieniu do przepisów określających, co jest przedmiotem regulacji oraz przepisów dyrektywy, które odnoszą się do spraw jurysdykcji państw członkowskich nad nadawcami/dostawcami treści audiowizualnych.

Omówienie prac poszczególnych grup znajduje się w rozdziale VII w części „Informacja o podstawowych problemach radiofonii i telewizji”

8.11 Istotne znaczenie w kształtowaniu europejskiej polityki audiowizualnej w ramach Unii Europejskiej, mają prace podejmowane w działających przy nich gremiach eksperckich.

Po przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej, przedstawiciele Polski zostali włączeni w proces podejmowania decyzji w ramach Grupy Roboczej ds. Audiowizualnych, działającej w strukturze Rady Unii Europejskiej. Grupa ta, omawia kwestie wymagające specjalistycznej wiedzy w danym zakresie, które mają być przedmiotem dalszych prac Komitetu Stałych Przedstawicieli i Rady. Grupa robocza ds. Audiowizualnych składa się z ekspertów pochodzących ze wszystkich państw członkowskich.

Prace grupy odgrywają istotną rolę w projektowaniu nowych wspólnotowych regulacji, dotyczących sektora audiowizualnego. Grupa działając pod przewodnictwem aktualnej Prezydencji UE, współpracując z Komisją Europejską, wyraża stanowisko i przedstawia propozycje zmian do przekazywanych jej do zaopiniowania projektów aktów prawnych. Wypracowywanie stanowiska Polski, prezentowanego na forum tej grupy, jest koordynowane przez Ministerstwo Kultury. Przedstawiciele KRRiT uczestniczą w pracach grupy jako instytucja współpracująca.

W 2004 roku Grupa ds. polityki audiowizualnej pracowała m.in. nad przedstawionymi przez Komisję Europejską propozycjami zaleceń Parlamentu Europejskiego oraz Rady:

- w sprawie dziedzictwa audiowizualnego oraz konkurencyjności w odpowiednich dziedzinach przemysłowych,
- w sprawie ochrony małoletnich, godności ludzkiej oraz prawa do odpowiedzi w związku z konkurencyjnością europejskiego przemysłu usług audiowizualnych i usług informacyjnych on-line.

Grupa opiniowała także sprawy przedłużenia obecnej edycji programów Media Plus i Media Szkolenie do końca 2006 roku oraz projekt decyzji Parlamentu i Rady w sprawie nowej edycji Programu Media 2007 oraz omawiała propozycję decyzji Rady i Parlamentu, dotyczącą przedłużenia uczestnictwa Wspólnoty Europejskiej w Europejskim Obserwatorium Audiowizualnym.

8.12 W 2004 roku odbyły się dwa spotkania Komitetu Kontaktowego do spraw dyrektywy w sprawie koordynacji określonych przepisów prawa, ustawodawstwa lub działań administracyjnych w państwach członkowskich w zakresie emisji programów telewizyjnych, czyli dyrektywy o telewizji bez granic. Przedstawiciele KRRiT regularnie biorą udział w tych spotkaniach.

Podczas XX spotkania Komitetu Kontaktowego, które miało miejsce w marcu 2004 roku omawiano notyfikację list ważnych wydarzeń, przedłożonych stosownie do postanowień art. 3a ust. 2 dyrektywy o telewizji bez granic przez Belgię i Francję. Listy te

uznano za zgodne z przepisami dyrektywy. Po ich formalnym przyjęciu w tych dwóch państwach członkowskich, listy będą przesłane do KE w celu opublikowania ich w Dzienniku Urzędowym WE.

Podczas XX sesji Komitetu Kontaktowego dyskutowano także o zapisach wstępnej redakcji, przedstawionego przez Komisję Europejską Komunikatu interpretacyjnego w sprawie niektórych aspektów stosowania postanowień dyrektywy o telewizji bez granic w odniesieniu do reklamy telewizyjnej. Przedstawiciel Komisji Europejskiej stwierdził, iż celem wydania komunikatu interpretacyjnego było zagwarantowanie, do czasu kolejnej rewizji dyrektywy, pewności prawnej w odniesieniu do regulacji nowych typów reklamy telewizyjnej, w świetle upowszechnienia nowych technik reklamowych i postępu technologicznego, jaki dokonał się od ostatniej zmiany dyrektywy. Projekt komunikatu ukierunkowany jest na wyjaśnienie budzących wątpliwości interpretacyjne kwestii, dotyczących zasad zawartych w dyrektywie o telewizji bez granic odnoszących się do nadawania reklam oraz niektórych praktyk rynkowych w tym zakresie.

Komitet Kontaktowy zajął się też problemem wprowadzania telewizji szerokoekranowej w kontekście rozwoju telewizji cyfrowej.

Podczas XXI sesji Komitetu Kontaktowego, która miała miejsce w październiku 2004 roku, przedmiotem obrad było wprowadzenie poprawki do Regulaminu Pracy Komitetu Kontaktowego. Komisja Europejska przedstawiła poprawkę do Regulaminu Pracy Komitetu Kontaktowego, który wszedł w życie 16 października 1996 roku, mającą na celu zapewnienie publicznego dostępu do porządków obrad, dokumentów i sprawozdań z posiedzeń Komitetu.

Dyskutowano też na temat funkcjonujących w poszczególnych państwach rozwiązań w zakresie telewizji dla osób niepełnosprawnych (napisy oraz opis dźwiękowy – *audio description*). Równocześnie przypomniano, iż kwestie te jakkolwiek nie są regulowane dyrektywą o telewizji bez granic, to jednak mają one istotne znaczenie dla odbiorców. KE zapowiedziała działania na rzecz promocji dostępu osób niepełnosprawnych do telewizji.

8.13 W 2002 roku Polska przystąpiła do wspólnotowego Programu Media Plus i Media-Szkolenie wspierającego sektor audiowizualny i kinematograficzny. Oznaczało to również uczestnictwo w strukturach roboczych Komisji Europejskiej, dotyczących tego Programu. Zgodnie z decyzjami Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej utworzony został Komitet ds. implementacji Programu Media-Plus i Media-Szkolenie, w którym zasiadają przedstawiciele państw uczestniczących w Programie MEDIA. Ciało to zbiera się na posiedzeniach plenarnych kilka razy do roku i zatwierdza propozycje Komisji Europejskiej, dotyczące dofinansowania projektów, zmian w wytycznych wezwań do składania ofert, przesuwania środków finansowych między poszczególnymi komponentami Programu oraz dyskutuje nad innymi sprawami związanymi z sektorem audiowizualnym. Komitet MEDIA Plus

W 2004 roku odbyło się 5 spotkań Komitetu Media Plus, podczas których zatwierdzano propozycje współfinansowania projektów przez Komisję Europejską, proponowano zmiany w procedurze oraz zasadach poszczególnych wezwań do składania ofert.

W 2004 roku, w ramach publicznych konsultacji, również na forum Komitetu Media Plus toczyła się dyskusja nad projektem decyzji Parlamentu i Rady UE, dotyczącej kolejnej edycji Programu MEDIA na lata 2007-2013. Główne cele Programu pozostaną niezmiennione, nastąpi jednak inne rozłożenie akcentów i wzmocnienie niektórych priorytetów. Program Media 2007 będzie zintegrowanym programem, zastępującym istniejące Programy Media Plus i Media Szkolenie, uwzględniającym zmiany technologiczne w sektorze, z jednym zwiększonym budżetem, co ułatwi odpowiednie rozdzielanie środków na poszczególne działania oraz elastyczne reagowanie na ewentualną potrzebę zmiany priorytetów w trakcie

trwania Programu. Zostanie również uwzględniony zróżnicowany poziom rozwoju rynku audiowizualnego w nowych państwach członkowskich. Zgodnie z propozycją, w skład Programu Media 2007, zostanie włączona akcja „I2I Audiovisual” mająca na celu pomoc filmom oraz niezależnym firmom producenckim w dostępie do pożyczek i gwarancji banków oraz innych instytucji finansowych.

Prace w innych grupach i komitetach roboczych

8.14 Po akcesji do Unii Europejskiej, Polska została włączona w proces uzgadniania wspólnotowej polityki handlowej (obejmującej również sferę usług audiowizualnych) i tym samym we współpracę w ramach właściwych grup roboczych i komitetów Wspólnoty, w tym w szczególności: Komitetu 133 oraz Grupy Roboczej ds. Konkurencyjności i Wzrostu. Przedstawiciele Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, jako instytucji współdziałającej przy wypracowywaniu stanowiska strony polskiej, przesyłają opinie i uwagi do dokumentów będących przedmiotem prac ww. ciał eksperckich w zakresie dotyczącym sektora audiowizualnego.

Zgodnie z Traktatem Ustanawiającym Wspólnotę Europejską, negocjacje w ramach WTO prowadzi w imieniu Państw Członkowskich, Komisja Europejska, w konsultacji z Komitetem 133 w sprawie usług, który działa w strukturze Rady Unii Europejskiej.

Przedmiotem prac Komitetu 133 jest wypracowywanie wspólnego stanowiska Unii Europejskiej w procesie negocjacji w ramach Światowej Organizacji Handlu i w kwestiach zasadniczo związanych z zewnętrzną polityką handlową Wspólnoty.

Komitet został powołany na podstawie art. 133 Traktatu Ustanawiającego Wspólnotę Europejską. Ma on za zadanie współpracowanie z Komisją Europejską przy negocjowaniu umów, zawieranych przez Wspólnotę, w ramach wspólnotowej polityki handlowej. Na forum Komitetu wypracowywane jest wspólne stanowisko Wspólnoty Europejskiej w procesie negocjacji toczonych na forum WTO, które prezentowane jest przez Komisję Europejską.

Od dnia przystąpienia, Polska bierze udział w pracach Komitetu art. 133, reprezentowana przez przedstawicieli Ministerstwa Gospodarki i Pracy. Przedstawiciele KRRiT w ramach konsultacji międzyresortowych, koordynowanych przez Ministerstwo Gospodarki i Pracy, opiniują w zakresie dotyczącym sfery audiowizualnej dokumenty związane z kształtowaniem wspólnotowej polityki handlowej w tym zakresie, w tym oferty usługowe poszczególnych państw członkowskich GATS/WTO, umowy o współpracy handlowej pomiędzy Wspólnotą Europejską a krajami trzecimi oraz inne dokumenty prezentowane w ramach negocjacji usługowych.

W ostatnim roku głównymi kwestiami, będącymi przedmiotem prac Komitetu 133, były następujące obszary: konsolidacja oferty usługowej Wspólnoty Europejskiej oraz krajów akcesyjnych, kwestie związane z negocjacjami dotyczącymi zawierania umów handlowych przez Wspólnotę Europejską z krajami trzecimi, przedstawianie opinii w sprawach związanych z akcesją nowych państw do GATS/WTO.

8.15 Grupa Robocza ds. Konkurencyjności i Wzrostu, działająca przy Radzie Unii Europejskiej, powstała z połączenia Grupy Roboczej ds. Rynku Wewnętrznego oraz Grupy Roboczej ds. Przemysłu, co nastąpiło na podstawie decyzji z 26 listopada 2002 roku Komitetu Stałych Przedstawicieli w sprawie usprawnienia i uproszczenia struktury grup roboczych, przygotowujących dokumenty w sprawie zagadnień o charakterze horyzontalnym w zakresie konkurencyjności i wzrostu.

W zakres zadań grupy wchodzi praca nad zagadnieniami pozostającymi w kompetencji Rady UE ds. Konkurencyjności (obejmującymi m.in. Rynek Wewnętrzny, przemysł i badania naukowe) w tym w szczególności:

- wspieranie Rady w zakresie kwestii horyzontalnych, nakierowane na wypracowanie uzgodnionego podejścia wobec konkurencyjności i wzrostu dla przedsiębiorstw i przemysłu w Unii Europejskiej;
- pomoc w osiągnięciu współdziałania w obszarach, za które odpowiedzialna jest Rada Unii Europejskiej ds. Konkurencyjności;
- ocena inicjatyw poszczególnych państw członkowskich w zakresie konkurencyjności i wzrostu.

W ramach prac Grupy rozpatrywane są kwestie dotyczące Rynku Wewnętrznego Wspólnoty. Obejmują one także sprawy mające istotne znaczenie dla sektora usług audiowizualnych takie jak; projekt dyrektywy o usługach na Rynku Wewnętrznym przedstawiony przez Komisję Europejską.

Przedstawiciele KRRiT biorą udział w tych pracach jako instytucja współpracująca, przekazując uwagi i opinie oraz współpracują z Ministerstwem Gospodarki.

8.16 Istotne miejsce w ramach wspólnotowej polityki handlowej zajmują kwestie związane z wypracowywaniem stanowiska Wspólnoty w ramach Światowej Organizacji Handlu.

Polska jest członkiem Światowej Organizacji Handlu (WTO) od 1995 roku. Celem działania WTO jest rozwój handlu towarami i usługami dla podniesienia standardu życia w państwach członkowskich, przy optymalnym wykorzystaniu światowych zasobów oraz dążenie do trwałego rozwoju. Istotnymi elementami Porozumienia WTO są załączniki stanowiące porozumienia szczegółowe. Dla sektora audiowizualnego najistotniejszymi są: Układ Ogólny w Sprawie Handlu Usługami (GATS) oraz Porozumienie w Sprawie Handlowych Aspektów Praw Własności Intelektualnej (TRIPS).

Po przystąpieniu do Unii Europejskiej Polska została włączona w kształtowanie wspólnotowego stanowiska prezentowanego na forum Światowej Organizacji Handlu. Obecnie Polska podobnie, jak pozostałe państwa członkowskie Unii Europejskiej, jest reprezentowana na forum GATS/WTO przez Komisję Europejską, działającą w konsultacji z Komitetem 133, który funkcjonuje w strukturze Rady Unii Europejskiej. Na forum Komitetu 133 wypracowywane jest wspólnotowe stanowisko w tej kwestii.

Negocjacje usługowe toczą się w ramach dotychczasowej rundy opartej na Deklaracji Ministerialnej z Doha, kontynuowane na podstawie programu prac Rundy Doha, uzgodnionego w sierpniu 2004 roku. W ramach negocjacji na początku 2005 roku państwa członkowskie powinny przesłać zrewidowane postulaty, a w maju 2005 roku przedstawić zrewidowane oferty usługowe.

W ostatnim okresie głównymi kwestiami, co do których wypracowywano wspólne stanowisko były: konsolidacja oferty usługowej Wspólnoty Europejskiej oraz krajów akcesyjnych, kwestie związane z negocjacjami dotyczącymi zawierania umów handlowych przez Wspólnotę Europejską z krajami trzecimi, opiniowanie akcesji nowych państw do GATS/WTO.

W związku z rozszerzeniem Unii Europejskiej Komisja Europejska przygotowała skonsolidowaną listę zobowiązań usługowych rozszerzonej Unii Europejskiej, obejmującą 25 państw. Konsolidacja miała mieć charakter zasadniczo techniczny tzn. jedynie umieścić zobowiązania 25 państw członkowskich na wspólnej liście, a przygotowana przez Komisję lista została przesłana państwom członkowskim do weryfikacji.

Usługi audiowizualne nie znalazły się na przygotowanej przez Komisję Europejską skonsolidowanej liście zobowiązań szczegółowych powiększonej Unii Europejskiej. Oznacza to, iż w chwili obecnej brak jest wiążących w ramach GATS zobowiązań do liberalizacji takich usług w stosunku do krajów trzecich. Brak usług audiowizualnych na skonsolidowanej liście jest również istotny ponieważ jest ona podstawą do negocjowania porozumień z krajami trzecimi, które powinny zawierać warunki korzystniejsze od tych zamieszczonych na liście.

Przygotowana lista zasadniczo uwzględnia wyjątki od klauzuli najwyższego uprzywilejowania (tj. od zasady udzielania przez dane państwo traktowania nie mniej korzystnego niż to, którego udziela podobnym usługom i usługodawcom z jakiegokolwiek innego kraju) wobec usług audiowizualnych umieszczonych wcześniej na liście polskiej, uzupełniając je o wyjątki umieszczone na liście Wspólnoty Europejskiej. Obecnie lista została notyfikowana do Rady ds. Handlu Usługami, jako porozumienie regionalne.

Istotnym elementem wspólnotowej polityki handlowej są porozumienia handlowe zawierane przez Wspólnotę Europejską z państwami trzecimi. Umowy te nie przewidują liberalizacji w sektorze usług audiowizualnych po stronie Wspólnoty Europejskiej. W ciągu ostatniego roku prowadzono prace nad porozumieniami z krajami Mercosur (Argentyna, Brazylia, Paragwaj, Urugwaj), Meksykiem oraz Krajami Zatoki Perskiej. Przedstawiciele KRRiT opiniowali w okresie objętym sprawozdaniem oferty wstępne państw przystępujących do Światowej Organizacji Handlu.

8.17 W 2004 roku przedstawiciele KRRiT brali udział w wypracowywaniu stanowiska strony polskiej w odniesieniu do szeregu nowych inicjatyw wspólnotowych istotnych dla sfery audiowizualnej poprzez przesyłanie opinii i uwag do resortów wiodących oraz współpracę przy przygotowywaniu instrukcji na posiedzenia gremiów eksperckich. Takimi inicjatywami były m.in. przedstawiony przez Komisję Europejską projekt dyrektywy o usługach na Rynku Wewnętrznym, problematyka regulacji usług użyteczności publicznej oraz projekty uregulowań wspólnotowych, dotyczących pomocy publicznej w formie rekompensaty związanej z wykonywaniem usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym.

Realizacja projektu Phare

8.18 W 2004 roku Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji zakończyła realizację, prowadzonego od października 2002 roku, projektu PHARE 2001, w formie umowy bliźniaczej z Dyrekcją Rozwoju Mediów we Francji, zatytułowanego „Kształtowanie i dostosowanie polityki audiowizualnej w warunkach konwergencji technologicznej”.

Celem strategicznym projektu Phare było utworzenie stabilnych podstaw do ekonomicznej aktywności, prowadzonej przez polskie i zagraniczne przedsiębiorstwa, działające w sektorze audiowizualnym, w kontekście pełnej integracji z Unią Europejską. Zakładano jego osiągnięcie poprzez realizację trzech uzupełniających się celów: całkowite przeniesienie i efektywne wprowadzenie *acquis communautaire* do polskiego prawa, opracowanie strategii dla rozwoju polskiego sektora audiowizualnego w erze cyfrowej oraz strukturalne i instytucjonalne wzmocnienie KRRiT.

Istotną część projektu stanowiły prace eksperckie. Polscy eksperci uczestniczyli w spotkaniach z ekspertami UE, podczas których analizowano poszczególne dokumenty zaliczane do *acquis communautaire*, analizowano rozwiązania przyjęte w krajach Unii. Uzupełnieniem były wizyty eksperckie w krajach europejskich, z których powstały raporty opisujące i analizujące przyjmowane tam rozwiązania dotyczące regulatora oraz innych

istotnych aspektów, m.in. funkcjonowania i struktury nadawców publicznych, regulatora mediów elektronicznych, abonamentu, kwestii monitoringu, strategii cyfrowej. W ramach projektu przeprowadzono przy udziale ekspertów unijnych cykl seminariów i konferencji.

W wyniku projektu powstały dwa dokumenty przygotowane przez ekspertów polskich. Pierwszy, tzw. Zielona Księga, zawiera założenia do projektu nowej ustawy o mediach elektronicznych, projektu zgodnego z całością *acquis communautaire* i uwzględniającego trendy rozwoju sektora mediów w Europie. Drugi, tzw. Biała Księga, jest z jednej strony, podsumowaniem dyskusji publicznych, jakie miały miejsce po ogłoszeniu Zielonej Księgi, z drugiej, zawiera ostateczną propozycję ekspercką założeń do ustawy o mediach elektronicznych w Polsce.

Jedną z istotniejszych części projektu była restrukturyzacja KRRiT. Jej realizację wspomógł przeprowadzony przez firmę Ernst&Young audyt organizacyjny Biura KRRiT. Wyniki audytu były wykorzystane do przeprowadzenia restrukturyzacji Biura KRRiT w świetle nowych wyzwań, w tym przede wszystkim związanych ze zmianami technologicznymi na rynku audiowizualnym oraz związanych z integracją z UE. W ramach audytu przeprowadzono następujące analizy: struktury Biura KRRiT, wewnętrznych procedur KRRiT, strategii Biura KRRiT, kultury organizacyjnej Biura KRRiT, spójności organizacyjnej Biura KRRiT. Na zakończenie audytu organizacyjnego został przedstawiony raport końcowy, który oprócz opisu funkcjonowania KRRiT zawiera rekomendacje zmian organizacyjnych.

W wyniku realizacji części projektu, dotyczącego strukturalnego i instytucjonalnego wzmocnienia KRRiT ze środków UE zakupiono, współfinansowany z budżetu KRRiT, sprzęt komputerowy dla potrzeb Biura KRRiT.

Dodatkowo w trakcie realizacji projektu KRRiT opracowała półroczne raporty monitorujące oraz kwartalne raporty związane z współfinansowaniem projektu. Na zakończenie projektu KRRiT oraz CSA, partner bliźniaczy, były zobowiązane przygotować raport końcowy, jaki został oddany Komisji Europejskiej. Komisja Europejska przekazała wcześniej informacje, jak powinna wyglądać struktura tego raportu. Procedura zatwierdzenia raportu zakłada, że Komisja Europejska ma prawo zgłaszania sugestii oraz rozbudowania wskazanych przez nią aspektów zanim zaakceptuje ostateczną wersję raportu. Zasada pracy nad raportem zakłada również, że pierwszą wersję raportu przygotowuje partner twinningowy. Na jego wersję polska strona nanosi poprawki albo proponuje wprowadzenie zmian. Raport końcowy został zaakceptowany przez Komisję Europejską we wrześniu 2004 roku.

W wyniku realizacji projektu, KRRiT podjęła istotne decyzje, w wyniku których został powołany Departament Strategii i Analiz. Zadaniem departamentu jest m.in. przygotowanie opracowań i analiz z zakresu strategii i polityki audiowizualnej w Polsce zgodnie z prawem UE oraz strategii i planów działania Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji.

Zgodnie z wnioskami wynikającymi z PHARE, KRRiT powołała Międzydepartamentalny Zespół ds. Europejskiej Polityki Audiowizualnej. Zespół Międzydepartamentalny powołano, aby KRRiT mogła w sposób aktywny i skuteczny realizować zadania, wynikające z członkostwa Polski w UE w dziedzinie polityki audiowizualnej. Do zakresu zadań Zespołu należą:

- przegląd i analiza kierunków europejskiej polityki audiowizualnej wynikających z *acquis communautaire*, w szczególności z dyrektywy o telewizji bez granic pod kątem identyfikacji zadań dla KRRiT i Biura KRRiT;
- współpraca w porozumieniu z macierzystymi departamentami przy realizacji zidentyfikowanych zadań;

- współpraca w przygotowaniu raportu, dotyczącego realizacji przez Polskę postanowień dyrektywy w zakresie kwot produkcji europejskiej i produkcji niezależności;
- współpraca, w szczególnych wypadkach, w przygotowaniu instrukcji i stanowisk na potrzeby grup i stałych komitetów w Brukseli.

4 Wizyty studyjne członków KRRiT związane z członkostwem Polski w UE. Konferencje międzynarodowe

8.19 W przeddzień przystąpienia Polski do UE odbyła się wizyta w Komisji Europejskiej. Przeprowadzone rozmowy dały odpowiedź na pytania istotne z punktu widzenia roli takiego regulatora, jakim jest KRRiT, w związku z wyzwaniem wynikającym z wejścia Polski do UE. Celem wizyty było również uzyskanie informacji na temat interpretacji przez Komisję Europejską istotnych dla sektora mediów elektronicznych zagadnień, takich jak: zadania wynikające z tworzenia społeczeństwa informacyjnego, kierunki polityki audiowizualnej KE, w tym kierunki nowelizacji dyrektywy o telewizji bez granic oraz kwestie pluralizmu i konkurencji.

Odbyły się spotkania w Dyrekcji ds. Społeczeństwa Informacyjnego, ze Stowarzyszeniem Telewizji Komercyjnych (Stowarzyszenie Europejskich Nadawców Komercyjnych (ACT) oraz w Dyrekcji Generalnej ds. Edukacji i Kultury. W trakcie rozmowy poruszone zostały m.in. aspekty dotyczące: roli i kompetencji regulatora mediów elektronicznych. Komisja Europejska, jakkolwiek nie może ingerować w wewnętrzne rozwiązania przyjęte przez kraje członkowskie UE, promuje niezależny model regulatora. Taki regulator ma bardzo istotną rolę do odegrania w demokracji, która promuje pluralizm i niezależność mediów. Komisja Europejska uważa, że regulator jest pośrednikiem pomiędzy własnym krajem a KE. Jego podstawową rolą, w rozumieniu KE, jest zapewnienie, że przepisy zawarte w dyrektywie o telewizji bez granic, implementowane w prawie krajowym, są wypełniane przez nadawców zgodnie z interpretacją i zapisami dyrektywy. Najważniejsze obszary to: przestrzeganie zasad wolnego rynku, pluralizmu w mediach, przepisy dotyczące kwot produkcji europejskiej, kwot produkcji niezależnej, reklamy i sponsoringu, ochrony małoletnich oraz prawa do odpowiedzi.

Podczas wizyty w Komisji Europejskiej poruszono również kwestie związane z koncentracją mediów.

8.20 W Komisji Europejskiej nie ma jednej wyodrębnionej dyrekcji, która zajmuje się kwestiami koncentracji w mediach. Te kompetencje są rozproszone. Komisja Europejska monitoruje przestrzeganie przepisów dotyczących konkurencji. Przepisy te wspierają realizację dwóch fundamentalnych celów Wspólnego Rynku: wspomagają rynki zapobiegając prowadzeniu nielegalnych ograniczeń konkurencji, a KE stoi na straży wolnej i uczciwej konkurencji na rynku wewnętrznym krajów członkowskich. Dlatego, kiedy firmy chcą dokonać fuzji na poziomie europejskim, muszą otrzymać pozwolenie od KE. Pakiet dyrektyw o fuzjach był wykorzystywany przez KE w podejmowaniu decyzji w przypadkach fuzji na poziomie dwóch krajów członkowskich, np. w sprawie fuzji Bertelsman-Kirch w 1998 roku KE wydała decyzję zakazującą tej fuzji. W Komunikacie Komisji z 12 grudnia 2003 roku został podany inny przykład decyzji KE, która wyraziła zgodę na fuzję. Chodzi o przypadek fuzji Telepiu i australijskiej grupy medialnej Newscorp.

8.21 Podczas wizyty w Komm-Austria, odpowiedniku KRRiT w Austrii, należącym do tzw. regulatorów skonwergowanych, rozmowy dotyczyły kompetencji tego regulatora, jego usytuowania wśród innych instytucji odpowiadających za politykę audiowizualną, a także

praktyki działania. Członkowie KRRiT spotkali się z przedstawicielami Kancelarii Federalnej odpowiedzialnymi za tworzenie ustaw w zakresie mediów elektronicznych. Na strukturę systemu medialnego Austrii wpływają czynniki wynikające m.in. ze specyficznego położenia tego kraju, jego wielkości i poziomu rozwoju. Jako kraj graniczący z państwem o dużym potencjale gospodarczym i kulturalnym, a jednocześnie o tym samym języku, Austria od końca lat osiemdziesiątych znajduje się pod dominującym wpływem przekazów pochodzących z Niemiec. Rozmawiano też o problemach związanych z ochroną pluralizmu w mediach i kierunkach nowelizacji prawa medialnego, które Austria uważa za najistotniejsze, zarówno w kontekście ochrony własnego rynku, jak i wynikających z prawa unijnego. Miały również miejsce spotkania w mediach publicznych, które dotyczyły przede wszystkim rozwiązań austriackich w zakresie abonamentu. W drugiej połowie bieżącego roku zaproponowano wizytę szefa i przedstawicieli KommAustria w Warszawie.

Konferencja „Promocja pluralizmu mediów – doświadczenia europejskie a potrzeby polskie”

8.22 Celem konferencji było rozpoczęcie debaty na temat polskiej polityki na rzecz promowania pluralizmu w mediach. Jej międzynarodowy charakter umożliwił umiejscowienie sytuacji w Polsce na tle rozwiązań, przyjętych w innych państwach członkowskich, jak również na tle polityki, prowadzonej przez Unię Europejską i Radę Europy. Uczestnicy konferencji odnieśli się do różnych aspektów pluralizmu mediów: różnorodności treści, wielości i różnorodności podmiotów rynkowych, jak również różnorodności źródeł informacji.

Punktem wyjścia do dyskusji o sytuacji w Polsce było obszerne wprowadzenie, dotyczące polityki prowadzonej przez Unię Europejską i Radę Europy. W części tej omówiono podejmowane inicjatywy, mające na celu ochronę pluralizmu w mediach. Obie organizacje przykładają dużą wagę do tego zagadnienia łącząc go bezpośrednio z istotną dla państw europejskich zasadą wolności słowa. Mimo to, obie organizacje nie przyjęły instrumentów prawnych regulujących to zagadnienie na poziomie paneuropejskim. W obu przypadkach podkreślono natomiast, iż państwa europejskie powinny przyjąć odpowiednie mechanizmy gwarantujące ochronę pluralizmu mediów, nie precyzując ich charakteru, jak również stopnia ich szczegółowości. Podkreślono bowiem, iż przepisy prawa konkurencji mające na celu zapewnienie właściwego funkcjonowania wolnego rynku nie są wystarczającym instrumentem chroniącym pluralizm mediów, chociaż przepisy te stwarzają korzystne warunki dla jego rozwoju. Próba opracowania wspólnotowych regulacji chroniących pluralizm w mediach w połowie lat 90-tych zakończyła się fiaskiem, jednak pomysł taki wciąż wraca jako postulat wysuwany najczęściej przez Parlament Europejski. Przedstawiciel Rady Europy dodatkowo zwrócił uwagę, iż kwestia pluralizmu mediów ma również wymiar transgraniczny, ze względu na rozwijające się zjawisko ponadgranicznej koncentracji kapitału w obszarze mediów masowych.

8.23 Przedstawiciele państw członkowskich (Austria, Holandia, Niemcy, Węgry, Wielka Brytania) zaprezentowali krajowe mechanizmy prawne chroniące pluralizm mediów na poziomie krajowym. Ten panel dyskusyjny pokazał przede wszystkim różnorodność rozwiązań przyjętych przez poszczególne państwa.

Różnice te są pochodną wielu czynników, wśród których wielkość rynku należy do najważniejszych. Przegląd tych rozwiązań wskazuje na bogactwo instrumentów, jakie mogą być stosowane przez państwa. Jednym z nich jest utrzymywanie mediów publicznych, które dzięki nałożonym na nie obowiązkom programowym w sposób istotny przyczyniają się do

zachowania różnorodności treści. Rola tych mediów była podkreślana przez większość uczestników panelu.

Niektóre z państw stosują także zaostrzone przepisy prawa konkurencji w odniesieniu do sektora mediów (np. Niemcy i Austria).

Częstym rozwiązaniem są specyficzne przepisy prawne ograniczające koncentrację kapitału w sektorze mediów masowych (o nich mówili między innymi przedstawiciele Holandii, Węgier i Niemiec).

Istotę tych przepisów stanowią wyznaczone progi ograniczające ekspansję podmiotów medialnych na poszczególnych rynkach medialnych, jak również na całym rynku mediów. Do wyznaczania progów stosuje się różne kryteria np.: ilości koncesji na nadawanie, obrót firm medialnych czy poziom oglądalności, słuchalności i czytelnictwa. Naruszanie tych przepisów w skrajnych przypadkach może oznaczać dla nadawców nawet utratę koncesji. Ciekawym rozwiązaniem w przypadku Niemiec jest także możliwość wezwania podmiotów medialnych do wycofania się z rynków właściwych (np. Internetu, czasopism), czy do udostępnienia części czasu antenowego nadawcom niezależnym.

Oprócz dwóch podstawowych instrumentów polityki na rzecz pluralizmu mediów: prawa konkurencji oraz regulacji antykoncentracyjnych w omawianych państwach stosuje się także inne rozwiązania. W niektórych z państw członkowskich publikowane są regularnie obszerne raporty na temat stanu koncentracji rynków medialnych, których treść i wnioski są podawane opinii publicznej (np. Holandia i Niemcy). W ten sposób społeczeństwo jest na bieżąco informowane i alarmowane w razie zagrożenia pluralizmu w mediach. Polityka na rzecz pluralizmu w mediach często obejmuje także wspieranie tzw. nadawców społecznych (np. Wielka Brytania), wspieranie prasy (np. Holandia), nakładanie na nadawców szczegółowych zadań programowych (np. Wielka Brytania) czy nakładanie na nadawców obowiązku korzystania z usług różnych dostawców treści (np. Wielka Brytania). W tym kontekście wskazano na konieczność uwzględnienia krajowej specyfiki przy definiowaniu krajowej polityki na rzecz pluralizmu w mediach.

8.24 Ostatnia część konferencji była poświęcona polskiemu rynkowi medialnemu. Jej celem była ocena stanu pluralizmu w polskich mediach i wskazanie możliwych rozwiązań prawno-strukturalnych, które mogłyby skuteczniej chronić pluralizm mediów.

Zaproszeni goście: przedstawiciele mediów komercyjnych, KRRiT oraz UOKiK zgodzili się, iż w Polsce obecnie funkcjonuje pluralistyczny rynek mediów. Równocześnie zauważono istotne zagrożenia, jakie mogą płynąć z faktu otworzenia rynku mediów elektronicznych na inne podmioty europejskie wraz z wstąpieniem Polski do UE. Ta nowa sytuacja sprzyja bowiem koncentracji rynku mediów, a ta w sposób oczywisty może zagrażać pluralizmowi. Wskazywano również, iż pod względem różnorodności nadawanych treści można mieć także duże zastrzeżenia zarówno do rynku radiowego, jak i telewizyjnego.

Obecną politykę na rzecz ochrony pluralizmu mediów tworzą następujące elementy: prawo konkurencji, polityka koncesyjna KRRiT, utrzymywanie mediów publicznych oraz wprowadzenie kategorii nadawców społecznych. Zastosowanie nowych instrumentów w tym zakresie wymaga dogłębnej analizy rynkowej, a także pogłębionej dyskusji z podmiotami rynkowymi.

Na tym etapie widoczna jest szczególnie niechęć podmiotów komercyjnych do wprowadzania tzw. przepisów antykoncentracyjnych, mogących ograniczać ich działalność rynkową w razie przekroczenia określonego progu udziału w rynku. Ewentualny brak woli politycznej odnośnie wprowadzenia tego typu uregulowań mógłby oznaczać konieczność zaostrzenia niektórych przepisów prawa konkurencji w odniesieniu do rynku mediów np.

znaczące obniżenie prognozy ingerencji UOKiK. KRRiT zgłosiła także pod rozważenie szereg innych instrumentów prawnych mogących mieć pozytywny wpływ na pluralizm mediów w Polsce m.in.: stałe monitorowanie poziomu koncentracji mediów, redefinicja nadawców społecznych, utrzymanie zakazu tzw. rozszczepiania programu w celu ochrony rynków lokalnych, regulacja sieci stacji radiowych, czy zastosowanie zasady „must carry” do innych platform dostępu do programu.

Wypracowana propozycja zmian polityki na rzecz pluralizmu mediów powinna stać się częścią Strategii państwa polskiego w dziedzinie mediów elektronicznych na lata 2005-2015.

Działania KRRiT na forum Rady Europy

8.25 Rada Europy jest dla Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji bardzo ważnym forum działania na płaszczyźnie europejskiej, ponieważ wieloletnie doświadczenie udziału w pracach jej instytucji, zajmujących się polityką medialną, jest bardzo przydatne w działalności w organach Unii Europejskiej. Rada Europy ściśle współpracuje z Unią Europejską przy tworzeniu wspólnej przestrzeni audiowizualnej.

Wspólne inicjatywy z Radą Europy wpisują się w ponad dziesięcioletnią bardzo aktywną obecność przedstawicieli KRRiT, jako ekspertów w pracach komitetów i grup roboczych w obszarze mediów elektronicznych. Polscy eksperci zapraszani są również, jako konsultanci w sprawach audiowizualnych w misjach Rady Europy w krajach, będących na etapie transformacji lub tworzenia rynku mediów elektronicznych.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji reprezentuje Polskę w strukturach Rady Europy, zajmujących się środkami przekazu.

Przedstawiciele KRRiT brali w 2004 roku udział w pracach następujących komitetów i grup roboczych:

- Komitet Zarządzający ds. Mediów (CDMM): uczestniczy dr Karol Jakubowicz, dyrektor Departamentu Strategii i Analiz Biura KRRiT, który został wybrany na stanowisko przewodniczącego Biura CDMM; CDMM określa kierunki działania w dziedzinie mediów, w Komitecie uczestniczą przedstawiciele wszystkich krajów członkowskich Rady Europy.
- Stały Komitet ds. Telewizji Transgranicznej (T-TT): uczestniczy od 1993 roku dr Karol Jakubowicz; zadaniem Komitetu jest formułowanie rekomendacji co do zastosowania Konwencji o Telewizji Ponadgranicznej oraz podejmowanie starań na rzecz rozstrzygnięcia konfliktów wynikających z zastosowania Konwencji.
- Grupa Rady Europy ds. demokratycznego i społecznego wpływu mediów w dobie technologii cyfrowej (MM-S-DB): uczestniczy Małgorzata Pęk, wicedyrektor Departamentu Integracji Europejskiej i Współpracy z Zagranicą; grupa zajmuje się analizą kwestii związanych z funkcjonowaniem telewizji w nowych technologicznie warunkach.
- Grupa specjalistów ds. usług on-line i demokracji (MM-S-OD): uczestniczy prof. Tadeusz Kowalski, ekspert KRRiT; podstawowym obszarem zainteresowań ekspertów w tej grupie są potencjalne możliwości zastosowania nowych technologii, informacji i komunikowania w dziedzinie demokracji.

Udział w pracach Europejskiej Platformy Ciał Regulujących (EPRA)

8.26 KRRiT należy do członków założycieli EPRA, istniejącej od 1995 roku organizacji skupiającej 46 regulatorów z 37 krajów europejskich. W ciągu dziesięciu lat EPRA stała się w Europie poważnym forum dyskusyjnym, przy którym stałymi obserwatorami są przedstawiciele Komisji Europejskiej oraz Rady Europy. W 2004 roku przedstawiciel KRRiT został wybrany do władz tej organizacji.

W 2004 roku posiedzenia EPRA dotyczyły następujących tematów:

- komunikatu interpretacyjnego Komisji Europejskiej na temat reklamy;
- kontroli programów nawołujących do nienawiści rasowej;
- zasad zapewniania dostępu do programów radiowych i telewizyjnych odbiorcom z upośledzonym narządem słuchu i wzroku;
- koncentracji mediów w kontekście wyzwań stających przed regulatorami mediów.

W ramach EPRA została stworzona w 2003 roku stała grupa robocza, jaka zajmuje się zagadnieniami naziemnej telewizji cyfrowej, w pracach której uczestniczyła również KRRiT. W 2004 roku grupa przedstawiła swój raport. Głównym celem tego badania jest ocena stanu rozwoju Naziemnej Telewizji Cyfrowej (NTC) w Europie oraz próba oceny czynników, które mogą determinować ten rozwój lub, które mogą przyspieszać przejście na nadawanie cyfrowe w specyficznym środowisku nadawczym. Zostało to osiągnięte poprzez analizę głównych cech rynku mediów elektronicznych w różnych państwach, poprzez porównanie i zdefiniowanie różnych modeli rozwoju Naziemnej Telewizji Cyfrowej oraz poprzez ocenę roli ciał regulujących w procesie przechodzenia na nadawanie cyfrowe.

Dane zostały zebrane poprzez kwestionariusze zwrotne, a następnie zostały przetworzone w celu porównania rozwiązań prawnych przyjętych w różnych państwach, tak aby można było zdefiniować modele i określić zależności pomiędzy różnymi zmiennymi. Celem badania jest weryfikacja, czy i do jakiego stopnia istnieje korelacja pomiędzy poziomem rozwoju i penetracji NTC oraz określonymi cechami środowiska nadawczego oraz polityką przyjętą na rzecz rozwoju NTC.

Działania KRRiT na rzecz współpracy polsko-ukraińskiej

8.27 W ramach „Roku Polski na Ukrainie” Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji zorganizowała w czerwcu 2004 roku seminarium we Lwowie zatytułowane: „Kampanie wyborcze w mediach – doświadczenie polskie i ukraińskie”. Seminarium realizowane wspólnie z ukraińską organizacją Internews-Ukraina i we współpracy ze Związkiem Ukraińców w Polsce odbyło się pod patronatem Waltera Schwimmera, Sekretarza Generalnego Rady Europy oraz z udziałem ekspertów OBWE.

Inicjatywa Krajowej Rady wpisania tego seminarium w obchody Roku Polski na Ukrainie nie była przypadkowa, podobnie jak wybór tematu. Seminarium wyrasta z podejścia Krajowej Rady do wspólnych polsko-ukraińskich kontaktów oraz wpisuje się w kilkuletnie już inicjatywy podejmowane przez Krajową Radę w odniesieniu do współpracy polsko-ukraińskiej w dziedzinie mediów. KRRiT stara się realizować w praktyce kierunki tzw. wielkiej polityki, zaś Ukraina jest dla Polski strategicznym partnerem.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji aktywnie włączyła się w działania na rzecz polsko-ukraińskiej współpracy jeszcze w latach 90-tych. KRRiT stara się przede wszystkim inicjować działania dotyczące polsko-ukraińskiej współpracy przygranicznej w dziedzinie

mediów elektronicznych. W tym celu KRRiT współorganizowała razem z TVP3 Regionalną i Internews-Ukraina kilka spotkań i konferencji z udziałem przedstawicieli mediów regionalnych z Polski i Ukrainy. KRRiT była organizatorem seminariów i konferencji polsko ukraińskich, w tym w szczególności:

- Regionalne media: perspektywy współpracy przygranicznych polskich i ukraińskich mediów;
- Integracja europejska w mediach – doświadczenie Polski dla Ukrainy;
- Kampanie wyborcze w mediach: doświadczenie polskie i ukraińskie, pod patronatem Rady Europy i udziałem ekspertów OBWE.

KRRiT podpisała również umowę o wzajemnej współpracy z Narodową Radą ds. Telewizji i Radia na Ukrainie.

8.28 Rok 2004 był dla Polski rokiem ważnym w związku z wejściem do Unii Europejskiej oraz z wyborami do Parlamentu Europejskiego. Dla Ukrainy to także bardzo istotny rok ze względu na jesienne wybory prezydenckie.

Od kilku lat Polska usiłuje dzielić się swoimi doświadczeniami w dziedzinie reform systemu politycznego, gospodarki ze swoimi wschodnimi sąsiadami - Białorusią i Ukrainą. Wiele polskich podmiotów – urzędów państwowych, instytucji samorządowych oraz organizacji pozarządowych swoim partnerom w Ukrainie pragnie przekazać wiedzę, dzielić się praktycznym doświadczeniem.

Jednym z aktywnych obszarów wymiany są media. Okres wyborów stwarzał znakomitą okazję porównania naszych doświadczeń i naszego widzenia roli mediów w procesie wyborczym. Media mają w okresie wyborów do spełnienia ważną i istotną dla demokratycznych społeczeństw misję. Udział przedstawicieli Rady Europy i OBWE w obradach seminarium nadał mu dodatkowy wymiar europejski. Zarówno dla Polski jak i Ukrainy standardy europejskie również te, na jakich powinny być oparte kampanie wyborcze, stanowią najistotniejszą wytyczną życia publicznego i politycznego.

Wśród panelistów ze strony polskiej znaleźli się: Danuta Waniek, przewodnicząca KRRiT, Aleksander Łuczak, wiceprzewodniczący KRRiT, Grzegorz Miecugow, TVN-24, Jacek Żurawski, TVP SA, Jarosław Szczepański, TVP SA, Piotr Garbarczyk, TVP3, Maria Stepan, Radio Zet, Edward Krzemiń, Gazeta Wyborcza, Igor Janke, Rzeczpospolita, Edwin Bendyk, Polityka, Janusz Andrzejowski, prezes Radio Kraków S.A., Piotr Tyma, Związek Ukraińców w Polsce. Wśród panelistów ukraińskich byli m.in.: Tetiana Lebedieva, członek Narodowej Rady Ukrainy ds. Telewizji i Radia, Maryna Stawnijczuk, członek Centralnej Wyborczej Komisji, Oleksandr Bohuckyj, z telewizji ICTV.

8.29 BBC World, KRRiT oraz ukraińskie Centrum Inicjatyw Medialnych zrealizowało w okresie od marca 2003 roku do września 2004 roku projekt unijny „Wsparcie dla niezależnych mediów na Ukrainie”. Głównym koordynatorem projektu było BBC World.

W ramach projektu zostało stworzone w Odessie Centrum Koordynacyjne. Projekt obejmował przede wszystkim dziennikarzy i menedżerów mediów ze Wschodniej Ukrainy okręgu Odessy i Chersonia. Polska część projektu polegała na zrealizowaniu wizyt studyjnych dla 18 osób w czołowych polskich mediach. Zgodę na przyjęcie ukraińskich uczestników projektu wyraziły: Gazeta Wyborcza, Rzeczpospolita, Radio Zet, TVN-TVN 24, TVP 3 Regionalna, Newsweek, Radio Tok FM.

Celem polskiej części projektu było przybliżenie polskiej rzeczywistości medialnej dziennikarzom i menedżerom mediów regionalnych ze wschodniej Ukrainy. Szczególnie istotne było pokazanie mechanizmów, dzięki którym w Polsce funkcjonują media niezależne, oraz sposób, w jaki były tworzone. Wizyty miały miejsce w lutym, marcu, maju. Podczas spotkań w mediach zwrócono w szczególności uwagę na następujące zagadnienia:

- zarządzanie mediami;
- niezależność dziennikarska i wydawcy;
- budowanie programu informacyjnego i telewizyjnego;
- budowanie sieci korespondentów krajowych i zagranicznych;
- marketing, słuchalność, badania, grupy docelowe;
- sytuację mediów komercyjnych w Polsce.

Polska część projektu została bardzo wysoko oceniona przez ukraińskich uczestników wizyt.

Realizacja tego projektu wskazała, jak istotną rolę odgrywają staże i wizyty studyjne dla przedstawicieli ukraińskich mediów w polskich środkach masowego przekazu.

KRRiT mając wieloletnie doświadczenie współpracy z Radą Europy, wystąpiła w ramach Programu Wsparcia i Pomocy Technicznej dla niektórych krajów członkowskich RE z wnioskiem o współfinansowanie i zorganizowanie staży dla dziennikarzy ukraińskich mediów regionalnych w polskich mediach w 2005 roku. Projekt ten został zaakceptowany przez Radę Europy. W marcu, kwietniu i maju staże tego typu obejmą dziennikarzy z Sum, Doniecka i Odessy.

Działalność Biura Współpracy z Programem Media – Media Desk Polska w 2004 roku

8.30 W 2004 roku Biuro Media Desk Polska funkcjonowało w niezmienionej strukturze i kontynuowało swoje działania.

W pierwszej połowie roku działania były skierowane głównie do producentów i dystrybutorów, co wynika z kalendarza składania wniosków o dofinansowanie z Programu Media. Co kwartał wydawany był też biuletyn informacyjny.

Media Desk Polska zorganizowało kilkanaście prezentacji Programu Media podczas wielu imprez branżowych w kraju i za granicą, organizowało punkty informacyjne i służyło pomocą dla polskich profesjonalistów podczas festiwali, współuczestniczyło również w organizacji szkoleń i konferencji.

Nowe inicjatywy Programu Media jak program „Nowe Talenty” były promowane bezpośrednio, poprzez osobiste kontakty z młodymi producentami i scenarzystami, którzy korzystali już ze stypendiów na szkolenia Media, przyznawanych przez Media Desk Polska.

W 2004 roku została zaplanowana również szersza akcja promocyjno-reklamowa Programu Media, na łamach gazet branżowych i codziennych, serwisów internetowych oraz podczas wydarzeń branżowych.

W swoich działaniach Media Desk Polska starało się wspierać małe i średnie przedsiębiorstwa sektora audiowizualnego, temu też miały służyć ekspertyzy, dotyczące niezależnej produkcji filmowej i telewizyjnej oraz systemu finansowania kinematografii w państwach Unii Europejskiej poprzez wprowadzenie ulg podatkowych, które posłużyły jako materiał i punkt wyjścia do konferencji, zorganizowanych w 2004 roku i na początku

2005 roku. Materiały te zostały przekazane do członków Sejmowej i Senackiej Komisji Kultury i Środków Przekazu.

8.31 Nowymi pomysłami, które opracowano i zaczęto realizować w roku ubiegłym były projekty lepszego wykorzystania stron internetowych do działań promocyjno-informacyjnych. Jednym z projektów, w trakcie realizacji, jest polsko-angielska baza polskich producentów, prezentująca ich dotychczasowy dorobek oraz bieżące produkcje. Baza ta ma służyć nie tylko celom promocyjnym, ale przede wszystkim ma dostarczyć podstawowej informacji oraz kontaktów dla partnerów zagranicznych, zainteresowanych rynkiem polskim. Baza będzie dostępna na stronach internetowych Media Desk Polska.

Drugim projektem była publikacja na stronach internetowych słownika terminów, związanych z problematyką audiowizualną oraz problematyką Media, który ułatwiłby potencjalnym beneficjentom Programu Media korzystanie ze stron internetowych oraz samodzielne wypełnianie aplikacji.

W związku z brakiem informacji i danych statystycznych na temat sektora produkcji w Polsce zostały zamówione cykliczne badania. Ich efektem będą raporty, dotyczące sektora produkcji w Polsce. Wprawdzie istnieją dość obszerne dane dotyczące sektora dystrybucji kinowej, oraz telewizyjnej, jednak nie są one wystarczające do sporządzenia pełnej analizy sektora audiowizualnego w Polsce. Działania te były rekomendowane przez Komisję Europejską, która przeznaczyła na ich realizację nie dodatkowe środki. Dane dotyczące sektora dystrybucji były regularnie przekazywane do Europejskiego Obserwatorium Audiowizualnego.

8.32 Wśród spektakularnych działań, w których aktywnie uczestniczyło Biuro Media Desk Polska w 2004 roku, warto zwrócić uwagę na konferencję Cartoon, zorganizowaną w porozumieniu z Komisją Europejską. W organizacji konferencji ze strony polskiej, oprócz Media Desk Polska brała udział Niezależna Fundacja Filmowa. Konferencję objął patronatem honorowym Prezydent RP. Przy okazji konferencji Media Desk Polska zorganizowało spotkanie dystrybutorów z przedstawicielami Programu Media.

Media Desk Polska zorganizowało wiele spotkań adresowanych do polskich i międzynarodowych profesjonalistów. Prezentacje Programu Media, połączone z dyskusją i analizą konkretnych problemów miały miejsce podczas festiwali w Krakowie, w Gdyni, w Łodzi (Camerimage), w Koszalinie, w Katowicach oraz w Elblągu, gdzie odbywało się coroczne Forum Wokół Kina, adresowane do właścicieli kin.

Podobnie jak w roku ubiegłym podczas festiwalu w Gdyni zorganizowano Media Stand, gdzie producenci mogli uzyskać informacje na temat Programu Media oraz otrzymać materiały informacyjne.

Festiwal w Gdyni jest największym festiwalem filmowym w Polsce, który gromadzi praktycznie wszystkich liczących się producentów w Polsce, jest zatem najlepszą okazją bezpośredniego dotarcia z informacją do podstawowej grupy docelowej – niezależnych producentów filmowych i telewizyjnych.

Biuro Media Desk Polska aktywnie uczestniczyło w festiwalu w Krakowie, gdzie zorganizowano trzy spotkania z profesjonalistami sektora audiowizualnego.

Nową inicjatywą był udział w festiwalu Camerimage w Łodzi oraz festiwalu Etiuda w Krakowie, które w tym roku po raz pierwszy otrzymały wsparcie z Media.

Podobnie jak w roku ubiegłym Media Desk Polska zorganizowało spotkanie z polskimi producentami podczas walnego zgromadzenia Krajowej Izby Producentów Audiowizualnych.

Doskonałą okazją prezentacji Programu Media były również spotkania organizowane przez Ministerstwo Kultury – Kultura 2000, Austriacki Instytut Kultury („Koprodukcje czy kinematografie narodowe. Przyszłość kina w Europie”).

8.33 Z działań podejmowanych na arenie międzynarodowej Media Desk Polska zaznaczyło swoją obecność na wielu międzynarodowych festiwalach.

Styczeniowe spotkania zorganizowane przez Media Desk Holandia z okazji festiwalu w Rotterdamie było świetną okazją do przyjrzenia się, w jaki sposób Holendrzy, którzy należą do grupy krajów o małym potencjale sektora audiowizualnego, wypromowali festiwal w Rotterdamie na skalę międzynarodową. Dla producentów z krajów uboższych ekonomicznie, jak Polska i inne nowe kraje Unii Europejskiej, obecność na festiwalu w Rotterdamie może być o wiele bardziej użyteczna, niż w Cannes, gdzie spotykają się największe międzynarodowe firmy audiowizualne. Szczególnie warte uwagi są warsztaty koprodukcyjne Cinemart.

Owocne było również spotkanie koprodukcyjne, zorganizowane przez Media Desk Berlin, dla producentów – beneficjentów slate funding, w ramach dofinansowania na development z Programu Media, podczas festiwalu w Berlinie. W spotkaniu wzięło udział 4 polskich producentów.

Podobne działania prowadzone były podczas festiwali w Cannes i Karlovyh Varach, gdzie odbywały się imprezy adresowane głównie do producentów z Europy Wschodniej i Centralnej, organizowane przez ACE, EAW i North by North.

Festiwal Eurovisioni, zorganizowany w Rzymie na przełomie maja i kwietnia, z okazji rozszerzenia Unii Europejskiej poświęcony był twórczości audiowizualnej krajów Europy Środkowo-Wschodniej, z tej też okazji zaproszono wielu wybitnych polskich twórców jak: Andrzej Wajda, Marcei Łoziński czy Krzysztof Zanussi.

Podczas festiwalu w Cannes Media Desk Polska uczestniczyło aktywnie w działaniach promocyjnych, organizowanych w pawilonie polsko-czesko-słowackim. Pierwszy raz w historii festiwalu Polscy producenci mieli swój własny pawilon, w którym można było organizować spotkania indywidualne, oraz imprezy grupowe. Media Desk Polska brało udział w organizacji tych spotkań.

We wrześniu odbyło się bardzo interesujące spotkanie koprodukcyjne zorganizowane przez Media Antenna w San Sebastian podczas festiwalu filmowego. Spotkanie miało na celu przybliżenie kinematografii nowych krajów członkowskich producentom z Hiszpanii. W spotkaniu wzięła udział większość biur Media Desk z nowych krajów oraz kilku producentów mających doświadczenie koprodukcyjne.

Również we wrześniu przedstawiciele Biura Media Desk Polska wzięli udział w konferencji i w warsztatach zorganizowanych w Utrechcie, przy wsparciu Komisji Europejskiej, z okazji prezydencji holenderskiej. Podczas spotkania dyskutowana była przyszłość sektora audiowizualnego w Europie, oraz przyszły kształt Programu Media. W spotkaniu wzięli udział eksperci ze „starej i nowej Europy”, co pozwoliło wymienić poglądy i opinie, a przede wszystkim obiektywnie przyjrzeć się różnicom, a co za tym idzie zdywersyfikowanym potrzebom wszystkich krajów uczestniczących w Programie Media.

W październiku przedstawiciel Media Desk Polska uczestniczył, jako obserwator, w spotkaniu zorganizowanym przez Media Desk UK, głównie dla angielskich producentów. Spotkanie było prezentacją programów szkoleniowych wspieranych przez Media. Uczestnicy

spotkania mieli okazję bezpośredniej rozmowy z przedstawicielami wyżej wymienionych programów.

W listopadzie podczas festiwalu w Amsterdamie Biuro Media Desk asystowało polskiemu producentowi Apple Film Production, który prezentował z sukcesem swój projekt „War Games”, wspierany przez Program Media oraz ARTE.

8.34 Jednym z problemów polskiego rynku, zauważalnych w roku ubiegłym był kompletny brak zainteresowania zarówno organizacją międzynarodowych szkoleń przy wsparciu Programu Media, jak też udziałem w tego typu szkoleniach ze strony profesjonalistów polskich.

Problem ten został częściowo rozwiązany poprzez uruchomienie w ramach Programu Media specjalnej linii budżetowej, przeznaczonej na szkolenia dla profesjonalistów z nowych krajów członkowskich Unii Europejskiej.

W 2003 roku przyznano 12 stypendiów, przy czym nie wyczerpano przyznanego na ten cel budżetu. W 2004 roku napłynęło czterokrotnie więcej zgłoszeń, na łączną kwotę przeszło 54 tys. Euro, co znacznie przekraczało możliwości budżetowe Biura Media Desk.

W efekcie Komisja stypendialna, która w 2004 roku zebrała się dwukrotnie przyznała 25 stypendiów, na łączną kwotę przeszło 16 tys. Euro, czym praktycznie wyczerpała przyznaną na ten rok linię budżetową.

Większość stypendystów złożyła już rozliczenia i raporty z udziału w szkoleniach, a co za tym idzie otrzymała stypendia. Kilka osób nadal musi złożyć stosowne dokumenty, przy czym Biuro Media Desk zabezpieczyło na ten cel środki.

W ramach działań promujących szkolenia, Biuro Media Desk Polska regularnie wysyła informacje wraz z terminami szkoleń i kontaktami, publikuje informacje o przyznanym stypendiach.

W marcu 2004 roku pomagało Filmschule Koln w organizacji warsztatów szkoleniowych w Warszawie, w rezultacie których udało się pozyskać kilku polskich profesjonalistów do udziału w szkoleniach. Również w marcu współorganizowało razem z Cartoon, Forum Audiowizualne, które stało się jednym z większych wydarzeń branżowych w 2004 roku.

Jesienią przedstawiciele Biura uczestniczyli, jako obserwatorzy, w warsztatach zorganizowanych przez Mistrzowską Szkołę Wajdy, przy finansowym wsparciu Media.

Ze szkołą Andrzeja Wajdy Biuro Media Desk pozostaje także w stałym kontakcie w kwestii konsultacji, dotyczących kształtu i zasad funkcjonowania Programu Media Szkolenia.

Zaplanowano także organizację spotkania informacyjnego, adresowanego do polskich szkół filmowych, które potencjalnie mogłyby zostać beneficjentami Programu Media. Spotkanie z przyczyn organizacyjnych odbędzie się dopiero w pierwszym kwartale 2005 roku.

8.35 W 2004 roku Media Desk Polska kontynuowało dotychczas prowadzone działania promocyjne, jak publikacja kwartalnych biuletynów informacyjnych, ulotek, przesyłanie informacji do współpracujących dziennikarzy, wyspecjalizowanych w problematyce audiowizualnej, udzielanie wywiadów.

Do nowych działań można zaliczyć reklamę Programu Media, a w szczególności reklamę wezwania do składania wniosków na development i TV broadcasting, opublikowaną w 3 wydaniach branżowego kwartalnika Kamera (rozliczenie barterowe), reklamę w katalogu

i na stronach internetowych Polskich Nagród Filmowych Orły, reklamę w 2 wydaniach gazety codziennej „Rzeczpospolita”, opublikowaną w dodatku Kultura, oraz roczną reklamę na stronach internetowych serwisu branżowego „Stopklatka”. Efekty tych działań będzie jednak można w pełni ocenić dopiero w połowie 2005 roku.

Działaniami promocyjnymi były także prezentacje Programu Media oraz spotkania branżowe, organizowane dla profesjonalistów podczas festiwali w kraju i za granicą. Okazją do promocji Programu Media, a w szczególności osiąganych wyników były także spotkania branżowe typu Niptel, imprezy organizowane przez organizacje producenckie, jak Krajowa Izba Producentów Audiowizualnych czy Stowarzyszenie Filmowców.

Media Desk Polska starało się także utrzymywać regularne kontakty i nawiązywać współpracę z polskimi instytucjami kultury jak Ministerstwo Kultury, Ministerstwo Edukacji, UKIE czy Telewizja Polska. W porozumieniu z TVP S.A. zorganizowano konferencję o charakterze szkoleniowym, na temat audiowizualnej polityki Unii Europejskiej, relacji niezależnych producentów i nadawców w kontekście wytycznych unijnych oraz regulacji prawnych obowiązujących w innych państwach członkowskich. Konferencja składała się z dwóch części – pierwsza adresowana była do nadawców i pracowników telewizji, związanych z produkcją i współpracujących z niezależnymi producentami, druga była adresowana do polityków i decydentów, związanych z problematyką sektora audiowizualnego.

8.36 Podsumowując efekty działań Biura Media Desk Polska, prowadzonych w 2004 roku można stwierdzić, że polskie przedsiębiorstwa sektora audiowizualnego aktywnie korzystają ze wsparcia funduszy europejskich, a zainteresowanie Programem Media stale rośnie. W 2004 roku polskim projektom przyznano ponad 2 200 000 Euro, przy czym w większości były to pieniądze przeznaczone na wsparcie dystrybucji filmów europejskich, w mniejszym stopniu na development i produkcję filmów polskich oraz na organizację festiwali filmowych (dla porównania składka zapłacona z budżetu państwa do Programu Media za 2004 rok wyniosła 542 000 zł).

Development projektów filmowych oraz dystrybucja filmów europejskich są być może najważniejszymi obszarami działania Media Desk Polska, ze względu na kwoty pozyskiwanych dotacji, a przede wszystkim ilość potencjalnych beneficjentów - producentów filmowych w Polsce. Jeżeli istnieje możliwość pozyskania większych funduszy z Programu Media, to jest to prawdopodobnie możliwe głównie w obszarach developmentu i produkcji telewizyjnej.

Niestety nadal podstawowym problemem pozostaje brak finansowania po stronie narodowej (za mało pieniędzy, budżety nieadekwatne do standardów międzynarodowych), a jak wiadomo fundusze europejskie mogą jedynie wesprzeć fundusze narodowe.

Istotnym problemem w pozyskiwaniu funduszy unijnych jest dramatyczny brak możliwości pozyskiwania środków na kinematografię, szczególnie na fazę przedprodukcyjną w Polsce. Środki teoretycznie dostępne w Agencji Scenariuszowej na ogół nie przekraczają kwoty 5 tys. euro, co stanowi o 50% za mało, aby ubiegać się o wsparcie z Programu Media. Tymczasem standardy unijne mogłyby wskazać wytyczne polityki audiowizualnej w tej kwestii.

Podstawowym problemem w spełnieniu wszystkich warunków do złożenia aplikacji i otrzymania wsparcia jest najczęściej brak doświadczenia młodych twórców we współpracy europejskiej, brak realnych możliwości realizacji projektów, wynikający z niemożności sfinansowania 50% kosztów projektu, jak również w przypadku koprodukcji z telewizją publiczną, problemy prawne związane z własnością praw do produkcji (różnice w prawie europejskim i umowach, zawieranych w Polsce).

Z kolei pozytywnym zaskoczeniem była liczba kin, które dzięki akcji promocyjnej Media Desk Polska dostały się do sieci Europa Cinemas. W chwili obecnej jest ich 14, co oznacza wpływy na poziomie minimum 200 000 Euro. Właściciele tych kin planują stworzenie wspólnych akcji promujących kino europejskie. Ponadto mają szanse na pozyskanie dodatkowy funduszy strukturalnych, a w niektórych przypadkach przygranicznych.

Z bezpośredniego wsparcia w postaci stypendiów na szkolenia skorzystało także przeszło dwudziestu polskich profesjonalistów. W wielu przypadkach w efekcie tych szkoleń dochodzi do pozyskania partnerów finansowych i koprodukcyjnych dla dalszej realizacji polskich produkcji audiowizualnych. W 2004 roku Media Desk Polska przyznało polskim realizatorom audiowizualnym 25 stypendiów na łączną kwotę ponad 16 000 Euro.

8.37 Z projektów, które nie doszły do skutku, najważniejszym był projekt spotkania profesjonalistów polskich i brytyjskich, przygotowywany wspólnie z Media Desk UK i UK Film Council, w celu nawiązania kontaktów i ewentualnej współpracy pomiędzy profesjonalistami.

Argumenty naszych potencjalnych angielskich partnerów to przede wszystkim brak konkurencyjności Polski w stosunku do innych krajów europejskich, brak strukturalnego wsparcia dla produkcji filmowej, brak nowych międzynarodowych produkcji, mało konkurencyjne ceny usług, a przede wszystkim brak kompleksowej ustawy o prawie audiowizualnym.

Większość celów przedstawiona w planach na 2004 rok została osiągnięta, a pod względem finansowym był to nadal rok, w którym wpływy z Programu Media do polskich przedsiębiorstw sektora audiowizualnego wprawdzie nieznacznie, ale wzrosły. Należy podkreślić fakt, że składka płacona z budżetu państwa do Programu Media nadal pozostaje wielokrotnie mniejsza w stosunku do osiągniętych wpływów.

Jednak wydaje się, że nasze możliwości absorpcji funduszy unijnych przeznaczonych na kinematografię uległy nasyceniu. Aby je zwiększyć należałoby uczynić dwie rzeczy: po pierwsze zwiększyć środki na promocję, między innymi poprzez Biuro Media Desk Polska, po drugie skutecznie projektować i realizować politykę audiowizualną państwa w dziedzinie kinematografii i mediów elektronicznych. Bez wprowadzenia podstawowych rozwiązań strukturalnych na poziomie narodowym, nasze możliwości współpracy z krajami Unii Europejskiej i czerpania z tego wymiernych korzyści będą nadal mocno ograniczone.

8.38 Podsumowanie wyników Polski w Programie Media Plus w 2004 roku

2004	Wsparcie MEDIA
Development produkcji filmowych	305 000 €
Produkcja telewizyjna	118 000 €
Dystrybucja kinowa	1 508 283 €
Dystrybucja wideo/DVD	117 821 €
Wsparcie festiwali filmowych	102 500 €
Sieć kin Europa Cinemas	210 000 €
Inne	9 000 €

Suma

2 370 604 €

8.39 Zestawienie wyników Polski w Programie Media Plus w latach 2002-2004

rok 2002	608 424 €
rok 2003	2 110 079 €
rok 2004	2 370 604 €

Suma **5 089 107 €**

Pieniądze wpłacone do Programu Media z budżetu państwa w latach 2002-2004 wyniosły w tym czasie 1 142 000 zł.

IX. DZIAŁALNOŚĆ KRAJOWEJ RADY RADIOFONII I TELEWIZJI W ZAKRESIE OPŁAT ABONAMENTOWYCH I POZAABONAMEN- TOWYCH

9.1 Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 6 ustawy o radiofonii i telewizji do zadań KRRiT należy określenie opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych.

Na podstawie art. 48 ust. 3 ustawy Krajowa Rada określa, w drodze rozporządzenia, wysokość opłaty abonamentowej za używanie odbiornika radiofonicznego oraz opłaty abonamentowej za używanie odbiornika telewizyjnego albo odbiornika radiofonicznego i telewizyjnego, sposób i tryb wnoszenia tych opłat, a także może określić przypadki, w których umarza lub rozkłada na raty zaległości w płatności opłat abonamentowych.

Krajowa Rada może, ze względów społecznych, przyznać niektórym kategoriom osób zniżki lub zwolnienia od opłat abonamentowych.

W przypadku stwierdzenia używania niezarejestrowanego odbiornika (art. 49 ust. 2 ustawy o radiofonii i telewizji) pobiera się opłatę w wysokości stanowiącej trzydziestokrotność miesięcznej opłaty abonamentowej, obowiązującej w dniu stwierdzenia używania niezarejestrowanego odbiornika. Opłaty te pobierane są przez jednostki Poczty Polskiej (art. 49 ust. 5 ustawy o radiofonii i telewizji) i po potrąceniu umownego wynagrodzenia (50% wpływów z tej opłaty - art. 51 ust. 5 ustawy) przekazywane są na wyodrębniony rachunek bankowy Krajowej Rady.

Za zwłokę w uiszczaniu opłat pobiera się odsetki ustawowe (art. 49 ust. 4). Po potrąceniu umownego wynagrodzenia jednostki Poczty Polskiej przekazują te wpływy na rachunek bankowy KRRiT (art. 49 ust. 5).

Wpływy z opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych, opłat za używanie niezarejestrowanych odbiorników oraz odsetek ustawowych, po potrąceniu wynagrodzenia umownego dla jednostek Poczty Polskiej, są w całości przeznaczane przez Krajową Radę na działalność jednostek publicznej radiofonii i telewizji (art. 50 ust. 1).

Krajowa Rada (art. 50 ust. 2 ustawy) ustala corocznie, nie później niż do 30 czerwca, sposób podziału wpływów między jednostki publicznej radiofonii i telewizji w następnym roku kalendarzowym, w tym minimalny udział terenowych oddziałów spółek.

Postanowienie zawarte w art. 50 ust. 3 obowiązuje Przewodniczącego Krajowej Rady do niezwłocznego przekazania jednostkom publicznej radiofonii i telewizji należnych im udziałów we wpływach.

Na podstawie art. 51 ustawy o radiofonii i telewizji kontrolę wykonywania obowiązku rejestracji odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych sprawuje minister właściwy do spraw łączności. Jednostką organizacyjną ministra właściwego do spraw łączności, uprawnioną do przeprowadzania kontroli wykonywania obowiązku rejestracji odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych - na podstawie rozporządzenia Ministra Łączności z dnia 16 lipca 1993 r. w sprawie kontroli wykonywania obowiązku rejestracji odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych, jest Państwowe Przedsiębiorstwo Użyteczności Publicznej „Poczta Polska”. Kontroli - w myśl § 1. ust. 2 wyżej wymienionego rozporządzenia - dokonują upoważnieni pracownicy rejonowych urzędów poczty.

Wysokość opłat abonamentowych

9.2 Do końca 2004 roku obowiązywały następujące opłaty ustalone przez Krajową Radę w rozporządzeniu z dnia 26 czerwca 2003 roku zmieniającym rozporządzenie w sprawie opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych:

- za używanie odbiornika radiofonicznego

• miesięczna, w wysokości	4,95 zł
• dwumiesięczna, w wysokości	9,65 zł
• kwartalna lub za kolejne 3 miesiące w roku kalendarzowym, w wysokości	14,40 zł
• czteromiesięczna, w wysokości	19,20 zł
• pięciomiesięczna, w wysokości	24,00 zł
• półroczna lub za kolejne 6 miesięcy w roku kalendarzowym, w wysokości	28,70 zł
• siedmiomiesięczna, w wysokości	33,40 zł
• ośmiomiesięczna, w wysokości	38,10 zł
• dziewięciomiesięczna, w wysokości	42,70 zł
• dziesięciomiesięczna, w wysokości	47,20 zł
• jedenastomiesięczna, w wysokości	51,70 zł
• roczna, w wysokości	55,90 zł

- za używanie odbiornika telewizyjnego lub telewizyjnego i radiofonicznego

• miesięczna, w wysokości	15,40 zł
• dwumiesięczna, w wysokości	30,00 zł
• kwartalna lub za kolejne 3 miesiące w roku kalendarzowym, w wysokości	44,80 zł
• czteromiesięczna, w wysokości	59,80 zł
• pięciomiesięczna, w wysokości	74,70 zł
• półroczna lub za kolejne 6 miesięcy w roku kalendarzowym, w wysokości	89,30 zł
• siedmiomiesięczna, w wysokości	103,90 zł
• ośmiomiesięczna, w wysokości	118,50 zł
• dziewięciomiesięczna, w wysokości	132,80 zł
• dziesięciomiesięczna, w wysokości	146,90 zł
• jedenastomiesięczna, w wysokości	160,80 zł
• roczna, w wysokości	173,90 zł

9.3 29 czerwca 2004 roku Krajowa Rada przyjęła rozporządzenie zmieniające rozporządzenie w sprawie opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych. Ww. rozporządzenie zostało ogłoszone w Dzienniku Ustaw Nr 176, poz. 1723.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji ustaliła następujące opłaty abonamentowe obowiązujące od dnia 1 stycznia 2005 roku:

- za używanie odbiornika radiofonicznego

• miesięczna, w wysokości	5,00 zł
• dwumiesięczna, w wysokości	9,75 zł
• kwartalna lub za kolejne 3 miesiące w roku kalendarzowym, w wysokości	14,60 zł
• czteromiesięczna, w wysokości	19,45 zł
• pięciomiesięczna, w wysokości	24,30 zł
• półroczna lub za kolejne 6 miesięcy w roku kalendarzowym, w wysokości	29,10 zł
• siedmiomiesięczna, w wysokości	33,90 zł
• ośmiomiesięczna, w wysokości	38,60 zł
• dziewięciomiesięczna, w wysokości	43,30 zł
• dziesięciomiesięczna, w wysokości	47,90 zł
• jedenastomiesięczna, w wysokości	52,40 zł
• roczna, w wysokości	56,80 zł

- za używanie odbiornika telewizyjnego lub telewizyjnego i radiofonicznego

• miesięczna, w wysokości	15,80 zł
• dwumiesięczna, w wysokości	30,80 zł
• kwartalna lub za kolejne 3 miesiące w roku kalendarzowym, w wysokości	46,10 zł
• czteromiesięczna, w wysokości	61,40 zł
• pięciomiesięczna, w wysokości	76,80 zł
• półroczna lub za kolejne 6 miesięcy w roku kalendarzowym, w wysokości	91,90 zł
• siedmiomiesięczna, w wysokości	107,10 zł
• ośmiomiesięczna, w wysokości	122,10 zł
• dziewięciomiesięczna, w wysokości	136,80 zł
• dziesięciomiesięczna, w wysokości	151,40 zł
• jedenastomiesięczna, w wysokości	165,60 zł
• roczna, w wysokości	179,50 zł

Zgodnie z przepisami rozporządzenia użytkownik odbiornika może jednorazowo uiścić opłatę za dowolną liczbę miesięcy w roku kalendarzowym do dnia 25-go pierwszego miesiąca okresu rozliczeniowego. Użytkownik odbiornika miał również możliwość wniesienia opłat na poczet 2005 roku (z ulgą) w IV kwartale 2004 roku.

Komunikat Przewodniczącego KRRiT w sprawie wysokości opłat abonamentowych, obowiązujących od 1 stycznia 2005 roku, został czterokrotnie (w listopadzie i grudniu 2004 roku) opublikowany w gazecie codziennej Rzeczpospolita.

9.4 Opłaty podane wyżej, wniesione z góry za okres od 2 miesięcy do roku, określone zostały po uwzględnieniu zmniejszenia z tytułu następującego poziomu ulgi:

• dwumiesięczny	-	obniżenie opłaty za ten okres o	2,5%
• kwartalny			
(lub za kolejne 3 miesiące)	-	obniżenie opłaty za ten okres o	2,7%
• czteromiesięczny	-	obniżenie opłaty za ten okres o	2,8%
• pięciomiesięczny	-	obniżenie opłaty za ten okres o	2,8%
• półroczny			
(lub za kolejne 6 miesięcy)	-	obniżenie opłaty za ten okres o	3,0%
• siedmiomiesięczny	-	obniżenie opłaty za ten okres o	3,2%
• ośmiomiesięczny	-	obniżenie opłaty za ten okres o	3,4%
• dziewięciomiesięczny	-	obniżenie opłaty za ten okres o	3,8%
• dziesięciomiesięczny	-	obniżenie opłaty za ten okres o	4,2%
• jedenastomiesięczny	-	obniżenie opłaty za ten okres o	4,7%
• roczny	-	obniżenie opłaty za ten okres o	5,3%

Podział wpływów abonamentowych i pozaabonamentowych pomiędzy jednostki publicznej radiofonii i telewizji w 2004 roku

9.5 Krajowa Rada uchwałami nr 286/2003 z 26 czerwca 2003 roku, nr 580/2003 z 4 grudnia 2003 roku, nr 608/2003 z 11 grudnia 2003 roku oraz nr 83/2004 z 3 marca 2004 roku i nr 522/2004 z 26 października 2004 roku dokonała podziału wpływów abonamentowych z opłat za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych, prognozowanych na 2004 rok między spółki publicznej radiofonii i telewizji w sposób następujący:

Lp.	Jednostki publicznej telewizji i radiofonii	udział %	KWOTA wpływów w tys. zł
1	2	3	4
I	Wpływy abonamentowe ogółem, z tego:	100,00	914 000
II	Środki wyodrębnione na zadania specjalne razem, z tego dla:	3,731	34 100
	1. Telewizji Polskiej S.A. w Warszawie z przeznaczeniem na kontynuację zadań związanych z wdrażaniem telewizji interaktywnej	1,379	12 600
	2. Polskiego Radia S.A. w Warszawie w wysokości z przeznaczeniem na:	2,352	21 500
	a) inwestycje związane z cyfryzacją produkcji tekstowo-dźwiękowej	1,696	15 500
	b) produkcję nagraniową Orkiestr i Chóru Polskiego Radia	0,328	3 000
	c) finansowanie działalności programowej	0,328	3 000
III	Do podziału na spółki publicznej radiofonii i telewizji, razem z tego:	96,269 liczone jako 100,00	879 900
1.	Telewizja Polska S.A. w tym: <i>TV Polonia</i>	60,00	527 940 32 000
2.	Spółki publicznej radiofonii, razem	40,00	351 960

9.6 Uchwałami nr 286/2003 z 26 czerwca 2003 roku i nr 580/2003 z 4 grudnia 2003 roku, na podstawie art. 30 ust. 6 ustawy, KRRiT ustaliła na 2004 rok minimalną kwotę w prognozowanych wpływach abonamentowych przeznaczoną na finansowanie programów regionalnych i w rozłącznej sieci „Dwójki” w wysokości 190,0 mln zł oraz minimalną kwotę

IX. Działalność KRRiT w zakresie opłat abonamentowych i pozaabonamentowych

wpływów abonamentowych na finansowanie programów tworzonych przez oddziały terenowe do rozpowszechniania w programie ogólnokrajowym w wysokości 60,0 mln zł.

Lp.	TREŚĆ	udział % we wpływach ogółem 879 900 tys. zł	kwota przeznaczona na finansowanie telewizji w tys. zł	udział % we wpływach przeznaczonych na finansowanie telewizji
1	2	3	4	5
I.	Ogółem TVP S.A. w Warszawie	60,00	527 940,0	100,00
	z tego:			
1.	Program ogólnokrajowy TVP S.A.	38,41	337 940,0	64,01
	z tego:			
1.1	Zakład Główny w Warszawie	27,95	245 940,0	46,59
1.2	Oddziały Terenowe TVP S.A.	6,82	60 000,0	11,36
1.3	TV Polonia	3,64	32 000,0	6,06
2.	Oddziały Terenowe (finansowanie programu regionalnego i w rozłącznej sieci „Dwójki”)	21,59	190 000,0	35,99

9.7 Uchwałą 608/2003 z 11 grudnia 2003 roku KRRiT dokonała podziału prognozowanych wpływów z opłat za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych w 2004 roku na poszczególne jednostki radiofonii publicznej.

Lp.	Jednostki publicznej radiofonii	udział %	Kwota w tys. zł
1	2	3	4
I	Jednostki publicznej radiofonii razem, z tego:	40,00	351 960
1)	Polskie Radio S.A., z tego: - Radio Polonia (na bezpośrednie koszty rozpowszechniania) - działalność bieżącą Orkiestr i Chóru Polskiego Radia	21,225 0,396 1,705	186 760 3 484 15 000
2)	Spółki radiofonii regionalnej	18,775	165 200

9.8 Stosownie do postanowień art. 49 ust. 5 ustawy o radiofonii i telewizji oraz ustaleń zawartych w umowie z 13 maja 1994 roku zawartej pomiędzy KRRiT a Poczta Polska oraz w Aneksie Nr 9 z 30 kwietnia 2003 roku do umowy, Rejonowe Urzędy Poczty w 2003 roku, po potrąceniu wynagrodzenia umownego dla jednostek Poczty Polskiej w wysokości 6,2% od zainkasowanych wpływów, przekazały na rachunek bankowy Krajowej Rady środki pieniężne z tytułu opłat abonamentowych w wysokości:

Lp.	Wpływy abonamentowe przekazane na rachunek bankowy KRRiT w 2004 roku przez Rejonowe Urzędy Poczty	Kwota w tys. zł
I.	Ogółem, z tego:	898 700
II.	Za II i III dekadę grudnia 2003 r.	39 509
III.	Za 2004 rok bez II i III dekady grudnia 2004 r.	859 191

IX. Działalność KRRiT w zakresie opłat abonamentowych i pozaabonamentowych

Wpływy uzyskane poza opłatami abonamentowymi (tzw. pozaabonamentowe), które zasilily rachunek bankowy KRRiT w 2004 roku wyniosły 8 966 tys. zł.

Lp.	Wpływy pozaabonamentowe przekazane na rachunek bankowy KRRiT w 2004 roku przez Rejonowe Urzędy Poczty	Kwota w tys. zł
I.	Ogółem, z tego:	8 966
II.	Saldo z 2003 roku	759
III.	Za grudzień 2003 r. przekazane na rachunek KRRiT w styczniu 2004 r.	909
IV.	Za okres: styczeń-listopad 2004 r.	7 298

Przekazywanie środków pieniężnych uzyskanych z opłat abonamentowych z rachunku KRRiT do spółek publicznej radiofonii i telewizji następowało według rzeczywistych, kasowych wpływów za daną dekadę miesiąca, na podstawie wyciągu bankowego, rozliczonych zgodnie z udziałami procentowymi wynikającymi z uchwał KRRiT nr 286/2003, 580/2003 i 608/2003 oraz nr 83/2004 i 522/2004.

9.9 W 2004 roku z rachunku bankowego KRRiT przekazano do spółek publicznej radiofonii i telewizji kwotę w wysokości: 898 700 tys. zł.

Wpływy abonamentowe w kwocie 898 700 tys. zł rozdysponowane pomiędzy jednostki publicznej radiofonii i telewizji w 2004 roku stanowiły 98,33% w stosunku do prognozy (914 000 tys. zł) przyjętej w uchwale nr 286/2003 z 26 czerwca 2003 roku. Do wykonania planu zabrakło 15 300 tys. zł.

9.10 W 2004 roku Urząd ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych nie uregulował należności z tytułu refundacji ulg w opłatach abonamentowych przyznanych kombatantom w 2001 i 2002 roku w kwocie 39 133 tys. zł netto.

9.11 Przekazywanie środków pieniężnych, uzyskanych poza opłatami abonamentowymi do spółek publicznej radiofonii i telewizji, następowało z rachunku bankowego KRRiT zgodnie z uchwałami:

- nr 327/2004 z 29 czerwca 2004 roku w sprawie ustalenia sposobu podziału wpływów uzyskanych poza opłatami abonamentowymi,
- nr 629/2004 z 10 grudnia 2004 roku w sprawie ustalenia sposobu podziału wpływów uzyskanych poza opłatami abonamentowymi.

9.12 W 2004 roku Krajowa Rada przekazała do spółek publicznej radiofonii i telewizji wpływy uzyskane poza opłatami abonamentowymi (tzw. wpływy pozaabonamentowe) w wysokości 8 282 tys. zł.

Lp.	Wpływy pozaabonamentowe przekazane w 2004 roku z rachunku bankowego KRRiT do spółek publicznej radiofonii i telewizji	Kwota w tys. zł
I.	Ogółem, z tego zgodnie z uchwałami KRRiT:	8 282
II.	nr 327/2004	4 925
III.	nr 629/2004	3 357

IX. Działalność KRRiT w zakresie opłat abonamentowych i pozaabonamentowych

W 2004 roku Krajowa Rada przekazała do spółek publicznej radiofonii i telewizji z wpływów z opłat abonamentowych i z opłat uzyskanych poza opłatami abonamentowymi środki pieniężne w łącznej wysokości 906 982 tys. zł, z tego dla poszczególnych spółek:

Lp.	Jednostki publicznej radiofonii i telewizji	Środki pieniężne przekazane z rachunku bankowego KRRiT w 2004 roku do spółek publicznej radiofonii i telewizji w tys. zł				
		abonamentowe			poza-abonamentowe	RAZEM
		wyodrębnione	pozostałe	razem		
I.	Ogółem, z tego:	33 529	865 171	898 700	8 282	906 982
II.	Telewizja Polska S.A.	12 389	519 102	531 491	1 120	532 611
III.	Radiofonia publiczna, z tego:	21 140	346 069	367 209	7 162	374 371
III.1	Polskie Radio S.A.	21 140	183 634	204 774	980	205 754
III.2	Spółki regionalne, z tego:	0,0	162 435	162 435	6 182	168 617
1.	„Radio Białystok” S.A.	0,0	9 147	9 147	304	9 451
2.	„Radio Pomorza i Kujaw” S.A. w Bydgoszczy	0,0	8 703	8 703	400	9 103
3.	„Radio Gdańsk” S.A.	0,0	9 514	9 514	151	9 665
4.	„Radio Katowice” S.A.	0,0	9 688	9 688	500	10 188
5.	„Radio Kielce” S.A.	0,0	9 023	9 023	300	9 323
6.	„Radio Koszalin” S.A.	0,0	10 234	10 234	309	10 543
7.	„Radio Kraków” S.A.	0,0	9 636	9 636	305	9 941
8.	„Radio Lublin” S.A.	0,0	10 280	10 280	260	10 540
9.	„Radio Łódź” S.A.	0,0	8 288	8 288	500	8 788
10.	„Radio Olsztyn” S.A.	0,0	8 844	8 844	360	9 204
11.	„PRO FM” S.A. w Opolu	0,0	9 563	9 563	400	9 963
12.	„Radio Merkury” S.A. w Poznaniu	0,0	10 052	10 052	450	10 502
13.	„Radio Rzeszów” S.A.	0,0	10 048	10 048	420	10 468
14.	„Radio Szczecin” S.A.	0,0	8 772	8 772	263	9 035
15.	„Radio dla Ciebie” S.A. w Warszawie	0,0	10 055	10 055	340	10 395
16.	„Radio Wrocław” S.A.	0,0	11 240	11 240	500	11 740
17.	„Radio Zachód” S.A. w Zielonej Górze	0,0	9 348	9 348	420	9 768

9.13 Rozliczenie sposobu wykorzystania przez „Telewizję Polską” S.A. w Warszawie wpływów abonamentowych uzyskanych z rachunku bankowego KRRiT w 2004 roku, w porównaniu do 2003 roku przedstawia się następująco:

w tys. zł

TREŚĆ	2003 rok		2004 rok		%	
	Prognoza wg uchwał KRRiT	Wykona- nie	Prognoza wg uchwał KRRiT	Wykona- nie	kol. 4 : 2	kol. 5 : 3
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem,	537 740	537 740	540 540	531 491	100,52	98,84
z tego:						
I. Zadania specjalne związane z wdrażaniem telewizji interaktywnej	21 200	21 200	12 600	12 389	59,43	58,44
II. Działalność bieżąca	516 540	516 540	527 940	519 102	102,21	100,50
z tego:						
1. Program ogólnokrajowy TVP S.A.	326 540	325 340	337 940	329 102	103,49	101,16
z tego:						
1.1 Zakład Główny w Warszawie	265 540	246 340	245 940	240 802	92,62	97,75
1.2 Oddziały Terenowe TVP S.A.	61000	47 000	60 000	59 600	98,36	126,81
1.3 Program Satelitarny TV Polonia	x	32 000	32 000	28 700	x	89,69
2. Oddziały Terenowe TVP na finansowanie programu regionalnego i w rozłącznej sieci „Dwójki”	190 000	191 200	190 000	190 000	100,00	99,37

9.14 W 2004 roku z rachunku bankowego KRRiT (wpływy abonamentowe i wpływy pozaabonamentowe) na finansowanie przedsięwzięć inwestycyjnych jednostek publicznej radiofonii i telewizji przekazano środki w łącznej wysokości 32 367 tys. zł (27 629 tys. zł z wpływów abonamentowych i 4 738 tys. zł z wpływów pozaabonamentowych), co stanowiło 3,57% łącznej kwoty środków przekazanych tym jednostkom z wyżej wymienionego rachunku (906 982 tys. zł).

Środki te zostały przekazane poszczególnym jednostkom radiofonii i telewizji publicznej następująco:

Lp.	Jednostki publicznej radiofonii i telewizji	Środki ogółem w tys. zł	Środki przekazane na finansowanie inwestycji w tys. zł			Udział % w środkach ogółem
			abona- mentowe	poza- abonamen- towe	RAZEM	
I.	OGÓLEM , z tego:	906 982	27 629	4 738	32 367	3,57
II.	Telewizja Polska S.A. w Warszawie	532 611	12 389	0	12 389	2,33
III.	Radiofonia publiczna, z tego:	374 371	15 240	4 738	19 978	5,34
1)	Polskie Radio S.A. w Warszawie	205 754	15 240	0	15 240	7,41
2)	Spółki regionalne, z tego:	168 617	0	4 738	4 738	2,81
1.	„Radio Białystok” S.A.	9 451	0	150	150	1,59
2.	„Radio Pomorza i Kujaw” S.A. w Bydgoszczy	9 103	0	400	400	4,39
3.	„Radio Gdańsk” S.A.	9 665	0	80	80	0,83
4.	„Radio Katowice” S.A.	10 188	0	500	500	4,91
5.	„Radio Kielce” S.A.	9 323	0	300	300	3,22
6.	„Radio Koszalin” S.A.	10 543	0	0	0	x
7.	„Radio Kraków” S.A.	9 941	0	240	240	2,41
8.	„Radio Lublin” S.A.	10 540	0	230	230	2,18
9.	„Radio Łódź” S.A.	8 788	0	500	500	5,69
10.	„Radio Olsztyn” S.A.	9 204	0	230	230	2,50
11.	„PRO FM” S.A. w Opolu	9 963	0	400	400	4,01
12.	„Radio Merkur” S.A. w Poznaniu	10 502	0	450	450	4,28
13.	„Radio Rzeszów” S.A.	10 468	0	400	400	3,82
14.	„Radio Szczecin” S.A.	9 035	0	248	248	2,74
15.	„Radio dla Ciebie” S.A. w Warszawie	10 395	0	500	500	4,81
16.	„Radio Wrocław” S.A.	11 740	0	270	270	2,30
17.	„Radio Zachód” S.A. w Zielonej Górze	9 768	0	140	140	1,43

Podział wpływów abonamentowych planowanych na 2005 rok między spółki publicznej radiofonii i telewizji

9.15 Krajowa Rada uchwałą nr 329/2004 z 30 czerwca 2004 roku ustaliła sposób podziału między spółki publicznej radiofonii i telewizji wpływów abonamentowych z opłat za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych planowanych na 2005 rok w sposób następujący:

IX. Działalność KRRiT w zakresie opłat abonamentowych i pozaabonamentowych

Lp.	Jednostki publicznej telewizji i radiofonii	udział %	Kwota w tys. zł
1	2	3	4
I	Wpływy abonamentowe ogółem, z tego:	100,00	925 000
II	Środki wyodrębnione na zadania specjalne, razem z tego dla:	2,703	25 000
	1. Telewizji Polskiej S.A. w wysokości z przeznaczeniem na częściowe pokrycie kosztów związanych z uruchomieniem z dniem 1 stycznia 2005 roku 4 nowych oddziałów terenowych	0,487	4 500
	1. Polskiego Radia S.A. w wysokości z przeznaczeniem na finansowanie:	2,216	20 500
	1) inwestycji związanych z cyfryzacją produkcji tekstowo-dźwiękowej,	1,784	16 500
	2) modernizacji i wyposażenia siedziby Orkiestry Kameralnej Polskiego Radia Amadeus w Poznaniu	0,432	4 000
III	Pozostałe środki do podziału na spółki publicznej radiofonii i telewizji, razem (I – II) z tego:	97,297 liczone jako 100,00	900 000
	1. Telewizja Polska S.A.	60,00	540 000
	2. Spółki publicznej radiofonii, razem	40,00	360 000

9.16 W ramach środków ustalonych dla Telewizji Polskiej S.A. na 2005 rok w kwocie 540 mln zł Krajowa Rada uchwałą nr 329/2004 z 30 czerwca 2004 roku określiła minimalną kwotę w planowanych wpływach abonamentowych, przeznaczoną na finansowanie programów regionalnych i w rozłącznej sieci „Dwójki” w wysokości 190,0 mln zł oraz minimalną kwotę wpływów abonamentowych na finansowanie programów tworzonych przez oddziały terenowe do rozpowszechniania w programie ogólnokrajowym w wysokości 60,0 mln zł.

9.17 Uchwałą nr 329/2004 Krajowa Rada dokonała również podziału prognozowanych wpływów z opłat za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych w 2005 roku na spółki radiofonii publicznej w sposób następujący:

Lp.	Jednostki publicznej radiofonii	udział %	Kwota w tys. zł
1	2	3	4
I	Jednostki publicznej radiofonii razem, z tego:	40,00	360 000
1)	Polskie Radio S.A., z tego: - Radio Polonia (na bezpośrednie koszty rozpowszechniania)	21,244 0,396	191 200 3 493
2)	Spółki radiofonii regionalnej	18,756	168 800

Udział poszczególnych regionalnych spółek radiofonii publicznej w prognozowanych wpływach z opłat za używanie odbiorników radiowych i telewizyjnych w 2005 roku przedstawia się następująco:

IX. Działalność KRRiT w zakresie opłat abonamentowych i pozaabonamentowych

Lp.	Spółki	udział %	Kwota w tys. zł
1	2	3	4
I.	Spółki regionalnej radiofonii publicznej razem	18,756	168 800
1.	Radio Białystok S.A.	1,0598	9 538
2.	Polskie Radio Pomorza i Kujaw S.A. w Bydgoszczy	1,0251	9 226
3.	Radio Gdańsk S.A.	1,1024	9 921
4.	Radio Katowice S.A.	1,1145	10 030
5.	Radio Kielce S.A.	1,0236	9 212
6.	Radio Koszalin S.A.	1,1328	10 195
7.	Radio Kraków Małopolska S.A.	1,1022	9 920
8.	Radio Lublin S.A.	1,2049	10 844
9.	Radio Łódź S.A.	0,9798	8 818
10.	Radio Olsztyn S.A.	1,0249	9 224
11.	PRO FM S.A. w Opolu	1,1226	10 103
12.	Radio Merkury S.A. w Poznaniu	1,1621	10 459
13.	Radio Rzeszów S.A.	1,1618	10 456
14.	Radio Szczecin S.A.	1,0178	9 160
15.	Radio dla Ciebie S.A. w Warszawie	1,1964	10 767
16.	Radio Wrocław S.A.	1,2563	11 306
17.	Radio Zachód S.A. w Zielonej Górze	1,0690	9 621

Współpraca Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z Kancelarią Prezesa Rady Ministrów, Urzędem do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych oraz Przedsiębiorstwem Państwowym Użyteczności Publicznej „Poczta Polska”

9.18 Zgodnie z ustawą z 24 stycznia 1991 roku o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego kombatanci i inne osoby uprawnione na podstawie tej ustawy posiadali prawo do zwolnienia z opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych. Kwoty wynikające z tego zwolnienia podlegały refundacji przez Urząd ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych z Państwowego Funduszu Kombatantów.

Zobowiązania Państwowego Funduszu Kombatantów z tytułu refundacji ulg kombatanców za abonament rtv wynoszą 45 849,9 tys. zł (brutto).

Okres zaległości	100% wpływów w tys. zł	Prowizja dla „PP” *) w tys. zł	Należność dla KRRiT w tys. zł
X/2001	674,8	40,5	631,0
XI/2001	2 980,2	178,8	2 801,4
XII/2001	3 060,5	183,6	2 876,9
Razem za 2001 rok **)	6 715,5	402,9	6 312,6
I półrocze 2002 roku	19 862,5	1 191,8	18 670,7
II półrocze 2002 roku	19 271,9	1 156,3	18 115,6
Razem za 2002 rok	39 134,4	2 348,1	36 786,3
Ogółem	45 849,9	2 751,0	43 098,9

*) wskaźnik prowizji obowiązujący w 2005 roku - 6,0% od zainkasowanych wpływów

**) jako konsekwencja decyzji Krajowej Rady z 23.04.2002 r.

Przewodnicząca KRRiT dwukrotnie tj. 29 stycznia 2004 roku i 10 marca 2004 roku wystąpiła do Kierownika Urzędu ds. Kombatantów - dysponenta Państwowego Funduszu

Kombatantów z wnioskiem o określenie, w jakiej wysokości i w jakim terminie nastąpi całkowite uregulowanie długu.

16 marca 2004 roku Kierownik Urzędu ds. Kombatantów poinformował, że przyznana dotacja budżetowa dla Państwowego Funduszu Kombatantów na 2004 rok nie wystarczy na uregulowanie w całości wszystkich zobowiązań powstałych w Funduszu. W odpowiedzi zostało zawarte stwierdzenie, że zobowiązania wobec Krajowej Rady nie będą uregulowane w 2004 roku, ponieważ ich nieterminowa spłata nie spowoduje skutków finansowych w postaci naliczenia odsetek ustawowych.

25 marca 2004 roku Przewodnicząca KRRiT zwróciła się do Prezesa Rady Ministrów o pomoc w windykacji zadłużenia z tytułu opłat abonamentowych rtv od Państwowego Funduszu Kombatantów.

Na ww. wystąpienie odpowiedzi udzielił Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów – (pismo z 21 kwietnia 2004 roku) informując, że dotacja budżetowa dla Państwowego Funduszu Kombatantów na 2004 roku jest niemal dwukrotnie niższa w stosunku do potrzeb, a dysponent Funduszu zobligowany jest do regulowania w pierwszej kolejności zobowiązań wobec podmiotów, w przypadku których nieuregulowanie ich w terminie powoduje naliczanie odsetek ustawowych. W związku z tym zobowiązania wobec Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji nie będą w 2004 roku uregulowane.

Ponownie o pomoc w wyegzekwowaniu od Państwowego Funduszu Kombatantów zaległych płatności z tytułu abonamentu rtv Przewodnicząca KRRiT, pismem z 6 lipca 2004 roku, zwróciła się do Prezesa Rady Ministrów. Przewodnicząca KRRiT zwróciła uwagę na możliwość przedawnienia roszczeń Krajowej Rady. Nieuregulowane płatności z 2002 roku od stycznia 2005 roku zaczną ulegać przedawnieniu zgodnie z art. 118 kodeksu cywilnego, co oznaczałoby poważny uszczerbek finansowy dla publicznego radia i telewizji. Poinformowała również, że zgodnie z art. 49 ust. 4 ustawy z 29 grudnia 1992 roku o radiofonii i telewizji za zwłokę w uiszczaniu opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych pobiera się odsetki ustawowe. Jednostki Poczty Polskiej inkasując zaległe kwoty z tytułu refundacji ulg kombatantów zwolnionych od opłat abonamentowych rtv za lata 2000-2001 naliczyły odsetki ustawowe (kwota 6 715,5 tys. zł) i będą je naliczały do momentu całkowitego uregulowania przez Urząd ds. Kombatantów zobowiązań z 2002 roku.

W odpowiedzi na wystąpienie Przewodniczącej KRRiT Minister Polityki Społecznej poinformował, że w 2004 roku nie jest możliwe przeznaczenie z budżetu państwa dodatkowych środków dla Państwowego Funduszu Kombatantów na uregulowanie zobowiązań z tytułu abonamentu rtv. Spłata tych zobowiązań może nastąpić w 2005 roku, bowiem w ustawie budżetowej na 2005 rok zostaną zaplanowane wydatki na ten cel.

W ustawie budżetowej na 2005 rok przeznaczono dla Państwowego Funduszu Kombatantów dotację w kwocie 39 133,0 tys. zł z przeznaczeniem na uregulowanie zobowiązań Funduszu z tytułu abonamentu rtv. Po potrąceniu wynagrodzenia umownego dla jednostek Poczty Polskiej (6,0%), na rachunek bankowy KRRiT powinna wpłynąć kwota 36 786 tys. zł do przekazania nadawcom publicznym.

W styczniu i lutym 2005 roku Urząd ds. Kombatantów z Państwowego Funduszu Kombatantów uregulował płatności z tytułu abonamentu rtv za styczeń i luty 2002 roku. Na rachunek bankowy KRRiT wpłynęła kwota 6 199,9 tys. zł. Jednostki Poczty Polskiej za zwłokę w przekazywaniu opłat abonamentowych naliczyły Urzędowi ds. Kombatantów odsetki ustawowe w kwocie 1 421,6 tys. zł.

9.19 Jednostką organizacyjną Ministra Łączności, uprawnioną do przeprowadzania kontroli wykonywania obowiązku rejestracji odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych - na

podstawie rozporządzenia Ministra Łączności z 16 lipca 1993 roku w sprawie kontroli wykonywania obowiązku rejestracji odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych jest Państwowe Przedsiębiorstwo Użyteczności Publicznej „Poczta Polska”. Kontroli dokonują upoważnieni pracownicy rejonowych urzędów poczty.

Z rozliczeń z Rejonowymi Urzędami Poczty wynika, że w porównaniu do lat poprzednich, w 2004 roku nastąpił znaczny wzrost wpływów zasilających rachunek KRRiT z tytułu kar za używanie niezarejestrowanych odbiorników rtv.

Udział wpływów z tytułu kar za używanie niezarejestrowanych odbiorników rtv we wpływach zainkasowanych przez jednostki Poczty Polskiej oraz we wpływach przekazanych na rachunek KRRiT w latach 1996-2004 przedstawia się następująco:

ROK	Wpływy ogółem w tys. zł		Wpływy z tytułu kar za używania nie zarejestrowanych odbiorników rtv w tys. zł	
	zainkasowane przez Pocztę Polską (brutto)	przekazane na rachunek KRRiT (netto)	zainkasowane przez Pocztę Polską (brutto)	przekazane na rachunek KRRiT (netto)
1	2	3	4	5
1996	692 502,1	644 027,0	3,0	1,5
1997	758 511,7	706 920,7	21,9	11,0
1998	835 039,8	778 252,4	11,2	5,6
1999	872 049,5	814 493,2	4,2	2,1
2000	885 598,1	828 033,7	1,6	7,8
2001	923 401,6	863 377,4	5,7	2,8
2002	999 813,5	934 770,6	126,4	63,2
2003	975 667,6	917 733,5	452,2	226,1
2004	966 858,0	906 572,0	763,9	381,9

Wpływy z tytułu kar za używanie niezarejestrowanych odbiorników stanowią 0,08% zainkasowanych wpływów ogółem.

Ustawowej powinności przeprowadzania kontroli wykonywania obowiązku rejestracji odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych nie prowadzą Rejonowe Urzędy Poczty podległe Dyrekcji Okręgu Poczty w Poznaniu.

Wykaz Dyrekcji Okręgów Poczty, które przeprowadzały kontrole wykonywania obowiązku rejestracji odbiorników rtv i osiągnęły z tego z tytułu w 2004 roku wpływy (prowizja w wysokości 50% od zainkasowanych kar) przedstawia się następująco:

Lp.	Dyrekcje Okręgów Poczty	Wpływy brutto w zł	Prowizja dla PP w zł	Należność dla KRRiT zł
1.	Gdańsk	9 966,0	4 983,00	4 983,00
2.	Katowice	111 302,14	55 651,07	55 651,07
3.	Kraków	25 254,81	12 627,40	12 627,41
4.	Lublin	10 364,05	5 281,03	5 281,02
5.	Łódź	64 046,13	32 023,07	32 023,06
6.	Olsztyn	30 879,50	15 439,75	15 439,75
7.	Poznań	0,00	0,00	0,00
8.	Szczecin	21 996,50	10 761,25	10 761,25
9.	Warszawa	21 522,55	10 761,28	10 761,27
10.	Wrocław	468 548,28	234 274,14	234 274,14
RAZEM		763 879,96	381 940,00	381 939,96

Wpływy z tytułu zainkasowanych kar za używanie niezarejestrowanych odbiorników rtv w 2004 roku w poszczególnych województwach przedstawiały się następująco:

Lp.	Województwo	Wpływy brutto w zł
1.	Dolnośląskie	468 548,28
2.	Kujawsko-Pomorskie	4 933,50
3.	Lubelskie	9 645,35
4.	Lubuskie	0,00
5.	Łódzkie	64 046,13
6.	Małopolskie	24 050,31
7.	Mazowieckie	21 522,55
8.	Opolskie	5 280,02
9.	Podkarpackie	1 204,50
10.	Podlaskie	30 879,50
11.	Pomorskie	16 914,50
12.	Śląskie	106 022,12
13.	Świętokrzyskie	718,70
14.	Warmińsko-Mazurskie	4 438,50
15.	Wielkopolskie	0,00
16.	Zachodnio-Pomorskie	5 676,00
RAZEM		763 879,96

Z informacji uzyskanych z Centralnego Zarządu Poczty Polskiej wynika, że w latach 1996-2004 we wszystkich Rejonowych Urzędach Poczty była następująca liczba kontrolerów:

1996 rok -	21
1997 rok -	64
1998 rok -	56
1999 rok -	55
2000 rok -	32
2001 rok -	32
2002 rok -	30
2003 rok -	139
2004 rok -	454

9.20 W 2004 roku wynagrodzenie umowne dla jednostek Poczty Polskiej – zgodnie z Aneksm Nr 9 z 30 kwietnia 2003 roku do umowy pomiędzy Poczta Polska a Krajową Radą Radiofonii i Telewizji z 13 maja 1994 roku wynosiło 6,2% od zainkasowanych wpływów a opłat abonamentowych i odsetek za zwłokę.

W 2004 roku jednostki Poczty Polskiej za wykonanie usługi radiofonicznej pobrały wynagrodzenie umowne (provizję) w kwocie 60 285,99 tys. zł.

TYTUŁ WPŁATY	Wpływy zainkasowane przez Poczta Polska w tys. zł	Wpływy przekazane na rachunek KRRiT w tys. zł	Prowizja dla Poczty Polskiej w tys. zł
1	2	3	
Opłaty abonamentowe	959 273,48	899 792,35	59 481,13
Wpływy pozaabonamentowe	7 584,54	6 779,68	804,86
<i>z tego:</i>			
1. odsetki od abonentów	6 820,66	6 397,74	422,92
2. kary za używanie nie zarejestrowanych odbiorników rtv	763,88	381,94	381,94
RAZEM	966 858,02	906 572,03	60 285,99

14 maja 2004 roku Przewodnicząca KRRiT w piśmie skierowanym do Dyrektora Generalnego Poczty Polskiej zaproponowała przyjęcie na 2005 rok wynagrodzenia umownego dla jednostek Poczty Polskiej na poziomie 6,0% od zainkasowanych wpływów abonamentowych za używanie odbiorników rtv oraz odsetek ustawowych za zwłokę w ich uiszczaniu.

Propozycja przyjęcia na 2005 rok wskaźnika wynagrodzenia umownego w wysokości 6,0% od zainkasowanych wpływów abonamentowych i odsetek ustawowych wynikała z następujących przesłanek:

- przewidywanego w 2005 roku w porównaniu do 2000 roku obniżenia się stanu abonentów posiadających zarejestrowane odbiorniki rtv o ok. 3,2%,
- przewidywanego w 2005 roku w porównaniu do 2000 roku obniżenia się stanu abonentów wnoszących opłaty abonamentowe rtv o ok. 13,5%,
- przewidywanego w 2005 roku w porównaniu do 2000 roku obniżenia się liczby wnoszonych opłat abonamentowych rtv o ok. 19,5%,
- przewidywanego w 2005 roku w porównaniu do 2000 roku wzrostu wysokości miesięcznej opłaty za używanie odbiornika telewizyjnego lub telewizyjnego i radiofonicznego o 37,4%, a za używanie wyłącznie odbiornika radiofonicznego o 33,3%.

Przewodnicząca KRRiT podkreśliła, że w przypadku:

- skuteczniejszej ściągalności przez jednostki Poczty Polskiej zaległości w opłatach abonamentowych rtv m.in. w drodze postępowania sądowego,
- intensyfikacji działań podejmowanych przez jednostki Poczty Polskiej w zakresie kontroli radio- i telepajęczarstwa, w tym przede wszystkim w instytucjach i przedsiębiorstwach oraz
- upowszechnienia obowiązku wnoszenia opłat abonamentowych za używanie odbiorników telewizyjnych przez użytkowników telewizji kablowych oraz instytucje i przedsiębiorstwa

wpływy z opłat abonamentowych rtv inkasowane od abonentów byłyby znacznie wyższe, a w związku z tym środki finansowe jednostek Poczty Polskiej z tytułu wykonywania usługi radiofonicznej uległyby odpowiedniemu zwiększeniu.

13 grudnia 2004 roku został podpisany Aneks Nr 11 do Umowy zawartej 13 maja 1994 roku pomiędzy Krajową Radą Radiofonii i Telewizji i Poczta Polska, ustalający na 2005 rok wynagrodzenie umowne dla jednostek Poczty Polskiej w wysokości 6,0% od zainkasowanych opłat abonamentowych oraz odsetek ustawowych za zwłokę w ich uiszczaniu.

Umarzanie i rozkładanie na raty zaległości w opłatach abonamentowych

9.21 W związku z przepisem zawartym w art. 48 ust. 3 ustawy o radiofonii i telewizji Krajowa Rada korygowała postanowienia dotyczące zasad umarzania i rozkładania na raty zaległości w opłatach abonamentowych zgodnie z rozporządzeniem KRRiT z 27 czerwca 1996 roku w sprawie opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych. Dotychczas Krajowa Rada dokonała trzech zmian powyższego rozporządzenia, zawartych w:

- rozporządzeniu z 14 stycznia 1997 roku,
- rozporządzeniu z 25 czerwca 1997 roku,
- rozporządzeniu z 17 grudnia 1997 roku.

W celu wykonania ustawowych powinności Krajowa Rada na wniosek jednostek Poczty Polskiej, umarza zaległości w płatności opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych, w przypadku gdy:

- niemożliwe jest ustalenie dłużnika lub jego adresu,
- dłużnik nie posiada majątku, z którego można uzyskać należności.

Jednostki Poczty Polskiej przekazują do Krajowej Rady raz na kwartał wniosek o umorzenie sumy zaległych opłat abonamentowych oraz odsetek ustawowych wraz z imiennym wykazem dłużników i wskazaniem przyczyny braku możliwości ściągnięcia poszczególnych kwot.

Na uzasadniony wniosek dłużnika Krajowa Rada w wyjątkowych sytuacjach, jeżeli przemawiają za tym szczególne względy gospodarcze lub społeczne, może umorzyć lub rozłożyć na raty zaległości w płatności opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych, w przypadkach innych niż wyżej wymienione.

Na wniosek Poczty Polskiej Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji w 2004 roku przyjęła 5 uchwał w sprawie umorzenia zaległości w opłatach abonamentowych na łączną kwotę 950,4 tys. zł.

W latach 1996-2004 Krajowa Rada na wniosek jednostek Poczty Polskiej podjęła uchwały o umorzeniu zaległości w opłatach abonamentowych

na łączną kwotę 21 822,5 tys. zł

z tego w:

- 1996 roku 82,7 tys. zł
- 1997 roku 7 119,5 tys. zł
- 1998 roku 3 687,2 tys. zł
- 1999 roku 4 188,9 tys. zł
- 2000 roku 829,3 tys. zł
- 2001 roku 1 150,9 tys. zł
- 2002 roku 2 471,1 tys. zł
- 2003 roku 1 342,5 tys. zł
- 2004 roku 950,4 tys. zł

W 2004 roku rozpatrzono 5 556 wniosków abonentów-dłużników (w tym 3 433 wniosków z 2003 roku). Pozytywnie rozpatrzono 5 550 wniosków dotyczących: umorzenia zaległości w płatności opłat abonamentowych (4 600 wniosków) i rozłożenia na raty zaległości w płatności opłat abonamentowych (950 wniosków). 6 wniosków rozpatrzono negatywnie.

Skutki finansowe 43 uchwał Krajowej Rady przyjętych w 2004 roku w sprawie umorzenia zaległości w płatnościach abonamentowych i odsetek ustawowych wynoszą łącznie 1 651,8 tys. zł. Na raty rozłożono zaległości w łącznej kwocie 429,5 tys. zł.

IX. Działalność KRRiT w zakresie opłat abonamentowych i pozaabonamentowych

W latach 1996-2004 Krajowa Rada, po rozpatrzeniu udokumentowanych wniosków abonentów, umorzyła zaległości w opłatach abonamentowych

na łączną kwotę: 9 770,5 tys. zł

z tego:

- 1996 rok 42,7 tys. zł
- 1997 rok 361,9 tys. zł
- 1998 rok 758,4 tys. zł
- 1999 rok 904,7 tys. zł
- 2000 rok 1 018,5 tys. zł
- 2001 rok 1 795,6 tys. zł
- 2002 rok 2 048,4 tys. zł
- 2003 rok 1 188,5 tys. zł
- 2004 rok 1 651,8 tys. zł

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji rozłożyła na raty zaległości w opłatach abonamentowych

w łącznej kwocie 2 719,9 tys. zł

z tego:

- 1996 rok 12,1 tys. zł
- 1997 rok 177,6 tys. zł
- 1998 rok 299,0 tys. zł
- 1999 rok 232,6 tys. zł
- 2000 rok 238,8 tys. zł
- 2001 rok 480,3 tys. zł
- 2002 rok 475,6 tys. zł
- 2003 rok 374,4 tys. zł
- 2004 rok 429,5 tys. zł

Z informacji uzyskanych z Rejonowych Urzędów Poczty wynika, że abonenci, którym Krajowa Rada w 2004 roku rozłożyła na raty zaległości w płatności opłat abonamentowych rtv, do końca ubiegłego roku wpłacili środki w łącznej wysokości 84,1 tys. zł, to jest ok. 19,6% należnej kwoty.

W latach 1996-2004 KRRiT umorzyła zaległości w opłatach abonamentowych (wraz z odsetkami)

na łączną kwotę: 31 593,0 tys. zł

z tego w:

- 1996 roku 125,4 tys. zł
- 1997 roku 7 481,4 tys. zł
- 1998 roku 4 445,6 tys. zł

- 1999 roku 5 093,6 tys. zł
- 2000 roku 1 847,8 tys. zł
- 2001 roku 2 946,5 tys. zł
- 2002 roku 4 529,5 tys. zł
- 2003 roku 2 531,0 tys. zł
- 2004 roku 2 602,2 tys. zł

Kwota umorzonych w 2004 roku zaległości w opłatach abonamentowych w wysokości 2 602,2 tys. zł stanowiła około 0,29% środków przekazanych w 2004 roku z rachunku bankowego KRRiT do spółek radiofonii i telewizji publicznej (tj. 906 982,0 tys. zł).

Korespondencja w sprawie opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych

9.22 W 2004 roku wpłynęło 23 395 listów w sprawie opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych od 21 318 osób (2 077 osób zwracało się dwu- lub wielokrotnie):

- 22 892 dotyczyło umorzenia lub rozłożenia na raty zaległości w płatności opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych,
- 81 dotyczyło czasowego lub stałego zwolnienia od opłat abonamentowych,
- 174 dotyczyło zwrotu dokonanych opłat abonamentowych,
- 248 zawierało prośbę o udzielenie informacji m.in. na temat prawnej interpretacji zapisów ustawy o radiofonii i telewizji oraz rozporządzenia KRRiT w sprawie opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych.

W 2004 roku udzielono 20 313 odpowiedzi na wystąpienia abonentów, z tego na 9 479 listów z 2003 roku. Z uwagi na brak nazwiska i adresu nadawcy (anonimy) nie udzielono odpowiedzi na 626 listów. Do rozpatrzenia w 2005 roku pozostało 11 935 listów z 2004 roku.

W 2004 roku w porównaniu z 2003 rokiem nastąpił spadek liczby otrzymanych listów tj. z 35 863 listów w 2003 roku do 23 395 listów w 2004 roku. Jednak z uwagi na konieczność udzielenia odpowiedzi na blisko 9,5 tysiąca listów z roku poprzedniego nie mógł być przestrzegany określony przepisami kodeksu postępowania administracyjnego miesięczny tryb udzielania na nie odpowiedzi.

Informacja o abonentach odbiorników rtv

9.23 Stan abonentów używających zarejestrowane odbiorniki radiofoniczne i telewizyjne - na dzień 31 grudnia 2004 roku (według danych uzyskanych z Dyrekcji Generalnej Poczty Polskiej) przedstawia się następująco:

- abonenci ogółem 9 157 155
- z tego:
- abonenci telewizyjni lub radiowo-telewizyjni 8 868 574
- abonenci wyłącznie radiowi 288 581

natomiast na dzień 31 grudnia 2003 roku stan ten wynosił odpowiednio:

- abonenci ogółem 9 076 608
- z tego:
- abonenci telewizyjni lub radiowo-telewizyjni 8 830 934
- abonenci wyłącznie radiowi 245 674

W 2004 roku w porównaniu do 2003 roku odnotowano zwiększenie ogólnego stanu abonentów posiadających zarejestrowane odbiorniki rtv o 80 547 (o 0,9 %), z tego wzrost stanu abonentów posiadających zarejestrowane odbiorniki telewizyjne lub telewizyjne i radiofoniczne o 37 640 (o 0,4%) i wzrost stanu abonentów posiadających zarejestrowane wyłącznie odbiorniki radiofoniczne o 42 907 (o 17,5%).

Natomiast z porównania stanu abonentów posiadających zarejestrowane odbiorniki radiofoniczne i telewizyjne na dzień 31 grudnia 2004 roku do stanu z dnia 31 grudnia 1996 roku, to jest:

- abonenci ogółem 9 896 129
- w tym:
- abonenci telewizyjni lub radiowo-telewizyjni 9 441 010
- abonenci wyłącznie radiowi 455 119

wynika spadek liczby:

- abonentów ogółem o 738 974, czyli o 7,5%
- abonentów telewizyjnych lub radiowo-telewizyjnych o 572 436, czyli o 6,1%
- abonentów wyłącznie radiowych o 166 538, czyli o 36,6%

Wśród abonentów używających zarejestrowane odbiorniki radiofoniczne lub radiofoniczne i telewizyjne wyodrębnia się dwie grupy abonentów:

- uiszczających opłaty abonamentowe,
- zwolnionych od opłat.

9.24 Zmiany w stanie na dzień 31 grudnia wśród abonentów używających odbiorniki telewizyjne lub radiofoniczne i telewizyjne w latach 2003 – 2004 przedstawiają się następująco:

TREŚĆ	2003 rok	2004 rok	%
Abonenci ogółem,	9 076 608	9 157 155	100,9
z tego:			
a/ uiszczający pełne opłaty	6 406 001	6 353 653	99,2
	70,6%	69,4%	x
b/ zwolnieni od opłat	2 670 607	2 803 502	105,0
	29,4%	30,6%	x

IX. Działalność KRRiT w zakresie opłat abonamentowych i pozaabonamentowych

Zmiany w stanie abonentów używających odbiorniki telewizyjne lub radiofoniczne i telewizyjne w analizowanym okresie przedstawiają się następująco:

TREŚĆ	2003 rok	2004 rok	%
Abonenci telewizyjni lub radiowo-telewizyjni, z tego:	8 830 934	8 868 574	100,4
a/ uiszczający pełne opłaty	6 251 519	6 153 716	98,4
	70,8%	69,4%	x
b/ zwolnieni od opłat	2 579 415	2 714 858	105,3
	29,2%	30,6%	x

Zmiany w stanie abonentów używających odbiorniki wyłącznie radiofoniczne w latach 2003-2004 przedstawiają się jak niżej:

TREŚĆ	2003 rok	2004 rok	%
Abonenci wyłącznie radiowi, z tego:	245 674	288 581	117,5
a/ uiszczający pełne opłaty	154 482	199 937	129,4
	62,9%	69,3%	x
b/ zwolnieni od opłat	91 192	88 644	97,2
	37,1%	30,7%	x

Należy odnotować wzrost grupy abonentów posiadających zarejestrowane odbiorniki rtv i zwolnionych od wnoszenia opłat w 2004 roku (30,6% abonentów ogółem) w porównaniu do 2003 roku - 29,4% (w 1996 roku tylko 17,2% ogółu abonentów).

W grupie abonentów telewizyjnych lub radiowo-telewizyjnych również wystąpił wzrost udziału zwolnionych od wnoszenia opłat z 29,2% w 2003 roku do 30,6% w 2004 roku (w 1996 roku 17,0% abonentów).

W grupie abonentów wyłącznie radiowych zwolnionych od wnoszenia opłat w 2004 roku było 30,7% osób posiadających zarejestrowane odbiorniki radiowe (w 2003 roku – 37,1%, zaś w 1996 roku 20,4% ogółu abonentów).

Aktualnie obowiązujące przepisy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji uniemożliwiają ściąganie należności z tytułu zaległości w opłatach abonamentowych w drodze postępowania egzekucyjnego i kierowanie tytułów wykonawczych do urzędów skarbowych. Ten stan prawny powoduje, że począwszy od 1996 roku systematycznie rosła liczba abonentów zalegających z opłatami abonamentowymi i wnoszących opłaty abonamentowe z opóźnieniem.

Liczba abonentów zalegających z opłatami za używanie odbiorników powyżej 6-ciu miesięcy według stanu na dzień 30 września 2004 roku wyniosła 1 210 226 osób, to jest aż 19,0% liczby abonentów posiadających zarejestrowane odbiorniki i uiszczających opłaty abonamentowe (6 353 653).

Ogólna kwota z tytułu zaległych opłat abonamentowych na dzień 30 września 2004 roku wynosi blisko 473 mln zł brutto tj. 445 mln zł netto (po potrąceniu prowizji Poczty Polskiej w wysokości 6,0%). Roczne zaległości w opłatach wynoszą średnio około 178 mln zł (445 mln zł : 2,5 roku) i stanowią 19,2% prognozowanych wpływów abonamentowych do przekazania w 2005 roku spółkom radiofonii i telewizji publicznej (925 mln zł).

9.25 Stan abonentów radiowo-telewizyjnych w latach 2003-2004 przedstawia się następująco:

TREŚĆ	2003 rok	2004 rok	Różnica (kol. 3 – 2)
	w tysiącach		
1	2	3	4
1. Liczba gospodarstw domowych ^{*)}	13 337	13 337	0
2. Liczba zarejestrowanych abonentów rtv, ogółem	9 077	9 157	80
z tego:			
2.1) liczba zarejestrowanych abonentów rtv (osoby fizyczne w gospodarstwach domowych)	8 984	9 014	30
2.2) liczba abonentów rtv - podmioty gospodarcze ^{**)}	93	143	50
3. Liczba abonentów rtv - osób fizycznych (gospodarstw domowych) zarejestrowanych i uiszczających opłaty rtv	6 313	6 211	-102
4. Liczba gospodarstw domowych nie uiszczających opłat abonamentowych rtv (poz. 1 - poz.3)	7 024	7 126	102
z tego:			
4.1) liczba gospodarstw domowych zwolnionych od opłat rtv	2 671	2 803	132
4.2) liczba gospodarstw domowych posiadających nie zarejestrowane odbiorniki i nie uiszczających opłat abonamentowych rtv (poz. 4 - poz. 4.1) ^{***)}	4 353	4 323	-30
Wskaźniki (relacje)			
1) pozycja 2.1) : 2	99,0%	98,4%	x
2) pozycja 3 : 2.1)	70,3%	68,9%	x
3) pozycja 4.1) : 2.1)	29,7%	31,1%	x
4) pozycja 3 : 1	47,3%	46,6%	x
5) pozycja 4 : 1	52,7%	53,4%	x
6) pozycja 4.1) : 4	38,0%	39,3%	x
7) pozycja 4.2) : 4	62,0%	60,7%	x
8) pozycja 4.2) : 1	32,6%	32,4%	x

^{*)} gospodarstwo domowe – zespół osób mieszkających razem i wspólnie utrzymujących się

^{**)} stałe podmioty gospodarcze (przedsiębiorstwa, instytucje itp.) szacuje się na 320 tys. tj. ok. 9% wszystkich podmiotów gospodarczych (osób fizycznych, spółek cywilnych itp.)

^{***)} szacuje się, że minimum 9% to są byli zarejestrowani abonenci, którzy po formalnym nabyciu uprawnień do zwolnień dokonali wyrejestrowania odbiorników rtv w jednostkach Poczty Polskiej, zamiast przerejestrowania na zwolnionych od opłat rtv.

Ubytek wpływów abonamentowych do podziału w 2005 roku pomiędzy spółki radiofonii i telewizji publicznej z tytułu zwolnień od opłat abonamentowych rtv (wg stanu zwolnień na 31 grudnia 2004 roku) wynosi ponad 470 mln zł.

Natomiast ubytek wpływów abonamentowych 2005 roku w wyniku używania niezarejestrowanych odbiorników w gospodarstwach domowych (wg stanu na 31 grudnia 2004 roku tj. przez 4 322 tys. gospodarstw domowych) wynosi około 770 mln zł.

X. SKARGI I INTERWENCJE

Skargi dotyczące programów nadawców publicznych

Telewizja Polska S.A.

10.1 W 2004 roku, podobnie jak w roku poprzednim nadal obserwowano tendencję wzrostu ilości skarg w sprawie łamania zasad profesjonalizmu i obiektywizmu w programach telewizji publicznej. Skargi dotyczące TVP S.A. stanowiły 40 % całej korespondencji. W wystąpieniach odnoszących się do audycji informacyjnych, prawie 60% skarg dotyczyło telewizji publicznej w porównaniu z mediami komercyjnymi [por. tabela nr 2]. Zauważalnie wzrosła liczba wystąpień związanych z wypełnianiem przez TVP S.A. misji publicznej, obowiązku rozwijania kultury, nauki, oświaty, sportu, ze szczególnym uwzględnieniem polskiego dorobku kulturalnego i artystycznego, a także umacniania rodziny, kształtowania postaw obywatelskich i patriotycznych. W porównaniu z 2003 rokiem wzrosła też liczba protestów dotyczących audycji informacyjnych, publicystycznych, relacji z miejsc zamachów terrorystycznych, wojny w Iraku oraz z Azji Południowo-Wschodniej, dotkniętej zabójczą falą tsunami. Brak rzetelności, profesjonalizmu, stronniczość, manipulację, łamanie zasady bezstronności czy norm dobrego obyczaju zarzucali nadawcom przedstawiciele rządu, klubów parlamentarnych, partii politycznych, przedstawiciele organizacji społecznych, samorządowych, a także osoby prywatne.

10.2 W 2004 roku indywidualne interwencje w sprawach programowych mediów publicznych podejmował członek KRRiT Jarosław Sellin, poprzez wystąpienia kierowane na ręce prezesów TVP S.A. i PR S.A. Wystąpienia dotyczyły m.in.:

- nominacji Macieja Kosińskiego na dyrektora Biura Programowego TVP S.A. w kontekście jego zeznań przed Sejmową Komisją Śledczą, badającą tzw. aferę Lwa Rywina.
- informacji podanej w „Wiadomościach” 25 marca 2004 roku, odnośnie lewicowej inicjatywy liberalizacji prawa aborcyjnego w Polsce. W tej audycji wystąpiło 6 osób, jedynie zwolennicy aborcji.
- wypowiedzi korespondenta TVP S.A. w Brukseli red. Marka Orzechowskiego, na temat rysującego się kompromisu wokół konstytucji Unii Europejskiej, który powiedział, że *Polska zgadza się na zasadę podwójnej większości*, podczas gdy z wypowiedzi b. Ministra Spraw Zagranicznych Włodzimierza Cimoszewicza, nie można było wysnuć takiego wniosku.

- podsumowania 2003 roku w zakresie proporcji udziału polityków w audycji pt. „Sygnały Dnia”, emitowanej na antenie PR S.A. Z tej oceny wynikało, że przedstawiciele władzy w stosunku do przedstawicieli opozycji w 2003 roku uczestniczyli w audycji w proporcji 2,5:1,0 - zaś w pierwszym półroczu 2004 roku te dysproporcje były jeszcze większe na korzyść przedstawicieli władzy i wynosiły 3:1.
- apelu do mediów, by dzień 24 marca, ogłoszony przez Sejm RP Narodowym Dniem Życia uczynić w programach telewizyjnych i radiowych dniem bez przemocy i poświęcić w szerokim stopniu tematowi wielodzietności w rodzinie.

10.3 Przykładami skarg, kierowanych do Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji przez przedstawicieli administracji publicznej, parlamentarzystów, przedstawicieli partii politycznych, związków zawodowych, rzeczników prasowych są m.in. następujące interwencje:

- Wicemarszałek Sejmu RP Tomasz Nałęcz skierował wystąpienie Romualda Ajchlera, zastępcy przewodniczącego sejmowej Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi przeciwko zmianom w jesiennej ramówce TVP S.A. Protest dotyczył marginalizowania audycji o tematyce wiejskiej i rolniczej oraz zaprzestania emisji społecznie ważnych audycji publicystycznych i informacyjnych jak: „Monitor Wiadomości”, „Europa bez miedzy” i „Tydzień”. W tej samej sprawie skierował wystąpienie Waldemar Pawlak, przewodniczący Klubu Parlamentarnego PSL. Prezes TVP S.A. poinformował, że przywrócona została pierwotna godzina emisji audycji „Tydzień”. Odnośnie zdjęcia z anteny audycji „Europa bez miedzy” wyjaśnił, że tematyka polityki rolnej w UE znalazła się w obecnych na antenie audycjach: „Tak jak w Unii”, „Rolnictwo na świecie”, „Agrolinia”, „To trzeba wiedzieć”, „Po pierwsze pomysł”.
- Marszałek Senatu RP Longin Pastusiak, przekazał oświadczenie złożone przez senatora Jana Szafranca podczas 56 posiedzenia Senatu RP w sprawie emisji serialu dokumentalnego pt. „Ballada o lekkim zabarwieniu erotycznym”. W tej samej sprawie wystąpił Paweł Jaros, Rzecznik Praw Dziecka, Adam Markowski, koordynator Społecznego Komitetu Zwalczenia Pornografii, Krzysztof Orszagh z Urzędu Miasta Stołecznego Warszawy, przewodniczący Zespołu ds. Pomocy Ofiarom Przestępstw. KRRiT uznała treści prezentowane w tej audycji za naganne oraz niebezpieczne dla zdrowia psychicznego, fizycznego, a także demoralizujące nieletnich poprzez m.in. przedstawienie stręczycielstwa jako zachowania naturalnego. Ukazany na wizji świat wydać się mógł młodocianemu odbiorcy światem normalnym i atrakcyjnym. 18 marca 2004 roku została wydana decyzja o nałożeniu kary pieniężnej na nadawcę w związku z naruszeniem obowiązujących przepisów, w tym określających emisje w tzw. czasie chronionym.
- Marszałek Senatu RP Longin Pastusiak, wystąpił o poszerzenie relacji z obrad Senatu RP w programach TVP S.A. Prezes TVP S.A. podkreślił, że określenie czasu ewentualnych transmisji z obrad Senatu RP, wymaga szczegółowych ustaleń z Kancelarią Senatu RP. W przypadku, gdyby Marszałek Senatu RP zainicjował podjęcie tego rodzaju wspólnych prac Telewizji Polskiej S.A. oraz Kancelarii Senatu RP w wypracowaniu właściwego modelu informowania społeczeństwa, Przewodnicząca KRRiT wyraziła gotowość Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji do udziału w tych ustaleniach.
- Wicemarszałek Senatu RP Ryszard Jarzembowski przekazał oświadczenie senatora Józefa Sztorca, złożone podczas 73 posiedzenia Senatu RP. Senator J. Sztorc, występując w imieniu mieszkańców z terenów położonych w południowej części powiatu tarnowskiego podkreślił, że w tych miejscowościach program telewizyjny odbierany jest drogą satelitarną. Z tego powodu dostęp mieszkańców tego terenu do programu TVP3 dla większości odbiorców jest utrudniony. Istotnie, TVP S.A. nie rozpowszechnia programu

regionalnego drogą satelitarną i w najbliższym czasie nadawca, nie przewiduje wykorzystania tej drogi rozpowszechniania programu regionalnego. Główną przeszkodę stanowią koszty. Rozpowszechnianie drogą satelitarną programów regionalnych, a jest ich w kraju 16, byłoby inwestycją bardzo kosztowną, na którą TVP S.A. nie posiada odpowiednich środków. Jedynym realnym rozwiązaniem, które pomoże poszerzyć obszar odbioru programu regionalnego, emitowanego przez ośrodki regionalne Telewizji Polskiej S.A., pozostaje wprowadzenie w przyszłości naziemnej sieci telewizji cyfrowej DVB-T.

- Wicemarszałek Senatu RP Ryszard Jarzembowski przekazał oświadczenie senatora Zbyszka Piwońskiego, dotyczące finansowania działalności spółek regionalnej radiofonii publicznej m.in. z opłat abonamentowych. W gestii poszczególnych spółek regionalnej radiofonii leży decyzja, na jakie programy przeznaczą przekazane im wpływy z opłat abonamentowych i w jaki sposób będą realizowały nałożone na nie obowiązki, wynikające z realizacji misji publicznej. 23 września 2003 roku Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, po przeprowadzeniu wcześniejszych uzgodnień ze Stowarzyszeniem Radia Publicznego w Polsce, przyjęła uchwałę Nr 398/2003, określającą zasady podziału wpływów abonamentowych na spółki regionalnej radiofonii publicznej w latach 2004 – 2006. Wpływy abonamentowe będą dzielone na poszczególne spółki regionalnej radiofonii przy uwzględnieniu odpowiedniej kwoty na działalność programową tj. realizację misji regionalnej oraz przedsięwzięć programowych o charakterze ogólnym.
- Poseł Jolanta Banach, przewodnicząca Klubu Parlamentarnego Socjaldemokracji Polskiej zarzuciła, że w programach informacyjnych TVP S.A. pominięto m.in. relację z konferencji prasowej poświęconej inicjatywie poselskiej wniesienia projektu ustawy, dotyczącej zmian w systemie stypendialnym. Telewizja publiczna nie poinformowała również o projekcie nowelizacji ustawy o ochronie lokatorów, oraz o możliwości podwyżki wskaźnika waloryzacji świadczeń emerytalno-rentowych. Nadawca wyjaśnił, że w dniu, w którym odbywała się konferencja prasowa SDPL zamieścił informację w „Panoramie” i powołał się na przykłady prezentacji licznych wystąpień na ten temat liderów SDPL z najbliższej przeszłości. Podkreślił, że tylko w pierwszej połowie listopada 2004 roku przedstawiciele SDPL sześciokrotnie wypowiadali się w „Panoramie”, wielokrotnie cytowano również stanowiska Klubu Parlamentarnego SDPL. Politycy SDPL byli również częstymi gośćmi programów publicystycznych.
- Poseł Henryk Kroll skierował protest dotyczący materiału, wyemitowanego 4 maja 2004 roku w TVP S.A. redakcja Opole. Była to relacja z konferencji prasowej posła Jerzego Czerwińskiego, podczas której złożył oświadczenie w sprawie rzekomego usunięcia z budynku Urzędu Gminy Tarnów Opolski godła polskiego. W informacji poinformowano o rzekomym, cichym przyzwoleniu mniejszości niemieckiej na tę sytuację. Tymczasem taka sytuacja, według posła H. Krolla nie miała miejsca. Przeciwno takiej manipulacji protestował w wystąpieniu do prezesa TVP S.A. również wójt Tarnowa Opolskiego. Prezes TVP S.A. przeprosił za incydent posła Henryka Krolla, z dziennikarzem odpowiedzialnym za emisję materiału przerwano współpracę.
- Senator Henryk Stokłosa, skierował wystąpienie dotyczące wydarzeń, które miały miejsce 5 maja 2004 roku w zakładzie mięsny w Śmiłowie, będącym jego własnością. Senator zarzucał ekipie telewizyjnej, że m.in. podjęła akcję dyskredytowania jego osoby w środowisku. Nadawca przedstawił wyjaśnienia i oświadczył, że ani realizatorka audycji, ani nikt z ekipy telewizyjnej nie oferował korzyści finansowych żadnemu nadawcy lokalnej telewizji kablowej za materiał dyskredytujący senatora H. Stokłosę. Nadawca pokreślił, że TVP S.A. nigdy nie wyemitowała reportażu o działalności senatora H. Stokłosy, zrealizowanego w lipcu 2004 roku.
- Były minister Polityki Społecznej Krzysztof Pater skierował skargę, dotyczącą stroniczego zaprezentowania 20 września 2004 roku, w programach informacyjnych

TVP S.A. problemu finansowania warsztatów terapii zajęciowej dla niepełnosprawnych. Zdaniem K. Patera podejście dziennikarzy do tematu było nierzetelne, a w kwestii przerzucenia ciężaru finansowania warsztatów terapii zajęciowej na samorządy, widzowie zostali wprowadzeni w błąd. Jak podkreślił b. minister, telewidzowie po obejrzeniu materiału mogli odnieść wrażenie, że projekt ustawy o wspieraniu zatrudnienia i rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych, przerzuca ciężar finansowania warsztatów terapii zajęciowej na samorządy, przez co doprowadzi do ich likwidacji i spowoduje izolację osób niepełnosprawnych. K. Pater zwrócił się o sprostowanie informacji. Nadawca przyznał się do pomyłki, materiał zawierał błąd, ponieważ nie wyjaśnił w jednoznaczny sposób, gdzie leży przyczyna ewentualnego pogorszenia dotychczasowej sytuacji finansowej warsztatów terapii zajęciowej. Prezes TVP S.A. zapewnił, że zobowiązał redakcję „Wiadomości” do ponownego podjęcia tematu zasad finansowania warsztatów terapii zajęciowej i zagrożeń wynikających ze zmian dotychczasowych przepisów, a także do wyemitowania materiału przedstawiającego rzetelne racje wszystkich stron sprawy. Te zobowiązania nadawcy zostały przekazane przez Przewodniczącą KRRiT Izabeli Jarudze - Nowackiej, wiceprezes Rady Ministrów, minister Polityki Społecznej.

- Prezydent Miasta Gdańska Paweł Adamowicz oraz Jan Kozłowski, marszałek Województwa Pomorskiego przekazali wystąpienie, dotyczące planów zaprzestania emisji w TVP2 popołudniowego bloku regionalnego i zastąpienia go innymi audycjami. Prasowe zapowiedzi przeniesienia tej audycji do TVP3, w wyniku której „Gdańska Panorama” mogłaby utracić ponad połowę widowni, wzbudziły niepokój władz samorządowych. W podobnej sprawie tj. planowanego wyłączenia z programu TVP2 programu regionalnego, skierował interpelację poseł Bogdan Lewandowski, /interpelację przekazał do KRRiT Minister Kultury/ i Tadeusz Matusiak, podsekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji. Protesty skierowali ponadto: Paweł Wróblewski marszałek Województwa Dolnośląskiego, Jacek Michałowski wójt Choczewa, oraz przewodniczący Rad Programowych Telewizji Polskiej S.A. Oddziałów: we Wrocławiu, Białymstoku i Rzeszowie. Nadawca podkreślił, że regionalna Trójka jest kanałem TVP S.A. o największym potencjale rozwoju. Badania wykazują, że obecna oglądalność, kształtująca się na poziomie 4-5 %, może się znacznie zwiększyć. Służy temu stale rozwijana oferta programowa i podejmowane działania marketingowe. Trójka musi stać się dobrym i oglądanym kanałem bez potrzeby sztucznego wsparcia, jakim jest „podwójna” emisja niektórych programów. Wychodząc z tego założenia Zarząd TVP S.A. podjął decyzję o zaniechaniu transmisji programu TVP3 w Programie II. Ze względu na złożoność sytuacji /m.in. mniejszy zasięg TVP3, zawarte już umowy reklamowe/ nadawca uznał, że decyzja ta wejdzie w życie dopiero w połowie 2005 roku.
- Przewodniczący Rady Miasta Giżycka, Andrzej Kralkowski, Janusz Żytko, przewodniczący Rady Miejskiej w Mrągowie i Lech Mrozinkiewicz, przewodniczący Rady Powiatu w Giżycku, zwrócili się o poszerzenia obszaru odbioru programu regionalnego emitowanego przez Oddział TVP S.A. w Olsztynie w celu odbioru programu TVP3 w Giżycku. KRRiT obecnie nie dysponuje wolnym kanałem, który mógłby być wykorzystany do nadawania programu regionalnego w obiekcie Giżycko-Miłki. W najbliższym czasie nie jest możliwe zaspokojenie w tym zakresie potrzeb społeczności mieszkającej na tym obszarze. Jedynym realnym rozwiązaniem jest wprowadzenie w przyszłości naziemnej sieci telewizji cyfrowej DVB-T.
- Wicestarosta Oświęcimski, Grzegorz Gołdyń, skierował wystąpienie, dotyczące informacji, wyemitowanej w TVP S.A. Oddział w Krakowie na temat śmierci pacjentki szpitala powiatowego w Oświęcimiu. Zarzut dotyczył niestosowności użytego w audycji powiązania śmierci pacjentki z historią oświęcimskiego obozu zagłady. Przewodnicząca KRRiT skierowała do prezesa TVP S.A.

wystąpienie stwierdzając m.in., że pamięć o oświęcimskiej tragedii nie powinna być wykorzystywana w sposób doraźny, nawet w szlachetnych intencjach.

- Przewodniczący OPZZ Jan Guzy przekazał wystąpienie dotyczące respektowania przez nadawców publicznych przepisów ustawy o radiofonii i telewizji oraz rozporządzenia KRRiT w sprawie prezentowania w programach publicznej radiofonii i telewizji stanowisk partii politycznych i związków zawodowych. Prezes TVP S.A., podkreślił, że kluczowe kwestie dotyczące spraw społecznych, gospodarczych i politycznych są przedstawiane szeroko w TVP S.A. i zapewnił, że wystąpienie OPZZ zostało przekazane do wiadomości dyrekcji anten z zaleceniem szerszego uwzględniania stanowisk związków zawodowych w odniesieniu do kwestii gospodarczych i społecznych.
- Przewodniczący Ogólnopolskiego Komitetu Protestacyjnego NSZZ „Solidarność” Rolników Indywidualnych Marian Zagórny skierował wystąpienie dotyczące spotów reklamowych, nadawanych w czasie kampanii wyborczej do Parlamentu Europejskiego z udziałem byłego ministra Jerzego Pilarczyka (kandydata do PE). Zarzut nie był zasadny, bowiem film reklamowy z udziałem b. ministra Jerzego Pilarczyka emitowany był w blokach reklamowych wraz z innymi reklamami komercyjnymi, jego treść nie nawiązywała do wyborów do Parlamentu Europejskiego. Wypowiadający się w nim J. Pilarczyk wystąpił jako wysoki urzędnik Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi apelujący o wykorzystanie ogromnej szansy, związanej z dopłatami bezpośrednimi.
- Wiceprezes Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Łużyckie Centrum Medyczne Sp. z o.o. w Lubaniu Jarosław Mączyński złożył skargę na nierzetelność dziennikarską w audycji pt. "Fakty", wyemitowanej przez Oddział TVP S.A. we Wrocławiu. Sprawa dotyczyła konfliktu pracowników Samodzielnego Publicznego ZOZ w Lubaniu i spółki NZOZ Łużyckie Centrum Medyczne w Lubaniu. Analiza materiałów poemisyjnych nie potwierdziła zarzutu nierzetelności informowania przez TVP 3 o konflikcie powstałym wokół NZOZ Łużyckie Centrum Medyczne Sp. z o.o. Dziennikarze przedstawili konfliktową sytuację w interesie publicznym, zgodnie z obowiązującymi standardami dziennikarskimi. W relacjach przedstawiono argumenty każdej strony konfliktu.
- Zastępca pełnomocnika Stowarzyszenia "Rodzina Polska" Województwa Łódzkiego Barbara Pawłowska, skierowała wystąpienie dotyczące emisji w TVP 3, 23 lipca 2004 roku, o godz. 23.05 filmu dokumentalnego pt. "Teorie spiskowe-satanistyczna histeria". Zdaniem skarżącej w audycji nastąpiła apologia najbardziej destruktywnej sekty satanistycznej, wzniesająca nienawiść do chrześcijan. Nadawca w swoim stanowisku podkreślił m.in., że narracyjny charakter filmu dopuszczającego w stosownych proporcjach argumenty i racje obu stron, właściwy sposób prezentacji kontrowersyjnych wypowiedzi przedstawicieli, szerzej na gruncie polskim nieznanymi kościołami, nie mogą być uznane za apologię sekty satanistycznej i ataki na chrześcijan. Kultowe i kulturowe formy obecności satanizmu i jego opozycji wobec konkretnych kościołów i ich symboli mogą być szokujące, ale ich przedstawienie jest obowiązkiem filmu o charakterze dokumentalnym. Renoma producenta, którym jest BBC, właściwy dobór pory nadania filmu, brak dalszych reakcji na jego emisję, przemówiły za przyjęciem stanowiska nadawcy w kwestii jego rozpowszechnienia.

10.4 Jednym z istotnych tematów minionego roku były wzajemne stosunki pomiędzy liderami życia politycznego a nadawcami publicznymi. Dotyczyło to zarówno obecności w audycjach radiowych i telewizyjnych przedstawicieli sceny politycznej, jak i proporcji ich udziału w audycjach, realizowanych zgodnie z art. 23 ustawy o radiofonii i telewizji oraz z rozporządzeniem KRRiT z 24 kwietnia 2003 roku. Emocje polityków wzbudzał problem

rzetelności i bezstronności w informowaniu o poszczególnych ugrupowaniach partyjnych w mediach publicznych. Oto przykłady wystąpień:

- Rzecznik prasowy Unii Pracy Bartłomiej Morzycki skierował wystąpienie, dotyczące zmiany formuły audycji „Forum”, emitowanej w Programie I TVP S.A. Nadawca poinformował, że audycja ta będzie prowadzona na dotychczasowych zasadach, zgodnie z art. 23 ustawy o radiofonii i telewizji, a także rozporządzeniem KRRiT z 24 kwietnia 2003 roku, w sprawie trybu postępowania w związku z przedstawianiem w programach publicznej radiofonii i telewizji stanowisk partii politycznych, związków zawodowych i związków pracodawców w węzłowych sprawach publicznych. Nadawca uznał, że obecność w studiu przedstawicieli niektórych ugrupowań, w tym UP, z konieczności musi być rotacyjna, a dobór dyskutantów jest oparty na zasadzie, że koalicja deleguje jednego przedstawiciela do udziału w audycji.
- Podczas posiedzenia KRRiT 20 stycznia 2005 roku, zastępca Przewodniczącego KRRiT Aleksander Łuczak, zwrócił uwagę na zestawienie czasu wystąpień przedstawicieli władz państwowych, partii politycznych, związków zawodowych i związków pracodawców w programach ogólnopolskich TVP S.A. W zestawieniu tym, za grudzień 2004 roku, zarówno w tabeli dotyczącej porównania czasu wystąpień przedstawicieli partii politycznych, jak i na wykresie przedstawiającym m.in. udział partii w audycjach informacyjnych i publicystycznych, czas partii SLD i UP błędnie podawany był zbiorczo. W Sejmie RP obecnie działają osobno kluby Sojuszu Lewicy Demokratycznej i Unii Pracy. Przewodnicząca KRRiT zwróciła się do nadawcy o uwzględnienie stanu faktycznego zarówno przy podejmowaniu decyzji o udziale przedstawicieli klubów w audycjach, jak i przy wykonywaniu analiz i opracowań statystycznych, dotyczących zestawień czasów wystąpień przedstawicieli władz państwowych, partii politycznych, związków zawodowych i związków pracodawców w programach TVP S.A.
- Wiceprezes Naczelnego Komitetu Wykonawczego PSL Sławomir Juszczyk protestował w sprawie pominięcia w programach informacyjnych TVP S.A. informacji na temat konferencji PSL, poświęconej wycofaniu polskich wojsk z Iraku. Nadawca wyjaśnił, że na kilka dni przed ww. konferencją PSL, telewizja publiczna w audycjach informacyjnych szeroko informowała o inicjatywie zbierania podpisów pod apelem o wycofanie wojsk polskich z Iraku. Jednocześnie uznano, że konferencja nie wносиła niczego nowego do sprawy i temat został szczegółowo wyczerpany.
- Przewodniczący Samoobrony RP Województwa Zachodniopomorskiego Jan Łączny, protestował przeciwko pominięciu w audycji TVP S.A. Oddział w Szczecinie pt. "Kronika Pomorza Zachodniego" informacji na temat konferencji prasowej Samoobrony RP, zorganizowanej 1 marca 2004 roku. Nadawca zaproponował p. Janowi Łącznemu nawiązanie kontaktu bezpośrednio z dyrektorem Oddziału TVP S.A. w celu wyjaśnienia wszystkich okoliczności skargi.
- Poseł Zygmunt Wrzodak i Elżbieta Dzierżak, prezes zarządu Ligi Polskich Rodzin Województwa Podkarpackiego, złożyli skargę w sprawie niewyemitowania przez Oddział TVP S.A. w Rzeszowie audycji pt. "Debata regionalna - punkty widzenia". Nadawca wyjaśniał, że zaplanowana audycja została zdjęta z emisji z powodu niewłaściwego jej przygotowania. Dziennikarz odpowiedzialny został ukarany za niewłaściwe przygotowanie audycji karą regulaminową. Przewodnicząca KRRiT przywołując oświadczenie Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z 10 listopada 1999 roku zwróciła uwagę, że decyzje programowe oraz dobór materiałów do audycji informacyjnych i publicystycznych muszą opierać się o obiektywizm, doświadczenie zawodowe i profesjonalizm dziennikarzy. Partykularne cele, zwłaszcza polityczne i partyjne, nie mogą zniekształcać treści przekazów informacyjnych. Środowiska nadawców dostrzegają również potrzebę ustanowienia standardów, określających relacje i kontakty polityków z

mediami. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji nie posiada uprawnień władczych w tym zakresie i opracowanie praktycznych standardów, szanowanych i przestrzeganych przez wszystkie strony, możliwe jest jedynie z udziałem polityków, ekspertów, przedstawicieli mediów oraz KRRiT.

10.5 W porównaniu z rokiem ubiegłym wzrosła liczba wystąpień, dotyczących wypełniania przez TVP S.A. misji nadawcy publicznego. W sprawie braku transmisji w TVP S.A. meczu w eliminacjach Wisły Kraków z WIT Georgia Tbilisi oraz Real Madryt, do KRRiT zwrócili się telewidzowie zarówno drogą elektroniczną, jak i telefonicznie. Kierujący skargi podkreślali, że w 2004 roku - „Europejskim Roku Edukacji poprzez Sport”, telewizja publiczna powinna promować sportowców, tymczasem TVP S.A. dopuszcza się działań, które nie mają nic wspólnego z pełnieniem misji publicznej. Kibice sportowi w wystąpieniach zarzucali, że TVP S.A., posiadająca wyłączne prawa do transmisji meczu eliminacji Ligi Mistrzów WIT Georgia Tbilisi – Wisła Kraków, dopuściła się działań monopolistycznych, nie odsprzedając tych praw innej stacji telewizyjnej, a jednocześnie nie przeprowadzając transmisji z tego meczu. Z informacji przekazanych przez nadawcę wynikało, że głównym powodem braku transmisji tych rozgrywek były wygórowane żądania finansowe stawiane przez firmę Sportive – wyłącznego właściciela praw telewizyjnych do spotkań w piłce nożnej reprezentacji Polski oraz do spotkań klubowych rozgrywanych w ramach Ligi Mistrzów. Przewodnicząca KRRiT nie przyjęła argumentacji prezesa TVP S.A. i przypomniała o ustawowej misji telewizji publicznej, tj. o obowiązku informowania w sposób właściwy o ważnych wydarzeniach sportowych i zwróciła do prezesa TVP S.A., o informację, czy istnieje gwarancja, że taka sytuacja nie powtórzy się w przyszłości.

Oto inne wystąpienia w sprawach, związanych z zadaniami zaliczanymi do misyjnych:

- Przewodnicząca Parlamentarnej Grupy Kobiet Dorota Kempka zwróciła się o uwzględnienie w programach TVP S.A. problematyki równych praw kobiet i mężczyzn. Senator D. Kempka zwracając uwagę na niepełne i nierównoważne traktowanie w telewizji publicznej problematyki równych praw kobiet i mężczyzn, wyraziła jednocześnie nadzieję na poprawę tego stanu, w związku z zapowiadanymi zmianami programowymi w TVP S.A. Przewodnicząca KRRiT poparła dążenia środowiska Parlamentarnej Grupy Kobiet do pełniejszego prezentowania w telewizji publicznej równych praw kobiet i mężczyzn i zwróciła się do prezesa TVP S.A. o zapewnienie większego udziału kobiet, liderek życia społeczno-politycznego kraju, w audycjach telewizyjnych, a szczególnie w telewizyjnych debatach dotyczących ważnych dla kraju spraw. Dorota Warakomska, zastępca dyrektora Programu I TVP S.A. poinformowała, że poruszanie problematyki równych praw kobiet i mężczyzn postrzega się jako jedno z zadań misyjnych telewizji publicznej. Podkreśliła, że dbałość o kreowanie właściwego wizerunku kobiet deklarowała również w listach do wiceprezes Rady Ministrów I. Jarugi-Nowackiej, pełnomocnika do spraw równego statusu kobiet i mężczyzn Magdaleny Środy oraz poseł Jolanty Banach. Zapewniła, że dołoży wszelkich starań, aby te deklaracje miały odzwierciedlenie na wizji i były wyraźnie dostrzegane przez telewidzów.
- Poseł Tadeusz Wojtkowiak skierował wystąpienie, dotyczące udziału TVP S.A. w propagowaniu idei proekologicznych, m.in. uporządkowania gospodarki odpadami. Przewodnicząca KRRiT otrzymała zapewnienie prezesa TVP S.A. o tym, że telewizja publiczna otwarta jest na współpracę z urzędami państwowymi, jednostkami samorządu terytorialnego i organizacjami społecznymi w kwestii propagowania idei segregacji i zagospodarowania odpadów komunalnych i poprodukcyjnych. Nadawca poinformował, że oczekuje konkretnych propozycji od instytucji i organizacji zajmujących się gospodarką odpadami i zapewnił posła Tadeusza Wojtkowiaka, że przedyskutuje z

dyrektorami anten, w jaki sposób TVP S.A. mogłaby szerzej uwzględnić tę tematykę w swoich audycjach edukacyjnych, publicystycznych i informacyjnych.

- Prezes Fundacji Pomocy Weteranom Ludowego Wojska Polskiego płk w st. spocz. Ludwik Rokicki zwrócił się o zainteresowanie członków Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji oraz pracowników Biura KRRiT możliwością przekazania na rzecz Fundacji 1% należnego podatku dochodowego. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, opublikowała stanowisko z 18 stycznia 2005 roku w sprawie upowszechniania przez nadawców informacji, dotyczących działalności organizacji pożytku publicznego. KRRiT przypomniała także nadawcom publicznym o obowiązkach wynikających z ustawy o radiofonii i telewizji, dotyczących kształtowania postaw obywatelskich, a także uwzględniania w programach audycji informujących o sposobie przekazywania dla organizacji pożytku publicznego środków z odpisu podatkowego. Działania KRRiT zmierzają do upowszechnienia w społeczeństwie informacji o możliwości dokonywania wpłat w wysokości 1% należnego podatku na rzecz organizacji pożytku publicznego, co będzie sprzyjać szerokiemu zaangażowaniu obywateli w działalność charytatywną.
- Rektor Collegium Civitas Jadwiga Koralewicz protestowała przeciwko pominięciu przez nadawcę w relacji z Festiwalu "Dni PRL-u" informacji na temat jego organizatorów. Collegium Civitas wraz z Ośrodkiem Karta i Instytutem Pamięci Narodowej zorganizowało imprezę o charakterze edukacyjnym, która miała na celu przybliżenie studentom i licealistom najnowszej historii Polski. Wydarzenie to było relacjonowane w TVP 3 oraz w „Teleekspressie” i „Panoramie”, ale ani razu nadawca nie wymienił z nazwy organizatorów tej imprezy. Przewodnicząca KRRiT przypomniała nadawcy, że nie ma przepisów, zabraniających informowania w programach radiowych i telewizyjnych o organizatorach i sponsorach ważnych wydarzeń kulturalnych, społecznych czy też przedsięwzięć dobroczynnych. Nadawcy nie powinni unikać podawania w audycjach informacyjnych, jak również w trakcie relacji z tych wydarzeń, nazwy organizatorów czy sponsorów wydarzeń. Brak bowiem takiej informacji o organizatorze wydarzenia powoduje, że nie tylko widz jest jej pozbawiony, ale również sponsor czy organizator pozbawiony jest satysfakcji z podjętego trudu i poniesionych kosztów.
- Pisarz i scenarzysta Jerzy Janicki zwrócił się do TVP S.A. o wznowienie cyklu dokumentalnego pt. "Salon kresowy", audycji o dużym znaczeniu edukacyjnym, zwłaszcza dla ludzi młodych, a także o walorze sentymentalnym dla Polonii. Przewodnicząca KRRiT otrzymała zapewnienie prezesa Jana Dworaka, że TVP S.A. przygotowuje się do wznowienia współpracy z J. Janickim.
- Dyrektor Młodzieżowego Domu Kultury im. Króla Macjusia Pierwszego w Płocku, Romana Ludwicka-Mierzejewska złożyła skargę na nierzetelność i manipulację w audycji pt. „Płockie stowarzyszenie pod lupą policji i prokuratury” /emisja 7 października 2004 roku, w TVP 3/. W tej sprawie interweniowali również mieszkańcy Płocka. Nadawca uznał swój błąd, przeprosił pokrzywdzonych i zobowiązał się do sprostowania nieprawdziwych faktów w zapowiedzianej, kolejnej audycji, którą TVP 3 pilnie zrealizuje.
- Przewodniczący Rady Ochrony Pracy przy Sejmie RP, poseł Zbigniew Janowski przekazał stanowiska w sprawie bezpieczeństwa pracy w rolnictwie oraz stanu i perspektyw edukacji, w zakresie bezpieczeństwa pracy i ergonomii. Przewodnicząca KRRiT przekazała te stanowiska do prezesów spółek: TVP S.A., PR S.A. oraz 17 rozgłośni regionalnych publicznej radiofonii. Przewodnicząca KRRiT zwróciła się o uwzględnienie stanowisk Rady Ochrony Pracy w audycjach, tworzonych przez publiczną telewizję i radiofonie oraz o poinformowanie o sposobie ich wykorzystania w realizacji zadań, wynikających m.in. z art. 21. Przewodnicząca KRRiT otrzymała m.in. odpowiedzi prezesów: Radia Gdańsk S.A., Oddziału Telewizji Polskiej S.A. z Gdańska a także Radia

Zachód S.A. w Zielonej Górze i Radia Lublin S.A., którzy poinformowali, że problematyka stanu bezpieczeństwa pracy, ergonomii oraz szeroko pojętej problematyki prawa pracy, zajmuje ważne miejsce w działalności publicystycznej i edukacyjnej.

- Henryk Romanowski, z Filmcontract Ltd., postulował o poparcie inicjatywy produkcji filmu fabularnego pt. "Wróżby Kumaka". Przewodnicząca KRRiT zwróciła się do prezesa TVP S.A. o rozważenie możliwości realizacji tego filmu przy finansowym udziale telewizji publicznej. Projekt tego filmu, realizowany w koprodukcji polsko-niemieckiej uzyskał wsparcie niemieckiego Funduszu Filmowego Nadrenii-Westfalii oraz telewizji państwowej ARD. Uzyskał również jednomyślną akceptację wsparcia finansowego Europejskiego Funduszu Filmowego EURIMAGES, gdzie przez 30 państw członkowskich został uznany za szczególnie ważny dla kultury europejskiej. Prezes TVP S.A. powiadomił KRRiT, że Zarząd TVP S.A. podjął decyzję o uczestnictwie telewizji publicznej w realizacji tego filmu.
- Prezes Stowarzyszenia Rodu Rodziewiczów, Radziewiczów, Rodzewiczów, Radzewiczów i Rudziewiczów, Leszek Rodziewicz z Międzywrodzia, zwrócił się o szersze rozpropagowanie w telewizji wiedzy na temat barw i symbolów narodowych. Również Stefan Pastuszewski, prezes Okręgu Kujawsko-Pomorskiego Chrześcijańskiej Demokracji-Stronictwa Pracy, w imieniu środowiska, apelował o większą ekspozycję hymnu w telewizji publicznej. W podobnej sprawie zwrócił się poseł Tadeusz Samborski. Apelował o podjęcie interwencji w TVP S.A. w sprawie przełamania *zmowy milczenia dyrekcji telewizji publicznej na problematykę naszych symboli narodowych*. Poseł podkreślił, że 20 lutego 2004 roku, Sejm RP ustanowił 2 maja Dniem Flagi Narodowej, co ma m.in. nadrobić wielopokoleniową lukę w wiedzy o tradycji naszych barw narodowych, zanim uczyni to Ministerstwo Edukacji Narodowej i Sportu, dokonując zmian w programach szkolnych i uzupełnień w podręcznikach. Przewodnicząca KRRiT otrzymała zapewnienie prezesa TVP S.A., że zalecenie położenia należytego nacisku na popularyzację wiedzy o naszych barwach narodowych, zostało przekazane pracownikom Biura Programowego TVP S.A. Nadawca poinformował ponadto, że dzień 2 maja został wpisany na stałe do kalendarza wydarzeń, uwzględnianych w programach TVP S.A.

10.6 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji otrzymywała również skargi, w których poruszano problemy dotyczące ochrony dzieci i młodzieży przed przemocą, okrucieństwem i demoralizacją. Nowym wątkiem w tej tematyce były problemy związane z ochroną wizerunku i tożsamości dzieci poszkodowanych przez los, maltretowanych przez rodziców czy opiekunów. Nacisk KRRiT na obowiązek przestrzegania przepisów, dotyczących ochrony młodocianych w minionym roku wyrażał się z jednej strony poprzez upominanie nadawców, naruszających przepisy prawa, z drugiej poprzez patronat KRRiT nad przedsięwzięciami medialnymi, dotyczącymi edukacji i kształtowania postaw młodego pokolenia. Przykłady niżej wymienionych spraw, obrazują niektóre działania KRRiT w tym zakresie:

- Krystyna Przywara, wiceprezes Zarządu Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka oraz Rzecznik Praw Obywatelskich i Rzecznik Praw Dziecka, skierowali wystąpienia, dotyczące problematyki umieszczania dzieci w rodzinach zastępczych /cykliczna audycja pt. „Kochaj mnie”, emitowana w Programie I TVP S.A./ . W związku z ww. wystąpieniami oraz w oparciu o wnioski po analizie audycji, Przewodnicząca KRRiT skierowała do prezesa TVP S.A. pytania problemowe, odnośnie sposobu i formy przedstawiania na ekranie telewizyjnym wizerunku dzieci, społecznych sierot i uznała za konieczne przeprowadzenie szerokiej dyskusji nad upublicznianiem na antenie ich losów. Przewodnicząca KRRiT popierając potrzebę istnienia tego cyklu audycji, który wpisuje się swoją tematyką w misję nadawcy publicznego, podzieliła tym samym obawy o losy

dzieci ukazywanych w audycjach telewizyjnych, wyrażone przez K. Przywarę oraz przez Rzeczników Praw Dziecka i Praw Obywatelskich.

- Jerzy Wenderlich przewodniczący sejmowej Komisji Kultury i Środków Przekazu zwrócił uwagę na drastyczne treści w audycji pt. „Na żywo”. Jerzy Wenderlich powołał się na wystąpienie telewidza, dotyczące tej audycji, przekazane również do wiadomości klubów parlamentarnych: Sojuszu Lewicy Demokratycznej, Platformy Obywatelskiej oraz Prawa i Sprawiedliwości. Autorzy audycji poruszali sprawy niezwykle bolesne, czyli maltretowanie i znęcanie się rodziców i opiekunów nad najbardziej bezbronnymi, maleńkimi dziećmi. Przewodnicząca KRRiT uznała, że audycja swą tematyką wpisuje się w misję nadawcy publicznego. Nie można jednak przypadkowego tłumu, w którym są małe dzieci, zgromadzonego również z powodu sensacji, jaką jest przyjazd ekipy telewizyjnej, stawiać w obliczu poważnych ocen moralnych. Nie tylko dlatego, że może się w ten sposób niezwykle istotny problem sprowadzić wyłącznie do sensacji, lecz przede wszystkim dlatego, że uczestnictwo dzieci może je narazić na psychiczny uraz. Dzieci nie mogą być partnerami w dyskusji przed kamerą o zdarzeniach szczególnie drastycznych. Dzieci nie są w stanie przeanalizować, ani właściwie ocenić dramatycznej sytuacji, w której uczestniczyły. W oświadczeniu, jakie 24 lutego 2004 roku wydała Rada Etyki Mediów w sprawie publikacji na temat pedofilii, postawione zostało ważne pytanie. *Trzeba więc uznać, że intencją dziennikarzy było działanie dla wspólnego dobra, ...czy zanim zdecydowano się na publikację, szukano innego sposobu uprzedzenia o niebezpieczeństwie tych, których ono dotyczy?* Przewodnicząca KRRiT wystąpiła do nadawcy o zwrócenie szczególnej uwagi na sposób przygotowywania audycji, które są realizowane z udziałem dzieci.
- Wystąpienie, przekazane poprzez Biuro Rzecznika Praw Dziecka w sprawie protestów przeciwko ukazaniu scen przemocy i dewiacji seksualnych w filmie pt. "Joseph Andrews" (emisja: TVP1, 13 lutego 2004 roku, godz. 12.50 - podczas ferii zimowych). Film zawierał sceny i treści mogące mieć negatywny wpływ na rozwój młodzieży i jego emisja w świetle przepisów zawartych w art. 18 ust. 5 ustawy o radiofonii i telewizji, jest dopuszczalna między godziną 23 a 6 rano. Opatrzanie filmu znakiem ostrzegawczym „za zgodą rodziców”, Przewodnicząca KRRiT uznała za niewystarczające zważywszy, że emisja miała miejsce w okresie ferii szkolnych i zwróciła się do nadawcy o takie planowanie działań programowych, które wykluczą emisję podobnych audycji w czasie do tego nieprzeznaczonym.
- Skarga telewidza dotycząca treści zapowiedzi programowych, emitowanych w programach TVP S.A. w czasie chronionym. W szczególności skarżący zwrócił uwagę na zwiastun horroru ze scenami przemocy i okrucieństwa. Był to zwiastun filmu pt. „Piątek trzynastego IV: Ostatni rozdział” /emisja 19 sierpnia 2004 roku, o godz. 17.20/. Nadawca przyznał się do popełnionego błędu. Nastrój zwiastuna był groźny, budowany muzyką i mrocznymi obrazami. Wydawca programu został upomniany. Nadawca zapewnił, że zobowiązał wszystkich wydawców do zrezygnowania z promocji filmów późnowieczornych w czasie największej oglądalności.
- Skarga indywidualna, dotycząca treści zawartych w filmie animowanym w reżyserii Ralpa Bakshiego pt. "Ogień i lód", wyemitowanym w Programie I, 13 marca 2004 roku, o godz. 13.50. Zarzut dotyczył ukazania scen morderstw i samobójstw. Pokazane były walki małpoludów z ludźmi, scena zabójstwa dokonanego na własnej drużynie, scena samobójstwa, brutalne porwanie dziewczyny, obrazy miotania ludźmi, jedzenia żywych larw i robaków. Film został nadany w tzw. paśmie chronionym w sobotę, gdy tradycyjnie telewizja publiczna nadaje filmy adresowane do młodocianego widza. Przewodnicząca KRRiT zwróciła się do nadawcy o zwiększenie kontroli i rozważny, odpowiedzialny dobór materiałów filmowych szczególnie w czasie, gdy program telewizyjny oglądają

dzieci i młodzież, a także o zaostrenie kontroli wykonywania przez TVP S.A. przepisów prawa i zaapelowała o zapewnienie w procesie kwalifikowania materiałów do emisji większej rozważliwości i odpowiedzialności, zwłaszcza w doborze repertuaru emitowanego w tzw. paśmie chronionym.

- Wystąpienie indywidualne, dotyczące treści drastycznych m.in. sceny podcinania gardła w trzecim odcinku serialu pt. "Glina", wyemitowanym 23 września 2004 roku, w Programie I TVP S.A. Przewodnicząca KRRiT nie przyjęła wyjaśnień nadawcy, usprawiedliwiających brutalne sceny względami artystycznymi i kompozycyjnymi. Zwróciła się do nadawcy o emitowanie czerwonego symbolu graficznego informującego o tym, że program przeznaczony jest dla dorosłych, a także o przeniesienie obecnej i przyszłej emisji serialu poza tzw. czas chroniony, z uwzględnieniem obowiązującego prawa.
- Skargi indywidualne, dotyczące wulgaryzmów w filmie pt. "Kariera Nikosia Dyzmy", wyemitowanym 18 września 2004 roku, o godz. 20.10 w Programie I TVP. Wystąpienia te są przykładem wielu innych wypowiedzi widzów, których razi coraz powszechniejsze używanie wulgaryzmów w audycjach telewizyjnych, a za szczególnie naganne uważają oni upowszechnianie się tej tendencji w publicznych mediach. Przewodnicząca KRRiT skierowała upomnienie i podkreśliła, że jak wynika z art. 21 ustawy o radiofonii i telewizji, dbałość o kulturę języka jest obowiązkiem ustawowym nadawców. Dotyczy to zarówno poprawności językowej, jak i czystości języka. Wulgaryzmy to najbardziej kontrowersyjne środki komunikacji językowej. Ich stosowanie nigdy nie było społecznie akceptowane. Niezaprzeczalnym jest, że TVP S.A. w sposób wyjątkowy powinna zwracać uwagę na czystość języka. Zgodnie z obowiązującymi *Zasadami etyki dziennikarskiej w Telewizji Polskiej S.A.* język powinien być czytelny, jasny i zrozumiały. Wypowiedzi publiczne, pełne wulgaryzmów, mogą prowadzić do uzasadnienia posługiwania się nimi w mowie potocznej, bowiem media są najpowszechniej uznanym dostarczycielem wzorców językowych.
- Skarga indywidualna, dotycząca treści teledysku zespołu Pudelsi, wyemitowanego w Programie II, 23 listopada 2004 roku, o godz. 17.45. W teledysku piosenki pt. „Nigdy więcej”, znalazła się scena pocałunku między dwiema kobietami. Przewodnicząca KRRiT nie przyjęła wyjaśnień nadawcy, że emisja teledysku, zawierającego ww. scenę, nie narusza zasad rozpowszechniania audycji w czasie chronionym i zwróciła nadawcy uwagę na konieczność starannego i rozważnego doboru treści audycji emitowanych w czasie, kiedy program telewizyjny oglądany jest także przez najmłodszą widownię.

10.7 Wojna w Iraku, zamachy terrorystyczne, m.in. tragedia dzieci w Biesłanie, kataklizm w Azji Południowo – Wschodniej, związany z zabójczą falą tsunami, dominowały w skargach na audycje informacyjne, publicystyczne, bezpośrednie relacje reporterskie z miejsc zdarzeń. Nadmierna ekspozycja obrazów zmasakrowanych zwłok, ukazywanych bez szacunku dla godności ludzkiej, widok grobów masowych, pokazy egzekucji, budzą sprzeciw odbiorców. Telewizowie protestowali przeciwko brutalizacji przekazów telewizyjnych nadawanych głównie w telewizji publicznej i Telewizji TVN. Oto przykłady:

- Skargi dotyczące wyemitowania w Telewizji TVN, 30 sierpnia 2004 roku, w „Faktach”, o godz. 19.00, materiału zawierającego scenę egzekucji z Iraku. Przewodnicząca KRRiT nie przyjęła wyjaśnień nadawcy, aby uznać zamieszczenie tego typu zdjęć w audycjach informacyjnych za konieczność w celu ukazania ważnego problemu. Pokazana w „Faktach” scena egzekucji była bardzo drastyczna. Przewodnicząca KRRiT zwróciła nadawcy uwagę, że obowiązek rzetelnego informowania o tragicznych wydarzeniach nie musi iść w parze z nadmiernym niekiedy epatowaniem drastycznymi zdjęciami. Zwróciła

się do nadawcy o unikanie nadużywania brutalnych scen w audycjach informacyjnych, przygotowywanych przez Telewizję TVN.

- Skarga indywidualna, dotycząca sposobu komentowania wojny rosyjsko-czeczeńskiej (emisja w TVP3, 3 września 2004 roku, godz. 16.45). Autor skargi zarzucał, że w telewizji publicznej ukazano scenę obcinania głowy rosyjskiemu żołnierzowi. Nadawca wyjaśnił, że istotnie 3 września 2004 roku, w dniu tragedii w Biesłanie, w „Panoramie” pojawił się obraz rytualnego zabicia owcy w Czeczenii i zastrzegł, że w żadnym z programów TVP S.A. nie pokazano sceny ścięcia żołnierza rosyjskiego. Nadawca poinformował, że na przyszłość zabroniono pokazywania również tak brutalnych scen, jak wyemitowany obraz zabicia owcy.
- Wystąpienia dotyczące emisji w TVP3, w dzień po tragicznych wydarzeniach w Biesłanie, 4 września 2004 roku, filmu o bojownikach czeczeńskich pt. „Cena prawdy”. Autorzy skarg uznali, że w chwili wielkiej tragedii w Biesłanie, gdy świat pogrążony był żałobie, po śmierci kilkuset dzieci rosyjskich, nie należało nadawać filmu o bojownikach czeczeńskich. Nadawca przyznał, że w chwilach takich tragedii sytuacja wymaga szczególnej delikatności i szacunku wobec ofiar, jednakże dodał, że TVP 3 obszernie i szczegółowo relacjonowała wydarzenia w Biesłanie. Przekazano też wyrazy współczucia ofiarom tragedii i wyrażono protest wobec czynów terrorystów. TVP 3 w trybie nadzwyczajnym dokonała zmian programowych, usuwając z anteny wszystkie audycje rozrywkowe i serial komediowy.
- Skarga rodzica, dotycząca zapowiedzi audycji informacyjnej „Wiadomości”, emitowanej przed „Wieczorynką”. Zapowiedź zawierała m.in. obrazy ataków terrorystycznych, porwań dzieci, kataklizmów przyrody, wojny w Iraku. Prezes TVP S.A. poinformował, że kierownictwo „Wiadomości” zwróciło uwagę zespołowi redakcyjnemu, aby zapowiedzi audycji informacyjnych były wyważone i uwzględniały wrażliwość najmłodszych widzów, a także by nadmiernie i niepotrzebnie nie epatowały przemocą.
- Dowództwo Wojsk Lądowych: gen. Edward Pietrzyk, gen. Andrzej Tyszkiewicz i gen. Mieczysław Bieniek złożyli skargę, dotyczącą audycji „Pod napięciem”, /wyemitowanej 12 września 2004 roku, o godz. 21.55, przez Telewizję TVN/, w której poruszono sprawę pomocy niesionej przez państwo rodzinom polskich żołnierzy, poległych w Iraku. Analiza audycji wykazała, że realizatorzy dążąc do uzasadnienia swego stanowiska, nie dołożyli należytej staranności, by pokazać bezstronnie różnorodność opinii, nie dotarli do materiałów źródłowych, a prowadzący audycję zadawał pytania, sugerujące odpowiedź. W audycji pomieszano także, w sposób nieuprawniony, różne wątki tworząc wrażenie totalnego oskarżenia, wychodzącego poza materiał dokumentacyjny. Tak poważne usterki warsztatowe miały miejsce w audycji dotyczącej problemów zasadniczych dla polskiego państwa i społeczeństwa. Przewodnicząca KRRiT zwróciła nadawcy uwagę na niewłaściwość takiego postępowania i wezwała do większej staranności w zachowaniu reguł rzetelności i bezstronności dziennikarskiej w prezentowaniu faktów i opinii.
- Wystąpienia gen. Edwarda Pietrzyka, dowódcy Wojsk Lądowych oraz płk Piotra Pertka, dyrektora Centrum Informacyjnego MON, dotyczące audycji pt. „Supervizjer”, /emisja 19 grudnia 2004 roku w Telewizji TVN/, na temat warunków pełnienia misji stabilizacyjnej przez polskich żołnierzy w Iraku. Audycja miała charakter jednostronny i brakowało w niej ustosunkowania się do podniesionych problemów przez kompetentne władze wojskowe. Nadawca przytoczył jednakże szereg faktów, lokujących przyczyny braku takiej równowagi po stronie instytucji wojskowych, które nie chciały współpracować z autorami audycji w uzyskaniu niezbędnych materiałów i opinii, a raczej usiłowały wpłynąć na pożądany przez siebie kształt i sens całej audycji. KRRiT z kolei nie ma kompetencji ani narzędzi, by sprawdzać, gdzie w tym sporze leży prawda.

Przewodnicząca KRRiT zwróciła uwagę nadawcy na fakt, że powinien z największą starannością i konsekwencją starać się o uzyskanie opinii różnych stron, w celu dostarczenia widzowi obrazu całościowego i bezstronnego. Równą troskę o dostarczenie dziennikarzom możliwie pełnej i obiektywnej informacji, bez prób wpływania na kierunek ostatecznych konkluzji dziennikarskich, winni okazywać przedstawiciele wszystkich instytucji naszego państwa, w tym instytucji wojskowych. Pozwoli to uniknąć niepotrzebnych konfliktów i przyczyni się do tego, by polski widz był możliwie szeroko i bezstronnie informowany o interesujących go problemach i mógł wyrobić sobie własny pogląd.

- Skarga p. Elżbiety Kupczyk, dotycząca naruszenia dóbr osobistych w audycji pt. "Najsztub pyta", wyemitowanej w TVN 12 września 2004 roku. W audycji tej pomyłkowo umieszczono pośród zdjęć żołnierzy, którzy zginęli w Iraku, zdjęcie syna p. Elżbiety Kupczyk, który w tej wojnie nie brał udziału. Był to wyjątkowo niefortunny zbieg okoliczności, gdyż w wojnie irackiej rodzina p. Elżbiety Kupczyk utraciła ppłka Hieronima Kupczyka. Nadawca przyznał się do fatalnej pomyłki i przeprosił rodzinę oraz wyjaśnił, że do tego niedopuszczalnego błędu doszło wskutek niedokładnego zweryfikowania dostarczonych materiałów zdjęciowych. Realizatorzy audycji przyjęli całkowitą odpowiedzialność za pomyłkę i wyrazili ubolewanie z powodu bólu, jaki ten błąd sprawił p. E. Kupczyk i jej rodzinie. Zarząd Telewizji TVN zapewnił, że taka sytuacja już nigdy nie powtórzy się.

Polskie Radio S.A. oraz regionalne rozgłośnie Polskiego Radia

10.8 Liczba skarg, dotyczących audycji emitowanych w programach Polskiego Radia stanowi 14% korespondencji i jak co roku jest prawie trzykrotnie mniejsza, w porównaniu z liczbą skarg, dotyczących audycji w telewizji publicznej [por. tabela nr 1]. Niżej wymienione sprawy stanowią przykłady skarg, jakie były kierowane do Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji.

- Profesor Longin Pastusiak, marszałek Senatu RP przekazał oświadczenie złożone przez senatora Jana Szafranca, podczas 57 posiedzenia Senatu RP, dotyczące reportażu pt. „Młodego za kasę” /emisja 19 lutego 2004 roku, w Programie I Polskiego Radia S.A/. Podczas tej audycji o godzinie 20.40, został wyemitowany reportaż o uczniu szkoły średniej, trudniącym się prostytucją i poszukującym klientów za pomocą Internetu. Obecny w studio i wypowiadający się w audycji na temat Internetu, jako środka komunikacji, członek KRRiT Jarosław Sellin stwierdził jednoznacznie, że w odniesieniu do wypowiedzi prostytuującego się ucznia zabrakło opinii psychologa, a więc fachowca, który mógłby powiedzieć, co dalej z tym młodym człowiekiem najprawdopodobniej w życiu może się dzieć. Tym bardziej, że chłopiec mówił iż, chce założyć rodzinę, że chce być mężem, chce być ojcem... Przewodnicząca KRRiT poruszanie na antenie PR S.A. spraw tak istotnych społecznie, jak problem prostytuujących się młodocianych, uznała za działanie misyjne. Jednakże należy to czynić w taki sposób, by przedstawiane treści nie zagrażały fizycznemu oraz moralnemu rozwojowi nieletnich. W związku z tą emisją zwróciła się do nadawcy o zwiększenie kontroli i rozważny, odpowiedzialny dobór materiałów emisyjnych szczególnie w czasie, gdy program może być odbierany przez dzieci i młodzież.
- Stanisław Bartman, prezes Zarządu Podkarpackiej Izby Rolniczej wystąpił o przywrócenie poprzedniego sposobu podawania w Programie I PR S.A. porannych informacji dla rolników. Zdaniem Zarządu Podkarpackiej Izby Rolniczej audycja ta spełniała oczekiwania rolników, stanowiła bowiem dobry i emitowany w dogodnej dla rolników porze, magazyn informacyjny. Prezes wyjaśnił powody przebudowania pasma

dla odbiorcy wiejskiego, których podstawą były przeprowadzone badania i podkreślił, że nowy układ ramowy został przyjęty przez Zarząd PR S.A. i zaaprobowany przez Radę Programową PR S.A.

- Posłowie: Antoni Macierewicz, przewodniczący Koła Poselskiego Ruchu Katolicko-Narodowego i Jan Olszewski, przewodniczący Koła Poselskiego Ruchu Odbudowy Polski skierowali wystąpienie, dotyczące pominięcia w programach informacyjnych PR S.A. informacji na temat podjęcia przez Sejm RP uchwały wykluczającej jurysdykcję instytucji UE w sprawach, dotyczących niemieckich wysiedleńców z Ziemi Zachodnich i Północnych RP. Nadawca uznał swój błąd i poinformował, że za to przeoczenie zostali upomniani wydawcy serwisów informacyjnych.
- Poseł Jerzy Szteliga przekazał wystąpienie Stefana Hładyka, prezesa Zarządu Zjednoczenia Łemków o rozważenie możliwości emitowania w Radiu Wrocław S.A. cotygodniowej audycji, skierowanej do ludności ukraińskiej, zamieszkującej region dolnośląski. W tej samej sprawie występował podsekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji, przewodniczący Zespołu ds. Mniejszości Narodowych Tadeusz Matusiak oraz Miron Kertyczak, prezes Zarządu Głównego Związku Ukraińców w Polsce. Przewodnicząca KRRiT zwróciła się do nadawcy o poinformowanie, o sposobie załatwienia sprawy. Wobec nieotrzymania odpowiedzi od nadawcy na sześciokrotne ponaglenia, Przewodnicząca KRRiT nałożyła na nadawcę karę za naruszenie przepisów, zawartych w art. 10 ustawy o radiofonii i telewizji. Prezes zarządu Radia Wrocław S.A., 24 stycznia 2005 roku poinformował, że sprawa uruchomienia audycji w języku ukraińskim dobiega rozwiązania i najprawdopodobniej audycja ukaże się na antenie w nowej, wiosennej ramówce.
- Prezes Zarządu Okręgu Związku Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych, Stefan Szelka protestował przeciwko pomijaniu w programach PR S.A. rocznic ważnych wydarzeń historycznych. Przewodnicząca KRRiT skierowała prośbę o uwzględnienie postulatów. Nadawca poinformował o umieszczeniu m.in. 60 rocznicy Bitwy o Kołobrzeg w najbliższych planach programowych.
- Koordynator programu realizowanego pod patronatem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu, „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, Maciej Zdziarski zwrócił się o poparcie inicjatywy popularyzowania wśród młodzieży sportu, jako alternatywy wobec alkoholu i narkotyków. Przewodnicząca KRRiT poparła te działania, a szczególnie włączenie się do akcji lokalnych publicznych rozgłośni radiowych. Zapowiadany Projekt Stowarzyszenia Producentów i Dziennikarzy Radiowych oraz Fundacji „Trzeźwy Umysł”, polegający na utworzeniu cyklu audycji promujących wiedzę o niebezpiecznym zjawisku obniżenia się wieku inicjacji alkoholowej, został zrealizowany. Powstał zestaw programów, które w kompleksowy sposób są w stanie realizować edukacyjną rolę regionalnego radia publicznego w zakresie przedstawiania wiedzy na temat sięgania młodych ludzi po alkohol, redukcji szkód z tym związanych i metod zapobiegania zjawisku. Nagrania tych audycji zostaną przekazane rozgłośniom regionalnym. Przewodnicząca KRRiT zapewniała, że będzie tym przedsięwzięciom nadal patronować.
- Wystąpienie Eleonory Harendarskiej przewodniczącej Konferencji Dyrektorów Polskich Filharmonii, Orkiestr Symfonicznych i Kameralnych, dotyczące komercjalizacji programu Radia Bis. Zdaniem p. E. Harendarskiej apelując o zwiększenie finansów przeznaczonych na promocję kultury w mediach publicznych korzysta się z autorytetu artystów, jednocześnie marginalizując ich udział w promocji kultury wysokiej. Przewodnicząca KRRiT zwróciła się do Zarządu PR S.A. z wnioskiem o przedstawienie powodów zmian w zakresie charakteru programu, przestrzegła też przed możliwością nieprzychylnego przyjęcia przez stałych słuchaczy proponowanej, nowej koncepcji programu.

- Skarga rodzica, dotycząca audycji pt. „Zagadkowa Niedziela”, wyemitowanej o godzinie 8.00, 21 listopada 2004 roku, w Programie III PR S.A., w której padły słowa „*ludzie na nas krzyczą – mordercy... niestety niedźwiedzie atakują ludzi*”. W zagadce dla dzieci został wykorzystany film pt. „Mój brat Niedźwiedź”. Tekst i jego interpretacja w przekazie radiowym mogły wywołać u najmłodszych silne emocje. Nadawca uznał błąd i zapewnił, że dołoży starań do bardziej wnikliwego analizowania treści wszelkich zagadek adresowanych do dzieci oraz unikania jakichkolwiek słów, które mogłyby wywoływać w najmłodszych słuchaczach najmniej nawet niepokój.
- Mieczysław Kędzierski przewodniczący Rady Miasta Gorzowa Wielkopolskiego przekazał stanowisko Rady Miejskiej w sprawie finansowania tzw. radia miejskiego. Przy podziale wpływów pozaabonamentowych w czerwcu ubiegłego roku, KRRiT przydzieliła Radiu Zachód S.A. dodatkowe środki w kwocie 280 tys. zł. z przeznaczeniem na sfinansowanie kosztów tworzenia programu miejskiego w Gorzowie Wielkopolskim.
- Słuchacz z Gdyni zarzucił, że w audycji pt. „Gorący klubek”, wyemitowanej w Radiu Gdańsk, 20 czerwca 2004 roku, o godz. 20.05, przekroczono granice dobrego smaku oraz przekazywano treści antywychowawcze w tzw. paśmie chronionym. Emisją treści na temat „przygód alkoholowych” nadawca mógł zachęcać młodych słuchaczy do spożywania alkoholu. Przewodnicząca KRRiT zwróciła nadawcy uwagę oraz zaapelowała o wnikliwą analizę i rozważny, odpowiedzialny dobór materiałów przeznaczonych do emisji. Przewodnicząca KRRiT przyjęła szybką reakcję nadawcy, a także przeprowadzenie dyscyplinarnych rozmów z osobami odpowiedzialnymi za program wraz z zapewnieniem, że w przyszłości przedstawianie zagadnień, związanych ze spożywaniem alkoholu, będzie w rozgłośni pod szczególną kontrolą.

Skargi dotyczące programów nadawców koncesjonowanych

W roku 2004 roku skargi dotyczące audycji nadawców koncesjonowanych stanowiły około 35% wszystkich wystąpień [por. tabela nr 1].

W związku z emisją reklam o charakterze erotycznym w tzw. telegazetach telewizji koncesjonowanych: Telewizji TVN 7, Telewizji Polsat i Telewizji TV4, Przewodnicząca KRRiT wezwała nadawców do zaniechania emisji na stronach telegazet tych nadawców w tzw. czasie chronionym przekazów, zawierających ogłoszenia erotyczne przeznaczone dla osób pełnoletnich. Przewodnicząca KRRiT podkreśliła, że nadawca zobligowany jest do nadawania audycji zgodnie z prawem i na nim spoczywa obowiązek przestrzegania przepisów ustawy o radiofonii i telewizji. W przypadku wątpliwości, czy emisja audycji narusza prawo, nadawca winien te wątpliwości rozstrzygnąć przed zakwalifikowaniem reklamy do rozpowszechnienia. Nadawcy zastosowali się do wezwania i potwierdzili, że podobnych zachowań będą unikać. Taka sama sytuacja miała miejsce w przypadku treści reklamy chipsów Lays, w której ukazano starszych ludzi, tratujących się w wyścigu do chipsów. Do nadawców tj. Telewizji Polsat, Telewizji TVN 7 i Telewizji TV4, skierowano wezwania o zaniechanie emisji tego spotu reklamowego. Nadawcy poinformowali o zaprzestaniu emisji.

10.9 Na program rozpowszechniany przez Telewizję TVN wpłynęły m.in. następujące skargi:

- Wystąpienie Izabeli Jarugi-Nowackiej, wiceprezes Rady Ministrów, dotyczące audycji informacyjnej „Fakty” /emisja 18 sierpnia 2004 roku/, w której wykorzystano treść informacji, zamieszczonej w tygodniku „Polityka”, na temat działalności Pełnomocnika Rządu ds. Równego Statusu Kobiet i Mężczyzn. W odpowiedzi na zarzut I. Jarugi-

Nowackiej, że redakcja „Faktów” nie odniosła się do treści sprostowania, jakie zostało skierowane do redakcji „Polityki”, a które w całości opublikowano tam tydzień później, nadawca poinformował, że nie otrzymał wniosku, o sprostowanie informacji. Przewodnicząca KRRiT nie przyjęła wyjaśnień nadawcy, nie podzieliła też przekonania o dochowaniu bezstronności i rzetelności w informowaniu społeczeństwa przez Telewizję TVN o wydatkowaniu publicznych środków finansowych przez pełnomocnika rządu. W informacji, przekazanej w „Faktach”, powołano się na publikację prasową, sprawę wywołano, nagłośniono, opatrując dwukrotnymi wypowiedziami wicemarszałka Sejmu RP Tomasza Nałęcza. Zarówno ekspozycja informacji, jak i cytowane wypowiedzi, jednoznacznie krytycznie oceniały działalność Pełnomocnika Rządu ds. Równego Statusu Kobiet i Mężczyzn, w zakresie gospodarowania środkami publicznymi. Nie dochowano prawa do repliki, jakie przysługuje każdej osobie, w tym również osobie publicznej, gdy wyraża się opinie o jej działalności. Wydawcy „Faktów” postąpili nieprofesjonalnie, łamiąc zasady rzetelnego informowania. Przewodnicząca KRRiT zwróciła się do nadawcy o ścisłe przestrzeganie zasad tworzenia programów informacyjnych i publicystycznych.

- Wystąpienie Pawła Jarosa, Rzecznika Praw Dziecka, dotyczące reklamowania piwa podczas emisji audycji pt. "Dzieciaki z klasą" w Telewizji TVN Przewodnicząca KRRiT podzieliła zdanie Rzecznika Praw Dziecka, iż nadawca kwalifikując reklamy do emisji w tzw. czasie chronionym powinien brać pod uwagę również charakter audycji, w tym także uwzględniać, dla jakiego odbiorcy dany program może być atrakcyjny. Przewodnicząca KRRiT wezwała prezesa Telewizji TVN do zwrócenia uwagi osobom odpowiedzialnym za emisję reklam, by takie przypadki zostały wyeliminowane.
- W sprawie audycji pt. „Kręcić pornola”, „Męska prostytutka”, „Fantazje seksualne kobiet” i „Mój pierwszy gejowski raz”, nadawanych w cyklu pt. „Rozmowy w toku”, opinie krytyczne skierowały osoby indywidualne, a także Rzecznik Praw Dziecka, który zwrócił się do nadawcy z prośbą o zmianę czasu emisji audycji na późniejszą, ze względu na podejmowaną tematykę. Przewodnicząca KRRiT podzieliła opinię rzecznika i skierowała do prezesa Telewizji TVN wezwanie do zaniechania rozpowszechniania w tzw. czasie chronionym audycji, które mogą mieć negatywny wpływ na prawidłowy rozwój niepełnoletnich.
- List indywidualny, dotyczący odcinka serialu pt. "Niesamowite opowiadki" (emisja: 6 czerwca 2004 roku, godz. 7.50, w Telewizji TVN). Skarga dotyczyła filmu pt. "Jak smakuje wujek". Treścią tego odcinka serialu była historyjka o wujku, który wyemigrował do Ameryki. W paczce z Ameryki był słoik z proszkiem, który spożyła rodzina. Wkrótce okazało się, że były to prochy wujka. Nadawca pokazując ten odcinek naraził małoletnich widzów na negatywne przeżycia emocjonalne, gwałcąc ich wrażliwość. Przewodnicząca KRRiT zwróciła nadawcy uwagę oraz zaapelowała o wnikliwą analizę i rozważny, odpowiedzialny dobór materiałów przeznaczonych do emisji.
- Skarga indywidualna, dotycząca treści zawartych w filmie pt. "Klub łgarzy" (emisja 7 lipca 2004 roku, godz. 20.10, w Telewizji TVN). Zarzut dotyczył sceny gwałtu i zabójstwa ukazanej w tym filmie, wyemitowanym w tzw. paśmie chronionym. Nadawca podkreślił, że rozważano możliwość usunięcia tej sceny, ale nie zrobiono tego z uwagi na kompletność i jasność przekazu fabuły w filmie. Z tego względu, że dla części widzów te obrazy przemocy były nie do zaakceptowania, film oznaczono żółtym znakiem ostrzegawczym informującym, że jest to film dozwolony do oglądania przez dzieci za zgodą rodziców. Prezes Telewizji TVN oświadczył, iż mając na uwadze dobro szczególnie młodocianych widzów, w przyszłości Telewizja TVN powstrzyma się przed ewentualną emisją filmu „Klub łgarzy” w tzw. paśmie chronionym. Przewodnicząca KRRiT przyjęła zobowiązanie nadawcy, który uznał swój błąd i zapowiedział zwiększenie kontroli audycji przeznaczonych do oglądania przez niepełnoletnią widownię.

- Wystąpienie indywidualne, dotyczące emisji materiału poświęconego polowaniu na foki w Kanadzie (ukazano sceny zabijania fok) w Telewizji TVN w audycji „Fakty” (13 kwietnia 2004 roku, o godz. 19.00). Ta sama scena została nadana w TVP S.A. w audycji pt. „7 Dni Świat”. Nadawca podkreślił, że celem tej informacji było przedstawienie decyzji kanadyjskiego rządu, który zezwolił na zabicie 350 tysięcy fok, żyjących na wybrzeżu Kanady. Ta decyzja wzbudziła wiele protestów, a informacje o polowaniu na foki zostały wyemitowane w mediach na całym świecie. Dzięki szerokiej reakcji świata mediów ekolodzy mieli nadzieję na zmianę decyzji władz kanadyjskich. Kilka dni po emisji materiału w Warszawie przed ambasadą kanadyjską, odbyła się demonstracja przeciwko polowaniom na foki. Przewodnicząca KRRiT uznała, że Telewizja TVN, ukazując powyższy materiał, kierowała się wyłącznie chęcią potępienia zabijania fok. Materiał ten należy uznać za rozpowszechniony w interesie publicznym. Podobnie tę informację potraktowała telewizja publiczna.
- Skargi widzów, dotyczące audycji pt. "Jestem jaki jestem" (emisja 10 kwietnia 2004 roku, godz. 20.00, w Telewizji TVN). Zarzut dotyczył wulgaryzmów, użytych przez prowadzącego. Nadawca wyjaśnił, że audycja z udziałem Michała Wiśniewskiego była zrealizowana przez profesjonalnego producenta i zapewnił, że zobowiązał w zawartych umowach zarówno producenta audycji, jak i p. M. Wiśniewskiego do przestrzegania dobrych obyczajów i przepisów prawa. Przyznał, że zachowanie M. Wiśniewskiego było naganne i dodał, że M. Wiśniewski został upomniany. W powtórnej emisji odcinka audycji nadanej 11 kwietnia, o godzinie 11.30 słowa wulgarne zostały usunięte.
- Skarga Andrzeja Szulca, dyrektora Wojewódzkiego Ośrodka Ruchu Drogowego w Warszawie, dotycząca nierzetelności dziennikarskiej w audycji pt. „Uwaga” (emisja 4 lutego 2004 roku, godz. 19.45). Nadawca wyjaśnił, że zainteresowanie tematem wręczania łapówek za „załatwienie” prawa jazdy, Telewizja TVN podjęła w interesie publicznym. Dziennikarka przygotowująca materiał dochowała zasady rzetelności i bezstronności, a skarżący miał możliwość ustosunkowania się do zagadnienia.
- Skarga indywidualna, dotycząca drastycznych treści serialu pt. „W-11. Wydział śledczy”, emitowanego w tzw. czasie chronionym. Założeniem tego fabularyzowanego dokumentu, jest przybliżenie pracy policji i pokazywanie jej metod działania. Zaznajomienie widza z ww. kwestiami skutkuje „oswojeniem zagadnień”, które u przeciętnego człowieka wywołują paraliżujący strach i tym samym - w sytuacji zagrożenia – uniemożliwiają reakcje, które mogłyby zminimalizować skutki przestępstwa lub pomóc policji w wykryciu sprawcy. Wiedza zdobyta przy okazji oglądania serialu pozwala nauczyć się zasad współpracy z policją, reakcji ułatwiających pracę policjantów oraz tego, jak się należy zachować, gdy jest się świadkiem przestępstwa. Serial powstaje w ścisłej współpracy Telewizji TVN z policją, z udziałem autentycznych policjantów, jako bohaterów filmu. O poprawność merytoryczną dbają policyjni eksperci, a eliminowanie treści, mogących wywołać negatywne emocje u widzów, powierzono psychologowi. W opinii Komendanta Głównego Policji serial niesie istotne przesłanie edukacyjne.

10.10 Na program rozpowszechniany przez Telewizję Polsat S.A. wpłynęły skargi dotyczące działalności programowej. Niżej wymienione skargi stanowią przykłady takich wystąpień:

- Wystąpienie Włodzimierza M. Jaworskiego, biskupa Naczelnego Kościoła Starokatolickiego Mariawitów, dotyczące treści 162 odcinka pt. „Krypta” serialu pt. „Świat według Kiepskich”. Zdaniem bp. Włodzimierza M. Jaworskiego w odcinku tym dokonano nadużycia poprzez kpinę wartości istotnych dla wyznawców Kościoła Starokatolickiego Mariawitów. W audycji przedstawiono w sposób ironiczny wartość pochówku w krypcie pod wezwaniem Świętej Mateczki Kozłowskiej. Przewodnicząca KRRiT zwróciła się do

nadawcy o taki dobór treści prezentowanych w serialu, aby utrzymując konwencję komedii, uszanować jednocześnie uczucia religijne odbiorców i nie przekraczać granic dobrego smaku.

- Skarga indywidualna, dotycząca emisji w Telewizji Polsat S.A. 13 marca 2004 roku, treści rozrywkowych. W tym dniu, Prezydent RP ogłosił dzień żałoby narodowej w związku z atakami terrorystycznymi w Hiszpanii. Tymczasem w Telewizji Polsat S.A. nadano audycję pt. "Bar". Nadawca przeprosił za ten incydent i wyjaśnił, że w dzień po zamachu w Hiszpanii, Telewizja Polsat S.A. wycofała z programu wszystkie audycje komediowe.
- Skarga przewodniczącego Rady Miejskiej i burmistrza Brześcia Kujawskiego, dotycząca niezetelnego reportażu, wyemitowanego 23 grudnia 2004 roku w cyklu „Interwencja”. Przewodnicząca KRRiT podkreśliła w wystąpieniu do nadawcy, że powinnością dziennikarza jest dogłębne zbadanie sprawy, a następnie jej zaprezentowanie, w oparciu o rzetelne i obiektywne źródła informacji. Dziennikarze przygotowujący materiał nie dochowali w pełni zasady obiektywizmu i rzetelności. Reportaż przygotowany został w celu udowodnienia z góry założonej tezy, że władze samorządowe Brześcia Kujawskiego w sposób niewłaściwy zarządzają powierzonymi im środkami finansowymi. Z informacji przekazanych w wystąpieniu burmistrza i przewodniczącego Rady Miejskiej wynika, że reporter „Interwencji” został zapoznany z planami modernizacji Placu Łokietka, które były konsultowane z mieszkańcami miasta, organizacjami społecznymi i stowarzyszeniami działającymi na terenie gminy. Na realizację zamierzeń przyznane zostały środki w ramach programu SAPARD, a inwestycja ma być realizowana w cyklu dwuletnim.
- W związku z emisją audycji pt. "Nieustraszeni" (emisja 15 października 2004 roku, godzina 21.45) skierowały protesty osoby indywidualne oraz Fundacja Animals. Monitoring sześciu pierwszych odcinków audycji „Fear Factor – Nieustraszeni” wykazał, iż większość zadań (dziesięć z dwunastu) postawionych przed zawodnikami była albo niebezpieczna albo odrażająca, wymagająca pokonania wstrętu i obrzydzenia. W jednym z odcinków autorzy pokazali ponadto obrazy sugerujące popełnienie okrucieństwa wobec zwierząt przy realizowaniu audycji. Nadawca nie uprzedził widzów o charakterze audycji poprzez odpowiednie oznakowanie. Jak wynika z monitoringu, ze względu na treść poszczególne odcinki powinny być oznaczone czerwonym kwadratem, jako całkowicie nieodpowiednie dla młodych widzów. Nadawca oznaczył w ten sposób tylko jeden odcinek. Pozostałe odcinki natomiast oznakował żółtym trójkątem, czyli w sposób sugerujący, że są to audycje, które małoletni mogą oglądać za zgodą rodziców. Zważywszy na drastyczne przekazy w tych audycjach, było to oznakowanie nieodpowiednie. W wymienionych audycjach pokazano treści i obrazy propagujące zachowania zagrażające bezpośrednio zdrowiu i bezpieczeństwu uczestników oraz propagujące zachowania wynaturzone, sprzeczne z przyjętymi w kręgu kultury europejskiej normami etycznymi i kulturowymi, uwłaczające godności człowieka. Przewodnicząca KRRiT nałożyła na nadawcę karę pieniężną w związku z emisją tej audycji.
- Skargi widzów dotyczące dwóch odcinków serialu pt. "Fala zbrodni", wyemitowanych 6 i 13 czerwca 2004 roku, o godz. 21.00 w Telewizji Polsat S.A. Autorzy skarg zarzucali rozpowszechnianie obrazów przemocy oraz wulgaryzmów w tzw. paśmie chronionym. Przewodnicząca KRRiT uznała zasadność zarzutów, potwierdzonych analizą materiałów poemisyjnych. Zwróciła się do nadawcy o przeniesienie emisji cyklu poza tzw. czas chroniony. Nadawca zapowiedział, że wyeliminuje wszystkie sceny nieodpowiednie dla młodego odbiorcy.

- Skarga indywidualna, dotycząca rzekomego wprowadzenia w błąd widzów Telewizji Polsat S.A. poprzez powtórkową emisję cyklu audycji pt. "Niezakazane reklamy". Skarżący podniósł zarzut „naciągania” na koszty osób, biorących udział w konkursie SMS. Autor skargi twierdził, że podczas powtórkowych emisji cyklu podawany był numer SMS dla widzów, którzy chcieli wziąć udział w konkursie dotyczącym reklam, a konkurs nie był aktualny, o czym widzowie nie zostali poinformowani. Nadawca odrzucił zarzuty. Wyjaśnił, że w tym konkretnym przypadku widzowie zostali poinformowani, że jest to program powtórkowy. Nadawca dołożył należytej staranności w celu poinformowania widzów o tym fakcie.
- Wystąpienia indywidualne, dotyczące treści drastycznych, propagowania negatywnych wzorców zachowań i wulgaryzmów, zawartych w audycji pt. "Kuba Wojewódzki-talk-show" (emisje: 25 stycznia, 28 marca, 12 września i 28 listopada 2004 roku). W audycjach podano m.in. instruktaż zabicia człowieka długopisem. Położono nacisk na aspekt poradniczy, podany na wesoło, w całkowitym oderwaniu od jakiejkolwiek odpowiedzialności za skutki. Przewodnicząca KRRiT zwróciła się do nadawcy o zaostrenie kontroli wykonywania przez Telewizję Polsat S.A. przepisów prawa. Przewodnicząca KRRiT zwróciła się ponadto do nadawcy o zaostrenie kontroli wykonywania przepisów prawa zakazujących nadawania w tzw. czasie chronionym zachowań naruszających normy dobrego obyczaju, w tym zwrotów, słów lub gestów wulgarnych. Ponadto upomniała nadawcę, uznając że rozpowszechnianie i nagłaśnianie treści szkodliwych, takich jak oswajanie, tolerowanie lub propagowanie uzależnień i nałogów działa destrukcyjnie, tworząc negatywne wzory zachowań, zwłaszcza dla odbiorców młodych. Przewodnicząca KRRiT zwróciła się do nadawcy o rozważny i odpowiedzialny dobór materiałów przeznaczonych do emisji oraz o bezwzględne przestrzeganie przepisów ustawy o radiofonii i telewizji.
- Skarga indywidualna dotycząca ukazania miłości lesbijskiej w teledysku pt. "Bracia", wyemitowanym w audycji pt. "Bar" 4 listopada 2004 roku, godz. 8.55. Analiza programowa, potwierdziła, że w trakcie audycji wyemitowano teledysk zespołu „Bracia”, przesycony m.in. symbolicznym erotyzmem. Przewodnicząca KRRiT zwróciła uwagę nadawcy na bezwzględny obowiązek przestrzegania art. 18 ustawy o radiofonii i telewizji.
- Widzowie protestowali przeciwko używaniu słów wulgarnych oraz ukazywaniu scen, zawierających agresję w audycjach „Bar” i „Idol”. Przewodnicząca KRRiT skierowała do nadawcy upomnienie, w którym stwierdziła, że w audycji adresowanej głównie do młodzieży niedopuszczalne jest używanie słów wulgarnych. W tworzeniu takich audycji szczególnie powinna być propagowana kultura języka polskiego.
- Skarga telewidza, dotycząca czatu edytowanego 6 sierpnia 2004 roku, na 778 stronie telegazety Telewizji Polsat S.A. Na tej stronie znalazły się wulgarne słowa, skierowane pod adresem drużyny sportowej. Nadawca przyznał się do popełnionego błędu i wyjaśnił, że w związku z powstałymi nieprawidłowościami w funkcjonowaniu serwisu wiadomości SMS podjęto niezbędne działania, mające na celu zapobieżenie podobnym sytuacjom. Organizator serwisu dla gazety Telewizji Polsat S.A. został przez nadawcę zobowiązany do prewencyjnego usuwania komunikatów SMS, które mogą naruszać prawo.
- Skarga indywidualna, dotycząca nadmiernego, zdaniem skarżącego, przerywania reklamami filmu pt. „F/X2”. Analiza danych telemetrycznych z tego dnia nie wykazała naruszenia przez Telewizję Polsat S.A. norm prawnych w zakresie przerywania audycji w celu emisji reklam. Emisję filmu rozpoczęto o godz. 20.47 i trwał on 103 minuty, zatem nadawca zgodnie z prawem miał prawo dwukrotnie przerwać film w celu nadania reklamy i telesprzedazy. Film dwukrotnie przerwano, a następnie w dwu kolejnych przerwach nie wyemitowano reklam, ale przekazano zapowiedź audycji, informację pochodzącą od nadawcy, dotyczącą sposobu rozpowszechniania programu przez dekodery cyfrowe

Polsatu, a także nadano reklamę społeczną Fundacji Polsat Dzieciom oraz informację na temat losowania Lotto. Przekazy pochodzące od nadawcy, a dotyczące jego działalności nadawczej oraz reklamy społeczne, nie stanowią reklamy w rozumieniu ustawy o radiofonii i telewizji.

10.11 Niziej omówione sprawy, stanowią przykłady skarg, które KRRiT otrzymała w związku z działalnością programową pozostałych nadawców koncesjonowanych, zarówno radiowych jak i telewizyjnych.

- Wystąpienie indywidualne, dotyczące prowadzenia przez firmę Pink Press w audycji pt. "Eroticon" prezentacji firmy /emisja w telewizji iTV, 4 września 2004 roku, godzina 23.00/. Autor wystąpienia zarzucił nadawcy łamanie prawa poprzez promowanie ww. firmy i targów Eroticon 2004. Analiza audycji nie potwierdziła zasadności zarzutu. Audycja była emitowana poza tzw. czasem chronionym. Przewodnicząca KRRiT przypomniała jednak nadawcy o bezwzględnej konieczności przestrzegania przepisów art. 18 ustawy o radiofonii i telewizji.
- Skarga indywidualna, dotycząca nieobyczajnych treści audycji "Dirty Sanchez" w telewizji MTV Polska (emisja 24 kwietnia 2004, godzina 22.30). 12 maja 2004 roku KRRiT spotkała się z przedstawicielami nadawcy. Omawiano m.in. sposoby wprowadzenia odpowiednich zabezpieczeń, przeciwdziałających podobnym wypadkom na przyszłość i dostosowujących emitowany na teren Polski program do obowiązującego prawa. Nadawca zobowiązał się do przestrzegania obowiązującego prawa.
- Wystąpienie Marleny Dudzińskiej, rzecznika prasowego Urzędu Miasta Radomsko, dotyczące nierzetelności dziennikarskiej w audycji informacyjnej pt. "Kurier", wyemitowanej 25 maja 2004 roku, przez Niezależną Telewizję Lokalną NTL w Radomsku. Analiza audycji nie potwierdziła zarzutu nierzetelności dziennikarskiej. Nadawca informował o sprawach istotnych dla społeczności lokalnej, a do uwag krytycznych przedstawiciele władz odnieśli się w tej samej audycji.
- Skarga sześciu radnych miasta Radomska, dotycząca nierzetelnego informowania przez Niezależną Telewizję Lokalną NTL mieszkańców Radomska o działaniach władz miasta. Nadawca przedstawił szczegółowe wyjaśnienia powołując się na konkretne, wyemitowane audycje, w których poruszane były problemy samorządowe, istotne dla środowiska. Przewodnicząca KRRiT nie znalazła podstaw prawnych do interwencji w tej sprawie. KRRiT nie posiada kompetencji dla oceny, czy dominujący ton krytyczny wobec władz miasta w audycjach NTL Radomsko był uzasadniony, czy nie. Nadawca jest nadawcą niepublicznym i ma prawo do własnych ocen polityki i polityków lokalnych, o ile dzieje się to zgodnie z prawem.
- Wystąpienie indywidualne, dotyczące treści zawartych w audycji prowadzonej przez red. Jacka Żakowskiego w Radiu Tok FM (emisja 25 maja 2004 roku). Zarzut dotyczył audycji pt. „Poranek w Toku”, w której autor skargi dopatrywał się treści szowinistycznych, wypowiedzianych przez m.in. red. Jacka Żakowskiego wobec Achmeda Ammara oczekującego na deportację na warszawskim lotnisku. Nadawca odrzucił zarzut i podkreślił, że nie prowadził na antenie żadnej krucjaty przeciwko islamowi, nie inicjował szowinistycznego antyarabizmu. Przypomniał, że na antenie rozgłosił często goszczą eksperci od spraw Bliskiego Wschodu, którzy przy każdej okazji podkreślają, że islam nie jest równoznaczny z terroryzmem i nie można Ben Ladena utożsamiać z całym światem arabskim.
- Skarga telewidza, dotycząca treści audycji emitowanych przez stacje telewizyjne Polonia 1. Zarzut dotyczył emisji treści pornograficznych i wulgaryzmów. Nadawca złożył

zapewnienie, że audycje o odważnych treściach erotycznych, nadawane w Polonii 1 po godzinie 23.00, zostaną usunięte. W odpowiedzi na zarzut, dotyczący emisji w programie SMS-ów o treści sprzecznej z prawem i dobrymi obyczajami, nadawca poinformował, że został wprowadzony informatyczny system weryfikacji i kontroli treści przesyłanych przez użytkowników. Nadawca poinformował, że za dopuszczenie do emisji SMS-a o treści sprzecznej z obowiązującym prawem, w tym wulgarnego słownictwa, osoba odpowiedzialna została ukarana.

- Skarga słuchacza Radia 94 FM, dotycząca konkursu „*Pilem z ... czyli przygody pana Jana Leopolda Wędrowniczka*”, nadawanego codziennie w godzinach od 7.00 do 10.00. Konkurs emitowany codziennie, mógł przyczynić się do przyzwyczajenia słuchacza do praktyki codziennego „sięgania po kieliszek” „*Wracam ci ja sobie z pracy i jak zwykle postanowiłem wstąpić do jakiegoś lokalu z wyszynkiem*”. Ta cykliczna audycja, dodatkowo przedstawiona w humorystycznej formie oraz w pozytywnym kontekście, prezentowała zjawisko spożywania alkoholu w sposób atrakcyjny i zachęcający. Przewodnicząca KRRiT zwróciła się o wnikliwą analizę i rozważny odpowiedzialny dobór materiałów przeznaczonych do emisji.
- Wystąpienie indywidualne, dotyczące treści audycji pt. "Ryłkołak Horror Szol", nadanych w Radiu 94FM 26 marca, 2 i 9 kwietnia 2004 roku, w godzinach 22.00 - 24.00. Audycje propagowały treści antyspołeczne, godzące w porządek prawny. W audycji zachęcano do łamania norm społecznych, promowano postawy dewiacyjne i patologiczne oraz obrażano uczucia religijne poprzez kreowanie elementów satanistycznych. 1 czerwca 2004 roku, członkowie KRRiT podjęli decyzję o ukaraniu nadawcy za nadawanie audycji naruszających prawo. 9 czerwca 2004 roku na nadawcę została nałożona kara.
- Skarga indywidualna, dotycząca treści audycji wyemitowanej 26 czerwca 2004 roku, na antenie Radia Planeta 101,3 FM. Tego dnia na antenie radia nadano wypowiedzi wulgarne. W tym dniu doszło do awarii i nieplanowego włączenia urządzeń w studiu rozgłośni, które spowodowały możliwość bezpośredniego przekazu słownego słuchaczy na antenie radia, bez udziału prezenterów. Przedstawiciele Radia Planeta wyrazili ubolewanie z powodu tego incydentu i przeprosili słuchaczy. Powodem tego zdarzenia była wyłącznie nieprzewidziana awaria techniczna, uniemożliwiająca właściwy dozór programowy.

Zorganizowane protesty

10.12 Poniższe wystąpienia stanowią przykłady kierowanych do Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji skarg i protestów wnoszonych przez zorganizowane grupy obywateli.

- Marszałek Senatu RP, Longin Pastusiak przekazał oświadczenie Jana Szafrąncza złożone podczas 56 posiedzenia Senatu RP, dotyczące decyzji zmniejszenia mocy wyjściowej nadajnika Radia Maryja w Warszawie. W tej samej sprawie skierowali protesty posłowie; Urszula Krupa, Marek Kotlinowski, Roman Giertych, Stanisław Zadora, Witold Tomczak, Józef Skowyrza i senator Adam Biela. Protest przekazał również Jan Maria Jackowski przewodniczący Rady Miasta Stołecznego Warszawy oraz Stowarzyszenie "Civitas Christiana". Wystąpienia skierowało ponadto 2088 osób prywatnych. Obniżenie mocy nadajnika Radia Maryja w Warszawie do 100 W, nastąpiło decyzją prezesa URTiP. Aby zbadać wpływ na inne pracujące rozgłośnie radiowe, wynikający ze zmiany częstotliwości i nowej lokalizacji nadajnika Radia Maryja w Warszawie, URTiP zaproponował przeprowadzenie emisji eksperymentalnej. Prezes URTiP wydał zgodę na nowe warunki techniczne emisji programu Radio Maryja na częstotliwości 89.0 MHz, ze stacji zlokalizowanej na iglicy PKiN w Warszawie. Na skutek działań pracowników URTiP,

Radia Maryja, służb technicznych TP Emitel, doprowadzono do likwidacji zakłóceń. 30 marca 2004 roku zostały przywrócone dotychczasowe parametry nadajnika pracującego z mocą 1000 W, zgodnie z warunkami koncesji.

- 70 wystąpień indywidualnych, dotyczyło drastycznych treści, m.in. sceny zabijania węża w audycjach pt. "Wyprawa Robinson", wyemitowanych w Telewizji TVN S.A., 20 września i 5 października 2004 roku. W tej samej sprawie skierowali wystąpienia: Wojciech Muża, członek ZG Towarzystwa Opieki nad Zwierzętami, Jadwiga Osuchowa, prezes Krakowskiego Towarzystwa Opieki nad Zwierzętami, Andrzej Kepela, prezes Zarządu Polskiego Towarzystwa Ochrony Przyrody "Salamandra", Joanna Buława z Federacji Zielonych GAJA w Szczecinie, Jerzy Duszyński z Ogólnopolskiej Koalicji Zielonych w Poznaniu. Psychologowie podkreślają, że pokazywanie scen brutalnych dokonywanych jednocześnie przez wiele osób, w sposób realistyczny, gdy widać przedmioty kojarzone z agresją, jest szczególnie szkodliwe. Przesycone okrucieństwem sceny zostały wyemitowane w tzw. czasie chronionym. Nadawca naruszył art. 18 ustawy o radiofonii i telewizji pokazując sceny, mogące mieć negatywny wpływ na rozwój psychiczny i moralny małoletnich, narażając odbiorcę na negatywne przeżycia emocjonalne oraz gwałcąc jego wrażliwość. Ponadto zgodnie z ustawą o ochronie zwierząt (art. 33 ustawy) „uśmiercanie zwierząt może być uzasadnione wyłącznie potrzebą gospodarczą, względami humanitarnymi, koniecznością sanitarną, nadmierną agresywnością, powodującą bezpośrednie zagrożenie dla zdrowia i życia ludzkiego”. W związku z powyższym Przewodnicząca KRRiT wezwała nadawcę do natychmiastowego zaniechania emisji treści sprzecznych z prawem.
- Wystąpienie Śląskiego Stowarzyszenia Osób Dotkniętych Chorobą Parkinsona, dotyczące odsunięcia red. Krystyny Bochenek od prowadzenia audycji pt. "Magazyn medyczny", w związku z wyborem na senatora RP. Przewodnicząca KRRiT zwróciła się do prezesa Zarządu Spółki Radio Katowice S.A. przypominając, że Spółka, jako podmiot publicznej radiofonii powinna, zgodnie z art. 21 ust. 1 ustawy o radiofonii i telewizji, kierować się, w odróżnieniu od prywatnych spółek radiowych, przede wszystkim niezależnością przekazu. W związku z powyższym Przewodnicząca KRRiT stanęła na stanowisku, że ocena, czy realizacja audycji przez senator Krystynę Bochenek spowoduje zagrożenie naruszenia, powołanego powyżej przepisu art. 21 ust. 1 ustawy o radiofonii i telewizji, a także czy wywoła konflikt interesów, poprzez łączenie funkcji dziennikarza i polityka, należy do Spółki Radio Katowice S.A. Zdaniem Przewodniczącej KRRiT ocena w tej sprawie powinna ponadto uwzględniać regulacje prawne w zakresie obecności partii politycznych w mediach publicznych.
- Wystąpienia, dotyczące audycji pt. "Warto rozmawiać" (emisja: TVP 2, 31 maja 2004 roku, godz. 22.35) skierowane do prezesa TVP S.A. oraz przekazane do wiadomości KRRiT. Audycja ta poświęcona była dyskusji nad przeprowadzoną w szkołach, pod kierunkiem prof. Zbigniewa Izdebskiego ankietą na temat „Młodzież o sobie”. Ankieta była prowadzona w grupie krajów nadbałtyckich i dotyczyła zjawisk przemocy seksualnej. KRRiT zapoznała się z treścią audycji i uznała, że będzie przyglądać się kolejnym audycjom tego cyklu, prowadzonym przez red. Jana Pospieszalskiego. Wystąpienia dotyczące treści tej audycji, krytyczne wobec prowadzącego oraz pochwalne w stosunku do moderatora dyskusji, przekazały osoby indywidualne oraz stowarzyszenia w tym: Ewa Kowalewska, prezes Forum Kobiet Polskich, Kazimierz Kapera, prezydent Polskiej Federacji Stowarzyszeń Rodzin Katolickich, Wanda Nowicka, przewodnicząca Federacji na Rzecz Kobiet i Planowania Rodziny, prof. Andrzej Jaczewski.
- 40 posłów, skierowało wystąpienie, przekazane przez posła Renatę Bastę, dotyczące audycji red. Jana Pospieszalskiego pt. "Warto rozmawiać". Posłowie zarzucali prowadzącemu audycję brak obiektywizmu oraz zbyt wyraźne prezentowanie własnych

przekonań politycznych i religijnych. W tej sprawie do KRRiT wpłynęły również skargi od widzów. Ponadto Izabela Jaruga-Nowacka, Jolanta Banach, prof. Maria Szyszkowska przekazały list otwarty (podpisany przez 112 osób) – z apelem do wielu środowisk o ignorowanie ewentualnych zaproszeń do udziału w audycji pt. „Warto rozmawiać”. Przewodnicząca KRRiT odniosła się do argumentacji prezesa Zarządu Spółki TVP S.A., który stwierdził, m.in., że emitowany co dwa tygodnie program „Warto rozmawiać” podejmuje najistotniejsze kwestie cywilizacyjne, społeczne, obywatelskie zachowując właściwe proporcje w doborze zaproszonych gości i pozostaje w zgodzie z misją telewizji publicznej, której obowiązkiem jest odzwierciedlać wielość światopoglądową społeczeństwa polskiego. Gospodarz programu Jan Pospieszalski nie występuje w nim w roli dystansującego się od przedmiotu sporu prowadzącego. Jest jednym z polemistów, uczestników audycji. Przewodnicząca KRRiT podkreśliła, że stronniczość prowadzącego nie jest przypadkowym uchybieniem, ale tkwi w założeniu audycji. Gospodarzem audycji, którego zadaniem jest dyskurs publiczny, prowadzony na ważne społecznie i kontrowersyjne tematy, jest telewizja publiczna, a osoba prowadząca, jest jej przedstawicielem. Tak też jest to odbierane przez widzów. Gospodarz audycji nie może więc być jednocześnie moderatorem audycji i uczestnikiem - polemistą. Są to bowiem role niepołączalne. Stronniczość prowadzącego audycję budzić musi podejrzenia o stronniczość samej telewizji publicznej. Przewodnicząca KRRiT zwróciła się do nadawcy o ponowne rozważenie tej sprawy oraz o poinformowanie o zajętych stanowiskach.

- W odpowiedzi na list otwarty m.in. Izabeli Jarugi-Nowackiej, prof. Marii Szyszkowskiej – swój list otwarty do władz TVP S.A., KRRiT, Rady Etyki Mediów oraz senackiej i sejmowej Komisji Kultury i Środków Przekazu - w imieniu Młodzieży Wszechpolskiej skierował prezes Rady Naczelnej Radosław Parda, stając w obronie audycji red. Jana Pospieszalskiego.
- W imieniu członków Stałej Inicjatywy Obywatelskiej Obrony Ładu Społecznego w Mediach RP, skierował wystąpienie zbiorowe Remigiusz Włost-Matuszka. Protest dotyczył filmu pt. „Doberman” (emisja w Telewizji TVN S.A., 19 listopada 2004 roku, o godz. 22.55). W filmie nagromadzone są sceny, obrazujące dewiacje seksualne, a także odrażające moralnie postawy i zachowania oraz sceny zawierające treści drastyczne, a także o charakterze pornograficznym. Ukazywanie wizerunku kapłana w roli przestępcy i ironiczne obrazowanie zachowań typowych dla osoby duchownej, w kontekście dokonywanych zbrodni, prowadzi do naruszenia art. 18 ustawy o radiofonii i telewizji. Chronione zarówno przepisami ustawy o radiofonii i telewizji, jak i Konstytucji RP wartości chrześcijańskie, symbole religijne, itd., nie mogą być przedstawiane w sposób obrazoburczy (nawet po godzinie 23.00) i usprawiedliwiane groteską. Przedstawiony obraz policjantów wskazuje, że także ich motywem działania jest zemsta i okrucieństwo. Ukazanie policjanta, posługującego się w swojej pracy metodami wysoce nieetycznymi, nie wahającego się – jak głosi jedna z opinii widza – skrzywdzić nawet dziecka, jest działaniem poza granicami norm prawa. Sceny agresji i przemocy, nie pozostają bez wpływu na kulturę społeczeństwa. Przewodnicząca KRRiT zwróciła się do nadawcy o rozważny oraz odpowiedzialny dobór materiałów filmowych oraz bezwzględne przestrzeganie przepisów ustawy o radiofonii i telewizji.

Zestawienie danych statystycznych dotyczących wniosków, skarg i opinii przekazanych w 2004 roku do Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji

10.13 Tabela nr 1 wskazuje na podział wystąpień ze względu na kategorię podmiotów, działających na rynku mediów. Dominującą pozycję wśród podmiotów rynku mediów, w całej korespondencji zajmują media publiczne. Wystąpienia dotyczące TVP S.A., PR S.A. i rozgłośni regionalnych radia publicznego stanowią niemal 54%.

Tabela nr 2 ukazuje charakterystykę wystąpień dotyczących audycji informacyjnych w rozróżnieniu na rodzaje nadawców. Z zestawienia wynika, że 58% dotyczyło audycji informacyjnych mediów publicznych, podczas gdy 42% - nadawców koncesjonowanych.

Charakterystykę korespondentów obrazuje tabela nr 3. Wynika z niej, że 75% stanowiły wystąpienia indywidualne. Pozostałe 25% korespondencji stanowiły wystąpienia od instytucji, organizacji społecznych, stowarzyszeń. Ponad 16% stanowiła korespondencja od organizacji państwowych, społecznych, politycznych, stowarzyszeń i związków zawodowych. Prawie 90% listów miało charakter skarg, opinii i wniosków. W pozostałych przeważały prośby o patronat medialny, pomoc w sprawach osobistych, o przyjęcie do pracy, o zapomogi pieniężne itp.

Tematykę wystąpień obrazuje tabela nr 4. Około 44% stanowią listy odnoszące się do treści audycji i oferty programowej oraz reklam. Znaczącą część korespondencji - 15% wystąpień, stanowiły listy w sprawie opłat abonamentowych, 6% listów dotyczyło zakłóceń w odbiorze sygnału telewizyjnego i radiowego. Znacznie mniej, bo jedynie 2% dotyczyło problemów z korzystaniem z platform cyfrowych Cyfra+ oraz Polsat Cyfrowy.

Tabela 1

Podział wystąpień kierowanych do KRRiT w 2004 roku ze względu na kategorię podmiotów działających na rynku mediów audiowizualnych

TVP S.A.	35%
Oddziały TVP S.A.	5%
Polskie Radio S.A. Program I, II, II, Bis	10%
Polskie Radio S.A. - rozgłoszenie regionalne	4%
Koncesjonowani nadawcy telewizyjni (programy naziemne i satelitarne- bez TV Polsat i TVN)	6%
TV Polsat, Polsat 2	7%
TVN, TVN 24, TVN 7	16%
Koncesjonowani nadawcy radiowi	11%
Operatorzy telewizji kablowej i platform cyfrowych	6%

Tabela 2

Wnioski, skargi, opinie dotyczące audycji informacyjnych

TVP S.A.	42%
Regionalne Ośrodki TVP S.A.	16%
TVN S.A.	13%
Inne (nadawcy koncesjonowani, ogólne uwagi bez wskazania nadawcy)	29%

Tabela 3

**Podział wystąpień kierowanych do KRRiT w 2004 roku
ze względu na kategorię korespondenta**

List instytucjonalny z organizacji społecznych, politycznych, kościelnych, stowarzyszeń, związków zawodowych	8%
List instytucjonalny z organizacji państwowej (Parlament, ministerstwa, urzędy miejskie, gminne, wojewódzkie, rady miejskie, gminne)	8%
Nadawcy (publiczni, koncesjonowani, operatorzy tv kablowych,	5%
Listy obywateli	75%
Inne	4%

Tabela 4

**Podział wystąpień kierowanych do KRRiT w 2004 roku
ze względu na problematykę poruszaną w korespondencji**

Treść audycji lub filmu (przemoc, pornografia, niezetelność)	10%
Oferta programowa nadawców (ramówka, postulaty programowe)	30%
Audycje informacyjne	4%
Abonament (pytania dotyczące zwolnień z opłat abonamentowych, kontroli, etc.)	15%
działania Zarządu PR i TVP	2%
Reklama (treść, ilość)	4%
Sprawy techniczne (zakłócenia, brak zasięgu)	10%
TV kablowa (oferta programowa, pakietyzacja programów, problemy wynikające z zawartych umów cywilno-prawnych)	4%
Uwagi dotyczące udziału mediów w kampanii wyborczej	2%
Platformy cyfrowe	2%
Naruszenie dóbr osobistych przez nadawców	1%
Nie w kompetencji (sprawy należące do kompetencji innych urzędów i instytucji, opinie na temat sytuacji społecznej i politycznej kraju)	8%
Uwagi, opinie dotyczące KRRiT	2%
Inne (np. sprawy personalne, konkursy)	6%

XI. BUDŻET KRAJOWEJ RADY RADIOFONII I TELEWIZJI

11.1 Całość wydatków związanych z działalnością Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji oraz jej Biura, jako aparatu wykonawczego, pokrywane jest z budżetu państwa.

11.2 Projekt planu zatrudnienia, dochodów i wydatków budżetowych Krajowej Rady na 2004 rok zakładał średnioroczne zatrudnienie w rozdziale 75101 w wysokości 169 etatów, w tym 9 etatów w związku z rozszerzeniem działalności Biura KRRiT w 2005 roku. Zwiększenie liczby etatów wynikało przede wszystkim z wejścia Polski 1 maja 2005 roku do Unii Europejskiej oraz w rozdziale 75195 „Gospodarstwo pomocnicze” – 3 etaty kalkulacyjne, dochody na poziomie 29 221 tys. zł oraz łączne wydatki w wysokości 22 978 tys. zł. Wydatki majątkowe zaplanowane zostały w kwocie 1 082 tys. zł, tj. około 4,7% wydatków ogółem.

We wrześniu 2003 roku Ministrowi Finansów przekazano skorygowany projekt wydatków budżetowych na kwotę 22 497 tys. zł, przy uwzględnieniu wzrostu zatrudnienia o 5 etatów.

Działalność Gospodarstwa Pomocniczego pod nazwą „Biuro Współpracy z Programem Media – Media Desk Polska” związane jest z obsługą Programu Media Plus i Media Training, jako zadania uzgodnionego z Komisją Europejską i przez nią współfinansowanego.

Na posiedzeniu sejmowej Komisji Finansów Publicznych Przewodnicząca KRRiT zgłosiła pisemną autopoprawkę (z 26 listopada 2004 roku) do projektu planu wydatków budżetowych KRRiT na 2004 rok w zakresie wydatków majątkowych, uwzględniającą kontynuację zadania z 2003 roku.

11.3 W ustawie budżetowej na 2004 rok poziom łącznych wydatków Krajowej Rady ustalony został w kwocie 21 394 tys. zł, z tego:

1) w rozdziale 75101 – Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa	-	21 366 tys. zł (99,87%)
z tego:		
• świadczenia na rzecz osób fizycznych	-	472 tys. zł
• wydatki bieżące jednostek budżetowych	-	20 168 tys. zł
• wydatki majątkowe	-	726 tys. zł
2) w rozdziale 75195 – Pozostała działalność	-	28 tys. zł (tj. 0,13%)
z tego:		
• wydatki bieżące jednostek budżetowych	-	28 tys. zł

Zgodnie z załącznikiem nr 13 do ustawy budżetowej na 2004 rok, limit zatrudnienia dla osób objętych mnożnikowym systemem wynagrodzeń zatrudnionych w urzędach władzy państwowej, kontroli, ochrony prawa sądach i trybunałach oraz w placówkach zagranicznych - dla Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji ustalony został w wysokości 9 etatów.

Średnioroczne zatrudnienie w Biurze KRRiT określone zostało na poziomie 156 etatów kalkulacyjnych, a w gospodarstwie pomocniczym „Biuro Współpracy z Programem Media – Media Desk Polska” na poziomie 3 etatów.

Po ogłoszeniu ustawy budżetowej na 2004 rok, zgodnie z przepisami ustawy o finansach publicznych, w ustawowym terminie opracowany został układ wykonawczy dochodów i wydatków budżetowych KRRiT w granicach kwot ogólnych wynikających dla Krajowej Rady z tej ustawy i przekazany 25 lutego 2004 roku Ministrowi Finansów.

11.4 W lutym 2004 roku Przewodnicząca KRRiT przekazała Ministrowi Finansów propozycję miesięcznego harmonogramu realizacji dochodów i wydatków Krajowej Rady w 2004 roku.

11.5 W zatwierdzonym przez Przewodniczącą KRRiT 16 marca 2004 roku planie finansowym dochodów i wydatków budżetowych KRRiT na 2004 rok uwzględniono:

1. dochody budżetowe, w kwocie ogółem	- 29 221 tys. zł
2. średnioroczne zatrudnienie na poziomie	- 165 etatów kalkulacyjnych
3. stan zatrudnienia na dzień 31.12.2004 roku	- 165 etatów,
4. wydatki budżetowe, w kwocie ogółem	- 21 394 tys. zł

z tego:

• świadczenia na rzecz osób fizycznych	472 tys. zł
• wydatki bieżące	20 196 tys. zł
• wydatki inwestycyjne	726 tys. zł

11.6 Realizacja dochodów i wydatków budżetowych w ubiegłym roku analizowana była kwartalnie, a plan wydatków budżetowych był dostosowywany do potrzeb wynikających ze zmieniających się zadań i ulegał odpowiednim korektom wynikającym z przeniesienia środków pomiędzy paragrafami wydatków na podstawie decyzji Przewodniczącej KRRiT.

11.7 W rozporządzeniu Rady Ministrów z 14 grudnia 2004 roku w sprawie wydatków budżetu państwa, które w 2004 roku nie wygasają z upływem roku budżetowego uwzględniono wydatki na łączną kwotę 985 tys. zł na realizację następujących zadań:

- zakup mebli biurowych
z terminem realizacji
do 30 czerwca 2005 roku, w kwocie 500 tys. zł
- zakup 2 samochodów służbowych
w terminie do 30 kwietnia 2005 roku, w kwocie 195 tys. zł
- zakup urządzenia technicznego do monitoringu stacji radiowych
w terminie do 31 maja 2005 roku, w kwocie 160 tys. zł
oraz
- zakup sprzętu komputerowego
z terminem realizacji do 31 marca 2005 roku, w kwocie 130 tys. zł

Środki, które nie wygasły z upływem 2004 roku (i wykorzystane będą w 2005 roku) stanowiły 4,6% kwoty wydatków budżetowych określonych dla KRRiT w ustawie budżetowej na 2004 rok (21 394 tys. zł).

11.8 Plan dochodów budżetowych KRRiT na 2004 rok został określony w kwocie 29 221 tys. zł i obejmował przede wszystkim dochody uzyskane z:

1) wpływów z opłat za koncesje radiowe i telewizyjne (ponowne udzielenie, rozszerzenie lub zmiany)	28 538 tys. zł (97,7%)
2) wpływów z różnych opłat, (za wpisy do rejestru telewizji kablowych)	500 tys. zł (1,7%)
3) pozostałych wpływów w kwocie z tytułu:	183 tys. zł (0,6%)
a) odsetek od nieterminowych wpłat z tytułu podatków i opłat	162 tys. zł
b) wpływów ze sprzedaży składników majątkowych	20 tys. zł
c) wpływów z różnych dochodów (z wynagrodzenia dla płatnika z tytułu wykonywania zadań określonych przepisami prawa),	1 tys. zł

W związku z nieplanowanym wcześniej na rok 2004 wydaniem koncesji przez KRRiT na rozpowszechnianie programu telewizyjnego spółce TVN (wpływy w czerwcu 2004 roku w kwocie 8 880,5 tys. zł) przewidywano wzrost o tę kwotę wpływów z opłat za koncesje, o czym Przewodnicząca KRRiT w sierpniu 2004 roku poinformowała Ministra Finansów w materiałach do projektu planu dochodów budżetowych KRRiT na 2005 rok.

11.9 W 2004 roku zrealizowane dochody wyniosły łącznie 34 732,8 tys. zł, to jest o 18,9 % wyżej ponad kwotę przyjętą w ustawie budżetowej.

Na łączną kwotę uzyskanych dochodów budżetowych złożyły się wpływy z tytułu:

1) opłat za koncesje radiowe i telewizyjne (ponowne udzielenie, rozszerzenie lub zmiany)	-	33 945,7 tys. zł
2) wpłat z różnych opłat (rejestracja telewizji kablowych)	-	284,6 tys. zł
3) wpłat ze sprzedaży składników majątkowych	-	42,4 tys. zł
4) wpłat do budżetu ze środków specjalnych	-	6,7 tys. zł
5) wpłat z różnych dochodów	-	2,9 tys. zł
6) pozostałych dochodów,	-	450,5 tys. zł
z tego:		
• kary za naruszenie przepisów ustawy o radiofonii i telewizji	-	292,4 tys. zł
• odsetki od nieterminowych wpłat z tytułu podatków i opłat i pozostałe odsetki	-	158,1 tys. zł

Wpływy z opłat za koncesje radiowe i telewizyjne wyniosły łącznie 33 945,7 tys. zł, w tym głównie za ponowne udzielenie koncesji Telewizji POLSAT (21 982,8 tys. zł) oraz Spółce TVN (8 880,5 tys. zł), co w porównaniu do ustawy budżetowej (28 538 tys. zł) dało wzrost o 18,9%.

11.10 W czerwcu 2004 roku odprowadzone zostały wpływy do budżetu ze środka specjalnego (utworzonego na podstawie Zarządzenia nr 1 Przewodniczącej KRRiT z 10 marca 2004 roku na odtworzenie mienia z tytułu odszkodowania za utracone mienie oddane Krajowej Radzie w użytkowanie, tj. na zakup samochodu służbowego) w kwocie 6 651 zł. Kwota ta stanowiła różnicę pomiędzy przychodami środka specjalnego w kwocie 88 940 zł a wydatkami na zakupy inwestycyjne środków specjalnych w kwocie 82 289 zł.

11.11 Wpływy ze sprzedaży wyrobów i składników majątkowych w kwocie 42,4 tys. zł dotyczyły sprzedaży 2 wyeksploatowanych samochodów służbowych oraz drobnego sprzętu.

11.12 Zaległości z tytułu udzielonych koncesji radiowych i telewizyjnych oraz wpisów do rejestrów telewizji kablowych (wraz z odsetkami i kosztami upomnień) wyniosły na dzień 31 grudnia 2004 roku –743,1 tys. zł. Ponadto zaległości z tytułu kar za naruszenie przepisów ustawy o radiofonii i telewizji wyniosły na dzień 31 grudnia 2004 roku (wraz z odsetkami od tych kar i kosztami upomnień) – 1 419,9 tys. zł.

11.13 W 2004 roku średnioroczne zatrudnienie w KRRiT zrealizowane zostało na poziomie 159,22 etatu kalkulacyjnego. Przyjęty w planie finansowym KRRiT stan zatrudnienia na 31 grudnia ubiegłego roku na poziomie 165 etatów, wykonany został w wysokości 162,63 etatów (tj. w 98,6 %), z tego:

- 1) Członkowie KRRiT 9,00 etatów
- 2) Biuro KRRiT 153,63 etatów

z tego na stanowiskach:

- urzędniczych 149,63 etatów
- robotniczych i obsługi 4,00 etatów

Kadra kierownicza Biura KRRiT 31 grudnia 2004 roku liczyła 24 osoby stanowiąc 15,6 % stanu ogółem pracowników i obejmowała:

- dyrektora Biura KRRiT - 1 etat
- dyrektorów departamentów - 12 etatów
- wicedyrektorów departamentów - 10 etatów
- kierownika samodzielnego zespołu - 1 etat

11.14 Średnie miesięczne wynagrodzenie osobowe Członków KRRiT w 2004 roku wyniosło 13 223,4 zł i było większe o 1,1% w porównaniu do 2003 roku (13 073,8 zł).

Natomiast średnie miesięczne wynagrodzenie osobowe porównywalnie (tj. bez wynagrodzeń wypłacanych jednorazowo i wydatków związanych z zakończeniem kadencji przez Członków KRRiT) 9 Członków KRRiT wyniosło w ubiegłym roku 13 045,4 zł i uległo zmniejszeniu o 1,7% w porównaniu do 2003 roku (13 266,3 zł)

Średnie miesięczne wynagrodzenie osobowe pracowników Biura KRRiT w 2004 roku wyniosło 4 914,9 zł, tj. o 6,9 % więcej w porównaniu do 2003 roku (4 598,5 zł).

Natomiast średnie miesięczne wynagrodzenie osobowe (bez wynagrodzeń wypłacanych jednorazowo) pracowników Biura KRRiT w 2004 roku wyniosło 4 827,0 zł, tj. o 6,5 % więcej w porównaniu do 2003 roku (4 534,6 zł).

11.15 Wydatki budżetowe zrealizowane w 2004 roku wyniosły ogółem 19 190,3 tys. zł, to jest 89,7% budżetu rocznego określonego w ustawie budżetowej (21 394 tys. zł).

Jednocześnie wydatki te stanowiły 94,0% planu pomniejszonego o środki ujęte w rozporządzeniu Ministra Finansów z 14 grudnia 2004 roku w sprawie wydatków budżetu państwa, które w 2004 roku nie wygasają z upływem roku budżetowego (20 409 tys. zł).

W I półroczu 2004 roku Krajowa Rada zrealizowała wydatki uwzględnione w rozporządzeniu Rady Ministrów z 11 grudnia 2003 roku w sprawie wydatków budżetu państwa, które w 2003 roku nie wygasły z upływem roku budżetowego.

Wydatki te zaplanowane w kwocie 593,0 tys. zł, zostały zrealizowane w 77,7%, tj. w kwocie 460,7 tys. zł, z tego na:

- 1) zakup centrali telefonicznej kwotę 71,0 tys. zł, tj. 100,0% planu
- 2) przeprowadzenie badań dotyczących oczekiwań i preferencji odbiorców pod adresem programów radiowych i telewizyjnych stacji publicznych i komercyjnych 79,9 tys. zł, tj. 88,8% planu
- 3) zakup sprzętu komputerowego oraz oprogramowania zgodnie z umową twinningową PL 2001/IB/OT01 (w ramach projektu PHARE), w kwocie 309,8 tys. zł, tj. 71,7% planu

Uwzględniając powyższe dane, wydatki zrealizowane w 2004 roku, wynosiły łącznie 19 651,0 tys. zł (19 190,3 tys. zł + 460,7 tys. zł).

Na kwotę wydatków zrealizowanych w ciężar środków określonych w ustawie budżetowej na 2004 rok w wysokości 19 190,3 tys. zł (w 2003 roku – 19 826,9 tys. zł) złożyły się płatności poniesione w:

- 1) rozdziale 75101 - 19 176,6 tys. zł
(19 787,9 tys. zł w 2003 r.)
z tego:
  - wydatki na świadczenia na rzecz osób fizycznych - 142,4 tys. zł
  - wydatki bieżące jednostek budżetowych - 18 869,9 tys. zł
  - wydatki majątkowe - 164,3 tys. zł
- 2) rozdziale 75195 - 13,7 tys. zł
(27,0 tys. zł w 2003 r.)
z tego:
  - wydatki bieżące - 13,7 tys. zł
- 2) rozdziale 75197 - 0,0 tys. zł
(12,0 tys. zł w 2003 r.)

11.16 Realizację wydatków budżetowych KRRiT w 2004 roku w poszczególnych paragrafach przedstawia poniższe zestawienie:

TREŚĆ	plan wg ustawy budżetowej	plan po zmianach	wykonanie	Dynamika zmian w %	
				kol. 4:2	kol. 4:3
1.	2.	3.	4.	5.	6.
WYDATKI BUDŻETOWE - OGÓŁEM	21 394,0	21 394,0	19 190,3	89,70%	89,70%
I. rozdział 75101 "Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa"	21 366,0	21 366,0	19 176,6	89,75%	89,75%
A. WYDATKI BIEŻĄCE	20 640,0	20 640,0	19 012,3	92,11%	92,11%
1. Świadczenia na rzecz osób fizycznych	472,0	142,9	142,4	30,17%	99,65%
§ 3020 Nagrody i inne wydatki osobowe nie zaliczane do wynagrodzeń	89,0	128,4	128,3	144,16%	99,92%
§ 3030 Różne wydatki na rzecz osób fizycznych	360,0	7,7	7,6	2,11%	98,70%
§ 3032 Różne wydatki na rzecz osób fizycznych	15,0	0,0	0,0	0,00%	x
§ 3110 Świadczenia społeczne	8,0	6,8	6,5	81,25%	95,59%

2. Wydatki bieżące jednostek budżetowych	20 168,0	20 497,1	18 869,9	93,56%	92,06%
§ 4010 Wynagrodzenia osobowe pracowników	10 298,0	10 298,0	10 298,0	100,00%	100,00%
§ 4040 Dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników sfery budżetowej	731,0	731,0	730,9	99,99%	99,99%
§ 4090 Honoraria	0,0	3,0	3,0	x	100,00%
§ 4110 Składki na ubezpieczenia społeczne	1 650,0	1 557,0	1 557,0	94,36%	100,00%
§ 4120 Składki na Fundusz Pracy	265,0	265,0	264,2	99,70%	99,70%
§ 4140 Wpłaty na PFRON	1,0	0,0	0,0	0,00%	x
§ 4210 Zakup materiałów i wyposażenia	612,0	1 538,0	1 038,3	169,66%	67,51%
§ 4240 Zakup pomocy naukowych, dydaktycznych i książek	10,0	6,0	5,5	55,00%	91,67%
§ 4260 Zakup energii	67,0	87,8	87,8	131,04%	100,00%
§ 4270 Zakup usług remontowych	200,0	243,0	243,0	121,50%	100,00%
§ 4280 Zakup usług zdrowotnych	50,0	50,0	49,1	98,20%	98,20%
§ 4300 Zakup usług pozostałych	2 743,0	3 209,0	3 208,3	116,96%	99,98%
§ 4302 Zakup usług pozostałych	337,0	540,0	536,8	159,29%	99,41%
§ 4307 Zakup usług pozostałych	45,0	37,0	36,3	80,67%	98,11%
§ 4410 Podróże służbowe krajowe	60,0	92,0	91,8	153,00%	99,78%
§ 4420 Podróże służbowe zagraniczne	115,0	135,0	132,7	115,39%	98,30%
§ 4422 Podróże służbowe zagraniczne	165,0	156,0	155,1	94,00%	99,42%
§ 4430 Różne opłaty i składki	90,0	66,0	65,3	72,56%	98,94%
§ 4440 Odpisy na ZFSS	109,0	109,0	108,3	99,36%	99,36%
§ 4480 Podatek od nieruchomości	5,0	4,6	4,6	92,00%	100,00%
§ 4540 Składki do organizacji międzynarodowych	156,0	158,0	158,0	101,28%	100,00%
§ 4547 Składki do organizacji międzynarodowych	2 386,0	1 114,8	0,0	0,00%	0,00%
§ 4610 Koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego	3,0	26,9	26,9	896,67%	100,00%
§ 4710 Fundusz dyspozycyjny	70,0	70,0	69,0	98,57%	98,57%
B. WYDATKI MAJĄTKOWE	726,0	726,0	164,3	22,63%	22,63%
§ 6050 Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	216,0	76,0	0,0	0,00%	0,00%
§ 6060 Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	510,0	650,0	164,3	32,22%	25,28%
II. rozdział 75195 "Pozostała działalność" - wydatki bieżące jednostek budżetowych	28,0	28,0	13,7	48,93%	48,93%
§ 4210 Zakup materiałów i wyposażenia	14,0	14,0	13,7	97,86%	97,86%
§ 4300 Zakup usług pozostałych	14,0	14,0	0,0	0,00%	0,00%

11.16 W 2004 roku Ministerstwo Finansów przekazało KRRiT środki finansowe w łącznej kwocie 19 238 tys. zł. Do Ministerstwa Finansów zostały zwrócone niewykorzystane środki w kwocie około 47,7 tys. zł.

11.17 Faktyczne wydatki poniesione w 2004 roku w kwocie 19 190,3 tys. zł były niższe, w porównaniu do określonych w ustawie budżetowej o 2 203,7 tys. zł (100,0%)

w tym głównie z tytułu:

- 1) środków, które nie wygasły w 2004 roku i wykorzystane będą w 2005 roku 985,0 tys. zł (44,7%)
- 2) pozostałości ze środków zabezpieczonych na składkę do organizacji międzynarodowej Media Plus i Media Training 1 114,8 tys. zł (50,6%)

- 3) nie wykorzystanych pozostałości z zaplanowanych na 2004 rok środków na pierwszy etap prac związanych z budową nowej siedziby KRRiT na własnej działce przy ul. Sobieskiego 101 76,0 tys. zł (3,4%)

***

Na podstawie uchwały nr 117 z 10 marca 2005 roku Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji:

Przewodniczący
Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji

dr hab. Danuta Waniek

Warszawa, 10 marca 2005 roku

INFORMACJA

O PODSTAWOWYCH PROBLEMACH

RADIOFONII I TELEWIZJI

SPIS TREŚCI

str.

I. TELEWIZJA I RADIOFONIA PUBLICZNA	1
1. Baza techniczna telewizji i radiofonii publicznej.....	1
Telewizja publiczna	1
Radiofonia publiczna	2
2. Sytuacja finansowo-ekonomiczna telewizji i radiofonii publicznej.....	5
Przychody z rachunku bankowego KRRiT.....	5
Przychody z reklamy w telewizji i radiofonii publicznej.....	21
Podstawowe wskaźniki finansowo-ekonomiczne w latach 2002 – 2004.....	32
Diety dla rad programowych w publicznej radiofonii i telewizji.....	45
3. Oferta programowa nadawców publicznych i realizacja zobowiązań ustawowych.....	46
A. TELEWIZJA.....	46
Programy ogólnokrajowe Telewizji Polskiej S.A.	46
TVP 3 Regionalna	54
TV Polonia – program satelitarny TVP SA.....	60
Realizacja przez Telewizję Polską S.A. szczególnych zobowiązań programowych nadawcy publicznego	63
Realizacja przez Telewizję Polską S.A. przepisów art. 15 i 15a ustawy o radiofonii i telewizji	68
B. RADIOFONIA	75
Działalność programowa Polskiego Radia S.A.....	75
Programy ogólnokrajowe Polskiego Radia S.A.	79
Program 5 Polskiego Radia S.A.	82
Rozgłoszenie regionalne radia publicznego.....	83
Realizacja przez Polskie Radio S.A. i rozgłoszenie regionalne szczególnych zobowiązań programowych nadawcy publicznego	85
Realizacja przez Polskie Radio S.A. i rozgłoszenie regionalne przepisów art.15 ust.2 ustawy o radiofonii i telewizji	91
II. TELEWIZJA I RADIOFONIA KONCESJONOWANA	93
1. Koncesjonowanie jako element ładu medialnego	93
Zadania Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji jako organu regulacyjnego, właściwego w sprawach koncesji na nadawanie programów radiowych i telewizyjnych.....	93
Przeznaczenie wolnego zasobu i wybór nadawcy	94
Obowiązki programowe w koncesjach.....	96
Obowiązki i ograniczenia w koncesjach odnoszące się do spraw własnościowych.....	97
Obowiązek informacyjny o nabyciu przez Koncesjonariusza praw do środków masowego przekazu	98
Obowiązek do określonego podwyższenia, w wyznaczonym terminie, kapitału zakładowego w spółce koncesjonariusza.	99

Ewentualne konsekwencje rezygnacji z nakładania na nadawców przez KRRiT obowiązków koncesyjnych.....	100
Podsumowanie.....	101
2. Kształt koncesjonowanego rynku audiowizualnego	102
Rynek telewizyjny	102
Rynek telewizji kablowych.....	105
Rynek radiowy	110
3. Sytuacja ekonomiczno-rynkowa nadawców koncesjonowanych	113
Sytuacja ekonomiczna koncesjonowanych nadawców radiowych (na podstawie sprawozdań nadawców za 2003 rok).....	115
Sytuacja ekonomiczna koncesjonowanych nadawców telewizyjnych (na podstawie sprawozdań nadawców za 2003 rok).....	123
4. Wpływy z emisji reklam i czas emisji reklam w programach koncesjonowanych nadawców telewizyjnych i radiowych	125
5. Oferta programowa nadawców koncesjonowanych oraz realizacja przepisów ustawy i warunków koncesji	128
A. TELEWIZJA.....	128
Programy o zasięgu ogólnokrajowym lub ponadregionalnym.....	128
Profile programowe nadawców: podobieństwa i różnice.....	133
Wybrane programy satelitarne	137
Platformy cyfrowe.....	145
Realizacja przez telewizje koncesjonowane przepisów ustawy o radiofonii i telewizji	146
Realizacja przez radiowych nadawców koncesjonowanych przepisów art.15 i 15a ustawy o radiofonii i telewizji	147
B. RADIOFONIA	157
Nadawcy lokalni – realizacja warunków koncesji	157
Realizacja warunków koncesji w badanych stacjach radiowych	158
Charakterystyka oferty programowej radiowych stacji koncesjonowanych - lokalnych i regionalnych - w badanych województwach.....	168
Realizacja przez radiowych nadawców koncesjonowanych przepisów art.15 ust.2 ustawy o radiofonii i telewizji	172
III. ANALIZY PROBLEMOWE DOTYCZĄCE PUBLICZNYCH PROGRAMÓW RADIOWYCH I TELEWIZYJNYCH	185
A. Audycje poświęcone kulturze w programach telewizji publicznej	185
B. Problematyka dotycząca regionu oraz udział warstwy słownej w programach regionalnych rozgłośni radia publicznego.....	187
C. Preferencje i oczekiwania odbiorców pod adresem radia i telewizji (omówienie wyników badań wykonanych na zlecenie KRRiT)	190
IV. WIDOWNIA TELEWIZJI I AUDYTORIUM RADIA	201
1. Widownia telewizyjna	201
Telewizja publiczna	201
Telewizja koncesjonowana – programy o największym udziale w rynku telewizyjnym.....	203
2. Wielkość audytorium radiowego	204

Wielkość i struktura demograficzna audytorium programów publicznych (wiek i wykształcenie)	205
A. Polskie Radio S.A.	205
B. Rozgłośnie regionalne radia publicznego.....	207
3. Wielkość i struktura demograficzna audytorium programów koncesjonowanych (wiek i wykształcenie)	208
A. Ogólnopolskie programy koncesjonowane	208
B. Ponadregionalne programy koncesjonowane	209
C. Programy koncesjonowane o zasięgu lokalnym.....	211
V. ANALIZY I PERSPEKTYWY ROZWOJU RYNKU REKLAMOWEGO W POLSCE	213
Reklama w Polsce.....	214
Telewizja – zmiany i tendencje.....	215
Radio – zmiany i tendencje.....	217
Prasa.....	219
Kino	219
Internet.....	220
Outdoor	220
Podsumowanie	221
VI. PERSPEKTYWY ROZWOJU NAZIEMNEJ RADIOFONII I TELEWIZJI CYFROWEJ	223
Radiofonia cyfrowa.....	223
Telewizja cyfrowa DVB	224
VII. MIĘDZYNARODOWY KONTEKST DZIAŁALNOŚCI RADIOWEJ I TELEWIZYJNEJ	227
Działalność Rady Europy w dziedzinie mediów.....	227
Deklaracja Polityczna VII Konferencji Ministerialnej Rady Europy	227
Prace komitetów i grup ekspertów Rady Europy	229
Działania w dziedzinie polityki audiowizualnej w UE	235
Europejskie Obserwatorium Audiowizualne.....	242

Spis map

Mapy przedstawiające przybliżone zasięgi stacji publicznej radiofonii i telewizji oraz wybranych koncesjonowanych stacji radiowych i telewizyjnych:

- Polskie Radio – Program I
  - Polskie Radio – Program II
  - Polskie Radio – Program III
  - Polskie Radio – Program IV (Radio BIS)
  - Polskie Radio – program regionalny - razem
  - Polskie Radio – Radio Białystok – program regionalny
  - Polskie Radio – Radio Pomorza i Kujaw – program regionalny
  - Polskie Radio – Radio Gdańsk – program regionalny
  - Polskie Radio – Radio Katowice – program regionalny
  - Polskie Radio – Radio Kielce – program regionalny
  - Polskie Radio – Radio Koszalin – program regionalny
  - Polskie Radio – Radio Kraków – program regionalny
  - Polskie Radio – Radio Lublin – program regionalny
-

-
- Polskie Radio – Radio Łódź – program regionalny
  - Polskie Radio – Radio Olsztyn – program regionalny
  - Polskie Radio – Radio Opole – program regionalny
  - Polskie Radio – Radio Merkury – program regionalny
  - Polskie Radio – Radio Rzeszów – program regionalny
  - Polskie Radio – Radio Szczecin – program regionalny
  - Polskie Radio – Radio dla Ciebie – program regionalny
  - Polskie Radio – Radio Wrocław – program regionalny
  - Polskie Radio – Radio Zachód – program regionalny
  - Radio RMF FM
  - Radio ZET
  - Radio MARYJA
  - Radio WAWA
  - Radio TOK FM
  - Radiostacja
  - Spółka Ad Point Sp. z o. o.
  - Spółka AGORA S. A.
  - Spółka ZPR S. A. i Radio ESKA S. A.
  - TVP 1
  - TVP 2
  - TVP 3 - Program regionalny
  - TVN
  - POLSAT
  - TV4
  - TV PULS
-

I. TELEWIZJA I RADIOFONIA PUBLICZNA

1. BAZA TECHNICZNA TELEWIZJI I RADIOFONII PUBLICZNEJ

Telewizja publiczna

Baza nadawcza

Telewizję publiczną w Polsce tworzy spółka Telewizja Polska S.A. nadająca dwa programy ogólnopolskie TVP1 i TVP2 oraz 16 oddziałów terenowych - TVP3, a także jeden program nadawany satelitarnie przeznaczony dla odbiorców za granicą - TV Polonia.

Do nadawania pierwszego programu TVP1 Telewizja Polska S.A. wykorzystuje 175 kanałów, w tym 40 z mocą promieniowaną równą lub większą od 10 kW. Program pierwszy dociera drogą naziemną do 99,56% ludności kraju.

Program drugi TVP2 wykorzystuje 170 kanałów, w tym 45 z mocą równą lub większą od 10 kW. Program dociera do 99,11% ludności.

Programy regionalne TVP3 przy wykorzystaniu 42 kanałów, w tym 19 kanałów z mocą promieniowaną równą lub większą od 10 kW docierają do 82,054% ludności.

Zapewnia to pokrycie powierzchniowe programem TVP1 w 98,7% programem TVP2 w 97,9% i programami regionalnymi w 68,69%.

Pokrycie powierzchniowe poszczególnymi programami zostało zobrazowane na załączonych mapach Polski wykonanych przez Departament Techniki KRRiT.

W 2004 roku wzrosło pokrycie programem TVP3, pokrycie programami TVP1 i TVP2 pozostało na niezmiennym poziomie w stosunku do roku 2003.

Pokrycie programami regionalnymi wzrosło dzięki przeznaczeniu kanałów telewizyjnych w Człuchowie, Przasnyszu i Strzyżowie. Ponadto zmieniono parametry techniczne stacji nadawczych na obiektach w Poznaniu Śremie i Olsztynie Pieczewie.

W 2004 roku wydano w 12 decyzji dotyczących zasięgu nadawania programów telewizji publicznej.

Baza studyjna

Bazę studyjną telewizji publicznej, na którą składa się szesnaście oddziałów terenowych TVP oraz ośrodek centralny w Warszawie, w większości przypadków tworzą urządzenia profesjonalne wysokiej klasy, zarówno analogowe jak i cyfrowe.

Telewizja Polska oprócz centralnego ośrodka w Warszawie posiada następujące oddziały terenowe: w Warszawie, Białymstoku, Bydgoszczy, Gdańsku, Gorzowie Wielkopolskim, Katowicach, Kielcach, Krakowie, Lublinie, Łodzi, Olsztynie, Opolu, Poznaniu, Rzeszowie, Szczecinie i Wrocławiu.

Telewizja Polska dysponuje łącznie 41 studiami. Najwięcej spośród nich - 13 znajduje się w Warszawie. Pozostałe 28 studiów znajduje się w oddziałach terenowych. Struktura studiów jest następująca: 23 studia produkcyjne, 9 studiów szybkiego przebiegu oraz 9 studiów emisyjnych.

Telewizja Polska dysponuje nowoczesnym sprzętem w dziedzinie technologii telewizyjnej. Stopniowo następuje wymiana urządzeń starej generacji, pracujących w technologii analogowej, na sprzęt cyfrowy. Wprowadzana jest automatyzacja procesów technologicznych oraz budowa sieci umożliwiającej przesyłanie materiałów i danych w pakietach.

Telewizja Polska zapewnia realizację techniczną programów na najwyższym profesjonalnym poziomie, z dźwiękiem w wersji stereofonicznej, w technologii analogowej PAL i component oraz w technologii szeregowego componentu cyfrowego. Realizacja odbywa się w dwóch formatach wymiarów obrazu: standardowego 4:3 oraz szerokoekranowego 16:9.

Zapis programów realizowany jest w formatach Betacam SP, Digital Betacam, DV i zapis dyskowy.

Rozwój nowych technologii pociąga za sobą konieczność dalszej cyfryzacji sprzętu produkcyjnego i zastępowanie technologii analogowych technologiami cyfrowymi. Równolegle rozwijany jest system zintegrowanych sieci obejmujących wszystkie etapy produkcji telewizyjnej. Ma to głównie znaczenie dla nowego kierunku działania, jakim dla TVP są multimedia tzn. Internet, telewizja interaktywna oraz kanały tematyczne. Rozwój zaplecza technicznego wymaga inwestycji w serwery baz danych, narzędzia programistyczne, sieci szerokopasmowe.

Radiofonia publiczna

Baza nadawcza

Radiofonia publiczna w Polsce to Polskie Radio S.A. – rozgłośnia centralna nadająca programy ogólnopolskie i program dla zagranicy oraz 17 spółek regionalnych, nadających 17 różnych programów na obszarach swojego działania, określonych uchwałą KRRiT nr 497 z 1998 roku.

Polskie Radio S.A. dysponuje obecnie następującymi możliwościami nadawczymi:

- częstotliwościami 198 kHz i 225 kHz z zakresu fal długich oraz 47 częstotliwościami (w tym 27 o mocy większej lub równej 1 kW) z zakresu 87,5 – 108 MHz dla emisji Programu 1;
- siecią ogólnopolską w zakresie 87,5 – 108 MHz, funkcjonującą w oparciu o 39 stacji nadawczych (w tym 36 o mocy większej lub równej 1 kW), na których emitowany jest Program 2;

- siecią ogólnopolską w zakresie 87,5 – 108 MHz, złożoną z 41 stacji nadawczych (w tym 39 stacji o mocy większej lub równej 1 kW) dla emisji Programu 3;
- siecią nadawczą w zakresie 87,5 – 108 MHz, złożoną obecnie z 43 stacji nadawczych (w tym 31 o mocy większej lub równej 1 kW) dla emisji Programu IV Radio BIS;

Polskie Radio dla potrzeb emisji poza granice kraju wykorzystuje kilkanaście częstotliwości krótkofalowych.

Regionalne sieci radia publicznego wykorzystują w sumie 87 stacji nadawczych, w tym 75 stacji o mocy równej lub większej od 1 kW.

W 2004 roku w celu poprawy zasięgu stacji radia publicznego Przewodniczący KRRiT wydał 52 decyzje. W przypadku 34 decyzji zmiany dotyczyły niektórych parametrów technicznych stacji.

Aktualne zasięgi programów ogólnopolskich i regionalnych radia publicznego przedstawiono na mapach, stanowiących załącznik do „Informacji o podstawowych problemach radiofonii i telewizji w Polsce”.

Baza studyjna

Radiofonię publiczną tworzy siedemnaście stacji regionalnych oraz Polskie Radio S.A. Ośrodki te są wyposażone wyłącznie w urządzenia profesjonalne wysokiej klasy, częściowo analogowe, w przeważającej większości cyfrowe. Sprzęt cyfrowy coraz częściej zastępuje urządzenia analogowe. Szeroko stosowana jest technika informatyczna, ambicją każdego ośrodka jest jak najszybsze przejście na zintegrowaną i całkowicie cyfrową bazę studyjną, której komputerowa sieć umożliwi przechowywanie i przesyłanie wszelkiego typu informacji dźwiękowych oraz danych. Zapis na taśmach magnetycznych jest zastępowany zapisem w pamięci komputera, na serwerach dźwiękowych, na materiałach optycznych (CD-R a nawet DVD-R) a w przypadku archiwizacji dodatkowo również w pamięciach taśmowych o pojemnościach rzędu terabajtów (10^{12} bajtów). Fizyczne przenoszenie materiałów w postaci taśm i kaset jest zastępowane przesyłaniem ich w sieci.

Przykładem nowoczesnego radia cyfrowego i skomputeryzowanego jest ośrodek w Koszalinie. Pozostałe ośrodki starają się wprowadzać w miarę swoich możliwości podobne rozwiązania do istniejącej już mieszanej infrastruktury analogowej i cyfrowej. Tego typu rozwiązania są dosyć drogie, kosztowny jest sprzęt (sieci, serwery, macierze dyskowe, routery itp.), kosztowne jest też oprogramowanie. Wybierane są systemy różnych producentów, każdy ośrodek postępuje tu według swoich własnych preferencji.

W nowoczesnej koncepcji cyfrowego radia wszelkie urządzenia tworzące tor foniczny (mikrofony, stoły produkcyjne, konsolety emisyjne, magnetofony, procesory) są traktowane jako urządzenia peryferyjne, współpracujące z siecią. W ośrodkach bardziej tradycyjnych urządzenia te są również coraz częściej urządzeniami cyfrowymi. We wszystkich właściwie ośrodkach trwa proces wymiany istniejących urządzeń analogowych na ich odpowiedniki cyfrowe.

Celem wszystkich ośrodków jest utrzymanie cyfrowej postaci sygnału od początku do końca. Dosył sygnału do nadajnika też coraz częściej przybiera postać cyfrową, czy to w postaci skompresowanej czy też, w postaci liniowej – łączy AES/EBU. Standardowym wyposażeniem są już odtwarzacze i nagrywarki CD, magnetofony cyfrowe stereofoniczne (np. DAT) i wielośladowe, użytkowane w studiach produkcyjnych, rejestratory reporterskie standardu MD oraz Flash (czy Memory Card), procesory i urządzenia efektowe. W związku z intensywnym wprowadzaniem rozwiązań cyfrowych w niektórych ośrodkach eksperymentuje się z techniką wielokanałową (dźwięk otaczający) oraz wymienia mikrofony monofoniczne na stereofoniczne.

Realizowany proces cyfryzacji pozwala również przygotować się ośrodkom na sprostanie wymogom cyfrowej radiofonii DAB. W niektórych ośrodkach planuje się wprowadzenie pilotowej emisji DAB.

Rozwiązanie w postaci systemu zintegrowanego jest najlepsze w przypadku, gdy kupuje się taki system w firmie będącej jednocześnie sprzedawcą urządzeń i profesjonalnym integratorem systemu o odpowiednim doświadczeniu i możliwościach. Jest to obecnie oddzielna i bardzo poszukiwana specjalność. System zintegrowany ma tę zaletę, że pracuje na jednolitym i sprawdzonym oprogramowaniu. System powstały metodą „krok po kroku” często korzysta z wielu programów, które niekoniecznie muszą być kompatybilne. Obecnie poszczególne ośrodki pracują z wieloma różnymi programami do produkcji, montażu i emisji. Urządzenia i sieci komputerowe są wykorzystywane w publicznym radio od wielu lat. Tego rodzaju sprzęt jednak dość szybko starzeje się technologicznie i wymaga regularnie realizowanej wymiany. Poza wymianą samego sprzętu (komputery, serwery, macierze dyskowe itp.) wymianie ulega również oprogramowanie. Oddzielną i kosztowną sprawą jest zapewnienie właściwej współpracy sieci dźwiękowych i sieci biurowych oraz zapewnienie bezpieczeństwa sieci – blokowanie i ostrzeganie przed nieuprawnionym dostępem, wirusami oraz atakami hackerów.

W większości rozgłośni, oprócz studiów i wyposażenia produkcyjnego występują także oddzielne studia muzyczne, wyposażone w drogi i specjalistyczny sprzęt do profesjonalnych nagrań muzycznych (np. cyfrowy stół SSL, modne znowu urządzenia lampowe, wysokiej jakości przedwzmacniacze i przetworniki analogowo-cyfrowe, procesory dźwięku).

Niektóre ośrodki próbują też działalności kulturalnej organizując w swoich siedzibach sale widowiskowe. Do tego celu wykorzystują oddzielny sprzęt nagłośnieniowy. Funkcjonują też specjalne programy promujące daną stację, realizowane za pomocą wozów transmisyjnych wyposażonych w aparaturę nagłośnieniową i nagrywających lub transmitujących imprezy odbywające się w terenie.

Komputeryzacja ośrodków to jednocześnie dostęp i obecność stacji w Internecie. Wszystkie ośrodki korzystają obecnie z sieci internetowej, w której mają swoje witryny, a wiele z nich wprowadza również do sieci swój sygnał w formacie „real audio”. Coraz częściej również wykorzystywane są inne nowoczesne środki łączności, jakimi są cyfrowe łącza ISDN. W pracy reporterskiej korzysta się z łączności komórkowej transmisji GPRS.

Ciągła modernizacja urządzeń tworzących bazę studyjną obejmuje również urządzenia przenośne, tworzące bazę reporterską lub stanowiące wyposażenie wozów dźwiękowych czy transmisyjnych. Reporterskie analogowe magnetofony kasetowe są zastępowane rejestratorami MD (MiniDisk), rejestratorami HDD (na dysku twardym) lub „flash” (na kartach pamięciowych). W wozach transmisyjnych zamienia się konsolety analogowe na cyfrowe, korzysta z nowoczesnych mikrofonów bezprzewodowych, a łączność ze studiem zestawia się za pomocą przenośnego zestawu satelitarnego, korzysta się również z adaptowanych zestawów GSM. Rozgłoszenie regionalne uzasadniają też konieczność posiadania wozów SNG (Satellite News Gathering), czyli wozów reporterskich z łączami satelitarnymi oraz wozów dźwiękowo-transmisyjnych, pozwalających na transmisję dużych imprez i ich profesjonalną dokumentację.

Technika satelitarna znajduje swoje zastosowanie w próbach rozwiązania problemów dosyłu modulacji do nadajników. Z uwagi na wysokie koszty łączy dzierżawionych niektóre ośrodki przechodzą na dosył satelitarny, mimo że nie jest to tak pewne rozwiązanie jak połączenie cyfrowym traktem poprzez kabel światłowodowy.

Oddzielnym problemem dla nadawców publicznych jest sprawa archiwizacji posiadanych zasobów. Nadawcy koncesjonowani od początku swej działalności posługują się

archiwami elektronicznymi (płyty CD, CD-R, MD), zaś nadawcy publiczni mają olbrzymie fonoteki, w wielu przypadkach zawierającymi bezcenne pozycje (taśmy 1/4 cala, kasety, płyty winylowe, płyty szelakowe, kasety, a nawet woskowe wałki). Często takie zbiory wymagają jak najszybszego przepisania na bardziej trwały nośnik (wiąże się to z zapewnieniem odpowiedniej aparatury odtwarzającej), a po przepisaniu wymagają profesjonalnie wykonanej rekonstrukcji. Są to również bardzo duże wydatki, których nie można odłożyć na później. Do tej pory każdy ośrodek starał się we własnym zakresie rozwiązywać ten problem. W wielu ośrodkach dokonano klasyfikacji zasobów oraz tymczasowych rejestracji na płytach CD-R, a także wyboru nowego, profesjonalnego sprzętu. Ponieważ archiwizacja nieodłącznie wiąże się z pobieraniem danych i ich przesyłaniem również pomiędzy ośrodkami – pożądane byłoby ujednoczenie kupowanego wyposażenia, pracującego w tym samym formacie archiwizacji materiałów dźwiękowych oraz danych. Ośrodek warszawski dokonał takiego wyboru sprzętu i wydaje się, że ten sam standard zostanie również przyjęty w pozostałych ośrodkach.

2. SYTUACJA FINANSOWO-EKONOMICZNA TELEWIZJI I RADIOFONII PUBLICZNEJ

Na podstawie ustawy z 29 grudnia 1992 roku o radiofonii i telewizji od 1994 roku działa 19 nadawców publicznych: 18 spółek radiofonii publicznej oraz Telewizja Polska S.A.

Zgodnie z art. 31 ww. ustawy przychodami nadawców publicznych, z których finansowana jest ich działalność są wpływy pochodzące z:

- opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiowych i telewizyjnych, odsetek za zwłokę w ich uiszczeniu, kar za używanie niezarejestrowanych odbiorników radiowych i telewizyjnych,
- obrotu prawami do audycji,
- reklam i audycji sponsorowanych,
- innych źródeł.

Przychodami spółek publicznej radiofonii i telewizji mogą być również dotacje z budżetu państwa.

Przychody z rachunku bankowego KRRiT

Na finansowanie nadawców publicznych przekazywane były środki zgromadzone na wyodrębnionym rachunku bankowym KRRiT z tytułu:

- wpływów abonamentowych (z opłat za używanie odbiorników radiowych i telewizyjnych),
- wpływów pozaabonamentowych (z odsetek za zwłokę w uiszczeniu opłat abonamentowych, kar za używanie niezarejestrowanych odbiorników radiowych i telewizyjnych, odsetek od Rejonowych Urzędów Poczty Polskiej za nieterminowe przekazywanie wpływów z opłat abonamentowych, odsetek bankowych od kapitalizacji środków, które gromadzone były na wyodrębnionym rachunku KRRiT).

W poszczególnych latach okresu 1994 - 2004 stosowany był następujący podział wpływów abonamentowych (z opłat za używanie odbiorników radiowych i telewizyjnych) pomiędzy radiofonię i telewizję publiczną:

	<u>Telewizja</u> <u>Polska S.A.</u>	<u>Radiofonia</u> <u>Publiczna</u>
1994 rok	67%	33%
lata 1995 -1996	60%	40%
1997 rok	62%	38%
lata 1998 -2004	60%	40%

Radiofonia publiczna

Zmiana podziału wpływów abonamentowych na rzecz radiofonii publicznej spowodowana była koniecznością rozbudowy i modernizacji posiadanej przez te spółki bazy techniczno-produkcyjnej.

Potrzeba ta wynikała z niedofinansowania spółek radiofonii publicznej w latach poprzednich, gdy funkcjonowały do połowy 1993 roku w ramach struktur Komitetu ds. Radia i Telewizji oraz państwowej jednostki organizacyjnej „Polskie Radio i Telewizja”.

W latach 1994 - 2004 dla spółek regionalnej radiofonii publicznej z rachunku bankowego KRRiT (wpływy abonamentowe + wpływy pozaabonamentowe) przekazano środki wyodrębnione na częściowe finansowanie przedsięwzięć inwestycyjnych o charakterze rozwojowym, które stanowiły odpowiednio: 1994 rok - 8,9%, 1995 rok - 8,8%, 1996 rok - 16,7%, 1997 rok - 11,5%, 1998 rok - 20,4%, 1999 rok – 24,9%, 2000 rok – 7,4%, 2001 rok – 3,0% , 2002 rok – 2,8%, 2003 rok – 3,4%, 2004 rok – 2,8% przekazanych środków ogółem.

Dla Polskiego Radia S.A. w Warszawie w latach 1998-2000 roku przyznane zostały dodatkowe środki z wpływów abonamentowych w wysokości 40 mln zł na częściowe finansowanie zadania inwestycyjnego związanego z budową i wyposażeniem Radiowego Centrum Nadawczego I Programu PR w Solcu Kujawskim.

Natomiast w latach 2001-2004 wyodrębniono z prognozowanych wpływów abonamentowych dla Polskiego Radia S.A. w Warszawie środki w kwocie 49 mln zł, z przeznaczeniem na działalność inwestycyjną związaną z cyfryzacją produkcji tekstowo-dźwiękowej.

W 2003 roku wyodrębniono również środki dla 17 spółek regionalnej radiofonii z przeznaczeniem na zadania inwestycyjne związane z realizacją cyfryzacji procesów technologicznych w łącznej wysokości 8,5 mln zł (po 0,5 mln zł dla każdej spółki regionalnej).

Zgodnie z ustawą o radiofonii i telewizji Krajowa Rada w ramach kwoty wpływów abonamentowych prognozowanych dla Polskiego Radia S.A. w Warszawie na 2004 rok wyodrębniła środki na finansowanie kosztów rozpowszechniania programów dla zagranicy w wysokości 3,5 mln zł (w 2001 roku – 5,9 mln zł, 2002 rok – 5,8 mln zł, 2003 rok – 3,0 mln zł).

Na podstawie następujących uchwał KRRiT: Nr 286/03 z 26 czerwca 2003 roku, Nr 580/2002 z 4 grudnia 2003 roku, Nr 608/2003 z 11 grudnia 2003 roku, 83/2004 z dnia 3 marca 2004 roku, przekazano w 2004 roku spółkom radiofonii publicznej wpływy abonamentowe z rachunku bankowego KRRiT w łącznej wysokości 367.209 tys.zł (kwota łącznie ze środkami dla Polskiego Radia S.A. w Warszawie oraz dla 17 spółek regionalnej radiofonii z przeznaczeniem na działalność inwestycyjną związaną z procesem cyfryzacji produkcji tekstowo-dźwiękowej).

Natomiast zgodnie z uchwałami KRRiT Nr 327/2004 z 29 czerwca 2004 roku oraz Nr 629/2004 z 10 grudnia 2004 roku, na konta spółek radiofonii publicznej zostały przekazane wpływy pozaabonamentowe w łącznej wysokości 8.282 tys.zł.

Telewizja publiczna

Zgodnie z uchwałami KRRiT Nr 286/03 z 26 czerwca 2003 roku i Nr 580/2002 z 4 grudnia 2003 roku, prognoza wpływów abonamentowych dla Telewizji Polskiej S.A. na 2004 rok wynosiła łącznie 540,54 mln zł, w tym środki wyodrębnione w kwocie 12,6 mln zł, na kontynuację prac związanych z wdrażaniem telewizji interaktywnej.

Wpływy abonamentowe dla TVP na finansowanie działalności w 2004 roku przekazane zostały na konto Telewizji Polskiej S.A. w Warszawie w wysokości stanowiącej 98,3% kwoty prognozowanej (531,5 mln zł).

Zgodnie z ustawą o radiofonii i telewizji Krajowa Rada określiła minimalną kwotę wpływów abonamentowych na finansowanie audycji tworzonych przez oddziały terenowe Spółki do rozpowszechniania na antenie ogólnokrajowej w 2004 roku w wysokości 60 mln zł (w 2002 roku – 55,2 mln zł, w 2003 roku - 61 mln zł). Zarząd Spółki przeznaczył na ten cel wpływy abonamentowe w wysokości 59,6 mln zł

Wpływy abonamentowe określone przez Krajową Radę dla oddziałów terenowych TVP S.A. na finansowanie programów regionalnych i w rozłącznej sieci „Dwójki” na poziomie minimalnym określone zostały na 2004 rok w wysokości – 190,0 mln zł (w 2002 roku – 187,0 mln zł, w 2003 roku – 190 mln zł). Środki z wpływów abonamentowych Spółki przeznaczone na ten cel w 2004 roku wyniosły 190,0 mln zł (w 2003 roku – 191,2 mln zł, w 2002 roku – 192,2 mln zł).

Rozliczenie sposobu wykorzystania przez Telewizję Polską S.A. wpływów abonamentowych (bez środków wyodrębnionych na zadania specjalne) przedstawia poniższe zestawienie:

(w mln zł)

Wpływy abonamentowe	2003 rok		2004 rok		Dynamika zmian w %			
	Prognoza wg uchwał KRRITV	Wykonanie bilansowe	Prognoza wg uchwał KRRITV	Wykonanie przedbilansowe	kol. 3:2	kol 5:4	kol. 4:2	kol. 5:3
1	2	3	4	5	6	7	8	9
I. Abonamentowe OGÓŁEM	516,5	516,5	527,9	519,1	100,0%	98,3%	102,2%	100,5%
z tego:								
1. Program ogólnokrajowy TVP S.A.	326,5	325,3	337,9	329,1	99,6%	97,4%	103,5%	101,2%
z tego:								
1.1 Zakład Główny	265,5	245,6	245,9	240,8	92,5%	97,9%	92,6%	98,0%
1.2 Oddziały Terenowe	61,0	47,7	60,0	59,6	78,2%	99,3%	98,4%	124,9%
1.3 Program Satelitarny TV Polonia	0,0	32,0	32,0	28,7	x	89,7%	x	89,7%
2. Oddziały Terenowe TVP S.A. na finansowanie programu regionalnego i w rozłącznej sieci "Dwójki"	190,0	191,2	190,0	190,0	100,6%	100,0%	100,0%	99,4%
a) program regionalny	140,0	134,5	140,0	139,8	1,0	99,9%	100,0%	103,9%
b) tzw. "pasma wspólne"	50,0	56,7	50,0	50,2	1,1	100,4%	100,0%	88,5%

Środki przekazane z wpływów abonamentowych na finansowanie programów ogólnokrajowych i regionalnych wyniosły łącznie ponad 519 mln zł i były wyższe o 0,5% w porównaniu do 2003 roku.

Wpływy abonamentowe przeznaczone na finansowanie działalności antenowej produkowanej przez Oddziały Terenowe wyniosły łącznie 248,6 mln zł, stanowiąc ponad 48% wszystkich wpływów abonamentowych przekazanych TVP S.A. na finansowanie działalności programowej (519,1 mln zł). Natomiast kwota wykorzystana na finansowanie działalności TV Polonia w wysokości 28,7 mln zł, stanowiła ponad 5,5% tej kwoty.

Środki z rachunku bankowego KRRiT przekazane łącznie spółkom radiofonii i telewizji publicznej w 2004 roku

Środki z rachunku bankowego KRRiT przekazane łącznie spółkom radiofonii i telewizji publicznej w 2004 roku wyniosły łącznie około 907 mln zł, z tego: wpływy abonamentowe – 898,7 mln zł i wpływy pozaabonamentowe około 8,3 mln zł, co szczegółowo przedstawia tabela:

w tys.zł				
TREŚĆ	Wpływy abonamentowe	Wpływy pozaabonamentowe	Razem	struktura % udziału (do kol.4)
1.	2.	3.	4.	5.
1. Telewizja Polska SA w Warszawie	531 491 (59,14%)	1 120 (13,52%)	532 611	58,72%
2. Polskie Radio S.A. w Warszawie	204 774 (22,79%)	980 (11,83%)	205 754	22,69%
3. 17 spółek regionalnych	162 435 (18,07%)	6 182 (74,64%)	168 617	18,59%
4. RAZEM	898 700 (100,00%)	8 282 (100,00%)	906 982	100,00%

Wpływy pozaabonamentowe stanowiły około 0,9% wszystkich środków przekazanych nadawcom publicznym z rachunku bankowego KRRiT.

W 2004 roku środki z rachunku bankowego (wpływy abonamentowe i pozaabonamentowe) w 58,72% przekazane zostały do TVP S.A., a łącznie do wszystkich spółek radia publicznego na poziomie 41,38%.

W 2004 roku wszystkim nadawcom publicznym z rachunku bankowego KRRiT przekazano środki w łącznej kwocie około 906.982 tys.zł (898.700 tys.zł wpływy abonamentowe + 8.282 tys.zł wpływy pozaabonamentowe).

W I półroczu 2004 roku przekazano wpływy abonamentowe w łącznej kwocie 498.834,4 tys.zł, tj. 97,43% prognozowanej na ten okres wielkości (512.000 tys.zł).

Ubytek w porównaniu do prognozy wyniósł więc około 13.165,5 tys.zł.

Natomiast w II półroczu przekazano środki w łącznej kwocie około 399.865,5 tys.zł, tj. 99,19% prognozowanego na ten okres poziomu (403.144 tys.zł).

Cała kwota wpływów pozaabonamentowych w wysokości 8.282 tys.zł została przekazana spółkom w II półroczu 2004 roku.

Zgodnie z art. 2 i 4 ustawy z 2 kwietnia 2004 roku o zmianie ustawy o radiofonii i telewizji począwszy od 1 lipca 2004 roku spółki radiofonii i telewizji publicznej przedstawiają Krajowej Radzie rozliczenie środków publicznych.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji przyjęła 3 czerwca 2004 roku rozporządzenie w sprawie uzupełnienia opisu zasad prowadzenia dokumentacji, związanej z polityką rachunkowości w spółkach radiofonii i telewizji publicznej oraz określenia sposobu sporządzenia sprawozdań kwartalnych i rocznych składanych Krajowej Radzie Radiofonii i Telewizji przez spółki radiofonii i telewizji publicznej, określające zakres informacji sporządzanych sprawozdań i uzupełniającej dokumentacji, pozwalających na zapewnienie zasad jawności i przejrzystości wykorzystania przez publiczną radiofonie i telewizję środków przeznaczonych na realizację misji publicznej.

Spółki przekazały sprawozdanie z poniesionych wydatków i kosztów na realizację misji publicznej za trzeci i czwarty kwartał 2004 roku. Ponadto sporządzone zostały i przekazane sprawozdania za II półrocze 2004 roku.

Rozliczenie środków publicznych przekazanych w II półroczu 2004 roku spółkom radiofonii i telewizji publicznej, przedstawia się następująco:

1. Stan środków publicznych na dzień 1 lipca 2004 roku	61.207,0 tys. zł
z tego:	
a. dotacje budżetowe	1.336,1 tys.zł (tj.2,18%)
b. środki z rachunku bankowego KRRiT	59.870,9 tys.zł (tj. 97,82%)
z tego:	
b.1 wpływy abonamentowe	57.910,5 tys.zł
b.2 wpływy pozaabonamentowe	1.960,4 tys.zł
2. Wpływy środków publicznych w II półroczu 2004 roku	409.861,8 tys.zł
z tego:	
a. dotacje budżetowe	1.473,1 tys.zł (tj. 0,60%)
b. środki z rachunku bankowego KRRiT	408.388,7 tys.zł(tj. 99,40%)
z tego:	
<i>b.1 - III kwartał</i>	<i>213.621,1 tys.zł</i>
z tego:	
b.1.1 wpływy abonamentowe	208.696,1 tys.zł
b.1.2 wpływy pozaabonamentowe	4.925,0 tys.zł
<i>b.2 - IV kwartał</i>	<i>194.767,6 tys.zł</i>
z tego:	
b.2.1 wpływy abonamentowe	191.410,6 tys.zł
b.2.2 wpływy pozaabonamentowe	3.357,0 tys.zł
3. Środki publiczne w dyspozycji spółek w II półroczu 2004 roku	471.068,8 tys.zł
z tego:	
a. dotacje budżetowe	2.809,2 tys.zł
b. środki z rachunku bankowego KRRiT	468.259,6 tys.zł

4. Wydatki finansowane ze środków publicznych
w II półroczu 2004 roku

429.050,3 tys. zł

z tego:

a. z dotacji budżetowych 576,0 tys. zł (tj. 0,13%)

b. ze środków z rachunku
bankowego KRRiT 428.474,3 tys. zł (tj. 99,87%)

z tego:

b.1 w III kwartale 206.449,6 tys. zł

z tego z:

b.1.1 wpływów
abonamentowych 204.254,1 tys. złb.1.2 wpływów
pozaabonamentowych 2.195,5 tys. zł

b.2 w IV kwartale 222.024,7 tys. zł

z tego z:

b.2.1 wpływów
abonamentowych 217.641,5 tys. złb.2.2 wpływów
pozaabonamentowych 4.383,2 tys. zł

Wydatki poniesione przez spółki radiofonii i telewizji publicznej razem, na zadania zgodnie z art. 21 ust.1a ustawy o rtv i finansowane ze środków z rachunku bankowego KRRiT, na podstawie sprawozdań otrzymanych z poszczególnych spółek, przedstawiają się następująco:

w tys. zł

Spółki radiofonii regionalnej	Tworzenie i rozpowszechnianie			Programów dla odbiorców za granicą	Budowa i eksploatacja nadawczych i przekaźnikowych stacji radiowych i telewizyjnych	Rozpowszechnianie przekazów tekstowych	Prowadzenie prac nad nowymi technikami tworzenia programów radiowych i telewizyjnych	Razem
	programów ogólnokrajowych	programów regionalnych, razem	Innych programów dla społeczności lokalnych					
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Razem spółki radiofonii i telewizji publicznej	233 592,0	169 753,8	1 337,8	17 759,0	3 183,2	15,3	2 833,2	428 474,3
z tego								
1. Polskie Radio S.A. w Warszawie	88 719,8	0,0	0,0	1 627,9	2 083,5	0,0	0,0	92 431,2
2. Telewizja Polska S.A. w Warszawie	144 872,2	94 867,0	0,0	16 131,1	0,0	0,0	2 048,1	257 918,4
3. Spółki regionalnej radiofonii, razem	0,0	74 886,8	1 337,8	0,0	1 099,7	15,3	785,1	78 124,7

Wydatki poniesione przez nadawców publicznych w II półroczu 2004 roku finansowane ze środków uzyskanych z rachunku bankowego KRRiT w łącznej kwocie 428.473,3 tys. zł, były przeznaczone na misję związaną z:

1) tworzeniem i rozpowszechnianiem programów ogólnokrajowych, razem	233.592,0 tys.zł	(tj. 54,5%)
z tego:		
1.1) Telewizja Polska S.A.	144.872,2 tys.zł	
1.2) Polskie Radio S.A.	90.347,7 tys.zł	
2) tworzeniem i rozpowszechnianiem programów regionalnych, razem	169.753,8 tys.zł	(tj. 39,6%)
z tego:		
2.1) Telewizja Polska S.A.	94.867,0 tys.zł	
2.2) Polskie Radio S.A.	74.886,8 tys.zł	
3) tworzeniem i rozpowszechnianiem innych programów dla odbiorców za granicą w języku polskim i innych językach	17.759,0 tys.zł	(tj. 4,1%)
z tego:		
3.1) Telewizja Polska S.A.	16.131,1 tys.zł	
3.2) Polskie Radio S.A.	1.627,9 tys.zł	
4) tworzeniem i rozpowszechnianiem programów realizujących demokratyczne, społeczne i kulturalne potrzeby społeczności lokalnych, razem	1.337,8 tys.zł	(tj. 0,3%)
z tego:		
4.1) Radio Koszalin S.A. (program miejski w Słupsku)	279,7 tys.zł	
4.2) Radio Olsztyn S.A. (program dla mniejszości ukraińskiej)	60,3 tys.zł	
4.3) Radio Wrocław S.A. (program miejski Wrocław)	681,2 tys.zł	
4.4) Radio Zachód S.A. w Zielonej Górze (program miejski w Gorzowie Wielkopolskim)	316,6 tys.zł	
5) budową i eksploatacją nadawczych i przekaźnikowych stacji radiowych i telewizyjnych, razem	3.183,2 tys.zł	(tj. 0,7%)
z tego:		
5.1) Polskie Radio S.A.	2.083,5 tys.zł	
5.2) spółki regionalnej radiofonii, razem	1.099,7 tys.zł	
z tego:		
5.2.1) Radio Bydgoszcz S.A.	81,3 tys.zł	
5.2.2) Radio Lublin S.A.	940,9 tys.zł	
5.2.3) Radio Opole S.A.	77,4 tys.zł	
6) rozpowszechnianiem przekazów tekstowych, razem	15,3 tys.zł	(tj. 0,004%)
z tego:		
6.1) Radio Lublin S.A.	15,3 tys.zł	
7) prowadzeniem prac nad nowymi technikami tworzenia programów radiowych i telewizyjnych, razem	2.833,2 tys.zł	(tj. 0,7%)
z tego:		
7.1) Telewizja Polska S.A.	2.048,1 tys.zł	
7.2) spółki regionalnej radiofonii, razem	785,1 tys.zł	
z tego:		
7.2.1) Radio Koszalin S.A.	585,1 tys.zł	
7.2.2) Radio dla Ciebie S.A. w Warszawie	200,0 tys.zł	

5. Stan środków publicznych na 31 grudnia 2004 roku	42.018,5 tys. zł
z tego:	
a. dotacje budżetowe	2.233,2 tys. zł (tj. 5,31%)
b. środki z rachunku bankowego KRRiT	39.785,3 tys. zł (tj. 94,69%)
z tego:	
b.1 wpływy abonamentowe	36.121,6 tys. zł
z tego:	
b.1.1 Telewizja Polska S.A.	35.882,9 tys. zł
b.1.2. Polskie Radio S.A.	227,5 tys. zł
b.1.3. Spółki regionalne, razem	11,2 tys. zł
b.2 wpływy pozaabonamentowe	3.663,7 tys. zł
z tego:	
b.2.1 Telewizja Polska S.A.	500,0 tys. zł
b.2.2. Polskie Radio S.A.	0,0 tys. zł
b.2.3. Spółki regionalne, razem	3.163,7 tys. zł

Należy zaznaczyć, że pozostałe na dzień 31 grudnia 2004 roku środki przekazane spółkom radiofonii i telewizji z rachunku bankowego KRRiT, przechodzą do wykorzystania w I kwartale 2005 roku.

Wpływy abonamentowe, które pozostały w Telewizji Polskiej S.A. w Warszawie na 31 grudnia 2004 roku w kwocie 35.882,9 tys. zł, przyznane zostały na następujące zadania:

1) koprodukcję programów z ARTE	507,2 tys. zł
2) zadania związane z wdrażaniem telewizji interaktywnej	16.495,6 tys. zł
3) program SAP R/3	623,4 tys. zł
4) systematyzacja zbiorów programowych	313,7 tys. zł
5) pozostała działalność misyjna	17.943,0 tys. zł

które będą wykorzystane na wydatki w I kwartale 2005 roku.

Wykorzystanie środków z rachunku bankowego KRRiT z w latach 2002-2004

Rozdysponowanie środków z wyodrębnionego rachunku KRRiT w latach 2002-2004, na jednostki radiofonii i telewizji publicznej, prezentuje poniższe zestawienie:

(w tys. zł)

TREŚĆ	2002 rok wykonanie	2003 rok wykonanie	2004 rok wykonanie	Dynamika zmian w %		
				2003/2002	2004/2003	2004/2002
1	2	3	4	5	6	7
I. Wpływy abonamentowe razem,	898 660	905 100	898 700	100,7	99,3	100,0
z tego:						
1. Środki wyodrębnione na zadania rozwojowe, razem:	25 000	44 200	33 529	176,8	75,9	134,1
z tego dla:						
• a) Polskiego Radia S.A.	9 600	14 500	21 140	151,0	145,8	220,2
• b) spółek regionalnej radiofonii	x	8 500	x	x	x	x
• c) Telewizji Polskiej S.A.	15 400	21 200	12 389	137,7	58,4	80,4

I. Telewizja i radiofonia publiczna

• 2. Pozostałe środki, • razem,	873 660	860 900	865 171	98,5	100,5	99,0
z tego:						
• 1) Telewizja Polska S.A.	524 175	516 540	519 102	98,5	100,5	99,0
2) Jednostki radiofonii publicznej, razem	349 485	344 360	346 069	98,5	100,5	99,0
z tego:						
a) Polskie Radio S.A.	187 653	184 578	183 634	98,4	99,5	97,9
b) Spółki regionalnej radiofonii, razem	161 832	159 782	162 435	98,7	101,7	100,4
3. RAZEM (poz. 1+2)						
a) Telewizja Polska S.A.	539 575	537 740	531 491	99,7	98,8	98,5
b) Polskie Radio S.A.	197 253	199 078	204 774	100,9	102,9	103,8
c) spółki regionalnej radiofonii - razem	161 832	168 282	162 435	104,0	96,5	100,4
II. Wpływy poza- abonamentowe, razem	17 372	13 912	8 282	80,1	59,5	47,7
z tego:						
1) Telewizja Polska S.A.	4 609	515	1 120	11,2	217,5	24,3
2) Jednostki radiofonii publicznej, razem	12 763	13 397	7 162	105,0	53,5	56,1
z tego:						
a) Polskie Radio S.A.	2 346	4 467	980	190,4	21,9	41,8
b) Spółki regionalnej radiofonii, razem	10 417	8 930	6 182	85,7	69,2	59,3
III. RAZEM środki przekazane z rachunku KRRiT (I+II),	916 032	919 012	906 982	100,3	98,7	99,0
z tego:						
1) Telewizja Polska S.A.	544 184	538 255	532 611	98,9	99,0	97,9
2) Jednostki radiofonii publicznej, razem	371 848	380 757	374 371	102,4	98,3	100,7
z tego:						
a) Polskie Radio S.A.	199 599	203 545	205 754	102,0	101,1	103,1
b) Spółki regionalnej radiofonii, razem	172 249	177 212	168 617	102,9	95,1	97,9

Przekazane w 2004 roku środki z rachunku bankowego KRRiT w wysokości około 907 mln zł były najniższe w porównaniu do lat poprzednich (2003 rok – 919 mln zł, 2002 rok – 916 mln zł). Należy odnotować, że wpływy abonamentowe przekazane w 2004 roku były na poziomie środków z 2002 roku.

W latach 2002-2004 przekazano nadawcom publicznym środki wyodrębnione na zadania specjalne w łącznej wysokości 102.729 tys.zł, tj. 3,8% z łącznej kwoty ogółem (2.702.460 tys.zł).

Środki te przekazano na finansowanie specjalnych zadań:

1) Telewizja Polska S.A, razem	48.989 tys.zł (tj. 47,7%)
z tego:	
1.1) pokrycie kosztów związanych z wdrażaniem telewizji interaktywnej	23.489 tys.zł
1.2) na pokrycie kosztów związanych z wdrożeniem zintegrowanego systemu informatycznego SAP R/3	15.600 tys.zł
1.3) systematyzacja zbiorów programowych TVP S.A.	4.900 tys.zł
1.4) koprodukcja programów z ARTE	2.400 tys.zł
1.5) przedsięwzięcia programowe o charakterze misyjnym	1.800 tys.zł

1.6) częściowe sfinansowanie filmu Święta Polskie – Dzień Matki	800 tys.zł
2) Polskie Radio S.A. , razem	45.240 tys.zł (tj. 44,0%)
2.1) zadania związane z cyfryzacją produkcji radiowej oraz archiwum	39.340 tys.zł
2.2) produkcja nagraniowa Orkiestr i Chóru Polskiego Radia	2.950 tys.zł
2.3) działalność programowa	2.950 tys.zł
3) spółki regionalne, razem (na zadania związane z cyfryzacją produkcji radiowej po 500 tys.zł na każdą spółkę).	8.500 tys.zł (tj. 8,3%)

W latach 2002-2004 odnotowano następujące zmiany w kwocie wpływów abonamentowych dla spółek radiofonii i telewizji publicznej (w %):

TREŚĆ	<u>2003</u> 2002	<u>2004</u> 2003	<u>2004</u> 2002
1. Telewizja Polska S.A. w Warszawie	-0,3	- 1,2	- 1,5
2. Jednostki publicznej radiofonii, razem:	2,3	- 0,4	2,3
z tego:			
1) Polskie Radio S.A. w Warszawie	0,9	2,9	3,8
2) Spółki regionalnej radiofonii	4,0	- 3,5	0,4
3. RAZEM Spółki radiofonii i telewizji	0,7	- 0,7	0,0

Należy odnotować coroczny wzrost środków przekazanych Polskiemu Radiu S.A. z jednoczesnym spadkiem poziomu środków dla TVP S.A., na co rzutował przede wszystkim wyższy poziom środków wyodrębnionych na zadania specjalne Polskiego Radia S.A.

W latach 2002-2004 z rachunku bankowego KRRiT przekazano spółkom radiofonii i telewizji publicznej środki w łącznej wysokości: 2 742 026 tys. zł

z tego:

- wpływy abonamentowe 2 702 460 tys. zł (98,6%)
- wpływy pozaabonamentowe 39 566 tys. zł (1,4%)

Środki te otrzymały:

1. Telewizja Polska S.A. w Warszawie	1 615 050 tys. zł (tj. 58,9%)	
2. Jednostki radiofonii publicznej, razem	1 126 976 tys. zł (tj. 41,1%);	liczone jako 100,0%
z tego:		
a) Polskie Radio S.A. w Warszawie	608 898 tys. zł (tj. 22,2%) ;	54,0%
b) spółki regionalnej radiofonii publicznej, razem	518 078 tys. zł (tj. 18,9%) ;	46,0%

I. Telewizja i radiofonia publiczna

Poziom udziału poszczególnych nadawców publicznych we wpływach abonamentowych przekazanych w wybranych latach okresu 2002-2004 przedstawiał się następująco:

(w tys.zł)			
TREŚĆ	2002 r.	2003 r.	2004 r.
1	2	3	4
OGÓLEM	898 660 (100,0%)	905 100 (100,0%)	898 700 (100,0%)
I. Środki wyodrębnione	25 000 (2,782%)	44 200 (4,883%)	33 529 (3,731%)
II. Środki do podziału na spółki radiofonii i telewizji	873 660 (97,218%)	860 900 (95,117%)	865 171 (96,269%)
			jako 100,0%
TELEWIZJA POLSKA S.A.	524 175 (59,998%)	516 540 (60,000%)	519 102 (60,000%)
RADIOFONIA PUBLICZNA z tego:	349 485 (40,002%)	344 360 (40,000%)	346 069 (40,000%)
1) POLSKIE RADIO S.A.	187 653 (21,479%)	184 578 (21,440%)	183 634 (21,225%)
2) SPÓLKI REGIONALNE	161 832 (18,523%)	159 782 (18,560%)	162 435 (18,775%)
z tego:			
BIAŁYSTOK	8 872 1,015%	9 650 1,121%	9 147 1,057%
BYDGOSZCZ	8 839 1,012%	8 623 1,002%	8 703 1,006%
GDAŃSK	10 104 1,157%	9 374 1,089%	9 514 1,100%
KATOWICE	9 563 1,095%	9 465 1,099%	9 688 1,120%
KIELCE	8 646 0,990%	9 526 1,107%	9 023 1,043%
KOSZALIN	12 044 1,379%	10 574 1,228%	10 234 1,183%
KRAKÓW	9 270 1,061%	10 191 1,184%	9 636 1,114%
LUBLIN	10 041 1,149%	9 346 1,086%	10 280 1,188%
ŁÓDŹ	6 978 0,799%	7 842 0,911%	8 288 0,958%
OLSZTYN	9 103 1,042%	8 783 1,020%	8 844 1,022%
OPOLE	8 512 0,974%	8 462 0,983%	9 563 1,105%
POZNAŃ	9 906 1,134%	9 502 1,104%	10 052 1,162%
RZESZÓW	9 121 1,044%	9 682 1,125%	10 048 1,161%
SZCZECIN	9 772 1,119%	8 278 0,962%	8 772 1,014%
WARSZAWA	9 756 1,117%	9 146 1,062%	10 055 1,162%
WROCLAW	11 707 1,340%	11 824 1,373%	11 240 1,299%
ZIELONA GÓRA	9 598 1,099%	9 514 1,105%	9 348 1,081%

W omawianym okresie wpływy abonamentowe w ramach radiofonii publicznej przekazane zostały następująco:

	Polskie Radio S.A. w Warszawie	Spółki regionalnej radiofonii publicznej – razem
• 2002 rok	53,7%	46,3%
• 2003 rok	53,6%	46,4%
• 2004 rok	54,0%	46,0%

Od 1996 roku środki z wpływów abonamentowych dzielone były na poszczególne spółki regionalnej radiofonii publicznej na podstawie algorytmu podziału zaakceptowanego wcześniej przez Krajową Radę Radiofonii i Telewizji.

Przeciętnie na 1 spółkę regionalną przypadła następująca kwota wpływów abonamentowych: 2002 rok – około 9.520 tys.zł, 2003 rok – 9.399 tys.zł, 2004 rok – około 9.555 tys.zł.

Należy jednak odnotować, iż wystąpiły różnicowania między poszczególnymi spółkami, co w latach 2002-2004 kształtowało się następująco:

	2002 r.	2003 r.	2004 r.
minimum	6.978 tys.zł (Radio Łódź)	7.842 tys.zł (Radio Łódź)	8.288 tys.zł (Radio Łódź)
maksimum	12.044 tys.zł (Radio Koszalin)	11.824 tys.zł (Radio Wrocław)	11.240 tys.zł (Radio Wrocław)

Na powyższe ukształtowanie wpływów abonamentowych wpływał przede wszystkim różnicowanie między spółkami regionalnymi poziom wydatków na usługi transmisyjne oraz inwestycje odtworzeniowe, a także konieczność finansowania programów miejskich.

Dynamika wpływów abonamentowych w latach 2002-2004 w jednostkach publicznej radiofonii i telewizji przedstawiała się następująco:

TREŚĆ	Wykonanie			Dynamika zmian w %		
	2002 r.	2003 r.	2004 r.	2003/2002	2004/2003	2004/2002
	1.	2.	3.	4.	5.	6.
OGÓŁEM	898 660	905 100	898 700	100,7%	99,3%	100,0%
z tego:						
1) TVP S.A.	539 575	537 740	531 491	99,7%	98,8%	98,5%
2) Radiofonia publiczna	359 085	367 360	367 209	102,3%	100,0%	102,3%
z tego:						
- Polskie Radio S.A.	197 253	199 078	204 774	100,9%	102,9%	103,8%
- Spółki regionalne	161 832	168 282	162 435	104,0%	96,5%	100,4%

Wielkości zawarte w powyższej tabeli zawierają kwoty wpływów abonamentowych według wartości nominalnej. Jeśli natomiast uwzględni się wskaźnik średniorocznego wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych, to realna wartość wpływów abonamentowych w latach 2002-2004 wg cen 2004 roku przedstawia się jak w tabeli:

w tys.zł

TREŚĆ	Wykonanie porównywalne			Dynamika zmian w %		
	2002 r. ¹⁾	2003 r. ²⁾	2004 r. ³⁾	2003/2002	2004/2003	2004/2002
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
OGÓŁEM	937 554	936 779	898 700	99,9%	95,9%	95,9%
z tego:						
1) TVP S.A.	562 928	556 561	531 491	98,9%	95,5%	94,4%
2) Radiofonia publiczna	374 626	380 218	367 209	101,5%	96,6%	98,0%
z tego:						
- Polskie Radio S.A.	205 790	206 046	204 774	100,1%	99,4%	99,5%
- Spółki regionalne	168 836	174 172	162 435	103,2%	93,3%	96,2%

¹⁾ faktyczne wykonanie 2002 roku x 1,008x 1,035²⁾ faktyczne wykonanie 2003 roku x 1,035³⁾ faktyczne wykonanie 2004 roku

Jak wynika z informacji zawartych w powyższej tabeli, realna wartość wpływów abonamentowych ogółem przekazanych do jednostek publicznej radiofonii i telewizji w 2004 roku w porównaniu do 2002 roku uległa obniżeniu o 4,1%, z tego:

- w Telewizji Polskiej S.A. w Warszawie o 5,6 %
  - w spółkach radiofonii publicznej o 2,0%
- z tego:
- w Polskim Radiu S.A. w Warszawie o 0,5%
  - w spółkach radiofonii regionalnej o 3,8%

Środki z wpływów pozaabonamentowych łącznie przekazane spółkom publicznej radiofonii i telewizji w 2004 roku

W trakcie 2004 roku, na podstawie dwóch uchwał KRRiT przyznane zostały środki z wpływów pozaabonamentowych w łącznej kwocie 8.282 tys.zł na następujące zadania:

1) Telewizja Polska S.A., razem	1.120 tys.zł
z tego na:	
1.1) na częściowe sfinansowanie kosztów TVP kampanii do odbiorców indywidualnych	460 tys.zł
1.2) na sfinansowanie spektaklu Teatru Telewizji pt. „Wniebowstąpienie”	300 tys.zł
1.3) na sfinansowanie cyklu filmowych wspomnień uczestników Powstania Warszawskiego	200 tys.zł
1.4) na sfinansowanie X Festiwalu Kultury Kresowej	120 tys.zł
1.5) na częściowe sfinansowanie kosztów artystycznych Międzynarodowego Festiwalu Kultury Romów	40 tys.zł

Do końca ubiegłego roku wykorzystane zostały środki w kwocie 890 tys.zł (tj. 79,5%). Do wykorzystania w I kwartale 2005 roku pozostały jeszcze środki w wysokości 230 tys.zł przewidziane na sfinansowanie kampanii na rzecz ściagalności opłat abonamentowych rltv adresowanej do odbiorców indywidualnych.

2) Polskie Radio S.A., razem	890 tys.zł
z tego:	
2.1) sfinansowanie kosztów związanych z działalnością Centrum Historii Polskiej Radiofonii	500 tys.zł
2.2) częściowe sfinansowanie kosztów związanych z radiową obsługą Igrzysk Olimpijskich w Atenach	480 tys.zł
3) spółki regionalne, razem	6.182 tys.zł
z tego na poszczególne spółki regionalne:	
3.1) Białystok	304 tys.zł
z tego na sfinansowanie:	
3.1.1) zakupu systemu dysków z zabezpieczeniem danych	150 tys.zł
3.1.2) kosztów produkcji audycji dla mniejszości narodowych	104 tys.zł
3.1.3) jubileuszowego słuchowiska teatralnego pt. „Na Młynowej”	50 tys.zł
3.2) Bydgoszcz	400 tys.zł
z tego na sfinansowanie:	
3.2.1) zadania inwestycyjnego „Aktualizacja Microsoft Business Solutions – XAL”	250 tys.zł
3.2.2) kosztów II etapu „Rozbudowy i modernizacji systemu produkcji i emisji radiowej opartego na reuterze Nova 17, konsolach Zirkon i Z4 firmy Lawo”	150 tys.zł
3.3) Gdańsk	151 tys.zł
z tego na sfinansowanie:	
3.3.1) kosztów ustawienia tzw. „redakcji letnich” (Sopot, Jastrzębia Góra, Półwysep Helski)	80 tys.zł
3.3.2) opłat wnoszonych za dzierżawę miejsca pod anteny satelitarne	71 tys.zł
3.4) Katowice	500 tys.zł
z tego na sfinansowanie:	
3.4.1) zakupu nowego systemu planowania i emisji programu radiowego	300 tys.zł
3.4.2) kosztów wymiany części sprzętu komputerowego	200 tys.zł
3.5) Kielce	300 tys.zł
z tego na sfinansowanie:	
3.5.1) procesu cyfryzacji produkcji programu radiowego	200 tys.zł
3.5.2) zakupu cyfrowych dekodów reporterskich	100 tys.zł

3.6) Koszalin	309 tys.zł
z tego na sfinansowanie:	
3.6.1) przedsięwzięcia Muzeum Radia i Młodzieżowa Szkoła Dziennikarska	200 tys.zł
3.6.2) kosztów tworzenia i rozpowszechniania w II półroczu 2004 roku programu miejskiego w Słupsku	109 tys.zł
3.7) Kraków	305 tys.zł
z tego na sfinansowanie:	
3.7.1) zakupu 12 szt. profesjonalnych cyfrowych magnetofonów – rekoderów reporterskich z osprzętem	130 tys.zł
3.7.2) zakupu sprzętu technicznego i przystosowanie akustyczne pomieszczenia Archiwum do przesłuchiwania zbiorów i przygotowywania ich do cyfryzacji	110 tys.zł
3.7.3) zwiększonych kosztów logistyczno-technicznych programu „Temat rzeka”	65 tys.zł
3.8) Lublin	260 tys.zł
z tego na sfinansowanie:	
3.8.1) kosztów klimatyzacji i okablowania studia kameralnego	120 tys.zł
3.8.2) kosztów przebudowy sieci strukturalnej	80 tys.zł
3.8.3) kosztów unowocześnienia oprogramowania montażowego	30 tys.zł
3.8.4) cyklu reportaży o sytuacji i wyborach życiowych młodych Polaków w okresie przystąpienia Polski do UE	30 tys.zł
3.9) Łódź na sfinansowanie systemu emisji i produkcji radiowej „dira”	500 tys.zł
3.10) Olsztyn	360 tys.zł
z tego na sfinansowanie:	
3.10.1) kosztów systemu „Cyfryzacja archiwizowania i udostępniania zbiorów fonicznych”	170 tys.zł
3.10.2) sfinansowanie kosztów tworzenia i rozpowszechniania w II półroczu 2004 roku programu dla mniejszości ukraińskiej	100 tys.zł
3.10.3) modernizacji systemu komputerowego	60 tys.zł
3.10.4) projektu antenowego pt. „Odnalezienie przeznaczenia”	30 tys.zł

3.11) Opole	400 tys.zł
z tego na sfinansowanie:	
3.11.1) digitalizacji wozu reportersko-transmisyjnego	200 tys.zł
3.11.2) modernizacji stanowisk dziennikarskich w Newsroomie, stanowiska montażowego w rozdzielni oraz stanowisk emisyjnych i produkcyjnych w związku z wdrożeniem systemu reutera audio	200 tys.zł
3.12) Poznań	450 tys.zł
z tego na sfinansowanie:	
3.12.1) kosztów wymiany serwerów dźwiękowej sieci komputerowej rozgłośni oraz adaptacji pomieszczeń przyziemia na serwerownię	300 tys.zł
3.12.2) kosztów remontu i modernizacji zespołu emisyjno-nagraniowego wraz z adaptacją akustyczną pomieszczeń	150 tys.zł
3.13) Rzeszów	420 tys.zł
z tego na sfinansowanie:	
3.13.1) zakup cyfrowej konsoly emisyjnej i rozbudowę cyfrowej sieci przesyłu danych	300 tys.zł
3.13.2) zakupu procesora emisyjnego Orban Optimom 8400	70 tys.zł
3.13.3) zakupu cyfrowych procesorów mikrofonowych	30 tys.zł
3.13.4) kosztów reprezentowania polskiej radiofonii na Festiwalu Prix Europa w Berlinie – słuchowisko „Brzytwy Kata Selingera”	20 tys.zł
3.14) Szczecin	263 tys.zł
z tego na sfinansowanie:	
3.14.1) zakupu wyposażenia związanego z przeniesieniem fonoteki oraz cyfryzacją jej zasobów	80 tys.zł
3.14.2) kosztów modernizacji cyfrowego montażu wielośladowego PRO TOOLS w studiu literackim	80 tys.zł
3.14.3) zakupu dodatkowego systemu UPS	38 tys.zł
3.14.4) zakupu macierzy dyskowej	37 tys.zł
3.14.5) produkcji programów dla mniejszości narodowych	15 tys.zł
3.14.6) częściowe sfinansowanie modernizacji budynku administracyjnego przy Al. Wojska Polskiego	13 tys.zł

3.15) Radio dla Ciebie w Warszawie	340 tys.zł
z tego na sfinansowanie:	
3.15.1) II etapu prac związanych z procesem cyfryzacji	200 tys.zł
3.15.2) kosztów teletransmisji związanych z eksploataowaniem od 1 czerwca 2004 roku nadajnika w Łosicach	140 tys.zł
3.16) Wrocław	500 tys.zł
z tego na sfinansowanie:	
3.16.1) kosztów tworzenia i rozpowszechniania w II półroczu 2004 roku programu miejskiego	200 tys.zł
3.16.2) wymiany miksera dźwiękowego w zespole emisyjnym ZE-2	170 tys.zł
3.16.3) zakupu cyfrowego miksera dźwięku do Dużego Studia	100 tys.zł
3.16.4) kosztów związanych z utwaleniem na CD programu poświęconego 440 rocznicy urodzin W. Szekspira (Sonety Szekspira)	30 tys.zł
3.17) Radio Zachód S.A. w Zielonej Górze	420 tys.zł
z tego na sfinansowanie:	
3.17.1) kosztów tworzenia programu miejskiego w Gorzowie Wielkopolskim	280 tys.zł
3.17.2) kosztów budowy nowej serwerowni z wyposażeniem	140 tys.zł

Przychody z reklamy w telewizji i radiofonii publicznej

W latach 2002 – 2004 spółki radiofonii i telewizji publicznej uzyskały przychody ze sprzedaży czasu reklamowego w łącznej wysokości 2 925 845,7 tys. zł

z tego:

1) Telewizja Polska S.A. w Warszawie	2 755 142,7 tys.zł (tj. 94,2%)	
2) Jednostki radiofonii publicznej, razem	170 703,0 tys.zł (tj. 5,8%)	; liczone jako 100,0%
z tego:		
a) Polskie Radio S.A. w Warszawie	120 728,6 tys.zł (tj. 4,1%)	70,7%
b) Spółki regionalnej radiofonii publicznej, razem	49 974,4 tys.zł (tj. 1,7%)	29,3%

W latach 2002-2004 przychody z reklamy osiągnęte przez Polskie Radio S.A. w Warszawie oraz jednostki regionalnej radiofonii przedstawiały się w wartościach procentowych następująco :

	Polskie Radio S.A. w Warszawie	Spółki regionalnej radiofonii publicznej – razem
• 2002 rok	63,0%	37,0%
• 2003 rok	71,7%	28,3%
• 2004 rok	75,8%	24,2%

Kwoty przychodów ze sprzedaży czasu reklamowego w wybranych latach 2002-2004, w podziale na telewizję publiczną oraz na poszczególne spółki radiofonii publicznej zawiera poniższa tabela:

w tys. zł

TREŚĆ	2002 rok	2003 rok	2004 rok	Dynamika zmian w %		
				2003/2002	2004/2003	2004/2002
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
I. Telewizja Polska S.A. w Warszawie	941 186,0	875 643,7	938 313,0	93,0%	107,2%	99,7%
II. Jednostki radiofonii publicznej, razem	49 748,6	55 487,1	65 467,3	111,5%	118,0%	131,6%
z tego:						
1. Polskie Radio S.A. w Warszawie	31 317,2	39 764,9	49 646,5	127,0%	124,9%	158,5%
2. Spółki regionalnej radiofonii, razem	18 431,4	15 722,2	15 820,8	85,3%	100,6%	85,8%
z tego:						
- Białystok	1 566,1	1 145,0	1 000,0	73,1%	87,3%	63,9%
- Bydgoszcz	752,0	703,0	641,5	93,5%	91,3%	85,3%
- Gdańsk	1 292,0	1 450,0	1 522,0	100,3%	117,4%	117,8%
- Katowice	1 948,0	1 389,0	1 470,9	71,3%	105,9%	75,5%
- Kielce	762,8	955,9	705,0	125,5%	73,7%	92,4%
- Koszalin	419,1	443,9	408,0	105,9%	91,9%	97,4%
- Kraków	889,4	648,2	585,4	72,9%	90,3%	65,8%
- Lublin	1 438,4	1 303,8	1 432,7	96,3%	103,4%	99,6%
- Łódź	590,6	597,1	621,2	101,1%	104,1%	105,2%
- Olsztyn	1 539,0	1 353,0	1 225,0	87,9%	90,5%	79,6%
- Opole	1 020,0	1 072,4	1 304,2	107,5%	118,9%	127,9%
- Poznań	2 365,0	1 601,0	1 662,2	67,7%	103,8%	70,3%
- Rzeszów	865,4	507,4	642,8	58,6%	126,8%	74,3%
- Szczecin	997,5	691,8	642,4	69,4%	92,8%	64,4%
- Warszawa	316,9	382,5	360,2	120,5%	94,3%	113,7%
- Wrocław	816,0	785,2	721,5	96,2%	91,9%	88,4%
- Zielona Góra	853,2	740,0	875,8	86,7%	118,4%	102,6%
III. RAZEM	990 934,6	931 130,8	1 003 780,3	94,0%	107,8%	101,3%
Struktura % udziału						
a) poz. I : poz. III	95,0%	94,0%	93,5%	x	x	x
b) poz. II : poz. III	5,0%	6,0%	6,5%	x	x	x

Porównując wartości nominalne przychodów z reklamy wszystkich nadawców publicznych osiągnięte w 2004 roku w porównaniu do 2002 roku można stwierdzić, że nastąpił wzrost o 1,3%, z tego:

a) Telewizja Polska S.A. w Warszawie	spadek o	0,3%
b) Jednostki publicznej radiofonii, razem	wzrost o	31,6%
z tego:		
• Polskie Radio S.A. w Warszawie	wzrost o	58,5%
• Spółki regionalnej radiofonii publicznej, razem	spadek o	14,2%

W Telewizji Polskiej S.A. w omawianym okresie wystąpiły następujące zmiany wartości nominalnych przychodów z reklamy:

- 2003 rok w porównaniu do 2002 roku - obniżenie poziomu o 7,0%
- 2004 rok w porównaniu do 2003 roku - wzrost o 7,2%
- 2004 rok w porównaniu do 2002 roku - obniżenie poziomu o 0,3%

Natomiast w Polskim Radiu S.A. w Warszawie w wybranych latach okresu 1994-2003 zaobserwowano:

- 2003 rok w porównaniu do 2002 roku - wzrost o 27,0%
- 2004 rok w porównaniu do 2003 roku - wzrost o 24,9%
- 2004 rok w porównaniu do 2002 roku - wzrost o 58,5%

W spółkach regionalnej radiofonii publicznej należy odnotować:

- 2003 rok w porównaniu do 2002 roku - obniżenie poziomu o 14,7%
- 2004 rok w porównaniu do 2003 roku - wzrost o 0,6%
- 2004 rok w porównaniu do 2002 roku - obniżenie poziomu o 14,2%

Jak z powyższego wynika jest widoczna wyraźna poprawa w Polskim Radio S.A. W spółkach regionalnych w 2004 roku nastąpiła stabilizacja na poziomie przychodów osiągniętych w 2003 roku. Natomiast Telewizja Polska S.A. w 2004 roku osiągnęła poziom przychodów z reklamy z 2002 roku.

W latach 2002 – 2004 udział procentowy przychodów ze sprzedaży czasu reklamowego w przychodach ogółem przedstawiał się następująco:

	2002 rok	2003 rok	2004 rok
1. Telewizja Polska S.A. w Warszawie	56,3%	54,7%	56,3%
2. Radiofonia publiczna ogółem	10,4%	11,3%	13,3%
z tego:			
a) Polskie Radio S.A. w Warszawie	11,6%	14,2%	17,1%
b) Spółki regionalnej radiofonii publicznej, razem, z tego:	8,9%	7,5%	7,8%
• Białystok	13,1%	8,7%	8,5%
• Bydgoszcz	7,0%	6,3%	6,1%
• Gdańsk	9,5%	9,9%	11,6%
• Katowice	13,9%	9,3%	11,2%
• Kielce	7,2%	7,8%	6,7%
• Koszalin	3,0%	3,1%	3,3%
• Kraków	7,1%	5,5%	5,1%
• Lublin	11,9%	11,7%	11,6%
• Łódź	6,2%	5,7%	5,7%
• Olsztyn	12,8%	11,4%	10,8%
• Opole	9,2%	9,9%	10,8%
• Poznań	17,5%	12,3%	12,4%
• Rzeszów	7,4%	4,2%	5,4%
• Szczecin	8,6%	6,3%	6,3%
• Warszawa	2,6%	3,5%	3,0%
• Wrocław	5,8%	5,3%	5,2%
• Zielona Góra	7,2%	6,4%	7,7%

Jak wynika z powyższych informacji w 2004 roku w porównaniu do 2003 roku odnotowano zmiany udziału procentowego przychodów ze sprzedaży czasu reklamowego w przychodach ogółem nadawców publicznych przedstawiały się następująco:

- Telewizji Polskiej S.A. – wzrost o 1,6 pkt.proc.
- Radiofonii publicznej ogółem – wzrost o 2,0 pkt.proc.
- Polskim Radio S.A. w Warszawie – wzrost o 2,9 pkt.proc.
- spółkach regionalnej radiofonii – wzrost o 0,3 pkt.proc.

Podział spółek regionalnych według przedziału procentowego udziału przychodów z reklamy w przychodach ogółem za 2004 rok prezentuje poniższe zestawienie:

Lp.	przedział udziału procentowego	spółki regionalnej radiofonii publicznej
1.	do 10,0%	RDC Warszawa (3,0%), Koszalin (3,3%), Kraków (5,1%), Wrocław (5,2%), Rzeszów (5,4%), Łódź (5,7%) Bydgoszcz (6,1%), Szczecin (6,3%), Kielce (6,7%), Zielona Góra (7,7%), Białystok (8,5%)
2.	10,1% - 15,0%	Olsztyn i Opole (10,8%), Katowice (11,2%), Gdańsk i Lublin (11,6%), Poznań (12,4%)

Przeciętny poziom udziału przychodów z reklamy w przychodach ogółem w 2004 roku wyniósł 7,8% i był niższy od udziału z 2002 roku (8,9%).

W 2004 roku, w porównaniu do 2003 roku, wystąpiły następujące zmiany w zakresie udziału przychodów ze sprzedaży czasu reklamowego w przychodach ogółem spółek regionalnych:

Lp.	przedział udziału procentowego	2003 rok		2004 rok	
		liczba spółek	średni udział	liczba spółek	średni udział
1.	do 10,0%	14	6,6%	11	5,7%
2.	10,1% - 15,0%	3	11,8%	6	11,4%
3.	ŚREDNIO	17	7,5%	17	7,8%

Nastąpiło więc nieznaczne zwiększenie udziału tych przychodów w porównaniu do 2003 roku.

Należy odnotować, że najwyższy poziom przychodów z reklamy w 2004 roku wystąpił w spółce Radio Merkury S.A. w Poznaniu (1.662,2 tys.zł), a najniższy w Radiu dla Ciebie w Warszawie (360,2 tys.zł).

Relacja między przychodami najniższymi, a najwyższymi wynosi więc, jak 1 : 4,6.

Przychody poszczególnych spółek, uszeregowane według wielkości malejących przedstawiają się następująco:

L.p.	Spółka regionalna	Kwota w tys.zł	Wskaźnik % ^{x)}
1	Poznań	1 662,2	230,4%
2	Gdańsk	1 522,0	210,9%
3	Katowice	1 470,9	203,9%
4	Lublin	1 432,7	198,6%
5	Opole	1 304,2	180,8%
6	Olsztyn	1 225,0	169,8%
7	Białystok	1 000,0	138,6%
8	Zielona Góra	875,8	121,4%

9	Wrocław	721,5	100,0%
10	Kielce	705,0	97,7%
11	Rzeszów	642,8	89,1%
12	Szczecin	642,4	89,0%
13	Bydgoszcz	641,5	88,9%
14	Łódź	621,2	86,1%
15	Kraków	585,4	81,1%
16	Koszalin	408,0	56,5%
17	Warszawa RDC	360,2	49,9%

^{x)} podane wskaźniki procentowe wskazują na relacje pomiędzy poziomem przychodów poszczególnych spółek do przychodów spółki we Wrocławiu, będącej w środku na 9 miejscu (tzw. mediana), liczona za 100%.

Odchylenie w poziomie przychodów z reklamy, w porównaniu do wartości średniej, tj. mediany (Wrocław) w wartościach krańcowych wynoszą dla:

- Poznań + 130,4%
- RDC w Warszawie – 50,1%

Przedstawione powyżej kwoty przychodów z reklamy wyrażone były w wartości nominalnej w latach okresu 2002-2004. Jeśli natomiast uwzględni się wskaźnik średniorocznego wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych, to poziom realnej wartości przychodów z reklamy przedstawia się jak niżej:

w tys.zł

TREŚĆ	2002 rok wykonanie porównywalne ¹⁾	2003 rok wykonanie porównywalne ²⁾	2004 rok wykonanie faktyczne ³⁾	Dynamika zmian w %		
				2003/ 2002	2004/ 2003	2004/ 2002
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
I. Ogółem (II + III)	1 033 822,2	963 720,4	1 003 780,3	93,2%	104,2%	97,1%
II. Telewizja Polska S.A.	981 920,5	906 291,2	938 313,0	92,3%	103,5%	95,6%
III. Radiofonia publiczna	51 901,7	57 429,1	65 467,3	110,6%	114,0%	126,1%
z tego:						
1) Polskie Radio S.A.	32 672,6	41 156,7	49 646,5	126,0%	120,6%	152,0%
2) Spółki regionalnej radiofonii, razem	19 229,1	16 272,5	15 820,8	84,6%	97,2%	82,3%

¹⁾ faktyczne wykonanie 2002 roku x 1,008 x 1,035

²⁾ faktyczne wykonanie 2003 roku x 1,035

³⁾ faktyczne wykonanie 2004 roku

Jak wynika z informacji zawartych w powyższej tabeli, realna wartość przychodów z reklamy uzyskanych przez spółki publicznej radiofonii i telewizji zmieniała się następująco:

- dla Telewizji Polskiej S.A. w Warszawie w 2004 roku wzrosła o 3,5% w porównaniu z 2003 rokiem,
- dla Polskiego Radia S.A. w Warszawie w 2004 roku wzrosła o 20,6% w porównaniu z 2003 rokiem,
- spółek regionalnej radiofonii publicznej, razem w 2004 roku zmniejszyła się o 2,8% w porównaniu z 2003 rokiem.

Realne zmiany w wartościach przychodów z reklamy w poszczególnych spółkach regionalnej radiofonii publicznej w poszczególnych analizowanych latach przedstawia poniższa tabela:

TREŚĆ	2002 rok wykonanie porównywalne ¹⁾	2003 rok wykonanie porównywalne ²⁾	2004 rok wykonanie faktyczne ³⁾	Wskaźnik wzrostu w %		
				2003/2002	2004/2003	2004/2003
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
Spółki regionalnej radiofonii, razem	19 229,1	16 272,5	15 820,8	84,6%	97,2%	82,3%
z tego:						
- Białystok	1 633,9	1 185,1	1 000,0	72,5%	84,4%	61,2%
- Bydgoszcz	784,5	727,6	641,5	92,7%	88,2%	81,8%
- Gdańsk	1 347,9	1 341,4	1 522,0	99,5%	113,5%	112,9%
- Katowice	2 032,3	1 437,6	1 470,9	70,7%	102,3%	72,4%
- Kielce	795,8	990,5	705,0	124,5%	71,2%	88,6%
- Koszalin	437,2	459,5	408,0	105,1%	88,8%	93,3%
- Kraków	927,9	670,9	585,4	72,3%	87,3%	63,1%
- Lublin	1 500,7	1 434,3	1 432,7	95,6%	99,9%	95,5%
- Łódź	616,2	617,9	621,2	100,3%	100,5%	100,8%
- Olsztyn	1 605,6	1 400,4	1 225,0	87,2%	87,5%	76,3%
- Opole	1 064,1	1 135,4	1 304,2	106,7%	114,9%	122,6%
- Poznań	2 467,4	1 657,0	1 662,2	67,2%	100,3%	67,4%
- Rzeszów	902,9	524,7	642,8	58,1%	122,5%	71,2%
- Szczecin	1 040,7	716,2	642,4	68,8%	89,7%	61,7%
- Warszawa	330,6	395,4	360,2	119,6%	91,1%	108,9%
- Wrocław	851,3	812,7	721,5	95,5%	88,8%	84,8%
- Zielona Góra	890,1	765,9	875,8	86,0%	114,3%	98,4%

¹⁾ faktyczne wykonanie 2002 roku x 1,008 x 1,035

²⁾ faktyczne wykonanie 2003 roku x 1,035

³⁾ faktyczne wykonanie 2004 roku

Wpływy z emisji reklam i audycji sponsorowanych oraz czas emisji reklam w telewizji publicznej w 2004 roku

W 2004 roku najwięcej reklam wyemitowano w TVP 1, następnie w TVP 3 (w 2003 roku na drugim miejscu była TVP 2) i TVP 2. Z oddziałów Telewizji Polskiej najwięcej reklam wyemitowały oddziały w Katowicach, Poznaniu i Warszawie; najmniej oddziały w Opolu, Rzeszowie i Lublinie.

Większość oddziałów wyemitowała w 2004 roku więcej reklam niż w 2003 roku (jedynie oddziały w Białymstoku, Lublinie i Warszawie wyemitowały mniej reklam). Największą dynamikę czasu emisji reklam zanotował oddział regionalny w Krakowie (61,3,0%).

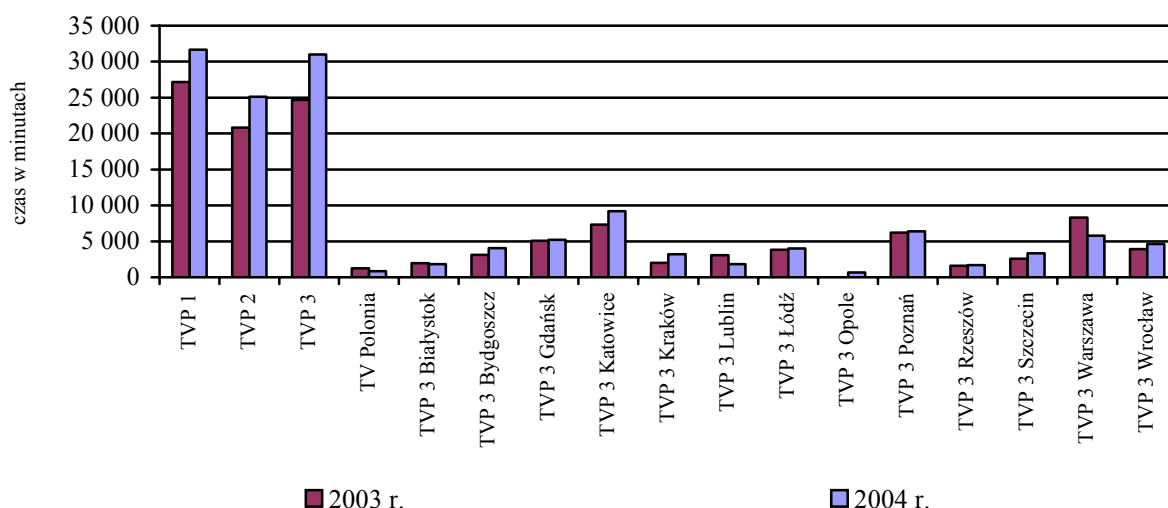
Czas reklam, ogłoszeń, telesprzedaży wyemitowanej w 2004 roku (w minutach)

program	reklama w paśmie regionalnym	reklama w paśmie rozłącznej „dwójki”	reklama ogółem	ogłoszenia płatne	telezakupy	czas reklam, ogłoszeń i telesprzedaży w 2004 r.	Czas reklam ogłoszeń i telesprzedaży w 2003 r.	Dynamika zmian 2004/2003
TVP 1			28 263	112	3 299	31 674	27 175	16,6%
TVP 2			21 276	102	3 764	25 142	20 806	20,8%
TVP 3			24 067	21	6 911	30 999	24 672	25,6%
TV Polonia			850	10		860	1 259	-31,7%
łącznie			74 456	245	13 974	88 675	73 912	20,0%
Białystok	1 204	613	1 817	24		1 841	1 952	-5,7%
Bydgoszcz	3 161	831	3 992	53		4 045	3 124	29,5%
Gdańsk	4 449	714	5 163	23		5 186	5 080	2,1%
Katowice	6 731	2 407	9 138	48		9 186	7 320	25,5%
Kraków	2 622	582	3 204			3 204	1 986	61,3%

I. Telewizja i radiofonia publiczna

Lublin	1 023	242	1 265	541		1 806	3 053	-40,8%
Łódź	3 330	666	3 996	20		4 016	3 838	4,6%
Opole	138	523	661			661		
Poznań	5 592	653	6 245	160		6 405	6 233	2,8%
Rzeszów	717	980	1 697	8		1 705	1 620	5,2%
Szczecin	2 411	925	3 336			3 336	2 595	28,6%
Warszawa	4 582	1 099	5 681	85		5 766	8 311	-30,6%
Wrocław	3 732	787	4 519	90		4 609	3 904	18,1%
łącznie	39 692	11 022	50 714	1 052	0	51 766	49 016	5,6%
RAZEM	39 692	11 022	125 170	1 297	13 974	140 441	122 928	14,2%

Czas reklam, ogłoszeń i telesprzedaży wyemitowanych w latach 2003 - 2004

W 2004 roku telewizja publiczna w programach ogólnopolskich i w programie Polonia wyemitowała o ok. 124% więcej audycji sponsorowanych niż w 2003 roku. Do tak dobrego wyniku przyczyniły się zapewne sponsorowane transmisje sportowe – mistrzostwa Europy w piłce nożnej i igrzyska olimpijskie

Również oddziały regionalne TVP wyemitowały w 2004 roku więcej audycji sponsorowanych niż w 2003 roku.

Liczba audycji sponsorowanych w latach 2003 - 2004

	2003 r.	2004 r.	dynamika zmian
TVP 1	2 447	5 516	125,42%
TVP 2	1 417	3 623	155,68%
TV Polonia	425	546	28,47%
TVP 3	7 588	10 720	41,28%
TVP 3 oddziały	118	183	55,08%
Razem	11 995	20 588	71,64%

Wpływy netto z emisji reklam, ogłoszeń, telesprzedaży i audycji sponsorowanych (bez barteru) wyniosły w telewizji publicznej 987,8 mln zł. Największe wpływy uzyskano w TVP 1 – 538,7 mln (54,5% wpływów ogółem) i TVP 2 – 376 mln (38,1% wpływów ogółem). Wpływy z TVP 3 wyniosły 32,2 mln (3,3% wpływów ogółem), a z TV Polonia 1,3 mln (0,1%).

Z oddziałów największe wpływy osiągnął oddział w Katowicach – 6,3 mln zł (wzrost o 4,2% w stosunku do 2003 roku), następnie oddział w Poznaniu – 5,8 mln zł (wzrost o 11,1%) i w Warszawie – 5,1 mln zł (wzrost o 6,2%). Największą dynamiką przychodów odnotował oddział telewizji w Lublinie – 50,6%. Jedynie oddział w Rzeszowie odnotował w 2004 roku mniejsze wpływy niż w 2003 roku.

I. Telewizja i radiofonia publiczna

Poniżej zamieszczono tabele przedstawiające wpływy z emisji reklam, ogłoszeń, telesprzedaży i umów barterowych w 2004 roku, porównanie wpływów z 2004 roku do wpływów z 2003 roku, wykres – porównanie wpływów w poszczególnych oddziałach Telewizji Polskiej S.A. oraz wykres ilustrujący udziały poszczególnych anten we wpływach z działalności reklamowej i sponsorskiej.

Wpływy netto z emisji reklam, ogłoszeń, telesprzedaży i umów barterowych
w 2004 roku (w zł)

	reklama	ogłoszenia	telezakupy	sponsoring	bartery	łącznie
TVP 1	507 122 008	1 258 234	1 255 000	28 148 789	959 850	538 743 881
TVP 2	352 014 895	1 420 108	1 205 000	20 571 032	792 171	376 003 207
TVP 3	30 668 708	12 871	450 000	1 112 577		32 244 156
TV Polonia	1 163 879		90 000	80 665	1 750	1 336 294
łącznie	890 969 491	2 691 213	3 000 000	49 913 063	1 753 771	948 327 538

TVP 3 Białystok	1 344 640	22 845		586 352	47 501	2 001 339
TVP 3 Bydgoszcz	1 777 083	47 200		203 027	41 757	2 069 067
TVP 3 Gdańsk	2 356 669	4 707		506 299	15 066	2 882 741
TVP 3 Katowice	4 445 616	48 730		1 410 659	379 155	6 284 160
TVP 3 Kraków	2 049 990	117 880		314 740	126 954	2 609 564
TVP 3 Lublin	1 077 700	554 551		387 171	10 100	2 029 522
TVP 3 Łódź	2 226 495	44 643		891 004	105 050	3 267 192
TVP 3 Opole	194 321			28 800	10 067	233 188
TVP 3 Poznań	5 159 316	90 803		508 191	40 890	5 799 200
TVP 3 Rzeszów	899 520	24 600		208 100	6 860	1 139 080
TVP 3 Szczecin	1 608 839			885 932	31 448	2 526 219
TVP 3 Warszawa	4 061 475	1 557		358 655	662 034	5 083 721
TVP 3 Wrocław	2 142 762	100 038		1 105 600	239 217	3 587 617
łącznie	29 344 426	1 057 554		7 394 530	1 716 099	39 512 609

RAZEM	920 313 917	3 748 767	3 000 000	57 307 593	3 469 870	987 840 147
--------------	--------------------	------------------	------------------	-------------------	------------------	--------------------

Porównanie wpływów z emisji reklam, ogłoszeń, telesprzedaży i umów barterowych
w latach 2003 - 2004

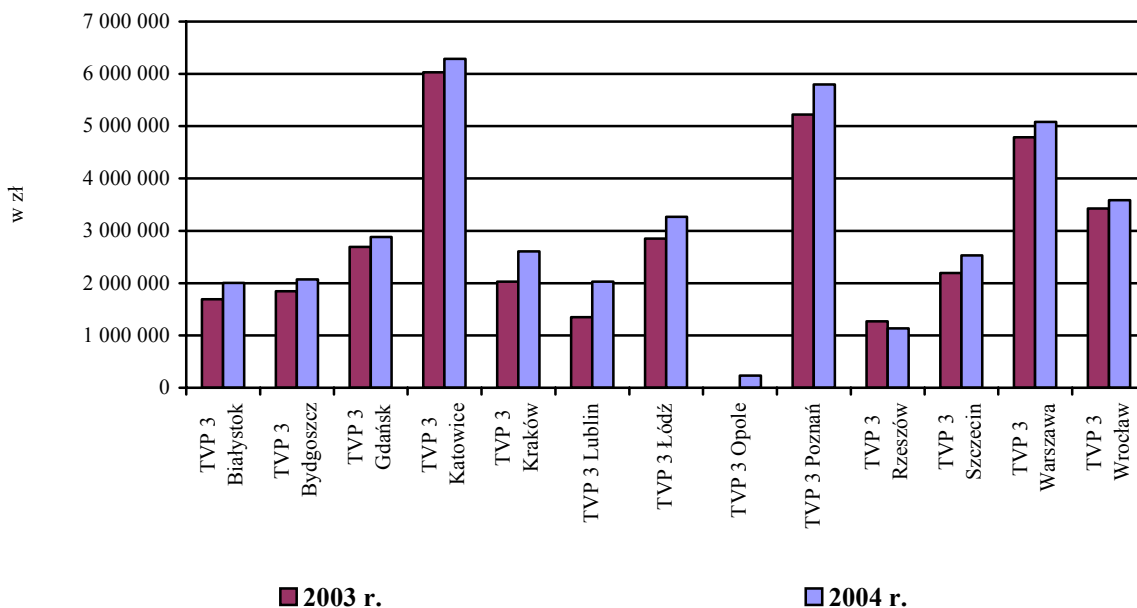
	2003 r.	2004 r.	Dynamika zmian 2004/2003
TVP 1	539 742 932	538 743 881	-0,2%
TVP 2	326 732 818	376 003 207	15,1%
TVP 3	25 870 938	32 244 156	24,6%
TV Polonia	1 806 831	1 336 294	-26,0%
łącznie	894 153 519	948 327 538	6,1%

TVP 3 Białystok	1 689 335	2 001 339	18,5%
TVP 3 Bydgoszcz	1 846 108	2 069 067	12,1%
TVP 3 Gdańsk	2 690 725	2 882 741	7,1%
TVP 3 Katowice	6 029 800	6 284 160	4,2%
TVP 3 Kraków	2 027 510	2 609 564	28,7%
TVP 3 Lublin	1 347 790	2 029 522	50,6%
TVP 3 Łódź	2 853 396	3 267 192	14,5%
TVP 3 Opole		233 188	
TVP 3 Poznań	5 219 885	5 799 200	11,1%
TVP 3 Rzeszów	1 271 680	1 139 080	-10,4%
TVP 3 Szczecin	2 190 360	2 526 219	15,3%
TVP 3 Warszawa	4 786 851	5 083 721	6,2%
TVP 3 Wrocław	3 424 110	3 587 617	4,8%
łącznie	35 377 550	39 512 609	11,7%

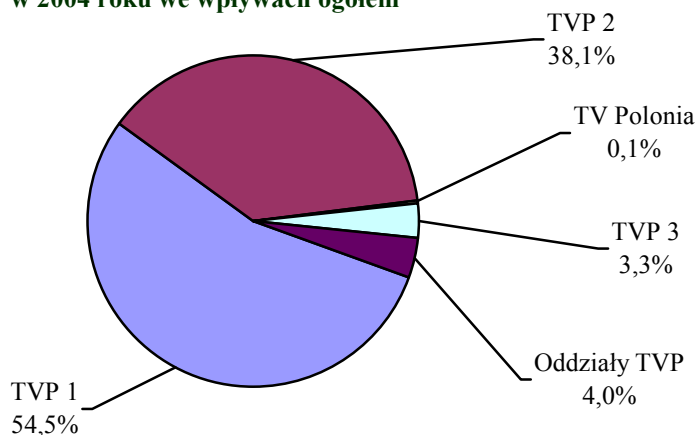
RAZEM	929 531 069	987 840 147	6,3%
--------------	--------------------	--------------------	-------------

Wpływy netto z emisji reklam, ogłoszeń telesprzedaży i umów barterowych wyemitowanych w latach 2003 - 2004 w poszczególnych oddziałach TVP S.A.

Udział wpływów z emisji reklam, ogłoszeń i audycji sponsorowanych w 2004 roku we wpływach ogółem

Do przedstawienia wpływów i czasu emisji reklam w 2004 roku wykorzystano dane udostępnione przez Biuro Reklamy Telewizji Polskiej S.A.

Wpływy z emisji reklam i audycji sponsorowanych oraz czas emisji reklam w Polskim Radiu S.A.

Analizując dane dotyczące czasu, jak również wpływów uzyskanych ze sprzedaży reklam i audycji sponsorowanych w Polskim Radiu (PR I; II; III; Radio BIS) należy podkreślić, że w 2004 roku nastąpił zdecydowany ich wzrost.

Czas sprzedanych reklam we wszystkich ogólnopolskich programach Polskiego Radia S.A. wyniósł 410 godzin (w 2003 roku – 317 godzin), nastąpił wzrost o 29,5%. Natomiast

zestawienie wpływów ze sprzedanych reklam wykazuje w roku 2004 wzrost o 25,8% w stosunku do 2003 roku. W 2003 roku wpływy wyniosły 39 493,5 tys. zł, a w 2004 roku 49 688,2 tys. zł.

Najlepsze wyniki ze sprzedaży czasu reklamowego i emisji audycji sponsorowanych osiągnęło Radio Gdańsk (1 743 600 zł), następnie Radio Merkury S.A. w Poznaniu (1 662 200 zł) i Radio Katowice (1 585 300 zł). Największą dynamikę przychodów z reklam i audycji sponsorowanych w stosunku do roku 2003 odnotowało Radio Rzeszów (29,0%).

Najwięcej reklam wyemitowała Rozgłośnia Regionalna Polskiego Radia w Opolu (359 godzin – wzrost o 32,8%), a najmniej reklam (27 godzin) miało Radio Dla Ciebie z Warszawy (choć odnotowano wzrost o 58,8%).

Łącznie udział reklam w rocznym czasie nadawania w 2004 roku w regionalnych rozgłoszeniach radia publicznego wyniósł 1,6%.

Poniższe tabele przedstawiają porównanie dziennego czasu emisji reklam, jak również wpływów w latach 2001 – 2004, we wszystkich programach Polskiego Radia S.A. i rozgłoszeniach regionalnych Polskiego Radia.

Informacje o czasie wyemitowanych reklam i płatnych ogłoszeń w programach ogólnopolskich i rozgłoszeniach regionalnych radia publicznego w latach 2001-2004

nadawca	Czas reklam i płatnych ogłoszeń (w godz.)				Porównanie			Udział reklam w rocznym czasie nadawania w 2004 r.
	2001 r.	2002 r.	2003 r.	2004 r.	2002/2001	2003/2002	2004/2003	
Program I	119,9	164,0	149,7	168,4	36,8%	-8,7%	12,5%	1,9%
Program II	6,5	20,0	8,3	9,2	207,7%	-58,3%	10,4%	0,1%
Program III	130,4	154,0	149,7	197,4	18,1%	-2,8%	31,9%	2,2%
Radio BIS	7,7	20,0	9,3	35,4	159,7%	-53,3%	279,3%	0,4%
Polskie Radio S.A.	264,5	358,0	317,0	410,4	35,3%	-11,5%	29,5%	1,2%
PR Białystok	207,1	162,7	135,4	120,1	-21,4%	-16,8%	-11,3%	1,4%
PR (PiK) Bydgoszcz	133,3	118,6	115,0	104,4	-11,0%	-3,0%	-9,2%	1,2%
PR Gdańsk	192,6	179,3	188,1	254,1	-6,9%	4,9%	35,1%	2,9%
PR Katowice	184,0	140,0	172,0	164,0	-23,9%	22,9%	-4,7%	1,9%
PR Kielce	133,5	121,7	149,1	131,4	-8,8%	22,5%	-11,9%	1,5%
PR Koszalin	89,0	62,2	63,8	66,3	-30,1%	2,6%	3,9%	0,8%
PR Kraków	127,5	139,4	103,7	101,7	9,3%	-25,6%	-1,9%	1,2%
PR Lublin	157,0	113,4	119,4	144,4	-27,8%	5,3%	20,9%	1,6%
PR Łódź	113,0	94,0	103,5	116,0	-16,8%	10,1%	12,1%	1,3%
PR Olsztyn	227,0	221,0	214,0	178,0	-2,6%	-3,2%	-16,8%	2,0%
PR (PRO FM) Opole	235,2	196,9	270,4	359,0	-16,3%	37,3%	32,8%	4,1%
PR (Merkury) Poznań	331,6	292,0	222,0	215,0	-11,9%	-24,0%	-3,2%	2,4%
PR Rzeszów	101,0	86,0	98,0	108,2	-14,9%	14,0%	10,4%	1,2%
PR Szczecin	182,7	144,0	102,6	93,3	-21,2%	-28,8%	-9,1%	1,1%
PR (RdC) Warszawa	42,0	22,5	17,0	27,0	-46,4%	-24,4%	58,8%	0,3%
PR Wrocław	198,4	160,0	168,6	186,0	-19,4%	5,4%	10,3%	2,1%
<i>w tym miejski</i>	28,0	28,0	29,8	21,0	0,0%	6,4%	-29,5%	0,2%
<i>regionalny</i>	170,4	132,0	138,8	165,0	-22,5%	5,2%	18,9%	1,9%
PR (Zachód)								
Zielona Góra	296,3	223,9	257,2	349,9	-24,4%	14,9%	36,0%	4,0%
<i>w tym miejski</i>	132,6	101,7	120,1	134,4	-23,3%	18,1%	11,9%	1,5%
<i>regionalny</i>	163,7	122,2	137,1	215,5	-25,4%	12,2%	57,2%	2,5%
razem rozgłośnie regionalne	2 951,2	2 477,6	2 499,8	2 718,8	-16,0%	0,9%	8,8%	1,6%
RAZEM	3 215,7	2 835,6	2 816,8	3 129,2	-11,8%	-0,7%	11,1%	1,5%

Informacje o wpływach z emisji reklam i audycji sponsorowanych w programach ogólnopolskich i w rozgłoszeniach regionalnych radia publicznego w 2004 roku (w tys. zł)

nadawca	reklama			sponsoring			łącznie	udział wpływów ze sponsoringu we wpływach ogółem
	bez barteru	barter	ogółem	bez barteru	barter	ogółem		
Program I	22 853,4	4 570,9	27 424,3	2 000,7	162,3	2 163,0	29 587,3	7,3%
Program II	6,6	51,0	57,6	245,9	0,0	245,9	303,5	81,0%
Program III	16 923,6	5 217,6	22 141,2	1 377,6	414,8	1 792,4	23 933,6	7,5%
Radio BIS	11,0	54,1	65,1	17,6	0,0	17,6	82,7	21,3%
Polskie Radio S.A.	39 794,6	9 893,6	49 688,2	3 641,8	577,1	4 218,9	53 907,1	7,8%
PR Białystok	751,7	274,4	1 026,1	41,6	0,0	41,6	1 067,7	3,9%
PR (PiK) Bydgoszcz	536,6	123,6	660,2	132,8	3,3	136,1	796,3	17,1%
PR Gdańsk	1 287,5	178,3	1 465,8	249,1	28,7	277,8	1 743,6	15,9%
PR Katowice	1 059,2	387,7	1 446,9	137,4	1,0	138,4	1 585,3	8,7%
PR Kielce	454,2	245,1	699,3	78,1	5,9	84,0	783,3	10,7%
PR Koszalin	230,6	153,5	384,1	230,8	19,1	249,9	634,0	39,4%
PR Kraków	349,4	236,0	585,4	196,9	4,0	200,9	786,3	25,6%
PR Lublin	831,0	336,8	1 167,8	116,7	25,6	142,3	1 310,1	10,9%
PR Łódź	453,5	167,0	620,5	241,6	12,0	253,6	874,1	29,0%
PR Olsztyn	1 184,6	129,0	1 313,6	88,8	0,0	88,8	1 402,4	6,3%
PR (PRO FM) Opole	1 133,3	170,7	1 304,0	31,7	0,0	31,7	1 335,7	2,4%
PR (Merkury) Poznań	1 291,6	238,9	1 530,5	131,7	0,0	131,7	1 662,2	7,9%
PR Rzeszów	553,7	95,9	649,6	40,7	0,0	40,7	690,3	5,9%
PR Szczecin	425,0	217,4	642,4	33,6	18,6	52,2	694,6	7,5%
PR (RdC) Warszawa	175,8	184,6	360,4	108,6	17,4	126,0	486,4	25,9%
PR Wrocław	479,3	248,4	727,7	446,1	29,3	475,4	1 203,1	39,5%
<i>w tym miejski</i>	13,1	30,9	44,0	27,9	5,6	33,5	77,5	43,2%
<i>regionalny</i>	466,2	217,5	683,7	418,2	23,7	441,9	1 125,6	39,3%
PR (Zachód) Zielona Góra	816,6	68,2	884,8	225,8	5,2	231,0	1 115,8	20,7%
<i>w tym miejski</i>	291,7	24,3	316,0	125,6	2,5	128,1	444,1	28,8%
<i>regionalny</i>	524,9	43,9	568,8	100,2	2,7	102,9	671,7	15,3%
razem rozgłośnie regionalne	12 013,6	3 455,5	15 469,1	2 532,0	170,1	2 702,1	18 171,2	14,9%
RAZEM	51 808,2	13 349,1	65 157,3	6 173,8	747,2	6 921,0	72 078,3	9,6%

Zestawienie wpływów z emisji reklam w programach ogólnopolskich i rozgłoszeniach regionalnych radia publicznego w latach 2001-2004

nadawca	wpływy w tys. zł				wzrost wpływów		
	2001 r.	2002 r.	2003 r.	2004 r.	2002/2001	2003/2002	2004/2003
Program I	21 614,8	16 838,8	23 051,5	27 424,3	-22,1%	36,9%	19,0%
Program II	168,8	239,0	86,2	57,6	41,6%	-63,9%	-33,2%
Program III	17 452,0	14 059,5	16 290,3	22 141,2	-19,4%	15,9%	35,9%
Radio BIS	219,7	180,7	65,5	65,1	-17,7%	-63,8%	-0,6%
Polskie Radio S.A.	39 455,3	31 318,0	39 493,5	49 688,2	-20,6%	26,1%	25,8%
PR Białystok	2 603,6	1 455,6	1 145,3	1 026,1	-44,1%	-21,3%	-10,4%
PR (PiK) Bydgoszcz	1 325,3	749,8	709,6	660,2	-43,4%	-5,4%	-7,0%
PR Gdańsk	2 395,3	1 281,1	1 205,4	1 465,8	-46,5%	-5,9%	21,6%
PR Katowice	5 250,8	1 953,0	1 388,9	1 446,9	-62,8%	-28,9%	4,2%
PR Kielce	1 151,0	761,6	956,6	699,3	-33,8%	25,6%	-26,9%
PR Koszalin	644,4	401,9	433,5	384,1	-37,6%	7,9%	-11,4%
PR Kraków	1 144,7	889,5	648,2	585,4	-22,3%	-27,1%	-9,7%
PR Lublin	1 615,8	917,0	1 304,2	1 167,8	-43,2%	42,2%	-10,5%
PR Łódź	773,5	590,6	596,0	620,5	-23,6%	0,9%	4,1%
PR Olsztyn	2 043,0	1 538,5	1 353,1	1 313,6	-24,7%	-12,1%	-2,9%
PR (PRO FM) Opole	1 573,1	1 020,8	1 096,6	1 304,0	-35,1%	7,4%	18,9%
PR (Merkury) Poznań	5 008,9	2 247,4	1 505,4	1 530,5	-55,1%	-33,0%	1,7%
PR Rzeszów	1 440,1	836,3	507,4	649,6	-41,9%	-39,3%	28,0%

I. Telewizja i radiofonia publiczna

PR Szczecin	1 577,0	997,5	887,1	642,4	-36,7%	-11,1%	-27,6%
PR (RdC) Warszawa	598,3	316,9	382,5	360,4	-47,0%	20,7%	-5,8%
PR Wrocław	1 040,6	717,7	785,2	727,7	-31,0%	9,4%	-7,3%
w tym miejski	141,3	81,9	67,6	44,0	-42,1%	-17,5%	-34,9%
regionalny	899,3	635,8	717,6	683,7	-29,3%	12,9%	-4,7%
PR (Zachód)							
Zielona Góra	1 372,1	1 367,7	744,3	884,8	-0,3%	-45,6%	18,9%
w tym miejski	413,3	424	286,4	316,0	2,6%	-32,5%	10,3%
regionalny	958,8	943,7	457,9	568,8	-1,6%	-51,5%	24,2%
razem rozgłośnie regionalne	31 557,4	18 042,9	15 649,3	15 469,1	-42,8%	-13,3%	-1,2%
RAZEM	71 012,8	49 360,9	55 142,8	65 157,3	-30,5%	11,7%	18,2%

Zestawienie wpływów z emisji reklam i audycji sponsorowanych w programach ogólnopolskich i w rozgłoszeniach regionalnych radia publicznego w latach 2001-2004

nadawca	wpływy w tys. zł				wzrost wpływów		
	2001 r.	2002 r.	2003 r.	2004 r.	2002/2001	2003/2002	2004/2003
Program I	26 903,3	19 997,5	25 696,6	29 587,3	-25,7%	28,5%	15,1%
Program II	199,3	239,0	332,1	303,5	19,9%	39,0%	-8,6%
Program III	20 591,9	15 790,0	17 893,0	23 933,6	-23,3%	13,3%	33,8%
Radio BIS	380,7	264,2	87,1	82,7	-30,6%	-67,0%	-5,1%
Polskie Radio S.A.	48 075,2	36 290,7	44 008,8	53 907,1	-24,5%	21,3%	22,5%
PR Białystok	2 853,3	1 592,6	1 251,2	1 067,7	-44,2%	-21,4%	-14,7%
PR (PiK) Bydgoszcz	1 469,4	898,2	817,0	796,3	-38,9%	-9,0%	-2,5%
PR Gdańsk	2 566,3	1 459,1	1 481,1	1 743,6	-43,1%	1,5%	17,7%
PR Katowice	5 781,0	2 224,7	2 120,5	1 585,3	-61,5%	-4,7%	-25,2%
PR Kielce	1 198,3	892,2	1 158,2	783,3	-25,5%	29,8%	-32,4%
PR Koszalin	753,3	506,8	607,3	634,0	-32,7%	19,8%	4,4%
PR Kraków	1 204,6	1 184,0	862,7	786,3	-1,7%	-27,1%	-8,9%
PR Lublin	1 817,8	981,3	1 405,4	1 310,1	-46,0%	43,2%	-6,8%
PR Łódź	943,5	770,9	773,2	874,1	-18,3%	0,3%	13,0%
PR Olsztyn	2 178,0	1 627,2	1 414,2	1 402,4	-25,3%	-13,1%	-0,8%
PR (PRO FM) Opole	1 594,1	1 061,6	1 128,3	1 335,7	-33,4%	6,3%	18,4%
PR (Merkury Poznań)	5 197,6	2 365,0	1 600,8	1 662,2	-54,5%	-32,3%	3,8%
PR Rzeszów	1 499,9	887,5	535,3	690,3	-40,8%	-39,7%	29,0%
PR Szczecin	1 659,5	1 022,4	915,6	694,6	-38,4%	-10,4%	-24,1%
PR (RdC) Warszawa	705,8	321,4	406,8	486,4	-54,5%	26,6%	19,6%
PR Wrocław	1 319,2	883,4	1 187,2	1 203,1	-33,0%	34,4%	1,3%
w tym miejski	176,7	90,0	93,2	77,5	-49,1%	3,6%	-16,8%
regionalny	1 142,5	793,4	1 094,0	1 125,6	-30,6%	37,9%	2,9%
PR (Zachód)							
Zielona Góra	1 606,1	1 712,2	1 013,4	1 115,8	6,6%	-40,8%	10,1%
w tym miejski	559,8	600,6	406,8	444,1	7,3%	-32,3%	9,2%
regionalny	1 046,3	1 111,6	606,6	671,7	6,2%	-45,4%	10,7%
razem rozgłośnie regionalne	34 347,6	20 390,5	18 678,2	18 171,2	-40,6%	-8,4%	-2,7%
RAZEM	82 422,9	56 681,2	62 687,0	72 078,3	-31,2%	10,6%	15,0%

Do przedstawienia wpływów i czasu emisji reklam w 2004 roku wykorzystano dane udostępnione przez poszczególne Rozgłośnie Polskiego Radia.

Podstawowe wskaźniki finansowo-ekonomiczne w latach 2002 – 2004

W omawianym okresie dla 18 spółek radiofonii publicznej najważniejszym elementem przychodów były wpływy abonamentowe (średniorocznie 77%), natomiast dla Telewizji Polskiej S.A. w Warszawie wpływy abonamentowe (średniorocznie ponad 32%) uzupełniały przychody ze sprzedaży czasu reklamowego.

W Telewizji Polskiej S.A. w Warszawie od 1999 roku występuje tendencja do stopniowego wzrostu udziału wpływów abonamentowych w przychodach spółki ogółem, choć nadal przeważają, jako źródło finansowania przychody ze sprzedaży czasu reklamowego.

Udział środków uzyskanych przez spółki radiofonii i telewizji publicznej z rachunku bankowego KRRiT (wpływy abonamentowe + wpływy pozaabonamentowe) w przychodach bieżących ogółem, w latach 2002–2004 przedstawiał się następująco:

	2002 rok	2003 rok	2004 rok	średniorocznie
1. Telewizja Polska S.A. w Warszawie	31,3%	33,6%	31,9%	32,3%
2. Radiofonia publiczna ogółem	77,5%	77,4%	76,0%	77,0%
z tego:				
a) Polskie Radio S.A. w Warszawie	74,0%	72,9%	70,9%	72,6%
b) Spółki regionalnej radiofonii publicznej, razem, z tego:	82,0%	83,3%	83,4%	82,9%
• Białystok	77,1%	81,3%	80,4%	79,6%
• Bydgoszcz	85,8%	87,1%	87,0%	86,6%
• Gdańsk	74,0%	75,7%	73,7%	74,5%
• Katowice	72,8%	71,5%	77,4%	73,9%
• Kielce	84,2%	84,0%	88,1%	85,4%
• Koszalin	88,1%	81,7%	85,4%	85,1%
• Kraków	75,2%	85,8%	85,1%	82,0%
• Lublin	85,7%	86,2%	85,3%	85,7%
• Łódź	85,2%	85,3%	80,9%	83,8%
• Olsztyn	79,1%	82,0%	81,1%	80,7%
• Opole	79,4%	80,8%	79,2%	79,8%
• Poznań	76,0%	79,1%	78,3%	77,8%
• Rzeszów	85,3%	87,0%	88,6%	87,0%
• Szczecin	83,0%	88,5%	88,6%	86,7%
• Warszawa (RDC)	90,3%	92,3%	91,6%	91,4%
• Wrocław	89,7%	86,4%	84,5%	86,9%
• Zielona Góra	86,5%	87,2%	85,8%	86,5%

W latach 2003-2004 w przeważającej liczbie spółek nastąpił spadek poziomu udziału wpływów abonamentowych w przychodach ogółem. Wzrost odnotowano w 5 spółkach regionalnej radiofonii (Katowice, Kielce, Koszalin, Rzeszów i Szczecin).

Radiofonia publiczna

W 2004 roku najpoważniejszym składnikiem przychodów ogółem 18 spółek radiofonii publicznej były wpływy abonamentowe przekazywane z rachunku bankowego KRRiT, stanowiące 76,0%, z tego: Polskie Radio S.A. w Warszawie – 70,9%, natomiast spółki regionalnej radiofonii publicznej razem – 83,4%. W poszczególnych spółkach regionalnych udział wpływów abonamentowych w skorygowanych przychodach ogółem wahał się w granicach 73,8% (Gdańsk)–91,6% (RDC Warszawa).

Przychody z reklamy miały charakter uzupełniający do wpływów abonamentowych stanowiąc w 2004 roku średnio 13,3% dla całej radiofonii publicznej, z tego: Polskie Radio S.A. – 17,1%, spółki regionalnej radiofonii publicznej, razem – 7,8%.

W poszczególnych spółkach regionalnych udział przychodów z reklamy w przychodach ogółem wahał się w granicach 3,0% (RDC Warszawa) – 12,4% (Poznań).

Wpływy abonamentowe i przychody z reklamy łącznie stanowiły aż 89,3% przychodów ogółem, z tego: Polskie Radio S.A. w Warszawie – 88,0%, a spółki regionalne, razem – 91,2%.

Pozostałe przychody spółek radiofonii publicznej to między innymi przychody finansowe, przychody ze sprzedaży programów oraz ze sprzedaży usług produkcyjno-technicznych i stanowiły łącznie 11,2% przychodów ogółem, z tego: Polskie Radio S.A. łącznie 12,0%, a spółki regionalne razem 8,8%.

W latach 2002-2004 struktura procentowa udziału poszczególnych przychodów, w przychodach ogółem, w spółkach akcyjnych radiofonii publicznej, ulegała wahaniom, zmieniając się następująco:

	2002 rok	2003 rok	2004 rok
1. RADIOFONIA PUBLICZNA, razem			
a) wpływy abonamentowe	77,5%	77,4%	76,0%
b) przychody z reklamy	10,4%	11,3%	13,3%
c) przychody finansowe	2,3%	0,8%	0,7%
d) pozostałe przychody	9,8%	10,5%	10,0%
2. POLSKIE RADIO S.A. w Warszawie			
a) wpływy abonamentowe	74,0%	72,9%	70,9%
b) przychody z reklamy	11,6%	14,2%	17,1%
c) przychody finansowe	2,4%	0,4%	0,2%
d) pozostałe przychody	12,0%	12,5%	11,8%
3. SPÓŁKI REGIONALNE RADIOFONII PUBLICZNEJ, razem			
a) wpływy abonamentowe	82,0%	83,3%	83,4%
b) przychody z reklamy	8,9%	7,5%	7,8%
c) przychody finansowe	2,3%	1,3%	1,4%
d) pozostałe przychody	6,8%	7,9%	7,4%

Natomiast w latach 2002 – 2004 dynamika zmian najpoważniejszych przychodów w spółkach radiofonii publicznej przedstawiała się następująco (w procentach):

	<u>2003</u> 2002	<u>2004</u> 2003	<u>2004</u> 2002
a) przychody ogółem			
- Radiofonia publiczna, razem	102,6	100,7	103,3
- Polskie Radio S.A. w Warszawie	103,6	103,9	107,6
- Spółki regionalnej radiofonii publicznej, razem	101,4	96,4	97,7

b) wpływy abonamentowe			
- Radiofonia publiczna, razem	102,4	98,9	101,4
- Polskie Radio S.A. w Warszawie	102,0	101,1	103,1
- Spółki regionalnej radiofonii publicznej, razem	103,0	96,4	99,3
c) przychody z reklamy			
- Radiofonia publiczna, razem	111,5	118,0	131,6
- Polskie Radio S.A. w Warszawie	127,0	124,9	158,5
- Spółki regionalnej radiofonii publicznej, razem	85,3	100,6	85,8

Najwyższy poziom przyrostu przychodów odnotowano więc w Polskim Radio S.A., a spadek został wyliczony dla wszystkich spółek regionalnych.

Natomiast w analizowanym okresie dynamika zmian kosztów rodzajowych ogółem radiofonii publicznej, jako wartości nominalnych, przedstawiała się następująco (w procentach):

	<u>2003</u> 2002	<u>2004</u> 2003	<u>2004</u> 2002
- Radiofonia publiczna, razem	102,0	102,6	104,7
- Polskie Radio S.A. w Warszawie	103,3	105,9	109,4
- Spółki regionalnej radiofonii publicznej, razem	100,4	98,3	98,7

Spadek kosztów rodzajowych wyliczonych został dla wszystkich spółek regionalnych, natomiast w Polskim Radio S.A. miał miejsce wzrost tych kosztów.

Jak wynika z powyższego, w latach 2002 – 2004 w zakresie całej radiofonii publicznej koszty rodzajowe ogółem wzrosły o 4,7%, podczas gdy przychody ogółem o 3,3%. Koszty rodzajowe Polskiego Radia S.A. wzrosły o 9,4% natomiast przychody ogółem o 7,6%. Koszty rodzajowe spółek regionalnych zmalały o 1,3%, natomiast przychody ogółem zmalały o 2,3%.

Zaobserwowany trend szybszego wzrostu poziomu kosztów niż przychodów był niekorzystny, ponieważ bezpośrednio wpływał na obniżenie poziomu wyniku finansowego, a więc na generowanie nadwyżek finansowych dla finansowania rozwoju.

Natomiast po uwzględnieniu wpływu wskaźnika średniorocznego wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych, realna wartość przychodów i kosztów rodzajowych radiofonii publicznej zmieniała się następująco (w procentach):

	<u>2003</u> 2002	<u>2004</u> 2003	<u>2004</u> 2002
1) przychody – ogółem			
- Radiofonia publiczna, razem	101,8	97,3	99,0
- Polskie Radio S.A. w Warszawie	102,7	100,4	103,1
- Spółki regionalnej radiofonii publicznej, razem	100,6	93,1	93,6
2) koszty rodzajowe – ogółem			
- Radiofonia publiczna, razem	101,2	99,1	100,3
- Polskie Radio S.A. w Warszawie	102,5	102,3	104,8
- Spółki regionalnej radiofonii publicznej, razem	99,6	94,9	94,6

W okresie 2002-2004 dla wszystkich 18 spółek radiofonii realna wartość przychodów ogółem zmalała o 1,0% a kosztów rodzajowych wzrosła o 0,3%.

W 2004 roku, na podstawie materiałów przedbilansowych, odnotowano następujące zmiany w zakresie podstawowych wskaźników finansowo-ekonomicznych spółek radiofonii publicznej w porównaniu do 2003 roku (wykonanie przedbilansowe):

1. Zatrudnienie przeciętne

TREŚĆ	2003 rok		2004 rok		% kol.4:2
	etaty	struktura % udziału	etaty	struktura % udziału	
1.	2.	3.	4.	5.	6.
1. Polskie Radio S.A. w Warszawie	1.618,38	49,1	1.575,59	49,6	97,4
2. Spółki regionalnej radiofonii publicznej	1.677,64	50,9	1.603,62	50,4	95,6
RAZEM	3.296,02	100,00	3.179,21	100,00	96,5

W 2004 roku w porównaniu do 2003 roku przeciętne zatrudnienie uległo obniżeniu o 117 etatu, tj. o 3,5%, z tym, że:

- w Polskim Radio S.A. nastąpiło zmniejszenie o 42,8 etatu tj. o 2,6%
- w spółkach regionalnych ograniczenie zatrudnienia o 74 etaty tj. o 4,4%.

Przeciętne na 1 spółkę średnie zatrudnienie w 2004 roku wyniosło 94,33 etatu (2003 r. 98,68 etatu)

2. Stan zatrudnienia na 31 grudnia

TREŚĆ	2003 rok		2004 rok		% kol.4:2
	etaty	struktura % udziału	etaty	struktura % udziału	
1.	2.	3.	4.	5.	6.
1. Polskie Radio S.A. w Warszawie	1.608,53	49,3	1.551,78	49,7	96,5
2. Spółki regionalnej radiofonii publicznej	1.652,26	50,7	1.568,79	50,3	94,9
RAZEM	3.260,79	100,0	3.120,57	100,0	95,7

Stan zatrudnienia w całej radiofonii publicznej obniżył się o 140 etaty, tj. o 4,3%.

3. Średniomiesięczne wynagrodzenie (w złotych na 1 pracownika etatowego)

TREŚĆ	2003 rok	2004 rok	% kol.3:2
1.	2.	3.	4.
1. Polskie Radio S.A. w Warszawie	3.921	4.046	103,2
2. Spółki regionalnej radiofonii publicznej	3.637	3.723	102,4
RAZEM - średnio	3.779	3.885	102,8

W 2004 roku w porównaniu do 2003 roku przeciętne wynagrodzenie wzrosło o 106 zł, tj. o 2,8%, z tym, że:

- w Polskim Radio S.A. wystąpił wzrost o 125 zł, tj. o 3,2%
- w spółkach regionalnych wystąpił wzrost o 86 zł, tj. o 2,4%, podczas gdy maksymalny wskaźnik średniomiesięcznego wynagrodzenia wynosił 3,2%

4. Ogólny poziom przychodów (w mln zł)

TREŚĆ	2003 rok		2004 rok		% kol.4:2
	kwota	struktura % udziału	kwota	struktura % udziału	
1.	2.	3.	4.	5.	6.
1. Polskie Radio S.A. w Warszawie	279,3	57,1	290,2	59,0	103,9
2. Spółki regionalnej radiofonii publicznej	209,7	42,9	202,1	41,0	96,4
RAZEM	489,0	100,0	492,3	100,0	100,7

W 2004 roku w porównaniu do 2003 roku ogólny poziom przychodów wzrósł o 3,3 mln zł, tj. o 0,7%, z tym, że:

- w Polskim Radio S.A. wystąpił wzrost o 10,9 mln zł, tj. o 3,9%
- w spółkach regionalnych wystąpił spadek o 7,6 mln zł, tj. o 2,4%.

W wyniku powyższego, w 2004 roku nastąpił wzrost udziału przychodów Polskiego Radia S.A. w przychodach całej radiofonii publicznej do 59% (z 57,1% w 2003 roku).

5. Ogólny poziom kosztów rodzajowych (w mln zł)

TREŚĆ	2003 rok		2004 rok		% kol.4:2
	kwota	struktura % udziału	kwota	struktura % udziału	
1.	2.	3.	4.	5.	6.
1. Polskie Radio S.A. w Warszawie	260,4	56,8	275,7	58,6	105,9
2. Spółki regionalnej radiofonii publicznej	198,0	43,2	194,5	41,4	98,2
RAZEM	458,4	100,0	470,2	100,0	102,3

W 2004 roku w porównaniu do 2003 roku ogólny poziom kosztów rodzajowych wzrósł o 11,8 mln zł, tj. o 2,3%, z tym, że:

- w Polskim Radio S.A. wystąpił wzrost o 15,3 mln zł, tj. o 5,9%
- w spółkach regionalnych wystąpił spadek o 3,5 mln zł, tj. o 1,8%.

6. Struktura kosztów rodzajowych

a) Polskie Radio S.A. w Warszawie

TREŚĆ	w %	
	2003 rok	2004 rok
1. Wynagrodzenia	35,9	34,5
2. Świadczenia na rzecz pracowników	6,3	6,3
3. Razem wynagrodzenia ze świadczeniami na rzecz pracowników	42,2	40,8
4. Amortyzacja	7,7	9,6
5. Usługi obce:	27,2	27,5
w tym:		
- emisja	16,3	16,7
- dosył sygnału	1,5	1,4
- opłata za częstotliwość	0,3	0,8
6. Zużycie materiałów i energii	3,5	3,3
7. Podatki i opłaty	6,6	6,6
8. Pozostałe koszty	12,8	12,2
w tym:		
- prawa autorskie i odtwórcze	5,7	5,6

W Polskim Radio S.A. nastąpił spadek udziału kosztów wynagrodzeń ze świadczeniami na rzecz pracowników w kosztach rodzajowych ogółem do 40,8% (z 42,2% w 2003 roku). Natomiast koszty usług transmisyjnych (emisja, dosył sygnału oraz częstotliwość) poniesione przez Polskie Radio SA w 2004 roku stanowiły 18,9% kosztów rodzajowych ogółem. Udział tych kosztów wzrósł w porównaniu do 2003 roku o 0,7 punktu procentowego (2003 r. - 18,1%). W dalszym ciągu pozostaje znaczny udział kosztów amortyzacji (27,5%).

W Polskim Radiu S.A. w Warszawie wypłacone w 2004 roku diety dla przewodniczącego i członków rad programowych wyniosły 27,0 tys.zł (2003 rok – 27,0 tys.zł).

b) Spółki regionalnej radiofonii publicznej razem

TREŚĆ	w %	
	2003 rok	2004 rok
1. Wynagrodzenia	42,1	41,9
2. Świadczenia na rzecz pracowników	8,2	8,1
3. Razem wynagrodzenia ze świadczeniami na rzecz pracowników	50,3	50,0
4. Amortyzacja	8,9	9,1
5. Usługi obce:	22,4	23,0
w tym:		
- emisja	7,8	8,4
- dosył sygnału	1,9	2,1
- opłata za częstotliwość	0,3	0,6
6. Zużycie materiałów i energii	4,4	4,1
7. Podatki i opłaty	5,7	5,7
8. Pozostałe koszty	8,3	8,1
w tym:		
- prawa autorskie i odtwórcze	5,7	5,6

Odnotowano minimalny spadek udziału kosztów wynagrodzeń ze świadczeniami na rzecz pracowników w kosztach rodzajowych ogółem do 50,0% (z 50,3% w 2003 roku).

Koszty usług transmisyjnych (emisja, dosył sygnału oraz częstotliwość) poniesione przez spółki regionalne radiofonii razem w 2004 roku stanowiły 11,1% kosztów rodzajowych ogółem. Udział tych kosztów wzrósł w porównaniu do 2003 roku o 1,1 punktu procentowego (2003 r. – 10,0%).

We wszystkich 17 spółkach regionalnej radiofonii publicznej w 2004 roku wypłacono diety dla rad programowych w łącznej kwocie 429,1 tys.zł, tj. o 37,7% więcej w porównaniu do 2003 roku (311,5 tys.zł).

7. Należności krótkoterminowe wg stanu na 31 grudnia

w mln zł

TREŚĆ	2003 rok		2004 rok		% kol.4:2
	kwota	struktura % udziału	kwota	struktura % udziału	
1.	2.	3.	4.	5.	6.
1. Polskie Radio S.A. w Warszawie	14,3	58,3	18,4	69,0	128,8
2. Spółki regionalnej radiofonii publicznej	10,2	41,7	8,2	31,0	80,9
RAZEM	24,5	100,0	26,6	100,0	108,8

W 2004 roku w porównaniu do 2003 roku poziom należności krótkoterminowych wg stanu na 31 grudnia wzrósł o 2,1 mln zł, tj. o 8,8%, z tym, że:

- w Polskim Radio S.A. wystąpił wzrost o 4,1 mln zł, tj. aż o 28,8%
- w spółkach regionalnych wystąpił spadek o 2,0 mln zł, tj. o 19,1%.

8. Zobowiązania krótkoterminowe wg stanu na 31 grudnia

w mln zł

TREŚĆ	2003 rok		2004 rok		% kol.4:2
	kwota	struktura % udziału	kwota	struktura % udziału	
1.	2.	3.	4.	5.	6.
1. Polskie Radio S.A. w Warszawie	35,3	64,1	31,1	62,7	88,1
2. Spółki regionalnej radiofonii publicznej	19,8	35,9	18,5	37,3	93,5
RAZEM	55,1	100,0	49,6	100,0	90,1

W 2004 roku w porównaniu do 2003 roku poziom zobowiązań krótkoterminowych wg stanu na 31 grudnia uległ obniżeniu o 5,5 mln zł, tj. o 9,9%, co jest zjawiskiem korzystnym, z tego:

- w Polskim Radio S.A. spadek o 4,2 mln zł, tj. aż o 11,9%.
- w spółkach regionalnych spadek o 1,3 mln zł, tj. o 6,5%

9. Aktywa obrotowe wg stanu na 31 grudnia

w mln zł

TREŚĆ	2003 rok		2004 rok		% kol.4:2
	kwota	struktura % udziału	kwota	struktura % udziału	
1.	2.	3.	4.	5.	6.
1. Polskie Radio S.A. w Warszawie	25,3	32,1	30,6	36,7	120,5
2. Spółki regionalnej radiofonii publicznej	53,7	67,9	52,7	63,3	98,2
RAZEM	79,0	100,0	83,3	100,0	105,4

W 2004 roku w porównaniu do 2003 roku poziom aktywów obrotowych wg stanu na 31 grudnia wzrósł o 4,3 mln zł, tj. o 5,4%, z tym, że:

- w Polskim Radio S.A. wystąpił wzrost o 5,3 mln zł, tj. o 20,5%
- w spółkach regionalnych wystąpił spadek o 1,0 mln zł, tj. o 1,8%.
(co jest zjawiskiem niekorzystnym)

10. Aktywa trwałe netto wg stanu na 31 grudnia

w mln zł

TREŚĆ	2003 rok		2004 rok		% kol.4:2
	kwota	struktura % udziału	kwota	struktura % udziału	
1.	2.	3.	4.	5.	6.
1. Polskie Radio S.A. w Warszawie	236,6	59,7	232,0	59,6	98,0
2. Spółki regionalnej radiofonii publicznej	159,8	40,3	157,5	40,4	98,6
RAZEM	396,4	100,0	389,5	100,0	98,3

W 2004 roku w porównaniu do 2003 roku wartość aktywów trwałych wg stanu na 31 grudnia uległa obniżeniu o 6,9 mln zł, tj. o 1,7%, z tym, że:

- w Polskim Radio S.A. wystąpił spadek o 4,6 mln zł, tj. o 2,0%
- w spółkach regionalnych wystąpił spadek o 2,3 mln zł, tj. o 1,4%.

11. Wynik netto wg stanu na 31 grudnia

w mln zł

TREŚĆ	2003 rok		2004 rok		% kol.4:2
	kwota	struktura % udziału	kwota	struktura % udziału	
1.	2.	3.	4.	5.	6.
1. Polskie Radio S.A. w Warszawie	8,3	54,0	10,9	64,5	132,7
2. Spółki regionalnej radiofonii publicznej	7,0	46,0	6,0	35,5	85,7
RAZEM	15,3	100,0	16,9	100,0	110,5

W 2004 roku w porównaniu do 2003 roku wynik netto wg stanu na 31 grudnia wzrósł o 1,6 mln zł, tj. o 10,5%, z tym, że:

- w Polskim Radio S.A. wystąpił wzrost o 2,6 mln zł, tj. o 32,7%
- w spółkach regionalnych wystąpił spadek o 1,0 mln zł, tj. o 14,3%.
(co jest zjawiskiem niekorzystnym)

Telewizja publiczna

Według danych przedbilansowych w 2004 roku najpoważniejszym składnikiem przychodów ogółem Telewizji Polskiej S.A. były wpływy z reklamy (łącznie ze sponsoringiem) w wysokości 1.013,2 mln zł, co stanowi 60,8% przychodów ogółem (wpływy z reklamy 56,3%, wpływy ze sponsoringu 4,5%).

Natomiast wpływy abonamentowe stanowiły 31,9% przychodów spółki.

Przychody z reklamy (ze sponsoringiem) i wpływy abonamentowe stanowiły łącznie około 92,7% przychodów ogółem Telewizji Polskiej S.A.

W latach 2002-2004 struktura procentowa udziału poszczególnych pozycji przychodów w przychodach ogółem, przedstawiała się następująco:

	2002 rok	2003 rok	2004 rok
• przychody z reklamy	56,3%	54,7%	56,3%
• sponsoring	2,7%	3,6%	4,5%
• wpływy abonamentowe	31,3%	33,6%	31,9%
• przychody finansowe	1,4%	1,0%	1,5%
• pozostałe przychody	8,3%	7,2%	5,8%

W latach 2002-2004 dynamika zmian najważniejszych przychodów Telewizji Polskiej S.A. jako wartości nominalnych przedstawiała się następująco:

	$\frac{2003}{2002}$	$\frac{2004}{2003}$	$\frac{2004}{2002}$
• przychody ogółem	95,8%	104,0%	99,7%
• przychody z reklamy	93,0%	107,2%	99,7%
• sponsoring	127,0%	130,9%	166,2%
• wpływy abonamentowe	102,7%	99,0%	101,7%
• przychody finansowe	71,7%	155,4%	111,4%
• pozostałe przychody	82,7%	83,3%	68,8%

Natomiast w omawianym okresie dynamika zmian kosztów rodzajowych ogółem spółki TVP jako wartości nominalnych przedstawiała się następująco:

	$\frac{2003}{2002}$	$\frac{2004}{2003}$	$\frac{2004}{2002}$
	96,1%	100,4%	96,4%

Jak z powyższego wynika w latach 2002-2004 nastąpił spadek nominalnych kosztów rodzajowych (o 3,6%) w porównaniu do spadku przychodów ogółem (o 0,3%).

Po uwzględnieniu wskaźników średniorocznego wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych (w 2003 roku – 0,8%, w 2004 roku – 3,5%), realna wartość przychodów i kosztów rodzajowych Telewizji Polskiej S.A. w latach 2002-2004 zmieniała się następująco:

	$\frac{2003}{2002}$	$\frac{2004}{2003}$	$\frac{2004}{2002}$
przychody ogółem	95,1%	100,5%	95,6%
• przychody z reklamy	92,3%	103,5%	95,6%
• sponsoring	126,0%	126,5%	159,3%
• wpływy abonamentowe	101,9%	95,7%	97,5%
• przychody finansowe	71,1%	150,2%	106,8%
• pozostałe przychody	82,0%	80,4%	66,0%
koszty rodzajowe ogółem	95,3%	97,0%	92,4%

W okresie 2002-2004 realna wartość przychodów spadła o 4,4% natomiast kosztów rodzajowych ogółem spadła o 7,6%.

Realna wartość przychodów z reklamy spadła w tym okresie o 4,4%, a wpływów abonamentowych spadła o 2,5%.

W 2004 roku w porównaniu do 2003 roku, realna wartość przychodów ogółem wzrosła o 0,5%, a kosztów rodzajowych ogółem spadła o 3,0%.

W 2004 roku na podstawie materiałów przedbilansowych, odnotowano następujące zmiany w zakresie podstawowych wskaźników finansowo-ekonomicznych w Telewizji Polskiej S.A. w porównaniu do 2003 roku (wykonanie bilansowe):

1. Średnie zatrudnienie

TREŚĆ	2003 rok		2004 rok		%
	etaty	struktura % udziału	etaty	struktura % udziału	
1	2	3	4	5	6
Zakład Główny	3 121,4	65,1	3 070,2	65,6	98,4
Oddziały terenowe	1 675,0	34,9	1 606,6	34,4	95,9
RAZEM	4 796,3	100,0	4 676,8	100,0	97,5

W 2004 roku w porównaniu do 2003 roku przeciętne zatrudnienie uległo obniżeniu o 119,5 etatu, tj. o 2,5%, z tym, że:

- w Zakładzie Głównym nastąpiło zmniejszenie o 51,2 etatu tj. o 1,6%
- w Oddziałach terenowych nastąpiło ograniczenie zatrudnienia 68,4 etatu tj. o 4,1%.

W 2004 roku średnie zatrudnienie w oddziałach terenowych spółki, stanowiło 34,4% zatrudnienia ogółem TVP S.A.

2. Stan zatrudnienia na 31 grudnia

TREŚĆ	2003 rok		2004 rok		%
	etaty	struktura % udziału	etaty	struktura % udziału	
1	2	3	4	5	6
Zakład Główny	3 041,9	65,2	3 119,2	66,2	102,5
Oddziały terenowe	1 624,5	34,8	1 589,2	33,8	97,8
RAZEM	4 666,3	100,0	4 708,4	100,0	100,9

Na 31 grudnia odnotowano wzrost zatrudnienia w spółce o ponad 42 etatu tj. o 0,9%. Na powyższe złożyło się:

- zwiększenie zatrudnienia w Zakładzie Głównym o ponad 77 etaty, co dało wzrost aż o 2,5%,
- obniżenie zatrudnienia w oddziałach terenowych o ponad 35 etatów, tj. o 2,2%.

3. Średniomiesięczne wynagrodzenie (w złotych na 1 pracownika etatowego)

TREŚĆ	2003 rok	2004 rok	%
Zakład Główny	5 768	5 781	100,2
Oddziały terenowe	4 905	4 985	101,6
RAZEM	5 467	5 508	100,7

W 2004 roku w porównaniu do 2003 roku przeciętne wynagrodzenie wzrosło o 41 zł, tj. o 0,7%, z tym, że:

- w Zakładzie Głównym wystąpił wzrost o 13 zł, tj. o 0,2%
- w Oddziałach terenowych wystąpił wzrost o 80 zł, tj. o 1,6%

4. Poziom przychodów ogółem po eliminacji obrotów wewnętrznych (w mln zł)

TREŚĆ	2003 rok		2004 rok		% kol. 4 : 2
	kwota	struktura % udziału	kwota	struktura % udziału	
1	2	3	4	5	6
Zakład Główny	1 313,0	82,0	1 373,9	82,4	104,6
Oddziały terenowe	289,1	18,0	293,0	17,6	101,3
RAZEM	1 602,1	100,00	1 666,9	100,00	104,0

W 2004 roku w porównaniu do 2003 roku ogólny poziom przychodów wzrósł o 64,8 mln zł, tj. o 4,0%, z tym, że:

- w Zakładzie Głównym wystąpił wzrost o 60,9 mln zł, tj. o 4,6%
- w spółkach regionalnych wystąpił wzrost o 3,9 mln zł, tj. o 1,3%.

5. Poziom kosztów ogółem po eliminacji obrotów wewnętrznych (w mln zł)

TREŚĆ	2003 rok		2004 rok		% kol. 4 : 2
	kwota	struktura % udziału	kwota	struktura % udziału	
1	2	3	4	5	6
Zakład Główny	1 192,8	77,6	1 244,0	78,6	104,3
Oddziały terenowe	345,1	22,4	338,9	21,4	98,2
RAZEM	1 537,9	100,00	1 582,9	100,00	102,9

W 2004 roku w porównaniu do 2003 roku poziom kosztów ogółem wzrósł o 45,0 mln zł, tj. o 2,9%, z tym, że:

- w Zakładzie Głównym wystąpił wzrost o 51,2 mln zł, tj. o 4,3%
- w spółkach regionalnych wystąpił spadek o 6,2 mln zł, tj. o 1,8%.

6. Struktura kosztów rodzajowych dla całej Spółki TVP po eliminacji obrotów wewnętrznych (w procentach)

TREŚĆ	2003 rok	2004 rok
1. Wynagrodzenia	26,3	25,6
2. Świadczenia na rzecz pracowników	4,0	4,4
3. Razem wynagrodzenia ze świadczeniami	30,3	30,0
4. Amortyzacja	21,0	17,4
5. Usługi obce	21,5	22,8
<i>w tym</i>		
- emisja, częstotliwość, poł. kablowe	10,5	10,7
- wydatki na usługi OBOP-u	1,2	1,2
6. Zużycie materiałów i energii	11,7	11,7
7. Podatki i opłaty	2,1	2,4
8. Pozostałe koszty	13,4	15,7
<i>w tym m.in.:</i>		
ZAIKS-male i wielkie prawa, inne tantiemy	4,6	4,8

Koszty usług transmisyjnych (emisja, dosył sygnału oraz częstotliwość) poniesione przez Telewizję Polską S.A. w 2004 roku stanowiły 10,7% kosztów rodzajowych ogółem.

Udział tych kosztów wzrósł w porównaniu do 2003 roku o 0,2 punktu procentowego (2003 rok – 10,5%).

W 2004 roku odnotowano znaczące obniżenie poziomu udziału kosztów amortyzacji w kosztach rodzajowych ogółem z 21,0% w 2003 roku do 17,4% w 2004 roku.

W 2004 roku koszty związane z działalnością Rad Programowych w Zakładzie Głównym zmniejszyły się o ok. 8,6% w porównaniu do 2003 roku. Natomiast w oddziałach terenowych TVP S.A. koszty związane z działalnością Rad Programowych w 2004 roku zwiększyły się o 11,5% w porównaniu do 2003 roku, w tym diety o 17,4%. Poniższa tabela zawiera informacje dotyczące poziomu ww. kosztów w TVP S.A., w latach 2003-2004:

TREŚĆ	2003 rok	2004 rok	w tys. zł %
Zakład Główny	145,7	133,2	91,4
w tym diety	31,4	56,6	180,3
Oddziały terenowe	246,6	275,0	111,5
w tym diety	214,9	252,3	117,4
RAZEM	392,3	408,2	104,1
w tym diety	246,3	308,9	125,4

Koszty związane z działalnością promocyjną Telewizji Polskiej wyniosły w 2004 roku ponad 24,9 mln zł i zwiększyły się o aż 132,7% w porównaniu do 2003 roku o (10,7 mln zł).

7. Zobowiązania krótkoterminowe (wg cen bieżących – nominalnych) wg stanu na 31 grudnia 2004 roku wyniosły 213,8 mln zł i były wyższe o 2,9% w porównaniu do 2003 roku (207,7 mln zł)

8. Należności krótkoterminowe wg stanu na 31 grudnia 2004 roku wyniosły 108,2 mln zł i były wyższe o 11,2% w porównaniu do 2003 roku (97,3 mln zł).

9. Aktywa trwałe (w mln zł) wg stanu na 31 grudnia

TREŚĆ	2003 rok		2004 rok		%
	kwota	struktura % udziału	kwota	struktura % udziału	
1	2	3	4	5	6
Zakład Główny	580,0	71,0	530,3	71,5	91,4
Oddziały terenowe	236,7	29,0	211,2	28,5	89,2
RAZEM	816,7	100,0	741,5	100,0	90,8

W 2004 roku w porównaniu do 2003 roku wartość aktywów trwałych wg stanu na 31 grudnia zmalała o 75,2 mln zł, tj. o 9,2%, z tym, że:

- w Zakładzie Głównym wystąpił spadek o 49,7 mln zł, tj. o 8,6%
- w Oddziałach terenowych wystąpił spadek o 25,5 mln zł, tj. o 19,8%.

10. Aktywa obrotowe (w mln zł) wg stanu na 31 grudnia

TREŚĆ	2003 rok		2004 rok		%
	kwota	struktura % udziału	kwota	struktura % udziału	
1	2	3	4	5	6
Zakład Główny	518,6	88,5	700,9	90,4	135,2
Oddziały terenowe	67,3	11,5	74,1	9,6	110,1
RAZEM	585,9	100,0	775,0	100,0	132,3

W 2004 roku w porównaniu do 2003 roku wartość aktywów obrotowych w TVP S.A. wg stanu na 31 grudnia wzrosła o 189,1 mln zł, tj. o 32,2%, z tym, że:

- w Zakładzie Głównym wystąpił wzrost o 182,3 mln zł, tj. o 35,2%
- w Oddziałach terenowych wystąpił wzrost o 6,8 mln zł, tj. o 10,1%.

11. Struktura majątku Telewizji Polskiej S.A. (w mln zł) wg stanu na 31 grudnia

TREŚĆ	2003 rok		2004 rok		%
	kwota	struktura % udziału	kwota	struktura % udziału	
1	2	3	4	5	6
Aktywa trwałe	816,7	58,2	741,5	48,9	90,8
Aktywa obrotowe	585,9	41,8	775,0	51,1	132,3
AKTYWA RAZEM	1 402,6	100,0	1 516,5	100,0	108,1

W 2004 roku w porównaniu do 2003 roku wartość majątku ogółem w TVP S.A. wg stanu na 31 grudnia wzrosła o 113,9 mln zł, tj. o 8,1%. Na majątek ogółem złożyły się aktywa obrotowe i trwałe:

- Zakładu Głównego w kwocie łącznej 1.231,2 mln zł, co stanowi aż 81,1% majątku ogółem TVP,
- oraz Oddziałów Terenowych w kwocie łącznej 285,3 mln zł, tj. 19,9% majątku ogółem TVP.

W strukturze majątku ogółem w 2004 roku większy udział stanowiły aktywa obrotowe (51,1%), czyli odwrotnie do sytuacji z 2003 roku, kiedy aktywa obrotowe stanowiły 41,8%.

12. Wynik brutto wg stanu na 31 grudnia (w mln zł)

TREŚĆ	2003 rok	2004 rok	%
Zakład Główny	51,0	64,3	126,1
Oddziały terenowe	16,8	9,6	57,1
RAZEM	105,9	73,9	69,8

W 2004 roku w porównaniu do 2003 roku wynik brutto wg stanu na 31 grudnia uległ obniżeniu o 32,0mln zł, tj. o 30,2%, z tym, że:

- w Zakładzie Głównym wystąpił wzrost o 13,3 mln zł, tj. o 26,1%
- w Oddziałach terenowych wystąpił spadek o 7,2 mln zł, tj. o aż 42,9%.

Wynik netto na 31 grudnia 2004 roku dla TVP S.A. wyniósł około 46,2 mln zł, to jest na poziomie 68% poziomu z 2003 roku (67,9 mln zł).

Diety dla rad programowych w publicznej radiofonii i telewizji

Począwszy od 1996 roku Krajowa Rada określa wysokość diet dla członków rad programowych publicznej radiofonii i telewizji.

Wysokość diet w 2004 roku (obowiązująca od 1 stycznia 2003 roku), była następująca:

- a) dla przewodniczącego rady programowej - 353 zł
 b) dla członków rady programowej - 235 zł

W latach 1996-2004 spółki radiofonii i telewizji publicznej koszty z tytułu wypłaty diet dla członków rad programowych przedstawiały się następująco:

w tys.zł			
Rok	Telewizja Polska S.A. w Warszawie	Spółki radiofonii publicznej	Razem
1.	2.	3.	4.
1996	12,2	129,3	141,5
1997	16,8	171,9	188,7
1998	50,0	194,4	244,4
1999	85,4	207,1	292,5
2000	274,2	383,8	658,0
2001	280,8	385,1	665,9
2002	260,4	415,4	675,8
2003	246,3	338,5	584,8
2004	308,9	429,1	738,0
razem za okres 1996-2004	1.535,0	2.654,6	4.188,8
Struktura %	36,6%	63,4%	100,0%

Koszty diet rad programowych w latach 1996-2004 w przeważającej części dotyczyły spółek radiofonii publicznej, ponieważ ich udział procentowy w kosztach dla spółek radiofonii i telewizji razem w wyniósł 63,4%.

Na podstawie uchwały KRRiT Nr 650/2004 z 21 grudnia 2004 roku, począwszy od 1 stycznia 2005 roku wysokość diety została określona na poziomie:

- a) dla przewodniczącego rady programowej - 379 zł
- b) dla członków rady programowej - 252 zł

3. OFERTA PROGRAMOWA NADAWCÓW PUBLICZNYCH I REALIZACJA ZOBOWIĄZAŃ USTAWOWYCH

A. Telewizja

Programy ogólnokrajowe Telewizji Polskiej SA

W 2004 roku Telewizja Polska SA wyemitowała 14105,3 godziny naziemnych programów ogólnokrajowych, z czego Program 1 wypełnił 7428 godzin, a Program 2 – 6876,5 godz. (w tym 199,2 godziny zajęło pasmo rozłączone, w którym nadawano programy 12 oddziałów terenowych, co stanowiło 2,9% tego programu).

W porównaniu z 2003 rokiem czas emisji Programu 1 zwiększył się o 84 godziny (1,1%), zaś Programu 2 zmniejszył się o 126,5 godz. (1,8%). Średni dobowy czas emisji Programu 1 wyniósł 20,2 godz., a Programu 2 – 18,7 godz. W Programie 1 premiery stanowiły 68% i ich udział był mniejszy o 5 pkt. proc. w stosunku do 2003 roku, a w

Programie 2 udział premier pozostał na poziomie 2003 roku i stanowił 60% rocznego czasu emisji.

Strukturę programów ogólnokrajowych (naziemnych) nadanych w 2004 r. przez TVP SA przedstawia tabela poniżej.

Rodzaje audycji	TVP1		TVP2		Razem	
	Godz.	%	godz.	%	Godz.	%
Informacja	527,2	7,1	440,6	6,4	967,8	6,9
Publicystyka	1218,5	16,4	483	7,0	1701,5	12,1
Film fabularny	3157,2	42,5	2396,5	34,8	5553,7	39,4
Film dokumentalny	474,7	6,4	602,2	8,7	1076,9	7,6
Rozrywka	197,6	2,6	590,6	8,6	788,2	5,6
Edukacja	191,7	2,5	165,7	2,4	357,4	2,5
Poradnictwo	41,4	0,5	296,2	4,3	337,6	2,4
Sport	420,2	5,6	475	6,9	895,2	6,3
Religia	123,7	1,6	35,3	0,5	159	1,1
Muzyka poważna	8,1	0,1	74,2	1,0	82,3	0,6
Muzyka rozrywkowa	213,7	2,9	415,1	6,0	628,8	4,5
Widowiska teatralne	52,5	0,7	45,5	0,6	98	0,7
Autopromocja, zwiastuny	230,7	3,1	191,7	2,8	422,4	3,0
Płatne elementy programu	570,8	7,6	465,7	6,7	1036,5	7,3

Z powyższego zestawienia wynika, że zarówno Program 1, jak i Program 2 zachowały charakter uniwersalny, bowiem w każdym z tych programów obecne były różne rodzaje audycji.

Informacja

Nazwa programu	Serwisy informacyjne	Transmisje, retransmisje z obrad Sejmu	Ogółem
godz.			
Program 1	520,3	6,9	527,2
Program 2	440,6	0,0	440,6
Razem	960,9	6,9	967,8

W 2004 roku nadawca publiczny dostarczył widzom informacji w podobnym wymiarze czasowym jak w latach ubiegłych.

Jesienią w Programie 1 zwiększono częstotliwość ukazywania się *Wiadomości* w ciągu dnia. W dni powszednie miały one 5 pełnych (godz. 08:00, 12:00, 15:00, 19:30 główne wydanie, 22:35) i 7 skróconych wydań. Ponadto w programie ukazywała się popołudniowa audycja informacyjna *Teleexpress*. Z Programu 1 zniknęły: serwis ekonomiczny *Biznes perspektywy* i *Monitor Wiadomości*.

Serwis ogólnoinformacyjny Programu 2, *Panorama*, ukazywał się cztery razy w ciągu dnia (godz. 13:00, 16:00, 18:30, 22:00) od poniedziałku do piątku, a w sobotę i niedzielę (do września ub. roku) dwa razy – o godzinie 18:30 i 22:00, w następnych miesiącach – tylko o godz. 22:00. Jesienią w Programie 2 zaczął się ukazywać w poniedziałki serwis informacyjny przygotowywany przez zespół redakcyjny *Panoramy* pt. *Kultura*, w którym prezentowano informacje o wydarzeniach kulturalnych tygodnia w kraju i za granicą. Jego celem było informowanie o nowych zjawiskach w sztuce oraz o artystach młodego pokolenia.

Publicystyka

Nazwa programu	Spoleczno-polityczna	Ekonomiczna	Kulturalna	Ogółem
godz.				
Program 1	441,8	172,5	604,2	1218,5
Program 2	223,7	4,2	255,1	483,0
Razem	665,5	176,7	859,3	1701,5

W Programie 1 udział audycji publicystycznych spadł w porównaniu z 2003 rokiem o 0,8 pkt. proc., zaś w Programie 2 wzrósł o 0,5 pkt. proc. W roku ubiegłym w audycjach publicystycznych najwięcej czasu w obu programach poświęcono na omawianie i komentowanie zjawisk i wydarzeń kulturalnych. W Programie 1 służyły temu audycje obecne w nim od wielu lat: *Rozmowy na czasie*, *Rozmowy na nowy wiek*, *Pegaz*, *Dobre książki*, *Książka na wiosnę, lato, jesień, zimę* oraz audycje wprowadzone do programu jesienią: *Wokół wielkiej sceny* (cykl poświęcony operze) i *Parapet* (cykl adresowany do młodzieży poświęcony wydarzeniom kulturalnym). Ponadto nadawca dbając o to, aby każde ważne wydarzenie kulturalne znalazło miejsce w programie, nadał relacje między innymi z XXIX Festiwalu Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni, Festiwalu Dialogu Czterech Kultur, Warszawskiego Festiwalu Filmowego, 49 Międzynarodowych Targów Książki.

W Programie 2 kontynuowano nadawanie dobrze znanych widzom cykli: *Kocham kino*, *Telewizyjne wiadomości literackie* oraz *Ogród sztuk*, *Camerata*, *Cafe kultura*. Nowością w programie był ukazujący się od jesieni magazyn *Ale jazda!* adresowany do młodego odbiorcy, prezentujący modną literaturę, muzykę, filmy kinowe i na DVD, architekturę i wzornictwo. Ponadto w Programie 2 ukazywały się również relacje z ważnych imprez kulturalnych (Festiwal Dialogu Czterech Kultur, Festiwal Nauki Polskiej, Nagroda Literacka Nike, Międzynarodowy Festiwal Autorów Zdjęć Filmowych - Camerimage, 25 Przegląd Piosenki Aktorskiej, X Festiwal Filmowy i Artystyczny w Kazimierzu – Lato Filmów, 44 Krakowski Festiwal Filmowy, Międzynarodowy Festiwal Teatralny Malta oraz festiwale filmowe w Wenecji, Cannes czy Berlinie).

Wydarzenia polityczne w Programie 1 były komentowane w dwóch nowych cyklach – *Prosto w oczy* (4 wydania w tygodniu) Moniki Olejnik oraz *Summa zdarzeń* (jedno wydanie w tygodniu) Jacka Żakowskiego. W pierwszym cyklu zaproszeni goście komentowali najważniejsze wydarzenie polityczne dnia, a w drugim wydarzenia mijającego tygodnia.

Tematyka społeczna była omawiana w nowym cyklu pt. *Debata* prowadzonym przez Kamila Durczoka oraz w cyklach ukazujących się od lat w Programie 1: *Raport Kryminalny Ktokolwiek widział ktokolwiek wie*, *Miedzy nami*, *Sprawa dla reportera*. Ponadto kontynuowano nadawanie obowiązkowej audycji *Forum*, w której przedstawiciele partii politycznych, ogólnokrajowych organizacji związków zawodowych i związków pracodawców mieli możliwość przedstawiania swoich stanowisk w węzłowych sprawach publicznych.

Tematyka ekonomiczna była omawiana przez ekspertów w cyklu *Plus minus* autorstwa Tadeusza Mosza.

Od września w Programie 1 przestały się ukazywać następujące audycje publicystyczne: *Oblicza mediów*, *Gość Jedyнки*, *Na żywo*, *Obraz niekontrolowany* oraz *Tygodnik polityczny Jedyнки*.

W Programie 2 pojawił się w kwietniu nowy cykl poświęcony sprawom społecznym - *Warto rozmawiać*, autorstwa Jana Pospieszalskiego, a we wrześniu cykl Sylwestra Latkowskiego *Nakręcona noc*, w którym omawiano również problemy społeczne, szczególnie ważne do ludzi młodych. Ponadto kontynuowano nadawanie ukazujących się od wielu lat

cykli: Barbary Czajkowskiej *Linia specjalna*, Andrzeja Turskiego *7 dni świat* (poświęcony tematyce międzynarodowej), *997* magazyn kryminalny, *Animals* i *Zwierzenia kontrolowane*. Od września w Programie 2 przestała się ukazywać audycja o aktualnych wydarzeniach kulturalnych *Jazda Kulturalna*.

Filmy fabularne

Nazwa programu	Film kinowy	Film telewizyjny	Animowany	Ogółem
godz.				
Program 1	829,0	2014,6	313,6	3157,2
Program 2	312,3	1982,2	102,0	2396,5
Razem	1141,3	3996,8	415,6	5553,7

Filmy fabularne w ubiegłym roku, podobnie zresztą jak w latach wcześniejszych, były podstawowym tworzywem konstruującym oba programy ogólnokrajowe. Ich udział w Programie 1 był wyższy o 1,3 pkt. proc. w stosunku do 2003 roku i wyniósł 42,5%. W Programie 1 oferowano widzom emitowane od lat seriale: *Moda na sukces*, *Plebania*, *Klan*, *Lokatorzy* oraz powtarzany serial *W labiryncie*.

Nowością wśród pokazywanych seriali był 12-odcinkowy serial kryminalny *Glina* w reżyserii Władysława Pasikowskiego i dwa seriale komediowe: *Stacyjka* w reżyserii Radosława Piwowarskiego i *Bulionerzy* w reżyserii Andrzeja Kostenki. Jednostkowe filmy fabularne prezentowano między innymi w cyklach: *W krainie dreszczowców*, *Okruchy życia*, *Uczta Kinomana*, *James Bond w Jedyńce*, *Hit na sobotę* i *Zakochana Jedyńka*.

W Programie 2 udział filmów fabularnych spadł o blisko 5 pkt. proc. w stosunku do 2003 r. W tym programie wśród zaprezentowanych filmów fabularnych najwięcej czasu wypełniły filmy telewizyjne. Spory odsetek wśród nich stanowiły seriale telewizyjne i telenowe - *M jak miłość*, *Na dobre i na złe*, *Złotopolscy* oraz powtarzany serial *Szpital na peryferiach II*. W ubiegłym roku telenowela *M jak miłość* biła rekordy oglądalności, gromadząc przed telewizorami np. w okresie 20 – 26 grudnia ponad 11 mln widzów. Repertuar filmowy Programu 2 był urozmaicony. Pokazano między innymi filmy sensacyjne, obyczajowe, przygodowe, psychologiczne, oparte na faktach historycznych, filmy akcji. Na uwagę zasługuje cykl: *Kocham Kino*, w którym od lat Grażyna Torbicka wraz z krytykiem filmowym Tadeuszem Sobolewskim prezentują widzom najciekawsze produkcje filmowe z całego świata poprzedzając je kompetentnym wprowadzeniem. W ubiegłym roku pokazano m.in. *Dekalog* (reż. Krzysztof Kieślowski), *Weekend* (reż. Brian Sweet), *O mały głos* (reż. Mark Herman), *Jak leci?* (reż. Gurinder Chadha), *Est-ouest* (reż. Regis Wargnier), *Buffalo Bill i Indianie* (reż. Robert Altman), *Ślepy zaulek* (reż. Spike Lee), *Życie jako śmiertelna choroba przenoszona drogą płciową* (reż. Krzysztof Zanussi), *Rok dwutysięczny i ani chwili dłużej* (reż. Arto Paragamian), *Mama* (reż. Dennis Jewstigniejew).

W obu programach obecne były filmy animowane, które przede wszystkim adresowano do dzieci i młodzieży. Odsetek filmów animowanych w Programie 2 zmniejszył się prawie o połowę w porównaniu z 2003 roku, zaś w Programie 1 nie zmienił się.

Kraje produkcji

Nazwa programu	Polska	pozostałe kraje europejskie	USA	Południowa Ameryka	Inna	Ogółem
godz.						
Program 1	808,3	735,6	1020,7	0	592,6	3157,2
Program 2	1274,7	230,4	502,6	1,6	387,2	2396,5
Razem	2083	966	1523,3	1,6	979,8	5553,7

W 2004 roku, po raz pierwszy od kilku lat, znacząco spadł w obu programach udział filmów fabularnych produkcji amerykańskiej (o 13,8 pkt. proc.). Filmy produkcji polskiej oraz pochodzące z innych krajów europejskich zajęły taki sam odsetek czasu emisji, jak w 2003 roku. Natomiast zdecydowanie wzrósł odsetek filmów (o 13,9 pkt. proc.) wyprodukowanych w innych krajach świata (kraje azjatyckie, Australia), co urozmaiciło ofertę filmową obu programów.

Film dokumentalny

Nazwa programu	Film popularnonaukowy	Telenowela dokumentalna	Reportaż	Ogółem
godz.				
Program 1	353,8	2,4	118,5	474,7
Program 2	456,7	25,4	120,1	602,2
Razem	810,5	27,8	238,6	1076,9

W ubiegłym roku łączny udział filmów dokumentalnych w każdym z programów zmniejszył się w stosunku do 2003 r. (o 0,6 pkt. proc.). W obu programach zwiększył się udział filmów popularnonaukowych, zaś zmniejszył reportaży i telenowel dokumentalnych. Filmy popularnonaukowe zarówno w Programie 1 jak i Programie 2 wypełniły 75% czasu emisji przeznaczonego na omawianą kategorię audycji.

W Programie 1 nadawca prezentował filmy popularnonaukowe w kilku cyklach: *Światowe dziedzictwo kultury*, *Zwierzęta świata* i *BBC w Jedyńce* (filmy przyrodnicze), a w Programie 2 – w cyklach: *National Geographic w Dwójce*, *Dzika przyszłość*, *Co ci dolega* i *Globert przedstawia niezwykle świat natury*.

Jesienią w Programie 1 nadawano nowy cykl *Miej świadomość*, w którym prezentowano filmy dokumentalne o najnowszej historii Polski. Reportaże w tym programie ukazywały się w cyklach: *Szerokie tory*, *Reportaż z Polski*, *Zawsze po 21*.

W Programie 2 wprowadzono nowy cykl dokumentalny *Wielcy rodacy*, w którym emitowano filmy przedstawiające sylwetki wybitnych Polaków (np. Jan Nowak-Jeziorański), ponadto wyemitowano seriale dokumentalne: *S jak szpieg*, *Komornicy*, *Zaklinaczka dzieci*, *Czy świat oszalał?* i telenowelę dokumentalną – *Kochaj mnie*.

Rozrywka

Nazwa programu	Widowiska estradowe	Kabaret satyra	Teleturnieje	Talk show	Reality show	Ogółem
godz.						
Program 1	124,3	52,5	5,2	15,6	0	197,6
Program 2	379,0	79,8	89,5	38,0	4,3	590,6
Razem	503,3	132,3	94,7	53,6	4,3	788,2

W ubiegłym roku, podobnie jak u latach poprzednich, nadawano w obu programach audycje rozrywkowe. Były to widowiska, kabarety, teleturnieje, talk show i reality show. Rozrywka zachowała swój udział w każdym z omawianych programów na poziomie 2003 roku. W Programie 2 było jej 3 razy więcej niż w Programie 1.

Jesienią do Programu 1 weszły nowe audycje: teleturniej *Kochamy polskie komedie*; *RetroTeyada*, w której odtwarzane były archiwalne występy kabaretu Tey; cykl audycji prezentujących dorobek wybitnego prestidigitatora *Magia Davida Copperfielda*. Ponadto w programie kontynuowano emitowanie audycji: *Jaka to melodia*, *Randka w ciemno*, *Śmiech warte*, *DTV Jacka Fedorowicza*,

W ofercie rozrywkowej Programu 2 pojawiły się dwa nowe talk show *Prokop i panny* i *Trójkąt damsko-męski*. Większość czasu przeznaczanego na rozrywkę wypełniono audycjami ukazującymi się od lat: *Familiada*, *Jeden z dziesięciu*, *Śpiewające fortepiany*, *Herbatka u Tadka*, *Szansa na sukces*, *Jaś Fasola*, *Spotkania z balladą*, *Kabaretony*, *Europa da się lubić*, *Tygodnik moralnego niepokoju*. Stałą pozycją rozrywkową tego programu nadal pozostawały benefisy.

Edukacja i poradnictwo

Nazwa programu	Audycje edukacyjne	Audycje poradnicze	Ogółem
godz.			
Program 1	191,7	41,4	233,1
Program 2	165,7	296,2	461,9
Razem	357,4	337,6	695

Podobnie jak w latach poprzednich, również w 2004 r. obecne były w obu programach ogólnokrajowych audycje edukacyjne i poradnicze. Odsetek audycji edukacyjnych w tych programach zwiększył się: w Programie 1 o 1 pkt. proc., a w Programie 2 o blisko 2 pkt. proc. Emitowane w Programie 1 audycje edukacyjne były produkowane na podstawie umów resortowych z MENiS, KBN i NFOŚ.

W obu programach obecne były audycje poradnikowe, których udział w Programie 1 zmniejszył się o 1,5 pkt. proc., a w Programie 2 – o 0,6 pkt. proc. W Programie 1 audycje poradnikowe ukazywały się w cyklicznych magazynach, takich jak, *Zdrowie*, *Lekarz Jedyński*, *Sekrety zdrowia*. Porad udzielano także w magazynie *Kawa czy herbata* (np. *Do tablicy*, *Skarbonka*, *Sceny domowe*). Udzielano także porad z zakresu ubezpieczeń, zdrowego żywienia, ogrodnictwa, opieki nad zwierzętami, urządzania wnętrz (*My, wy, oni*, *ZUS radzi i Kiosk przy Wspólnej*, *Rok w ogrodzie*, *Podaj łapę*, *Mieszkać z wyobraźnią*, *Kuchnia z Okrasą* czy *Zwierzowiec*).

W Programie 2 wśród audycji poradniczych pojawił się nowy cykl *Konsument* (inicjatywa UOKiK), którego celem było podniesienie świadomości konsumentów, zapoznanie z przysługującym im prawem, a także popularyzowanie racjonalnych wzorców konsumpcji. Ponadto w programie kontynuowano nadawanie cyklu *Podróże kulinarne R. Makłowicza*, *Przystanek praca* i *Znaki czasu*, w których udzielano porad m.in. kulinarnych, rynku pracy.

Sport

Nazwa programu	Serwisy i magazyny	Transmisje	Ogółem
godz.			
Program 1	111,2	309,0	420,2
Program 2	175,9	299,1	475,0
Razem	287,1	608,1	895,2

W stosunku do 2003 roku audycje sportowe miały nieco zwiększony udział w Programie 1 (o 0,8 pkt. proc.), więcej nadawano ich w Programie 2 (o 3 pkt. proc.). Na wzrost ten miały wpływ transmisje z odbywających się w Atenach Letnich Igrzysk Olimpijskich.

W Programie 1 w porównaniu z rokiem 2003 zmniejszył się udział serwisów i magazynów sportowych o 0,3 pkt. proc, wzrósł natomiast ich udział w Programie 2 (o 0,8 pkt. proc.). Zwiększyły swój udział w obu programach transmisje z imprez sportowych: w Programie 1 – o 1,1 pkt. proc., w Programie 2 – o 2,2 pkt. proc. W Programie 1

transmitowano między innymi: Turniej Czterech Skoczni, Puchar Świata w skokach narciarskich, Mistrzostwa Polski w skokach narciarskich, Mistrzostwa Świata w łyżwiarstwie figurowym na lodzie. W obu programach pokazywano mecze piłki nożnej, które odbywały się w ramach Ligii Mistrzów i Mistrzostw Europy Euro 2004.

W sierpniu, w czasie trwania Igrzysk Olimpijskich, w obu programach wprowadzono wielogodzinne bloki programowe: *Igrzyska Olimpijskie Ateny 2004*, w których prezentowano zmagania sportowców różnych dyscyplin.

W ubiegłym roku w każdym z programów ukazywał się co najmniej jeden codzienny serwis informacyjny poświęcony wydarzeniom sportowym: w Programie 1 – *Sportowy Express* i *Sport* (po głównym wydaniu *Wiadomości*), w Programie 2 – *Sport telegram*.

Audycje religijne

Nazwa programu	Audycje o tematyce religijnej	Transmisje mszy Św. i uroczystości religijnych	Audycje o innych religiach niż katolicka	Ogółem
	godz.			
Program 1	83,3	40,4	0	123,7
Program 2	28,9	2,5	3,9	35,3

W każdym z programów ogólnokrajowych były obecne audycje poświęcone religii. Ich udział w Programie 1 nieco wzrósł z porównania z 2003 rokiem. Powodem tego wzrostu było wprowadzenie do programu od września ubiegłego roku niedzielnej transmisji mszy św. Nadawano także nowy magazyn *Miedzy ziemią a niebem* (składający się z transmisji z Watykanu modlitwy Anioł Pański i audycji *Z życia Kościoła*) Ponadto w programie kontynuowano nadawanie cyklicznej audycji *Ziarno*, adresowanej do dzieci i młodzieży.

W Programie 2 udział audycji poświęconych religii nie uległ zmianie – ukazywały się obecne od lat w programie, dwie audycje: *Słowo na niedzielę* i *Znaki czasu*.

Muzyka poważna

W Programie 1 muzykę poważną nadawano bardzo rzadko. W ciągu całego roku poświęcono jej zaledwie 8 godzin (o 3 godziny więcej niż w 2003 roku). W programie transmitowano m. in. jeden z koncertów Wielkanocnego Festiwalu Ludwiga von Beethovena oraz koncert towarzyszący Festiwalowi Dialogu Czterech Kultur.

W Programie 2 muzyka poważna zmniejszyła swój udział o 0,4 pkt. proc., co w przypadku tej pozycji programowej było spadkiem znaczącym. W tym programie na prezentację muzyki poważnej przeznaczono 74,2 godziny. Raz w miesiącu w stałym paśmie w niedzielę prezentowano spektakle baletowe. Incydentalnie transmitowano albo odtwarzano wcześniej zarejestrowane koncerty muzyki poważnej.

Widowiska teatralne

W porównaniu z 2003 r. liczba godzin emisji przeznaczonych na widowiska teatralne nie uległa zmianie. Przedstawienia ukazywały się w ramach poniedziałkowego *Teatru Telewizji* i niedzielnego *Studia Teatralnego Dwójki*. W ubiegłym roku zmieniła się godzina rozpoczęcia emisji *Teatru Telewizji* – do września godzina ta była ruchoma, a od września spektakle teatralne nadawano o godzinie 20:30. Prezentowano klasyczną i współczesną dramaturgię polską i obcą. Łącznie pokazano 36 spektakli. Wśród nich dominowały inscenizacje dramaturgów współczesnych. Zaprezentowano między innymi: *Ślub*, *Transatlantyk*, *Ferdynand* i *Iwonę księżniczkę Burgunda* W. Gombrowicza, dramaty

współczesne: *Fryzjer* M. Pieprzycy, *Kapielisko Ostrów* P. Huelle, *Księżę nocy*, M. Nowakowskiego, *Wesołe miasteczko* M. Pruchniewskiego. W Programie 2 przedstawiono 22 spektakle dramaturgów współczesnych (m.in. *Łamigłówka* Ł. Wyleżałka, *Muchy* A. Stasiuka, *Lucja i jej dzieci* M. Pruchniewskiego).

Muzyka rozrywkowa

W każdym z omawianych programów udział muzyki rozrywkowej pozostawał na poziomie z 2003 roku. W Programie 1 transmitowano między innymi koncerty z Festiwalu Polskiej Piosenki w Opolu, Festiwalu Piosenki w Sopocie, ze Studenckiego Festiwalu Piosenki w Krakowie, z Przeglądu Piosenki Aktorskiej.

W Programie 2 ukazywały się dwa cykle prezentujące wykonania utworów muzyki rozrywkowej: *30 ton lista, lista przebojów* i *Wideoleka dorosłego człowieka*. Incydentalnie były emitowane koncerty (koncert Tomasza Stańki, koncert Pata Metheny'ego, koncert Bobby'ego McFerrina, Koncert Ogólnopolskiego Przeglądu Piosenki Autorskiej).

Audycje dla dzieci i młodzieży

Podobnie jak w latach ubiegłych Telewizja Polska miała bogatą ofertę adresowaną do dzieci i młodzieży. W Programie 1 do tej grupy wiekowej kierowano audycje edukacyjne, rozrywkowe, religijne, widowiska teatralne i filmy fabularne. Wymienione rodzaje audycji zajęły 744,3 godziny, co stanowiło 10% rocznego programu. Wielkość ta oznacza, w stosunku do 2003 r., spadek (o 1 pkt. proc.) tej kategorii audycji w programie.

Programie 1 do tej grupy odbiorców kierował następujące cykle: *5-10-15, Teleranek, Jedyneczka, Budzik, Lippy&Messy, Bajeczki Jedyneczki, Walt Disney przedstawia*. Największy odsetek wśród audycji dla dzieci i młodzieży przypadł na filmy fabularne (6,1% rocznego programu). Od września zaprzestano nadawania audycji cyklicznej *Rower Błażeja*, adresowanej do młodzieży w wieku licealnym.

Oferta Programu 2 adresowana do tej grupy odbiorców była skromniejsza i mniej urozmaicona. Złożyły się na nią: edukacja, przedstawienia teatralne i filmy fabularne. W Programie 2 audycje te wypełnił 260,2 godz., co stanowiło 3,7% rocznego czasu nadawania, w tym 3% zajęły filmy fabularne.

Integralną częścią Programu 2 było pasmo rozłączone, w którym nadawano programy oddziałów terenowych TVP SA. Strukturę tych programów przedstawia tabela poniżej.

Rodzaje audycji	Produkcja własna OTV	Produkcja inna	Razem	
	Godz.		%	
Informacja	1604,6	0	1604,6	66,8
Publicystyka	280,4	13,9	294,3	12,2
Edukacja	16,2	0	16,2	0,6
Poradnictwo	10,0	4,1	14,1	0,6
Religia	6,7	0,0	6,7	0,3
Film dokumentalny	16,1	0,9	17,0	0,7
Muzyka rozrywkowa	1,1	1,2	2,3	0,1
Rozrywka	9,6	0,0	9,6	0,4
Sport	23,1	0,0	23,1	0,9
Autoprom. Zapowiedzi,	207,9	1,5	209,4	8,7
Reklama	133,6	57,6	191,2	7,9
Inne	10,3	0,8	11,1	0,4
Razem	2319,6	80,0	2399,6	100,0

Oddziały terenowe w paśmie rozłączonym Programu 2 nadały łącznie 2399,6 godz. programu własnego (w tym produkcja własna zajęła 2319,6 godz., a produkcja inna 80 godzin). Każdy z oddziałów terenowych wyemitował w tym paśmie ok. 200 godz. programu. Programy te nadawano w dni powszednie od 17:50 do 18:30, a w weekendy od 18:00 do 18:30. Programy w paśmie rozłączonym miały charakter **informacyjno – publicystyczny**. Audycje informacyjne i publicystyczne zajęły 79,1% rocznego czasu emisji programów nadawanych w tym paśmie.

Podsumowując, w 2004 roku nadawca preferował te same rodzaje audycji co w latach poprzednich.

Preferowane rodzaje audycji w Programie 1 i Programie 2

Program 1	Program 2
Film fabularny 42,5%	Film fabularny 34,8%
Informacje i publicystyka 23,5%	Rozrywka i muzyka rozrywkowa 14,6%
Film dokumentalny 6,4%	Informacja i publicystyka 13,4%

Spośród wymienionych audycji filmy fabularne pozostały podstawowym i najważniejszym tworzywem każdego z programów, zajmując w każdym z nich najwięcej czasu. Taki ich udział utrzymuje się w obu programach od blisko 10 lat i wykazuje stałą tendencję wzrostową.

Udział informacji i publicystyki w Programie 1 był o 10 punktów procentowych większy niż w Programie 2, zaś rozrywki i muzyki rozrywkowej o 9 punktów procentowych mniejszy. Biorąc pod uwagę jedynie udziały wymienionych rodzajów audycji w obu programach można było dostrzec, że oba programy zbytnio ze sobą nie rywalizowały, a raczej starały się wzajemnie dopełniać – jeśli w Programie 2 preferowana była rozrywka, to z kolei w Programie 1 informacja i publicystyka.

TVP 3 Regionalna

Program TVP 3 Regionalna ma charakter wyspecjalizowany: informacyjno-publicystyczny. Rozpowszechniany jest w 12 odmianach przez oddziały terenowe TVP SA. Każda odmiana tego programu skonstruowana jest z **programu wspólnego i programu własnego tzw. pasm rozłączonych**. Program do tych pasm dla każdej z 12 odmian TVP 3 Regionalna tworzy inny oddział terenowy.

Program wspólny TVP 3 Regionalna

W ubiegłym roku liczba godzin emisji programu TVP 3 Regionalna w stosunku do 2003 r. zmniejszyła się o 5,7%. Udział programu wspólnego w TVP 3 Regionalna spadł o 1,4 pkt. proc. w porównaniu z 2003 r.. Oznacza to, że o tę wielkość zwiększyły swój udział programy oddziałów terenowych rozpowszechniane w pasmach rozłączonych.

Udział audycji w programie wspólnym TVP 3 Regionalna w 2004 roku

Rodzaj audycji	godz.	%
Informacja	1877,4	33,8
Film fabularny	901,3	16,2
Publicystyka	664,6	12,0

Film dokumentalny	566,4	10,2
Płatne elementy	513,9	9,3
Sport	295,9	5,3
Poradnictwo	249,0	4,5
Autopromocja	232,3	4,2
Muzyka rozrywkowa	162,5	2,9
Religia	42,8	0,8
Edukacja	20,2	0,4
Muzyka poważna	17,9	0,3
Rozrywka	5,1	0,1
Razem	5549,3	100,0

W 2004 roku, podobnie jak w latach poprzednich, w programie wspólnym największy udział miały audycje informacyjne. Zająły one jedną trzecią rocznego czasu emisji tego programu. W stosunku do 2003 r. ich udział w programie zmniejszył się minimalnie (o 0,6 pkt. proc.). Najważniejszą **audycją informacyjną** tego programu nadal pozostawał *Kurier*. Ukazywał się od poniedziałku do piątku 15 razy na dobę (co godzinę między 7:30 a 22:30), z wyjątkiem dni, w których transmitowano obrady Sejmu RP. Wtedy liczba wydań tej audycji w ciągu dnia zmniejszała się do sześciu. W dni weekendowe *Kurier* miał niewiele mniej wydań niż w dni powszednie (od 12 do 13). Przy konstruowaniu serwisów informacyjnych wykorzystywano również materiały zrealizowane w oddziałach terenowych.

W TVP 3 Regionalna obok wspomnianych transmisji z obrad Sejmu nadawano obrady sejmowych komisji śledczych (tzw. sprawa Rywina oraz PKN ORLEN). Ponadto w programie ukazywał się *Kurier gospodarczy* i *Kurier sportowy* (od poniedziałku do piątku) oraz *Kurier Kulturalny* (w pierwszej połowie roku, od wtorku do piątku), zaś w dni weekendowe serwis informacyjny dostarczający informacji o regionalnych wydarzeniach kulturalnych – *Regiony kultury*.

Nadal istotny udział w programie wspólnym miał **film fabularny**, choć jego udział w ubiegłym roku zmniejszył się o 5,1 punktu procentowego w porównaniu z 2003 rokiem. Filmy fabularne miały zarezerwowane stałe miejsce w programie (od poniedziałku do piątku w paśmie między godziną 9:40 – 10:30 oraz w paśmie 15:00 – 15:25). Emitowane były tylko w te dni, w które nie odbywały się posiedzenia Sejmu. Ponadto filmy te były prezentowane codziennie w paśmie po godzinie 23:00, a w weekendy nadawano je w pasmach 10:35 – 11:25 oraz 18:50 – 19:30. Wśród wyemitowanych filmów fabularnych 70% czasu wypełniły filmy produkcji polskiej, a 17,5% filmy wyprodukowane w innych krajach europejskich.

Udział **audycji publicystycznych** w programie wspólnym w porównaniu z 2003 rokiem wzrósł o 1 punkt procentowy. W audycjach tych komentowano fakty i wydarzenia społeczne, polityczne, ekonomiczne i kulturalne. Najwięcej czasu emisji, podobnie jak w 2003 roku, poświęcono tematyce społecznej. Przeznaczono na nią 9,9% rocznego czasu emisji. Publicystyce politycznej poświęcono 1,1% rocznego czasu emisji programu, kulturalnej – 0,6%, a ekonomicznej – 0,4%. Publicystyka kulturalna w tym programie koncentrowała się przede wszystkim na prezentowaniu nowych pozycji książkowych. Omawiano je w ukazującej się raz w tygodniu audycji *Książka tygodnia* i *Książka dla malucha* oraz raz w miesiącu audycji *Książka miesiąca*. Codziennie (z wyjątkiem weekendów) ukazywały się w programie audycje publicystyczne, w których omawiano zarówno tematy polityczne jak i społeczne: *Gość dnia* (pasmo poranne), *Rozmowa dnia* (pasmo popołudniowe) oraz *Telekurier*, *Echa dnia* i *To jest temat* (pasmo wieczorne). W soboty ukazywał się magazyn *Świat* (tematyka międzynarodowa), *Przegląd gospodarczy* (magazyn gospodarczy), *Eurotel* (tematy dotyczące Unii Europejskiej), *Kowalski i Schmidt* (współpraca i stosunki polsko-niemieckie) *Kwartet Wyszehradzki*, *Młodzież kontra* oraz *Bilans Trójki*, w niedzielę – *Rozmowy M.F. Rakowskiego* albo *Z Wałęsą na rybach* oraz *Od*

niedzieli do niedzieli (tematyka społeczna). Jak widać wachlarz podejmowanych problemów był szeroki. Każdy z wymienionych tytułów był przynajmniej raz w tygodniu powtarzany.

Udział **filmów dokumentalnych** w programie w stosunku do 2003 roku zmniejszył się o 3,5 pkt proc. Na ofertę tę złożyły się reportaże (5,5% rocznego czasu emisji), telenowele dokumentalne (2,6% rocznego czasu emisji) i filmy popularnonaukowe (2,2% rocznego czasu emisji). Filmy dokumentalne miały – podobnie jak audycje publicystyczne – stałe miejsce w programie. Jeśli nie transmitowano obrad Sejmu, emitowano je systematycznie: w dni robocze dwukrotnie w ciągu doby (godz.: 9:00 – 9:25 i 12:35 – 13:25), oraz dodatkowo we wtorki i piątki po godzinie 23:00. Prezentowane były między innymi następujące seriale dokumentalne: *Żyjąca Europa, Na drogach i bezdrożach Afryki, Początki Europy, Na pierwszych stronach gazet, Ginące światy, Filmówka, Na skrzydłach Ikara, Podstawy gry na perkusji* oraz 60-odcinkowy serial produkcji USA *Gwiazdy Hollywoodu*. Natomiast w pierwszej połowie ubiegłego roku w soboty prezentowano między innymi reportaże z imprez muzycznych (w paśmie 11:45 – 12:15), a od jesieni przedstawiono 8-odcinkową telenovelę dokumentalną *Dusza kresowa*.

W ubiegłym roku wzrósł w porównaniu z 2003 r. w programie o 1,9 pkt proc. udział **audycji sportowych**. Transmisje imprez sportowych wypełniły 4,6% rocznego programu wspólnego. Miały stałe miejsce w programie: ukazywały się w soboty w paśmie 13:30 – 15:25, a w niedziele - 19:50 – 20:27. Pokazywano między innymi mecze koszykówki Era Basket Liga, mecze siatkówki Puchar Polski i Puchar CEV oraz Igrzyska Olimpijskie Ateny 2004. Audycje omawiające wydarzenia sportowe zajęły 0,7% rocznego programu i prezentowano je w soboty w paśmie 19:50 – 20:00 (*Gwiazdy sportu*). Codziennie obecna była w programie wspólnym audycja informacyjna *Kurier sportowy*.

Udział **audycji poradniczych** wzrósł w porównaniu z 2003 r. o 3,3 pkt proc. Nie były to jednak oryginalne produkcje dla TVP 3 Regionalna, tylko powtórzenia cykli, których premiery nadano w Programie 1 albo Programie 2. Udzielano porad dotyczących zdrowia, urządzania wnętrz, ubezpieczeń, turystyki. Audycje te nadawano systematycznie, w stałych cyklach tematycznych (*Bądź zdrow, Mieszkać z wyobraźnią, Kiosk przy Wspólnej, ZUS radzi, Telewizyjny przewodnik po kraju: Para w Polskę*).

Audycje religijne zwiększyły swój udział w programie o 0,3 punktu procentowego w porównaniu z 2003 r. Zajęły po 0,4% rocznego czasu emisji. W równych częściach wypełniały je audycje informacyjne i edukacyjne oraz transmisje z uroczystości religijnych. Stałe miejsce w programie miał cykl *Wierzę, wątpię, szukam*, który premierowe pokazy miał w OTV Warszawa.

W roku ubiegłym **muzyka rozrywkowa** miała udział 2,9% rocznego programu - o 0,4 pkt proc. więcej niż w 2003 r. Systematycznie ukazywał się m.in. magazyn muzyczny *Muzyka – łączy pokolenia?* oraz nadawano – choć rzadko - wykonania utworów muzyki rozrywkowej. Z kolei **audycje rozrywkowe** minimalnie zmniejszyły swój udział w programie w porównaniu z 2003 r. z 0,4% do 0,1%. Nadawano m.in. między innymi audycje cykliczne: *Niemożliwe? Możliwe z Davidem Copperfieldem* (występy prestidigitatora Davida Copperfielda) i talk show *Odcienie sukcesu*.

W porównaniu z 2003 r. **muzyka poważna** nie zmieniła swojego udziału w programie. Kontynuowano nadawanie audycji ukazującej się od lat pt. *Od arii do piosenki*, w której prezentowane były wykonania najbardziej znanych arii operowych. Sporadycznie transmitowano lub odtwarzano koncerty (np. koncert w ramach Muzycznego Festiwalu w Łańcucie).

Udział **autopromocji, zapowiedzi i oprawy programu** zmniejszył się o 0,3 punktu procentowego w stosunku do 2003 r., zaś **reklamy** wzrósł o 2,5 punktu procentowego.

W 2004 r. audycje wyprodukowane przez oddziały terenowe Telewizji Polskiej SA wypełniły 51,2% programu wspólnego TVP 3 Regionalna, audycje wytworzone centralnie – 36,6%, a wyprodukowane przez producentów zewnętrznych (polskich i zagranicznych) – 12,2%.

Program pasm rozłączonych TVP 3 Regionalna

W ubiegłym roku 12 oddziałów terenowych Telewizji Polskiej rozpowszechniło łącznie 14167,7 godziny programów samodzielnie zestawianych, które były częścią programu TVP 3 Regionalna. W stosunku do 2003 roku czas emisji tych programów wzrósł w 2004 r. o 318,5 godziny, czyli o 2,2%.

Programy pasm rozłączonych w 12 odmianach TVP 3 Regionalna w 2004 roku z podziałem na rodzaje audycji

Oddziały Terenowe	Roczny czas nadawania programu własnego		Informacja		Publicystyka		Edukacja		Poradnictwo	
	godz.		godz.	%	godz.	%	godz.	%	Godz.	%
OTV Białystok	1107,0		317,7	28,7	308,9	27,9	109,5	9,9	7,1	0,6
OTV Bydgoszcz	1283,7		342,6	26,7	427,0	33,3	45,8	3,6	6,7	0,5
OTV Gdańsk	1199,8		375,1	31,3	443,1	36,9	4,0	0,3	12,8	1,1
OTV Katowice	1267,5		336,9	26,6	309,4	24,4	70,3	5,5	21,3	1,7
OTV Kraków	1137,0		319,1	28,1	365,9	32,2	50,5	4,4	88,8	7,8
OTV Lublin	1092,1		227,7	20,8	264,5	24,2	0,0	0,0	0,0	0,0
OTV Łódź	1246,9		265,0	21,3	289,3	23,2	81,0	6,5	119,4	9,6
OTV Poznań	1333,3		419,7	31,5	268,7	20,2	76,2	5,7	3,1	0,2
OTV Rzeszów	1057,0		341,1	32,3	271,7	25,7	6,7	0,6	0,0	0,0
OTV Szczecin	1092,0		269,8	24,7	403,0	36,9	11,5	1,1	55,8	5,1
OTV Warszawa	1241,2		351,0	28,3	177,8	14,3	0,0	0,0	169,9	13,7
OTV Wrocław	1110,2		353,1	31,8	190,1	17,1	20,1	1,8	19,7	1,8
Razem	14167,7		3918,8	27,7	3719,4	26,3	475,6	3,4	504,6	3,6

Oddziały Terenowe	Religia		Film dokumentalny		Film fabularny		Widowiska teatralne		Muzyka poważna	
	Godz.	%	godz.	%	Godz.	%	godz.	%	godz.	%
OTV Białystok	130,2	11,8	42,7	3,9	0,0	0,0	0,0	0,0	5,8	0,5
OTV Bydgoszcz	63,4	4,9	78,5	6,1	0,0	0,0	0,0	0,0	4,2	0,3
OTV Gdańsk	43,1	3,6	56,7	4,7	0,0	0,0	2,1	0,2	1,9	0,2
OTV Katowice	39,4	3,1	38,8	3,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,5	0,0
OTV Kraków	74,2	6,5	56,4	5,0	0,0	0,0	1,0	0,1	0,0	0,0
OTV Lublin	33,9	3,1	175,1	16,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
OTV Łódź	32,8	2,6	97,9	7,9	19,2	1,5	0,0	0,0	0,0	0,0
OTV Poznań	41,4	3,1	89,6	6,7	1,5	0,1	0,0	0,0	8,0	0,6
OTV Rzeszów	105,9	10,0	97,8	9,3	0,0	0,0	0,0	0,0	32,9	3,1
OTV Szczecin	24,9	2,3	37,0	3,4	0,0	0,0	0,0	0,0	5,2	0,5
OTV Warszawa	105,2	8,5	122,4	9,9	1,7	0,1	0,0	0,0	0,1	0,0
OTV Wrocław	23,5	2,1	87,7	7,9	46,7	4,2	0,6	0,1	7,4	0,7
Razem	717,9	5,1	980,6	6,9	69,1	0,5	3,7	0,0	66,0	0,5

Oddziały Terenowe	Muzyka rozrywkowa		Rozrywka		Sport		Autopromocja		Reklama	
	Godz.	%	godz.	%	godz.	%	godz.	%	godz.	%
OTV Białystok	19,5	1,8	0,0	0,0	20,1	1,8	115,7	10,5	29,8	2,7
OTV Bydgoszcz	45,5	3,5	15,4	1,2	58,1	4,5	126,0	9,8	70,5	5,5
OTV Gdańsk	16,6	1,4	10,2	0,9	42,8	3,6	105,4	8,8	86	7,2
OTV Katowice	128,1	10,1	7,9	0,6	68,9	5,4	92,9	7,3	153,1	12,1
OTV Kraków	4,8	0,4	0,0	0,0	49,8	4,4	82,8	7,3	43,7	3,8
OTV Lublin	9,9	0,9	48,4	4,4	78,7	7,2	225,4	20,6	28,5	2,6
OTV Łódź	20,1	1,6	47,3	3,8	44,3	3,6	164,0	13,2	66,6	5,3
OTV Poznań	47,9	3,6	23,7	1,8	164,2	12,3	85,5	6,4	103,8	7,8
OTV Rzeszów	28,0	2,6	15,0	1,4	81,8	7,7	49,0	4,6	27,6	2,6
OTV Szczecin	38,6	3,5	17,1	1,6	70,2	6,4	96,0	8,8	62,9	5,8
OTV Warszawa	71,0	5,7	17,1	1,4	23,3	1,9	102,4	8,3	99,3	8,0
OTV Wrocław	5,0	0,5	93,4	8,4	73,3	6,6	87,8	7,9	101,8	9,2
Razem	435,0	3,1	295,5	2,1	775,5	5,5	1332,9	9,4	873,6	6,2

W 2004 roku w programach oddziałów terenowych emitowanych w pasmach rozłączonych udział **audycji informacyjnych** w stosunku do 2003 roku zmniejszył się minimalnie (o 0,5 pkt proc.). Najwięcej czasu emisji na audycje informacyjne przeznaczyły w ubiegłym roku oddziały terenowe w Rzeszowie (32,3%), Wrocławiu (31,8%), Poznaniu (31,5%) i Gdańsku (31,3%). W programie każdego oddziału terenowego ukazywało się w ciągu dnia kilka wydań dzienników. Oddziały terenowe w Poznaniu, w Krakowie i w Gdańsku, oprócz audycji informacyjnych dotyczących ich regionów, realizowały dodatkowo audycje dla województw sąsiednich, w których Telewizja Polska SA nie utworzyła oddziałów terenowych. Były to następujące audycje: *Teleskop Lubuski* dla woj. lubuskiego, *Kronika Świętokrzyska* dla woj. świętokrzyskiego i *Panorama Warmii i Mazur* dla woj. warmińsko-mazurskiego.

Udział **audycji publicystycznych** był zbliżony do udziału w 2003 r. (zmniejszył się zaledwie o 0,2 pkt proc). Każdy z oddziałów terenowych miał w swojej ofercie przynajmniej jedną audycję publicystyczną, w której omawiano komentowano, analizowano aktualne wydarzenia społeczne, polityczne, ekonomiczne, kulturalne w regionie. W programie OTV Białystok ukazywały się cykliczne audycje publicystyczne: *Gość dnia*, *Punkt widzenia*; w OTV Bydgoszcz – *Rozmowa dnia*; w OTV Gdańsk – *Gość Trójki*, *Gdański dywanik*; w OTV Katowice – *Porozmawiajmy*; w OTV Kraków - *Tematy dnia*; w OTV Lublin - *Gość Trójki*, *Reporterzy TVP 3 zapraszają*; w OTV Łódź - *Rozmowa dnia*; w OTV Poznań – *Wydarzenia i opinie*; w OTV Rzeszów – *Interwencje*, *Aktualności*, *Punkt widzenia – debata regionalna*; w OTV Szczecin – *Gość Trójki*; w OTV Warszawa – *Wywiad Kuriera*; w OTV Wrocław – *Supertrójka*, *Gość dnia*. Wśród audycji publicystycznych najwięcej czasu poświęcono tematyce społecznej. Zajęła ona w tych programach 15,1% ich rocznego czasu nadawania. Na publicystykę kulturalną przeznaczono – 6,6%, na polityczną – 2,6%, a na ekonomiczną – 1,8% czasu w skali roku.

W 2004 roku **filmy dokumentalne** znacznie zmniejszyły swój udział w programach pasm rozłączonych. W stosunku do 2003 roku ich udział był niższy o 3,5 pkt. proc. Reportaże wypełniły 5,8% rocznego czasu emisji 12 programów tworzonych przez oddziały terenowe. Największy udział miały one w programach: OTV Lublin (13,5%), OTV Rzeszów (9,2%), OTV Wrocław (7,3%), OTV Poznań (6,6%) i OTV Bydgoszcz (6,1%). Filmy popularnonaukowe zajęły 1,1% rocznego czasu emisji tych programów. Były one obecne tylko w programach 8 oddziałów terenowych. Największy udział miały one w programach:

OTV Warszawa (5,5%), OTV Łódź (2,9%) i OTV Lublin (2,5%). Telenowele dokumentalne nadawały tylko dwa oddziały – w Poznaniu (0,1%) i we Wrocławiu (0,1%).

Udział **audycji religijnych** rozpowszechnianych w pasmach rozłączonych pozostał na poziomie roku 2003 r. W programach wszystkich oddziałów terenowych, z wyjątkiem Bydgoszczy, obecne były cykliczne audycje poświęcone religii katolickiej, w których omawiano i informowano o aktualnych wydarzeniach w kościele katolickim. Zająły one łącznie 2,9% rocznego czasu emisji programów. W programie OTV Białystok ukazywał się regularnie magazyn katolicki *Pod Twoją obronę*, w OTV Gdańsk audycja *Słowo o Ewangelii* oraz magazyn ekumeniczny *Świat zamieszany*, w OTV Katowice *Z życia Kościoła*, w OTV Kraków *Wiara i życie*, w OTV Łódź *Magazyn katolicki*, w OTV Poznań *Źródło*, w OTV, w OTV Szczecin *Arka*, OTV Wrocław *W kręgu wiary*, OTV Warszawa *Kościół i świat* i *Wierzę, wątpię, szukam*. Ponadto w programach niektórych oddziałów terenowych transmitowano raz w tygodniu mszę św. (1,7% rocznego czasu emisji). Były one obecne w programach następujących oddziałów terenowych: w Białymstoku, Bydgoszczy, Krakowie, Rzeszowie i Warszawie. W programie oddziału terenowego w Białymstoku nadawano magazyn *U źródeł wiary*, adresowany do zamieszkałych na Podlasiu wyznawców religii prawosławnej. W programie tego oddziału audycje poświęcone innym religiom niż katolicka zajęły 3,3% rocznego programu. Tego rodzaju audycje obecne były również w programach oddziałów w Gdańsku (0,4%), Rzeszowie (1,5%) i Wrocławiu (0,1%), lecz ich udział nie był tak widoczny jak w programie OTV Białystok.

Minimalnie zwiększyły swój udział w programach oddziałów terenowych **audycje sportowe**. W stosunku do 2003 r. ich udział wzrósł o 0,4 pkt proc. Informowano, omawiano i analizowano wydarzenia sportowe oraz transmitowano rozgrywki sportowe. Najwięcej czasu emisji poświęciły na tego rodzaju transmisje oddziały terenowe w: Poznaniu (5,2%), Wrocławiu (2,5%), Katowicach (3,1%), Rzeszowie (1,8%) i Szczecinie (1,8%). Natomiast na audycje, w których informowano i omawiano wydarzenia sportowe najwięcej czasu przeznaczyły oddziały w: Poznaniu (7,1%), Lublinie (6,8%), Rzeszowie (5,9%) i Szczecinie (4,7%).

W 2004 r. **audycje edukacyjne** zajęły 3,4% czasu emisji programów oddziałów terenowych. W porównaniu z 2003 r. oznacza to wprawdzie wzrost udziału tych audycji, lecz jest to jedynie wzrost statystyczny, bowiem w programach oddziałów terenowych nie było żadnych audycji, które realizowałyby program szkolny zatwierdzony przez MENiS.

Udział **audycji poradniczych** w programach pasm rozłączonych wzrósł o 1,3 punktu procentowego. Najwięcej czasu emisji poświęcono tym audycjom w oddziałach terenowym w: Warszawie (13,7%), w Łodzi (9,6%), w Krakowie (7,8%) i w Szczecinie (5,1%). Audycje poradniczych nie miały w swoim programie oddziały terenowe w Rzeszowie i Lublinie.

Udział **muzyki poważnej** w porównaniu z 2003 r. wzrósł zaledwie o 0,1 punktu procentowego. Cykliczne audycje poświęcone muzyce poważnej nadawały oddziały terenowe w Poznaniu (*Warsztaty operowe* – audycja ukazywała się przez 8 miesięcy) i w Białymstoku (*Pro musica* – audycja ukazywała się do lipca ub. r.). Najwięcej czasu na audycje poświęcone wydarzeniom muzycznym przeznaczył oddział terenowy w Rzeszowie (3,1% rocznego czasu nadawania). W programie tego oddziału, jak co roku, obecne były relacje z Muzycznego Festiwalu w Łąncucie, który jest najważniejszą imprezą muzyczną na Podkarpaciu. Ponadto relacje z odbywającego się co roku Bydgoskiego Festiwalu Operowego oraz z Bydgoskiego Festiwalu Muzycznego ukazały się w programie oddziału terenowego w Bydgoszczy, a relacje z Międzynarodowego Festiwalu *Hajnowskie Dni Muzyki Cerkiewnej* w programie OTV w Białymstoku.

Udział **muzyki rozrywkowej** w programach oddziałów terenowych wzrósł w porównaniu z 2003 r. minimalnie (o 0,2 pkt proc.). Była ona obecna w programach wszystkich oddziałów. Nadawano zarówno audycje dotyczące wydarzeń w muzyce

rozrywkowej oraz transmisje koncertów zespołów wykonujących muzykę popularną. Najwięcej czasu na audycje, w których omawiano wydarzenia związane z muzyką rozrywkową przeznaczyły oddziały terenowe w Warszawie (5,5%), Katowicach (3,8%), Szczecinie (3,5%) i Bydgoszczy (3,5%). Wykonania utworów muzyki rozrywkowej prezentowały w swoich programach wszystkie oddziały terenowe, z wyjątkiem Szczecina i Bydgoszczy. Najwięcej czasu na ich prezentację przeznaczyły oddziały terenowe w Katowicach (6,3%) i Poznaniu (3,6%).

Udział **audycji rozrywkowych** w porównaniu z 2003 r. spadł minimalnie – o 0,5 pkt. proc. Najwięcej czasu emisji na audycje rozrywkowe poświęciły oddziały terenowe we Wrocławiu (8,4%), w Lublinie (4,4%) i w Łodzi (3,8%). Nadawano głównie talk show, kabarety, widowiska estradowe i teleturnieje. Tego rodzaju audycji nie emitowały oddziały w Białymstoku i Krakowie.

Filmy fabularne były nadawane, podobnie jak w 2003 roku, przez oddziały we Wrocławiu (4,2%) i Łodzi (1,5% rocznego czasu emisji programu). W ubiegłym roku dołączyły do nich 2 nowe oddziały w Poznaniu (0,1%) i Warszawie (0,1%). W porównaniu z 2003 rokiem w programach pasm rozłączonych nastąpił nieznaczny spadek udziału filmów fabularnych – o 0,2 pkt. proc.

W ubiegłym roku większość oddziałów terenowych nie nadawało **widowisk teatralnych**. Wyjątek stanowiły oddziały w Gdańsku (w ciągu roku wyemitował 2,1 godz. przedstawień teatralnych), w Krakowie (przeznaczono na nie 1 godzinę), i Wrocławiu (przeznaczono w ciągu roku 0,6 godz.).

Oddziały terenowe w 2004 r. w pasmach rozłączonych przywiązywały dużą wagę do **autopromocji, oprawy i zapowiedzi**. Średnio w tych w programach przeznaczano te elementy programu 9,4% rocznego czasu nadawania. Najwięcej na autopromocję poświęciły oddziały w Lublinie (20,6%), Łodzi (13,2%), Białymstoku (10,5%) i Bydgoszczy (9,8%).

W porównaniu z 2003 rokiem udział **reklamy** wzrósł minimalnie (o 0,1 pkt. proc.). Najwięcej czasu reklam nadawały oddziały terenowe w: Katowicach (12,1%), Wrocławiu (9,2%) i Warszawie (8%).

W ubiegłym roku, podobnie jak w 2003 r., programy 12 oddziałów terenowych nadane w tzw. pasmach rozłączonych w 92% były zestawiane z audycji samodzielnie wyprodukowanych przez oddziały. W całości swój program z audycji własnych produkcji zestawiały oddziały w: Krakowie, Rzeszowie i Szczecinie. Najwięcej audycji wyprodukowanych centralnie miał w swoim programie oddział terenowy w Białymstoku (12,1%), a audycji producentów zewnętrznych oddziały w: Warszawie (11,1%), Bydgoszczy (11,2%) i Poznaniu (10,4%).

Podsumowując, w 2004 roku program TVP 3 Regionalna w większym stopniu, niż w 2003 roku, realizował założoną informacyjno-publicystyczną specjalizację programu. Audycje realizujące specjalizację w programach pasm rozłączonych zajęły 78,5% rocznego czasu emisji (wzrost o 1,2 pkt. proc. w stosunku do 2003 r.), a w programie wspólnym wypełniły 67% programu w skali roku (wzrost o 2,8 pkt. proc. w stosunku do 2003 r.). Z tego wynika, że nadawca systematycznie profiluje ten program w kierunku specjalizacji informacyjno-publicystycznej.

TV Polonia – program satelitarny TVP SA

W I półroczu 2004 roku program tworzony dla Polonii i Polaków za granicą dostępny był – podobnie jak w roku poprzednim – w Europie, Ameryce, Australii i Nowej Zelandii oraz Afryce Płn. i w Kazachstanie oraz w kilku innych krajach azjatyckich. Od połowy roku

TV Polonia nie była dostępna na terenie Australii i Nowej Zelandii w związku z bankrutwem platformy TARBS, rozprawdzającej tam sygnał. Program w 2004 r. emitowany był przez całą dobę, roczny czas nadawania wyniósł 8758,2 godziny.

Struktura gatunkowa programu TV Polonia
w rocznym czasie nadawania w latach 2003 – 2004

Rodzaje audycji	2003	2004
	%	
OGÓLEM	100,0	100,0
Film fabularny	31,9	30,5
Publicystyka	18,9	19,0
Film dokumentalny	10,3	10,8
Informacja	10,9	9,3
Muzyka	6,3	6,8
Autopromocja*	5,5	6,1
Rozrywka	5,1	4,6
Sport	3,7	3,4
Edukacja	0,8	2,8
Religia	1,5	2,1
Muzyka poważna	1,5	2,0
Widowiska teatralne	2,0	1,8
Poradnictwo	1,3	0,6
Płatne elementy programu	0,3	0,2

*Łącznie z zapowiedziami programowymi, zwiastunami i planszami.

Jak wynika z powyższego zestawienia, w roku 2004, w porównaniu z 2003 rokiem, nastąpiły niewielkie zmiany w strukturze gatunkowej nadawanego programu. Wzrósł udział audycji edukacyjnych (o 2 pkt proc.), audycji religijnych (o 0,6 pkt proc.) i o tyle samo autopromocji, filmów dokumentalnych, muzyki rozrywkowej i muzyki poważnej (po 0,5 pkt. proc.). Zmniejszył się natomiast udział audycji informacyjnych (o 1,6 pkt. proc.), filmów fabularnych (o 1,4 pkt. proc.), audycji poradniczych (o 0,7 pkt. proc.), rozrywkowych (o 0,5 pkt. proc.), sportowych (o 0,3 pkt. proc.) i widowisk teatralnych (o 0,2 pkt. proc.) Na niemal niezmiennym poziomie pozostał udział audycji publicystycznych (wzrost o 0,1 pkt. proc.) i płatnych elementów programu (spadek o 0,1 punktu).

Największy udział w rocznym czasie nadawania nadal miał film, który zajmował w programie nieco ponad 41%. Fabularna oferta filmowa w 94% była produkcji polskiej. Pozostały odsetek stanowiły filmy produkcji włoskiej oraz innych krajów europejskich (poza angielskimi, francuskimi i niemieckimi) i pozostałych krajów świata.

Wśród audycji publicystycznych największy udział w rocznym czasie nadawania – analogicznie jak w roku ubiegłym - miały audycje o tematyce kulturalnej (9,7%), a następnie społecznej (5,9%) i politycznej (2,4%). Tematyka ekonomiczna wypełniła 1%, rocznego czasu nadawania.

Największy udział w rocznym czasie nadawania wśród audycji rozrywkowych miały widowiska estradowe (2,2%) oraz kabarety i audycje satyryczne (1,9%). Nadawano także audycje typu talk – show, które wypełniły 0,6% rocznego czasu emisji.

TV Polonia transmitowała msze św. (co niedzielę z innej parafii) i uroczystości religijne. Łączny udział audycji religijnych w tym programie wyniósł 0,9% rocznego czasu emisji.

W programie nadano kilkanaście audycji, które w dużej części poświęcone były problemom Polaków zamieszkujących poza granicami kraju. Liczba tytułów tych audycji, w porównaniu z 2003 rokiem, nie uległa większym zmianom, zmniejszyła się jednak częstotliwość ich emisji. Zachowane zostały najważniejsze audycje takie jak: *Wieści*

polonijne (studyjny magazyn informacyjny o aktualnych wydarzeniach w środowiskach polonijnych), *Forum polonijne* (studyjna dyskusja przedstawicieli środowisk polonijnych i władz polskich o najistotniejszych problemach Polaków mieszkających poza krajem), *Porozmawiajmy* (rozmowa z telefonicznym udziałem widzów o problemach emigracyjnych), *Mówi się* (poradnik językowy z telefonicznym udziałem widzów z kraju i zagranicy), *Skarbiec* (magazyn historyczno – kulturalny ukazujący najważniejsze wydarzenia z historii Polski oraz sylwetki znaczących postaci), *Tam gdzie jesteśmy* (reportaże, w których pokazywano osiągnięcia Polaków oraz dorobek organizacji polonijnych), *Śniadanie na podwieczorek* (magazyn kulturalny z udziałem widzów za pośrednictwem telefonów i poczty elektronicznej, prezentujący polskich i polonijnych twórców), *Polska Karta* (magazyn informacyjno – publicystyczny poświęcony polskiej gospodarce i aktualnościom giełdowym), *Rozmowy przy stole* (audycja prezentująca postawy młodych Polaków w kraju i poza granicami), *Zaproszenie* (gawęda turystyczno – krajoznawcza ukazująca najciekawsze zakątki turystyczne Polski).

Nowością w 2004 r. była cykliczna audycja *Salon kresowy*, będąca kontynuacją w rozszerzonej formule emitowanego wcześniej *Salonu lwowskiego*. Brały w niej udział znane osobistości życia kulturalnego i naukowego związane z Kresami II RP. W 2004 r. zrealizowane zostały i były wielokrotnie emitowane filmy dokumentalne o wydarzeniach związanych z okresem II wojny światowej, a także reportaże z życia kulturalnego i społecznego Polonii.

W 2004 roku zrealizowanych zostało specjalnie dla środowisk polonijnych 544,2 godz. audycji, co stanowiło 6,2% rocznego czasu nadawania programu. W porównaniu z 2003 rokiem nastąpiło zmniejszenie ich udziału w programie o 3,9 punktu procentowego.

Źródła pozyskiwania audycji dla programu TV Polonia

Źródła pozyskiwania	2003	2004
	w proc.	
TV Polonia	20,2	19,1
Program 1	35,8	36,6
Program 2	28,0	22,6
Oddziały terenowe	4,8	13,6
TAI	11,2	8,1

W 2004 roku w porównaniu z rokiem 2003 udział audycji własnych lub wyprodukowanych na zlecanych TV Polonia zmniejszył się o 1,1 pkt proc., podobnie jak udział audycji pozyskiwanych z Programu 2 (o 5,4 pkt proc.) i z TAI (o 3,1 pkt. proc.). Zwiększył się natomiast udział audycji pozyskiwanych z Programu 1 (o 0,8 pkt. proc.) i oddziałów terenowych (o 8,8 pkt. proc.). Coraz większe czerpanie przez TV Polonia z materiałów oddziałów terenowych świadczyłoby o staraniach pokazywania dla odbiorców za granicą regionów, ich tradycji i dziedzictwa kulturowego oraz współczesnych problemów gospodarczych. Planowane przez nadawcę badania preferencji i oczekiwań Polaków mieszkających poza krajem w odniesieniu do zawartości programu TV Polonia powinny przynieść odpowiedź na pytanie jakich treści programowych oczekuje ta grupa odbiorców.

TV Polonia w 2004 r. patronowała ponad 50 przedsięwzięciom kulturalnym, społecznym i gospodarczym, uczestnicząc w nich i relacjonując je m.in.: Zimowe Światowe Igrzyska Polonijne, Dzień Polonii i Polaków za Granicą, Sezon Polski we Francji, Rok Kultury Polskiej na Ukrainie, Obchody 60 rocznicy wybuchu Powstania Warszawskiego, XII Światowe Forum Mediów Polonijnych, VIII Międzynarodowe Sympozjum Biografistyki Polonijnej.

Realizacja przez Telewizję Polską S.A. szczególnych zobowiązań programowych nadawcy publicznego

Programy ogólnokrajowe

Znowelizowana ustawa o radiofonii i telewizji, która weszła w życie 1 maja 2004 roku określa sposób realizacji misji publicznej. Ustawa mówi, że *radiofonia i telewizja realizuje misję publiczną oferując całemu społeczeństwu i poszczególnym jego częściom, zróżnicowane programy i inne usługi w zakresie informacji, publicystyki, kultury, rozrywki, edukacji i sportu, cechujące się pluralizmem, bezstronnością, wyważaniem i niezależnością oraz innowacyjnością, wysoką jakością i integralnością przekazu* (art.21. ust. 1).

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, analizując roczne sprawozdanie z działalności programowej telewizji publicznej sprawdzała sposób realizacji misji, a w szczególności zadania wynikające z art. 21. ust.2 pkt. 5, 7, 7a, 8 i 9 urt, tj. służenie rozwojowi kultury, nauki i oświaty, służenie umacnianiu rodziny, służenie kształtowaniu postaw prozdrowotnych, zwalczanie patologii społecznych oraz uwzględnianie potrzeb mniejszości narodowych i grup etnicznych.

W 2004 roku TVP na realizację wymienionych powinności ustawowych poświęciła w programach ogólnokrajowych następującą liczbę godzin:

Nazwa audycji	Program 1		Program 2	
	godz.	%	godz.	%
Audycje służące rozwojowi kultury, nauki i oświaty	1478	19,9	1840,2	26,7
Audycje służące umacnianiu rodziny	426,7	5,7	939,6	13,6
Audycje służące kształtowaniu postaw prozdrowotnych	144,3	1,9	112,4	1,6
Audycje służące zwalczaniu patologii społecznych	128,3	1,7	52,2	0,7
Audycje uwzględniające potrzeby mniejszości narodowych i grup etnicznych	13,1	0,2	16,0	0,2

W stosunku do 2003 r. udział audycji służących rozwojowi kultury, nauki i oświaty w Programie 1 wzrósł o 2,5%, zaś w Programie 2 o 9,3%.

Program 1, jak co roku, przyczyniał się do rozwoju kultury, prezentując przedstawienia teatralne w cyklu *Teatr Telewizji* oraz dzieła kinematografii polskiej i światowej. W cyklu tematycznym *Wiatr historii* przypomniano m. in. znaczące dla polskiej kinematografii filmy: *Danton*, *Kanał*, *Popiół i diament*, *Przesłuchanie*, zaś w cyklu ekranizacja polskiej klasyki powieściowej: *Zemstę*, *Pornografię* oraz *Wierną rzekę*, *Noce i dnie* i *Chłopi*.

Aktualne wydarzenia życia kulturalnego omawiane były w cyklicznych audycjach publicystycznych: *Pegaz*, *Parapet*, *Kiss...kulturalny informator subiektywny*, *Hity kultury*. W cyklach: *Dobre książki*, *Książki na...* popularyzowano czytelnictwo, w cyklu *Wokół wielkiej sceny* – sztukę operową. W cyklu tematycznym *Twórcy naszej tradycji* wyemitowano filmy dokumentalne poświęcone wybitnym twórcom literatury (Antoniego Słonimskiego, Juliusza Słowackiego, Bolesława Prusa). Najnowszą historię Polski i sylwetki ludzi zasłużonych dla Polski prezentowano w filmach dokumentalnych (*Koniec Jaty*, *Godzina 0*, *Żydzi w Postawianiu Warszawskim*, *Jestem gotowy na wszystko* o księdzu Jerzym Popiełuszcze, *Na podobieństwo Jacka* - o Jacku Kuroniu). Naukę w Programie 1 popularyzowano w audycjach popularno-naukowych (*SF- Symulacja faktu*, *Laboratorium*).

Do rozwoju kultury przyczyniał się także Program 2, prezentując przedstawienia teatralne w cyklu *Studio teatralne Dwójki*, widowiska baletowe w cyklu *Złota dwunastka baletu* oraz filmy fabularne w reżyserii wybitnych twórców kina polskiego i światowego (cykl *Wieczór filmowy – Kocham kino*). W programie tym nadano ciekawe filmowe produkcje niezależne polskich reżyserów młodego pokolenia prezentowane na II Festiwalu Polskiego Kina Niezależnego.

Wydarzenia kulturalne w kraju komentowano w cyklach: *Telewizyjne Wiadomości Literackie*, *Kocham kino*, *Camerata*, *Cafe kultura*, *Ale Jazda!* i *Kultura*. Sylwetki osób zasłużonych dla kultury polskiej – Józefa Tischnera, Jerzego Turowicza, Gustawa Herlinga-Grudzińskiego, Magdaleny Abakanowicz – przybliżano w filmach dokumentalnych.

W Programie 2 wyemitowano koncerty muzyczne polskich i zagranicznych twórców muzyki (m.in. Tomasza Stańki, Urszuli Dudziak, Grażyny Auguścik, Anny Marii Jopek i Pata Metheny'ego, Bobby'ego McFerrina).

Zarówno w Programie 1 jak w Programie 2 relacjonowano najważniejsze wydarzenia kulturalne (Lato Filmów – Festiwal Filmowy i Artystyczny w Kazimierzu, Międzynarodowy Festiwal Szkół Filmowych i Telewizyjnych Mediascholl 2004, festiwale filmowe w Gdyni, Wenecji, Cannes i Berlinie).

W Programie 1 udział audycji **służących umacnianiu rodziny** spadł – w stosunku do 2003 r. - o 7,6%, zaś w Programie 2 wzrósł o 1,5%. Powinność tę realizowano w niektórych wydaniach cykli *My Wy Oni* oraz *Ziarno*, przygotowanych przez redakcje katolickie, w cyklu *Wielki świat małych odkrywców*, który służył rodzicom kompetentnymi wskazówkami w zakresie pielęgnacji i wychowywania dzieci do lat 4, w cyklu *Wielki świat małych sportowców*, w którym uświadamiano wpływ ruchu fizycznego na rozwój dziecka i doradzano, jak aktywnie spędzać wspólnie z dziećmi wolny czas. W innym cyklu *Włącz się, włącz się* wspierano radami zarówno młodzież, jak i rodziców w rozwiązywaniu konfliktów w rodzinie i w grupie rówieśniczej. W niektórych wydaniach cyklu *Między nami* dyskutowano o stereotypach dotyczących życia rodzinnego.

W Programie 2 na realizację tej ustawowej powinności przeznaczono 13,6 % rocznego czasu emisji. Nadawca w sprawozdaniach deklaruje, że obowiązek służenia umacnianiu rodziny w tym programie wypełniał emitując systematycznie audycje: *Spróbujmy razem* (o ludziach niepełnosprawnych), *Anna Dymna – Spotkajmy się* (poznawanie świata ludzi niepełnosprawnych), telenowele dokumentalne: *Tylko tato i Kochaj mnie*. Problemom rodzin poświęcone były także niektóre reportaże (*Magazyn Ekspresu reporterów*), audycja publicystyczna *Warto rozmawiać* a także polskie seriale *M jak miłość* oraz *Na dobre i na złe*.

W Programie 1 utrzymano udział audycji **służących kształtowaniu postaw prozdrowotnych** na poziomie 2003 r. Z deklaracji nadawcy wynika, że problematyka ta obecna była w kilku cyklach: *Lekarz Jedynki*, *Ludzie są wśród nas*, *Od A do Zdrowia*, *Sekrety zdrowia*. W ocenie KRRiT, w audycjach tych nie promowano zdrowego stylu życia, ani też postaw prozdrowotnych, lecz koncentrowano się na różnych chorobach, ich objawach i leczeniu.

W Programie 2 nie zmienił się udział audycji służących kształtowaniu postaw prozdrowotnych. *10 minut dla siebie* było jedynym cyklem w tym programie, w którym promowano zdrowy styl życia, aktywność fizyczną i zdrowe odżywianie się. Prozdrowotne działania były przedstawiane w niektórych wydaniach audycji cyklicznych: *Spotkajmy się* i *Spróbujmy razem*.

Odsetek audycji służących **zwalczaniu patologii społecznych** w Programie 1 utrzymano na poziomie 2003 roku. Częściej omawiano w audycjach patologie społeczne niż informowano o metodach ich zwalczania. W niektórych wydaniach audycji *Rower Błażeja* adresowanego do młodzieży licealnej dyskutowano o nadużywaniu alkoholu wśród

młodzieży, narkotykach, uzależnieniu od Internetu, czy o wczesnej inicjacji seksualnej. Niektóre wydania *Kryminalnej Jedyńki*, *Na żywo*, *Bez granic* i *Obrazu niekontrolowanego* były w całości poświęcone patologiom społecznym.

W Programie 2 audycje służące **zwalczaniu patologii społecznych** zachowały udział z 2003 r. Podobnie jak w programie 1, wyemitowano więcej audycji przedstawiających przypadki różnych patologii społecznych (niektóre reportaże w cyklu *Magazynu Ekspresu reporterów*, 997) niż takich, w których mówiono o metodach ich zwalczania. W audycjach najczęściej prezentowano problemy dotyczące molestowania seksualnego dzieci, bezdomności, prostytutce, narkomanii, alkoholizmu, kradzieży, rozbojów, gwałtów. W ubiegłym roku wyemitowano kilkunastoodcinkową telenowelę dokumentalną *Ja alkoholik*, w której przedstawiono próby wychodzenia z choroby alkoholowej. O patologich społecznych rozmawiano w niektórych wydaniach audycji publicystycznej *Warto rozmawiać* i *Znaki czasu*.

Udział **audycji uwzględniających potrzeby mniejszości narodowych i grup etnicznych** w 2004 roku zarówno w Programie 1, jak i Programie 2 utrzymał się na poziomie roku 2003. W obu programach ogólnokrajowych audycje te nie były jednak zrealizowane w języku konkretnej mniejszości, ani też nie były tworzone przez zespół redakcyjny złożony z przedstawicieli mniejszości. Problematyka w nich omawiana nie dotyczyła bezpośrednio aktualnych spraw, którymi żyją mniejszości. W ocenie KRRiT były to audycje o mniejszościach narodowych i etnicznych adresowane do szerokiego grona odbiorców.

TVP 3 Regionalna

W 12 odmianach programu TVP 3 Regionalna również emitowano audycje służące rozwojowi kultury, nauki i oświaty, umacnianiu rodziny, kształtowaniu postaw prozdrowotnych, zwalczaniu patologii społecznych i uwzględniające potrzeby mniejszości narodowych i grup etnicznych. W 2004 roku Telewizja Polska na realizację wymienionych powinności ustawowych poświęciła w 12 odmianach programu TVP 3 Regionalna następującą liczbę godzin:

Oddziały terenowe TVP S.A.	Audycje służące rozwojowi kultury, nauki i oświaty		Audycje służące umacnianiu rodziny		Audycje służące kształtowaniu postaw prozdrowotnych		Audycje służące zwalczaniu patologii społecznych		Ogółem	
	godz.	%	godz.	%	godz.	%	godz.	%	godz.	%
OTV Białystok	531,7	7,9	9,0	0,1	31,4	0,4	11,7	0,2	583,8	8,6
OTV Bydgoszcz	450,6	6,7	67,2	1,0	112,5	1,6	5,8	0,1	636,1	9,4
OTV Gdańsk	405,8	6,0	16,2	0,2	31,6	0,4	7,5	0,1	461,1	6,8
OTV Katowice	550,9	8,1	7,7	0,1	30,1	0,4	19,7	0,3	608,4	9,0
OTV Kraków	453,9	6,7	6,3	0,1	49,2	0,7	27,8	0,4	537,2	8,0
OTV Lublin	415,9	6,2	22,0	0,3	41,3	0,6	50,0	0,7	529,2	7,8
OTV Łódź	450,1	6,6	26,1	0,4	56,2	0,8	57,2	0,8	589,6	8,7
OTV Poznań	532,0	7,8	60,0	0,8	39,5	0,6	10,4	0,1	641,9	9,4
OTV Rzeszów	443,4	6,6	90,4	1,3	60,3	0,9	3,0	0,04	597,1	8,9
OTV Szczecin	381,3	5,7	20,5	0,3	29,9	0,4	20,9	0,3	452,6	6,7
OTV Warszawa	617,4	9,1	78,1	1,1	25,3	0,3	2,8	0,04	723,6	10,7
OTV Wrocław	446,9	6,6	121,1	1,8	99,7	1,5	21,0	0,3	688,7	10,2

W ubiegłym roku w 12 odmianach TVP 3 Regionalna rozpowszechnianych przez oddziały terenowe TVP SA wśród audycji realizujących powinności ustawowe najwięcej czasu emisji poświęcono na audycje **służące rozwojowi kultury, nauki i oświaty**. We wszystkich odmianach tego programu zajęły one łącznie 5679,9 godziny. W porównaniu z 2003 rokiem ich udział w tych programach wzrósł o 4,5 punktu procentowego.

W programie **wspólnym** 12 odmian TVP 3 Regionalna nadano cykle promujące czytelnictwo zarówno wśród dorosłych (*Książki z górnej półki, Prezentacje, Książka miesiąca, Książka tygodnia*), jak i dzieci (*Książka dla malucha*). Znalazł się tu również cykl adresowany do dzieci rozpoczynających naukę szkolną i do ich rodziców (*Sześciolatki na starcie*) oraz cykl poświęcony muzyce (*Od arii do piosenki*). W paśmie wspólnym emitowano również audycje jednostkowe poświęcone kulturze. Były to najczęściej pojedyncze relacje z wydarzeń kulturalnych.

Cykle audycji służące realizacji omawianej powinności były również obecne w **pasmach rozłączonych** TVP 3 Regionalna, w których rozpowszechniane były programy zestawiane przez oddziały terenowe. Wszystkie oddziały w swojej ofercie programowej miały przynajmniej cztery cykle poświęcone kulturze. Najwięcej zamieścił ich OTV Poznań i OTV Białystok, najmniej OTV Łódź. Nadawano głównie informatory i audycje publicystyczne, w których komentowano wydarzenia kulturalne. Większość oddziałów miała w swojej ofercie programowej przynajmniej jedną cykliczną audycję poświęconą aktualnościom kulturalnym w swoim regionie: *Ars* (OTV Białystok), *Na afiszu, Art, Sfera Kultury*, (OTV Bydgoszcz), *Brulion Kulturalny, Kronika Kulturalna* (OTV Gdańsk), *Magazyn kulturalny* (OTV Katowice), *Rekomendacje kulturalne* (OTV Kraków), *Przeglądarka kulturalna, Afisz, Magazyn weekendowy, Warto wiedzieć, warto być* (OTV Lublin), *Magazyn kulturalny, Impresje* (OTV Łódź), *Afisz, Poznań - cooltura.tvp.pl*, (OTV Poznań), *Parnas* (OTV Rzeszów), *Antrakt, Artwizje, Chwila kultury, Na afiszu* (OTV Szczecin), *W wielkim świecie* (OTV Warszawa), *Więcej kultury* (OTV Wrocław).

Wiele oddziałów emitowało przynajmniej jedną audycję poświęconą historii, zabytkom lub wybitnym postaciom regionu: *Podróże do przeszłości, Pasjonaci, Znane, nieznane* (OTV Białystok), *Historia niepodległa* (OTV Bydgoszcz), *Z kart krakowskiego archiwum, Portrety, Poczta rektorów UJ, Krakowskie legendy* (OTV Kraków), *Ocalić od zapomnienia* (OTV Lublin), *Eureka, Przechadzka ulicami Poznania* (OTV Poznań), *Wędrowki galicyjskie, Niezwykli, Postacie* (OTV Rzeszów), *Tajemnice, zamki, podziemia* (TVP Wrocław). W pasmach rozłączonych emitowane były również audycje poświęcone nowościom filmowym: *Kinoman* (OTV Białystok), *Ale kino* (OTV Katowice), *Filmowa encyklopedia Łodzi* (OTV Łódź), nowościom książkowym: *Książki pełne życia* (OTV Katowice), nowym zjawiskom i trendom w sztuce: *Sztuka bez tajemnic, Telewizyjna Galeria Prezentacji* (OTV Białystok), *Nowe miasto* (OTV Kraków), *Niezła kiecka* (OTV Wrocław). Ten obowiązek ustawowy realizowały także audycje poświęcone muzyce poważnej: *Pro musica* (OTV Białystok), operze: *Warsztaty operowe* (OTV Poznań), muzyce kabaretowej: *Zostań gwiazdą kabaretu* (OTV Poznań), muzyce jazzowej, bluesowej, rockowej i alternatywnej: *Muzyczny kram* (OTV Bydgoszcz), *Muzyka na żywo* (OTV Warszawa), czy folklorystycznej: *Spotkanie z folklorem* (OTV Katowice), *Mapa folkloru Podkarpacia* (OTV Rzeszów).

Audycje służące **umacnianiu rodziny** były obecne tylko w programach pasm rozłączonych programu TVP 3 Regionalna. Łącznie zajęły one 524,6 godz. W ubiegłym roku ich odsetek w tych programach był porównywalny z 2003 rokiem. Specjalne cykle służące realizacji tego ustawowej powinności były nadawane jedynie w programie OTV Katowice (*Pół godziny dla rodziny*) i OTV Łódź (*Takie jest życie*). W innych oddziałach tematykę tę omawiano w niektórych wydaniach magazynów katolickich – *Wiara i życie* (OTV Kraków), *Dziedzictwo* (OTV Lublin), *Źródło* (OTV Poznań), *Magazyn Katolicki* (OTV Rzeszów), *Kościół i świat, Wierzę, wątpię, szukam*, (OTV Warszawa), *W kręgu wiary* (OTV Wrocław). Oddział terenowy w Białymstoku powinność tę realizował w magazynie adresowanym do ludzi niepełnosprawnych (*Do szczęścia inaczej*); oddział w Bydgoszczy w przekazach umieszczanych w codziennych audycjach informacyjnych, a oddziały w Gdańsku i Szczecinie w niektórych wydaniach cykli publicystycznych, w których zazwyczaj były komentowane bieżące wydarzenia w regionie.

Audycje poświęcone **kształtowaniu postaw prozdrowotnych** nadano w każdej z 12 odmian programu TVP 3 Regionalna. Łącznie zajęły one 607 godzin. W ubiegłym roku ich odsetek był nieco większy niż 2003 r.

W programie wspólnym TVP 3 Regionalna kształtowaniu postaw prozdrowotnych służyły cykliczne magazyny, w których omawiano problemy zdrowotne pojawiające się na różnych etapach życia człowieka (*Bądź zdrow*) oraz cykl audycji dotyczący osób niepełnosprawnych (*Integracja*). W programach pasm rozłączonych tego rodzaju audycje ukazywały się rzadko. Najczęściej były to audycje studyjne, w których mowa była o różnych schorzeniach zdrowotnych oraz profilaktyce. Audycje cykliczne o tematyce medycznej, które zdaniem nadawcy służyły wypełnianiu tej ustawowej powinności nadawano w programie OTV Białystok (*Bądź zdrow*), OTV Bydgoszcz (*Wyprzedzić chorobę, Diagnoza*), OTV Gdańsk (*Rozmowy o nadziei*), OTV Katowice (*Magazyn medyczny*), OTV Kraków (*Magazyn medyczny*), OTV Lublin (*Dbaj o zdrowie*), OTV Łódź (*W zdrowym ciele zdrowy duch*), OTV Poznań (*Medycyna i ty, Wyzwanie*), OTV Wrocław (*Bywaj zdrow*). W programach pasm rozłączonych głównie emitowano audycje, w których omawiano choroby i sposoby ich leczenia, ale pojawiały się też audycje, w których mówiono o tym, jak żyć, aby być zdrowym, np. *Fitness, zdrowie i relaks, Zdrowie, uroda, fitness* (OTV Poznań).

Audycje poświęcone **zwalczaniu patologii społecznych** nadano tylko w programach pasm rozłączonych programu TVP 3 Regionalna. Łącznie zajęły one 237,8 godziny. W ubiegłym roku ich udział w programach był nieco mniejszy niż w 2003 roku. Większość oddziałów terenowych emitowała cykliczne audycje realizujące tę ustawową powinność. W audycjach poruszano takie tematy jak: przemoc wobec kobiet, patologie w rodzinie, bezrobocie i bezdomność, przestępczość wśród nieletnich, narkomania, alkoholizm, zagrożenia związane z terroryzmem, łamanie praw pracowniczych, korupcja itp. W programie w OTV Białystok realizacji tego zadania służyły cykle – *Łowcy faktów, Jest sprawa*, w OTV Kraków – *Załatwmy to razem i Magazyn Reporterów*, w OTV Gdańsk – *Masz prawo być bezpieczny*, w OTV Katowice – *Raport z akcji*, w OTV Lublin – *Od A do N, Sprawcy, motywy, ofiary, Zdarzenia*, w OTV Łódź – *Takie jest życie, Na sygnale, Prowokacje*, w OTV Poznań – *Wydarzenie i opinie, Wywiad teleskopu i Spojrzenia*, w OTV Szczecin – *Magazyn reporterów i Wokół nas*, w OTV Wrocław i OTV Rzeszów – *Stan zagrożenia*. W OTV Warszawa nie nadawano żadnych audycji cyklicznych, poświęconych zwalczaniu patologii społecznych, a jedynie jednostkowe audycje interwencyjne.

Telewizja Polska SA zarówno w programie wspólnym, jak i w programach pasm rozłączonych TVP 3 Regionalna nadawała audycje cykliczne i niecykliczne **uwzględniające potrzeby mniejszości narodowych i grup etnicznych**. Liczbę godzin i udział tych audycji w 12 odmianach regionalnych programu TVP 3 Regionalna zawiera zamieszczona poniżej tabela.

Oddziały terenowe TVP SA	Audycje w języku narodowym		Audycje w języku polskim		Ogółem	
	godz.	%	godz.	%	godz.	%
OTV Białystok	65,2	0,9	16,4	0,2	81,6	1,2
OTV Bydgoszcz	32,0	0,5	13,9	0,2	45,9	0,6
OTV Gdańsk	70,0	1,0	25,4	0,4	95,4	1,4
OTV Katowice	41,6	0,6	22,3	0,3	63,9	0,9
OTV Kraków	32,0	0,4	54,9	0,8	86,9	1,3
OTV Lublin	32,0	0,4	19,7	0,3	51,7	0,7
OTV Łódź	32,0	0,4	13,7	0,2	45,7	0,6
OTV Poznań	32,0	0,4	18,0	0,2	50,0	0,7
OTV Rzeszów	32,5	0,5	21,2	0,3	53,7	0,8
OTV Szczecin	32,0	0,4	38,0	0,5	70,0	1,0
OTV Warszawa	32,0	0,4	19,2	0,3	51,2	0,7
OTV Wrocław	32,0	0,4	16,5	0,2	48,5	0,7

W 12 odmianach programu TVP 3 Regionalna omawiane audycje wypełniły 744,5 godziny tj. 0,9% rocznego czasu emisji programów (o 0,1 pkt proc. więcej niż w 2003 r.). Jednakże tylko część tego czasu zajęły audycje, które można uznać za zgodne z wymaganiami Konwencji Ramowej o Ochronie Mniejszości Narodowych i oczekiwaniami organizacji zrzeszających mniejszości narodowe. Spośród audycji wyemitowanych w 2004 r. tylko *Telenowyny* (program wspólny), *Tydzień Białoruski*, *Przegląd Ukraiński*, *Panorama Litewska*, *My Romowie*, *Rosyjski Głos*, *Podlaski Orient* (OTV Białystok), *Rodno Zemia*, *Magazyn Kociewski* (OTV Gdańsk), *Schlesien Journal Joung* (OTV Katowice) realizowały ten ustawowy obowiązek. Pozostałe wymienione w sprawozdaniach TVP SA audycje dotyczyły mniejszości wyznaniowych w Polsce, bądź promowały dobrosąsiedzkie relacje z państwami graniczącymi z Polską (*Kwartet*, *Kowalski i Schmidt*, *Sąsiedzi*), albo prezentowały kulturę, obyczaje, historię innych narodów nie mieszkających na terenie Polski. Nadawano i takie audycje, które prezentowały mniejszości narodowe i grupy etniczne żyjące w Polsce, lecz audycje te były realizowane w języku polskim i adresowane były do szerokiej widowni (np. *U siebie* nadawana w programach OTV Kraków, OTV Lublin, OTV Wrocław).

Realizacja przez Telewizję Polską SA przepisów art. 15 i 15a ustawy o radiofonii i telewizji

W 2004 r. KRRiT przeprowadziła kontrolę 15 programów Telewizji Polskiej SA (2 ogólnokrajowe naziemne, 1 satelitarny i 12 odmian programu TVP 3 Regionalna) pod kątem realizacji w tych programach obowiązków wynikających z art. 15 i 15a ustawy o radiofonii i telewizji. Podstawą kontroli były sprawozdania nadawców.

Przepisy art. 15 i 15a ustawy o radiofonii i telewizji obowiązujące do 30 kwietnia 2004 r. nakładały na nadawcę publicznego następujące obowiązki:

1. Przeznaczenie co najmniej 30% kwartalnego czasu nadawania programu (z wyłączeniem serwisów informacyjnych, reklam, telesprzedaży, transmisji sportowych, przekazów tekstowych oraz teleturniejów) na audycje wytworzone pierwotnie w języku polskim,
2. Przeznaczenie co najmniej 30% miesięcznego czasu nadawania w programie utworów słowno-muzycznych na utwory słowno-muzyczne, które są wykonywane w języku polskim,
3. Przeznaczenie co najmniej 30% miesięcznego czasu nadawania utworów muzycznych w programie na utwory związane przez osobę wykonawcy (zespół wykonawczy, solistę lub dyrygenta), kompozytora lub autora opracowania, z kulturą polską,
4. Przeznaczenie, tam gdzie jest to wykonalne i z uwzględnieniem charakteru nadawcy, co najmniej połowy kwartalnego czasu nadawania programu (z wyłączeniem serwisów informacyjnych, reklam, telesprzedaży, transmisji sportowych, przekazów tekstowych oraz teleturniejów) na audycje wytworzone przez producentów europejskich,
5. Przeznaczenie co najmniej 10% kwartalnego czasu nadawania programu na audycje (z wyłączeniem serwisów informacyjnych, reklam, telesprzedaży, transmisji sportowych, przekazów tekstowych oraz teleturniejów) wytworzone przez europejskich producentów niezależnych, z uwzględnieniem preferencji dla audycji wytworzonych w okresie 3 lat przed rozpowszechnianiem w programie,
6. Przeznaczenie co najmniej 10% kwartalnego czasu nadawania programu na audycje (z wyłączeniem serwisów informacyjnych, reklam, telesprzedaży, transmisji sportowych, przekazów tekstowych, teleturniejów) wytworzone pierwotnie w języku polskim w okresie 3 lat przed rozpowszechnianiem w programie.

Znowelizowana ustawa o radiofonii i telewizji, obowiązująca od dnia 1 maja 2004 roku, wprowadziła nowe regulacje w zakresie obligatoryjnych kwot audycji i innych przekazów w programie telewizyjnym.

Dotyczą one wyższego minimalnego udziału w programie audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim oraz utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim (udziały te podwyższono w obu przypadkach z 30% do 33%), rezygnacji z obligatoryjnej kwoty utworów muzycznych związanych z kulturą polską oraz audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim w okresie 3 lat przed rozpowszechnieniem w programie, wprowadzenia obligatoryjnego udziału audycji europejskich w wysokości ponad 50% kwartalnego czasu nadawania programu i obligatoryjnego udziału audycji europejskich wytworzonych przez producentów niezależnych w okresie 5 lat przed rozpowszechnieniem w programie, oraz ustalenia, w odniesieniu do wszystkich wymaganych audycji, kwartalnego (a nie miesięcznego) okresu rozliczania.

W efekcie nowelizacji przepisów art. 15 i 15a ustawy o radiofonii i telewizji od 1 maja 2004 r. obowiązują nadawców telewizyjnych następujące obowiązki:

1. Przeznaczenie co najmniej 33% kwartalnego czasu nadawania programu na audycje wytworzone pierwotnie w języku polskim, z wyłączeniem serwisów informacyjnych, reklam, telesprzedaży, transmisji sportowych, przekazów tekstowych i teleturniejów,
2. Przeznaczenie co najmniej 33% kwartalnego czasu nadawania w programie utworów słowno-muzycznych na utwory, które są wykonywane w języku polskim,
3. Przeznaczenie ponad 50% kwartalnego czasu nadawania programu na audycje europejskie, z wyłączeniem serwisów informacyjnych, reklam, telesprzedaży, transmisji sportowych, przekazów tekstowych i teleturniejów,
4. Przeznaczenie co najmniej 10% kwartalnego czasu nadawania programu na audycje europejskie wytworzone przez producentów niezależnych, z wyłączeniem serwisów informacyjnych, reklam, telesprzedaży, transmisji sportowych, przekazów tekstowych i teleturniejów,
5. W czasie przeznaczonym na audycje europejskie wytworzone przez producentów niezależnych, audycje wytworzone w okresie 5 lat przed rozpowszechnieniem w programie powinny stanowić co najmniej 50%.

W poniższej analizie uwzględnione zostały dane za I, III i IV kwartał 2004 r. Nie przedstawiono danych za II kwartał, który był okresem przejściowym między dwoma różnymi przepisami art. 15 i 15a ustawy o radiofonii i telewizji.

Użyte w tabelach znaki oznaczają:

- x – II kwartał był okresem przejściowym, w związku z tym nadawcy nie składali za ten okres sprawozdania z wykonania art. 15 i 15a urt.,
- – w programie nie emitowano utworów słowno- muzycznych albo muzycznych,
- bd – nadawca nie dostarczył danych.

**Realizacja art. 15 ust. 1 i 4 oraz 15a ust. 1 i 2 urt w I kwartale 2004 r.
w programach ogólnokrajowych i TV Polonia TVP SA**

Rodzaje audycji	Program 1	Program 2	TV Polonia
	kw. I	kw. I	kw. I
	%		
Audycje wytworzone pierwotnie w języku polskim	45,0	59,0	86,0
Audycje wytworzone pierwotnie w języku polskim w okresie 3 lat przed rozpowszechnianiem w programie	42,0	47,0	61,0
Audycje wytworzone przez producentów europejskich	59,0	66,0	87,0
Audycje wytworzone przez europejskich producentów niezależnych z uwzględnieniem preferencji dla audycji wytworzonych w okresie 3 lat przed rozpowszechnianiem w programie	23,0	28,0	26,0

Udziały audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim, w tym wyprodukowanych w okresie 3 lat przed ich rozpowszechnianiem w programie, audycji wytworzonych przez europejskich producentów oraz audycji wytworzonych przez niezależnych producentów europejskich w I kwartale 2004 roku w obu programach ogólnokrajowych i programie satelitarnym TV Polonia rozpowszechnianych przez Telewizję Polską SA były zgodne z obowiązującymi przepisami ustawy i kształtowały się na poziomie zbliżonym do 2003 r.

Udział audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim w okresie 3 lat przed rozpowszechnianiem w Programie 1 i Programie 2 był wyższy od ustawowego średnio o ponad 30 punktów procentowych. W TV Polonia udział audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim oraz wytworzonych pierwotnie w języku polskim w okresie 3 lat przed rozpowszechnianiem w programie był wyższy od ustawowego o ponad 50 punktów procentowych. Natomiast udział audycji wytworzonych przez producentów europejskich – wyższy o ponad 30 punktów procentowych.

**Realizacja art. 15 ust. 2 i 3 urt. w okresie styczeń – marzec 2004 r.
w programach ogólnokrajowych i TV Polonia TVP SA**

	Utworki słowno-muzyczne wykonywane w języku polskim w miesięcznym czasie nadawania utworów słowno-muzycznych			Utworki muzyczne związane z kulturą polską w miesięcznym czasie nadawania utworów muzycznych		
	Program 1	Program 2	TV Polonia	Program 1	Program 2	TV Polonia
	%			%		
Styczeń	81,0	82,0	85,0	69,0	63,0	76,0
Luty	80,0	82,0	86,0	69,0	63,0	76,0
Marzec	80,0	82,0	85,0	69,0	63,0	76,0

Telewizja Polska SA w obu programach ogólnokrajowych i w programie TV Polonia przeznaczala zdecydowanie więcej czasu na utworki słowno-muzyczne wykonywane w języku polskim w miesięcznym czasie nadawania utworów słowno-muzycznych niż zostało to określone w przepisach ustawy. Podobnie było z udziałem utworów muzycznych związanych z kulturą polską. W porównaniu z 2003 r. udziały te kształtowały się na podobnym poziomie.

**Realizacja art. 15 ust. 1 i 4 oraz 15 a ust. 1 i 2 w I kwartale 2004 r.
w 12 odmianach TVP 3 Regionalna**

Oddziały terenowe rozpowszechniające odmiany programu TVP3 Regionalna	Audycje wytworzone pierwotnie w języku polskim	Audycje wytworzone pierwotnie w języku polskim w okresie 3 lat przed rozpowszechnianiem w programie	Audycje producentów europejskich	Audycje europejskich producentów niezależnych
	kw. I	kw. I	kw. I	Kw. I
	%			
OTV Białystok	56,0	45,0	60,0	10,0
OTV Bydgoszcz	56,0	34,0	60,0	12,0
OTV Gdańsk	58,0	57,0	62,0	11,0
OTV Katowice	53,0	42,0	57,0	11,0
OTV Kraków	56,0	46,0	61,0	10,0
OTV Lublin	57,0	38,0	61,0	13,0
OTV Łódź	51,0	42,0	57,0	10,0
OTV Poznań	55,0	45,0	60,0	12,0
OTV Rzeszów	60,0	35,0	65,0	10,0
OTV Szczecin	58,0	47,0	63,0	10,0
OTV Warszawa	51,0	40,0	56,0	11,0
OTV Wrocław	61,0	43,0	59,0	9,0

W każdej z 12 odmian TVP 3 Regionalna udział audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim w pierwszym kwartale 2004 roku był zgodny z ustawą. W porównaniu z 2003 rokiem ich udział był wyższy od 10 do 25 punktów procentowych. Również udział audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim, które zostały wyprodukowane w okresie 3 lat przed rozpowszechnieniem w kwartalnym czasie nadawania był wyższy (najwięcej o 40 punktów procentowych w OTV Gdańsk) od określonego w ustawie i kształtował się na tym samym poziomie jak w 2003 r.

Nadawca w każdej odmianie TVP 3 Regionalna przeznaczył w pierwszym kwartale 2004 roku ponad połowę czasu nadawania na audycje wytworzone przez producentów europejskich, podobnie jak 2003 r. Natomiast audycje wytworzone przez europejskich producentów niezależnych, z uwzględnieniem preferencji dla audycji wytworzonych w okresie 3 lat przed rozpowszechnieniem tylko w odmianie programu TVP 3 Regionalna rozpowszechnianego przez OTV Wrocław miały w pierwszym kwartale udział nieco niższy od ustawowego. W pozostałych odmianach tego programu udział tych audycji był zgodny z progiem ustawowym lub nieco go przekraczał (o 1 punkt procentowy). W porównaniu z 2003 r. udział tych audycji był niższy o 2 – 3 punkty procentowe.

**Realizacja art. 15 ust. 3 urt w okresie styczeń - marzec 2004 r.
w 12 odmianach TVP3 Regionalna**

Oddziały terenowe rozpowszechniające odmiany programu TVP3 Regionalna	Udział utworów muzycznych związanych z kulturą polską w miesięcznym czasie nadawania utworów muzycznych (%)		
	Styczeń	Luty	Marzec
OTV Białystok	63,0	52,0	49,0
OTV Bydgoszcz	72,0	68,0	66,0
OTV Gdańsk	65,0	60,0	58,0
OTV Katowice	49,0	49,0	50,0
OTV Kraków	64,0	56,0	53,0

OTV Lublin	62,0	56,0	52,0
OTV Łódź	59,0	57,0	69,0
OTV Poznań	54,0	45,0	46,0
OTV Rzeszów	63,0	55,0	53,0
OTV Szczecin	57,0	48,0	48,0
OTV Warszawa	63,0	54,0	65,0
OTV Wrocław	64,0	55,0	52,0

W każdej odmianie TVP 3 Regionalna udział utworów muzycznych związanych z kulturą polską w miesięcznym czasie nadawania utworów muzycznych w każdym z trzech miesięcy 2004 roku był zgodny z ustawą. Ponad połowa nadanych utworów muzycznych była związana z kulturą polską. Najwięcej nadano ich w OTV Bydgoszcz w styczniu - 72%, lutym - 68%, marcu - 66%. Udział ten - w porównaniu z 2003 r. - był w większości odmian TVP 3 Regionalna na zbliżonym poziomie (oprócz OTV Katowice i OTV Szczecin, gdzie wzrósł o ponad 10 punktów procentowych).

**Realizacja art. 15 ust. 2 urt w okresie styczeń - marzec 2004 r.
w 12 odmianach TVP3 Regionalna**

Oddziały terenowe rozpowszechniające odmiany programu TVP3 Regionalna	Udział utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim w miesięcznym czasie nadawania utworów słowno-muzycznych (%)		
	Styczeń	Luty	Marzec
OTV Białystok	61,0	55,0	65,0
OTV Bydgoszcz	62,0	51,0	49,0
OTV Gdańsk	75,0	74,0	77,0
OTV Katowice	75,0	82,0	83,0
OTV Kraków	60,0	50,0	62,0
OTV Lublin	60,0	70,0	66,0
OTV Łódź	67,0	82,0	77,0
OTV Poznań	58,0	53,0	72,0
OTV Rzeszów	58,0	50,0	58,0
OTV Szczecin	49,0	27,0	38,0
OTV Warszawa	68,0	72,0	70,0
OTV Wrocław	60,0	47,0	58,0

W każdej odmianie programu TVP 3 Regionalna udział utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim w miesięcznym czasie nadawania wszystkich utworów słowno-muzycznych był wyższy niż ustawowe minimum. W porównaniu z 2003 r. największy wzrost udziału tych utworów był w odmianie TVP 3 Regionalna rozpowszechnianej przez OTV Lublin i OTV Poznań.

**Realizacja art. 15 ust. 1 i 3 oraz 15 a ust. 1 w 3 kwartałach 2004 r.
w programach ogólnokrajowych i TV Polonia TVP SA**

Rodzaje audycji	Program 1			Program 2			TV Polonia		
	kw. II	kw. III	kw. IV	kw. II	kw. III	kw. IV	kw. II	kw. III	kw. IV
	%								
Audycje wytworzone pierwotnie w języku polskim	x	51,0	58,0	x	74,0	72,0	x	98,0	98,0
Audycje europejskie	x	71,0	73,0	x	87,0	80,7	x	99,0	98,0
Audycje europejskie wytworzone przez producentów niezależnych	x	22,0	19,0	x	12,0	13,0	x	9,0	11,0
Audycje europejskie wytworzone przez producentów niezależnych w okresie 5 lat przed rozpowszechnianiem w programie	x	51,0	60,0	x	55,0	67,0	x	54,0	23,0

Udziały audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim w III i IV kwartale 2004 roku w obu programach ogólnokrajowych i programie satelitarnym TV Polonia były zgodne z obowiązującymi przepisami ustawy. Udział audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim w Programie 1 był wyższy od ustawowego średnio o 21, w Programie 2 o około 40, zaś w TV Polonia o 65 punktów procentowych.

Natomiast udział audycji europejskich w Programie 1 był wyższy średnio o 22, w Programie 2 o 33, zaś TV Polonia o 48 punktów procentowych.

Udział audycji europejskich wytworzonych przez producentów niezależnych był zgodny z ustawą z wyjątkiem audycji emitowanych w III kwartale w TV Polonia, w którym zabrakło do wykonania wymogu ustawowego 1 punktu procentowego. Najwięcej audycji europejskich wytworzonych przez producentów niezależnych emitowanych było w Programie 1. Udział ten był dwukrotnie wyższy od ustawowego minimum.

Udział audycji europejskich wytworzonych przez producentów niezależnych w okresie 5 lat przed rozpowszechnianiem w programie był zgodny z ustawą z wyjątkiem audycji emitowanych w IV kwartale w TV Polonia, w którym udział tych audycji był o ponad połowę mniejszy od obligatoryjnego.

**Realizacja art. 15 ust. 2 urt. w 3 kwartałach 2004 r.
w programach ogólnokrajowych i TV Polonia TVP SA**

Okres emisji	Utwory słowno- muzyczne wykonywane w języku polskim w kwartalnym czasie nadawania utworów słowno-muzycznych		
	Program 1	Program 2	TV Polonia
	%		
Kwartał II	x	x	X
Kwartał III	83,0	83,0	90,0
Kwartał IV	82,0	83,0	84,0

Udział utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim w programach telewizji publicznej był średnio 2,5 razy większy od określonego w ustawie. Najwyższy udział tych utworów był w III kwartale w TV Polonia i wyniósł 90%.

Realizacja art. 15 ust. 1 i 3 urt w 3 kwartałach 2004 r. w 12 odmianach TVP 3 Regionalna

Oddziały terenowe rozpowszechniające odmiany programu TVP3 Regionalna	Audycje wytworzone pierwotnie w języku polskim			Audycje europejskie		
	kw. II	kw. III	kw. IV	kw. II	kw. III	kw. IV
	%					
OTV Białystok	x	82,2	84,7	x	89,5	90,0
OTV Bydgoszcz	x	86,0	89,0	x	94,0	94,0
OTV Gdańsk	x	88,6	90,5	x	96,2	95,9
OTV Katowice	x	82,5	85,5	x	90,1	90,9
OTV Kraków	x	83,8	87,0	x	91,2	92,4
OTV Lublin	x	83,6	85,8	x	91,0	91,4
OTV Łódź	x	82,0	85,5	x	90,8	91,3
OTV Poznań	x	85,7	88,3	x	93,3	93,8
OTV Rzeszów	x	78,0	80,5	x	84,8	85,4
OTV Szczecin	x	82,6	85,3	x	90,1	90,7
OTV Warszawa	x	82,8	85,3	x	90,3	90,7
OTV Wrocław	x	82,7	85,1	x	90,2	90,6

Udział audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim zarówno w III jak i IV kwartale był średnio o 2,5 razy wyższy od udziału określonego w ustawie. Najwięcej tych audycji znalazło się w odmianach programu TVP 3 Regionalna rozpowszechnianych przez: OTV Gdańsk, OTV Bydgoszcz, OTV Poznań.

Udział audycji europejskich we wszystkich odmianach TVP 3 Regionalna był wyższy od zapisanego w ustawie i kształtował się w granicach od ok. 85% do ok. 96%.

Realizacja art. 15 a ust. 1 urt w 3 kwartałach 2004 r. w 12 odmianach TVP 3 Regionalna

Oddziały terenowe rozpowszechniające odmiany programu TVP3 Regionalna	Audycje europejskich producentów niezależnych			Audycje europejskie wytworzone przez producentów niezależnych w okresie 5 lat przed rozpowszechnianiem w programie		
	kw. II	kw. III	kw. IV	kw. II	kw. III	kw. IV
	%			%		
OTV Białystok	x	14,6	14,4	x	bd	Bd
OTV Bydgoszcz	x	19,0	20,0	x	bd	Bd
OTV Gdańsk	x	17,4	16,6	x	bd	Bd
OTV Katowice	x	17,2	16,9	x	bd	Bd
OTV Kraków	x	16,8	15,1	x	bd	Bd
OTV Lublin	x	16,8	16,2	x	bd	Bd
OTV Łódź	x	17,3	14,5	x	bd	Bd
OTV Poznań	x	18,0	16,9	x	bd	Bd
OTV Rzeszów	x	13,9	13,2	x	bd	Bd
OTV Szczecin	x	16,2	15,4	x	bd	Bd
OTV Warszawa	x	17,6	15,7	x	bd	Bd
OTV Wrocław	x	17,1	16,6	x	bd	Bd

Udział audycji europejskich producentów niezależnych we wszystkich odmianach TVP 3 Regionalna był wyższy od wymaganego minimum i kształtował się na poziomie od 13,2 % (OTV Rzeszów) do 20 % (OTV Bydgoszcz).

Realizacja art. 15 ust. 2 urt w 3 kwartałach 2004 r. w 12 odmianach TVP 3 Regionalna

Oddziały terenowe rozpowszechniające odmiany programu TVP3 Regionalna	Utworki słowno- muzyczne wykonywane w języku polskim w kwartalnym czasie nadawania utworów słowno-muzycznych		
	(%)		
	kw. II	kw. III	kw. IV
OTV Białystok	x	75,3	74,6
OTV Bydgoszcz	x	64,0	64,0
OTV Gdańsk	x	80,0	79,9
OTV Katowice	x	87,6	88,5
OTV Kraków	x	73,8	77,5
OTV Lublin	x	62,9	75,6
OTV Łódź	x	81,6	78,8
OTV Poznań	x	66,4	70,8
OTV Rzeszów	x	73,8	74,7
OTV Szczecin	x	44,1	52,0
OTV Warszawa	x	82,5	75,2
OTV Wrocław	x	55,9	74,7

Udział utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim był we wszystkich odmianach TVP 3 Regionalna znacznie wyższy od wymaganego. Największy udział tych utworów był w odmianie tego programu rozpowszechnianej przez OTV Katowice (88%-III kwartał i 89% - IV kwartał).

B. Radiofonia

Działalność programowa Polskiego Radia S.A.

Polskie Radio S.A., w ramach pięciu programów i Radia Parlamentarnego, nadało w 2004 roku łącznie 47 929 godzin programu, czyli o 21 godzin mniej niż w roku poprzednim. Dla odbiorców w kraju Polskie Radio S.A. nadało w ubiegłym roku 36348 godzin programu, z tego 35 136 godzin nadano w czterech programach ogólnopolskich (Program 1, 2, 3 i Radio BIS); 1161 godzin w Radiu Parlament oraz 51 godzin audycji ekumenicznych na 198 kHz.

Radio Polonia, nadające program dla zagranicy, wyemitowało w ubiegłym roku 11 581 godzin programu. Audycje premierowe stanowiły 65,4% czasu emisji; pozostałą część wypełniły powtórzenia i retransmisje. Program był tworzony i nadawany w 7 językach: polskim, angielskim, rosyjskim, białoruskim, ukraińskim, niemieckim i esperanto.

W ramach struktur organizacyjnych Polskiego Radia S.A. działały w 2004 roku, podobnie jak w latach poprzednich, wyspecjalizowane komórki programowe zajmujące się

tworzeniem audycji, materiałów i nagrań dla wszystkich programów Polskiego Radia, a także dla podmiotów zewnętrznych. Liczbę godzin programu wytworzonego i nadanego w 2004 roku przez redakcje specjalistyczne PR S.A. obrazuje poniższa tabela.

Program wytworzony i nadany w 2004 roku przez specjalistyczne komórki Polskiego Radia

Specjalistyczne redakcje PR S.A.	Program wytworzony i nadany w 2004 roku
Radio Parlament	1161 godz.
Informacyjna Agencja Radiowa	95 tys. informacji
Studio Reportażu i Dokumentu	147 godz.
Teatr Polskiego Radia	637 godz.
Wydział Zarządzania Studiami	499 godz. (z tego na antenie nadano 412 godz.)
Orkiestry i Chór Polskiego Radia	25 godz.
Radiowe Centrum Kultury Ludowej	528 godz.
Naczelna Redakcja Programów Katolickich	214 godz.
Redakcja Popularyzacji Wiedzy	98 godz.

- Radio Parlament - transmituje posiedzenia Sejmu i Senatu, tworzy audycje związane z tematami omawianymi w parlamencie i komisjach. Są to audycje nadawane w ramach Programu 1 Polskiego Radia na fali długiej 198 kHz w dni posiedzeń Sejmu przez 10 godzin dziennie w godzinach 8:00-18:00. Redakcja Parlamentarna nadała w 2004 roku transmisje 28 posiedzeń Sejmu i 22 posiedzeń Senatu; przygotowała relacje z wszystkich posiedzeń komisji sejmowych i senackich, w tym posiedzeń sejmowych komisji śledczych: 3 posiedzeń komisji ds. tzw. afery Rywina oraz 18 posiedzeń komisji ds. PKN Orlen (transmisje posiedzeń, materiały reporterskie i rozmowy z posłami na temat toczącej się sprawy). W minionym roku wyemitowano łącznie 1161 godzin programu Radia Parlament (o 212 godzin mniej niż w 2003 roku).
- Informacyjna Agencja Radiowa - tworzy materiały tekstowe i dźwiękowe (relacje, korespondencje itp.). Korzystają z nich wszystkie publiczne programy radiowe, TVP S.A., media polonijne i portale internetowe (np. gazeta.pl). W 2004 roku IAR rozszerzyła swoją ofertę o serwisy: ekonomiczny, motoryzacyjny i kulturalny; trwają prace nad przygotowaniem serwisu sportowego. Agencja przygotowała w 2004 roku łącznie 95 tys. informacji, czyli o 1 tys. informacji mniej niż w 2003 roku.
- Studio Reportażu i Dokumentu - przygotowuje reportaże i dokumenty radiowe dla wszystkich programów Polskiego Radia. Komórka ta prowadzi również akcje medialne, a także organizuje konkursy w dziedzinie reportażu i dokumentu radiowego. W ubiegłym roku były prowadzone następujące akcje medialne: *Jesteśmy przeciw* (kampania, której celem była edukacja społeczna, wymierzona przeciw korupcji i arogancji władzy, realizowana wspólnie Programem 1 i Gazetą prawną); *Po pierwsze nie krzywdzić* (kampania, której celem było przeciwdziałanie krzywdzeniu dzieci przez dorosłych oraz próba ograniczenia zjawiska tzw. *fali* w placówkach opiekuńczo-wychowawczych); *Zielona Alternatywa* (reportaże o tematyce ochrony środowiska, cykl realizowany wspólnie z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska). W 2004 roku Studio wyprodukowało 147 godzin reportażu i dokumentu (o 32 godziny mniej niż w 2003 roku).
- Radiowe Centrum Kultury Ludowej - zajmuje się rejestracją i dokumentacją polskiej oraz światowej kultury ludowej, tworzy audycje i nagrania dokumentalne, organizuje imprezy i koncerty oraz sprawuje mecenat nad kulturą ludową. Audycje wyprodukowane przez RCKL emitowano we wszystkich, poza *Trójką*, programach Polskiego Radia. Były to stałe magazyny tj.: *Muzyczne wycinanki* (prezentacja muzyki ludowej różnych regionów Polski), *Kiermasz pod kogutkiem* (relacje z przeglądów twórczości ludowej oraz prezentacja sylwetek twórców - artystów ludowych różnych dziedzin), *Etniczna podróż*

do...(emisja nagrań muzyki ludowej polskiej i światowej oraz spotkania z ciekawymi odkrywcami); *Źródélko* (audycja popularyzująca tradycję ludową Polski i świata wśród dzieci w wieku 6-10 lat). W 2004 roku przygotowano 527 godzin tego typu audycji (o 53 godziny mniej niż w 2003 roku).

- Naczelna Redakcja Programów Katolickich - wytwarza stałe i okolicznościowe audycje o tematyce religijnej dla wszystkich programów Polskiego Radia. W Programie 1 emitowano: *Abyś dzień święty święcił* (niedzielne rozważania), *Myśli na dobry dzień* (wybrane myśli z nauczania papieskiego), *Nie tylko z ambony* (refleksje biskupa polowego L.S. Głodzia), *Z życia Kościoła* (magazyn informacyjny), *Moja i twoja nadzieja* (wieczorne rozmowy, rozważania z udziałem słuchaczy). W Programie 2 nadawano codzienny felieton poświęcony tej tematyce (*Słowo na dzień*) oraz magazyn kulturalny (*Lumen - światło wiary i kultury*). Program 3 emitował audycję na żywo poświęconą muzyce chrześcijańskiej. W Radiu BIS nadawano audycję religijną adresowaną do dzieci (*Ukryte skarby Biblii*) oraz społeczną audycję kontaktową adresowaną do młodzieży (*Zostaw wiadomość*). Redakcja Programów Katolickich przygotowywała także materiały związane z ważnymi wydarzeniami religijnymi tj.: Forum Świętego Wojciecha, Spotkaniem Młodych Lednica 2003 oraz pielgrzymkami papieża Jana Pawła II do Szwajcarii i Francji. W 2004 roku powstało 224 godziny tego typu audycji (o 10 godzin mniej niż w 2003 roku).
- Teatr Polskiego Radia - przygotowuje słuchowiska, spektakle, audycje literackie, literacko-dokumentalne i edukacyjne; zajmuje się organizacją festiwalu sztuki radiowej, konkursów słuchowisk itp. We współpracy z redakcjami literackimi wszystkich programów PR S.A. wyprodukowano 125 słuchowisk nadanych w Programach 1 i 2, trzy tytuły z cyklu *Radiopowieść* (łącznie 129 odcinków), premierowe odcinki powieści *Matysiakowie* i *W Jezioranach* (łącznie 103 odcinki wyemitowane w Programie 1). Powstało 119 nowych odcinków audycji pt. *Zsyp* i *Radio dzieciom*. W ramach obchodów Roku Gombrowiczowskiego Teatr Polskiego Radia zrealizował wybrane utwory Witolda Gombrowicza tj. *Ferdydurke*, *Pornografia*, *Operetka* i *Ślub*. W 2004 roku nagrano 637 godzin tego typu audycji (o 17 godzin mniej niż w 2003 roku).
- Redakcja Popularyzacji Wiedzy to komórka producencka utworzona na mocy Uchwały Zarządu PR S.A. na początku 2004 roku. Do zakresu jej działania należy produkcja audycji upowszechniających naukę i technikę, popularyzujących wiedzę (wynikających z Porozumienia z MENiS), upowszechniających wzory językowe, poprawną polszczyznę oraz upowszechniających znajomość języków obcych; popularyzujących wiedzę o Polsce, świecie oraz o Unii Europejskiej; przybliżających pojęcia i mechanizmy z zakresu ekonomii, prawa, zjawisk społecznych i politycznych oraz zasad funkcjonowania państwa demokratycznego. Tworzy też audycje edukacyjne na rzecz środowisk polonijnych oraz Polaków zamieszkałych za granicą. Zajmuje się także organizacją corocznych Pikników Naukowych. Redakcja przygotowała i przeprowadziła w 2004 roku akcje antenowe tj. *Z Jedyneką w Kosmos - lecimy na Marsa* (przeprowadzona wspólnie z Centrum Badań Kosmicznych PAN dwumiesięczna akcja o misji Mars Express); *Lasy chronimy dla Ciebie* – wspólna akcja radiowej Jedyнки i Lasów Państwowych z okazji ich 80-lecia; *Dzień Nauki* w Programie 1, podczas którego prezentowano najciekawsze, ważne w skali światowej nauki osiągnięcia polskich badaczy; *Polszczyzna początku XXI wieku* - dzień dobrej polszczyzny w radiowej Jedynce. W 2004 roku Redakcja zrealizowała 98 godzin nagrań.
- Wydział Zarządzania Studiami - koordynuje działalność koncertową i organizuje koncerty w studiach im. W. Lutosławskiego i A. Osieckiej; organizuje nagrania muzyczne w studiach nagraniowo-koncertowych, realizuje nagrania orkiestr i chóru Polskiego Radia; przygotowuje nagrania eksperymentalnych form radiowych oraz muzyki dla telewizji,

teatru i filmu. Były to m. in. koncerty nadane w ramach Wielkanocnego Festiwalu Ludwiga van Beethovena; konkursu Muzyki Folkowej Polskiego Radia *Nowa Tradycja* oraz Festiwalu Muzycznego Polskiego Radia *Paryżanie*. W roku ubiegłym powstało 499 godzin takich nagrań (o 32 godziny mniej niż w 2003 roku), z tego na antenach Polskiego Radia S.A. nadano 412 godzin.

- Polskie Radio utrzymuje działalność trzech orkiestr radiowych: Narodowej Orkiestry Symfonicznej PR, Orkiestry Kameralnej PR Amadeus w Poznaniu, Polskiej Orkiestry Radiowej w Warszawie oraz Chóru Polskiego Radia w Krakowie. Wzięły one udział w licznych koncertach, festiwalach krajowych i zagranicznych (Warszawska Jesień, Musica Polonica Nova, Poznańska Wiosna Muzyczna, Wratislavia Cantans oraz wymienione wyżej - Wielkanocny Festiwal Ludwiga van Beethovena i Festiwal Muzyczny Polskiego Radia *Paryżanie*). Utwory orkiestr oraz chóru Polskiego Radia były wykorzystywane w nagraniach archiwalnych oraz nagraniach płyt CD i DVD. Chór Polskiego Radia brał ponadto udział w koncertach symfonicznych, w spektaklach operowych oraz w projekcie muzycznym PR *Pociąg do muzyki Kilara*, wraz z Narodową Orkiestrą Symfoniczną Polskiego Radia.
- Redakcja Internetowa - przygotowuje i obsługuje portal Polskiego Radia. W 2004 roku kontynuowała prace nad dalszym rozwojem serwisu internetowego. Stworzono nowy serwis internetowy Radia BIS, a w nim m. in. *Czat poliglotów* czyli strona mająca na celu wspomaganie nauki języków obcych oraz interaktywne sondy i krzyżówki dla słuchaczy. Udostępniono wersję on-line programu Polskiego Radia BIS i Radia Polonia, a poprzez zwiększenie pasma łącza internetowego umożliwiono odbiór programów Polskiego Radia przez Internet. Redakcja zbudowała szybki system komunikacji ze słuchaczami – sms2www (podczas audycji słuchacz wysyła smsa, który po akceptacji treści przez prowadzącego trafia na strony internetowe). Wprowadzono dwa nowe serwisy: *Podróże* oraz *Retro* (dla starszych słuchaczy). Powstały nowe strony: Studia Reportażu i Dokumentu, Radiowej Akademii Umiejętności oraz Biura Promocji. Dla słuchaczy uruchomiono nową usługę ułatwiającą dotarcie oraz subskrypcję treści znajdujących się w serwisie internetowym.
- Radiowa Agencja Fonograficzna - zajmuje się wydawaniem płyt prezentujących muzykę klasyczną i rozrywkową oraz płyt edukacyjnych. W 2004 roku wyprodukowano 56 płyt (o 29 płyt więcej niż w 2003 roku), w tym 18 pozycji misyjnych i 36 komercyjnych.
- Centrum Historii Polskiej Radiofonii - zajmuje się gromadzeniem dóbr kultury i materiałów dokumentacyjnych związanych z historią i rozwojem Polskiego Radia S.A. i radiofonii polskiej. W ubiegłym roku w ramach działań Centrum stworzono komputerowy Katalog Wiedzy o Radiu, rozpoczęto nagrywanie wywiadów-rzek z zasłużonymi radiowcami; prowadzono prace bibliograficzne i archiwistyczne w różnych ośrodkach uniwersyteckich. Powstało wydawnictwo jubileuszowe *Kalendarium 80-lecia Polskiego Radia* oraz pierwszy tom rocznika *Z dziejów polskiej radiofonii*, przyjęto też koncepcję wydawania kolejnych tomów *Leksykonu twórców Polskiego Radia*. CHPR zorganizowało ponadto sesję naukową na temat *Powstanie Warszawskie w eterze*.
- Archiwum Polskiego Radia - zajmuje się gromadzeniem, opracowywaniem i udostępnianiem materiałów wytworzonych przez Programy Polskiego Radia. W 2004 roku zarchiwizowano na taśmach analogowych i kasetach DAT ok. 6520 godzin nagrań (ponad dwa razy więcej niż w 2003 roku).

W 2004 roku Polskie Radio S.A. poświęciło w swoich programach szczególną uwagę - przygotowując specjalne audycje, transmitując i relacjonując wydarzenia i uroczystości –

następującym ważnym wydarzeniom politycznym, kulturalnym, religijnym, społecznym i sportowym:

- Integracja Polski z Unią Europejską - relacje, transmisje z uroczystości rozszerzenia Unii Europejskiej w Polsce i w innych państwach europejskich;
- Kampania wyborcza do Parlamentu Europejskiego, a w niej informacje na temat instytucji Parlamentu Europejskiego oraz kandydatów ze wszystkich ugrupowań politycznych biorących udział w kampanii (audycje Komitetów Wyborczych i audycje własne Polskiego Radia);
- 60 rocznica Powstania Warszawskiego - dźwiękowa kronika Powstania; fragmenty książki N. Daviesa; panel popularnonaukowy *Powstanie Warszawskie w eterze*;
- V Zjazd Gnieźnieński pod hasłem: *Europa ducha. Chrześcijananie w procesie integracji europejskiej* - relacje z obrad;
- Studio Polskiego Radia w Iraku - relacje specjalnych wysłanników PR SA o sytuacji w tym kraju; bezpośredni przekaz programu Polskiego Radia do Iraku;
- VII Festiwal Muzyczny Polskiego Radia *Paryżanie* - 5 koncertów w studiu W. Lutosławskiego;
- Obchody roku W. Lutosławskiego - uroczysta inauguracja z udziałem NOSPR, Chóru PR i solistów;
- Obchody Roku Gombrowiczowskiego - spektakl *Operetka*, przygotowany przez PR BIS;
- Radiowe Centrum Kultury Ludowej było organizatorem VII festiwalu Muzyki Folkowej Polskiego Radia *Nowa Tradycja* - promocja polskiej muzyki folkowej opartej na tradycyjnych źródłach i wykorzystującej nowe opracowania;
- Polskie Radio kontynuowało działania promujące oświatę i naukę: VIII Piknik Naukowy Polskiego Radia BIS pod hasłem *Nauka bez granic*, Festiwal Nauki Polskiej;
- Projekt muzyczny Polskiego Radia *Pociąg do muzyki Kilara* - koncerty w miastach związanych z artystą;
- Igrzyska Olimpijskie w Atenach - ponad 100 godzin bezpośrednich transmisji i relacji;
- Dzień otwarty Polskiego Radia.

Programy ogólnokrajowe Polskiego Radia SA

W czterech programach ogólnokrajowych Polskie Radio SA nadało w 2004 roku łącznie 35 136 godzin programu. Poszczególne anteny były wyraźnie sprofilowane i tworzyły uzupełniającą się ofertę programową dla słuchaczy.

Program 1, w którym dominowała informacja i publicystyka był głównym kanałem informacyjnym Polskiego Radia.

Program 2, o profilu muzyczno-literackim, upowszechniał wydarzenia z dziedziny kultury.

Program 3 miał charakter publicystyczno-muzyczno-informacyjny. W 2004 roku *Trójka* zmieniła swoje brzmienie, wprowadzając nową oprawę muzyczną wszystkich audycji pod hasłem *Radość słuchania*.

Radio BIS zmieniło we wrześniu 2004 roku profil z edukacyjnego na program o charakterze młodzieżowo-poznawczym. Zmieniły się proporcje muzyki (70%) do słowa (30%) w programie; zwiększono możliwość bezpośredniego kontaktu ze słuchaczami.

Udział różnych rodzajów audycji w poszczególnych programach i w łącznym czasie emisji programów ogólnokrajowych Polskiego Radia przedstawiono w tabeli poniżej:

Struktura gatunkowa ogólnokrajowych programów PR SA w 2004 roku

Rodzaje audycji	Program 1	Program 2	Program 3	Radio BIS	W czterech programach PR S.A. łącznie	
	dane w odsetkach rocznej liczby godzin programu				liczba godzin	%
Informacyjne	17,4%	4,7%	8,4%	3,9%	3031	8,6%
Publicystyczne	20,0%	7,9%	6,7%	10,0%	3922	11,2%
Edukacyjno-poradnicze	2,2%	0,7%	1,3%	16,1%	1790	5,1%
Religijne	2,4%	0,6%	0,4%	0,8%	362	1,0%
Literackie i formy udratyzowane	2,1%	7,2%	0,2%	0,2%	850	2,4%
Rozrywkowe (słowne i słowno-muzyczne)	2,9%	0,0%	3,1%	0,4%	555	1,6%
Sportowe	5,1%	0,0%	0,7%	0,1%	517	1,5%
Audycje dla dzieci i młodzieży	1,0%	0,0%	1,1%	10,3%	1084	3,1%
Inne audycje słowne i słowno-muzyczne	2,2%	1,6%	0,2%	0,1%	359	1,0%
Razem audycje słowne i słowno-muzyczne	55,4%	22,8%	22,0%	41,8%	12470	35,5%
Muzyka w programie	42,2%	76,1%	75,1%	57,2%	22014	62,7%
Autopromocja	0,5%	1,0%	0,6%	0,6%	237	0,7%
Reklama	1,9%	0,1%	2,2%	0,4%	409	1,2%
Inne płatne audycje	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%	6	0,02%
Liczba godzin nadanego programu (100%)	8784	8784	8784	8784	35136	100%

Polskie Radio SA, jak wynika z powyższych danych, najwięcej czasu spośród słownych pozycji programu przeznaczyło na publicystykę (11,2%), która podobnie jak w latach ubiegłych dominowała w Programie 1 i w Radiu BIS. Jednak we wszystkich czterech programach odsetek audycji publicystycznych zmniejszył się w stosunku do 2003 roku, od 6,6% w Programie 1 do 2,5% w Radiu Bis (we wszystkich programach średnio o 3%).

Wysoką pozycję we wszystkich programach zajęła informacja - 8,4% łącznego czasu nadawania czterech programów PR SA. Podobnie jak w 2003 roku najwięcej audycji informacyjnych nadano w Programie 1 (17,4%), co jest zgodne z założonym przez nadawcę profilem programu. Najmniej audycji informacyjnych nadano w Radiu BIS (3,9%).

Audycje edukacyjne i poradnicze w 2004 roku znalazły się na trzecim miejscu wśród słownych pozycji programów, stanowiąc 5,1% łącznego czasu nadawania czterech programów. Podobnie jak w latach ubiegłych, najwięcej audycji edukacyjno-poradniczych nadawało Radio BIS (16,1%), a najmniej Program 2 (0,7%).

Audycje dla dzieci i młodzieży stanowiły 3,1% łącznego czasu nadawania czterech programów. Udział tych audycji wzrósł w porównaniu z rokiem 2003 w Radiu BIS, które podobnie jak w latach poprzednich nadawało ich najwięcej (10,3%). Program 2 nie nadawał

tego typu audycji, a w pozostałych programach zajęły one po około 1% rocznego czasu nadawania.

Audycje literackie i formy udratyzowane zajęły 2,4% łącznego czasu nadawania czterech programów. Ich udział w stosunku do roku 2003 zmniejszył się o pół punktu procentowego. Najwięcej nadano ich w Programie 2 (7,2%), a najmniej w Programie 3 i Radiu BIS (po 0,2%).

Audycje rozrywkowe (słowne i słowno-muzyczne) zajęły 1,6% rocznego czasu nadawania programu, czyli nieco więcej niż w 2003 roku. Najwięcej nadano ich w Programie 3 (3,1%), najmniej - w Radiu BIS (0,4%). W Programie 2 nie nadawano w ubiegłym roku audycji rozrywkowych.

Audycje sportowe zajęły 1,5% łącznego czasu emisji czterech programów. Największy ich udział zanotowano w Programie 1 (5,1%). W Programie 2 nie nadawano tego rodzaju audycji.

Audycje religijne, podobnie jak w poprzednim roku, zajęły około 1% łącznego czasu nadawania czterech programów. Najwięcej audycji religijnych nadano w Programie 1 (2,4%) a najmniej w Programie 3 (0,4%).

Muzyka zajęła 62,7% rocznego czasu emisji programu, czyli więcej niż w 2003 roku (50,7%). Jej udział wzrósł w każdym z czterech programów. Najwięcej czasu zajęła muzyka w Programie 2 (76,1%), co wynika z charakteru tego programu. W pozostałych trzech programach najwięcej czasu muzyka zajęła w Programie 3 (75,1% rocznego programu), mniej w Radiu BIS (57,2%) i Programie 1 (42,2%).

Polskie Radio przeznaczało stosunkowo niewiele czasu antenowego na promocję i zapowiedzi własnych audycji. Udział autopromocji wynosił od 0,5% rocznego czasu emisji w Programie 1 do 1% w Programie 2.

Analiza udziału wymienionych rodzajów audycji w czterech programach PR w ciągu ostatnich 4 lat (2001-2004) pozwala dostrzec ogólne tendencje rysujące się w kształtowaniu programu. Obrazuje to poniższa tabela:

Udział różnych rodzajów audycji w łącznym czasie emisji 4 programów Polskiego Radia SA w latach 2001-2004

Rodzaje audycji	dane w odsetkach łącznego czasu emisji 4 programów w danym roku			
	2001	2002	2003	2004
Informacyjne	7,8%	9,2%	9,4%	8,6%
Publicystyczne	20,4%	18,7%	14,3%	11,2%
Edukacyjno-poradnicze	8,3%	9,4%	7,5%	5,1%
Religijne	1,4%	1,5%	1,2%	1,0%
Literackie i formy udratyzowane	3,3%	3,4%	2,9%	2,4%
Rozrywkowe (słowne i słowno-muzyczne)	2,3%	2,7%	1,2%	1,6%
Sportowe	1,6%	1,7%	1,4%	1,5%
Audycje dla dzieci i młodzieży	5,2%	4,0%	2,7%	3,1%
Razem audycje słowne i słowno-muzyczne (bez autopromocji i elementów płatnych)	50,5%	50,7%	47,5%	35,5%
Muzyka w programie	46,4%	43,7%	50,7%	62,7%
Liczba godzin nadanego programu (=100%)	35 040	35 040	35040	35136

Z przedstawionych danych wynika, że udział słowa, który w programach PR SA w poprzednich latach wzrastał, od dwóch lat systematycznie maleje. W roku 2004 był o 12 punktów procentowych niższy niż w 2003 roku (i o 15 punktów niższy niż w roku 2002). Ta tendencja dotyczy wszystkich czterech programów Polskiego Radia.

W warstwie słownej, podobnie jak w latach ubiegłych, dominowały audycje informacyjne. Ich udział, który w poprzednich latach systematycznie wzrastał, w 2004 roku zmniejszył się o niemal 1% w porównaniu z rokiem 2003.

W dalszym ciągu drugie miejsce wśród słownych pozycji programu zajmują audycje publicystyczne. Jednak ich udział w programie systematycznie maleje (2001 rok - 20,4%, 2002 rok - 18,7%, 2003 rok - 14,3%, 2004 rok - 11,2%) w każdym z czterech programów.

Od dwóch lat systematycznie spada także udział audycji edukacyjno-poradniczych, który w 2004 roku był niższy o niemal 2,5 punktu procentowego w porównaniu z rokiem 2003 (i o ponad 4% w porównaniu z rokiem 2002). Największy spadek, w porównaniu z 2003 rokiem, nastąpił w Radiu BIS (o 11,6%).

Wzrósł natomiast w porównaniu z rokiem 2003 udział audycji dla dzieci i młodzieży (o 0,4%), zajmując czwartą pozycję wśród słownych pozycji programu. Największy wzrost udziału tego typu audycji dotyczył w ubiegłym roku Radia BIS (o ponad 2%).

Udział audycji literackich i form udratyzowanych od dwóch lat systematycznie maleje (o 0,5% w porównaniu z rokiem 2003 i o 1% w stosunku do roku 2002). Najbardziej widoczny spadek tego rodzaju audycji nastąpił w Radiu BIS (nadano ich o 1% mniej niż w poprzednim roku).

Program 5 Polskiego Radia SA

Program 5 PR S.A. - Radio Polonia - w 2004 roku nadał 11 581 godzin programu, z czego ponad połowa, tj. 7569 godzin (65,4%) stanowiły audycje premierowe, natomiast pozostała część czyli 4012 godzin (tj. 34,6%) - powtórzenia i retransmisje audycji na innych częstotliwościach Polskiego Radia. Program nadał był tworzony w 7 redakcjach językowych, a mianowicie: polskiej, angielskiej, białoruskiej, rosyjskiej, ukraińskiej, niemieckiej i esperanto.

Udział poszczególnych redakcji w wytworzonym programie kształtował się następująco: redakcja polska 32% rocznego czasu nadawania, redakcja angielska - 21%, redakcja ukraińska - 12,1%, redakcja rosyjska - 11,9%, redakcja białoruska - 11,3%, redakcja esperanto - 6,6% i redakcja niemiecka - 5,2%. W 2004 r. wymienione redakcje nadały najwięcej audycji publicystycznych - 36,6%, informacyjnych - 21,4% oraz muzyki - 13,9%. Natomiast udział pozostałych audycji kształtował się następująco: audycje edukacyjne i poradnicze - 6%, audycje religijne - 3,9%, audycje dla dzieci i młodzieży - 2,8%, audycje rozrywkowe - 2,7%, audycje literackie i formy udratyzowane - 2,2%, audycje o tematyce sportowej - 0,7%, inne audycje słowne i słowno-muzyczne - 7,3%, autopromocja i zapowiedzi - 2,4% oraz płatne elementy programu - 0,1%.

Tematyka audycji poszczególnych redakcji Radia Polonia wynikała z założeń polskiej polityki zagranicznej przedstawianej corocznie przez Ministra Spraw Zagranicznych. W 2004 r. priorytetem było przystąpienie Polski do Unii Europejskiej. Radio Polonia obsługiwało najważniejsze wydarzenia polityczne, kulturalne i gospodarcze m.in. Szczyt NATO w Stambule, przewodnictwo Polski w Grupie Wyszehradzkiej, przewodnictwo Polski w Radzie Europy, Rok Polski na Ukrainie, Sezon Polski we Francji, Rok Witolda Gombrowicza, Rok Witolda Lutosławskiego.

Zawartość programu Radia Polonia w 2004 r. w porównaniu z zawartością programu nadanego w 2003 r. nie uległa zmianie. Udział poszczególnych gatunków audycji w programie pozostał na niezmiennym poziomie.

Rozgłośnie regionalne radia publicznego

W 2004 roku na program 17 rozgłośni regionalnych radia publicznego złożyły się audycje, których rodzaje i udział w programie przedstawiono w poniższej tabeli.

Rozgłośnie regionalne radia publicznego	Rodzaje audycji												
	Informacja	Publicystyka	Muzyka	Edukacja i poradnictwo	Religia	Literackie i formy udratyzowane	Reportaż	Rozrywka	Sport	Dla dzieci i młodzieży	Dla mniejszości narodowych	Płatne elementy programu	Autopromocja
	odsetek rocznego czasu emisji												
Białystok	13,7	20,5	42,6	7,7	0,7	3,5	1,5	0,8	1,6	1,9	3,3	1,4	0,7
Bydgoszcz (Radio PiK)	12,3	12,6	54,3	9,5	0,2	2,5	0,8	1,2	2,7	2,3	0	1,2	0,4
Gdańsk	12,8	8,6	65,0	3,0	0,2	1,0	1,4	0,7	1,0	1,0	1,4	3,3	0,4
Katowice	11,2	11,7	54,7	9,9	0,8	1,6	0,7	1,2	3,1	0,4	0,5	1,9	1,9
Kielce	16,5	4,2	46,0	9,2	0,4	1,6	0,5	2,9	2,6	0,3	0,2	2,4	13,5
Koszalin	12,3	6,5	67,5	4,6	0,4	2,2	0,9	1,1	1,5	1,2	0,6	0,8	0,4
Kraków	7,2	17,5	49,8	11,3	0,1	2,8	2,1	0,9	4,0	1,5	0,7	1,2	0,9
Lublin	10,7	5,5	66,3	7,2	0,5	0,9	0,5	1,1	1,9	0,4	0,4	2,6	1,4
Łódź	9,4	6,5	65,3	6,6	0,4	1,5	1,5	1,1	1,5	2,9	0	1,3	0,8
Olsztyn	14,1	8,5	59,9	5,5	0,7	1,6	1,7	0,9	2,7	0,4	0,6	2,0	1,4
Opole	17,4	5,9	53,9	5,7	0,4	2,0	1,4	1,1	1,7	1,4	1,6	5,9	0,5
Poznań (Radio Merkury)	14,3	6,8	62,5	4,6	0,2	1,7	0,5	1,0	2,6	2,4	0	2,5	0,9
Rzeszów	15,4	18,1	46,7	6,8	0,6	2,3	1,0	1,8	3,5	0,8	0,6	1,2	0,9
Szczecin	11,3	11,2	58,8	8,2	0,6	1,6	1,0	2,1	1,7	1,6	0,3	1,0	0,6
W-wa RDC	17,7	3,0	65,8	6,6	0,4	0,9	1,0	1,0	1,8	0,1	0	0,3	1,3
Wrocław	19,5	1,6	63,4	5,3	0,1	0,3	0,5	1,6	4,7	0	0,1	1,9	1,1
Zielona Góra (Radio Zachód)	13,3	4,9	58,2	6,9	0,2	1,5	1,6	1,5	2,7	0,3	0	2,5	3,4
Średnio w siedemnastu rozgłośniach	13,5	9	57,7	7	0,4	1,7	1,1	1,3	2,4	1,1	0,9*	2	1,8

* Średnio w 12 rozgłośniach nadających audycje dla mniejszości narodowych i etnicznych

Podobnie jak w 2003 roku, w programach publicznych nadawców regionalnych nadawano w 2004 roku przede wszystkim audycje informacyjne i publicystyczne oraz muzykę. Poświęcono im łącznie średnio 80,2% rocznej emisji programu, czyli minimalnie więcej (o 0,8%) niż w roku ubiegłym. Udział audycji publicystycznych i informacyjnych w programach wszystkich rozgłośni wynosił łącznie 22,9% i był o 4,4% mniejszy niż w roku 2003. Natomiast w minionym roku znacznie - średnio niemal o 8% - zwiększył się udział muzyki we wszystkich programach rozgłośni regionalnych radia publicznego łącznie.

Pozostałą część programu (14,6%, niemal o 8% mniej niż w ubiegłym roku) wypełniły audycje edukacyjno-poradnicze, literackie i formy udratyzowane, sport, rozrywka oraz audycje adresowane do dzieci i młodzieży. W 2004 r. w programach rozgłośni regionalnych zmniejszył się udział każdego spośród wymienionych rodzajów audycji.

Na niezmiennym poziomie pozostał jedynie udział audycji dla mniejszości narodowych i grup etnicznych (0,9%).

Średni roczny czas emisji **muzyki** we wszystkich programach łącznie wynosił 57,7%, w tym: od 42,6-49,8% w Białymstoku, Rzeszowie, Kielcach i Krakowie do 62,5-67,5% w Poznaniu, Wrocławiu, Gdańsku, Łodzi, Warszawie, Lublinie i Koszalinie. W pozostałych rozgłośniach udział muzyki w programie wahał się w granicach od 53,9% do 59,9%.

Średni udział **audycji informacyjnych** w programach rozgłośni regionalnych wynosił 13,5% rocznej emisji programu, o 2,4% mniej niż w roku ubiegłym. Zdecydowanie przekroczyły tę średnią rozgłośnie we Wrocławiu, Warszawie i Opolu (19,5% – 17,4%). Poniżej tego poziomu usytuowały się rozgłośnie w Kielcach, Rzeszowie, Poznaniu i Olsztynie (16,5% - 14,1%). W Białymstoku i Zielonej Górze wielkość ta oscylowała wokół średniej (13,7% - 13,3%). W porównaniu z rokiem 2003 zaobserwowano spadek udziału audycji informacyjnych we wszystkich programach rozgłośni regionalnych, z wyjątkiem Radia RDC w Warszawie.

Średni udział **audycji publicystycznych** w 2004 r. zmniejszył się w programach wszystkich rozgłośni. Wahał się od 20,5% w Białymstoku (mniej o 1,1%) do 1,6% we Wrocławiu (mniej o 0,6%).

W 2004 r. udział **audycji edukacyjno-poradniczych** wyniósł średnio 7% we wszystkich rozgłośniach radia publicznego łącznie (o 1,7% mniej niż w roku poprzednim). Najwięcej – od 11,3% do 9,2% – wyemitowano ich na antenach Radia Kraków, Bydgoszcz, Katowice, Kielce. Najmniejszy był ich udział w programie rozgłośni gdańskiej – 3%. W porównaniu z rokiem 2003 ich udział zwiększył się w programie Radia Lublin (o 1,1%).

Łączny udział **audycji literackich i form udramatyzowanych** oraz **reportażu i radiowego dokumentu literackiego** w 2004 r. stanowił 3,8% rocznego czasu nadawania wszystkich programów. W stosunku do roku ubiegłego zmniejszył się o 1,2%. **Audycje literackie i formy udramatyzowane** zajęły średnio 1,7% w programach 17 rozgłośni łącznie. Najwięcej nadawano ich w Białymstoku (3,5%), a najmniej we Wrocławiu (0,3%). **Reportaż i radiowy dokument literacki** zajął w programach 17 rozgłośni łącznie 1,1%. Największy był udział audycji tej kategorii w programie rozgłośni krakowskiej (2,1%), a najmniejszy – w Radiu Kielce, Lublin, Poznań, Wrocław (0,5%).

Na niemal niezmiennym poziomie pozostał średni udział w programach **audycji sportowych** (2,4%), przy czym w Radiu Wrocław, Rzeszów i Kraków udział ten wzrósł o 1,3-2,2% i tym samym był najwyższy wśród wszystkich omawianych programów.

W 2004 r. **audycje rozrywkowe** w programach rozgłośni regionalnych miały udział nieco mniejszy (o 0,2%) niż w roku 2003 i wynosił średnio 1,3% rocznego czasu nadawania wszystkich programów. Najczęściej były one obecne w programach Radia Kielce (2,9%) i Radia Szczecin (2,1%).

Podobnie jak w 2003 r. zmniejszył się udział w programie **audycji adresowanych do dzieci i młodzieży** (ze średnio 1,5% w roku ubiegłym do średnio 1,1%). Najwięcej tego rodzaju audycji nadano w 2004 r. w programach rozgłośni w Łodzi (2,9%), Poznaniu (2,4%) i Bydgoszczy (2,3%), a najmniej – w programach rozgłośni w Warszawie (0,1%) oraz Kielcach i Zielonej Górze (0,3%). Rozgłośnia we Wrocławiu w ogóle nie nadawała takich audycji.

Udział **audycji religijnych** w stosunku do roku poprzedniego zmniejszył się o 0,1% i wynosił średnio 0,4%. Na ich emisję najczęściej czasu przeznaczyły rozgłośnie w Białymstoku i Olsztynie (0,7%), najmniej – rozgłośnie w Krakowie i Wrocławiu (0,1%).

Realizacja przez Polskie Radio SA i rozgłośnie regionalne szczególnych zobowiązań programowych nadawcy publicznego

Ustawa o radiofonii i telewizji (art. 21 ust. 2 pkt. 7, 7a, 8) zobowiązuje nadawców publicznych do nadawania audycji służących umacnianiu rodziny, kształtowaniu postaw prozdrowotnych oraz zwalczaniu patologii społecznych. W 2004 roku były one obecne zarówno w programach Polskiego Radia S.A. jak i w programach rozgłośni regionalnych.

Polskie Radio SA

Analiza danych sprawozdawczych Polskiego Radia SA za 2004 rok wykazała, że zadania zawarte w art. 21 ust. 2 (pkt. 7, 7a, 8) realizowane były w Programie 1, 3 i Radiu BIS PR S.A. Audycje służące umacnianiu rodziny, kształtowaniu postaw prozdrowotnych oraz zwalczaniu patologii społecznych zajęły 2,4% łącznego czasu emisji czterech programów, czyli przeciętnie około 16,2 godzin tygodniowo.

Najwięcej czasu antenowego na emisję tych audycji przeznaczył Program 1. Zajęły one średnio 8,7 godziny tygodniowego programu (459 godziny, tj. 5,2 % rocznego czasu nadawania). W Radiu BIS nadawano średnio ok. 4 godzin tygodniowo tych audycji (w roku ubiegłym - 202 godziny, tj. 2,3% rocznego czasu nadawania) i niewiele mniej w Programie 3 - średnio 3,7 godziny tygodniowo (197 godziny, tj. 2,2% rocznego czasu nadawania).

Udział tych audycji w programach Polskiego Radia zmniejszył się, w porównaniu z danymi z 2003 roku, łącznie o 115 godzin. W Programie 1 nadano o 83 godziny mniej, w Radiu BIS o 27 godzin mniej, a w Programie 3 - o 5 godzin mniej tych audycji niż w 2003 roku.

Podobnie jak w poprzednich latach najwięcej czasu Polskie Radio SA przeznaczyło na audycje kształtujące postawy prozdrowotne (384 godziny, tj. 1,1% łącznego czasu emisji czterech programów), najmniej - na audycje ukazujące problemy patologii społecznych (179 godzin, tj. 0,5% rocznego czasu emisji). Szczegółowe dane dotyczące tego typu audycji przedstawia poniższa tabela.

Udział audycji służących umacnianiu rodziny, kształtowaniu postaw prozdrowotnych oraz zwalczaniu patologii społecznych w programach PR SA

Programy PR SA	Umocnienie rodziny		Postawy prozdrowotne		Patologie społeczna		Ogółem		Przeciętna liczba godzin w tygodniu
	liczba godzin	%	liczba godzin	%	liczba godzin	%	liczba godzin	%	
Program 1	173	2,0%	201	2,3%	85	1,0%	459	5,2%	8,7
Program 2	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0,0
Program 3	46	0,5%	86	1,0%	65	0,7%	197	2,2%	3,7
Radio BIS	76	0,9%	97	1,1%	29	0,3%	202	2,3%	3,8
Razem	295	0,8%	384	1,1%	179	0,5%	858	2,4%	16,2

Omawiane zagadnienia podejmowano zarówno w audycjach edukacyjno-poradniczych, jak i publicystycznych, reportażach lub magazynach. Często audycje te miały charakter kontaktowy, rozmawiano ze słuchaczami i ekspertami.

W Programie 1 w audycjach służących umacnianiu rodziny mówiono między innymi o konfliktach i problemach w rodzinie oraz sposobach ich rozwiązywania. Prezentowano działania instytucji zajmujących się rodziną oraz prorodzinnymi organizacjami rządowych i pozarządowych. Audycje kształtujące postawy prozdrowotne poświęcone były głównie problematyce zdrowia psychicznego i fizycznego. Prezentowano porady dotyczące metod

leczenia, leków, zdrowego stylu życia, zdrowej żywności i aktywnych sposobów spędzania wolnego czasu. Nadawano także relacje z imprez np. *Zima z Radiową Jedynką*. W audycjach dotyczących zwalczania patologii społecznych podejmowano problemy dotyczące przemocy w rodzinie, uzależnień, agresji, przestępczości nieletnich, bezrobocia i korupcji. Okazjonalnie prowadzono akcje antenowe m. in. *Po pierwsze - nie krzywdzić, Jesteśmy przeciw*.

Na antenie Programu 3 nadawano relacje z festynów rodzinnych oraz relacje z imprez w ramach akcji *Pocztówka do Świętego Mikołaja*, podczas której zbierano fundusze na budowę rodzinnych domów dziecka. Prezentowano najnowsze badania dotyczące kondycji psychofizycznej i aktywności życiowej. Prowadzono akcje sportowo-turystyczne (*Wakacje na dwóch kółkach*). Podejmowano również problemy związane z przemocą w rodzinie i w szkole, korupcją i bezrobociem.

W Radiu BIS prowadzono dyskusje z młodzieżą o konfliktach w rodzinie, przemocy w szkole oraz o uzależnieniach. Nadawano także audycje poradnicze związane ze zdrowiem i urodą.

Rozgłośnie regionalne radia publicznego

W 2004 r. audycje określone w art. 21 ust. 2 pkt. 7, 7a, 8 ustawy o radiofonii i telewizji były nadawane, jak co roku, we wszystkich programach rozgłośni regionalnych. W 17 rozgłosniach przeznaczono na realizację tych zadań łącznie 4302,2 godziny, co stanowi 2,9% rocznego czasu emisji i średnio 4,9 godziny tygodniowo w programie każdej z rozgłośni (średnio o 0,5 godziny mniej niż w 2003 roku).

Najwięcej audycji poświęconych tym problemom nadawano w rozgłosniach: białostockiej, rzeszowskiej, szczecińskiej, olsztyńskiej, katowickiej, wrocławskiej i gdańskiej. Najmniej czasu antenowego zajęły one w programach rozgłośni koszalińskiej i warszawskiej. Szczegółowe dane pokazuje poniższa tabela.

Udział audycji służących umacnianiu rodziny, kształtowaniu postaw prozdrowotnych oraz zwalczaniu patologii społecznych w programach rozgłośni regionalnych

Rozgłośnie regionalne	Umacnianie rodziny		Postawy prozdrowotne		Patologia społeczna		Ogółem		Przeciętna liczba godzin w tygodniu
	liczba godz.	%	Liczba godz.	%	liczba godz.	%	liczba godz.	%	
Białystok	418	4,8	280	3,2	190	2,2	888	10,1	17,1
Bydgoszcz (Radio Pik)	51	0,6	72	0,9	15	0,2	138	1,6	2,7
Gdańsk	33	0,4	153,1	1,7	22,9	0,3	209	2,4	4
Katowice	141,1	1,6	129,8	1,5	58,7	0,7	329,6	3,8	6,3
Kielce	43,5	0,5	23,9	0,3	41,4	0,5	108,8	1,2	2
Koszalin	15	0,2	24,4	0,3	7,2	0,1	46,6	0,5	0,9
Kraków	60	0,7	20	0,2	3	0,03	83	0,9	1,6
Lublin	36	0,4	83	0,9	102	0,2	221	2,5	4,3
Łódź	79	0,9	53	0,6	56	0,6	188	2,1	3,6
Olsztyn	117	1,3	101	1,1	128	1,5	346	3,9	6,7
Opole	37,8	0,4	127,7	1,5	45,2	0,5	210,7	2,4	4,1
Poznań (Radio Merkury)	55	0,6	53	0,6	32,5	0,4	140,5	1,6	2,7
Rzeszów	230	2,6	175	2	126	1,4	531	6	10,2
Szczecin	98	1,1	154	1,8	98	1,1	350	3,9	6,7

Warszawa (RDC)	15,9	0,2	20,5	0,2	12,4	0,1	48,8	0,6	0,9
Wrocław	181	2	43	0,5	30	0,3	254	2,9	4,9
Zielona Góra (Radio Zachód)	13,3	0,2	116	1,3	79,9	0,1	209,2	2,4	4,0
Razem	1624,6	1,1	1629,4	1,1	1048,2	0,7	4302,2	2,9	82,7

Problematyka związana z umacnianiem rodziny, zwalczaniem patologii oraz propagowaniem postaw prozdrowotnych obecna była najczęściej w audycjach publicystycznych, edukacyjno-poradniczych oraz reportażach. Realizowano ją również w formie rozmów słuchaczy z zaproszonymi do studia ekspertami.

Audycje służące **umacnianiu rodziny** w programach 17 rozgłośni zajęły średnio 1,1% rocznego czasu nadawania, nieco mniej niż w poprzednim roku. Czterokrotnie przekroczyła tę średnią, podobnie jak w 2003 roku, rozgłośnia w Białymstoku i ponad dwukrotnie (również podobnie jak w zeszłym roku) rozgłośnia w Rzeszowie. Bardzo niewiele audycji o tej tematyce nadawano w 2004 roku w programach rozgłośni w Warszawie, Koszalinie i Zielonej Górze (0,2%).

Audycje **kształtujące postawy prozdrowotne** zajęły nieco mniej czasu niż w roku 2003 – średnio 1,1% emisji rocznej. Najczęściej były one nadawane, podobnie jak w latach poprzednich, w programach rozgłośni białostockiej, rzeszowskiej, szczecińskiej i gdańskiej. Najmniej czasu poświęciły tej tematyce rozgłośnie: krakowska, warszawska, kielecka i koszalińska.

Zagadnienia dotyczące **zwalczania patologii społecznych** były obecne w programach wszystkich rozgłośni i zajęły najmniej rocznego czasu nadawania. Średnio poświęcono im, tak jak w roku 2003 - 0,7% czasu rocznego czasu emisji. Najwięcej tego typu audycji nadano w programach rozgłośni białostockiej, olsztyńskiej, białostockiej rzeszowskiej i lubelskiej. Najmniej czasu problematyce tej poświęcono w programach rozgłośni krakowskiej, koszalińskiej i warszawskiej.

Kolejnym ustawowym obowiązkiem nadawców publicznych jest zapewnienie obecności w programach audycji dla mniejszości narodowych i grup etnicznych (art. 21 ust. 2 pkt 9). W 2004 roku, podobnie jak w latach poprzednich Polskie Radio SA nie nadawało tego typu audycji. Były one obecne w programach tych rozgłośni regionalnych, które swoim zasięgiem obejmowały tereny zamieszkałe przez mniejszości narodowe i grupy etniczne. Rozgłośnie te tworzyły odrębne audycje adresowane do mniejszości narodowych i grup etnicznych.

Audycje poświęcone tej tematyce nadawało 12 rozgłośni. W 2004 roku wyemitowały one ogółem 900,4 godziny audycji dla mniejszości narodowych i grup etnicznych. Większość audycji nadawano w językach narodowych. Dane dotyczące poszczególnych rozgłośni przedstawia poniższa tabela.

Rozgłośnie regionalne	Ogółem		w języku polskim		w językach narodowych	
	liczba godz.	%	liczba godz.	%	liczba godz.	%
Białystok	295	3,3	9	0,1	286	3,2
Gdańsk	121	1,4	31	0,4	90	1,1
Katowice	45,9	0,5	22,6	0,3	23,3	0,3

Kielce	14	0,2	14	0,2	0	0
Koszalin	51,2	0,6	13	0,2	38,3	0,4
Kraków	63	0,7	52	0,6	11	0,1
Lublin	32	0,4	32	0,4	0	0
Olsztyn*	50	0,6	0	0	50	0,6
Opole	141,3	1,6	24,3	0,3	116,9	1,3
Rzeszów	55	0,6	3	0,03	52	0,6
Szczecin	26	0,3	26	0,3	0	0
Wrocław	6	0,1	6	0,1	0	0
Razem	900,4	0,6	232,9	0,2	667,5	0,4

*Radio Olsztyn nadało 50 godz. audycji w programie regionalnym i 140 godz. programu poprzez dodatkowy nadajnik w Miłkach

W minionym roku najwięcej audycji adresowanych do mniejszości narodowych i grup etnicznych wyemitowała, tak jak w latach poprzednich, rozgłośnia w Białymstoku (3,3% całości programu). Podobnie jak w 2003 roku duży wysiłek programowy dotyczący emisji audycji dla mniejszości podjęła rozgłośnia w Olsztynie - prawie trzy razy więcej tego rodzaju audycji niż w programie regionalnym (50 godzin rocznie) zawierał program emitowany przez dodatkowy nadajnik w Miłkach (140 godzin rocznie). Łącznie audycje te zajęły 2,2% czasu emisji programu. Stosunkowo dużo czasu poświęcono im też w Radiu Opole (podobnie jak w 2003 r. 1,6% rocznego programu). W stosunku do 2003 roku dwukrotnie zmniejszył się udział omawianych audycji w Radiu Koszalin – z 1,2% rocznej emisji do 0,6%.

Wśród audycji dla mniejszości we wszystkich rozgłoszeniach dominowały audycje nadawane w językach narodowych. Najwięcej nadało ich – podobnie jak w latach poprzednich - Radio Białystok (w językach: białoruskim, ukraińskim i litewskim). W sumie stanowiły one 3,2% całości programu tej rozgłośni. Język ukraiński obecny był także na antenach rozgłośni w Rzeszowie, Olsztynie, Krakowie i w Koszalinie. W ubiegłym roku w Radiu Opole audycje dla mniejszości narodowych emitowane w języku niemieckim zajęły podobnie jak w 2003 roku 1,3% całości programu. Audycje w języku niemieckim nadawane były także w rozgłoszeniach katowickiej i olsztyńskiej.

Podobnie jak w 2003 roku, w programach rozgłośni regionalnych obecne były także audycje w językach grup etnicznych. Radio Gdańsk i Radio Koszalin emitowały audycje w języku kaszubskim. W Gdańsku ich odsetek wynosił 1,1%, a w Koszalinie 0,17%. W Radiu Opole, w którym nadawane były audycje po śląsku, w 2004 roku poświęcono im 0,1% rocznego programu.

Cztery rozgłośnie: Radio Kielce, Lublin, Szczecin i Wrocław, nadawały audycje dla mniejszości wyłącznie w języku polskim.

Nadawcy publiczni mają również obowiązek tworzenia i rozpowszechniania audycji oświatowych dla szkół i innych placówek oświatowo-wychowawczych (art. 25 ust. 2).

Polskie Radio SA

W 2004 roku podpisano porozumienie z Ministrem Edukacji Narodowej i Sportu w sprawie nowego sposobu realizacji treści oświatowych (edukacyjnych) przez Polskie Radio SA - już nie tylko w radiu BIS, ale we wszystkich Programach Polskiego Radia.

Audycje oświatowe zajęły 1,2% łącznego czasu nadawania czterech programów PR SA, czyli przeciętnie około 7,7 godzin tygodniowo. W porównaniu z 2003 rokiem liczba ta zmalała ponad dwukrotnie (nadano o 567 godzin audycji oświatowych mniej niż w 2003 roku w Radiu BIS). Najwięcej czasu antenowego na emisję tych audycji przeznaczyły Program 1 oraz Radio BIS (około 1,6% rocznego czasu nadawania). W Programie 2 oraz Programie 3

audycje oświatowe stanowiły 0,7% rocznego czasu nadawania. Szczegółowe dane dotyczące tego typu audycji przedstawia poniższa tabela.

Programy PR SA	Audycje oświatowe	
	liczba godzin	%
Program 1	144	1,6%
Program 2	63	0,7%
Program 3	59	0,7%
Radio BIS	141	1,6%
Razem	407	1,2%
Przeciętna liczba godzin w tygodniu:	7,7	

Adresatem audycji oświatowych nadawanych w programach Polskiego Radia byli słuchacze reprezentujący wszystkie grupy wiekowe. Dla dzieci w wieku przedszkolnym nadawano audycję w Radiu BIS (*Zygzak*).

Audycje przeznaczone dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjów obecne były we wszystkich programach Polskiego Radia. W Programie 1 nadawano głównie audycje związane z profilaktyką zdrowotną, edukacją służącą bezpieczeństwu młodzieży. W Programie 2 poruszane były zagadnienia związane z problematyką integracji europejskiej oraz wzajemnym przenikaniem się kultur (*Od św. Wojciecha do Roberta Schumana, Historia UE, Nasz Stary Kontynent*). W Programie 3 nadawano audycje poświęcone aktywności sportowej młodzieży. W Radiu BIS emitowano audycje edukacyjne z zakresu matematyki, przyrody, historii oraz kontynuowano naukę języków obcych.

Młodzież starsza, studenci, a także nauczyciele i rodzice byli adresatami audycji związanych z edukacją europejską. Nadawano je w Programach 1, 2 oraz 3. Również do tej grupy skierowane były audycje nadawane w Programie 1 oraz Radiu BIS poruszające problemy edukacji zawodowej, rynku pracy, przedsiębiorczości (*Na własne konto, Poradnik ludzi przedsiębiorczych, Edukacja dla rynku pracy. Edukacja dla przedsiębiorczości, Edukacja Europejska. Programy edukacyjne UE*). W audycjach Programu 1 mówiono o prawach dziecka i obowiązkach obywatelskich (*Wieczór z Jedyńką, Z pierwszej ręki. Magazyn rodzinny*). Natomiast w Radiu BIS i Programie 3 emitowano lekcje języka angielskiego przeznaczone dla starszej młodzieży i dorosłych. W ofercie audycji oświatowych znalazły się także audycje upowszechniające właściwe wzorce zachowań oraz związane z profilaktyką patologii i problemami młodzieży. Ponadto w Programach 1 i 3 realizowane były audycje edukacyjne skierowane do dorosłych propagujące sposoby i metody kształcenia na odległość.

Formy realizacji audycji oświatowych były uzależnione od wieku adresatów oraz od podejmowanych tematów. Nadawano: magazyny edukacyjno-publicystyczne, prowadzone na żywo z telefonicznym udziałem słuchaczy, wykłady i dyskusje z udziałem ekspertów, słuchowiska, audycje poetyckie ilustrowane muzyką, audycje poradnicze.

Rozgłośnie regionalne radia publicznego

Nadawcy publiczni również tworzyli i rozpowszechniali audycje oświatowe dla szkół i innych placówek oświatowo-wychowawczych (art. 25 ust. 2).

Spośród 17 programów rozgłośni regionalnych radia publicznego audycje oświatowe emitowało 9 rozgłośni (w roku ubiegłym 8 rozgłośni). Szczegółowy wykaz przedstawia tabela poniżej.

Rozgłośnie regionalne	Audycje oświatowe		Przeciętna liczba godzin w tygodniu
	liczba godz.	%	
Białystok	400	4,5	7,7
Bydgoszcz (Radio Pik)	11	0,1	0,2
Gdańsk	0	0	0
Katowice	0	0	0
Kielce	7,1	0,1	0,1
Koszalin	0	0	0
Kraków	20	0,2	0,4
Lublin	0	0	0
Łódź	219	2,5	4,2
Olsztyn	0	0	0
Opole	216,7	2,5	4,2
Poznań (Radio Merkury)	70	0,8	1,3
Rzeszów	0	0	0
Szczecin	101	1,2	1,9
W-wa RDC	0	0	0
Wrocław	0	0	0
Zielona Góra (Radio Zachód)	9,2	0,1	0,2

Największy udział audycje te miały w programach Radia Białystok (4,5%), Radia Łódź (2,5%) i Radia Opole (2,5%). W porównaniu z 2003 rokiem zwiększył się udział tych audycji w programie rozgłośni białostockiej (o 0,5%) i, nieznacznie, w programie rozgłośni opolskiej, zmniejszył się natomiast w programie rozgłośni łódzkiej (o 1,5%). We wszystkich rozgłoszeniach adresatem audycji oświatowych były przede wszystkim dzieci i młodzież, w mniejszym stopniu osoby dorosłe zajmujące się problematyką wychowania i nauczania, tj. rodzice i nauczyciele. W omawianych audycjach poruszano problemy dotyczące młodzieży związane z okresem dojrzewania (psychologia, biologia itp.). Upowszechniano wiedzę o literaturze i nadawano adaptacje dzieł literackich, m.in. lektur szkolnych. Ponadto popularyzowano różne dziedziny wiedzy, nauki i techniki (m.in. historii, historii regionu, ekologii, biologii, geografii, muzyki, sportu, profilaktyki i promocji zdrowia, wiedzy o kulturze innych narodów). Nadawano także poradniki dotyczące m.in. poprawnego użycia języka polskiego oraz lekcje języków obcych. Emitowano ponadto słuchowiska dla dzieci realizowane na podstawie bajek i legend oraz audycje poświęcone nauce śpiewu i rytmiki, adresowane do dzieci w wieku przedszkolnym. Na antenach rozgłośni regionalnych obecne były również audycje popularyzujące wiedzę na temat Unii Europejskiej oraz integracji Polski ze Wspólnotą Europejską. Dla absolwentów liceów nadawano cykle audycji wspomagających przygotowania do matury.

Powyższe audycje realizowane były poprzez różne formy radiowe: słuchowiska, wykłady, magazyny, reportaże i lekturę tekstów literackich na antenie.

Realizacja przez Polskie Radio SA i rozgłośnie regionalne przepisów art. 15 ust. 2 ustawy o radiofonii i telewizji

W znowelizowanej 1 maja 2004 roku ustawie o radiofonii i telewizji zrezygnowano w odniesieniu do nadawców radiowych z obowiązku nadawania w programie określonych kwot audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim oraz z obowiązku nadawania określonych kwot utworów muzycznych związanych z kulturą polską.

Nadawcy radiowi zostali zobowiązani obecnie do zapewnienia w nadawanym programie odpowiedniego udziału utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim w łącznym czasie emisji utworów słowno-muzycznych w programie.

Do maja 2004 roku nadawcy mieli obowiązek przeznaczyć co najmniej 30% miesięcznego czasu nadawania utworów słowno-muzycznych w programie na utwory słowno-muzyczne wykonywane w języku polskim. Po dokonanej w maju 2004 nowelizacji ustawy udział tych utworów ma wynosić nie mniej niż 33% kwartalnego czasu nadawania utworów słowno muzycznych w programie.

W pierwszych czterech miesiącach 2004 roku obowiązywały nadawców poprzednie postanowienia ustawy i rozliczanie udziału wymaganych kwot w okresach miesięcznych. Dlatego też, dane dotyczące okresu styczeń – kwiecień tj. przed zmianą obowiązujących przepisów przedstawiono w miesięcznym czasie nadawania. Ponieważ zmiany przepisów dokonano w trakcie II kwartału 2004 roku, nie uwzględniono w analizie danych z maja i czerwca. Dane z III i IV kwartału 2004 roku – zgodnie z brzmieniem znowelizowanego art. 15 ust. 2 ustawy, przedstawiono osobno dla każdego kwartału.

Polskie Radio SA

Analiza danych sprawozdawczych Polskiego Radia SA wykazała, że w 2004 roku tylko Program 1 w pełni wywiązał się obowiązku określonego w art. 15 ust. 2 urt. (patrz tabela poniżej – pogrubioną czcionką zaznaczono dane z miesięcy, w których realizowano obowiązek określony w art. 15 ust. 2).

Udział utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim

Programy PR SA	udział utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim ma stanowić co najmniej 30% miesięcznego czasu nadawania ogółu utworów słowno-muzycznych w programie				udział utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim ma stanowić co najmniej 33% kwartalnego czasu nadawania ogółu utworów słowno-muzycznych w programie	
	styczeń	luty	marzec	kwiecień	III kwartał	IV kwartał
PR I	52,2	51	47,6	50,3	49,7	51
PR II	19	17	16,1	20,8	20,8	20,4
PR III	28,7	29,8	32,4	31,6	29,1	31,7
Radio BIS	21,9	19	21,3	23,3	30,2	33

Udział utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim w Programie 3 w okresie styczeń – kwiecień był wyższy niż w Programie 2 i Radiu BIS oraz zbliżony do ustawowo określonego minimum. Wymagany ustawowy poziom osiągnięto w Programie 3 jedynie w dwóch miesiącach roku (marzec, kwiecień).

W programie Radia BIS jedynie w IV kwartale 2004 roku zrealizowano wymaganą kwotę tj. 33%, natomiast w pozostałych okresach udział tych utworów był mniejszy i wynosił: w okresie styczeń- kwiecień średnio 21,4%, a w III kwartale ubiegłego roku 30,2%.

W Programie 2 kwota utworów słowno-muzycznych w języku polskim ani razu nie osiągnęła określonego przez ustawę poziomu. W okresie od stycznia do kwietnia nadawano średnio 18,2%, zaś w III i IV kwartale 2004 roku średnio 20,6% utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji sprawdzała realizację określonego przez ustawę udziału utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim także w programach rozgłośni regionalnych radia publicznego.

Rozgłoszenie regionalne radia publicznego

Do czasu nowelizacji ustawy, czyli do końca kwietnia 2004 r., wszystkie rozgłoszenie realizowały ten ustawowy obowiązek. W pierwszych czterech miesiącach roku w minimalnym wymiarze, tj. 30% miesięcznego czasu emisji programu, utwory słowno-muzyczne nadawały trzy rozgłoszenie - Radio Łódź (w styczniu), Radio Zielona Góra (w styczniu i lutym) i Radio Wrocław (w kwietniu). Największy udział utworów słowno-muzycznych w języku polskim nadawało, podobnie jak w roku ubiegłym, Radio Białystok (od 61% w styczniu, marcu i kwietniu do 67% w lutym).

Rozgłoszenie regionalne	Miesiąc/ kwartał					
	styczeń	luty	marzec	kwiecień	III kwartał	IV kwartał
Białystok	61	67	61	61	62	66
Bydgoszcz (Radio Pik)	34	34,9	33	33,5	34,5	36
Gdańsk	38	38	39	40	37	39
Katowice	34,8	34,5	34,4	35,2	35,7	34,6
Kielce	36,7	36,3	38,7	40	40,4	42,6
Koszalin	31	35,9	33	34	33	34
Kraków	35,2	39,5	34,5	37,1	33,9	34,7
Lublin	32,2	32,3	32,3	31,1	31,7	33,2
Łódź	30,1	31,4	31,6	34,4	32,9	37,8
Olsztyn	37	36,3	37,9	36,3	36,6	38,1
Opole	38,2	38	37,6	38,6	36,8	38,4
Poznań (Radio Merkury)	52,8	52,6	51,9	50,1	48,4	47,9
Rzeszów	42	37	42	37	43	46
Szczecin	31,9	29,4	31,8	29,9	32,9	33,2
W-wa RDC	34,3	33,6	35,2	34,7	34,6	34,9
Wrocław	34,9	35	30,8	30,3	30	35,1
Zielona Góra (Radio Zachód)	30,2	30,3	30,7	30,4	34,7	35,7

W III i IV kwartale 2004 roku – po nowelizacji ustawy - jedynie rozgłoszenie w Lublinie i Wrocławiu nie realizowały jej zapisów, nadając nieco mniej (o 1,3-3%) wymaganych utworów słowno-muzycznych w języku polskim. W pozostałych rozgłoszeniach udział tych utworów w programach rozgłośni kształtował się w obu kwartałach na poziomie od 33% do 66%.

II. TELEWIZJA I RADIOFONIA KONCESJONOWANA

1. KONCESJONOWANIE JAKO ELEMENT ŁADU MEDIALNEGO

Zadania Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji jako organu regulacyjnego, właściwego w sprawach koncesji na nadawanie programów radiowych i telewizyjnych

Ustawa o radiofonii i telewizji konstituuje Krajową Radę jako organ właściwy w sprawach radiofonii i telewizji, który stoi na straży wolności słowa w radiu i telewizji, samodzielności nadawców i interesów odbiorców, zapewniając otwarty i pluralistyczny charakter radiofonii i telewizji (art. 5 i 6 ustawy o radiofonii i telewizji).

Tak sformułowany cel powołania Krajowej Rady doprecyzowują szczegółowe zadania określone w ustawie (art. 6) m.in.: określanie warunków prowadzenia działalności przez nadawców, podejmowanie rozstrzygnięć w sprawach koncesji na rozpowszechnianie i rozprowadzanie programów, sprawowanie kontroli działalności nadawców. Zadania te Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji wypełnia w granicach upoważnień ustawowych.

Interpretacja ustawowych kompetencji Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji w zakresie prowadzenia postępowań koncesyjnych oraz kształtowania poprzez obowiązki koncesyjne ram działalności nadawców stanowi kluczowe zagadnienie dla ustalenia skuteczności działania organu i jego realnego wpływu na rozwój rynku mediów elektronicznych.

Orzeczenia sądów administracyjnych WSA i NSA wydawane na skutek skarg nadawców na rozstrzygnięcia Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji oraz kształt decyzji koncesyjnej Przewodniczącego KRRiT, które zapadały w latach 2002 – 2004 w sposób radykalny wskazują na zmianę sposobu widzenia roli Krajowej Rady przez sądy administracyjne.

Ograniczająca interpretacja przepisów ustawy o radiofonii i telewizji określających kompetencje tego organu do kształtowania poprzez rozstrzygnięcia koncesyjne polityki w zakresie mediów audiowizualnych rodzi poważne skutki: z jednej strony drastycznie zawęża możliwości zindywidualizowanego podejścia do konkretnej sytuacji, w której udzielana jest koncesja na nadawanie programu radiowego lub telewizyjnego, z drugiej zaś pozbawia Krajową Radę instrumentów do egzekwowania od nadawcy, że w długoletnim okresie wykonywania koncesji będzie on realizował program, zgodnie z deklaracjami złożonymi we wniosku o jej udzielenie.

Orzecznictwo sądów administracyjnych wskazuje, że ustawa o radiofonii i telewizji w obecnym kształcie nakłada na Krajową Radę Radiofonii i Telewizji niewykonalne zadania. Niemożliwa jest bowiem jakakolwiek ochrona interesów odbiorców w sytuacji gdy organ,

który ma je chronić nie ma jednocześnie prawa stawiać przed poszczególnymi kategoriami nadawców wymogów w zakresie programu innych niż te, które ustawodawca nałożył na wszystkich nadawców. Oznacza to, że sam proces koncesyjny zmierzający do rozstrzygnięcia na rzecz najlepszego projektu, a w przyszłości najlepszego programu pozostaje bez związku z realizacją koncesji.

Podobny efekt rodzi także zakwestionowanie przez NSA i WSA uprawnień Krajowej Rady do określania w koncesji zapisów stanowiących gwarancję jej ustawowej niezbywalności. Rodzi się zatem pytanie, jaki jest sens prowadzenia postępowań koncesyjnych skoro koncesja może być przedmiotem obrotu rynkowego, a Krajowa Rada nie może odmówić nadawcy zmiany koncesji umożliwiającej sprzedaż udziałów w spółce koncesjonariusza na rzecz podmiotu, który nie uczestniczył w postępowaniu o udzielenie koncesji lecz po kilku latach jej trwania np. tworząc sieć rozgłośni, uzyskuje pełnię władzy nad koncesją i co za tym idzie swobodnie kształtuje program nadawany na jej podstawie.

Odebranie Krajowej Radzie Radiofonii i Telewizji uprawnień do tworzenia koncesyjnych warunków prowadzenia działalności nadawczej powoduje, że organ konstytucyjny traci realny wpływ na efekty swoich działań, mogąc jedynie obserwować procesy rynkowe a następnie relacjonować ich przebieg w kolejnych rocznych sprawozdaniach. W ten sposób podstawowa istota regulacji ustawowej – koncesjonowanie rynku mediów audiowizualnych staje się prawem martwym. O faktycznych nadawcach i tworzonych przez nich programach decydują; posiadane środki finansowe na inwestycje w tym sektorze, strategię programową firm oparte o tzw. badanie preferencji odbiorców z punktu widzenia skutecznego dotarcia do jak największej grupy słuchaczy bądź widzów, jako warunku uzyskiwania wysokich przychodów z emisji reklam.

Interes publiczny, interes odbiorców rozumiany jako szeroki dostęp do różnorodnej i bogatej pod względem formy i treści oferty programowej w radiofonii i telewizji koncesjonowanej nie może być realizowany przez Krajową Radę Radiofonii i Telewizji przy takim ograniczeniu jej uprawnień. Dlatego też Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji dostrzega podstawową sprzeczność między uwidocznionym w wyrokach sądowych sposobem postrzegania roli organu koncesyjnego, a jego ustawowymi zadaniami i podejmuje wszelkie działania aby przywrócić właściwy ogład sytuacji.

Zdaniem KRRiT konieczne jest dokonanie pogłębionej analizy materii prawnej, regulującej procesy i zjawiska w radiofonii i telewizji w celu określenia roli i uprawnień KRRiT adekwatnych do nałożonych na ten organ przez ustawodawcę zadań i obowiązków. W przeciwnym razie tworzenie ładu medialnego poprzez koncesjonowanie programów radiowych i telewizyjnych zostanie ograniczone do działań formalnych, w których Krajowa Rada będzie jedynie sygnatariuszem, a dbałość o przestrzeganie tego ładu stanie się zadaniem nierealnym i iluzorycznym.

Przeznaczenie wolnego zasobu częstotliwości i wybór nadawcy

Ustawa przewiduje możliwość kreowania przez Krajową Radę kierunku rozwoju oferty programowej dostępnej polskim słuchaczom i widzom. Zawiera się ona w uprawnieniach Przewodniczącego KRRiT, który określając warunki uzyskania (rozszerzenia koncesji) może dokonywać łączenia wolnych częstotliwości w sieci lub przeznaczania ich dla pewnych grup nadawców (o zasięgu lokalnym, ponadregionalnym, ogólnokrajowym). Przewodniczący KRRiT może również rozdysponować wolne częstotliwości w celu poprawy warunków technicznych nadawców już działających, w sytuacji gdy rynek radiowy lub telewizyjny jest już wstępnie ukształtowany, a pojawienie się nowego nadawcy, na bardzo płytkim rynku reklamy, mogłoby zagrozić ekonomicznemu istnieniu tych, którzy na nim działają. Do Przewodniczącego KRRiT należy również decyzja, czy w ogłoszeniu o

postępowaniu koncesyjnym zostanie sprecyzowany charakter programu na jaki ma zostać wydana lub rozszerzona. Uprawnienia te pozwalają na wstępne określenie warunków tworzenia nowych programów na rynku audiowizualnym.

Określone w art.1 ust.1 ustawy zadania radiofonii i telewizji ze względu na ogólny ich charakter nie mogą stanowić wprost podstawy do oceny przez Krajową Radę, czy dany projekt radiowy lub telewizyjny wyczerpuje społeczne zapotrzebowanie w odniesieniu do formy i treści audiowizualnych. Zgodnie z tym przepisem programy radiowe i telewizyjne mają: dostarczać rozrywki, udostępniać dobra kultury i sztuki, ułatwiać korzystanie z oświaty i dorobku nauki, upowszechniać edukację obywatelską, dostarczać rozrywki i popierać krajową twórczość audiowizualną.

Istotną przesłanką dla rozstrzygnięć postępowania koncesyjnego staje się zatem art. 36 ustawy o radiofonii i telewizji, a w szczególności ust. 1 pkt 1. Przepis tam zawarty wskazuje ogólny kierunek rozwoju rynku nadawców koncesjonowanych. Nadawca otrzymuje koncesję lub może ją rozwijać pod względem zasięgu technicznego, o ile założenia wniosku koncesyjnego odpowiadają wspomnianym już zadaniom radiofonii i telewizji. Krajowa Rada oceniając stopień zgodności założeń programowych przedstawionych przez wnioskodawcę jest jednocześnie zobowiązana do uwzględnienia, w jakim stopniu inni, działający już na tym obszarze nadawcy realizują te założenia w swoich programach.

Inną ważną programową przesłanką do udzielenia bądź rozszerzenia koncesji jest potencjalny udział wnioskodawcy w stymulowaniu rozwoju polskiego i europejskiego rynku audiowizualnego (art. 15 ust. 1 i 4 ustawy w przypadku nadawców telewizyjnych oraz 2 i 3 w przypadku nadawców radiowych).

W ocenie wniosku koncesyjnego Krajowa Rada zgodnie z przepisami zawartymi w art. 36 ustawy powinna zbadać możliwości finansowania przez nadawcę zaprojektowanego we wniosku programu. Pozostałe kwestie związane z oceną wniosku koncesyjnego mają jedynie charakter pomocniczy i porządkujący. Służą one pośrednio zbadaniu stopnia przygotowania do technicznego uruchomienia programu, a także stwierdzeniu, od strony formalnej, czy wniosek zgodnie z przepisami ustawy o radiofonii i telewizji oraz innych aktów prawnych może być rozpatrywany w postępowaniu o udzielenie lub rozszerzenie koncesji. Wybór Krajowej Rady powinien uwzględniać poziom i oryginalność oferty programowej, jakość i różnorodność programów dostępnych odbiorcom na danym obszarze.

Realizując funkcję gwaranta wolności słowa i samodzielności nadawców Krajowa Rada ma dokonywać wyboru przyszłego nadawcy a jednocześnie nakładać nań konkretne obowiązki i kontrolować ich wykonywanie. Należy stwierdzić, iż ten zakres zadań organu regulacyjnego, jakim jest Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, wywodzi się bezpośrednio z przepisów rangi konstytucyjnej - art. 213 - 215 Konstytucji RP. KRRiT stoi na straży wolności słowa, prawa do informacji oraz interesu publicznego w radiofonii i telewizji. Zadania KRRiT są następnie omówione w art. 6 ustawy o radiofonii i telewizji, nie ulega jednak wątpliwości, że art. 6 rozwija i precyzuje normy, których źródłem jest ustawa zasadnicza.

W związku z powyższym konieczne jest, aby Przewodniczący KRRiT, wydając decyzje i udzielając koncesji na rozpowszechnianie programów radiowych i telewizyjnych, wprowadzał do tekstu koncesji zapisy gwarantujące, że organ regulacyjny będzie mógł wywiązywać się z zadań na niego nałożonych, to jest zapewnić dostęp do pozyskiwania informacji oraz regulować ład medialny. Koncesje uprawniają nadawców do wykorzystywania dobra rzadkiego jakim są częstotliwości radiowe i telewizyjne. O wskazane dobro rzadkie ubiega się określona liczba podmiotów, a koncesję otrzymują tylko te podmioty, których wnioski zostały ocenione najwyżej, na tej podstawie wkraczają one w sferę publiczno-prawną, gdzie swoboda działalności gospodarczej styka się z ograniczeniami wynikającymi ze szczególnej konstrukcji rynku mediów.

Obowiązki programowe w koncesjach

Ustawa o radiofonii i telewizji precyzuje w art. 6 ust. 1, iż Krajowa Rada zapewnia otwarty i pluralistyczny charakter radiofonii i telewizji. Wykonanie tego zadania przez organ regulacyjny wymaga zastosowania środków adekwatnych do sytuacji na rynku mediów, w oparciu o przyznane KRRiT kompetencje rangi konstytucyjnej oraz ustawowej. W szczególności, określanie szczegółowej zawartości programowej ma na celu zapewnienie różnorodności programu radiowego czy telewizyjnego na określonym terenie. KRRiT wskazywała nie raz na konieczność dodatkowych zapisów w ustawie o radiofonii i telewizji precyzujących *explicite* zawartość programową, z uwagi jednak na fakt braku inicjatywy ustawodawczej przez organ regulacyjny, propozycje te nie przekładały się na nowelizacje przepisów cytowanej ustawy. Niemniej jednak Krajowa Rada wychodziła z założenia, że stan prawny *de lege lata* daje możliwość do skonkretyzowania zapisów programowych w oparciu o analizę sytuacji na rynku medialnym i konieczność zapewnienia dywersyfikacji zawartości programowej rozpowszechnianych audycji i programów. Brak zdecydowanego działania KRRiT na tym poziomie oznaczałoby w praktyce deregulację określonych fragmentów rynku, co mogłoby zagrozić otwartemu i pluralistycznemu charakterowi radiofonii i telewizji, a w konsekwencji doprowadzić do ograniczenia pozyskiwania i rozpowszechniania informacji, co stałoby w sprzeczności z postanowieniem art. 54 ust. 1 Konstytucji RP.

Zgodnie z art. 13 ustawy o radiofonii i telewizji nadawcy programów radiowych i telewizyjnych kształtują emitowane programy samodzielnie i odpowiadają za ich treść. Ten przepis ustawy daje nadawcom - w granicach wyznaczonych prawem - swobodę w kształtowaniu programu. Zarazem Krajowa Rada, poprzez koncesjonowanie programów, otrzymała od ustawodawcy ważne narzędzia wpływu na kształt rynku medialnego, a także w pewnej mierze - z zachowaniem samodzielności nadawców - na charakter i zawartość tych programów, zgodnie z konstytucyjnie opisanym interesem odbiorców. Poprzez te uprawnienia KRRiT określa liczbę i rozmieszczenie działających na terenie kraju prywatnych stacji radiowych i telewizyjnych, a także stwarza ramy do określenia charakteru i zawartości nadawanych programów. Celem tych działań jest stworzenie możliwie szerokiej i wartościowej oferty programowej i zapewnienie odbiorcom tym samym wielorakiego wyboru.

Wpisywanie w koncesjach obowiązków programowych nie ogranicza samodzielności nadawców w zakresie tworzenia programu. Samodzielność nadawcy realizowana jest w ramach wyznaczonych przepisami prawa, to jest zgodnie m.in. z art. 1 ust.1 oraz art. 37 ust. 1 i 2 ustawy o radiofonii i telewizji. Zapisy koncesji dotyczące programu mają na celu realizację zadań radiofonii określonych w art. 1 ust. 1 ustawy o radiofonii i telewizji w konkretnych warunkach działania nadawców. Zapisy programowe w koncesjach określają tylko ogólne zakres zagadnień, które powinny znaleźć miejsce w programie. Nadawca ma natomiast całkowitą swobodę w wyborze sposobu realizacji tych zagadnień: doboru szczegółowych zagadnień, rodzajów i form audycji, poprzez które będzie je realizował, czasu trwania tych emisji i ich miejsca w programie itp. W tym zakresie KRRiT nie dokonywała i nie dokonuje żadnych regulacji.

KRRiT nie określa także w koncesjach wymaganego udziału słowa w programie. Udział słowa w programach radiowych mają natomiast zapewnić zapisy dotyczące obligatoryjnego udziału w programie określonej tematyki oraz zapisy określające, w programach o charakterze wyspecjalizowanym, obowiązkowy udział audycji słownych i słowno-muzycznych dotyczących wyspecjalizowanego charakteru programu.

W programach o charakterze uniwersalnym, tj. w programach zawierających różne gatunki i formy radiowe oraz różnorodną problematykę, nadawcy mają obowiązek, jak

wskazano wyżej, nadawać audycje poświęcone określonej tematyce, a także obowiązek nadawania własnych audycji informacyjnych i publicystycznych.

Obowiązki i ograniczenia w koncesjach odnoszące się do spraw własnościowych

Należy stwierdzić, że Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji w ogólnym interesie wszystkich podmiotów działających na rynku musi spełniać funkcję kontrolną w odniesieniu do działalności objętej koncesją, wykonywanej przez inwestorów, którzy dali rękojmię właściwej realizacji programu i możliwości jego finansowania w trakcie trwania przyznanej koncesji. Nie może bowiem dojść do sytuacji, w której następuje niekontrolowana zmiana inwestorów prowadząca do przejęcia pośredniej lub bezpośredniej kontroli nad działalnością koncesjonariusza w rozumieniu ustawy o radiofonii i telewizji. Ustawodawca przyznał bowiem Krajowej Radzie szczególną kompetencję poprzez sformułowania przepisu, dającego podstawę do możliwości cofnięcia koncesji w określonych sytuacjach prawnych.

Zgodnie z art. 38 ust. 2 pkt 4 ustawy o radiofonii i telewizji ustawodawca uznał, za niepożądaną sytuację, w której dochodzi do przejęcia bezpośredniej lub pośredniej kontroli nad nadawcą przez inną osobę. Na ten przypadek ustawodawca wyposażył KRRiT w narzędzie fakultatywnego cofnięcia koncesji. Kierując się potrzebą zapewnienia wykonania tego upoważnienia, KRRiT określiła wzór zapisów koncesyjnych struktury właścicielskiej, z którego wynika, iż jedynie przekroczenie progu 51 % udziałów w kapitale zakładowym lub głosów na zgromadzeniu akcjonariuszy (wspólników) przez podmiot inny niż pierwotnie ustalony w trakcie postępowania o udzielenie koncesji, może stanowić podstawę do uznania, iż zaszło przejęcie kontroli nad nadawcą.

W ten sposób KRRiT ustaliła z góry w treści koncesji zakres sytuacji, które mogą stanowić podstawę do uznania, iż w danych warunkach doszło do przejęcia kontroli nad działalnością nadawcy, a w konsekwencji dających podstawę do ewentualnego cofnięcia koncesji.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy o radiofonii i telewizji KRRiT stoi na straży samodzielności nadawców. Samodzielność nadawców została uznana tym samym za szczególną wartość ustroju mediów w Polsce. W związku z art. 38 ust. 2 pkt 4), ustawodawca uznał, iż utrata tej samodzielności może się wyrazić przez przejęcie kontroli uprawnień kapitałowych (korporacyjnych) nad nadawcą, a w sytuacji gdy godziłoby to w ład medialny winno stać się powodem do wszczęcia postępowania o cofnięcie koncesji.

Oznacza to, iż sam ustawodawca uznał, iż nie może dochodzić do sytuacji, w której następuje niekontrolowana zmiana inwestorów prowadząca do przejęcia pośredniej lub bezpośredniej kontroli nad działalnością koncesjonariusza w rozumieniu przepisów ustawy o radiofonii i telewizji. W przypadku pozbawienia KRRiT funkcji kontrolnej przepis ten stałby się przepisem martwym, a Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji nie mogłaby wykonywać zadań, które nakłada na nią ustawa o radiofonii i telewizji w art. 6, w szczególności podejmowania rozstrzygnięć w sprawach koncesji.

Także obowiązek informowania Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji o przekształceniach własnościowych jest konsekwencją nałożonych na organ koncesyjny zadań dotyczących regulacji rynku mediów oraz zapewnienia powszechnego dostępu do informacji. Uzyskiwanie informacji o aktualnej strukturze spółki wykonującej uprawnienia z tytułu udzielonej koncesji jest niezbędnym elementem analizy rynku, podejmowanej w celu jego ochrony przed praktykami ograniczającymi konkurencyjność w sektorze medialnym i niekorzystnymi dla rynku i ładu medialnego zjawiskami nadmiernej koncentracji własnościowej. Jawność i transparentność struktur działań uczestników rynku medialnego oraz dostęp organu regulacyjnego do podstawowych informacji są gwarantem zapewnienia pluralizmu w mediach oraz poszanowania konstytucyjnego prawa obywateli do rzetelnej

informacji. Jednocześnie, obowiązek informowania KRRiT o zmianach w strukturze własnościowej koncesjonariusza nie narusza jego swobody w dokonywaniu czynności prawnych dotyczących poszczególnych udziałów czy akcji.

Wiedza na temat aktualnych danych o przekształceniach własnościowych w spółkach działających na rynku medialnym jest niezbędna KRRiT nie tylko w ramach obowiązków kontrolnych będących realizacją art. 38 ust. 2 pkt 4 ustawy o radiofonii i telewizji. Informacje o stanie rynku i zaangażowaniu na tym polu różnych podmiotów KRRiT sporządza dla potrzeb komisji parlamentarnych, Ministerstwa Kultury, oraz przedstawia w sprawozdaniu składanym Sejmowi RP, Senatowi RP, Prezydentowi RP i przekazywanym Prezesowi Rady Ministrów. Danych takich wymagają także instytucje europejskie m.in. Europejska Unia Nadawców (EBU), Europejska Platforma Ciał Regulujących (EPRA). Stąd też wynikał postulat Komisji Europejskiej, zapisany w raporcie monitorującym stan polskich przygotowań do akcesji z Unią Europejską, aby wzmocnieniu uległa KRRiT w zakresie wykonywania przepisów ustawy o radiofonii i telewizji.

W tym zakresie niezbędna jest nowelizacja ustawy o radiofonii i telewizji nadająca KRRiT takie uprawnienia lub podobnie jak to ma miejsce w przypadku sprawozdania finansowego (art. 37a), nakładająca na nadawców taki obowiązek wprost z ustawy. W przeciwnym wypadku art. 38 ust. 2 pkt 4 podobnie jak to ma miejsce z art. 1 ust. 1 i art. 6 ust. 1, a także art. 36 ust. 1 i 2 pozostanie zapisem niemożliwym do realizacji ze względu na brak instrumentów do jego stosowania.

Obowiązek informacyjny o nabyciu przez koncesjonariusza praw do środków masowego przekazu

Zgodnie z art. 36 ust. 2 pkt 2 ustawy ustawodawca wyraził przesłankę negatywną udzielenia koncesji, jeśli rozpowszechnianie programów mogłoby spowodować uzyskanie przez wnioskodawcę pozycji dominującej w dziedzinie środków masowego przekazu na danym terenie. Nadto, okoliczność uzyskania pozycji dominującej w dziedzinie środków masowego przekazu stanowi przesłankę cofnięcia koncesji, określoną w art. 38 ust. 2 pkt 3 ustawy. Obowiązki informacyjne nakładane są na koncesjonariusza w zakresie niezbędnym do umożliwienia wykonania przez KRRiT jej kompetencji kontrolnej, co do uzyskania przez nadawcę pozycji dominującej w dziedzinie środków masowego przekazu na etapie badania wniosku o udzielenie koncesji jak i w całym okresie jej wykonania.

Środki masowego przekazu stanowią prasę w rozumieniu art. 7 ust. 2 pkt 1 ustawy Prawo prasowe.

„.....prasą są także wszelkie istniejące i powstające w wyniku postępu technicznego środki masowego przekazywania, w tym także rozgłośnie oraz tele- i radiowęzły zakładowe, upowszechniające publikacje periodyczne za pomocą druku, wizji, fonii lub innej techniki rozpowszechniania; prasa obejmuje również zespoły ludzi i poszczególne osoby zajmujące się działalnością dziennikarską”.

Oznacza to, iż ustawodawca uznał za wartość niedopuszczanie do uzyskania pozycji dominującej w dziedzinie środków przekazu, a więc także łączenie w dziedzinie radia i telewizji, prasy pisanej, a także innych technik rozpowszechniania treści do odbiorcy masowego.

Wprowadzenie przez KRRiT dodatkowych warunków koncesji, w postaci obowiązku informacyjnego jest ustaleniem w sposób pewny sytuacji nadawcy i gwarancji zabezpieczenia interesu publicznego w radiofonii i telewizji. Zapisy te są znane nadawcom i stanowią wyraz wyważania interesu prywatnego i nakazów ustawowych.

W tej sytuacji nałożenie na koncesjonariusza obowiązku informacyjnego o stanie i zakresie koncentracji w zakresie środków masowego przekazu jest warunkiem minimum urzeczywistnienia kompetencji KRRiT z art. 38 ust. 1 pkt 3 i związanej z tym potrzeby realnego monitoringu sytuacji nadawcy, a także przeciwdziałania negatywnym konsekwencjom uzyskiwania przez nadawców pozycji dominującej w zakresie różnych środków masowego przekazu.

Uzasadnione to jest głównie ustawowym ustrojem radiofonii i telewizji, który w art. 6 ust. 1, wyraźnie akcentuje jako wartość różnorodność (pluralizm) przekazu medialnego oraz samodzielność nadawcy. Uzyskanie przez nadawcę pozycji dominującej może w poważnym stopniu wpływać na ujednoczenie treści rozpowszechnianych w programie oraz na podważenie samodzielności w zakresie redakcji tych treści, co nie leży w interesie odbiorców oraz może negatywnie wpływać na możliwość zapewniania otwartego charakteru radiofonii i telewizji. Stąd potrzeba zapewnienia jawności i transparentności w zakresie własności środków masowego przekazu oraz dostępu organu regulacyjnego do podstawowych informacji w celu urzeczywistnienia gwarancji konstytucyjnej: prawa obywateli do rzetelnej informacji, niezakłóconej dominacją nadawcy (wydawcy) w zakresie środków masowego przekazu.

Obowiązek do określonego podwyższenia, w wyznaczonym terminie, kapitału zakładowego w spółce koncesjonariusza

Podstawę do umieszczenia zapisu w koncesji obligującego spółkę do podniesienia kapitału zakładowego dla zabezpieczenia możliwości prowadzenia działalności nadawczej stanowił art. 37 ust. 2 ustawy - koncesja może określać inne warunki prowadzenia działalności, niezbędne dla realizacji przepisów ustawy. Przywołany przepis nie zawiera enumeratywnego dookreślenia warunków prowadzenia działalności. Zgodnie z art. 36 ust. 1 pkt 2 w postępowaniu o udzieleniu koncesji ocenia się w szczególności możliwość dokonania przez wnioskodawcę koniecznych inwestycji i finansowania programu. W celu zbadania czy kryterium zostało spełnione, w przypadkach finansowania nakładów na realizację planowanego przedsięwzięcia przez wspólników wnioskodawcy, poddawane są analizie informacje i dokumenty zawarte we wnioskach koncesyjnych dotyczące kondycji i potencjału finansowego udziałowców podmiotu występującego o koncesję oraz udokumentowania źródeł finansowania - dobrowolne deklaracje finansowe, zobowiązania i uchwały warunkowane przyznaniem koncesji.

KRRiT przywiązuje ogromną wagę do przedstawianych samodzielnie i dobrowolnie przez Wnioskodawców założeń finansowych na etapie składania wniosków, a także dokumentów i deklaracji finansowych, które dokumentują możliwości prowadzenia samodzielnej koncesjonowanej działalności pozwalającej na realizację przepisów ustawowych. Także w przypadkach, kiedy możliwości sfinansowania przedsięwzięcia zostały zgodnie z założeniami zawartymi we wniosku, zadeklarowane i udokumentowane nie przez podmiot występujący o koncesję lecz przez jego udziałowców, którzy zaznaczyli, że realizacja nastąpi po przyznaniu koncesji. W takich przypadkach Krajowa Rada stosuje zapis w przyznanym koncesjach obligujący spółkę do podniesienia kapitału zakładowego. Zapis ten ma na celu niedopuszczenie do sytuacji umożliwiającej dopasowywanie przez Wnioskodawców założeń finansowych tylko na potrzeby uzyskania koncesji, bez zamiaru ich realizacji. W opinii Krajowej Rady ewentualny brak realizacji przez koncesjonariusza własnych założeń dotyczących sfinansowania przedsięwzięcia z podniesionego kapitału zakładowego, podważałby sens i znaczenie ich oceny przez organ koncesyjny, a z drugiej strony rodzi ryzyko pogorszenia sytuacji finansowej nowego koncesjonariusza oraz braku możliwości finansowania działalności nadawczej po uzyskaniu koncesji.

Ewentualne konsekwencje rezygnacji z nakładania na nadawców przez KRRiT obowiązków koncesyjnych

W latach 2002-2005 decyzje koncesyjne były badane przez Naczelną i Wojewódzki Sąd Administracyjny. Rozpatrując skargi nadawców sądy administracyjne uznały, że część ustaleń zawartych w koncesjach nie znajduje wystarczających podstaw prawnych. Uchylone zostały w poszczególnych postępowaniach odwoławczych zapisy programowe, właścicielskie i informacyjne w zakresie przekształceń własnościowych oraz nabywania praw do środków masowego przekazu. Krajowa Rada ponownie dokonuje rozstrzygnięć, usuwając formalne wady wskazywane w wyrokach oraz przedstawia wyczerpujące uzasadnienia dla przyjętej interpretacji stosowanych przepisów.

Zagadnienia te zostały omówione także w części Sprawozdanie z rocznej działalności KRRiT, w rozdziale III.

Oczekiwanie ustawodawcy, aby Krajowa Rada konsekwentnie prowadziła działania mające na celu podnoszenie poziomu programów radiowych i telewizyjnych poprzez ochronę obecności audycji słownych w programach radiowych, ochronę tzw. „wysokich gatunków”, rzetelnego i niezależnego sposobu informowania, w kontekście orzeczonego przez sąd administracyjny braku kompetencji ustawowych KRRiT do określania w koncesjach wymogów programowych, nie może zostać zrealizowane.

Sytuacja ta czyni „pustym” zapis art. 1 ust. 1 ustawy o radiofonii i telewizji, mówiący o zadaniach nadawców dotyczących udostępniania odbiorcom informacji, dóbr kultury i sztuki, ułatwiania korzystania z oświaty i dorobku nauki, upowszechniania edukacji obywatelskiej, popierania krajowej twórczości audiowizualnej. W powszechnej praktyce nadawczej realizowany w tym kontekście jest i będzie, w przypadku braku zmian ustawowych, jedynie wymóg dostarczania rozrywki, bowiem taki kierunek rozwoju programowego nadawców wynika z dążenia do osiągnięcia sukcesów rynkowych.

Zasady ograniczonego prawa w zbywaniu i nabywaniu udziałów w spółkach wykonujących koncesje radiowe i telewizyjne były publicznie znane od 1993 roku i jak dotąd nie wywoływały protestu żadnych instytucji odpowiedzialnych za kształt życia publicznego w Polsce. Zbywanie koncesji związane z nasileniem koncentracji kapitałowej i programowej na rynku audiowizualnym identyfikowane jest przez KRRiT jako zagrożenie dla pluralizmu i różnorodności programowej oraz interesu odbiorcy poprzez istotne ograniczenie liczby dostępnych źródeł informacji i opinii w wyniku faktycznego zmniejszenia liczby nadawców. Z analiz przeprowadzonych przez KRRiT wynika jednoznacznie, że proces koncentracji, polegający na skupianiu przez grupy mediowe większościowych udziałów w spółkach nadawców lokalnych lub przejmowaniu nad nimi pośredniej kontroli w wyniku umów programowych i reklamowych doprowadził *de facto* do zdecydowanego ograniczenia liczby samodzielnych podmiotów działających na lokalnych rynkach radiowych z 110 w 2000 roku do 70 w 2004 roku tj. o 36 %. Krajowa Rada nie mogąc nakładać na nadawców obowiązków i ograniczeń w koncesjach, odnoszących się do spraw własnościowych pozostanie w zasadzie pozbawiona realnego wpływu na dalszy proces tych zmian.

W rezultacie zniesienia obowiązku informacyjnego Koncesjonariuszy o nabyciu praw do środków masowego przekazu doszłoby natomiast do całkowitego uniemożliwienia wykonania przez KRRiT zapisów ustawowych chroniących rynek przed uzyskaniem przez nadawców pozycji dominującej w dziedzinie środków masowego przekazu, a taka sytuacja byłaby początkiem naruszenia ładu medialnego i wartości konstytucyjnych w dziedzinie radiofonii i telewizji.

Rezygnacja ze stosowania zapisu dotyczącego obowiązku podniesienia kapitału zakładowego w spółce otrzymującej koncesję może spowodować, że Krajowa Rada nie

będzie mogła uznać gwarancji przewidzianych w art. 36 ust. 1 pkt 2 ustawy o radiofonii i telewizji w zakresie możliwości dokonania przez wnioskodawcę koniecznych inwestycji i finansowania programu, opartych na założeniu, że źródłem pokrycia tych wydatków po uzyskaniu koncesji będzie deklarowany w procesie koncesyjnym finansowy wkład współników na kapitał zakładowy spółki.

W ocenie KRRiT oznaczałoby to istotne obciążenie finansowe dla przedsiębiorców ubiegających się o koncesję, polegające do konieczności dokapitalizowania spółki wnioskującej o koncesję przed złożeniem wniosku o jej udzielenie, w sytuacji gdy nie mają oni gwarancji nabycia uprawnień do rozpowszechniania programu.

Rozwiązanie to zdaniem Krajowej Rady jest niekorzystne przede wszystkim z punktu widzenia uczestników rynku mediów. Dla KRRiT oznacza to automatyczne odrzucenie tych projektów, których realizacja nie jest przewidziana z istniejącego kapitału spółki Wnioskodawcy.

Podsumowanie

Wyeliminowanie z obowiązujących koncesji postanowień nakładających na koncesjonariuszy zobowiązania w zakresie działalności programowej, przekształceń w strukturze kapitałowej, podwyższania kapitału spółki, informowania o nabyciu praw do środków masowego przekazu mogłoby spowodować nieodwracalne zmiany na rynku radiofonii i telewizji.

Krajowa Rada w obecnej sytuacji, stosując się literalnie do wyroków NSA i WSA, utraciłaby możliwości realizacji zadań, jakie nakłada nań Konstytucja RP i ustawa o radiofonii i telewizji. Zdaniem Krajowej Rady konieczna jest pogłębiona analiza aktualnego stanu prawnego w celu ustalenia luk prawnych i niedoskonałości ustawy dotyczącej mediów i przyjęcie przez Ustawodawcę nowych, adekwatnych rozwiązań, które dadzą podstawy do funkcjonowania KRRiT jako organu odpowiedzialnego za kształt rynku audiowizualnego.

Krajowa Rada poczuwając się do obowiązku stania na straży ładu w radiofonii i telewizji, KRRiT uznaje nadal za celowe zachowanie w koncesjach zapisów własnościowych, obowiązku informacyjnym w zakresie zmian kapitałowych i nabywania praw majątkowych do środków masowego przekazu, a także szczególnych zapisów co do struktury programu, tak aby urzeczywistniał się interes publiczny w radiofonii i telewizji. Do czasu uchwalenia nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji uwzględniającej dostrzeżone i wielokrotnie podkreślane niedostatki dotychczasowej regulacji w zakresie radiofonii i telewizji, zapisy te służą interesowi publicznemu i winny być stosowane. Zaprzestanie przez KRRiT wprowadzania dodatkowych warunków do koncesji bez rozwiązania w przepisach prawa, w jaki sposób i jakimi instrumentami prawnymi Rada ma wypełniać art. 213 Konstytucji, art. 1, 4, 6, 16, 36, 37 i 38 ustawy o radiofonii i telewizji w warunkach braku nowelizacji przepisów ustawowych prowadzi w stronę chaosu prawnego na rynku mediów, któremu KRRiT nie może się biernie przyglądać, jako konstytucyjny strażnik ładu w radiofonii i telewizji.

W tym miejscu warto przypomnieć treść uchwały Sejmu z 6 czerwca 2002 roku, wzywającej KRRiT do podjęcia skutecznych działań chroniących wolność słów w mediach i pluralizm na rynku prywatnym. Mimo to do dziś Sejm nie podjął inicjatywy ustawodawczej w zakresie kompleksowej regulacji prawnej w dziedzinie mediów audiowizualnych, adekwatnej do ujawnionych problemów w stosowaniu dotychczasowych rozwiązań ustawowych.

Krajowa Rada wielokrotnie informowała w corocznych sprawozdaniach składanych Sejmowi, Senatowi i Prezydentowi RP o konieczności pilnego stworzenia nowego prawa medialnego, bowiem obecny kształt ustawy o radiofonii i telewizji wielokrotnie

nowelizowanej w celu wprowadzenia doraźnych zmian nie odpowiada standardom nowoczesnego prawodawstwa oraz wyzwaniom wynikającym z rozwoju programowego i technologicznego w dziedzinie nowych mediów.

Ochrona tzw. kontentu (treści), postulowana przez instytucje Unii Europejskiej na podstawie obecnie obowiązujących przepisów normujących działalność środków społecznego przekazu jest niemożliwa do realizacji.

Krajowa Rada przypomina, że mimo deklaracji ze strony kolejnych rządów Rzeczypospolitej Polskiej, prace legislacyjne nad stworzeniem nowego prawa medialnego dotychczas nie zostały podjęte.

Nie sposób w tym miejscu pominąć faktu, że stanowiska i opinie środowisk naukowych, instytucji odpowiedzialnych za tę sferę życia publicznego, ekspertów, a także przedstawicieli mediów elektronicznych, wyrażone podczas konferencji „Rynek audiowizualny w Polsce - ocena i perspektywy” zorganizowanej w październiku 2003 roku przez Ministerstwo Kultury przy współpracy z Uniwersytetem Warszawskim, w której Krajowa Rada brała czynny udział, zostały całkowicie zlekceważone.

Krajowa Rada podjęła w 2003 roku działania zmierzające do wypracowania podstaw nowoczesnej strategii państwa polskiego w dziedzinie mediów audiowizualnych, których efektem było przygotowanie ważnych dokumentów programowych. Zielona Księga (2003) i Biała Księga (2004), przygotowane z inicjatywy KRRiT, w związku z realizacją projektu PHARE zostały przekazane do debaty publicznej. Obecnie w celu wypełnienia art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy przygotowana jest strategia państwa w dziedzinie rozwoju polskiego rynku medialnego. Wkrótce opracowanie to zostanie przekazane do dyspozycji Prezesa Rady Ministrów zgodnie ze wskazanym powyżej przepisem.

Zagadnienia te zostały omówione także w części Sprawozdanie z rocznej działalności KRRiT, w rozdziale I, zaś prezentacja założeń strategii państwa polskiego w dziedzinie mediów audiowizualnych została przedstawiona w rozdziale II.

2. KSZTAŁT KONCESJONOWANEGO RYNKU AUDIOWIZUALNEGO

Rynek telewizyjny

Rynek telewizyjny w naziemnym systemie nadawania został odtworzony poprzez wydanie koncesji na następne 10 lat w zasadzie w dotychczasowym kształcie, jego rozwój, pod względem możliwości dotarcia do widza poprzez nadajniki naziemne został wstrzymany ze względu na brak wolnych kanałów telewizyjnych.

Od początku istnienia sektora nadawców koncesjonowanych jedyną ogólnokrajową siecią obejmującą powyżej 85 % ludności kraju pozostaje Telewizja POLSAT.

Konkurujące z POLSATEM TVN i TV4 - ponadregionalne programy uniwersalne droga naziemną nie docierają nawet do połowy Polaków. Sieć naziemnych stacji nadawczych TVN pozwala na dotarcie do około 41,3% Polaków zaś warunki techniczne koncesji TV4 umożliwiają odbiór około 26,7% mieszkańców. Uzupełnienie zasięgu naziemnego TV4 daje nadawcy umowa zawarta z TV ODRA na nadawanie programu (poza 2 godzinny programem lokalnym) we Wrocławiu, Świdnicy, Opolu, Gorzowie Wielkopolskim, Zielonej Górze, Jeleniej Górze, Głogowie, Legnicy, Lubinie, Koszalinie.

TVN S.A. jest silnym, programowo niezależnym i samodzielny nadawcą, podczas gdy TV4 poprzez współpracę programową i sprzedaż czasu reklamowego związany jest z Telewizją POLSAT.

Telewizja PULS dysponuje zasięgiem około 16% mieszkańców, program o charakterze wyspecjalizowanym społeczno-religijnym na zlecenie nadawcy i pod jego kontrolą realizuje na podstawie umowy producenckiej Spółka Antena 1, także powiązana z Telewizją POLSAT.

W związku z brakiem analogowych naziemnych kanałów telewizyjnych powiększenie rynku nadawców telewizyjnych nastąpi prawdopodobnie dopiero w chwili uruchomienia cyfrowego nadawania naziemnego

Rynek tzw. satelitarnych platform cyfrowych powstał w Polsce już pod koniec 1998 roku. Z początkowych 3 graczy pozostało 2 – CYFRA+ i POLSAT CYFROWY. Łącznie obaj operatorzy mają powyżej 1 mln abonentów (według danych podawanych przez CYFRE+ programy oferowane przez tego operatora docierają do 700 tys. odbiorców).

Na rynku satelitarnych platform cyfrowych można zaobserwować pewną stagnację – brak jest istotnego zwiększenia liczby abonentów. Operatorzy walczą o utrzymanie pozycji i liczby abonentów poprzez zwiększanie oferty programowej (głównie o nowe polskie lub polskojęzyczne programy satelitarne) i proponowanie usług dodatkowych (na razie nie jest to bardzo szeroka oferta w stosunku do możliwości jakie niesie nadawanie cyfrowe i w porównaniu do oferty w krajach Europy Zachodniej).

Prawie od początku działalności platformy Polsatu trwa spór pomiędzy nią i Telewizją Polską S.A. o rozprowadzanie programów telewizji publicznej na tej platformie. Przedmiotem sporu są: czy wymagana jest zgoda nadawcy publicznego na rozprowadzanie jego programów oraz wysokość ewentualnych opłat z tego tytułu ponoszonych przez operatora. W związku z długością i złożonością sporu, wydaje się, że sprawy dostępności programów telewizji publicznej, również na platformie satelitarnej, powinny być uregulowane ustawowo (po wzięciu pod uwagę argumentacji obu stron, interesu odbiorcy oraz rozwiązań stosowanych w innych krajach europejskich). Obecnie na platformie CYFRA+ dostępne są 4 programy telewizji publicznej (TVP 1, TVP 2, TVP 3 i TV POLONIA) a na platformie POLSAT CYFROWY jedynie program TV POLONIA (niekodowany przez nadawcę).

Oferta proponowana przez CYFRE+ jest o wiele bogatsza, natomiast POLSAT CYFROWY stara się konkurować niższą ceną usługi.

CYFRA+ ma w swojej ofercie 5 pakietów abonamentowych (plus 5 pakietów dodatkowych). W ramach najdroższego pakietu abonent ma dostęp do 66 programów radiowych i telewizyjnych (w tym 60 po polsku) oraz dostęp do kilkuset programów niekodowanych rozpowszechnianych za pomocą satelitów HotBird. CYFRA+ oferuje abonentom dostęp do 2 ofert „Premium” (CANAL+Multiplet i HBO MaxPak) zawierających nowe filmy kinowe oraz transmisje z wydarzeń sportowych. Oferowane są również usługi interaktywne tj. EPG, informacje o programach, kanał kulinarny i językowy, gry, wybór wersji językowej filmu, możliwość wysyłania SMS (do posiadaczy dekodatorów CYFRY+).

POLSAT CYFROWY oferuje natomiast 1 pakiet podstawowy (15 programów telewizyjnych i 6 radiowych) z możliwością rozszerzenia o kolejne 5 programów (w tym program erotyczny Playboy POLSKA) oraz dostęp do kilkuset programów niekodowanych rozpowszechnianych za pomocą satelitów HotBird i Astra. Oferowane są również usługi interaktywne tj. EPG, informacje o pogodzie, gry, SMS, e-mail oraz usługi bankowe.

Operatorzy zaczęli lub zamierzają wprowadzać programy erotyczne XXL i Playboy POLSKA, przy czym CYFRA+ udostępnia tą zagraniczną ofertę w ramach usługi

dodatkowej, w pakiecie programów nadawany spoza terenu Polski zaś POLSAT chce produkować i rozprawdzać swój program erotyczny skierowany do polskich widzów.

Nowe polskie programy satelitarne tworzone są głównie z myślą o rozprawdaniu na platformach cyfrowych. Część z nich nadawanych jest przez właścicieli platform - CANAL+Cyfrowy Sp. z o.o. nadaje 7 programów (2 nowe koncesje), Telewizja POLSAT S.A. nadaje 3 programy (1 nowa koncesja).

Wśród 36, koncesjonowanych przez KRRiT, programów satelitarnych aż 25 programów znajduje się przynajmniej na jednej z satelitarnych platform cyfrowych. Wśród koncesjonowanych programów nie będących w ofercie platform większość to programy obecnie nie nadawane – 6 koncesji (zawieszono nadawanie lub jeszcze nie rozpoczęto nadawania) oraz koncesje na nadawanie programów edukacyjnych wspomagających nauczanie w Wyższej Szkole Społeczno-Ekonomicznej – 3 koncesje (programy EDUSAT).

Wśród wymienionych 25 programów obecnych na satelitarnych platformach cyfrowych 20 znajduje się na platformie CYFRA+, 15 na platformie POLSAT CYFROWY. Większość programów nadawców satelitarnych nie związanych z właścicielami platform obecnych jest na obu platformach (10 programów).

Programy satelitarne są też rozprawdane w sieciach telewizji kablowej oraz docierają do posiadaczy zestawów do odbioru indywidualnego (w przypadku programów niekodowanych).

Wśród 36 programów satelitarnych koncesjonowanych przez KRRiT zdecydowaną większość stanowią programy wyspecjalizowane – 30. W tej liczbie zawierają się:

- 2 kanały społeczno- i edukacyjno – religijne („Telewizja NIEPOKALANÓW II” – emisja zawieszona i „TRWAM”);
- 2 dla dzieci i młodzieży („MiniMini” i „ZIG-ZAP” d. „Minima”);
- 2 dokumentalne („PLANETE” i „CZAS” – emisja zawieszona);
- 2 informacyjne („TVN-24” i „TV Biznes”);
- 2 sportowe („Canal+Niebieski” i „POLSAT SPORT”);
- 3 rozrywkowe („TELE 5”, „iTV”, „4.funtv”);
- 3 edukacyjne („EDUSAT”, „EDUSAT BIS” i „EDUSAT BIS 2”);
- 5 filmowych („ALE KINO”, „CANAL+”, „CANAL+Żółty”, „TVN 7”, „KINO POLSKA”);
- 6 kanałów ma charakter wybitnie specjalistyczny i kieruje swoją ofertę do określonej grupy widzów zainteresowanych daną dziedziną: kulturalny „TVP KULTURA”, motoryzacyjny „TVN TURBO”, poświęcony sportom konnym „HIPPIKA”, pogodowy „TVN METEO” oraz prezentujący zawartość programów telewizyjnych „TV PILOT” (emisja zawieszona);
- 2 programy zawierają porady oraz ukazują zdrowy styl życia, wiedzę z zakresu pielęgnacji ciała, odżywiania, profilaktyki chorób i sposobów zachowania sprawności fizycznej i umysłowej. Są skierowane głównie do kobiet „TVN STYLE” i poświęcony promocji zdrowia „POLSAT ZDROWIE I URODA”;
- „Telezakupy MANGO 24” to jedyny jak dotychczas program telesprzedazowy;
- 4 programy to uniwersalne kanały telewizyjne, w których oprócz filmów istotne miejsce zajmuje rozrywka, poradnictwo, publicystyka „TMT”, „POLSAT 2”, „MOJA TV” (przygotowuje się do rozpoczęcia emisji). W tej grupie znajduje się także „TVN

International”, na którego ofertę składają się poszczególne pozycje ze wszystkich tworzonych przez TVN programów przeznaczone dla polskiego widza poza granicami kraju, emisja tych programów dostosowana jest to innych pasm czasowych (Europa, Ameryka);

- 2 koncesje satelitarne dotyczą programów nadawanych naziemnie na podstawie odrębnych koncesji („TV 4” i „TVN”).

Rynek telewizji kablowych

Obecnie zarejestrowanych, tj. wpisanych do rejestru Przewodniczącego KRRiT, obejmującego programy rozprowadzane w sieciach telewizji kablowej, jest ponad 600 operatorów. Operatorzy ci zarządzają ok. 4,5 mln gniazd abonenckich, a ich możliwości szacuje się na ok. 7 mln. Liczba gospodarstw domowych w Polsce wynosi ok. 13 mln, z czego prawie 2,5 mln korzysta z indywidualnych zestawów do odbioru telewizji satelitarnej. Łącznie dostęp do programów satelitarnych ma więc prawie 50 % ludności naszego kraju.

Oprócz rozprowadzania programów, wytworzonych przez innych nadawców, operatorzy kablowi nadają też często, na podstawie uzyskanej koncesji, własny program. Dotychczas Przewodniczący KRRiT wydał 288 koncesji na rozpowszechnianie programów w sieciach telewizji kablowej, w tym 6 na program radiowy:

- 1 – w 1993 roku,
- 39 – w 1994 roku,
- 34 – w 1995 roku,
- 28 – w 1996 roku,
- 27 – w 1997 roku,
- 32 – w 1998 roku,
- 11 – w 1999 roku,
- 18 – w 2000 roku,
- 12 – w 2001 roku,
- 19 – w 2002 roku,
- 30 – w 2003 roku.
- 37 – w 2004 roku

Przewodniczący KRRiT wydał też 75 decyzji o rozszerzeniu koncesji na rozpowszechnianie programów, zwiększając ich zasięg o kolejne sieci telewizji kablowej.

Polska jest trzecim co do wielkości rynkiem telewizji kablowych w Europie i bez wątpienia najbardziej dynamicznym. Z usług około 15 firm telewizji kablowej w Polsce korzysta ponad 3,5 mln abonentów.

Oferta programowa operatorów sieci telewizji kablowej

Przewodniczący KRRiT wydał już ponad 5084 postanowień o wpisie do rejestru programów rozprowadzanych w sieciach telewizji kablowej. Nadal powiększa się oferta programowa dostępna w sieciach telewizji kablowej. Obecnie można uzyskać wpis na ponad 400 programów dostępnych drogą satelitarną lub w sieciach telewizji kablowych, z czego ponad 50 emitowanych jest w języku polskim. W 2004 roku pojawiły się nowe programy

dostępne drogą satelitarną, koncesjonowane przez KRRiT: TV Biznes, TVN Style, POLSAT Zdrowie i Uroda, PLANETE, MINIMINI, 4 FUN TV.

Powiększenie oferty programowej, dostępnej w sieciach telewizji kablowej, umożliwia operatorom naturalne pozyskiwanie środków na rozwój sieci (podnoszenie opłat). Jednocześnie jednak wzrost abonamentu wywołuje protesty ze strony odbiorców, zwłaszcza w momencie likwidowania przez spółdzielnie mieszkaniowe możliwości korzystania z anten zbiorczych (w takim przypadku następuje przymus korzystania z usług operatora sieci telewizji kablowej). Problem ten potwierdzają liczne skargi napływające do Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji. Nie ma przepisów chroniących obywateli przed działalnością administracji domów mieszkalnych, które podpisują umowy z operatorami telewizji kablowych. Ustawa o radiofonii i telewizji nie daje kompetencji KRRiT w zakresie obowiązku dostarczania przez operatorów telewizji kablowych darmowych pakietów, złożonych z programów rozpowszechnianych drogą rozszewczą – naziemną, które byłyby dostępne za pomocą tradycyjnych anten.

Lokalne programy w sieciach telewizji kablowej

Operatorzy telewizji kablowych, poza rozprowadzaniem programów wytworzonych przez innych nadawców, coraz chętniej rozpowszechniają własne programy koncesjonowane. W świetle doświadczeń KRRiT, koncesje takie są udzielane na programy emitowane od 10 minut w tygodniu, do kilku godzin dziennie. W przypadku programów radiowych rozpowszechnianych w sieciach kablowych jest to emisja nawet 24 godzinna.

Własne programy koncesjonowane są głównie poświęcone tematyce lokalnej. Wypełniają tym samym niszę, której nie są w stanie wypełnić naziemni nadawcy ogólnopolscy oraz regionalne programy rozpowszechniane przez Telewizję Polską SA.

We wnioskach o udzielenie koncesji coraz częściej wnioskodawcy ubiegają się o możliwość rozpowszechniania programu wyspecjalizowanego o charakterze informacyjno-publicystycznym. Charakter tego typu programu ułatwia nadawcy zrealizowanie zamierzeń lokalności nadawanych audycji. KRRiT dostrzega również zjawisko wymiany programowej pomiędzy nadawcami, znacznie obniżającymi koszty programów i wzbogacającymi oferowane treści.

O wysokiej jakości oraz różnorodności form telewizyjnych oferowanych przez lokalnych nadawców kablowych świadczą programy zgłoszone na konkurs Telewizji Lokalnych „To nas dotyczy”, który odbył się podczas XXV Konferencji i Wystawy Ogólnopolskiej Izby Gospodarczej Komunikacji Kablowej w dniach 23-25 listopada 2004 r. w Wiśle. Warto podkreślić, że na konkurs przesłano 214 materiałów zrealizowanych przez 42 telewizje lokalne. Produkcje telewizji lokalnych ubiegały się o nagrody w 4 kategoriach. Program informacyjny, krótka forma telewizyjna – reportaż, wywiad, program planszowy (fotoreportaż, videotekst reklamowy lub informacyjny). Najwięcej materiałów przesłano w kategorii krótka forma telewizyjna – reportaż, i jedynie kilka w z kategorii program planszowy (fotoreportaż, videotekst reklamowy lub informacyjny).

Nowe usługi w sieciach komunikacji szerokopasmowej

Rynek telewizji kablowych w Polsce ulega przemianom, głównie ze względów technologicznych i poszerzającej się oferty, nie tylko programów telewizyjnych, ale coraz częściej i innych usług. Zauważalna jest już tendencja do łączenia przez operatorów w swoich sieciach teletransmisyjnych trzech rodzajów usług:

1. telewizji,

2. szerokopasmowego dostępu do sieci Internet,
3. telefonu.

Tendencja ta nazywana „Triple play” lub konwergencją nie dotyczy jedynie operatorów sieci telewizji kablowych, ale również telekomów, operatorów satelitarnych platform cyfrowych a w przyszłości, jak wskazują znawcy tematu również operatorów naziemnej telewizji cyfrowej.

Wypowiedzi w mediach przedstawiciele polskich operatorów sieci kablowych świadczą, iż dysponują oni infrastrukturą techniczną umożliwiającą wprowadzenie pełnej konwergencji oraz możliwości dodatkowego rozszerzenia oferty programowej o dodatkowo płatne usługi np. Video On-Demand (video na żądanie) czy Pay-per-view (płać i oglądaj).

Operatorzy Aster City Cable Holding i Multimedia jako pierwsi w Polsce przedstawili odbiorcom ofertę telewizji cyfrowej w sieci telewizji kablowej. Technologia cyfrowa została wykorzystywana przede wszystkim do wzbogacenia oferty programowej o nowe programy, głównie tematyczne. Technologia ta umożliwia również tworzenie dodatkowych usług interaktywnych, co nie jest możliwe przy sygnale analogowym. Tym samym odbiorcy uzyskali możliwość odbioru obrazu i dźwięku w cyfrowej jakości, możliwość wyboru przez użytkownika odpowiadającej mu wersji językowej, możliwość wyboru napisów. Technologia cyfrowa w sieciach telewizji kablowej zmusza także do zastosowania u abonenta cyfrowych dekoderów adresowalnych, a tym samym wprowadzenie elektronicznej kontroli rodzicielskiej, poprzez wprowadzenie kodu zabezpieczającego przed odbiorem programów przez osoby nieuprawnione np. dzieci.

Wprowadzanie nowych usług wymaga od operatorów wysokich nakładów finansowych, jak wskazują obserwatorzy tego rynku, dostosowanie sieci kablowej do potrzeb świadczenia usługi dostarczania szerokopasmowego Internetu to ok. 150 USD na jedno gniazdo abonenckie. Dostosowanie sieci do świadczenia pełnego zakresu usług w ramach „Triple play” może kosztować dodatkowo 200 USD od jednego gniazda. Analizy ekonomiczne wskazują, że koszty tych inwestycji mogą się zwrócić po ok. 3 latach

W publikowanych analizach rynku specjaliści do spraw mediów wskazują, że główna walka konkurencyjna dotycząca zintegrowanych usług, rozegra się pomiędzy telekomami a operatorami sieci kablowych. W Polsce może dojść do zaostrzenia walki konkurencyjnej pomiędzy operatorami sieci kablowej a największym operatorem telefonicznym, TP S.A. Telekomunikacja Polska SA, prowadzi aktywną kampanię w celu pozyskania klientów na usługę dostępu do szerokopasmowego łącza internetowego – NEOSTRADA. Do pełnej konwergencji brakuje tej firmie jedynie wprowadzenia usługi dostępu do telewizji. Według doniesień prasowych pojawiających się w prasie branżowej, właściciel TP SA, France Telecom rozpoczął już we Francji wprowadzanie usług telewizji cyfrowej. Na początku stycznia 2005 roku media poinformowały o testowym uruchomieniu usługi Video On-Demand – telewizji na żądanie – przez operatora telekomunikacyjnego „Telefonię Dialog”. Dostęp do ok. 150 tytułów filmowych gwarantuje operatorowi umowa podpisana z Grupą ATM. Wg doniesień prasowych, ATM nie chce ograniczać się jedynie do udostępnienia bazy filmowej, planuje również produkcję programów interaktywnych. Transmisja pakietów programów cyfrowych ma odbywać się przy wykorzystaniu technologii ADSL. W planach niezależnego telekomu jest udostępnienie abonentom także cyfrowego pakietu programów telewizyjnych.

Na rynku medialnym daje się zauważyć tendencja do zacierania różnic pomiędzy telekomami a operatorami telewizji kablowej. Firmy posiadające infrastrukturę telekomunikacyjną będą mogły świadczyć te same usługi dostępu do telewizji, telefonu i Internetu. Obok tego pakietu coraz istotniejsze będą usługi dodatkowe.

Podstawowe problemy związane z działalnością komunikacji kablowej na polskim rynku

Dostrzegając rolę oraz specyfikę nadawców kablowych, ich charakter i krótki dobowy czas emisji, niezbędne są zmiany zapisów programowych dla telewizji kablowych, polegające m.in. na złagodzeniu kwot programowych dla programów przeznaczonych tylko do sieci kablowych.

KRRiT może uznać, że operatorzy telekomunikacyjni świadczący zintegrowane usługi dostępu do Internetu, telewizji oraz usług głosowych będą podlegać rejestracji na mocy rozporządzenia KRRiT z 17 sierpnia 2004 roku w sprawie szczegółowego sposobu i trybu prowadzenia rejestru programów w sieciach kablowych oraz wzoru rejestru i wzoru zgłoszenia o wpis do rejestru.

W znowelizowanej ustawie o radiofonii i telewizji ustawodawca pominął wpływ ustawy z 16 lipca 2004 roku Prawo telekomunikacyjne na jej kształt. W świetle znowelizowanej ustawy Prezes URTiP nie wydaje już zezwoleń na używanie urządzeń nadawczych i sieci telekomunikacyjnych niezbędnych do rozprowadzania programu, a dokonuje wpisu do rejestru przedsiębiorców telekomunikacyjnych. To niedopatrzenie wymaga pilnego znowelizowania.

Na tle zaostrzającej się konkurencji pomiędzy telekomami a operatorami sieci telewizji kablowej należy zastanowić się nad uregulowaniem kwestii dzierżawy infrastruktury technicznej kontrolowanej przez Telekomunikację Polską SA. Kwestia ta dotyczy szczególnie narzucania cen i terminów obowiązywania umów na dzierżawę kanałów kontrolowanych przez TP SA – będącą rzeczywistym monopolistą w tym zakresie.

Dostrzega się konieczność implementacji definicji i zapisów wynikających z ustawy prawo telekomunikacyjne do ustawy o radiofonii i telewizji. Za konieczne uznano również zmiany ustawy wynikające z prawa wspólnotowego, a szczególnie w tym kwestię budzącą od lat wśród operatorów sieci kablowych wiele kontrowersji - obowiązek must carry. W unijnym porządku prawnym, kwestię tę, reguluje Dyrektywa 2002/22/EC z 7 marca 2002 roku – Usługa Powszechna. W państwach UE, w których występuje obowiązek must carry programy wchodzące najczęściej w zakres tego uregulowania to: programy ogólnokrajowe i regionalne nadawców publicznych, a także bardzo często, kanały poświęcone szerzeniu kultury danego kraju, rozpowszechniane drogą satelitarną. W nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji należy uwzględnić jasne i przejrzyste zapisy zasady must carry. Zgodnie z dyrektywą Unii Europejskiej programy objęte tym zapisem powinny być wymienione z nazwy w ustawie. Zasadą tą muszą być objęte misyjne programy telewizji i radiofonii publicznej. Programy te są i będą zwolnione z wymogu rejestracji przez operatora.

Nie można zapomnieć, że Unia Europejska kładzie nacisk na konwergencję mediów, czyli możliwość świadczenia tych samych usług za pośrednictwem różnego rodzaju sieci transmisyjnych. W związku z tym ustawodawca, tworząc prawo powinien pamiętać, by podmioty działające na tym samym polu usług miały te same prawa i obowiązki (np. operatorzy sieci kablowych i operatorzy platform satelitarnych).

Dlatego też uregulowania zasady must carry z uwzględnieniem, bądź nie, zasady must offer powinny dotyczyć również operatorów telekomów, operatorów satelitarnych platform cyfrowych oraz w przyszłości operatorów naziemnych multipleksów.

Należy tak stworzyć prawo, aby podmioty działające na tym samym polu usług miały te same prawa i obowiązki. Niestety, ani w obecnej ustawie o radiofonii i telewizji, ani w ustawie o prawie autorskim operatorzy satelitarnych platform cyfrowych nie mają obowiązków takich jak operatorzy sieci telewizji kablowej, choć działają na tym samym polu usług.

Obowiązkowi zgłoszenia o wpis do rejestru rozprowadzanych programów powinni podlegać nie tylko operatorzy telewizji kablowej, ale także operatorzy platform cyfrowych. W obecnie obowiązujących przepisach mamy do czynienia z nierównym traktowaniem podmiotów działających na tym samym polu usług. Warty zaznaczenia jest fakt, iż ustawa prawo autorskie i prawach pokrewnych nakłada przymus pośrednictwa organizacji zbiorowego zarządu w przypadku reemisji jakichkolwiek utworów w sieciach kablowych, nie nakładając takiego obowiązku na operatorów platform cyfrowych.

Obecne przepisy prawa autorskiego są niedoskonałe i wymagają nowelizacji przekraczającej zakres dostosowania do wymogów Unii Europejskiej. Powinny w jednakowy i bezstronny sposób traktować wszystkie zainteresowane strony tj. nadawców, operatorów i organizacje zbiorowego zarządzania prawami autorskimi.

W obowiązujących przepisach ustawy prawo autorskie brakuje przede wszystkim:

- pewności nabycia wszystkich praw do reemisji kablowej;
- pewności co do maksymalnej wysokości wynagrodzeń autorskich oraz racjonalnych i przejrzystych podstaw ich określania;
- pewności, że spory z organizacjami zbiorowego zarządzania rozstrzygane będą przez bezstronny organ.

Wielokrotnie KRRiT wskazywała, że przepisy ustawy powinny wyważać interesy użytkowników i uprawnionych i tak uregulować procedury, aby umożliwić kompromis wsparty autorytetem państwa.

Rynek telewizji kablowych w Polsce ulega przemianom, głównie z powodów technologicznych i poszerzającej się oferty programowej. Możliwość korzystania z usług dodanych tj. Internetu, telefonu, usług bankowych, z pewnością podnosi atrakcyjność telewizji kablowych.

Operator Aster City Cable Holding jako pierwszy w Polsce uruchomił ofertę cyfrową w sieci telewizji kablowej. Technologia cyfrowa jest wykorzystywana przede wszystkim do wzbogacenia oferty programowej o nowe kanały, głównie tematyczne. Technologia ta także umożliwia tworzenie dodatkowych usług interaktywnych, co nie jest możliwe przy sygnale analogowym. Cyfryzacja sieci kablowych jest bardzo korzystna dla widzów, ponieważ otrzymują produkt o bardzo dobrej jakości technicznej. Technologia cyfrowa w sieciach telewizji kablowej zmusza także do zastosowania u abonenta dekodery adresowalnych, oczywiście cyfrowych. Operatorzy na rynku telewizji kablowych pilnie przyglądają się postępom Aster City Cable w stosowaniu technologii cyfrowej w sieciach kablowych. Nadal pozostaje otwarte pytanie czy rynek jest gotów zapłacić za dodatkową ofertę i nowe usługi.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji utrzymuje stały kontakt z dwoma największymi izbami gospodarczymi zrzeszającymi operatorów sieci telewizji kablowych: Ogólnopolską Izbą Gospodarczą Komunikacji Kablowej z siedzibą w Zielonej Górze oraz Związkiem Telewizji Kablowych w Polsce – Izbą Gospodarczą z siedzibą w Łodzi.

W polski rynek telewizji kablowej jest zaangażowany kapitał zagraniczny. Coraz częściej na tym rynku inwestują banki i fundusze.

Rozwój naszego rynku telekomunikacyjnego i mediów elektronicznych związany jest nierozdzielnie z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej. Spowoduje ono liberalizację prawa telekomunikacyjnego oraz przepisów o radiofonii i telewizji.

Usługi świadczone przez operatorów sieci telewizji kablowej i operatorów satelitarnych platform cyfrowych mają i będą miały coraz większy wpływ i są istotnym elementem społeczeństwa informacyjnego.

Wyżej wymienione starania zakończyły się pomyślnie dla środowiska operatorów telewizji kablowej i operatorów platform cyfrowych.

Branża telewizji kablowej wykorzystuje coraz bardziej skomplikowane technologie i prowadzi wielkie inwestycje. W związku z powyższym operatorzy muszą przygotować się do wprowadzenia szerokopasmowych usług dostępowych w sieciach kablowych. Usługi szerokopasmowego dostępu do Internetu są obecnie motorem rozwoju sieci i wzrostu liczby abonentów.

W publikowanych analizach rynku specjaliści wskazują, że główna walka konkurencyjna dotycząca zintegrowanych usług, rozegra się pomiędzy telekomami a operatorami sieci kablowych. „Triple play” – konwergencja - spowoduje zwiększenie efektywności ekonomicznej już istniejących systemów transmisji poprzez wprowadzenie nowych usług interaktywnych (np. Aster City Cable dzięki usłudze dostępu do Internetu oraz telewizji cyfrowej zwiększył swoje przychody w pierwszym półroczu 2004 roku w porównaniu do analogicznego okresu 2003 roku wzrosły o ok. 14%, a zysk netto wzrósł o około 5%).

W Polsce może dojść do zaostrzenia walki konkurencyjnej pomiędzy operatorami sieci kablowej a największym operatorem telefonicznym, TP S.A. Telekomunikacja Polska SA, rozpoczęła aktywną kampanię w celu pozyskania klientów na usługę dostępu do szerokopasmowego łącza internetowego – NEOSTRADA. Do pełnej konwergencji brakuje tej firmie jedynie wprowadzenia usługi dostępu do telewizji. Według doniesień prasowych pojawiających się w prasie branżowej, właściciel TP SA, France Telecom rozpoczął już we Francji wprowadzanie usług telewizji cyfrowej. Daje się zauważyć tendencja do zacierania różnic pomiędzy telekomami a operatorami telewizji kablowej. Firmy posiadające infrastrukturę telekomunikacyjną, w niedługim czasie będą mogły świadczyć te same usługi dostępu do telewizji, telefonu i Internetu. Obok tego pakietu coraz istotniejsze będą usługi dodatkowe.

Na początku stycznia 2005 roku media poinformowały o testowym uruchomieniu usługi video on-demand - telewizji na żądanie – przez operatora telekomunikacyjnego Telefonię Dialog. Dostęp do ok. 150 tytułów filmowych gwarantuje operatorowi umowa podpisana z Grupą ATM. Według doniesień prasowych, ATM nie chce ograniczać się jedynie do udostępnienia bazy filmowej, planuje również produkcję programów interaktywnych. Transmisja pakietów programów cyfrowych ma odbywać się przy wykorzystaniu technologii ADSL. W planach niezależnego telekomu jest udostępnienie abonentom także cyfrowego pakietu programów telewizyjnych.

Wprowadzanie nowych usług wymaga od operatorów wysokich nakładów finansowych. Jak wskazują obserwatorzy tego rynku, dostosowanie sieci kablowej do potrzeb świadczenia usługi dostarczania szerokopasmowego Internetu to około 150 USD na jedno gniazdo abonenckie. Dostosowanie sieci do świadczenia pełnego zakresu usług w ramach „Triple play” może kosztować dodatkowo 200 USD od jednego gniazda. Analizy ekonomiczne wskazują, że koszty tych inwestycji mogą się zwrócić po ok. 3 latach

Polscy operatorzy sieci kablowych posiadają odpowiednie zaplecze techniczne do wprowadzenia pełnej konwergencji, rozszerzenia oferty o dodatkowo płatne usługi np. gry i filmy video na żądanie oraz podjęcia walki konkurencyjnej z telekomami.

Rynek radiowy

Biorąc pod uwagę wszystkie dotychczas przeprowadzone przez Krajową Radę postępowania w ramach tzw. ponownego udzielania koncesji można stwierdzić, że tzw. „rekoncesjonowanie” nie wpłynęło zasadniczo na kształt rynku radiowego. Nowo wydane

koncesje pozwoliły większości dotychczasowych nadawców prowadzić dalszą działalność. Nie oznacza to jednak, że z przyczyn rynkowych kształt radiofonii w porównaniu z okresem 1994 – 2001 pozostał niezmienny. Największe przeobrazenie nastąpiło w sektorze radiofonii lokalnej, która od 1999 roku podlegała procesom koncentracji, szczególnie nasilonemu w latach 2001 – 2003.

Działający od 1993 roku nadawcy ogólnokrajowi RMF FM i Radio ZET obejmują swoim zasięgiem ponad 80 % ludności kraju. Nadawca społeczny Radio Maryja osiągnął również zasięg techniczny sieci porównywalny z RMF FM i Radiem ZET.

W dużych miastach - w większości powyżej 200 tysięcy mieszkańców działają stacje powiązane ze spółkami ESKA S.A. i Agora S.A. Stacje te realizują programy o charakterze wyspecjalizowanym muzycznym z elementami tematyki lokalnej.

Obecnie ze spółką ESKA S.A. powiązanych jest 30 koncesjonariuszy, a ze spółką AGORA S.A. - 27 W niektórych miastach (Warszawa, Poznań, Katowice, Kraków, Wrocław, Łódź, Opole,) te grupy rozgłośni dysponują więcej niż jedną stacją nadawczą.

Archidiecezje i diecezje Kościoła Katolickiego, zakony i parafie a także w przypadku Warszawy - Spółka PLUS własność Ojców Franciszkanów) dysponują 42 koncesjami. Z produkcji spółki korzysta obecnie PLUS 21 koncesjonariuszy.

Do odbiorów innych wyznań swoją ofertę kierują 3 rozgłośnie: Fundacja Wzajemnej Pomocy Chrześcijańskiej „Radio Mazury” (stacja międzywyznaniowa – wyznania katolickie, protestanckie i prawosławne), Radio CCM na Śląsku i Śląsku Cieszyńskim (do środowisk ewangelickich) oraz Radio Ortodoxia z Białegostoku (do wyznawców religii prawosławnej).

Nadawcy ponadregionalni (WaWa - 17 stacji nadawczych, TOK FM - 10 i Radiostacja - 11) ze względu na brak wolnych częstotliwości nie osiągnęli planowanego stopnia rozwoju, biorąc pod uwagę miasta powyżej 200 tys. mieszkańców

Radio WaWa nie ma zasięgu w Radomiu, Poznaniu, Łodzi, Częstochowie, Bydgoszczy. Radiostacja nie dociera do mieszkańców miast: Szczecina, Radomia i Lublina, Kielc, Katowic, Częstochowy oraz Bydgoszczy i Białegostoku. W sieci Tok FM brak jest następujących stacji nadawczych: Radom, Lublin, Kielce, Częstochowa, Bydgoszcz, Białystok.

Dwa programy niszowe: Radio Jazz (Warszawa i Kraków) i RMF Classic (Warszawa, Kraków i Szczecin) z tych samych względów docierają do bardzo niewielkiej grupy odbiorców.

Z projektem spółki Ad.point, należącej do brokera reklamy radiowej CR Media powiązanych jest obecnie 13 stacji, z czego tylko 4 stacje (Kraków, Warszawa, Katowice) działają na dużych rynkach. Programy tworzone przez grupę Ad.point obecne są szczególnie w aglomeracji śląskiej (2 stacje: PLANETA, FLASH). Grupa rozpoczęła również realizację programu wyspecjalizowanego z muzyką jazzową w Katowicach (NRJ) oraz planuje uruchomienie programu dla środowiska akademickiego w Kielcach.

Inny projekt lokalny realizowany przez Y-Radio, spółkę grupy kapitałowej YAWAL, obejmuje tylko 4 koncesje (Częstochowa, Szczecin, Wałbrzych i Łomża).

Nie doszło do realizacji zamiarów budowy sieci stacji lokalnych z udziałem Multimedia. Dwie rozgłośnie, które miały tworzyć ten program weszły do wspomnianego powyżej projektu RMF CLASSIC. Obecnie Multimedia nie posiadają większego pakietu udziałów w żadnej spółce nadającej program lokalny z wyjątkiem RMF MAXXX w Krakowie.

Zasięgi techniczne grup radiowych oraz ich rozmieszczenie przedstawione są na mapach.

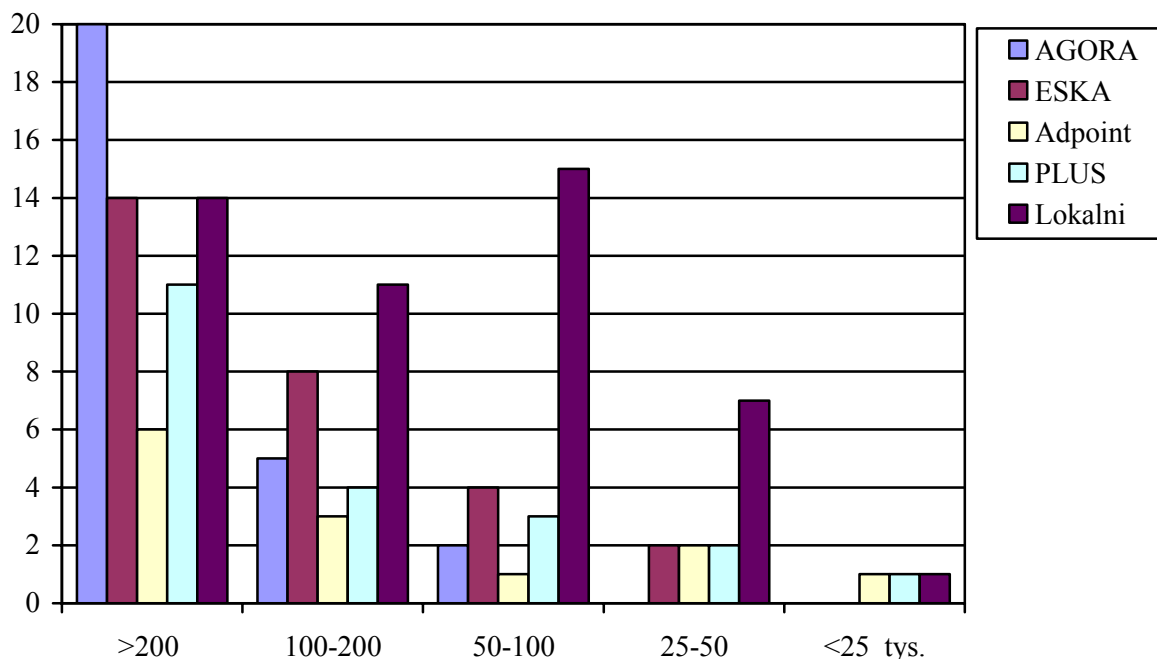
Odrębną grupą wśród nadawców lokalnych są stacje akademickie. Po wydaniu w ostatnim czasie dwóch nowych koncesji program skierowany do środowisk akademickich tworzony jest w 8 miastach (Białystok, Lublin, Rzeszów, Kraków, Poznań, Zielona Góra, Łódź, Olsztyn). Większość z nich tworzą i rozpowszechniają zespoły redakcyjne powołane przez szkoły wyższe pod bezpośrednim nadzorem rektora, jeden program realizuje Fundacja powołana przez uczelnie publiczne i niepubliczne, dwa programy nadają spółki z udziałem ESKA i Adpoint.

Zmniejsza się liczba koncesji, w których zaangażowane są samorzady terytorialne. Obecnie funkcjonuje 8 programów lokalnych emitowanych przez spółki utworzone przez samorząd terytorialny, ośrodki i domy kultury, pozostające w zarządzie gmin.

Pozostali samodzielni nadawcy lokalni tworzą coraz mniejszą grupę 48. W miastach powyżej 200 tys. mieszkańców działa samodzielnych, niezsieciowanych stacji lokalnych. Zdecydowana większość jednak rozpowszechnia programy na mniejszych rynkach. Tylko 14 samodzielnych stacji radiowych o zasięgu lokalnym nadaje program w miastach powyżej 200 tys. mieszkańców (w tym dwie w Warszawie i dwie w Łodzi).

Wśród nadawców lokalnych 5 działa w oparciu o inne, dochodowe przedsiębiorstwo z branży pozamedialnej. Nadawcy lokalni próbują także racjonalizować wydatki związane z tworzeniem wysokonakładowego programu z udziałem tematyki lokalnej poprzez łączenie się w większe organizmy. Np. Radio Gra – pod tą nazwą działają 3 stacje; w Bydgoszczy, Toruniu i Inowrocławiu, Radio Bielsko i Mega FM nadające na obszarze aglomeracji śląskiej i Beskidu Śląskiego, Radio Maks w Tarnowie i Bochni, Radio Jard i Jard II w Białymstoku adresowane do różnych grup wiekowych. Można jednak zaobserwować, że współpraca i proces konsolidacji nadawców lokalnych poza sieciami rozpoczął się zbyt późno i ma charakter incydentalny w porównaniu z ekspansją sieci.

Chcąc porównać konkurencję sieci stacji lokalnych z samodzielnymi nadawcami lokalnymi należy przyrzeć się jak wygląda reprezentacja poszczególnych grup na rynkach o różnym stopniu głębokości.

3. SYTUACJA EKONOMICZNO-RYNKOWA NADAWCÓW KONCESJONOWANYCH

Na koniec 2003 roku było przyznanych 255 koncesji na programy radiowe oraz telewizyjne.

Wyszczególnienie	Koncesje radiowe	Koncesje telewizyjne	Razem
Spółki prawa handlowego *)	137	35	172
Instytucje kościelne **)	46	2	48
Osoby fizyczne ***)	15	1	16
Uczelnie Wyższe	7	1	8
Inne podmioty ****)	9	2	11
RAZEM	214	41	255

- *) z uwzględnieniem:
 - dwóch koncesji radiowych z 1996 r. będących na koniec 2003 roku w trakcie tzw. procesu rekonesjonowania. Koncesje zostały przyznane w 2004 roku.
 - dwóch koncesji telewizyjnych uchylonych w 2004 roku
- ***) z uwzględnieniem jednej koncesji radiowej uchylonej w 2004 roku
- ****) z uwzględnieniem jednej koncesji radiowej uchylonej w 2004 roku
- *****) inne podmioty to: ośrodki kultury, stowarzyszenia, fundacje.

W tej liczbie znajdują się koncesje wykonywane przez koncesjonariuszy posiadających więcej niż jedną koncesję na nadawanie programów radiowych lub telewizyjnych.

Lp.	Koncesjonariusz	Liczba posiadanych koncesji	
		radiowych	telewizyjnych
1	Radio Muzyka Fakty Sp. z o.o.	1	1
2	Przedsiębiorstwo Usługowo-Handlowe HITT Sp. z o.o.	3	-
3	Radio ESKA S.A.	18	-
4	Radio KŁAKSON Sp. z o.o.	3	-
5	WIBOR Sp. z o.o.	2	-
6	Radio Północ Sp. z o.o.	2	-
7	Polskie Fale Średnie S.A.	9	-
8	Radio Warmia-Mazury WA-MA S.A.	3	-
9	Lokalne Rozgłoszenie Radiowe Sp. z o.o.	2	-
10	Radio ELKA Sp. z o.o.	2	-
11	Diecezja Zielonogórsko-Gorzowska	3	-
12	Prowincja Zakonu Braci Mniejszych Konwentualnych	1	2
13	Diecezja Płocka	2	-
14	Archidiecezja Szczecińsko-Kamieńska	3	-
15	Piotr Bajer	2	-
16	Jarosław Dziemian	2	-
17	Jerzy Kalisz	2	-
18	TVN Sp. z o.o. (obecnie TVN S.A.)	-	5
19	TVN-24 Sp. z o.o.	-	2
20	CANAL + Cyfrowy	-	6
21	Polskie Media S.A.	-	2
	RAZEM	60	18

Z tego powodu, że 21 koncesjonariuszy wykonywało więcej niż jedną koncesję, a wymienieni poniżej koncesjonariusze z różnych powodów nie przedstawili sprawozdań finansowych, ilość złożonych sprawozdań za 2003 rok jest mniejsza niż liczba obowiązujących koncesji na koniec roku.

II. Telewizja i radiofonia koncesjonowana

Koncesja Nr 209/97-R przyznana Sławomirowi Papierze	-	przestała obowiązywać na początku lutego 2004 roku, a Koncesjonariusz nie składał wniosku o udzielenie nowej koncesji
Koncesja Nr 242/99-T przyznana spółce AMBER Sp. z o.o.	-	została cofnięta decyzją KRRiT w styczniu 2004 roku
Koncesja Nr 226/97-R przyznana Januszowi Kilarowi	-	została uchylona decyzją KRRiT w 2004 roku (nadawca zaprzestał wykonywania jej z końcem 2003 roku)
Koncesja Nr 011/P/2001-R przyznana Diecezji Elbląskiej	-	została cofnięta decyzją KRRiT 2004 roku (koncesjonariusz nie wykonywał jej w 2003 roku)
Koncesja Nr 293/2003-R	-	została przyznana spółce TRES Sp. z o.o. pod koniec sierpnia 2003 roku
Koncesja Nr 294/2003-T	-	została przyznana spółce Polsat Cyfrowy S.A. pod koniec października 2003 roku
Koncesja Nr 296/2003-T	-	została przyznana spółce Kino Polska Sp. z o.o. w grudniu 2003 roku

Zgodnie z art. 37a ustawy o radiofonii i telewizji obowiązkiem złożenia sprawozdań finansowych za 2003 rok było objętych 191 nadawców radiowych i telewizyjnych.

Wyszczególnienie	Nadawcy radiowi	Nadawcy telewizyjni	Razem
Spółki prawa handlowego	101	20	121
Instytucje kościelne	39	1	40
Osoby fizyczne	10	1	11
Uczelnie Wyższe	7	1	8
Inne podmioty	9	2	11
RAZEM	166	25	191

Sprawozdania finansowe, w zależności od formy prawnej, w ramach której nadawcy wykonywali koncesję miały różnorodną formę:

- sprawozdania finansowego pełnego lub uproszczonego sporządzonego przez spółki prawa handlowego, zgodnie ze znowelizowaną ustawą o rachunkowości,
- rocznego rozliczenia podatkowego osób fizycznych wykonujących koncesję oraz „Księgi przychodów i rozchodów” (ostatnie strony) działalności gospodarczej, w wielu przypadkach dużo szerszej niż tylko działalność radiowa lub telewizyjna,
- sprawozdania finansowego podmiotów prawnych (wyższe uczelnie, stowarzyszenia, fundacje, centra kultury i sztuki, miejskie i gminne domy kultury) wykonujących koncesję, dotyczącego całości prowadzonej działalności bez wyodrębnienia działalności radiowej,
- zestawienia wpłat i wydatków stacji radiowych sporządzanego przez parafie, realizujące koncesje i niektóre rozgłośnie radiowe działające w ramach instytucji kościelnych, według zasad określonych przez wewnętrzne przepisy kościelne.

Tak duża różnorodność form składanych sprawozdań finansowych powoduje, że nie zawsze jest możliwe uzyskanie pełnej wiedzy o sytuacji ekonomiczno-finansowej nadawców.

W związku z tym, analiza porównawcza sytuacji ekonomiczno-finansowej poszczególnych nadawców oraz osiągniętych wyników dotyczących tylko działalności medialnej w wielu przypadkach okazuje się bardzo trudna lub wręcz niemożliwa.

Sytuację ekonomiczno-finansową koncesjonowanych Nadawców przedstawiono w rozbiciu na poszczególne grupy koncesjonariuszy, przyjmując następujące kryteria:

- forma prawna, w ramach której koncesjonariusze prowadzili działalność na podstawie posiadanej koncesji,
- usytuowanie rozgłośni radiowej lub stacji telewizyjnej w strukturach organizacyjnych koncesjonariusza.

Sytuacja ekonomiczno-finansowa koncesjonowanych nadawców radiowych (na podstawie sprawozdań nadawców za 2003 rok)

Według stanu na 31 grudnia 2003 roku Krajowa Rada przyznała łącznie 214 koncesji (212 plus 2 w trakcie tzw. rekoncesjonowania) na nadawanie programów radiowych, w tym 163 koncesje przyznano w ramach procesu ponownego udzielania koncesji.

Do końca 2003 roku trwał proces koncesyjny o ponowne udzielenie dwóch koncesji, których czas obowiązywania minął w 2003 roku. Koncesje zostały przyznane ponownie w 2004 roku. Podmioty, które je otrzymały również zobowiązane były do przedstawienia sprawozdań finansowych za 2003 rok.

Łącznie 214 koncesji na nadawanie programów radiowych zostało udzielone 171 podmiotom prawnym i fizycznym, wśród których 15 posiadało więcej niż jedną koncesję na nadawanie programów radiowych.

Nadawcy radiowi prowadzący działalność w formie spółek prawa handlowego

Większość (ponad 60 %) koncesjonowanych nadawców radiowych w 2003 roku prowadziło działalność w formie spółek prawa handlowego. Podmioty te przedstawiły sprawozdania finansowe za 2003 rok zawierające bilans i rachunek zysków i strat, w nielicznych przypadkach wraz z opinią i raportem biegłego rewidenta.

Sprawozdania finansowe za 2003 rok przekazały wszystkie spółki nadające program radiowy w ciągu 12 miesięcy 2003 roku.

Z przeprowadzonej analizy wynika, że przychody z działalności w 2003 roku, liczone jako suma: przychodów ze sprzedaży produktów i materiałów (z podstawowej działalności), pozostałych przychodów operacyjnych i przychodów finansowych były niższe o prawie 4,5 % w porównaniu z 2002 rokiem, w tym przychody ze sprzedaży zmniejszyły się o 3 %.

Zysk z rocznej działalności gospodarczej odnotowało w 2003 roku tylko 1/3 nadawców. Ze względu na bardzo duże różnice w wielkości poniesionych kosztów i przychodów osiągniętych przez poszczególne stacje radiowe (zależne od lokalnego zasięgu stacji, wykorzystywanego czasu reklamy, charakteru programu, itp.), Osiągnięty zysk na działalności gospodarczej poszczególnych nadawców porównano do osiągniętych przez nich przychodów z działalności.

W 2003 roku zysk na działalności gospodarczej stanowił od 0,1 % do 27,6 % przychodów z działalności. W większości spółek, wypracowany zysk nie przekraczał 10 %, ale w jednym przypadku stanowił nawet 33,9 %.

71 % analizowanych nadawców odnotowało w 2003 roku stratę na podstawowej działalności, czyli o 20% więcej niż w roku poprzednim. Jednak pozostała działalność operacyjna i działalność finansowa nadawców miała wpływ na poprawę wyników i dlatego stratę na działalności gospodarczej odnotowało 2/3 nadawców. Porównawczo w 2002 roku stratę na działalności gospodarczej dotyczyła 69 % nadawców.

Dla 47 % koncesjonowanych nadawców radiowych, prowadzących działalność w ramach spółek prawa handlowego, rok 2003 był kolejnym rokiem, który zakończyli ze stratą. Równocześnie dla prawie 1/4 spółek rok 2003 był pierwszym rokiem, w którym wypracowały zysk.

Ujemne wyniki finansowe za 2003 rok i za lata poprzednie tak znacznej grupy nadawców, przy odnotowanych nielicznych przypadkach dopłat do kapitału podstawowego spółek bądź kapitału zapasowego spowodowały, że na koniec 2003 roku ponad połowa spółek wykazała wartość ujemną kapitałów własnych. Świadczy to o pogorszeniu się kondycji finansowej nadawców już drugi rok z rzędu, ponieważ porównawczo na koniec 2002 roku tylko 48 % spółek wykazywało ujemne kapitały własne (2001 rok – 46 % spółek). Wśród tych spółek prawie 45 % miało ujemną wartość kapitałów własnych drugi rok z rzędu.

Na koniec 2003 roku w 67 % analizowanych spółek strata przewyższała sumę kapitałów zapasowego i rezerwowego oraz jedną drugą (dla spółek z ograniczoną odpowiedzialnością) czy jedną trzecią (dla spółek akcyjnych) kapitału zakładowego (dla porównania na koniec 2002 roku w 72 % spółek). Taki poziom wyników obliuguje wspólników do podjęcia uchwały co do dalszego istnienia spółki.

W 71 % analizowanych spółek nie została zachowana „złota reguła finansowania” (dla porównania w 2002 roku w 60 % spółek), która mówi, że wszystkie aktywa trwałe firmy powinny być finansowane kapitałami o charakterze trwałym, do których zaliczamy kapitały własne, rezerwy oraz długoterminowe zobowiązania (kredyty i pożyczki długoterminowe). Świadczy to o zwiększonym niebezpieczeństwie utraty przez te spółki płynności finansowej.

Podobnie jak w roku poprzednim 12 % analizowanych spółek nie wykazało w bilansie na koniec 2003 roku żadnego rzeczowego majątku trwałego.

W ponad 80 % analizowanych spółek, a więc w przeważającej większości wartość zobowiązań długo i krótkoterminowych przewyższała kwotę należności. W 2003 roku zwiększyła się w porównaniu do 2002 roku liczba spółek korzystających z kredytów i pożyczek. W 2003 roku prawie połowa spółek korzystała z kredytów i pożyczek (w 2002 roku jedynie 1/4spółek), w tym 29 % spółek korzystało kredytów i pożyczek długoterminowych oraz 25 % spółek z kredytów i pożyczek krótkoterminowych. Były to przede wszystkim pożyczki od udziałowców.

W 2003 roku zwiększyła się w porównaniu do 2002 roku liczba spółek, których zobowiązania krótkoterminowe przewyższały wartość należności krótkoterminowych (77 % spółek, dla porównania w 2002 roku 68 % spółek). W 68 % spółek w 2003 roku zobowiązania krótkoterminowe były wyższe niż cały majątek obrotowy, dla porównania w 2002 roku w 61 % spółek. Wynika z tego, że działalność finansowana była w większym stopniu niż w roku ubiegłym częściowo nieuregulowanymi zobowiązaniami.

Nadawcy dysponujący tzw. sieciami o zasięgu ogólnopolskim odnotowali w 2003 roku prawie 6 % spadek łącznych przychodów z działalności gospodarczej w porównaniu do przychodów w 2002 roku. Łączne przychody ze sprzedaży zmniejszyły się o prawie 3,5 %. Rok 2003 spółki te zakończyły wynikiem dodatnim (w tym jeden z koncesjonariuszy odnotował zysk również w 2002 roku). Kapitały własne tych spółek na koniec roku wykazywały wartość dodatnią, podobnie jak na koniec 2002 roku.

Nadawcy radiowi ponadregionalni (Radio WAWA, RADIOSTACJA i Radio TOK FM) odnotowali w 2003 roku ponad 23 % spadek łącznych przychodów z działalności gospodarczej w porównaniu do przychodów w 2002 roku. Łączne przychody ze sprzedaży zmniejszyły się o ponad 15 %. Wszyscy nadawcy ponadregionalni zakończyli 2003 rok stratą (w 2002 roku tylko Radio WAWA odnotowała zysk) i kapitały własne spółek na koniec roku wykazywały wartość ujemną (na koniec 2002 roku tylko Radio WAWA posiadała dodatnie kapitały własne).

Największa grupa nadawców posiadających koncesje na nadawanie programów radiowych o charakterze lokalnym prowadziła w 2003 roku działalność w ramach grup radiowych lub samodzielnie. W 2003 roku odnotowali oni przychody z działalności gospodarczej o niecały 1 % wyższe niż w 2002 roku (przychody ze sprzedaży były w 2003 roku niższe o 0,7 % w porównaniu z 2002 roku).

Przychody z działalności niezależnych nadawców radiowych działających lokalnie wzrosły w 2003 roku o ponad 1 % w porównaniu do 2002 roku a w przypadku nadawców radiowych działających w ramach sieci radiowych były na tym samym poziomie co w 2002 roku.

Wartość aktywów trwałych ogółem wszystkich spółek emitujących programy radiowe w zasięgu lokalnym zwiększyła się w 2003 roku o niecałe 4 % w porównaniu do roku poprzedniego.

Zarówno niezależne stacje radiowe jak i stacje radiowe zsielowane odnotowały znaczny, ponad 25 % wzrost wartości należności i inwestycji długoterminowych ogółem (w przypadku spółek działających w ramach sieci ZPR S.A. ich wartość wzrosła o prawie 40 %. W spółkach działających w ramach pozostałych sieci nastąpił spadek wartości należności i inwestycji długoterminowych). Przy założeniu, że spółki niewiele inwestowały w aktywa niefinansowe, może to wskazywać na znaczny wzrost wartości udzielonych spółkom pożyczek długoterminowych oraz wzrost kwoty udziałów nabytych w innych jednostkach.

Wartość majątku obrotowego ogółem wszystkich spółek emitujących programy o zasięgu lokalnym zmniejszyła się w analizowanym okresie o ponad 3 %, a kwota należności była niższa o prawie 8 % w stosunku do 2002 roku.

W stosunku do tej sytuacji, w niezależnych stacjach radiowych wartość majątku obrotowego ogółem zwiększyła się o 12 %, a wartość należności ogółem wzrosła o 17 %. Przy nieznacznym spadku przychodów ze sprzedaży (o niecały 1 %) wskazuje to na występowanie trudności w egzekwowaniu należności.

W spółkach działających w ramach grup znacznie obniżyła się ogólna wartość zarówno majątku obrotowego jak i sama wartość należności (odpowiednio o ponad 12 % i ponad 18 %).

Ogólny stan zobowiązań długoterminowych wszystkich spółek emitujących program radiowy o zasięgu lokalnym był na koniec 2003 roku o 20 % wyższy a stan zobowiązań krótkoterminowych o 11 % wyższy niż na koniec 2002 roku.

W przypadku niezależnych grup radiowych poziom zobowiązań długo i krótkoterminowych w analizowanym okresie nie zmienił się.

Spółki działające w ramach grup radiowych odnotowały ogółem w 2003 roku prawie 30 % wzrost wartości zobowiązań długoterminowych w porównaniu do stanu z końca roku poprzedniego.

W przypadku spółek działających w ramach grupy AGORA S.A. wzrost ten wynosił ogółem ponad 30 % a w spółkach z grupy ZPR S.A. ponad 55 %. Były to w większości pożyczki od udziałowców.

Stan zobowiązań krótkoterminowych ogółem wzrósł w spółkach działających w ramach grupy o ponad 20 % w porównaniu ze stanem na koniec 2002 roku. W spółkach działających w ramach grupy ZPR S.A. utrzymał się na tym samym poziomie, co w roku poprzednim. W spółkach działających w ramach grupy AGORA S.A. i Ad. point Sp. z o.o. wzrósł o około 20 %, natomiast w spółkach działających w ramach grupy Y-Radio Sp. z o.o. stan zobowiązań krótkoterminowych był prawie dwukrotnie wyższy niż na koniec roku poprzedniego.

W obu porównywanych okresach ogólna wartość zobowiązań krótkoterminowych wszystkich spółek przewyższała wartość należności i relacja ta na koniec 2003 roku była gorsza niż na koniec 2002 roku. Oznacza to, że działalność spółek finansowana była w coraz większym stopniu nieuregulowanymi zobowiązaniami.

W przypadku spółek prowadzących niezależną lokalną działalność nadawczą, relacja ta uległa niewielkiej poprawie. Łączna wartość zobowiązań krótkoterminowych tych spółek na koniec 2003 roku przekraczała o 123 % wartość należności, kiedy na koniec 2002 roku przekraczała o 156 %. Jednak nadal relacja była bardzo niekorzystna.

W przypadku spółek działających w ramach grup radiowych omawiana relacja uległa pogorszeniu. Zobowiązania krótkoterminowe na koniec 2003 roku przekroczyły o 64 % łączną wartość należności, kiedy na koniec roku poprzedniego przekroczyły o 11 %.

Jedynie w przypadku spółek działających w ramach grupy ZPR S.A. wartość zobowiązań krótkoterminowych nie przewyższała kwoty należności.

Ogólna wartość kapitałów własnych wszystkich spółek nadających program radiowy o zasięgu lokalnym, w analizowanym okresie miała wartość ujemną, i przekraczała o 100 % ujemną wartość z końca 2002 roku.

W spółkach działających jako niezależne stacje radiowe ujemna wartość kapitałów własnych łącznie zmniejszyła się na koniec 2003 roku.

W spółkach działających w ramach grup radiowych ujemna wartość kapitału własnego łącznie na koniec 2003 roku była prawie 10-krotnie wyższa niż na koniec 2002 roku (największy spadek łącznej wartości kapitałów własnych wystąpił w spółkach działających w ramach grupy AGORA S.A.). Jedynie spółki działające w ramach grupy ZPR S.A. posiadały łącznie dodatnie kapitały własne w obu analizowanych latach. W analizowanym okresie wzrosła wartość kapitału podstawowego ogółem w spółkach nadających program radiowy o zasięgu lokalnym, o prawie 20 %.

W spółkach działających jako niezależne stacje radiowe łączna wartość kapitału podstawowego wzrosła o prawie 40 %. Natomiast, w spółkach działających w ramach sieci wzrosła o ponad 8 %. Największy, ponad dwukrotny wzrost kapitału podstawowego ogółem nastąpił w spółkach działających w ramach sieci Ad. point Sp. z o.o.

Łączne przychody ze sprzedaży wszystkich spółek, nadających program radiowy o zasięgu lokalnym, w 2003 roku zmniejszyły się o niecały 1 % w porównaniu do 2002 roku tak w przypadku łącznych przychodów spółek działających jako niezależne stacje radiowe jak i w przypadku łącznych przychodów spółek działających w ramach grup radiowych.

Spółki działające w ramach grupy ZPR S.A. odnotowały wzrost łącznych przychodów ze sprzedaży o ponad 20 %, zaś działające w ramach grupy Ad. point Sp. z o.o. odnotowały spadek łącznych przychodów ze sprzedaży o prawie 30 %, Łączne przychody ze sprzedaży spółek działających w pozostałych dwóch grupach zmniejszyły się odpowiednio dla spółek działających w ramach grupy AGORA S.A. o prawie 6 % i w przypadku spółek działających w ramach grupy Y-Radio Sp. z o.o. o ponad 10 %.

Łączne koszty działalności operacyjnej omawianych spółek wzrosły w 2003 roku o 5 % w porównaniu do 2002 roku.

Spółki działające jako niezależne stacje radiowe odnotowały wzrost łącznych kosztów działalności operacyjnej o ponad 1 %.

Spółki działające w ramach grup radiowych odnotowały prawie 8 % wzrost łącznych kosztów działalności operacyjnej. Spółki działające w ramach grupy Y-Radio Sp. z o.o. odnotowały prawie dwukrotny wzrost łącznych kosztów działalności operacyjnej, zaś spółki działające w ramach grupy AGORA S.A. niewielki spadek łącznych kosztów działalności

II. Telewizja i radiofonia koncesjonowana

operacyjnej (o niecałe 2 %). Łączne koszty działalności operacyjnej spółek działających w pozostałych dwóch grupach zwiększyły się odpowiednio dla spółek działających w ramach grupy ZPR S.A. o ponad 19 %, a w przypadku spółek działających w ramach grupy Ad. point Sp. z o.o. o ponad 14 %.

Szczegółowo sytuację finansową w 2003 roku koncesjonowanych nadawców radiowych działających jako niezależne stacje radiowe lub w ramach grup radiowych przedstawia poniższe zestawienie:

	Nadawcy radiowi działający jako:	
	niezależne stacje radiowe	stacje radiowe tzw. zsięciowane
Liczba sprawozdań uwzględnionych w analizie	55	40
% nadawców, którzy odnotowali w 2003 r. stratę na sprzedaży	64,3 %	82,5 %
% nadawców, którzy w 2003 r. odnotowali stratę netto	55,4 %	80,0 %
% nadawców, dla których 2003 rok był kolejnym rokiem w którym odnotowali stratę netto	30,4 %	66,7 %
% nadawców, których kapitały własne na koniec 2003 r. wykazywały wartość ujemną	38,2 %	77,5 %
% nadawców, u których nie jest zachowana „złote reguła ...”	67,3 %	80,0 %
% nadawców, którzy korzystali z kredytów i pożyczek długoterminowych	27,3 %	30,0 %
% nadawców, którzy korzystali z kredytów i pożyczek krótkoterminowych	29,1 %	15,0 %
% nadawców, których zobowiązania krótkoterminowe przewyższały kwotę należności	74,5 %	82,5 %
% nadawców, których zobowiązania krótkoterminowe przewyższały wartość majątku obrotowego	63,6 %	75,0 %
% nadawców, których strata przewyższała sumę kapitałów zapasowego i rezerwowego oraz jedną trzecią lub jedną drugą kapitału zakładowego	54,5 %	85,0 %

Działalność podstawowa w przeważającej większości niezależnych stacji radiowych i stacji działających w ramach grup radiowych była deficytowa. Pozostała działalność operacyjna i działalność finansowa nadawców spowodowała nieznaczną poprawę wyników.

Szczegółowo sytuację finansową w 2003 r. koncesjonowanych nadawców radiowych działających w ramach wybranych grup przedstawia poniższe zestawienie:

	Nadawcy radiowi działający w ramach grup			
	AGORA S.A.	ZPR S.A.	Ad. point Sp. z o.o.	Y-Radio Sp. z o.o.
Liczba sprawozdań uwzględnionych w analizie	20	8	7	5
% nadawców, którzy odnotowali w 2003 r. stratę na podstawowej działalności	85,0 %	50,0 %	100,0 %	100,0 %
% nadawców, którzy w 2003 r. odnotowali stratę netto	85,0 %	62,5 %	100,0 %	60,0 %
% nadawców, dla których 2003 rok był kolejnym rokiem w którym odnotowali stratę netto	80,0 %	42,9 % ^{*)}	57,1 %	20,0 %
% nadawców, których kapitały własne na koniec 2003 r. wykazywały wartość ujemną	75,0 %	50,0 %	100,0 %	100,0 %
% nadawców, u których nie jest zachowana „złote reguła ...”	70,0 %	75,0 %	100,0 %	100,0 %
% nadawców, którzy korzystali z kredytów i pożyczek długoterminowych	45,0 %	25,0 %	0,0 %	20,0 %

II. Telewizja i radiofonia koncesjonowana

% nadawców, którzy korzystali z kredytów i pożyczek krótkoterminowych	10,0 %	25,0 %	28,6 %	0,0 %
% nadawców, których zobowiązania krótkoterminowe przewyższały kwotę należności	75,0 %	75,0 %	100,0 %	100,0 %
% nadawców, których zobowiązania krótkoterminowe przewyższały wartość majątku obrotowego	60,0 %	75,0 %	100,0 %	100,0 %
% nadawców, których strata przewyższała sumę kapitałów zapasowego i rezerwowego oraz jedną trzecią lub jedną drugą kapitału zakładowego	90,0 %	50,0 %	100,0 %	100,0 %

Analiza sprawozdań finansowych potwierdza, że sytuacja finansowa nadawców koncesjonowanych, prowadzących działalność w formie spółek prawa handlowego w 2003 roku była trudniejsza niż w roku poprzednim.

Nadawcy radiowi prowadzący działalność w ramach instytucji kościelnych

Na koniec 2003 roku 46 koncesji na nadawanie programów radiowych zostało przyznanych instytucjom kościelnym – archidiecezjom, diecezjom, zgromadzeniom zakonnym i parafiom. Z uwagi na fakt że, trzech nadawców posiadało więcej niż jedną koncesję i wykonywało łącznie 8 koncesji na nadawanie programów radiowych oraz w związku z tym, iż jeden koncesjonariusz posiadał oprócz koncesji na nadawanie programu radiowego również dwie koncesje na nadawanie programów telewizyjnych, a jego sprawozdanie zostało uwzględnione w sprawozdaniach nadawców telewizyjnych, jak również w związku z faktem, że jedna koncesja została cofnięta w 2004 roku, ponieważ Koncesjonariusz nie prowadził żadnej działalności i w związku z tym nie sporządzał sprawozdania finansowego, obowiązek przekazania sprawozdań finansowych dotyczył 39 koncesjonariuszy.

2003 rok był pierwszym rokiem, za który wszystkie działające kościelne rozgłośnie radiowe przekazały roczne sprawozdania finansowe. Porównawczo, za rok 2001 aż połowa koncesjonariuszy nie przekazała do KRRiT sprawozdań finansowych, a za 2002 rok nie przekazano 2 sprawozdań.

Dodatkowo dwóch koncesjonariuszy wykonujących więcej niż jedną koncesję przekazało do KRRiT sprawozdania finansowe z zakresu wyodrębnionej działalności dotyczącej poszczególnych stacji radiowych działających na podstawie przyznanych koncesji.

Sprawozdania te zostały uwzględnione w analizie sytuacji finansowej kościelnych nadawców radiowych.

Przedstawione sprawozdania finansowe nadawców radiowych, prowadzących działalność w ramach instytucji kościelnych dotyczą tylko wyodrębnionej działalności rozgłośni radiowych działających w strukturach kościelnych (archidiecezji, diecezji, zgromadzeń). W przypadku parafii wykonujących koncesję sprawozdania finansowe zawierały tylko informacje o wpływach i wydatkach radia działającego na terenie parafii.

Wśród 41 sprawozdań finansowych przekazanych przez nadawców kościelnych 6 zawierało tylko dane dotyczące kosztów funkcjonowania radia i informację, że zostały one pokryte w całości darowiznami wiernych lub dotacjami diecezji oraz 5 zawierało tylko dane, dotyczące rachunku zysków i strat (lub wpływów i wydatków radia).

Różnorodność form składanych przez nadawców kościelnych sprawozdań wynika z faktu, że sprawozdania zostały sporządzone zgodnie wewnętrznymi przepisami kościelnymi. Na uwagę zasługuje fakt, że ponad 70 % nadawców kościelnych przedstawiło za 2003 rok pełną sprawozdawczość finansową.

W 2003 roku, tak jak i w roku poprzednim 57 % analizowanych nadawców odnotowało stratę na działalności gospodarczej.

Dla prawie 20 % nadawców rok 2003 był pierwszym rokiem, w którym prowadzili działalność z zyskiem.

Wśród nadawców kościelnych 17 % nie wykazało w bilansie na koniec 2003 roku żadnego majątku trwałego, tak samo jak w roku poprzednim.

W 2003 roku wzrósł udział nadawców, którzy korzystali z pożyczek długoterminowych z 18 % w roku poprzednim do ponad 23 %. Zmniejszył się natomiast udział nadawców korzystających z pożyczek krótkoterminowych z 18 % w 2002 roku do prawie 7 % w następnym roku.

U ponad 63 % nadawców zobowiązania krótkoterminowe na koniec roku przewyższały wartość należności krótkoterminowych, a u 47 % nadawców były wyższe niż cały majątek obrotowy, z czego wynika, że działalność finansowana była częściowo nieuregulowanymi zobowiązaniami w znacznie większym stopniu niż w 2002 roku (odpowiednio 54 % i 39 %).

Podstawowymi gwarantami finansowania działalności kościelnych rozgłośni radiowych są podmioty prawne, którym koncesje zostały przyznane, a więc diecezje, archidiecezje, parafie i zakony. Finansowanie działalności stacji radiowych następuje w całości lub w części z przekazywanych im dotacji na sfinansowanie bieżącej działalności radia.

Rok 2003 aż 20 nadawców zakończyło stratą (rok 2002 - 18 nadawców), co świadczy o tym, że dotacje nie pokrywają wszystkich kosztów działalności stacji radiowych i są one już drugi rok dotowane w niewystarczającym stopniu. Pokrycie strat w następnym roku obrachunkowym spowoduje zmniejszenie przychodów w danym roku i może być przyczyną wystąpienia trudności w wykonywaniu koncesji.

Część stacji diecezjalnych współpracowała ze sobą w ramach porozumienia programowego PLUS, w ramach którego również prowadzono wspólną sprzedaż czasu reklamowego, co miało wpływ na przychody poszczególnych nadawców. Ze sprawozdań finansowych, które przekazały stacje współpracujące w ramach porozumienia programowego PLUS wynika, że wyniki tych stacji za 2003 rok znacznie poprawiły się. Dla porównania, w 2002 roku ponad 70 % stacji odnotowało stratę, natomiast rok 2003 roku ponad 47 % zakończyło stratą.

Analiza wyników osiągniętych na koniec 2003 roku potwierdza utrzymującą się niełatwą sytuację finansową koncesjonowanych nadawców prowadzących działalność w ramach instytucji kościelnych.

Nadawcy radiowi prowadzący działalność jako osoby fizyczne

Na koniec 2003 roku 15 koncesji na nadawanie programów radiowych było wykonywane przez osoby fizyczne.

Łącznie 15 koncesji na nadawanie programów radiowych zostało udzielonych 12 nadawców, z których trzech posiadało po dwie koncesje na nadawanie programów radiowych.

W przypadku koncesji której czas obowiązywania minął w lutym 2004 roku i drugiej, która przestała być wykonywana z końcem 2003 roku, nadawcy nie przedstawiali sprawozdań finansowych za 2003 rok.

Przekazano do KRRiT 10 sprawozdań.

W analizie uwzględniono sprawozdania finansowe osób fizycznych prowadzących działalność radiową, które przedstawione zostały w następującej postaci:

- wydruku z ostatniej strony „Książki przychodów i rozchodów” lub zeznania podatkowego PIT-8 (Informacja o wysokości dochodu lub straty z pozarolniczej działalności) dotyczących prowadzonej działalności radiowej i zeznania podatkowego PIT-36 (6 nadawców),
- zeznań podatkowych PIT-36 (Zeznanie o wysokości osiągniętego dochodu/poniesionej straty) dotyczących prowadzonej działalności gospodarczej, w wielu przypadkach dużo szerszej niż tylko działalność radiowa (3 nadawców),
- pisma wyjaśniającego, że „Koncesjonariusz wszystkie opłaty związane z techniczną obsługą radia ponosi z własnych dochodów” (stacja lokalna na terenie Ursynowa).

Analiza 60 % sprawozdań złożonych przez osoby fizyczne, a więc 6 sprawozdań dotyczących tylko wyników finansowych prowadzonej działalności radiowej wskazuje, że w tej grupy Koncesjonariuszy tylko dwóch odnotowało w 2003 roku zysk. Z przedstawionych przez nich dodatkowo zeznań podatkowych PIT-36 wynika, że dla 3 nadawców przychody z działalności radiowej były ich jedynym źródłem dochodu. W przypadku pozostałych 3 Koncesjonariuszy stacje radiowe funkcjonowały w ramach różnorodnej działalności prowadzonej przez osoby fizyczne i ich finansowanie było zapewnione.

Liczba sprawozdań finansowych, dotyczących wyłącznie działalności radiowej koncesjonariuszy nie pozwala na formułowanie ogólnych wniosków na temat sytuacji ekonomiczno-finansowej tej grupy nadawców. Co do pozostałych nadawców można przyjąć na podstawie przedstawionych rozliczeń podatkowych, że stacje radiowe funkcjonuje w ramach różnorodnej działalności prowadzonej przez osoby fizyczne miały zabezpieczone finansowanie.

Nadawcy radiowi prowadzący działalność w ramach wyższych uczelni i innych form prawnych

Na koniec 2003 roku obowiązek przedstawienia sprawozdań finansowych za 2003 rok dotyczył 16 podmiotów prowadzących działalność radiową w ramach innych form prawnych. Do tej grupy Koncesjonariuszy zaliczono wyższe uczelnie oraz stowarzyszenia, fundacje, centra kultury i sztuki i miejskie domy kultury.

Wszyscy nadawcy przekazali do KRRiT sprawozdania dotyczące całości działalności prowadzonej przez te podmioty prawne bez wyodrębnionej działalności radiowej.

Uczelnie wyższe przedstawiły swoje sprawozdania finansowe. Radia akademickie działają w ramach struktur organizacyjnych uczelni. Jedynie w przypadku Radia Ex FM koncesjonariuszem jest Fundacja Krakowskiego Radia ŻAK.

Gwarantem finansowania działalności stacji akademickich są uczelnie. Działalność stacji finansowana jest dotacjami wyższych uczelni i ewentualnymi wpływami z reklam. Przedstawione sprawozdania finansowe wyższych uczelni wskazują, że posiadały one wystarczające środki finansowe na zabezpieczenie bieżącej działalności stacji.

Działalność stacji radiowych, których Koncesjonariuszami są Centra Kultury i Sztuki, Ośrodki Kultury i Miejskie Domy Kultury finansowana jest dotacjami instytucji samorządowych i wpływami z reklam. Jednak sprawozdania finansowe przekazane przez wymienione powyżej podmioty dotyczą całości prowadzonej działalności, bez wyodrębnienia działalności radiowej. Gwarantami funkcjonowania tych lokalnych stacji są instytucje samorządowe, które finansują lub dofinansowują działalność statutową koncesjonariuszy.

Z wymienionych wyżej przyczyn nie było możliwe przeanalizowanie sytuacji finansowej stacji radiowych prowadzonych przez koncesjonariuszy zakwalifikowanych do tej grupy nadawców radiowych. Możliwe jest tylko stwierdzenie, że funkcjonowanie tej grupy nadawców radiowych było w 2003 roku podobnie jak w 2002 roku zabezpieczone od strony finansowej.

Sytuacja ekonomiczno-finansowa koncesjonowanych nadawców telewizyjnych (na podstawie sprawozdań nadawców za 2003 rok)

Na koniec 2003 roku przyznano łącznie 41 koncesji na nadawanie programów telewizyjnych.

Pięć podmiotów wykonywało 17 koncesji, czyli więcej niż jedną koncesję, na nadawanie programów telewizyjnych.

Spółka „Radio Muzyka Fakty” Sp. z o.o. posiadająca koncesję na program telewizyjny nie rozpoczęła nadawania. Na wniosek koncesjonariusza koncesja została uchylona w lutym 2004 roku. Uchwałą KRRiT koncesja dla spółki „AMBER TV” Sp. z o.o. została cofnięta w styczniu 2004 roku. W przypadku dwóch koncesji przyznanych w czwartym kwartale 2003 roku nie wymagano przedstawienia sprawozdań finansowych za 2003 rok.

Obowiązek przedstawienia sprawozdań finansowych za 2003 rok dotyczył 25 koncesjonariuszy, którzy w roku sprawozdawczym prowadzili działalność nadawczą.

Przekazano łącznie 26 sprawozdań finansowych za 2003 r., ponieważ podobnie jak w 2002 roku Prowincja Zakonu Braci Mniejszych Konwentualnych posiadająca dwie koncesje na nadawanie programów telewizyjnych przedstawiła sprawozdania finansowe za 2003 rok osobno dla każdej koncesji. Obydwa sprawozdania zostały uwzględnione w analizie. 14 sprawozdań przekazali nadawcy wykonujący koncesje na rozpowszechnianie programu telewizyjnego w sposób rozsiewczy - satelitarny.

Wszystkie sprawozdania finansowe zawierały bilans i rachunek zysków i strat.

Do oceny sytuacji finansowej nadawców telewizyjnych nie uwzględniono sprawozdania finansowego Wyższej Szkoły Ekonomiczno-Społecznej, które dotyczy całości działalności koncesjonariusza.

Wśród stacji telewizyjnych, zysk na działalności gospodarczej w 2003 roku odnotowało 52 % nadawców (dla porównania w 2002 roku 48 % nadawców). Ze względu na bardzo duże różnice w wysokości poniesionych kosztów i przychodów osiągniętych przez poszczególne stacje telewizyjne (w zależności od charakteru emitowanego programu, zasięgu, systemu przekazywania sygnału, ilości odbiorców, potencjału programowego, organizacyjnego i finansowego, wykorzystywanego czasu reklamy, itp.) zysk na działalności gospodarczej poszczególnych nadawców porównano do osiąganych przez nich łącznie przychodów, bez prezentowania szczegółowej analizy porównawczej. W 2003 roku zysk na działalności gospodarczej poszczególnych nadawców stanowił od 0,7 % do 24,8 % przychodów, z czego 7 nadawców odnotowało rentowność równą lub wyższą niż 10 %.

Stratę na podstawowej działalności lub wynik równy zero odnotowało 60 % analizowanych nadawców. Pozostała działalność operacyjna i działalność finansowa nadawców powodowała poprawę wyników, co przyczyniło się do tego, że stratę na działalności gospodarczej odnotowała mniejsza grupa nadawców (48 %). Porównawczo, stratę w 2002 roku odnotowało 62 % nadawców.

Dla 38 % nadawców 2003 rok był kolejnym rokiem, w którym prowadzona działalność przyniosła straty.

Ujemne wyniki finansowe odnotowane w 2003 roku i w latach poprzednich przez tak znaczną grupę nadawców spowodowały, że 60 % spółek na koniec 2003 roku wykazało ujemną wartość kapitałów własnych.

W 68 % analizowanych spółek (dla porównania w 2002 roku w 76 %) nie została zachowana „złota reguła finansowania”, która mówi, że wszystkie aktywa trwałe firmy powinny być finansowane kapitałami o charakterze trwałym, do których zaliczamy kapitały własne, rezerwy oraz długoterminowe zobowiązania (kredyty i pożyczki). Świadczy to o nadal utrzymującym się niebezpieczeństwie utraty przez te podmioty płynności finansowej.

W większości analizowanych spółek (80 %), podobnie jak w 2002 roku wartość zobowiązań długo i krótkoterminowych przewyższała kwotę należności. Ponad 1/3 spółek korzystała z kredytów i pożyczek długoterminowych i tyle samo z kredytów i pożyczek krótkoterminowych.

Zobowiązania krótkoterminowe w 76 % spółek przewyższały wartość należności krótkoterminowych, a w 64 % spółek były wyższe niż cały majątek obrotowy. Z czego wynika, że działalność częściowo finansowana była nieuregulowanymi zobowiązaniami, ale w nieznacznie mniejszym stopniu niż w 2002 roku (dla porównania w 2002 roku zobowiązania krótkoterminowe w przypadku 86 % spółek przewyższały wartość należności krótkoterminowych, a w przypadku 71 % spółek były wyższe niż cały majątek obrotowy).

Na koniec 2003 roku u 67 % koncesjonowanych nadawców telewizyjnych (dla porównania w 2002 roku w 89 %) strata przewyższała sumę kapitałów zapasowego i rezerwowego oraz jedną drugą (dla spółek z ograniczoną odpowiedzialnością) czy jedną trzecią (dla spółek akcyjnych) kapitału zakładowego, co wymagało uchwały Walnego Zgromadzenia Wspólników co do dalszego istnienia spółki.

Szczegółowo sytuacja finansowa telewizyjnych nadawców lokalnych i satelitarnych bez uwzględnienia telewizji takich jak: POLSAT, TV4, TVN, TVN Południe, Niepokalanów PULS przedstawia poniższe zestawienie:

	Nadawcy telewizyjni	
	lokalni	satelitarni
Liczba sprawozdań uwzględnionych w analizie	8	11
% nadawców, którzy odnotowali w 2003 roku stratę na sprzedaży	37,5 %	90,9 %
% nadawców, którzy w 2003 roku odnotowali stratę netto	25,0 %	81,8 %
% nadawców, dla których 2003 rok był kolejnym rokiem w którym odnotowali stratę netto	25,0 %	71,4 %
% nadawców, których kapitały własne na koniec 2003 roku wykazywały wartość ujemną	62,5 %	72,7 %
% nadawców, u których nie jest zachowana „złota reguła ...”	87,5 %	72,7 %
% nadawców, którzy korzystali z kredytów i pożyczek długoterminowych	25,0 %	36,4 %
% nadawców, którzy korzystali z kredytów i pożyczek krótkoterminowych	50,0 %	27,3 %
% nadawców, których zobowiązania krótkoterminowe przewyższały kwotę należności	87,5 %	81,8 %
% nadawców, których zobowiązania krótkoterminowe przewyższały wartość majątku obrotowego	87,5 %	72,7 %
% nadawców, których strata przewyższała sumę kapitałów zapasowego i rezerwowego oraz jedną trzecią lub jedną drugą kapitału zakładowego	85,7 %	80,0 %

Przedstawione wyniki osiągnięte przez koncesjonowanych nadawców telewizyjnych potwierdzają nadal trudną sytuację finansową tego sektora, jednak z już z zauważalną tendencją poprawy.

Kapitał własny podmiotów emitujących koncesjonowane programy telewizyjne miał na koniec 2003 roku bardzo wysoką wartość ujemną (wyższą o prawie 3 % w porównaniu do

2002 roku). Działalność finansowana była w wysokim stopniu z kapitałów obcych, w tym z kredytów i pożyczek, a także z nieuregulowanych zobowiązań krótkoterminowych. Na obraz tego wysokokapitałowego sektora działalności telewizyjnej w dużym stopniu wpływ miały osiągnięte wyniki posiadanej platformy cyfrowej.

Jak wynika z przeprowadzonej oceny, sektor gospodarki tworzony przez koncesjonowaną działalność radiową i telewizyjną nadal wymaga dopływu kapitału.

4. WPLYWY Z EMISJI REKLAM I CZAS EMISJI REKLAM W PROGRAMACH KONCESJONOWANYCH NADAWCÓW TELEWIZYJNYCH I RADIOWYCH

Wpływy z emisji reklam i czas emisji reklam w programach koncesjonowanych nadawców telewizyjnych rozpowszechniających program drogą naziemną i satelitarną

Czas emisji reklam był w 2004 roku prawie dwukrotnie dłuższy niż w 2003 roku. Znacząco więcej czasu zajmowały reklamy w programach telewizji Tele 5, TVN Siedem i TV4.

Czas emisji reklam w minutach

	2002 r.	2003 r.	2004 r.	Dynamika zmian 2003/2002	Dynamika zmian 2004/2003
Polsat	42 884	61 394	75 249	43,2%	22,6%
Polsat 2	1 583	1 164		-26,5%	
TVN	49 593	85 011	84 084	71,4%	-1,1%
TVN Siedem	26 384	85 882	114 366	225,5%	33,2%
TVN Turbo			71 864		
TVN Style			1 370		
TVN24	8 184	16 332	20 005	99,6%	22,5%
TV Puls	7 418	215		-97,1%	
TV4	40 639	43 321	70 285	6,6%	62,2%
Canal+	1 992	3 072	2 226	54,2%	-27,5%
Canal+ Sport	1 115	1 721	2 434	54,3%	41,4%
Ale Kino	5 051	3 418	2 883	-32,3%	-15,7%
Tele 5	12 885	66 565	102 450	416,6%	53,9%
razem	197 728	368 095	547 216	86,2%	48,7%

Na podstawie TNS OBOP

W telewizji pojawia się coraz więcej reklam i nadawcy osiągają maksymalny dopuszczalny limit 12 minut reklam w godzinie emisji programu. Coraz częściej oprócz reklam nadawcy nadają bloki poświęcone wyłącznie telesprzedży (maksymalny dobowy czas nadawania takich bloków wynosi 3 godziny). Udział przekazów reklamowych i telesprzedży w programie rośnie.

Tabele poniżej ilustrują udział reklam, ogłoszeń płatnych i telesprzedży w programie w latach 2002-2004, jak również dynamikę zmian.

Udział reklam w programie (w %)

	2002 r.	2003 r.	2004 r.	Dynamika 2003/2002	Dynamika 2004/2003
TVP 1	5,82	6,11	6,37	5,0%	4,3%
TVP 2	4,97	5,05	5,64	1,6%	11,7%
POLSAT	9,07	11,87	14,26	30,9%	20,1%
TVN	9,68	11,06	12,06	14,3%	9,0%
RTL 7/TVN7*	6,64	11,52	13,22	73,5%	14,8%

Na podstawie AGB POLSKA

Udział reklam, ogłoszeń płatnych i telesprzedaży w programie (w %)

	2002 r.	2003 r.	2004 r.	Dynamika 2003/2002	Dynamika 2004/2003
TVP 1	8,41	6,46	7,14	-23,2%	10,5%
TVP 2	5,22	5,52	6,59	5,7%	19,4%
POLSAT	9,08	12,68	15,60	39,6%	23,0%
TVN	16,65	18,46	16,45	10,9%	-10,9%
RTL 7/TVN7*	16,27	21,47	25,36	32,0%	18,1%

*od 1 marca 2002 TVN 7

Na podstawie AGB POLSKA

Wpływy z działalności reklamowej przedstawione w poniższej tabeli wynikają z cenników nadawców, nie uwzględniają stosowanych upustów i rabatów, które mogą sięgać nawet 60-70%.

Według cenników największe wpływy z emisji reklam zanotowała telewizja Polsat (choć mniejsze niż w 2003 roku).

Z emisji reklam mniejsze wpływy odnotowała również telewizja TVN, jednak zmiana ta nie jest tak duża, mając na uwadze, że coraz większe wpływy z emisji reklam przynoszą pozostałe kanały TVN: TVN Siedem, Turbo czy Style.

Wpływy z emisji reklam w zł

	2002 r.	2003 r.	2004 r.	Dynamika zmian 2003/2002	Dynamika zmian 2004/2003
Polsat	1 684 905 318	1 600 589 552	1 438 871 087	-5,0%	-10,1%
Polsat 2	350 119	383 218		9,5%	
TVN	1 351 104 874	1 533 112 044	1 325 663 766	13,5%	-13,5%
TVN Siedem	110 075 160	149 565 162	153 954 623	35,9%	2,9%
TVN Turbo			30 459 657		
TVN Style			1 704 974		
TVN24	11 184 076	30 295 680	45 694 836	170,9%	50,8%
TV Puls	26 069 480	730 850		-97,2%	
TV4	222 557 402	199 575 753	232 329 962	-10,3%	16,4%
Canal+	3 216 403	5 151 542	4 761 590	60,2%	-7,6%
Canal+ Sport	503 268	581 843	1 498 961	15,6%	157,6%
Ale Kino	2 991 465	3 117 674	3 930 380	4,2%	26,1%
Tele 5	20 507 051	47 161 496	97 519 479	130,0%	106,8%
razem	3 433 464 616	3 570 264 814	3 336 389 315	4,0%	-6,6%

Na podstawie TNS OBOP

Wpływy z emisji reklam i czas emisji reklam w programach ogólnopolskich koncesjonowanych nadawców radiowych

Wpływy z działalności reklamowej przedstawione w poniższych tabelach wynikają z cenników nadawców i nie uwzględniają rabatów, które mogą sięgać nawet 70%.

Na podstawie informacji wynikających z badań firmy CR MEDIA przeprowadzono analizę i porównano dane dotyczące rocznego czasu emisji reklam i udziału czasu reklamowego w emitowanym programie.

Porównanie sprzedanego czasu reklamowego (w minutach), jak również procentowego udziału reklam w rocznym czasie nadawania programu w latach 2002 – 2004, przez kontrolowane stacje, przedstawia poniższa tabela.

**Roczny czas emisji reklam oraz udział reklam w programie
Radia RMF FM i Radia ZET w latach 2002 - 2004**

Nazwa radia	Roczny czas emisji reklam (w minutach)			Udział reklam w programie (w %)		
	2002 r.	2003 r.	2004 r.	2002 r.	2003 r.	2004 r.
RMF FM	18 568	18 691	21 741	3,53	3,56	4,14
Radio ZET	13 911	17 862	19 592	2,65	3,40	3,73

Na podstawie CR MEDIA

Kolejna tabela przedstawia zmieniające się w latach 2002-2004 wpływy z emisji reklam u ogólnopolskich koncesjonowanych nadawców radiowych.

**Wartość emisji reklam oraz dynamika wpływów
Radia RMF FM i Radia ZET w latach 2002 – 2004**

Nazwa radia	Wpływy z emisji reklam			Dynamika wpływów w %	
	2002 r.	2003 r.	2004 r.	2003/2002	2004/2003
RMF FM	226 455 480	259 084 500	312 532 535	14,4%	20,6%
Radio ZET	167 891 290	217 017 650	257 135 870	29,3%	18,5%

Na podstawie CR MEDIA

Wpływy i czas emisji reklam w programach lokalnych koncesjonowanych nadawców radiowych

W 2004 roku koncesjonowani nadawcy radiowi wyemitowali więcej reklam niż w 2003 roku. Poniżej tabela ilustrująca czas emisji reklam w latach 2002-2004 i dynamikę zmian.

Czas emisji reklam wyemitowanych przez lokalnych komercyjnych nadawców radiowych

Czas emisji reklam (w minutach)			Dynamika zmian (w %)	
2002 r.*	2003 r.**	2004 r.***	2003/2002	2004/2003
975 171	901 998	1 130 855	-7,50	25,37

Na podstawie CR MEDIA

Również przychody z emisji reklam były większe w 2004 roku. w porównaniu do 2003 roku.

Poniżej tabela ilustrująca wpływy z emisji reklam (brutto, wg cenników nie uwzględniająca stosowanych rabatów i upustów) oraz dynamikę zmian.

Wpływy z reklam wyemitowanych przez lokalnych komercyjnych nadawców radiowych (brutto)

Wpływy (brutto) emisji reklam (w zł)			Dynamika zmian (w %)	
2002 r.*	2003 r.**	2004 r.***	2003/2002	2004/2003
265 301 122	264 773 563	323 444 238	-0,20	22,16

* liczba monitorowanych przez CR Media nadawców w 2002 r. – 83 nadawców,

** w 2003 r. – 79 nadawców,

*** w 2004 – 80 nadawców.

Na podstawie CR Media

5. OFERTA PROGRAMOWA NADAWCÓW KONCESJONOWANYCH ORAZ REALIZACJA PRZEPISÓW USTAWY I WARUNKÓW KONCESJI

A. TELEWIZJA

Programy o zasięgu ogólnokrajowym lub ponadregionalnym

Oferta globalna

Oferta programowa naziemnych nadawców programów telewizyjnych o zasięgu ogólnokrajowym lub ponadregionalnym: TVN, Polsat, TV4 przedstawia się następująco:

W 2004 roku nadano łącznie: **24 973 godzin programu**

Informacje	793	3.2%
Publicystyka	1 354	5.4%
Film fabularny	8 313	33.3%
Film dokumentalny	485	1.9%
Rozrywka (audycje słowne i słowno-muzyczne)	4 711	18.9%
Poradnictwo i elementy edukacji	988	4.0%
Sport	769	3.1%
Religia	36	0.1%
Muzyka poważna	0	0.0%
Muzyka rozrywkowa	2 024	8.1%
Widowiska teatralne i inne formy udratyzowane	0	0.0%
Autopromocja	1 652	6.6%
Reklama i inne płatne elementy programu	3 848	15.4%

Trzech naziemnych koncesjonowanych nadawców programów telewizyjnych o charakterze uniwersalnym wyemitowało w 2004 roku łącznie 24 973 godziny programu. Jest to wielkość zbliżona (o 6 godzin więcej) do czasu emisji w 2003 roku, przy czym w przypadku programów Polsat i TV 4 nastąpiło nieznaczne zmniejszenie rocznego czasu nadawania (o 21 godzin i 13 godzin), a czas emisji programu TVN wydłużył się (o 42 godziny). W rezultacie, średnio na dobę program Polsat nadawany był nieco poniżej 23 godzin, TV 4 – poniżej 22 godziny, a TVN – całodobowo.

Z wyjątkiem TVN, w pozostałych omawianych programach, zmalał udział premier w rocznym czasie nadawania. W porównaniu z rokiem ubiegłym audycje premierowe zmniejszyły się od 7% (TV4) do 9% (Polsat) i stanowiły 42% rocznego czasu nadawania w programie Polsatu, 38% w programie TV4. Natomiast o jeden punkt procentowy (do 39%) zwiększył się udział audycji premierowych w programie TVN. Rok 2004 był zatem kolejnym po 2003 r. rokiem zwiększania czasu przeznaczanego na audycje powtórkowe. W rezultacie w ciągu dwóch ostatnich lat premiery w rocznym czasie nadawania zmalały w Polsacie o 15%, w TV 4 – o 10%, a w TVN – o 2%.

Oferta programowa poszczególnych nadawców

	POLSAT		TVN		TV4	
Roczny czas nadawania	8 351	100%	8 772	100%	7 850	100%
Informacje	393	4.7%	247	2.8%	153	1.9%
Publicystyka	323	3.9%	341	3.9%	690	8.8%

II. Telewizja i radiofonia koncesjonowana

Film fabularny	2 791	33.4%	2 344	26.7%	3 178	40.5%
Film dokumentalny	14	0.2%	131	1.5%	340	4.3%
Rozrywka (audycje słowne i słowno-muzyczne)	1 157	13.9%	3 019	34.4%	535	6.8%
Poradnictwo i elementy edukacji	124	1.5%	613	7.0%	251	3.2%
Sport	352	4.2%	177	2.0%	240	3.1%
Religia	36	0.4%	0	0.0%	0	0.0%
Muzyka poważna	0	0.0%	0	0.0%	0	0.0%
Muzyka rozrywkowa	1 158	13.9%	43	0.5%	823	10.5%
Widowiska teatralne	0	0.0%	0	0.0%	0	0.0%
Autopromocja, zwiastuny	777	9.3%	409	4.7%	466	5.9%
Reklama i inne płatne elementy	1 226	14.7%	1 448	16.5%	1 174	15.0%

Preferowane rodzaje audycji w wybranych programach telewizyjnych

Podobnie jak w 2003 roku, podstawową część oferty programowej stanowiły dwa gatunki telewizyjne: film fabularny i rozrywka (słowne i słowno-muzyczne audycje rozrywkowe oraz muzyka rozrywkowa). Wypełniły one nieco powyżej 60% czasu nadawania wszystkich programów łącznie.

POLSAT	TVN	TV4
Film fabularny 33.4%	Film fabularny 26.7%	Film fabularny 40.5%
Rozrywka (audycje słowne i muzyka) 27.8%	Rozrywka (audycje słowne i muzyka) 34.9%	Rozrywka (audycje słowne i muzyka) 17.3%
Informacja i publicystyka 8.6%	Informacja i publicystyka 6.7%	Informacja i publicystyka 10.7%

W 2004 roku nastąpił szczególnie znaczący spadek udziału w rocznym czasie nadawania filmów fabularnych (kinowych, telewizyjnych, seriali, animacji itp.). Łącznie w tych trzech programach zaproponowano o 1 820 godzin mniej filmu fabularnego i o 163 godziny mniej muzyki rozrywkowej. Wzrosła natomiast – łącznie o ponad 560 godzin - emisja słownych i słowno-muzycznych audycji rozrywkowych oraz o 543 godziny - publicystycznych. Zwiększył się również o 556 godzin czas przeznaczony na płatne elementy programu (reklama, telesprzedaż itp). Nadano także więcej audycji sportowych (plus 150 godzin).

Najbardziej stabilną strukturą gatunkową charakteryzował się w 2004 roku program Polsatu. Natomiast istotne zmiany następowały w tym czasie w programie TVN, w którym obok zmniejszenia (o 553 godziny) czasu emisji filmów fabularnych, zwiększono liczbę godzin audycji rozrywkowych i sportowych.

Informacja i publicystyka

W 2004 roku nastąpiły istotne zmiany w informacji i publicystyce. Zarówno w *Faktach* (TVN), jak i *Wydarzeniach* (Polsat) pojawiły się nowe scenografie, nowoczesne studia (*Fakty*), nowy styl prezentowania informacji (*Wydarzenia*) i nowe twarze. Nadano także więcej audycji publicystycznych (łącznie w TVN, POLSAT i TV 4 wzrost o 543 godziny). Audycje informacyjne i publicystyczne zajmowały średnio w trzech omawianych programach 8.6% rocznego czasu nadawania, tj. o 1.6% punktów procentowych więcej niż w 2003 r.

Publicystyka – zakresy tematyczne

	społeczna, polityczna i ekonomiczna	kulturalna	inna	Ogółem
POLSAT	180	49	94	323
TVN	309	32		341
TV4	249	441		690
Razem	738	522	94	1 354
%	54.5%	38.5%	7.0%	100%

Obok publicystyki, rozumianej jako publiczne informowanie o ważnych społecznie wydarzeniach, połączone z ich interpretacją i wyjaśnieniem, zaczęły ukazywać się jej nowe rodzaje, tzw. polityczny lub społeczny talk show. Szczególną wagę do rozwoju publicystyki przykładano w Polsce. O ile w 2002 roku audycje publicystyczne w tym programie zajęły w skali roku 34 godziny, to w 2003 roku już 173 godziny, a w 2004 r. – 323, czyli na przestrzeni dwóch lat czas ich emisji wzrósł prawie dziesięciokrotnie. Na zbliżonym poziomie od trzech lat utrzymuje się udział publicystyki w programie TVN, tzn. nieco powyżej 340 godzin rocznie.

Podobnie jak w latach poprzednich najczęściej podnoszone w tych audycjach tematy odnosiły się do zagadnień społeczno-politycznych i ekonomicznych (ponad połowa nadanych audycji), następnie kulturalnych.

Film fabularny

	jednostkowy kinowy	telewizyjny: jednostkowy, seriale i serie	animowany	Ogółem
POLSAT	884	1 739	168	2 791
TVN	234	2 043	67	2 344
TV4	1 259	1 792	127	3 178
Razem	2 377	5 574	362	8 313
%	29.0%	67.0%	4.0%	100%

Jak już wspomniano wyżej, w 2004 roku w trzech omawianych programach znacząco zmalał udział filmów fabularnych. Największe ograniczenia nastąpiły w programie TV 4 (o 758 godzin mniej) i w nieco mniejszym zakresie w Polsce i TVN (mniej o ponad 500 godzin). O połowę w stosunku do poprzedniego roku (o 908 godzin) pomniejszono czas nadawania filmów animowanych, czyli w większości propozycji adresowanych do dzieci. Pozostały one w tych trzech programach w wymiarze 362 godziny w skali roku, zagospodarowując około 4% czasu przeznaczanego na film.

Jak wynika z danych przedstawionych w tabeli oferta filmowa zbudowana była głównie z seriali i jednostkowych filmów telewizyjnych, które w przypadku programu TVN stanowiły 87% wszystkich nadanych filmów, w Polsce – 62%, a TV 4 – 57%. Fabularne

filmy kinowe to 40% propozycji filmowych w TV 4, w Polsce – 32% i 10% w programie TVN.

Kraje produkcji

	Polska	pozostałe kraje europejskie	USA	południowo – amerykańska	inna	Ogółem
POLSAT	978	165	1 359	88	201	2 791
TVN	459	50	1 377	425	33	2 344
TV4	94	201	2 156	576	151	3 178
Razem	1 531	416	4 892	1 089	385	8 313
%	18%	5%	59%	13%	5%	100%

Nadawcy, zwłaszcza Polsat i TVN, coraz częściej, w większym wymiarze i w lepszym czasie antenowym emitowali filmy polskie. Polskie seriale, rzadziej film kinowy, wypełniły 35% oferty filmowej Polsatu (wzrost w porównaniu z 2003 rokiem o 267 godzin) i 20% w programie TVN (wzrost o 94 godziny). W obu tych programach rywalizowano wręcz o widza za pomocą polskich seriali, nadając je w czasie największej oglądalności. Przy wzroście emisji filmów polskich, czas emisji filmów pozostałej produkcji europejskiej zmalał o 300 godzin, czyli o 2% w stosunku do 2003 roku. Wszyscy nadawcy najczęściej prezentowali filmy brytyjskie, następnie w kolejności: francuskie, niemieckie i włoskie. Generalnie przeważały filmy produkcji amerykańskiej (nadano ich jednak o 700 godzin mniej niż w roku poprzednim), choć ich procentowy udział kształtował się różnie: od 68% w TV 4 (wzrost o 1%), przez 59% w TVN (wzrost o 8%) do 49% w Polsce (zmniejszenie o 8%).

Film dokumentalny

W 2004 roku film dokumentalny i reportaż były częściej obecne w omawianych programach niż w roku poprzednim. W rocznej ramówce najwięcej miejsca zajął on w TV4 (340 godzin), w TVN (131 godzin) i rzadziej (14 godzin w ciągu roku) w telewizji Polsat. W programie TV4 nadawano głównie seriale dokumentalne o tematyce społecznej i przyrodniczej, reportaże z planów filmowych oraz magazyn reporterów. Natomiast specyficzną właściwością oferty dokumentalnej w TVN były regularnie emitowane seriale dokumentalne i paradokumentalne (np. *Usterka*, *Akta zbrodni*, *Detektyw*, *Bitwa o Anglię*, *Alfabet mafii itp.*).

Rozrywka (audycje słowne i słowno-muzyczne)

	widowiska	kabarety satyra	teleturnieje	talk show	reality show	audycje słowno-muzyczne	inne	Ogółem
POLSAT	74	225	141	81	481	1	154	1 157
TVN	173	53	762	651	81	1	1 298	3 019
TV4	1	0	272	104	0	88	70	535
Razem	248	278	1 175	836	562	90	1 522	4 711
%	6%	6%	25%	17%	12%	2%	32%	100%

W 2004 roku oferta rozrywkowa w analizowanych programach łącznie zwiększyła się o 564 godziny. Nadano dwukrotnie więcej teleturniejów i o ponad 200 godzin więcej reality show. Audycje rozrywkowe w Polsce utrzymały się na poziomie roku poprzedniego, w TV 4 spadły o 200 godzin, natomiast w TVN wzrosły o 774 godziny (co oznacza, że ponad 60% wszystkich audycji rozrywkowych nadano w programie TVN). Nadawca tego programu, obok klasycznych gatunków rozrywkowych (np. teleturnieje, reality show, kabaret) proponował audycje rozrywkowe zbudowane łącznie z kilku elementów: reality show i teleturnieju, ukrytej kamery i talk show, widowiska i konkursu. Stosowano także formy łączące rozrywkę z elementami edukacji, jak narodowe testy (np. inteligencji, na prawo jazdy, ze znajomości historii III Rzeczypospolitej). Natomiast w Polsce na ofertę rozrywkową składały się przede wszystkim reality show, audycje satyryczne i teleturnieje.

Audycje poradnicze

W omawianym roku nie nastąpiły istotne zmiany w zakresie oferty poradniczej. Wprawdzie zwiększyła się łącznie (o 95) liczba nadanych godzin tych audycji, ale stało się to głównie w programie TV 4 (plus 230 godzin), bowiem w Polsce pomniejszono czas emisji o 114 godzin. W tej dziedzinie działalności telewizyjnej preferowano głównie porady kulinarne, motoryzacyjne i zdrowotne.

Sport

	serwisy i magazyny	transmisje	inne	Ogółem
POLSAT	268	84	0	352
TVN	4	86	87	177
TV4	85	155	0	240
Razem	357	325	87	769
%	47%	42%	11%	100%

W 2004 r. wzrosła liczba godzin audycji sportowych, głównie za sprawą programu TVN (z 73 godzin w 2003 r. do 177 godzin w 2004 r.). Zwiększył się czas przeznaczony zarówno na serwisy i magazyny sportowe, jak i bezpośrednie transmisje rozgrywek sportowych. W Polsce dominowały magazyny sportowe, ale też nadawano transmisje i retransmisje meczów siatkówki (między innymi Polska Liga Siatkówki), piłki nożnej (Super Puchar Europy) i zawodów ekstraklasy żużlowej. Sport w TVN, to głównie gale boksu zawodowego i transmisje meczów piłki nożnej Pucharu UEFA. Natomiast w TV 4 transmitowano mecze: siatkówki mężczyzn (Europejski Turniej Kwalifikacyjny), Polskiej Ligi Koszykówki, Polskiej Ligi Siatkówki, piłki nożnej (Puchar Polski) oraz wyścigi w ramach Rajdowych Mistrzostw Świata i Formuły 1.

Muzyka rozrywkowa

W trzech omawianych programach w 2004 roku zaproponowano 2 024 godziny muzyki rozrywkowej (o 163 godziny mniej niż w 2003 roku), z czego 57% znalazło się w Polsce (1158 godzin - 14% rocznego czasu) i 40% w TV4 (823 godziny - 11% programu). Były to głównie nadawane codziennie w Polsce magazyny muzyczne, jak np. *Mopman*, *Muzyczne listy*, *Piosenka na życzenie*, prezentujący kulturę hip-hopu *Reebok hip-hop*, *House Night* (o charakterze klubowo-tanecznym), czy też *Muzyczne listy*, *Strefa P* i koncerty

światowych gwiazd muzyki rozrywkowej w programie TV4. W programie TVN muzyka rozrywkowa stanowiła margines, wypełniając pół procent rocznego czasu nadawania programu.

Audycje dla dzieci i młodzieży

Audycje adresowane do dzieci i młodzieży wypełniły średnio 17% rocznego czasu nadawania we wszystkich omawianych programach. Nadawcy programów Polsat i TV 4 podali, że powyżej 20% audycji w ich programach (łącznie 3 994 godziny) adresowanych było właśnie do tej grupy wiekowej. Natomiast nadawca programu TVN określił, że do dzieci i młodzieży adresował 131 godzin (1.5% rocznego czasu nadawania). Filarem propozycji skierowanych do dzieci i młodzieży była głównie muzyka rozrywkowa, a następnie filmy animowane i seriale, rzadziej - nadawane w niedzielne przedpołudnia - filmy pełnometrażowe. W programach Polsatu i TV 4 proponowano także teleturnieje oraz inne gry i zabawy.

Profile programowe nadawców: podobieństwa i różnice

W 2004 roku polityka programowa omawianych nadawców, a zwłaszcza programów Polsat i TVN koncentrowała się na zabiegach uatrakcyjnienia zawartości i oprawy audycji informacyjnych, wzbogaceniu oferty o talk show o tematyce politycznej i społeczno-politycznej, zwiększeniu godzin przeznaczonych na sport i wyeksponowaniu polskich seriali. Jeśli chodzi o serwisy informacyjne (dzienniki) pierwszy wystartował w tym względzie nadawca programu TVN, wprowadzając we wrześniu do swoich *Faktów* nowoczesną scenografię. Natomiast w październiku Polsat połączył zespoły redakcyjne dotychczasowych *Informacji* (program Polsat) i *Dziennika* (program TV 4) i utworzył, nadawaną z innego studia, w innej scenografii i z innymi prowadzącymi, audycję informacyjną pt. *Wydarzenia*.

Jesienią 2004 r. pojawiły się nowe formy telewizyjne tzw. talk show polityczne lub społeczne. I tak w Polsacie emitowano talk show społeczny *Nasze dzieci* Jolanty Krysowatej i autorski talk show polityczny Tomasza Lisa pn. *Co z tą Polską* oraz audycję pt. *Wywiad Skowrońskiego*. W TV 4 nadawano reklamowany jako audycja „o pozytywnym przesłaniu” talk show Odety Moro Figurskiej *Ja tylko pytam*, zaś program TVN wzbogacił się o *Prześwietlenie* i *Najst tub pyta*.

Lokomotywą ramówek pozostawały polskie seriale, nadawane w czasie największej oglądalności. W Polsacie były to między innymi: *Samo życie*, *Całkiem nowe miodowe lata*, *Pierwsza miłość* a w TVN: *W 11 – wydział śledczy* (serial z gatunku dokument kryminalny) oraz *Na Wspólnej*.

Od jesieni dość systematycznie i w większym wymiarze niż dotychczas, zaczęto nadawać sport, prezentując zarówno mecze piłki nożnej, siatkówki, koszykówki, zawody żużlowe, rajdowe mistrzostwa świata i boks zawodowy.

Znaczącą pozycję w programach Polsat i TVN zajmowały w ubiegłym roku różne odmiany reality show. Były to w Polsacie głównie kolejne (czwarta i piąta) edycje nadawanego w dobrym czasie antenowym *Baru* oraz od jesieni reality - *Nieustraszeni* (zarówno wg amerykańskiego pierwowzoru, jak i polskiej edycji), a w TVN wiosną proponowano cztery razy w tygodniu reality show *Trzy serca*, a od jesieni *Wyprawę Robinson*.

W Polsacie, w przeciwieństwie do dwóch poprzednich lat, proces zmian programowych nie przebiegał już zbyt gwałtownie. W ciągu ostatniego roku nadawca

programu wzmocnił przede wszystkim pozycję audycji informacyjnych i publicystycznych oraz obudował czas największej oglądalności dotychczas już sprawdzonymi audycjami i formatami, głównie polskimi serialami i reality show. W październiku w miejsce dotychczasowych *Informacji* zaproponowano prowadzone przez Hannę Smoktunowicz (zamiast Doroty Gawryluk) w nowoczesnej scenografii *Wydarzenia*. Natomiast pod koniec września zadebiutował w tym programie Tomasz Lis ze swym politycznym talk show pn. *Co z tą Polską* i drugi poświęcony przypadkom tragedii dzieci talk show Jolanty Krysowatej pn. *Nasze dzieci*. Motorem programu były w ubiegłym roku kolejne edycje *Baru*: wydanie IV – *Bar – złoto dla zuchwałych* i wydanie V – *Bar VIP* oraz amerykański *Fear factor* i jego polska edycja pt. *Nieustraszeni*. Podobnie, jak w latach poprzednich, silnie eksponowano polskie seriale. Były to nowe edycje i odcinki *Miodowych lat* (*Całkiem nowe miodowe lata*), *Świata według Kiepskich*, *Rodziny zastępczej plus*, *Pensjonatu Pod Różą*, *Dzikiego*, *Samego życia* i *Fali zbrodni*.

Bardziej dynamiczne zmiany wprowadzono w 2004 r. w programie TVN. Towarzyszyła im kampania promocyjna, prowadzona pod hasłem „Koniec grzecznej telewizji” (wiosna) i „Jesteśmy programowo najlepsi” (jesień). Wiosną widzowie TVN mogli poznać 3 nowe teleturnieje: *Szybka forsą*, *Najsłabsze ogniwo* i pierwszy w Polsce teleturniej z dziećmi w roli głównej pn. *Dzieciaki z klasą*, 2 seriale dokumentalne: *Jarmark Europa* (o handlarzach na Stadionie X-lecia) i *Alfabet mafii* (o grupach przestępczych w Polsce), a także show z ukrytej kamery pt. *Mamy Cię*. Natomiast w sezonie jesiennym umieszczono w programie TVN 10 dodatkowych nowych pozycji programowych, głównie audycji rozrywkowych, seriali i audycji publicystycznych. Oferta rozrywkowa została wzbogacona o: teleturniej *Ciao Darwin*, widowisko Magdy Mołek *Moja krew* i cykl przygodowych reportaży Martynty Wojciechowskiej pn. *Misja Martyna*. W dalszym ciągu program specjalizował się w emisji telenowel dokumentalnych, jak na przykład: *Bitwa o Anglię* (opowieść o Polakach poszukujących, po wejściu Polski do Unii Europejskiej, pracy w Wielkiej Brytanii i Irlandii), *Granice* (co się zmieniło po przystąpieniu Polski do UE w pracy służb granicznych). Sztandarowymi pozycjami jesiennej „ramówki” TVN były tzw. dokumentalno-kryminalny pt. *W-11 – Wydział śledczy*, realizowany w autentycznych pomieszczeniach według scenariusza zaczerpniętego z akt policyjnych oraz polski serial kryminalny pt. *Kryminalni*. Kontrpropozycją na „polsatowski” polityczny show Tomasza Lisa miał być półgodzinny talk show pn. *Najsztab pyta* i przeniesiona z TVN 24 audycja Andrzeja Mrozowskiego i Tomasza Sekielskiego pn. *Prześwietlenie*.

W 2004 r. najmniej zmian wprowadzono w programie TV4, w którym wiosną zaproponowano nowy satyryczny talk show Jerzego Kryszaka pt. *Rozmówki polsko-polskie*, a jesienią – kolejny talk show *Ja tylko pytam* Odety Moro Figurskiej.

0 Telewizja Niepokalanów Puls

Po perturbacjach w nadawaniu programu, które występowały w latach poprzednich, rok 2004 był rokiem stabilizacji programowej. Program o charakterze uniwersalnym pn. *Telewizja Niepokalanów Puls* (od listopada na podstawie nowej koncesji program o charakterze społeczno-religijnym pn. *Puls*) był nadawany średnio nieco powyżej 16 godzin na dobę, a audycje premierowe stanowiły 17% rocznego czasu nadawania.

Struktura gatunkowa programu przedstawiała się następująco:

Roczny czas nadawania	6 393	
Informacje	0	0%
Publicystyka	1 406	22%
Film fabularny	2 330	37%

Film dokumentalny	782	12%
Rozrywka (audycje słowne i słowno-muzyczne)	6	0%
Poradnictwo i elementy edukacji	214	3%
Sport	90	1%
Religia	407	6%
Muzyka poważna	61	1%
Muzyka rozrywkowa	112	2%
Widowiska teatralne	0	0%
Autopromocja, zwiastuny	285	5%
Reklama i inne płatne elementy	700	11%

W programie tym, podobnie jak w innych programach uniwersalnych, obecne były prawie wszystkie gatunki telewizyjne. Podobna była też konstrukcja programu: pasma emisyjne, tygodniowy układ ramowy. Jednakże w stosunku do innych programów koncesjonowanych o charakterze uniwersalnym, ten program odróżniał się przede wszystkim widoczną obecnością audycji religijnych, publicystycznych, edukacyjnych i filmu dokumentalnego, a mniejszą niż w innych programach ofertą typowo rozrywkową. I właśnie poprzez te elementy programu *Telewizję Niepokalanów Puls* można traktować jako alternatywną w odniesieniu do pozostałych programów koncesjonowanych. Obok audycji typowo religijnych (głównie transmisje i retransmisje nabożeństw), nadawano rozmowy z przeciętnymi ludźmi, którzy na co dzień dają świadectwo prawdzie i odwadze (cykl: *Anioł przychodzi wieczorem*), talk show ks. Ryszarda Halwy pt. *Moja rodzina* koncentrujący się w aspekcie katolickiej nauki społecznej na zagadnieniach roli rodziny i zagrożeń z jakimi się ona współcześnie spotyka, lekturę i rozważania fragmentów Pisma św. w *Słowo dnia*, czy też poświęconą osobom niepełnosprawnym audycję *U Pana Boga za piecem*. Jako forum prezentacji ludzi posiadających w sobie pozytywną pasję życiową stanowiła audycja *Nasza antena*. Punktem wyjścia rozważań w audycji *Bez autocenzury* było przedstawianie interesujących opinii publicznej wydarzeń, publikacji, zjawisk połączone z próbą odpowiedzi na pytanie o konsekwencje wynikające z dokonanych przez pojedynczego człowieka wyborów politycznych, społecznych czy kulturowych. Stałe miejsce w programie miała również publicystyka kulturalna, w takich audycjach jak np. *KinoRozmównica* Krzysztofa Kłopotowskiego, czy *Świątek – piątek Oli Woźniak*.

Od stycznia 2005 roku uruchomiono nowe wieczorne pasmo publicystyczne, nadawane tuż po *Pulsie Wieczoru*. Znalazły się w nim między innymi, audycja autorska Moniki Białek pt. *Żebro Adama* (w miejsce *Naszej anteny*), *Pod prąd* Jerzego Zalewskiego i znane już z ubiegłego roku takie audycje, jak: *Anioł przychodzi wieczorem*, *KinoRozmównica* i *Bez autocenzury*.

Telewizyjne programy lokalne

Spośród dziewięciu lokalnych nadawców programów telewizyjnych, własny program lokalny emitowało czterech nadawców: *Studio NTL* (Tadeusz Dąbrowski z Radomska), *TV Lubań* (Stowarzyszenie Telewizyjne Lubań), *Telewizja Dolnośląska* (Telewizja Dolnośląska sp. z o.o.), *TV Legnica* (Telewizja Regionalna Zagłębia Miedziowego sp. z o.o.). Pozostali nadawcy (Telewizja Awał, Telewizja Bryza, Telewizja Zielona Góra i Telewizja Vigor) transmitowali w całości program TV 4. Strukturę gatunkową programów lokalnych przedstawia tabela poniżej.

Struktura gatunkowa programów lokalnych

Roczny czas nadawania	Telewizja Dolnośląska		Studio NTL Radomsko		Telewizja Legnica		Telewizja Lubią	
	802 godz.	100%	873 godz.	100%	675 godz.	100%	536 godz.	100%
Informacje	208	26%	382	44%	259	38%	69	13%
Publicystyka	379	47.2%	150	17%	221	33%	48	9%
Audycje poradnicze	35	4.3%	95	11%	50	7%	24	4%
Sport	113	14%	40	5%	65	10%	12	2%
Audycje rozrywkowe	12	1.5%	85	10%	0	0%	16	3%
Muzyka rozrywkowa	34	4%	0	0%	50	7%	10	2%
Religia	0	0%	44	5%	0	0%	3	
Autopromocja i płatne elementy programu	21	3%	77	8%	30	4%	354	67%

Program lokalny stanowił od 11% całości rocznego programu w przypadku *Studia NTL* z Radomska, do 10% w *Telewizji Dolnośląskiej*, 9% w *TV Legnica* i 7% w *TV Lubią*. We wszystkich tych programach pasma lokalne były wyraźnie wydzielone z całości emitowanego programu. W pozostałym czasie nadawany był program *TV 4*, oprócz Lubania, gdzie transmitowano program *TV Polonia*.

W porównaniu z rokiem poprzednim wydłużono (o 138 godzin) czas emisji audycji lokalnych w *Telewizji Dolnośląskiej* i o kilkanaście godzin skrócono w *NTL Radomsko* i *Telewizji Lubią*. W *Telewizji Dolnośląskiej* zwiększono przede wszystkim liczbę godzin emisji audycji publicystycznych (47% rocznego czasu nadawania). W pozostałych programach dominowały audycje informacyjne (od 44% w *Studio NTL Radomsko* do 38% w *Telewizji Legnica*).

Program lokalny Niezależnej Telewizji Lokalnej z Radomska *Studio NTL* był nadawany średnio dwie i pół godziny na dobę. Składał się on w 61% z audycji informacyjnych i publicystycznych, a w pozostałej części z poradniczych, rozrywkowych, religijnych i sportowych. Trzykrotnie w ciągu dnia nadawano lokalne kilkunastominutowe wiadomości pt. *Kurier*. Problematyka lokalna (społeczna, kulturalna, gospodarcza) była wyłącznym tematem wszystkich cyklicznych audycji publicystycznych (*Wojaze po trotuarze*, *W centrum*, *Porozmawiajmy o..*, *Magazyn kulturalny itd.*). *Studio NTL* rejestrowało i nadawało ważne dla regionu imprezy kulturalne, sportowe, pokazywało przestępczość i problem uzależnień wśród młodzieży, zajmowało się problemami bezdomnych i lokalnymi strefami biedy. W niedzielę nadawano transmisję mszy św. W skali roku audycje premierowe wynosiły 44%.

Program lokalny *Telewizji Dolnośląskiej* był nadawany średnio 2 godziny na dobę. Zbudowany był w 73% z informacji i publicystyki i w dalszej części z audycji sportowych, rozrywkowych i poradniczych. W ciągu doby czterokrotnie emitowano lokalne dzienniki (*Informacje Telewizji Dolnośląskiej* i *Flash Dnia*), codziennie - rozmowy z przedstawicielami lokalnych władz, będące komentarzem do najważniejszego wydarzenia dnia (*Temat dnia*), co drugi dzień omawiano najważniejsze wydarzenia i problemy regionu (*Czas dla Dolnego Śląska*, *Czas dla Wrocławia*), raz w tygodniu dokonywano przeglądu wydarzeń tygodnia. Widzowie programu mogli otrzymać liczne praktyczne porady podawane w *Gospodarczym Informatorze Telewizyjnym* i *Dolnośląskim Informatorze Komunalnym*. 40% rocznego programu stanowiły audycje premierowe.

Program *TV Legnica* Telewizji Regionalnej Zagłębia Miedziowego był nadawany średnio 1 godzinę i 45 minut na dobę. Główna warstwa oferty programowej zbudowana była z audycji informacyjnych i publicystycznych (71%) poświęconych tematyce lokalnej, głównie Lubina i Legnicy oraz sprawom KGHM Polska Miedź. Codziennie nadawano kilkunastominutowy dziennik *Informacje TVL*, systematycznie komentowano wydarzenia w

audycjach *Obiektywem rzecz biorąc*, *Region*, *Prosto z miedzi*, integrowano lokalne środowiska w takich audycjach jak: *Ciekawi ludzie*, *ciekawe tematy* oraz w *Lubię Lubin*. Kibice sportowi otrzymywali codzienny serwis sportowy *Sport TVL* i obszerniejsze omówienia w *Sport wydarzenia*. W ponad połowie był to program premierowy.

Program **TV Lubań** Stowarzyszenia Telewizyjnego Lubań był nadawany średnio półtorej godziny na dobę. W większości składał się on z przekazów planszowych (autopromocja, teksty informacyjne, ogłoszenia płatne), cyklicznej (dwa razy w tygodniu) audycji informacyjno-publicystycznej będącej przeglądem najważniejszych wydarzeń w Lubaniu i okolicach oraz z niewielkich (około 10% rocznego czasu nadawania) audycji poradniczych, sportowych, religijnych, muzycznych. 70% rocznego czasu nadawania programu wypełniły audycje powtórkowe.

Wybrane programy satelitarne

W 2004 r. szczególnie silnie ożywiony był segment satelitarnych programów wyspecjalizowanych. Najbardziej dotychczas pojemne kanały tematyczne, jak rozrywka, film, sport, zostały uzupełnione programami bardziej sprofilowanymi. Wystartowały skierowane do kobiet *TVN Style*, adresowany do Polaków mieszkających za granicą *TVN International*, medyczny *Polsat Zdrowie i Uroda*, motoryzacyjny *TVN Turbo*, rozrywkowy (interakcyjny) *4 fun TV*, ekonomiczno-informacyjny *TV Biznes*. CANAL+ Cyfrowy uporządkował swoją ofertę dla dzieci i młodzieży, powołując nowy program dla najmłodszych pn. *MiniMini* i zmieniając nazwę oraz docelowego adresata funkcjonującego już programu *MiniMax* na *ZigZap*. Również ten sam nadawca przejął od francuskiego nadawcy rozpowszechnianie programu dokumentalnego pn. *Planete*. Najwięcej inicjatywy w tworzeniu nowych programów wykazywały trzy grupy medialne: CANAL+ Cyfrowy, POLSAT i TVN, które dysponowały ponad połową wszystkich rozpowszechnianych programów satelitarnych. CANAL+ rozpowszechniał w 2004 r. 7 programów tematycznych: trzy filmowe, dwa dla dzieci, sportowy i dokumentalny. Spółka TVN proponowała 5 programów: dwa informacyjne, filmowo-rozrywkowy, dla kobiet i motoryzacyjny, a POLSAT – trzy programy: uniwersalny, sportowy i medyczny.

Wyspecjalizowana **oferta filmowa** była domeną głównie grupy CANAL+ Cyfrowy, która proponowała trzy takie programy: **CANAL+ Polska**, **CANAL+ Polska Żółty**, **ALE KINO**. Oprócz tego jeden program pn. **TVN Siedem** (filmowo-rozrywkowy) był w ofercie kanałów tematycznych grupy TVN. Kolejnym programem filmowym był specjalizujący się w kinie polskim, nadawany od grudnia 2003 roku, program pn. **Kino Polska**. Udział pokazów premierowych (w rocznym czasie nadawania) w omawianych programach wahał się od 26% w *TVN Siedem* poprzez 14% w obu programach *CANAL+* i *KINO POLSKA* do 11% w *ALE KINO*. Głównym twórczym wszystkich omawianych programów był film fabularny (od 88% w *ALE KINO* do 54% rocznego czasu nadawania w *KINO POLSKA*). Natomiast elementami różnicującymi te programy był udział innych gatunków telewizyjnych. W programach *CANAL+ Polska* i *CANAL+ Polska Żółty* ofertę filmową uzupełniał dokument, publicystyka kulturalna i w niewielkim stopniu – sport. Szerszą gamę gatunkową proponował *TVN Siedem*, w którym oprócz rozrywki i sportu znajdowały się również audycje poradnicze. Program *ALE KINO* prezentował wyłącznie filmy fabularne i dokumentalne, a *KINO POLSKA* dodatkowo obszerną (19% rocznego czasu nadawania) publicystykę kulturalną, głównie dotyczącą historii kina i jego twórców. Fabularny film kinowy stanowił prawie całość (99,8%) oferty filmowej *KINO POLSKA* i nieco powyżej 90% w programach *ALE KINO* i *CANAL+ Polska Żółty* filmowy. Z kolei program *TVN Siedem* bazował na jednostkowych filmach telewizyjnych i serialach, które zagospodarowały 85% rocznego czasu nadawania filmów fabularnych. W programach z grupy CANAL+ Cyfrowy nadawano

ponadto film krótkometrażowy (od 3,5% do 1,2% czasu nadawania) i film animowany, w tym animację dla dorosłych.

Jeśli chodzi o kraje produkcji nadanych filmów, to w przypadku *KINO POLSKA* były to wyłącznie filmy polskie, zaś w pozostałych programach udział produkcji polskiej kształtował się od niecałe 1% w *TVN Siedem* do 14% w *ALE KINO* i 17,5% wszystkich filmów w *CANAL+ Polska*. Pozostała produkcja europejska stanowiła 31% nadanych filmów w *ALE KINO*, około 20% w obu programach *CANAL+ Polska* do 7% w *TVN Siedem*. W przypadku dwóch programów: *KINO POLSKA* i *ALE KINO* prezentacje filmów uporządkowano według tematycznych, gatunkowych lub autorskich cykli. Ten sposób przekazu był szczególnie charakterystyczny dla programu *KINO POLSKA*. Wszystkie prezentowane tu filmy, zarówno fabularne, jak i dokumentalne oraz kroniki filmowe zostały umieszczone w systematycznie powtarzających się w ciągu dnia i tygodnia cyklach filmowych. W tej mozaice znajdowały się różne pokazy, np. *Czasy i obyczaje* (obyczajowe filmy fabularne, dokumentalne i kroniki filmowe), *Seans w iluzjonie* (filmy wyprodukowane przed 1939 r.), *Seans z dystansu* (filmy socrealistyczne, kroniki i filmy dokumentalne z okresu stalinizmu), *Mistrzowie dokumentu* (filmy dokumentalne i wypowiedzi ich twórców), *Rodzina do kina* (tzw. filmy rodzinne), *Poranek rysowanek* (bajki animowane), *Kino-off-teka* i *55 lat polskiej animacji* (filmy eksperymentalne), *Seans sensacji* (polskie filmy sensacyjne, kryminalne) i *Seans z przymrużeniem kamery* (komedie). Inne cykle poświęcone były wybitnym Polakom (*Portrety*), kreacjom aktorskim, jak np. *Gwiazda na horyzoncie*, *Pan na ekranie*, bądź filmowym muzycznym listom przebojów (*Filmix*). Każda prezentacja dokonywana była w szerszym kontekście: historycznym, kulturowym, obyczajowym itp. Pogłębieniu wiedzy o nadanych utworach służyły krytyczne omówienia, wypowiedzi twórców, krytyków filmowych, historyków.

Grupę **programów informacyjnych** tworzyły w 2004 r. cztery programy o różnych zakresach tematycznych: od bieżącej informacji i publicystyki (*TVN 24*) poprzez informacje o pogodzie (*TVN Meteo*), informacje ekonomiczne (*TV Biznes*) po informacje o zawartości programów telewizyjnych i radiowych (*Pilot*). Całodobowy program *TVN 24* był zbudowany w 57% z audycji informacyjnych, w 28% z audycji publicystycznych i w pozostałej części - z reportaży. W porównaniu z rokiem poprzednim zdecydowanie zwiększono w tym programie roczny czas emisji audycji informacyjnych (plus 745 godzin), publicystycznych (o 512 godz. więcej) i dokumentalnych (plus 346 godzin). Zredukowano natomiast ofertę sportową, ograniczając ją wyłącznie do serwisów sportowych. W ostatnim roku dokonano także zmian w układzie ramowym i wprowadzono nowe pozycje programowe. Wiosną zaczęła ukazywać się nowa audycja publicystyczna Tomasza Sekielskiego i Andrzeja Morozowskiego pn. *Prześwietlenie*. Najistotniejsze zmiany nastąpiły jednak w jesiennej ramówce. Utworzono wtedy trwające od 6.30 do 11.00 pasmo poranne pt. *Poranek z TVN 24*, w którym przekazywano najważniejsze aktualne informacje (serwisy informacyjne, ekonomiczne, przeglądy prasy) i zapowiedzi wydarzeń oraz planowanych relacji dnia. Kolejne pasmo *Dzień na żywo* (emisja od 11.00 do 19.00) składało się z rozbudowanych serwisów informacyjnych (z naciskiem na łączenia „na żywo”) oraz z wywiadów w studio. W tym czasie nadawano głównie bezpośrednie relacje z miejsc wydarzeń, reportaże oraz analizy i komentarze do bieżących wydarzeń i tematów dnia, w takich audycjach jak np. (oprócz bieżących serwisów informacyjnych): *Studio 24*, *24 godziny*, *Prześwietlenie*, *Raport*, *Bilans giełdowy* oraz magazyny poświęcone zdrowiu, motoryzacji, biznesowi, zagadnieniom społecznym, sztuce i dekoracji, nowościom kinowym i kulturalnym. Pasma wieczorne, zapoczątkowane głównym wydaniem *Faktów* zawierało także podsumowanie najważniejszych wydarzeń mijającego dnia w ponad godzinnym magazynie publicystycznym *24 godziny* (relacje reporterskie, wywiady, komentarze), godzinny magazyn ekonomiczny *Bilans dnia* oraz audycję *Prześwietlenie* (wydanie premierowe). W weekendy *TVN 24* bieżące informacje urozmaicane różnorodną publicystyką w formie magazynów, a wśród nich: kulturalne *Multikino* i *24 Naj*

oraz magazyn Kazimierzy Szczuki poświęcony książkom i literaturze pt. *Wydanie II poprawione*, magazyn o zarządzaniu własnymi finansami (*Portfel*), magazyny publicystyczne i informacyjne: *Loża prasowa*, *Cały ten świat*, *Kalejdoskop* oraz *Inny punkt widzenia*, magazyny ekonomiczne: *Bilans tygodnia* i *Firma*, puentowane rysunkami Henryka Sawki podsumowanie wydarzeń społecznych i politycznych pt. *Sawka większy niż życie*, magazyn o zastosowaniu nowych technologii w codziennym życiu i biznesie pt. *e-life* i znane już z poprzednich lat magazyny: *Zdrowie*, *Styl*, *Automianiak*, *Raport*. Udział premier w rocznym czasie nadawania programu wynosił 66%.

Nadawcą programu *TVN Meteo* była spółka *TVN 24*. Informacje o pogodzie aktualizowane były w tym programie przez całą dobę. Codziennie w półgodzinnych blokach informowano o pogodzie w Polsce, w Europie i na świecie. Prognozy i zjawiska były przekazywane przez prowadzącego bądź za pomocą plansz i wykresów. Informacyjne bloki pogodowe budowane były z omówienia ogólnych zjawisk meteorologicznych, prognozy dla konkretnych regionów, temperatury o różnych porach dnia (z trzydniowym wyprzedzeniem), wykresów termodynamicznych, graficznych wykresów temperatur, przewidywanych opadów i prognoz biometeorologicznych. Serwisy te uzupełniano szerszymi informacjami o wpływie pogody na zdrowie, zdjęciami ukazującymi zjawiska pogodowe w różnych regionach Polski i świata, poradami dla alergików i audycjami o charakterze przyrodniczym. Do tych prezentacji stosowano grafikę komputerową, ilustrującą omawiane i pokazywane zmiany pogodowe. Program składał się głównie z przekazów informacyjnych (91% rocznego czasu nadawania) i w pozostałym czasie z audycji poradniczych. Udział audycji premierowych stanowił 13% czasu nadawania programu w ciągu roku.

Program *Pilot* informował o aktualnej zawartości programów telewizyjnych nadawanych w języku polskim i obcych, o nowych produkcjach telewizyjnych, kinowych, muzycznych i o wydarzeniach na rynku przemysłu rozrywkowego. Obszar informacyjny o aktualnych programach telewizyjnych był prezentowany za pomocą podzielonego na 3 części ekranu. W dolnej części ekranu przewijał się program stacji telewizyjnych na najbliższe 2 godziny, po prawej stronie ekranu można było obserwować krótkie opisy najciekawszych filmów i audycji, a po lewej - nadawane były zapowiedzi programowe nadawców telewizyjnych. Trzon programu stanowiły audycje rozrywkowe, głównie - muzyka rozrywkowa, magazyny dotyczące nowości kinowych (np. *Blaski Hollywood*, *Nowości kina Ameryki*), muzycznych (*Muzyczne klimaty*), poświęcone wydarzeniom kulturalnym i ludziom związanym z mediami (*Coolturka*), bądź modzie (*Świat według mody*). W porównaniu z 2003 r. w programie *Pilot* zdecydowanie zwiększono liczbę godzin emisji audycji rozrywkowych (o 1.700 godz.), kosztem zmniejszenia czasu poświęconego audycjom związanym ze specjalizacją programu i muzyce rozrywkowej. Czas trwania audycji premierowych w rocznym czasie nadawania wynosił 8%.

Ekonomiczno-informacyjny program *TV Biznes* został uruchomiony we wrześniu 2004 r. Składał się w całości z informacji (40% rocznego czasu nadawania) i audycji publicystycznych o tematyce ekonomicznej (58%). Codziennie, w wydaniach pełnych co godzinę, nadawano 10-minutową audycję pt. *Biznes dzisiaj*, która stanowiła wybór najważniejszych informacji ekonomiczno-politycznych dnia i w której przekazywano istotne dla polskiej gospodarki wydarzenia, kursy i tendencje giełdowe. Bezpośrednio po tym serwisie emitowano *Studio Biznes*, gdzie obok felietonów problemowych i bieżących informacji z „parkietu” (kursy, notowania, prognozy) znajdowały się rozmowy z analitykami gospodarki, ekonomistami i politykami. Najświeższe doniesienia z Giełdy Papierów Własnościowych przekazywano w nadawanej co godzinę audycji *Studio Giełda*. Również codziennie emitowano przeglądy prasy krajowej (biznesowej, gospodarczej itp.) oraz audycję publicystyczną pt. *Bugaj kontra Ziemkiewicz*, w której ci znani publicyści spierali się o takie zagadnienia, jak: podatki, gospodarka, prawo i ekonomia itp. Rozmowy ze specjalistami z dziedziny ekonomii, finansów i gospodarki mające pomóc przedsiębiorcom w prowadzeniu

biznesu toczyły się w nadawanej raz w tygodniu audycji *Dwóch na jednego*. W magazynie *Biznes tydzień* dokonywano przeglądu najważniejszych wydarzeń i z kraju i ze świata, wraz z zaproszonymi do studia gośćmi omawiano i komentowano najważniejsze wydarzenia ekonomiczno-polityczne. Zagadnienia biznesowe przedstawiano też i w lżejszej formie. W audycji poświęconej psychologii biznesu i kreowaniu wizerunku nowoczesnego biznesmena pt. *Style biznesu* przedstawiano techniki negocjacji, wskazywano metody skutecznego relaksu itp. Z kolei *TV trendy* poświęcona była stylowi życia, czyli jak nie tylko zarabiać, ale przede wszystkim na co wydawać pieniądze: w co warto inwestować, gdzie należy bywać, dokąd odbywać podróże, jak urządzać wnętrza. Tematyka ta była rozwijana w magazynie podróżniczym przedstawiającym najciekawsze zakątki świata pt. *Podróże z TV Biznes*. W audycji *Dzięki Bogu już piątek* doradzano jak odpocząć po tygodniu wyczerpującej pracy, gdzie można najlepiej się zabawić. Prawie ¼ nadanego programu stanowiły audycje premierowe.

Obok polskojęzycznego programu *Eurosport* nadawano dwa **polskie programy sportowe**: *POLSAT Sport* i *CANAL+ Polska Niebieski Sport*. Mimo, że oba specjalizowały się w tematyce sportowej, to widoczne były między nimi różnice, zarówno w zakresie struktury gatunkowej, jak i liczbie prezentowanych dyscyplin sportowych. Prawie całodobowy program *CANAL+ Polska Niebieski Sport* zbudowany był w 68% z audycji sportowych (transmisje, retransmisje, magazyny, interaktywne gry sportowe), które były uzupełniane filmami fabularnymi (24% rocznego czasu nadawania), muzyką i audycjami rozrywkowymi (1%). Program ten specjalizował się w transmisjach i retransmisjach meczów piłki nożnej lig: polskiej, hiszpańskiej, włoskiej, angielskiej i francuskiej oraz drużynowych gier (NBA, WNBA i Euroliga mężczyzn), koszykówki i futbolu amerykańskiego (SuperBowl, NFL Game Day). Mniej systematycznie nadawano zawody Grand Prix i o Puchar Świata w żużlu oraz sporadycznie – gale boksu zawodowego i piłkę nożną plażową (eliminacje do Mistrzostw Europy). Poszczególne dyscypliny sportowe, najciekawsze gole, najlepsze mecze omawiane były w nadawanych codziennie magazynach, takich jak: *Za ciosem*, *Archiwum lig europejskich*, *Sport+*, *Sportowe forum*, *Moto+*, *Złap sportextra*. Proponowano także interaktywną grę telewizyjną pn. *Król strzelców*. W programie tym pokazy premierowe stanowiły 14% rocznego czasu nadawania.

Z kolei program *POLSAT Sport* w całości był zbudowany z transmisji/retransmisji sportowych oraz magazynów o tematyce sportowej, przy czym przeważały transmisje sportowe (61% rocznego czasu nadawania programu). Znacznie bogatsza niż w *CANAL+* była też gama prezentowanych dyscyplin sportowych. W przypadku piłki nożnej, która od lat była domeną *CANAL+*, *POLSAT SPORT* pozyskał w 2004 r. prawa do transmisji meczów lig: niemieckiej, greckiej, holenderskiej, II ligi polskiej, Ligi Mistrzów, Pucharu UEFA, Superpucharu Europy, Pucharu Polski i eliminacji Mistrzostw Świata i Mistrzostw Polski w piłce nożnej plażowej. Prezentowane były także rozgrywki hokeja na lodzie (NHL, Puchar Polski, Puchar Świata i mistrzostwa świata dywizji 1), wyścigi motocyklowe na torze żużlowym (indywidualne mistrzostwa Polski i świata, Ekstraliga), tenis stołowy (ITTF, Europa – półfinały) i tenis ziemny (turniej ATP, drużynowy Puchar Świata). Pokazywano mecze siatkówki kobiet i mężczyzn (liga polska, liga mistrzyń, mistrzostwa Europy, kwalifikacje olimpijskie), koszykówki mężczyzn (Euroliga, Puchar ULEB) i Mistrzostwa Europy w piłce ręcznej mężczyzn i kobiet. Z mniej popularnych dyscyplin sportowych transmitowano zawody Pucharu Świata w pływaniu, lekkoatletyczne (Grand Prix i mityngi), wyścigi sportów motorowych (AMA Superbikes), turnieje kick boxing i golfa, pokazy gimnastyki artystycznej i łyżwiarstwa figurowego, snowboard (Puchar Świata), surfing 2004, Mistrzostwa Europy w siłowaniu na rękę i konfrontacje sztuk walki. Około 40% czasu przeznaczano na magazyny o tematyce sportowej, głównie poświęcone piłce nożnej (np. *Piłkarska gala tygodnia*, *Historia polskiej piłki nożnej*, *Liga holenderska*, *Futbol mundial*),

ale też i sportom narciarskim, hokejowi na lodzie, sportom motoryzacyjnym. Program *POLSAT SPORT* w 74% zbudowany był z audycji premierowych.

Grupę programów o **charakterze uniwersalnym** tworzyły: *TVN International*, *POLSAT 2* i *Trochę Młodsza Telewizja*. Program *TVN International* powstał w 2004 roku i był w całości nadawany dla Polonii mieszkającej w USA i w Niemczech (odbiór tego programu nie jest możliwy w Polsce). Bazował on na audycjach nadawanych w podstawowym programie *TVN*. W porównaniu jednak z programem podstawowym nadawano w nim znacznie mniej (o 1 650 godzin) filmów fabularnych (były wyłącznie seriale produkcji polskiej) i audycji rozrywkowych (o 1 250). W odróżnieniu od *TVN* program zawierał bogatą ofertę sportową (więcej o 1 041 godzin) oraz obszerniejszą propozycję publicystyczną i informacyjną (więcej o 282 godziny).

Natomiast *POLSAT 2*, adresowany także do Polonii, był dostępny również na terytorium kraju. Podobnie jak w wyżej opisanym przypadku, również w skład oferty *Polsatu 2* wchodziły głównie pozycje przejęte z programu podstawowego *POLSAT* i audycje pozyskane od innych nadawców, głównie z programu *TV 4*. Zasadniczymi elementami odróżniającymi ten program od podstawowego było jego większe nasycenie audycjami informacyjnymi i publicystycznymi (o ponad 1000 godzin w skali roku), a także rozrywkowymi (o ponad 1.900 godz.), sportowymi (o 240 godz.), poradniczymi (o ok. 300 godzin) i filmem dokumentalnym (o ponad 200 godzin). Natomiast ponad trzykrotnie mniejsza była w programie *POLSAT 2* oferta filmowa, która ograniczała się do emisji znanych z *Polsatu* polskich seriali. Udział premier w rocznym czasie nadawania wynosił 39%.

Program pn. *Trochę Młodsza Telewizja* adresowany był głównie do młodego widza. Składał w 41% z filmu fabularnego (przede wszystkim animowanego), muzyki rozrywkowej (15%), audycji poradniczych i rozrywkowych (19%) oraz filmu dokumentalnego (8%). Tygodniowy układ ramowy zbudowany był z pięciu pasm programowych. W paśmie dla dzieci zatytułowanym *TMT w krainie bajki* codziennie nadawano głównie polskie bajki animowane (średnio ok. 4 godziny na dobę), w paśmie filmowym (godziny wieczorne) adresowanym raczej do dorosłej widowni – amerykańskie filmy fabularne, a w paśmie filmów dokumentalnych – pojedyncze filmy i seriale dokumentalne ukazujące kraje, ich historię, rozwój i kulturę (np. serie *Dzisiejsza Wielka Brytania*, *Szwecja*, *Ciekawostki z Japonii*). W obszernym paśmie muzycznym (15% rocznego czasu nadawania programu) prezentowano nowości polskich i zagranicznych wykonawców muzyki rozrywkowej, często nadając tej prezentacji formę magazynów muzycznych, np. *Teraz Muzyczna Telewizja*, *Muzyczny salon*, *Na czasie*, *Muzyczny mikser*. W pasmach tzw. magazynowych emitowano magazyny motoryzacyjne (*V6*, *Auto Plus TV*, *Auto Klub*, *Jednym śladem*), sportowe (*Arm Power*, *Moto Sport*) i poradnikowe (*Babski świat*, *Pory roku*, *Z notatnika podróżnika*, *Na zdrowie* itp.). Udział audycji premierowych w rocznym czasie nadawania tego programu wynosił, jak podaje nadawca - 3%.

Dużą różnorodnością charakteryzowały się programy o **charakterze rozrywkowym**: *TELE 5*, *iTV*, *4 fun.tv*. O ile ten pierwszy program proponował tradycyjne formy rozrywkowe (film, muzyka rozrywkowa i audycje o muzyce), to w przypadku dwóch pozostałych koncentrowano się głównie na warstwie interaktywnej programu.

Program *Tele 5* składał się w dużej części (ponad 80% rocznego czasu nadawania) z audycji powtórkowych. Jego zasadniczy trzon stanowiły filmy fabularne (55% rocznego czasu nadawania), głównie jednostkowe telewizyjne oraz seriale i filmy animowane. Prawie połowa z nich była produkcji amerykańskiej i ani jeden tytuł nie został wytworzony w Polsce. Jak na program wyspecjalizowany – rozrywkowy niewiele miejsca, bo jedynie 5% rocznego czasu nadawania (wobec 11% w 2003 r.), zajęły w nim audycje rozrywkowe i muzyka rozrywkowa. Z pozostałych rodzajów audycji obecny był film dokumentalny (6%), magazyny

poradnicze (kulinarne, motoryzacyjne), sport (piłka ręczna i magazyn sportowy), audycje informacyjno-publicystyczne. W audycji *Biznes dzisiaj* przygotowywanej przez dziennikarzy *TV Biznes* przedstawiano skróty najważniejszych informacji ekonomicznych, o kursach walut i akcji oraz wydarzeniach giełdowych. Natomiast audycja publicystyczna *Twarzą w twarz* (dyskusje dwóch oponentów na wybrany temat) poświęcona była aktualnym problemom politycznym, społecznym i ekonomicznym.

Interaktywny program telewizyjny *iTV* był pierwszym programem, działającym od 2003 r., który w 60% nadawał swoje audycje „na żywo”, wykorzystując wiadomości typu SMS i telefony od widzów. Ambicją tego programu miało być połączenie dobrej zabawy z dobrą muzyką. Główną grupę odbiorców stanowili ludzie młodzi z dostępem do telefonów stacjonarnych i komórkowych, lubiący brać interaktywny udział w programach telewizyjnych i oczekujący od telewizji przede wszystkim rozrywki. Program składał się wyłącznie z audycji rozrywkowych, takich jak teleturnieje i interaktywne gry SMS, audycji o współczesnej muzyce rozrywkowej i jej twórcach połączonych z interakcją telefoniczną i z czatem SMS, audycji o tematyce ezoterycznej. W trakcie trwania programu widzowie mogli głosować na wybrane ulubione teledyski lub prezentowane utwory słowno-muzyczne, zamawiać klipy, wyrażać opinie o programie, czatować z innymi widzami, składać zamówienia na specjalne serwisy SMS. Nadawano także interaktywny informator imprezowy, przekazywano wiadomości i zaproszenia na imprezy kulturalne i rozrywkowe. Program w ponad połowie (60% rocznego czasu nadawania) składał się z audycji premierowych.

Rok później, w pierwszym kwartale 2004 r. została uruchomiona kolejna telewizja interaktywna, adresowana do ludzi młodych i skłonnych do kontaktów z rówieśnikami pn. *4fun.tv*. W programie tym dominowała muzyka i audycje rozrywkowe (89% rocznego czasu nadawania). Nadawano także gry i audycje o grach komputerowych, konkursy, relacje z imprez kulturalnych i sportowych, rozmowy z gwiazdami pop kultury oraz seriale animowane i filmy krótkometrażowe (tzw. filmy alternatywne). Program proponował rozbudowaną warstwę interaktywną mającą istotny wpływ na zawartość programową. Dzięki wykorzystaniu nowoczesnych technologii, łączących funkcje telewizora, telefonu i Internetu widzowie przez całą dobę mogli za pomocą SMSów, MMSów współtworzyć i recenzować nadawany program, a także za pomocą wyświetlanych na ekranie czatów – prowadzić rozmowy ze swoimi idolami (np. *Czat z gwiazdą*) i innymi widzami. Mogli też dokonywać wyboru proponowanych utworów słowno-muzycznych (muzyka hip-hop, play lista, 4fun hits) w ramach specjalnie stworzonych pasm pn. *Chcesz masz*, poznać swojego przyszłego partnera i odczytać wspólny dla dobranej pary horoskop w serwisie pn. *Pasujecie do siebie?* O ile program był tworzony prawie w całości „na żywo”, to zasób audycji premierowych wynosił tylko 8% nadanego czasu programu.

Kolejny zestaw tworzyły programy **wyspecjalizowane ze względu na odbiorcę**. W 2004 r. były to: *MiniMax/ZigZap* i *MiniMini* dla dzieci i młodzieży (grupa *CANAL+ Cyfrowy*), *TVN Style* dla kobiet i *Edusat* (edukacyjny dla studentów Wyższej Szkoły Społeczno-Ekonomicznej w Warszawie).

Program *ZigZap* był zbudowany w 66% z filmów animowanych i seriali, następnie z audycji rozrywkowych (gry i zabawy, np. audycja o grach komputerowych pt. *Hyper*) oraz muzyki rozrywkowej, z filmu dokumentalnego, publicystyki kulturalnej i sportu. W ofercie filmowej dominowały ekranizacje literatury dziecięcej i młodzieżowej, filmy przygodowe, obyczajowe, komedie i science-fiction oraz krajoznawcze. Nadawano audycje o muzyce rozrywkowej i wideoklipy, relacje z wydarzeń kulturalnych i sportowych adresowanych do młodej publiczności, konkursy plastyczne, literackie, fotograficzne oraz magazyny poradnicze z zakresu gier komputerowych, opieki nad zwierzętami domowymi, młodzieżowej mody itp. Program ten przyłączył się w 2004 r. do kampanii społecznej pn. *Dziecko w sieci*. W magazynie *Maqlatura* wskazywano na zagrożenia wynikające z korzystania z Internetu przez

najmłodszych. Audycje premierowe wypełniły jedynie 6% rocznego czasu nadawania programu.

Program *MiniMini* adresowany był do bardzo młodej publiczności, to znaczy do dzieci poniżej 7 roku życia. Również dzieci były prezenterami tego programu. Składał się prawie w całości z seriali animowanych (92%) i w niewielkim wymiarze (niespełna 1% rocznego czasu nadawania) z gier i zabaw dla dzieci (głównie konkursów plastycznych i aktorskich). Najmłodszym widzom proponowano filmy i seriale zróżnicowane pod względem treści i formy (animacja tradycyjna, komputerowa, lalkowa), głównie produkcji polskiej (29% czasu nadawania), angielskiej (też 29%), francuskiej (8%) i z innych krajów, przede wszystkim - kanadyjskie (26%). Były one ułożone w tematycznych pasmach zatytułowanych: *Kolorowanka* (gry, zabawy, bajki), *Mruczanka* (taniec, śpiew, zabawa), *Wyliczanka* (ciekawość, obserwacja, edukacja), *Przytulanka* (zwierzęta, przyroda). Premiery stanowiły niewielką część programu - 4% rocznego czasu nadawania.

Uruchomiony we wrześniu 2004 r. program *TVN Style* był adresowany do aktywnych zawodowo kobiet, łączących pracę z wychowaniem dzieci. Miał on stanowić alternatywę dla utworzonego w tym samym czasie programu *POLSAT: Zdrowie i uroda*. Składał się głównie z audycji rozrywkowych (71% czasu nadawania) i były to przede wszystkim prowadzone w ciepłym kobiecym tonie rozmowy, z filmu dokumentalnego i reportażu. Wspecjalizowany charakter programu realizowany był przez takie audycje jak np. rozmowy Iwony Radziszewskiej ze znanymi kobietami, poświęcone: zdrowiu, urodzie, gotowaniu, wychowaniu dzieci pn. *Miasto kobiet*, trendom we współczesnej modzie i kosmetyce w magazynie *Paris, Paris*, medycynie (*Medycyna XXI wieku*), rozmowom o zakupach dla młodych mam w *Klubie młodej mamy*, zachowaniom i sposobom bycia wielkich gwiazd w *Gwiazdy bez cenzury* lub *Style gwiazd* itp. 10% nadanego od września programu wypełniły pokazy premierowe.

Wspecjalizowany – edukacyjny program *Edusat* był z kolei adresowany do studentów warszawskiej Wyższej Szkoły Społeczno-Ekonomicznej. Miał on wspierać kształcenie „na odległość” widzów studiujących w systemie eksternistycznym na kierunkach pedagogicznym i ekonomicznym. Program w 80% składał się ze specjalistycznych wykładów, a w pozostałej części - z audycji publicystycznych, poświęconych takim zagadnieniom, jak przedsiębiorczość, kulturalne drogi Europy, nowoczesne techniki w służbie edukacji itp. Wykłady prezentowano dla I, II i III roku studiów w ramach zimowego i wakacyjnego repetytorium. Były to między innymi zajęcia z podstaw ekonomii, teorii rozwoju gospodarczego, finansów, marketingu, rachunkowości, z filozofii, pedagogiki, socjologii i nauki języka angielskiego. Czas emisji audycji premierowych w skali roku wynosił 20% całości programu.

W 2004 roku dostępne były także inne telewizyjne programy satelitarne, sformatowane wyraźnie pod kątem zainteresowań ich odbiorców.

Program *POLSAT: Zdrowie i uroda* został uruchomiony w sierpniu 2004 r. Był pierwszym i jak dotychczas jedynym tematycznym programem na polskim rynku telewizyjnym, poruszającym kwestie zdrowia i jego profilaktyki, urody i jej pielęgnacji oraz aktywnego stylu życia. Oferta programowa opierała się na czterech filarach tematycznych. Podstawę stanowiło szeroko rozumiane pojęcie zdrowia, a pozostały czas poświęcony był pielęgnacji i urodzie, relaksowi i stylom życia. Program składał się głównie z audycji poradniczych (58% czasu nadawania), filmu dokumentalnego (11%) i w mniejszym stopniu – filmu fabularnego oraz teledysków. Oferta programowa obejmowała między innymi przygotowany w formule informacji opartych na światowych serwisach medycznych autorski program prof. Pawła Januszewicza pt. *Doniesienia*, audycję *Dziś i jutro medycyny*, dyskusje z zaproszonymi specjalistami na tematy najnowszych osiągnięć z zakresu zdrowia i urody w audycji publicystycznej pt. *Rezonans*. W ramówce były również audycje lansujące zdrowy

tryb życia, jak np. *Łap formę* (fitnes). Emitowano wybitne monograficzne serie dokumentalne, takie jak: *Wojna z rakiem*, *Ludzki genom*, *Przypadkowe odkrycia*, *Chemia miłości*. W innych audycjach (*Uroda to nie wszystko*, *Geny i etyka*, *Twój lekarz*, *Wystarczy chcieć* itp.) pokazywano wpływ sposobu życia (aktywność ruchowa, dieta, rehabilitacja) na nasze zdrowie i kondycję. W audycji *Strefa zen* demonstrowano (Richard Gere) dalekowschodnie techniki relaksacyjne. Audycje premierowe stanowiły 47% rocznego czasu nadawania programu.

Wyspecjalizowany, prawie całodobowy, program motoryzacyjny *TVN Turbo* składał się w połowie z filmu dokumentalnego i audycji poradniczych, a w pozostałej części z audycji sportowych, poradniczych, publicystycznych i muzyki rozrywkowej. Proponowano audycje poświęcone nowościom motoryzacyjnym na rynku europejskim (*Automundial*, *Automaniak*, *De Lux*), motocyklom (*Jednośląd*), samochodom ciężarowym (*Waga ciężka*), a także prezentowano w polskiej wersji językowej najbardziej znane europejskie magazyny poświęcone motoryzacji, jak: produkowany przez BBC *Top Gear*, angielski *5TH Gear*, niemiecki magazyn motoryzacyjny *Motorwizja*. Obszerna była również propozycja dla miłośników nowoczesnej techniki i technologii zawarta w magazynach: *Technoskop* (elektroniczne gadżety, sprzęt codziennego użytku), *Monster Garage* (przebudowy samochodu) i *Czas tuningu*. W audycji *Garaż* przekazywano porady dotyczące eksploatacji samochodu, a w *Auto szkole* uczono bezpiecznej jazdy. Najciekawsze rajdy, najszybsze motocykle, najlepsi kierowcy prezentowani byli w audycji *MotorWorld*, a niebezpieczne style jazdy kierowców motocykli w *Ulicznych szaleńcach*. Nieznane strony motoryzacji i lotnictwa można było obserwować w magazynie dokumentalnym *Turbo dokument*. Natomiast w magazynie reporterskim *Karambol* pokazywano takie wydarzenia, jak wypadki, karambole, katastrofy. Program *TVN Turbo* budowany był w 90% z audycji powtórkowych.

Kolejny program wyspecjalizowany pn. *HIPKA*, poświęcony był sportom konnym. Nadawany był średnio 6 godzin na dobę. Zbudowany był z tzw. mitingów wyścigowych (jednego lub dwóch), na które składało się od 7 do 11 gonitw koni, typu: galop płaski, galop przez płoty, galop przez przeszkody, kłus dosiadany, kłus z wózkiem. Relacje z każdej gonitwy składały się z pokazania wprowadzenia koni na padok, omówienia pochodzenia koni i przedstawienie dżokejów, pokazanie próbnego galopu, przygotowań do startu i samej gonitwy oraz powtórek ostatnich 200 metrów przed metą i całej gonitwy a na koniec rozmowy z hodowcą, trenerem lub dżokejem zwycięskiego konia. Na godzinę przed gonitwą miało miejsce omówienie dziennego programu wyścigowego i przedstawienie faworytów, a po każdej gonitwie – podsumowanie dnia i zapowiedź gonitw w następnym dniu. Podczas sezonu gonitw polskich (od końca kwietnia do końca listopada) nadawano wywiady z polskimi hodowcami, trenerami i dżokejami. Program nie zawierał audycji powtórkowych.

Program o charakterze dokumentalnym *Planete* był od IV kwartału 2004 r. rozpowszechniany przez spółkę CANAL+ Cyfrowy (poprzednio nadawano go z Francji). Składał się w całości z filmów dokumentalnych i reportaży poświęconych między innymi tematyce społecznej, politycznej, etnograficznej, historycznej, kulturalnej, etnograficznej, popularno-naukowej, osiągnięciom nauki i techniki, przyrodniczej i krajoznawczej. W ciągu tygodnia proponowano w nim ponad 20 nowych tytułów filmów dokumentalnych. Były one pogrupowane w stałych pasmach tematycznych: *Portrety* (sylwetki znanych postaci świata kultury, nauki, sportu, polityki i show-biznesu), *Nasza planeta* (filmy opowiadające o ludziach i wydarzeniach), *Filmowe dochodzenia* (dokumenty i reportaże o różnych wydarzeniach i problemach, które inspirowały filmowców), *Współczesny świat* (dokumenty o współczesnych problemach, wydarzeniach, intrygujących zjawiskach społecznych), *Spółczesność* (dokumenty i reportaże o współczesnym społeczeństwie – aktualnych problemach, kontrowersyjnych zagadnieniach, trendach), *Lotnictwo* (historia lotnictwa, wyprawy w kosmos, modele samolotów) i *Seans Planete* (artystyczne filmy dokumentalne).

Dokonywano takiego wyboru filmów, aby prezentować różne punkty widzenia na określony temat. Premierowe filmy dokumentalne nadawane były od godz. 19.45 w czterech blokach tematycznych: godz. 19.45 *Współczesny świat*, o godz. 20.15 *Przyroda i podróże*, o 20.45 i następnie o 21.45 nadawano, w zależności od dnia tygodnia, różne seanse z wymienionej wyżej tematyki. Udział premier wynosił 14% czasu nadawania, a w pozostałej części powtarzano emisję pokazów premierowych o różnych porach w ciągu kolejnych dni tygodnia.

Koncesje na rozpowszechnianie programów o charakterze **religijnym lub edukacyjno-poradniczym i religijnym** posiadały: Fundacja Lux Veritatis na program **TRWAM** (edukacyjno-poradniczy i religijny) oraz Prowincja Zakonu Braci Mniejszych Konwentualnych na program **Telewizja Niepokalanów II**, którego emisja została w 2004 roku zawieszona.

Program **TRWAM**, zgodnie z wnioskiem Koncesjonariusza i zapisami koncesyjnymi ma służyć pełnemu i autentycznemu rozwojowi człowieka poprzez uwrażliwienie go w duchu wartości chrześcijańskich na rolę Państwa i rodziny oraz kwestie społeczno-ekonomiczne i obywatelskie. Ponadto program ma edukować w zakresie historii i współczesności chrześcijaństwa, wspierać kształtowanie współczesnej świadomości chrześcijańskiej w duchu nauczania Stolicy Apostolskiej i jedności z Episkopatem Polski, promować postawy ekumeniczne i działania w duchu dialogu międzyreligijnego, ukazywać dorobek kultury i sztuki sakralnej oraz świeckiej, przekazywać pełne, aktualne informacje z życia Kościoła w Polsce i na świecie. Program **TRWAM** nadawany był średnio ok. 18 godzin na dobę. Składał się w większości z audycji religijnych, które zajęły 30% rocznego czasu nadawania, następnie audycji publicystycznych (o tematyce społeczno-politycznej, ekonomicznej, w tym także poświęconych integracji europejskiej oraz kulturalnej) w wymiarze 18%, muzyki rozrywkowej (17%), audycji informacyjnych i filmu dokumentalnego (po10%), edukacyjno-poradniczych (6%) i w niewielkim wymiarze – z filmu fabularnego, audycji rozrywkowych i sportowych (łącznie (6%). Stosownie do dni tygodnia nadawano modlitwę Anioł Pański, w tym bezpośrednią transmisję z Watykanu Modlitwy Anioł Pański z Ojcem Świętym Janem Pawłem II, Apel Jasnogórski, modlitwy różańcowe. Transmitowano spotkania Rodziny Radia Maryja, audyencje u Ojca Świętego i korzystając z materiałów archiwalnych przypominano pielgrzymki Ojca Świętego do Polski w cyklu *Z Piotrem naszych czasów*. Pięciokrotnie w ciągu doby (o godz. 08.00, 16.00, 18.00, 20.00 – wydanie główne i 21.20) nadawano serwisy informacyjne. Sztandarową pozycją publicystyczną były nadawane dwukrotnie w ciągu dnia *Rozmowy niedokończone* (audycja wspólna z Radiem Maryja). Stałe miejsce w programie miały reportaże (np. z cyklu *Świadkowie, Bliżej człowieka*) ujęte w felietony rozważania o duchowości pt. *Mysząc Ojczyzna*, filmy dokumentalne o tematyce sakralnej, edukacyjne audycje dla dzieci i młodzieży, audycje poradnicze, głównie kulinarne. Udział premier w rocznym czasie nadawania programu wynosił 28%.

Platformy cyfrowe

W 2004 roku zarówno CANAL+ CYFROWY jak i POLSAT CYFROWY rozszerzały swój cyfrowy bukiet o nowopowstałe polskie programy telewizyjne, programy zagraniczne, programy radiowe, a przede wszystkim o nowe usługi interaktywne. Wiele programów było równocześnie dostępnych na obu platformach cyfrowych, jak np. programy z grupy Discovery, Animal Planet, Reality TV, Cartoon Network, Fox Kids, Eurosport, BBC World, CNBS, CNN, TVN, TVN24, Kino Polska, TCM, Tele 5 itd. Różnice programowe rysowały się przede wszystkim w umieszczaniu w ofercie ogólnopolskich programów publicznych TVP1, TVP2 (obecne jedynie w Cyfrze+), liczbie programów własnych (Polsat, Polsat, Polsat Sport i Polsat: Zdrowie i uroda w Polsacie Cyfrowym i Canal+ Polska, Canal+ Żółty,

Canal+ Niebieski, dla dzieci Minima/ZigZap, MiniMini oraz filmowy Ale Kino na Cyfrze+), objętości kanałów filmowych (8 w Cyfrze+ i 4 w Polsat Cyfrowy).

Platforma Cyfra+ proponowała swoim abonentom liczne usługi interaktywne: magazyn abonentów informujący o zawartości programów, serwis Cyfra+ Pogoda, konsolę gier interaktywnych Cyfra+ Gry, elektroniczny przewodnik po programie, standard Kino domowe (możliwość wyboru wersji filmu, obraz w formacie 16:9, dodatkowe informacje o filmie itp.), usługi SMS i komórkowy menedżer piłkarski Canal+ Sport. Natomiast abonenci Polsatu Cyfrowego mieli dostęp do elektronicznego przewodnika po programie, do prognozy pogody, aplikacji e-mail (korzystanie z poczty elektronicznej), wysyłania SMS, przewodnika (porady oraz propozycje rozwiązań najczęściej spotykanych problemów technicznych), gier i do usługi TV Banking.

Realizacja przez telewizje koncesjonowane przepisów ustawy o radiofonii i telewizji

Programy wyspecjalizowane: udział audycji realizujących specjalizację programu (art. 4 pkt 4a ustawy)

Sposób realizacji obowiązków wynikających z tego artykułu ilustruje poniżej zamieszczona tabela, w której dane wpisano zgodnie z oświadczeniem nadawców, złożonym w rocznych sprawozdaniach z działalności programowej.

Nazwa i charakter programu	% udział audycji realizujących wyspecjalizowany charakter programu	w tym % udział audycji realizujących wyspecjalizowany charakter programu nadanych w godz. 6.00-23.00
CANAL+ Polska (filmowy)	96%	70%
CANAL+ Polska Żółty (filmowy)	98%	70%
ALE KINO (filmowy)	95%	95%
KINO POLSKA (filmowy)	98%	94%
TVN 24 (informacyjno-publicystyczny)	90%	90%
TVN Meteo (informacyjny o pogodzie)	97%	97%
TV BIZNES (ekonomiczno-informacyjny)	98%	98%
POLSAT: Zdrowie i Uroda (medyczny)	75%	69%
TVN Turbo (motoryzacyjny)	79%	58%
HIPIKA (sporty konne)	100%	100%
POLSAT Sport (sportowy)	95%	84%
CANAL+ Niebieski Sport (sportowy)	73%	55%
PLANETE (dokumentalny)	81%	75%
TRWAM (edukacyjno-poradniczy i religijny)	36%	23%
iTV (rozrywkowy)	92%	87%
4fun.tv (rozrywkowy)	92%	71%
MiniMini (dla dzieci)	93%	93%
MiniMax/ZigZap	91%	85%
TVN Style (dla kobiet)	98%	98%
EDUSAT (edukacyjny)	80%	55%

W znowelizowanej od maja 2004 roku ustawie o radiofonii i telewizji wprowadzono po raz pierwszy definicję programu wyspecjalizowanego, wskazując, że wymogi takiego programu spełnia program, w którym audycje i inne przekazy realizujące specjalizację programu, powinny zajmować nie mniej niż 70% czasu nadawania programu w ciągu miesiąca nadanego w godz. 6.00 – 23.00.

Jak wynika z powyższej tabeli, większość nadawców tak sprofilowała swoje programy, że całość lub znacząca większość audycji realizowała ich zakresy tematyczne. Najmniejsze nasycenie audycjami i innymi przekazami realizującymi wyspecjalizowany charakter programu było w programie edukacyjno-poradniczym i religijnym pn. *TRWAM*. Trudności z realizacją wyspecjalizowanego charakteru występowały w programach: *CANAL+* *Niebieski Sport* i w programie motoryzacyjnym *TVN Turbo*.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji mając na uwadze, że wprowadzeniu w życie przepisu dotyczącego specjalizacji nie towarzyszyły przepisy przejściowe, zwróciła się do nadawców tych programów o przedstawienie planu (wraz z podaniem ostatecznego terminu jego wykonania) dostosowującego program do wymogu ustawy w tym zakresie.

Realizacja przez telewizje koncesjonowane przepisów art.15 i 15a ustawy o radiofonii i telewizji

W 2004 r. KRRiT przeprowadziła kontrolę 33 koncesjonowanych programów telewizyjnych (naziemnych, satelitarnych i lokalnych) pod kątem ich zgodności z obowiązkami wynikającymi z art. 15 i 15a ustawy o radiofonii i telewizji. Podstawą kontroli były sprawozdania sporządzone przez nadawców.

Przepisy art. 15 i 15a ustawy o radiofonii i telewizji obowiązujące do 30 kwietnia 2004 r. nakładały na nadawców koncesjonowanych programów telewizyjnych następujące obowiązki:

7. Przeznaczenia co najmniej 30% kwartalnego czasu nadawania programu (z wyłączeniem serwisów informacyjnych, reklam, telesprzedaży, transmisji sportowych, przekazów tekstowych oraz teleturniejów) na audycje wytworzone pierwotnie w języku polskim.
8. Przeznaczenia co najmniej 30% miesięcznego czasu nadawania w programie utworów słowno-muzycznych, na utwory słowno-muzyczne, które są wykonywane w języku polskim.
9. Przeznaczenia co najmniej 30% miesięcznego czasu nadawania utworów muzycznych w programie, na utwory związane przez osobę wykonawcy (zespół wykonawczy, solistę lub dyrygenta), kompozytora lub autora opracowania, z kulturą polską.
10. Tam gdzie jest to wykonalne i z uwzględnieniem charakteru nadawcy, przeznaczenia co najmniej połowy kwartalnego czasu nadawania programu (z wyłączeniem serwisów informacyjnych, reklam, telesprzedaży, transmisji sportowych, przekazów tekstowych oraz teleturniejów) na audycje wytworzone przez producentów europejskich.
11. Przeznaczenia co najmniej 10% kwartalnego czasu nadawania programu na audycje (z wyłączeniem serwisów informacyjnych, reklam, telesprzedaży, transmisji sportowych, przekazów tekstowych oraz teleturniejów) wytworzone przez europejskich producentów niezależnych, z uwzględnieniem preferencji dla audycji wytworzonych w okresie trzech lat przed rozpowszechnianiem w programie.
12. Przeznaczenia co najmniej 10% kwartalnego czasu nadawania programu na audycje (z wyłączeniem serwisów informacyjnych, reklam, telesprzedaży, transmisji sportowych, przekazów tekstowych, teleturniejów) wytworzone pierwotnie w języku polskim w okresie trzech lat przed rozpowszechnianiem w programie.

Znowelizowane przepisy art. 15 i 15a ustawy o radiofonii i telewizji obowiązujące od 1 maja 2004 r. nałożyły na nadawców koncesjonowanych programów telewizyjnych następujące obowiązki:

6. Przeznaczenia co najmniej 33% kwartalnego czasu nadawania programu na audycje wytworzone pierwotnie w języku polskim, z wyłączeniem serwisów informacyjnych, reklam, telesprzedaży, transmisji sportowych, przekazów tekstowych i teleturniejów.
7. Przeznaczenia co najmniej 33% kwartalnego czasu nadawania w programie utworów słowno-muzycznych na utwory, które są wykonywane w języku polskim.
8. Przeznaczenia ponad 50% kwartalnego czasu nadawania programu na audycje europejskie, z wyłączeniem serwisów informacyjnych, reklam, telesprzedaży, transmisji sportowych, przekazów tekstowych i teleturniejów.
9. Przeznaczenia co najmniej 10% kwartalnego czasu nadawania programu na audycje europejskie wytworzone przez producentów niezależnych, z wyłączeniem serwisów informacyjnych, reklam, telesprzedaży, transmisji sportowych, przekazów tekstowych i teleturniejów.
10. W czasie przeznaczonym na audycje europejskie wytworzone przez producentów niezależnych, audycje wytworzone w okresie 5 lat przed rozpowszechnieniem w programie powinny stanowić co najmniej 50%.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji wydała rozporządzenie w sprawie udziału w programie telewizyjnym audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim i audycji europejskich obniżające udział tych audycji w pierwszym roku rozpowszechniania programu i w programach telewizyjnych wyspecjalizowanych, dla których brak jest wystarczającej liczby audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim i audycji europejskich oraz w programach rozpowszechnianych wyłącznie w sposób satelitarny lub kablowy dostępnych za opłatą, z wyłączeniem opłat określonych w rozdziale 7 ustawy o radiofonii i telewizji i podstawowych opłat pobieranych przez operatorów satelitarnych lub operatorów sieci kablowych. Rozporządzenie obowiązuje od 18 listopada 2004 r.

W poniższej analizie uwzględnione zostały dane za I, III i IV kwartał 2004 r. Nie przedstawiono danych za II kwartał, który był okresem przejściowym między dwoma różnymi przepisami art. 15 i 15a ustawy o radiofonii i telewizji.

Użyte w tabelach znaki oznaczają:

- x – II kwartał był okresem przejściowym, w związku z tym nadawcy nie składali za ten okres sprawozdania z wykonania art. 15 i 15a urt.,
- – w programie nie emitowano utworów słowno- muzycznych albo muzycznych,
- bd – nadawca nie dostarczył danych.

Realizacja art. 15 ust. 1 i 4 oraz 15a ust. 1 i 2 urt w I kwartale 2004 r. przez telewizyjnych nadawców koncesjonowanych (naziemnych)

Nadawcy programów Polsat, TVN, TV4 i Niepokalanów Puls w pierwszym kwartale 2004 roku zarówno na audycje wytworzone pierwotnie w języku polskim, jak i wytworzone pierwotnie w języku polskim w okresie trzech lat przed rozpowszechnieniem przeznaczyci więcej czasu niż wymaga ustawowe minimum. Największy udział tych audycji był w programie TVN.

II. Telewizja i radiofonia koncesjonowana

Nazwa programu	Audycje wytworzone pierwotnie w języku polskim	Audycje wytworzone pierwotnie w języku polskim w okresie 3 lat przed rozpowszechnieniem	Audycje producentów europejskich	Audycje europejskich producentów niezależnych				
					kw. I			
					%			
Polsat	45,0	41,0	53,0	27,0				
TVN	45,9	42,4	47,3	14,1				
TV4	36,3	35,8	39,6	35,9				
Niepokalanów Puls/Puls ¹	48,0	28,0	58,0	28,0				

¹ Od 16.11.2004 r. zmieniona nazwa na Puls.

W programach telewizji Polsat i Niepokalanów Puls udział audycji producentów europejskich był zgodny z wymogiem ustawowym. W programie TVN udział tych audycji był niewiele niższy od progu ustawowego, a w TV4 – niższy o ponad 10 punktów procentowych. Znacznie lepiej przestrzegano przepis ustawy zobowiązujący do określonego udziału audycji wytworzonych przez europejskich producentów niezależnych, z uwzględnieniem preferencji dla audycji wytworzonych w okresie 3 lat przed rozpowszechnieniem. Wszyscy czterej nadawcy telewizyjnych programów naziemnych wywiązali się z tego obowiązku, a najwięcej takich audycji nadano w programie TV 4.

W 2004 r. udział trzech pierwszych kategorii audycji był na poziomie 2003 r. Nieco niższy był natomiast udział audycji europejskich producentów niezależnych.

Realizacja art. 15 ust. 3 urt. w okresie styczeń - marzec 2004 r. przez telewizyjnych nadawców koncesjonowanych (naziemnych)

Nazwa programu	Udział utworów muzycznych związanych z kulturą polską w miesięcznym czasie emisji utworów muzycznych (%)		
	Styczeń	Luty	Marzec
Polsat	76,0	78,0	83,0
TVN	-	-	-
TV4	bd	bd	bd
Niepokalanów Puls/Puls ¹	0	0	0

¹ Od 16.11.2004 r. zmieniona nazwa na Puls.

W programie telewizji Polsat udział utworów muzycznych związanych z kulturą polską był ponad dwukrotnie większy od wymaganego w ustawie. Nadawca programu Niepokalanów Puls nie nadawał takich utworów. Natomiast TVN deklarował, że nie nadawał w ogóle utworów muzycznych.

Realizacja art. 15 ust. 2 urt. w okresie styczeń - marzec 2004 r. przez telewizyjnych nadawców koncesjonowanych (naziemnych)

W programie telewizji Polsat we wszystkich miesiącach pierwszego kwartału udział utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim w miesięcznym czasie nadawania wszystkich utworów słowno-muzycznych był zgodny z ustawowym minimum.

Nazwa programu	Udział utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim w miesięcznym czasie emisji utworów słowno-muzycznych (%)		
	Styczeń	Luty	Marzec
Polsat	32,0	34,0	34,0
TVN ¹	-	-	-
TV4	57,2	59,6	60,3
Niepokalanów Puls/Puls ²	80,0	54,6	65,3

¹ TVN w swoim sprawozdaniu deklaruje, że w rozumieniu prawa autorskiego nie nadaje wcale utworów słowno-muzycznych

² Od 16.11.2004 r. zmieniona nazwa na Puls.

Nadawcy programów Niepokalanów Puls i TV 4 przeznaczyci więcej niż wymagała ustawa czasu emisji utworów słowno-muzycznych, na utwory wykonywane w języku polskim. Utwory te w programie TV 4 miały taki sam udział jak w 2003 r.

Realizacja art. 15 ust. 1 i 4 oraz 15a ust. 1 i 2 urt w I kwartale 2004 r. przez telewizyjnych nadawców koncesjonowanych (satelitarnych)

Kłopoty z wypełnieniem ustawowych wymogów dotyczących udziału audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim mieli nadawcy następujących programów satelitarnych:

Nazwa programu	Audycje wytworzone pierwotnie w języku polskim	Audycje wytworzone pierwotnie w języku polskim w okresie 3 lat przed rozpowszechnieniem w programie	Audycje producentów europejskich	Audycje wytworzone przez niezależnych producentów europejskich
	%			
Ale Kino! (filmowy)	16,6	4,1	41,2	38,5
Canal + Polska (filmowy)	26,8	16,0	49,2	32,8
Canal +Niebieski (sportowy)	22,8	22,2	30,5	8,9
Canal +Żółty (filmowy)	20,5	11,0	43,8	31,7
EDUSAT (edukacyjny)	100,0	100,0	100,0	0,0
Hipika TV (sportowy)	35,9	35,9	64,1	0,0
iTV (rozrywkowy)	79,5	79,5	90,6	11,1
Kino Polska (filmowy)	100,0	8,2	100,0	8,2
Polsat 2 (uniwersalny)	89,0	75,0	89,0	51,0
Polsat Sport (sportowy)	10,3	8,4	13,6	7,8
Tele 5 (rozrywkowy)	16,1	16,1	48,9	32,4
TMT (uniwersalny)	43,0	21,0	48,0	0,0
Trwam (edukacyjno-poradniczy i religijny)	95,0	11,0	99,0	12,0
TV Pilot (informacje o programie TV)	71,2	71,2	71,2	0,0
TVN 7 (filmowo-rozrywkowy)	10,6	10,3	14,1	4,8
TVN 24 (informacyjno-publicystyczny)	48,0	48,0	48,0	0,0
TVN Meteo (informacje o pogodzie)	6,3	6,3	6,3	0,0
Mini Max /ZigZap ¹ (dla dzieci)	33,6	25,5	51,1	23,4

¹ Od 22.12.2004 zmieniona nazwa na ZigZap.

Ale Kino! Canal+ Polska, Canal+ Niebieski, Canal+ Żółty, Polsat Sport. Trudności te wynikały z faktu, że są to programy o charakterze wyspecjalizowanym (filmowym i sportowym) budujące swoją ofertę z filmów wyprodukowanych w krajach pozaeuropejskich lub z transmisji sportowych, które są wyłączone od podstawy obliczania. Nie realizowali na poziomie określonym w ustawie tego wymagania także nadawcy innych programów wyspecjalizowanych jak: Tele 5, TVN 7 i TVN Meteo. W programach EDUSAT i Kino Polska wyłącznie nadawano audycje wytworzone pierwotnie w języku polskim, w programie Trwam zajęły one 95% rocznego czasu emisji, a w Polsacie 2 oraz iTV audycje te wypełniały około 80% programu.

Kolejny obowiązek ustawowy dotyczący audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim, które zostały wyprodukowane w okresie 3 lat przed ich rozpowszechnieniem w programie wypełniła większość nadawców programów satelitarnych, z wyjątkiem: Ale Kino!, Kino Polska, Polsat Sport i TVN Meteo. Najmniejszy udział tych audycji stwierdzono w programie Ale Kino! i wynosił on około 4,1%.

Wymogu dotyczącego udziału w kwartalnym czasie nadawania audycji wytworzonych przez producentów europejskich nie wypełniali w pierwszym kwartale nadawcy programów: Ale Kino!, Canal+, Canal+ Niebieski, Canal+ Żółty, Polsat Sport, Tele 5, TMT, TVN 7, TVN 24, TVN Meteo.

Niektórym nadawcom programów satelitarnych sprawiało trudność także wypełnienie obowiązku przeznaczania czasu emisji określonego w ustawie na audycje wytworzone przez niezależnych producentów europejskich, z uwzględnieniem preferencji dla audycji wytworzonych w okresie 3 lat przed rozpowszechnianiem w programie. Nadawcy programów wyspecjalizowanych takich jak EDUSAT, Hipika, TMT, TV Pilot, TVN 24 i TVN Meteo deklarowali, że nie nadawali tych audycji, czyli nie zrealizowali postanowień ustawy w tym zakresie. W Canal+ Niebieski, Polsat Sport i TVN 7 nadawano, ale poniżej ustawowego minimum. W pozostałych programach satelitarnych udział omawianych audycji osiągał poziom znacznie wyższy od ustawowego, z wyjątkiem iTV i Trwam, w których ich udział był nieco wyższy od ustawowego minimum.

Realizacja art. 15 ust. 2 urt. w okresie styczeń - marzec 2004 r. przez telewizyjnych nadawców koncesjonowanych (satelitarnych)

W programach Canal+ Polska, Canal+ Żółty, iTV, Polsat 2, Trwam i TV Pilot udział utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim w miesięcznym czasie nadawania utworów słowno-muzycznych we wszystkich miesiącach I kwartału był wyższy od ustawowego minimum.

Nazwa programu (specjalizacja)	Udział utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim w miesięcznym czasie emisji utworów słowno-muzycznych (%)		
	Styczeń	Luty	Marzec
Ale Kino! (filmowy)	-	-	-
Canal + Polska (filmowy)	32,9	54,0	50,9
Canal +Niebieski (sportowy)	21,6	20,7	34,3
Canal +Żółty (filmowy)	36,6	36,8	58,6
EDUSAT (edukacyjny)	-	-	-
Hipika TV (sportowy)	-	-	-
iTV (rozrywkowy)	35,5	37,1	45,0
Kino Polska (filmowy)	-	-	-
Polsat 2 (uniwersalny)	65,0	67,0	71,0
Polsat Sport (sportowy)	-	-	-
Tele 5 (rozrywkowy)	42,0	44,0	45,0
TMT (uniwersalny)	32,0	27,0	24,0
Trwam (edukacyjno-poradniczy i religijny)	99,0	99,0	99,0
TV Pilot (informacje o programie TV)	60,0	74,2	60,5
TVN 7 ¹ (filmowo-rozrywkowy)	-	-	-
TVN 24 ¹ (informacyjno-publicystyczny)	-	-	-
TVN Meteo ¹ (informacje o pogodzie)	-	-	-
Mini Max /ZigZap ² (dla dzieci)	24,0	17,1	15,4

¹TVN 7, TVN 24, TVN Meteo w swoich sprawozdaniach deklarowali, że w rozumieniu prawa autorskiego nie nadawali wcale utworów słowno- muzycznych

²Od 22.12.2004 r. nazwa zmieniona na ZigZap

Nie spełnił tego ustawowego obowiązku we wszystkich miesiącach pierwszego kwartału nadawca programu Mini Max, nadawca TMT - w lutym i marcu oraz nadawca Canal+ Niebieski - w styczniu i w lutym. Nadawcy Ale Kino! EDUSAT, Kino Polska, Hipika TV, Polsat Sport, TVN 7, TVN 24 i TVN Meteo w swoich sprawozdaniach deklarowali, że nie nadawali żadnych utworów słowno-muzycznych, w związku z czym ten ustawowy obowiązek ich nie dotyczył.

Udział utworów muzycznych związanych z kulturą polską w czasie nadawania utworów muzycznych w styczniu, lutym i marcu 2004 r. był zgodny z ustawą jedynie w programie EDUSAT, w którym stanowiły one 100% czasu emisji utworów muzycznych. Wymogu tego nie spełnił Polsat 2, w którym udział tych utworów wahał się od 21-23%. Nadawcy koncesjonowanych programów satelitarnych: Ale Kino!, Canal+ Polska, Canal+ Niebieski, Canal+ Żółty, Hipika, iTV, Polsat Sport, Tele 5, TMT, Trwam, TV Pilot, TVN 7, TVN 24, TVN Meteo i ZigZap w swoich sprawozdaniach deklarowali, że nie nadawali żadnych utworów muzycznych.

Realizacja art. 15 ust. 1 i 3 urt w trzech kwartałach 2004 r. przez telewizyjnych nadawców koncesjonowanych (naziemnych)

Nazwa programu	Audycje wytworzone pierwotnie w języku polskim			Audycje europejskie		
	kw. II	kw. III	kw. IV	kw. II	kw. III	kw. IV
	%					
Polsat	x	41,0	45,0	x	51,0	55,0
TVN	x	66,2	62,7	x	72,6	73,9
TV4	x	45,6	54,0	x	47,0	58,0
Niepokalanów Puls/Puls ¹	x	44,3	56,6	x	65,0	81,0

¹ Od 16.11.2004 r. nazwa zmieniona na Puls.

Każdy z czterech nadawców programów naziemnych w III i w IV kwartale zarówno na audycje wytworzone pierwotnie w języku polskim, jak i audycje europejskie przeznaczył wyższy od określonego w ustawie odsetek programu. Wyjątkiem był nadawca TV4, w którego programie w III kwartale odsetek audycji europejskich był o 3 punkty procentowe niższy od ustawowego.

Realizacja 15 a ust. 1 urt w trzech kwartałach 2004 r. przez telewizyjnych nadawców koncesjonowanych (naziemnych)

Wymogi ustawowe dotyczące zarówno udziału w programach audycji europejskich producentów niezależnych jak i audycji europejskich wytworzonych przez producentów niezależnych w okresie 5 lat przed rozpowszechnianiem w programie spełniali wszyscy omawiani nadawcy.

Nazwa programu	Audycje europejskich producentów niezależnych			Audycje europejskie wytworzone przez producentów niezależnych w okresie 5 lat przed rozpowszechnianiem w programie		
	kw. II	kw. III	kw. IV	kw. II	kw. III	kw. IV
	%					
Polsat	x	32,0	35,0	x	82,7	93,3
TVN	x	17,9	16,7	x	97,2	93,2
TV4	x	32,4	43,7	x	93,6	94,4
Niepokalanów Puls/Puls ¹	x	58,0	67,0	x	52,0	63,0

¹ Od 16.11.2004 r. nazwa zmieniona na Puls.

W III i IV kwartale najwięcej audycji europejskich producentów niezależnych wyemitował nadawca programu Niepokalanów Puls.

Nadawcy programów Polsat, TVN i TV 4 przeznaczyli na audycje europejskie wytworzone przez producentów niezależnych, audycje wytworzone w okresie 5 lat przed rozpowszechnianiem stanowiły ponad 90% czasu przeznaczanego na te audycje w każdym z omawianych kwartałów. Jedynie w programie Niepokalanów Puls odsetek tych audycji był

niewo wyższy od odsetka określonego w ustawie – w III kwartale o 2, a w IV o 13 punktów procentowych.

Realizacja art.15 ust. 2 urt w trzech kwartałach 2004 r. przez telewizyjnych nadawców koncesjonowanych (naziemnych)

Udział utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim zarówno w III jak i IV kwartale w TV4 był niemalże dwukrotnie wyższy od ustawowego minimum.

Okres emisji	Utwory słowno- muzyczne wykonywane w języku polskim w kwartalnym czasie nadawania utworów słowno-muzycznych			
	Polsat	TVN ¹	TV 4	Niepokalanów Puls/Puls ²
	%			
Kwartał II	x	x	x	X
Kwartał III	34,0	-	58,7	34,0
Kwartał IV	32,0	-	61,2	73,6

¹ TVN w swoim sprawozdaniu deklarował, że w rozumieniu prawa autorskiego nie nadawał wcale utworów słowno- muzycznych.

W programie Polsat w III kwartale udział tych utworów osiągnął ustawowe minimum, natomiast w IV kwartale był od niego niższy o 1 punkt procentowy. W programie Niepokalanów Puls udział utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim był w obu kwartałach zgodny z ustawą.

Realizacja art. 15 ust. 1 i 3 urt w trzech kwartałach 2004 r. przez telewizyjnych nadawców koncesjonowanych (satelitarnych)

W III kwartale z omawianych 23 programów satelitarnych aż w 10 (Ale Kino!, Canal+ Polska, Canal+ Żółty, 4fun.tv, MiniMini, Planete, Polsat Sport, Tele 5, TVN 7, Mini Max) odsetek audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim był niższy od określonego w ustawie.

Nazwa programu	Audycje wytworzone pierwotnie w języku polskim			Audycje europejskie		
	kw. II	kw. III	kw. IV	kw. II	kw. III	kw. IV
	%					
Ale Kino! (filmowy)	x	16,5	16,5	x	46,2	40,0
Canal + Polska (filmowy)	x	24,2	24,9	x	44,2	43,3
Canal +Niebieski (sportowy)	x	40,3	57,0	x	57,6	66,2
Canal +Żółty (filmowy)	x	20,7	20,9	x	38,6	39,0
EDUSAT (edukacyjny)	x	100,0	100,0	x	100,0	100,0
4fun.tv (rozrywkowy)	x	32,1	33,9	x	52,0	53,0
Hipika TV (sportowy)	x	61,5	61,6	x	61,5	61,6
iTV (rozrywkowy)	x	89,1	89,5	x	100,0	100,0
Kino Polska (filmowy)	x	100,0	100,0	x	100,0	100,0
Mini Mini (dla dzieci)	x	31,1	26,9	x	68,8	66,0
Planete (dokumentalny)	x	18,4	19,8	x	84,9	81,1
Polsat 2 (uniwersalny)	x	78,0	76,0	x	93,0	90,0
Polsat Sport (sportowy)	x	8,0	12,0	x	97,0	98,0
Polsat Zdrowie i Uroda (medyczny)	x	40,0	39,0	x	73,0	71,0
Tele 5 (rozrywkowy)	x	18,6	16,6	x	56,4	46,0
TMT (uniwersalny)	x	58,0	53,0	x	60,2	57,6
Trwam (edukacyjno-poradniczy i religijny)	x	71,6	89,3	x	73,0	91,0
TV Biznes (ekonomiczno-informacyjne)	x	NN	100,0	x	NN	100,0

II. Telewizja i radiofonia koncesjonowana

TV Pilot (informacje o programie TV)	x	98,5	97,3	x	98,5	97,3
TVN 7 (filmowo-rozrywkowy)	x	12,6	11,7	x	16,9	20,5
TVN 24 (informacyjno-publicystyczny)	x	96,1	96,1	x	100,0	100,0
TVN Meteo (informacje o pogodzie)	x	92,7	92,7	x	92,7	92,7
TVN Style (dla kobiet)	x	NN	61,0	x	NN	11,9
TVN Turbo (motoryzacyjny)	x	33,3	35,1	x	87,5	93,2
Mini max /ZigZap ¹ (dla dzieci)	x	18,3	25,1	x	52,8	42,6

¹Od 22.12.2004 nazwa zmieniona na ZigZap.

NN – nadawca nie rozpoczął nadawania

W IV kwartale tylko w programie 4fun.tv odsetek tych audycji podniesiono do poziomu ustawowego minimum, a w programie MiniMini do minimum określonego w rozporządzeniu KRRiT z 4 listopada 2004 r. w sprawie niższego udziału w programie telewizyjnym audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim i audycji europejskich. W IV kwartale pojawiły się dwa nowe programy – TV Biznes i TVN Style, w których udział omawianych audycji był zgodny z ustawą.

Udział audycji europejskich w programach: Ale Kino!, Canal+ Polska, Canal+ Żółty, TVN 7 w III kwartale był niższy od kwoty określonej w ustawie. W IV kwartale do tej grupy dołączyły programy TVN Style (nowy program) i Mini Max. Mimo, że w tym kwartale weszło w życie rozporządzenie KRRiT z 4 listopada 2004 r., to jednak nadawcom tych programów nie udało się osiągnąć nawet niższego odsetka tych audycji ustanowionego w rozporządzeniu.

Realizacja art. 15 a ust. 1 w trzech kwartałach 2004 r. przez telewizyjnych nadawców koncesjonowanych (satelitarnych)

Tylko w dwóch programach rozrywkowych Tele 5 i TVN 7 udział audycji europejskich producentów niezależnych w III i IV kwartale był niższy od wymaganego. Natomiast w 5 programach, tj. Edusat, Hipika, TV Pilot, TVN 24 i TVN Meteo nie nadawano takich audycji, czyli nie realizowano postanowień ustawy w tym zakresie. Udział tych audycji w pozostałych programach był zgodny z art. 15a ust. 1.

Nazwa programu (specjalizacja)	Audycje europejskich producentów niezależnych			Audycje europejskie wytworzone przez producentów niezależnych w okresie 5 lat przed rozpowszechnianiem w programie		
	kw. II	Kw. III	kw. IV	kw. II	kw. III	kw. IV
	%					
Ale Kino! (filmowy)	x	42,1	35,6	x	16,3	14,9
Canal + Polska (filmowy)	x	32,4	30,0	x	64,8	61,2
Canal +Niebieski (sportowy)	x	25,1	11,8	x	66,2	78,7
Canal +Żółty (filmowy)	x	29,7	28,7	x	65,2	66,3
EDUSAT (edukacyjny)	x	0,0	0,0	x	0,0	0,0
4fun.tv (rozrywkowy)	x	52,0	53,0	x	67,2	72,3
Hipika TV (sportowy)	x	0,0	0,0	x	0,0	0,0
iTV (rozrywkowy)	x	10,9	10,5	x	100,0	100,0
Kino Polska (filmowy)	x	96,3	97,0	x	5,7	8,9
Mini Mini (dla dzieci)	x	68,7	65,6	x	40,2	37,2
Planete (dokumentalny)	x	67,5	63,9	x	62,7	64,2
Polsat 2 (uniwersalny)	x	58,0	55,0	x	91,4	93,4
Polsat Sport (sport)	x	94,0	87,0	x	98,8	99,2
Polsat Zdrowie i Uroda (medyczny)	x	54,0	59,0	x	100,0	100,0
Tele 5 (rozrywkowy)	x	4,0	4,6	x	20,5	38,3

II. Telewizja i radiofonia koncesjonowana

TMT (uniwersalny)	x	60,2	57,6	x	63,5	61,5
Trwam (edukacyjno-poradniczy i religijny)	x	13,5	13,5	x	81,5	75,8
TV Biznes (ekonomiczno-informacyjne)	x	NN	20,0	x	NN	100,0
TV Pilot (informacje o programie TV)	x	0,0	0,0	x	0,0	0,0
TVN 7 (filmowo-rozrywkowy)	x	5,4	9,7	x	37,5	40,3
TVN 24 (informacyjno-publicystyczny)	x	0,0	0,0	x	0,0	0,0
TVN Meteo (informacje o pogodzie)	x	0,0	0,0	x	0,0	0,0
TVN Style (dla kobiet)	x	NN	72,9	x	NN	100,0
TVN Turbo (motoryzacyjny)	x	62,7	63,3	x	100,0	100,0
Mini Max /ZigZap ¹ (dla dzieci)	x	34,4	17,5	x	52,0	77,0

¹ Od 22.12.2004.nazwa zmieniona na ZigZap
 NN – nadawca nie rozpoczął nadawani

W czasie przeznaczonym na audycje wytworzone przez europejskich producentów niezależnych, audycje wytworzone w okresie 5 lat przed rozpowszechnianiem w programie miały niższy udział od wymaganego w 5 następujących programach: Ale Kino!, Kino Polska, MiniMini, Tele 5, TVN 7. Nie było takich audycji w programach: Edusat, Hipika, TV Pilot, TVN 24 i TVN Meteo, co oznacza, że nadawcy tych programów nie stosowali się do przepisów ustawy. Nadawcy pozostałych programów realizowali ustawę w tym zakresie (iTV, Polsat Zdrowie i Uroda, TV Biznes, TVN Style, TVN Turbo).

Realizacja art. 15 ust. 2 w trzech kwartałach 2004 r. przez telewizyjnych nadawców koncesjonowanych (satelitarnych)

Nadawcy 13 programów deklarowali, że nie nadawali w swoich programach utworów słowno-muzycznych.

Nazwa programu (specjalizacja)	Utworki słowno- muzyczne wykonywane w języku polskim w kwartalnym czasie nadawania utworów słowno-muzycznych		
	kw. II	kw. III	kw. IV
	%		
Ale Kino! (filmowy)	x	-	-
Canal + Polska (filmowy)	x	59,9	44,7
Canal +Niebieski (sportowy)	x	48,1	27,5
Canal +Żółty (filmowy)	x	57,1	49,9
EDUSAT (edukacyjny)	x	-	-
4fun.tv (rozrywkowy)	x	35,2	36,5
Hipika TV (sporowy)	x	-	-
iTV (rozrywkowy)	x	37,8	38,3
Kino Polska (filmowy)	x	-	-
Mini Mini (dla dzieci)	x	-	-
Planete (dokumentalny)	x	-	-
Polsat 2 (uniwersalny)	x	89,0	86,0
Polsat Sport (sportowy)	x	-	-
Polsat Zdrowie i Uroda (medyczny)	x	79,0	81,0
Tele 5 (rozrywkowy)	x	97,3	56,1
TMT (uniwersalny)	x	30,9	35,3
Trwam (edukacyjno-poradniczy i religijny)	x	55,5	66,0
TV Biznes (ekonomiczno-informacyjne)	x	NN	-
TV Pilot (informacje o programie TV)	x	56,2	75,2
TVN 7 ¹ (filmowy-rozrywkowy)	x	-	-
TVN 24 ¹ (informacyjno-publicystyczny)	x	-	-
TVN Meteo ¹ (informacje o pogodzie)	x	-	-

II. Telewizja i radiofonia koncesjonowana

TVN Style ¹ (dla kobiet)	x	NN	-
TVN Turbo ¹ (motoryzacyjny)	x	-	-
Mini Max /ZigZap ² (dla dzieci)	x	25,2	15,9

¹TVN 7, TVN 24, TVN Meteo, TVN Style i TVN Turbo w swoich sprawozdaniach deklarowali, że w rozumieniu prawa autorskiego nie nadawali wcale utworów słowno- muzycznych

²Od 22.12.2004.nazwa zmieniona na ZigZap.

NN – nadawca nie rozpoczął nadawani

Ustawowego udziału audycji słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim w kwartalnym czasie nadawania utworów słowno-muzycznych nie wypełniał w obydwu kwartałach Mini Max, w III kwartale TMT, natomiast w IV kwartale Canal+ Niebieski.

Realizacja art. 15 ust. 1 i 3 w trzech kwartałach 2004 r. przez lokalnych, naziemnych nadawców telewizyjnych

Nazwa programu	Audycje wytworzone pierwotnie w języku polskim			Audycje europejskie		
	kw. II	kw. III	kw. IV	kw. II	kw. III	kw. IV
	%					
Niezależna Telewizja Lokalna (NTL Radomsko)	x	53,3	60,0	x	53,3	60,0
Telewizja Dolnośląska (TEDE)	x	94,9	94,8	x	94,9	94,8
TV Legnica	x	93,3	95,1	x	93,3	95,1
TV Lubąń	x	100,0	100,0	x	100,0	100,0

Udział audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim oraz audycji producentów europejskich w obydwu kwartałach 2004 roku był identyczny i realizował ustawę w tym zakresie. Podkreślić należy, że we wszystkich programach udział tych audycji był bardzo wysoki.

Realizacja art. 15 a ust.1 w trzech kwartałach 2004 r. przez lokalnych, naziemnych nadawców telewizyjnych

Nazwa programu	Audycje europejskich producentów niezależnych			Audycje europejskie wytworzone przez producentów niezależnych w okresie 5 lat przed rozpowszechnianiem w programie		
	kw. II	kw. III	kw. IV	kw. II	kw. III	kw. IV
	%					
Niezależna Telewizja Lokalna (NTL Radomsko)	x	0,0	0,0	x	0,0	0,0
Telewizja Dolnośląska (TEDE)	x	27,1	27,7	x	100,0	100,0
TV Legnica	x	0,0	0,0	x	0,0	0,0
TV Lubąń	x	0,0	0,0	x	0,0	0,0

Spośród wymienionych programów tylko w TEDE nadawano audycje europejskie producentów niezależnych oraz audycje europejskie wytworzone przez producentów niezależnych w okresie 5 lat przed rozpowszechnianiem w programie. Pozostali nadawcy nie realizowali postanowień ustawy w tym zakresie.

Realizacja art. 15 ust. 2 urt. w trzech kwartałach 2004 r. przez lokalnych, naziemnych nadawców telewizyjnych

Nazwa programu (naziemne)	Udział utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim kwartalnym czasie emisji utworów słowno-muzycznych (%)		
	kw. II	kw. III	kw. IV
Niezależna Telewizja Lokalna (NTL Radomsko)	x	-	-
Telewizja Dolnośląska (TEDE)	x	49,0	53,8
TV Legnica	x	47,3	52,1
TV Lubań	x	6,9	8,3

Udział utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim w III i IV kwartale w programie TV Lubań był niższy od kwoty określonej w ustawie, zaś nadawca programu NTL deklarował, że takich utworów nie nadawał. Pozostali nadawcy wypełniali ustawowy obowiązek.

B. RADIOFONIA**Nadawcy lokalni – realizacja warunków koncesji**

Krajowa Rada kontynuowała w 2004 roku kontrolę programów radiowych nadawanych na podstawie koncesji przyznanych w latach 2001-2003. Zbadano łącznie programy 45 stacji radiowych o zasięgu lokalnym i regionalnym. Większość z nich – 43 stacje – nadaje programy na podstawie nowych koncesji, przyznanych w latach 2001-2003. Programy te są przedmiotem przedstawionej niżej analizy. Obok tego zmonitorowano programy 2 stacji, których koncesje wygasają w 2005 roku. Wyniki ich monitoringu zostaną wykorzystane w procesie ponownego uzyskania koncesji i nie będą tutaj omawiane.

Podstawowym kryterium doboru stacji do monitoringu było **położenie terytorialne**. KRRiT zrealizowała w 2004 roku po raz pierwszy na szeroką skalę kontrolę stacji radiowych w układzie regionalnym. Zbadano programy o zasięgu lokalnym i regionalnym rozpowszechniane w czterech województwach na zachodzie i południu Polski: **dolnośląskim, opolskim, śląskim i małopolskim**.

Monitoring tego typu, obok zadań określonych w ustawie, tj. kontroli realizacji koncesji przez poszczególnych nadawców, miał na celu również charakterystykę lokalnych i regionalnych rynków radiowych z punktu widzenia zróżnicowania nadawanych tam programów i oferty programowej przedstawianej słuchaczom (odbiorcom).

Ramy wyjściowe tej oferty tworzą decyzje koncesyjne KRRiT: na ich podstawie w poszczególnych miastach i województwach nadawane są programy o zróżnicowanym charakterze. Rzeczywista zawartość tej oferty zależy jednak przede wszystkim od sposobu konkretyzowania przez nadawców założonego charakteru programu, wypełniania go określonymi gatunkami radiowymi i rodzajami treści.

Monitoring w układzie terytorialnym został zapoczątkowany przez KRRiT w 2003 roku. Zbadano wówczas ofertę programową stacji lokalnych działających na terenie Warszawy. Monitoring tego typu będzie kontynuowany w następnych latach, w celu uzyskania obrazu oferty radiowej we wszystkich regionach kraju.

Wyniki kontroli (monitoringu) programów 43 nadawców działających na podstawie nowych koncesji zostaną przedstawione poniżej w podrozdziale pt. „Realizacja warunków

koncesji w badanych stacjach radiowych”. Podobnie jak w ubiegłych latach, zostaną one omówione dla poszczególnych punktów koncesji.

Z kolei wyniki analizy oferty programowej stacji działających w badanych województwach zostaną przedstawione w podrozdziale pt. „Charakterystyka oferty programowej radiowych stacji koncesjonowanych - lokalnych i regionalnych - w badanych województwach”.

Realizacja warunków koncesji w badanych stacjach radiowych

Przyznając koncesje radiowe w nowym procesie rozpoczętym w 2001 roku, KRRiT przyjęła kilka podstawowych założeń dotyczących obowiązków w zakresie programu. Uznała po pierwsze, że nadawcy programów o zasięgu lokalnym powinni realizować szczególne zadania wobec lokalnych społeczności zamieszkujących teren nadawania programu. W programach tych nadawców powinny więc się znaleźć treści ważne dla tych społeczności, odnoszące się do istotnych dla niej spraw, problemów i wydarzeń. Poprzez te zadania nadawcy jednocześnie realizują postanowienia art. 1 ust. 1 ustawy o radiofonii i telewizji.

Zgodnie z tym założeniem, w koncesjach nadawców o zasięgu lokalnym wprowadzono postanowienia zobowiązujące ich do przedstawiania w programie tematyki lokalnej. KRRiT zróżnicowała wymiar (wielkość) tej tematyki w zależności od charakteru programu i wielkości miasta. W programach wyspecjalizowanych obowiązki w koncesji dotyczące tematyki lokalnej zostały ustalone w wysokości o połowę mniejszej niż w programach o charakterze uniwersalnym.

Z obowiązku nadawania tematyki lokalnej w programie zostali wyłączeni jedynie ci nadawcy, którzy podjęli się emisji programów o charakterze wyspecjalizowanym poświęconych szczególnie wartościowym i trudnym w odbiorze gatunkom muzyki - np. muzyce poważnej lub jazzowej. Programy te są kosztowne w produkcji, a zarazem mają na ogół mniejszy krąg odbiorców niż popularne programy rozrywkowe. Nie są też związane ze specyfiką lokalnej społeczności; ich potencjalnymi adresatami są wszyscy słuchacze zainteresowani oferowanym rodzajem treści, a nie tylko odbiorcy lokalni. Z tego względu nakładanie na nadawców tych programów dodatkowych obowiązków lokalnych nie znajdowałoby uzasadnienia.

Drugim założeniem polityki koncesyjnej KRRiT była ochrona wybranej przez nadawcę i wpisanej do koncesji specjalizacji programu. W tym celu do koncesji programów o charakterze wyspecjalizowanym KRRiT wprowadziła zapisy wskazujące, poprzez jakie elementy programu i w jakim wymiarze charakter ten ma być realizowany. Zapisy te mają na celu zapewnienie, by program określony przez koncesjonariusza jako wyspecjalizowany w jakiejś dziedzinie rzeczywiście realizował tę wybraną specjalizację. Jest to wymóg ważny w odniesieniu do wszystkich programów wyspecjalizowanych, szczególnie jednak w odniesieniu do tzw. programów wyspecjalizowanych muzycznych, prezentujących muzykę rozrywkową, czyli rodzaj muzyki obecny w programach większości nadawców. Bez specjalnych audycji realizujących specjalizację programy wyspecjalizowane - muzyczne stałyby się programami zredukowanymi do emisji samej tylko muzyki, a nie wyspecjalizowanymi.

Trzecim założeniem, ściśle związanym z dwoma wcześniejszymi, była ochrona słowa w nadawanych programach. Systematyczne zmniejszanie się udziału słowa i emisja niemal wyłącznie muzyki jest obecnie obserwowane bardzo często w programach radiowych nadawców koncesjonowanych. Na konieczność przeciwdziałania temu zjawisku zwracała uwagę już dwukrotnie, w specjalnych uchwałach, m.in. Senacka Komisja Kultury. KRRiT nie wpisuje bezpośrednio do koncesji oczekiwanego (obowiązkowego) udziału słowa w

programie, udział ten jest natomiast zapewniany pośrednio, poprzez zapisy dotyczące wymaganych kwot audycji słownych dotyczących tematyki lokalnej i wyspecjalizowanego charakteru programu.

Przeprowadzony monitoring 43 stacji o zasięgu lokalnym i regionalnym nadających programy na podstawie nowych koncesji miał na celu sprawdzenie, jak to już stwierdzono wcześniej, w jakim stopniu poszczególni nadawcy realizują postanowienia udzielonych im koncesji. Monitoring był prowadzony, tak jak w latach poprzednich, na wybranych losowo tygodniowych próbach nadanych programów, obejmujących w większości 168 godzin emisji. Podstawą analizy były nagrania poemisyjne, sporządzone i nadesłane na wezwanie KRRiT przez nadawców.

Wyniki monitoringu zostały omówione po kolei dla poszczególnych punktów koncesji.

Dobowy czas emisji programu

Wszystkie monitorowane stacje nadawały program w wymiarze wskazanym w koncesji lub wyższym. Niemal wszystkie (42 stacje) nadawały programy całodobowe. Tylko jedna stacja spośród badanych (parafialna) nadawała, zgodnie z koncesją, program w wymiarze krótszym, tj. przez 6 godzin w ciągu dnia.

Oznaczanie programu na antenie nazwą zapisaną w koncesji

KRRiT we wszystkich udzielanych obecnie koncesjach radiowych wprowadza obowiązek oznaczania programu na antenie nazwą wpisaną do koncesji. Zapis ten ma na celu jednoznaczną identyfikację stacji przez słuchacza oraz przeciwdziałanie emisji w jej programie programu innego nadawcy. Jest to szczególnie ważne w przypadku nadawców używających nazwy wspólnej dla jakiejś grupy, jak np. Radio *ESKA*, Radio *Blue*, Radio *Flash*, Radio *Planeta*, *Złote Przeboje*, Radio *Plus* itp. Brak na antenie elementów indywidualizujących nazwę – np. nazwy miasta, w którym program jest rozpowszechniany, częstotliwości nadawania itp., może oznaczać, że nadawca zamiast programu własnego nadaje program wspólny dla całej grupy, niezgodnie z przyznaną mu koncesją.

W monitorowanej próbie 43 stacji znalazły się 22 stacje używające nazw unikalnych (jednostkowych):

- Radio BRW, Muzyczne Radio, Katolickie Radio Rodzina Archidiecezji Wrocławskiej, Radio Park, Radio Fan, Radio Piekary, Radio Vanessa, Radio Delta (obecnie – Radio Planeta 87,9 FM), Radio Fon, Radio EM Archidiecezji Katowickiej, Katolickie Radio Fiat Archidiecezji Częstochowskiej, Anioł Beskidów-Beskidzkie Radio Katolickie, Radio Jasna Góra, Radio Alfa, Radio Maks Tarnów, Radio Alex, Radio Jazz, Radio RMF Classic, Radio RDN - Radio Dobrej Nadziei, Radio Ain Karim-Skomielnia Czarna, Radio Weekend, Radio RMI FM,

oraz 21 stacji, które używały nazw zawierających człon wspólny dla grupy stacji. Były to następujące stacje:

- Radio Złote Przeboje 106,2 FM (dawniej Twoje Radio 106,2 FM Złote Przeboje), Radio Złote Przeboje Kolor 90,4 FM (dawniej Radio Kolor), Radio Złote Przeboje C 96,6 FM (dawniej Radio City, Radio C 96,6 FM), Radio Złote Przeboje Echo (dawniej Radio Echo), Radio Złote Przeboje Wanda 92,5 FM (dawniej Radio Wanda),
- Radio Blue 106,1 FM (dawniej Radio Klaxon 106,1 FM), Radio Blue 94,5 FM (dawniej Radio Top), Radio Blue 103,8 FM (dawniej Radio Echo 103,8 FM),

- Radio ESKA Wrocław, Radio ESKA 99,1 FM (dawniej Radio Rezonans), Radio ESKA Kraków,
- Radio Planeta 106,2 FM (dawniej Radio Flash Opole), Radio Planeta,
- Radio Flash,
- Radio RMF Maxxx (dawniej Radio Region),
- Radio Plus Legnica, Radio Plus Głogów, Radio Plus Opole, Radio Plus Gliwice, Radio Plus Kraków, Radio Plus Warszawa.

Monitoring wykazał, że większość monitorowanych stacji oznaczała program na antenie w sposób prawidłowy. Oznaczeniem programu zapisanym w koncesji posługiwały się wszystkie stacje mające unikalne nazwy własne (np. Radio ALEX, Radio FON, Radio FIAT, Anioł Beskidów, RMF Classic, Radio Jazz, Radio Weekend i in.), a także część stacji używających nazw z członem wspólnym dla całej grupy, uzupełnionych o element indywidualizujący (np. ESKA *Kraków*, Złote Przeboje *Wanda 92,5 FM*, PLUS *Głogów* itp.).

W programach kilku stacji obok nazw prawidłowych używano wymiennie określeń nieprawidłowych, tzn. niezindywidualizowanych, ograniczonych do członu wspólnego (np.: BLUE FM, zamiast: BLUE *94,5 FM*; Radio PLUS Łagodne Przeboje, zamiast: Radio PLUS Łagodne Przeboje *Legnica* itp.). Używanie nazw obsługujących wszystkie stacje grupy, jest naruszeniem zapisów koncesji. Obserwowane w 2004 roku przypadki takich naruszeń były jednak mniej liczne niż odnotowywane w monitoringu w poprzednich latach. Należy więc sądzić, że realizacja tego punktu koncesji, na skutek kierowanych przez KRRiT wezwań do nadawców o zaniechanie takich praktyk, uległa poprawie.

Charakter nadawanego programu

Wpisany do koncesji charakter programu jest podstawową kategorią opisu stacji, wynikają z niego bowiem szczegółowe obowiązki koncesjonariusza dotyczące zawartości nadawanego programu.

Wśród monitorowanych w 2004 roku 43 stacji rozpowszechniających programy na podstawie nowo przyznanych koncesji, połowa - 21 stacji - nadaje programy określone w koncesji jako programy o charakterze uniwersalnym, 13 stacji (diecezjalnych, parafialnych i zakonnych) nadaje programy o charakterze wyspecjalizowanym – społeczno-religijnym, 6 stacji - programy wyspecjalizowane – muzyczne z muzyką rozrywkową, 1 stacja - program o charakterze wyspecjalizowanym – motoryzacyjnym, 2 stacje – programy wyspecjalizowane poświęcone muzyce innej niż popularna muzyka rozrywkowa, tj. muzyce poważnej, filmowej i literaturze (Radio RMF Classic) oraz muzyce jazzowej (Radio Jazz).

Przewaga liczbowa programów o charakterze uniwersalnym związana jest ze specyfiką stacji o zasięgu lokalnym: większość koncesjonariuszy nadaje programy nie nastawione na żadną specjalizację tematyczną poza tematyką lokalną. Jest to zarazem zgodne z przedstawioną wyżej polityką koncesyjną KRRiT w odniesieniu do nadawców o zasięgu lokalnym, zgodnie z którą w programach tych nadawców powinny być przedstawiane przede wszystkim sprawy lokalnych środowisk, do których program jest kierowany. Z kolei duża liczba programów o charakterze społeczno-religijnym rozpowszechnianych przez diecezje wynika z faktu, że w ramach poszczególnych województw-regionów działa na ogół po kilka diecezji.

Programy o charakterze uniwersalnym (21 monitorowanych stacji)

Program o charakterze uniwersalnym został określony w koncesjach jako „zawierający różne rodzaje i formy radiowe oraz różnorodną problematykę”. Program o charakterze uniwersalnym powinien zawierać przynajmniej podstawowe rodzaje audycji radiowych, a także poruszać, choćby w minimalnym wymiarze czasowym, różne ważne i interesujące z punktu widzenia słuchacza sfery zagadnień. Dodatkowym kryterium przy ocenie różnorodności programu jest udział w nim warstwy słownej.

Uniwersalny charakter programu mają wpisany w koncesji następujące stacje spośród monitorowanych w 2004 roku:

Radio Alfa w Krakowie, Radio Alex w Zakopanem, Radio Park w Kędzierzynie-Koźlu, Radio Fan w Knurowie, Radio Max Tarnów w Tarnowie, Radio Piekary w Piekarach Śląskich, Radio RMI w Poznaniu, Radio Vanessa w Raciborzu, Radio Weekend w Chojnicach, Radio BRW w Wałbrzychu, Radio Fon w Częstochowie, Radio RMF MAXXX w Krakowie, Radio Złote Przeboje 106,2 FM w Jeleniej Górze, Radio Złote Przeboje Echo w Nowym Sączu, Radio Blue 94,5 FM w Katowicach, Radio Blue 103,8 FM w Krakowie, Radio Planeta w Bytomiu, Radio Planeta 106,2 FM w Opolu, Radio Delta w Bielsku-Białej (obecnie Radio Planeta 87,9 FM), Radio Flash w Katowicach, Radio Eska 99,1 FM w Katowicach.

Monitoring wykazał, że program spełniający zawarte w koncesji kryteria programu o charakterze uniwersalnym nadawało 13 spośród 21 monitorowanych stacji.

W najwyższym stopniu realizowały uniwersalny charakter programu stacje, w programach których udział warstwy słownej wynosił powyżej 20% tygodniowego (i dobowego) czasu emisji w porze dziennej, tj. w godzinach 6.00-22.00, czyli przeciętnie od 3,5 do 4,5 godziny dziennie, i w których nadawane były wszystkie lub niemal wszystkie rodzaje audycji radiowych: informacja, publicystyka, edukacja i poradnictwo, rozrywka, sport, audycje dla dzieci i młodzieży, audycje religijne, a nawet literackie. Programy o takim charakterze nadawały następujące stacje: Radio Alex (słowo: 29%, 7 gatunków radiowych), Radio Park (słowo: 27%, 8 gatunków), Radio Maks Tarnów (słowo: 26%, 6 gatunków), Radio Piekary (słowo: 24%, 8 gatunków) Radio Vanessa (słowo: 21%, 8 gatunków), Radio Weekend (słowo: 21%, 6 gatunków). Wymienione stacje w większości nadają program samodzielnie, tj. nie należą do żadnej grupy kapitałowej; jedna związana jest z grupą Multimedia (Radio Alex).

Drugą grupę stacji realizujących założony, uniwersalny charakter programu stanowiły stacje, w programach których udział słowa wynosił od 10% do 17% tygodniowego (i dobowego) czasu emisji – tj. przeciętnie od 1 godz. 40 min. do 2,5 godziny, i w których nadawano 5-6 różnych rodzajów audycji (gatunków radiowych). Należą tu następujące stacje: Radio Fon (słowo: 17%, 6 gatunków), Radio RMF Maxxx (słowo: 16%, 7 gatunków), Radio BRW (słowo: 16%, 5 gatunków), Radio Fan (słowo: 12%, 6 gatunków), Radio Planeta (słowo: 11%, 5 gatunków), Radio Flash (słowo: 10%, 6 gatunków). Wśród wymienionych stacji jedna nadaje program samodzielnie (Radio Fan), dwie należą do grupy Ad Point (Radio Delta, Planeta), dwie – związane są z Y-Radio (BRW, Radio Fon), jedna – z grupą Multimedia (RMF Maxxx).

Programem o stosunkowo dużym udziale słowa (15%), ale zawierającym jedynie 3 rodzaje audycji: informacje, publicystykę i rozrywkę – był program Radia ESKA 99,1 FM. W programie tym wystąpiło zróżnicowanie poruszanych zagadnień, natomiast nie był on zróżnicowany pod względem gatunków i form radiowych. Program ten był programem o charakterze informacyjno-publicystyczno-rozrywkowym, a nie uniwersalnym.

Pozostałe stacje (7) nie spełniały kryterium uniwersalnego charakteru programu. Nadawały programy informacyjno-muzyczne lub informacyjno-muzyczno-rozrywkowe,

zamiast uniwersalnego, w których poza muzyką i informacją nie nadawano innych rodzajów audycji lub nadawano je w wymiarze tak znikomym (np. przez kilka minut w tygodniu), że nie wpływało to na realizowany charakter programu. Udział słowa w tych programach był mały lub bardzo mały (3%-8%, tj. od pół godziny do 1 godziny dziennie). Należą tu następujące stacje spośród monitorowanych: Radio Złote Przeboje 106,2 FM, Radio Złote Przeboje Echo, Radio Blue 94,5 FM, Radio Blue 103,8 FM, Radio Delta (obecnie Radio Planeta 87,9 FM), Radio Planeta 106,2 FM, Radio Alfa, Radio RMI. **Stacje te nie realizowały zapisanego w koncesji charakteru programu.** Cztery spośród nich (stacje Złote Przeboje i Blue) należą do grupy Agora, dwie (Radio Delta i Planeta) - do grupy Ad Point, dwie pozostałe działały samodzielnie (Alfa, RMI).

Programy o charakterze wyspecjalizowanym – muzycznym, z muzyką rozrywkową (6 monitorowanych stacji)

Program o tym charakterze został określony w koncesji jako „prezentujący na antenie muzykę i wiedzę o muzyce”. Nadawcy programów wyspecjalizowanych-muzycznych zobowiązani są do realizacji charakteru programu zarówno poprzez nadawaną muzykę jak i poprzez dotyczące muzyki elementy słowne: audycje informacyjne, publicystyczne, edukacyjno-popularyzatorskie, poświęcone krytyce muzycznej, historii muzyki, kierunków i prądów muzycznych itp. Udział muzyki zgodnej z wybranym przez koncesjonariusza i zapisanym w koncesji formatem powinien stanowić nie mniej niż 75% całości muzyki nadawanej w programie, natomiast udział audycji słownych i elementów słownych w audycjach słowno-muzycznych dotyczących muzyki - nie mniej niż 5% lub 6% (zależnie od wielkości miasta, w którym program jest nadawany) tygodniowego czasu emisji programu w porze dziennej, tj. w godzinach 6.00-22.00.

Program określony w koncesji jako wyspecjalizowany – muzyczny, z muzyką rozrywkową, nadawały w 2004 roku następujące stacje spośród monitorowanych: Muzyczne Radio w Jeleniej Górze, Złote Przeboje Kolor 90,4 FM we Wrocławiu, Złote Przeboje C 96,6 FM w Częstochowie, Złote Przeboje Wanda 92,5 FM w Krakowie, Radio ESKA Wrocław, Radio ESKA Kraków. Stacje te nadawały muzykę określoną w koncesji jako „przeboje polskie i zagraniczne nie nowsze niż 5-letnie” (trzy stacje grupy Agora), lub jako „muzyka pop - współczesne przeboje polskie i zagraniczne powstałe po 1980 roku” (dwie stacje grupy ESKA), albo też jako „muzyka pop, rock i dance – przeboje lat 70., 80., 90. i najnowsze” (Muzyczne Radio w Jeleniej Górze, stacja samodzielna).

Wszystkie monitorowane stacje realizowały założony format muzyczny programu: muzyka zgodna z formatem zajmowała od 85% do 100% całości nadawanej muzyki.

Inaczej przedstawiała się sytuacja w odniesieniu do słownych elementów programu dotyczących specjalizacji, czyli muzyki. W większości przypadków udział audycji słownych i elementów słownych w audycjach słowno-muzycznych dotyczących muzyki był niższy od wymaganego: wynosił 1,7% tygodniowego czasu emisji programu w porze dziennej w Muzycznym Radiu (wobec wymaganych 5%), od 1,2% do 5% w stacjach grupy Agora (Złote Przeboje: Radio C 96,6 FM, Radio Kolor, Radio Wanda), oraz 4,5% w Radiu Eska Wrocław (wobec wymaganych w tych stacjach 6%). Wymienione **stacje nie realizowały w wystarczającym stopniu wymaganego charakteru programu.** Jedynie w programie Radia Eska Kraków pozycje słowne dotyczące muzyki były nadawane w wymiarze zgodnym z koncesją, tj. w wysokości 6% czasu emisji programu w porze dziennej.

Program o charakterze wyspecjalizowanym – motoryzacyjnym (1 monitorowana stacja)

Program o takim charakterze, zdefiniowany jako „adresowany do kierowców i poświęcony zagadnieniom ruchu drogowego i motoryzacji”, nadaje jedna stacja spośród monitorowanych w ubiegłym roku: Radio Blue 106,1 FM we Wrocławiu (grupa Agora). Zgodnie z koncesją, wyspecjalizowany charakter programu powinien być realizowany poprzez emisję audycji słownych i słowno-muzycznych: informacyjnych, publicystycznych, edukacyjno-poradniczych dotyczących zagadnień ruchu drogowego i motoryzacji. Audycje te powinny stanowić nie mniej niż 6% czasu nadawania programu w porze dziennej, tj. w godzinach 6.00-22.00.

Monitoring wykazał, że **stacja ta nie realizuje założonego charakteru programu**. Udział audycji dotyczących specjalizacji stanowił jedynie **0,5%** tygodniowego czasu emisji programu w porze dziennej (tj. 31 minut w tygodniu). Złożyły się na nie codzienne lokalne informacje drogowe dla kierowców, nadawane z częstotliwością i w wymiarze czasowym podobnym (nie dłuższym) jak w programach niewyspecjalizowanych, oraz dwa wydania – w sobotę i w niedzielę - audycji o charakterze edukacyjno-poradniczym dotyczącej motoryzacji, wypełnionej głównie muzyką, w której warstwa słowna dotycząca specjalizacji stanowiła zaledwie kilkanaście minut w tygodniu. Program Radia Blue 106,1 FM określić należy na podstawie monitoringu jako informacyjno-muzyczny z niewielkim dodatkiem audycji rozrywkowych i edukacyjno-poradniczych (udział słowa: 6%, 4 gatunki radiowe) i ze śladowym udziałem audycji dotyczących określonego w koncesji charakteru programu.

Programy o charakterze wyspecjalizowanym – społeczno-religijnym (13 monitorowanych stacji)

Programy o takim charakterze nadawały wśród monitorowanych w 2004 roku następujące stacje:

- 10 stacji diecezjalnych, w tym połowa nadających program samodzielnie, połowa – w ramach Porozumienia Programowego Plus: Katolickie Radio Rodzina Archidiecezji Wrocławskiej we Wrocławiu, Radio EM Archidiecezji Katowickiej w Katowicach, Katolickie Radio Fiat Archidiecezji Częstochowskiej w Częstochowie, Radio Anioł Beskidów - Beskidzkie Radio Katolickie w Bielsku-Białej, RDN-Radio Dobrej Nadziei Małopolska w Tarnowie, Radio Plus Legnica, Radio Plus Głogów, Radio Plus Opole, Radio Plus Gliwice, Radio Plus Kraków,
- 1 stacja zakonna: Radio Jasna Góra w Częstochowie,
- 1 stacja parafialna: Radio Ain Karim w Skomielnej Czarnej,
- 1 stacja *inna*: Radio Plus Warszawa.

Społeczno-religijny charakter programów stacji diecezjalnych, Radia Plus Warszawa oraz Radia Ain Karim został w koncesjach określony następująco: „Koncesjonariusz realizuje program o charakterze społeczno-religijnym, którego głównym celem jest wspieranie lokalnego Kościoła w jego misji ewangelizacyjnej. To założenie Koncesjonariusz spełnia przedstawiając odbiorcom ofertę programową, która ma pomagać w integralnym rozwoju człowieka pojmowanego jako istota religijna żyjąca w wolnym i demokratycznym społeczeństwie”.

W koncesji Radia Jasna Góra charakter programu został określony bardziej szczegółowo, jako „program, który będzie pogłębiał życie chrześcijańskie jego odbiorców, edukował w zakresie historii i współczesności chrześcijaństwa, jego żywej tradycji społecznej, duchowej, intelektualnej i filozoficznej, wspierał kształtowanie współczesnej świadomości chrześcijańskiej, przedstawiał problemy ekumeniczne, uwrażliwiał na kwestie społeczne i obywatelskie i rolę rodziny, ukazywał dorobek kultury i sztuki sakralnej oraz

świeckiej w Polsce i na świecie, przekazywał pełne, aktualne informacje z życia Kościoła w Polsce i na świecie”.

We wszystkich omawianych koncesjach przyjęto, że społeczno-religijny charakter programu będzie realizowany poprzez różne rodzaje audycji i formy radiowe, w tym przez audycje słowne, które zajmą nie mniej niż 12 % tygodniowego czasu nadawania programu. Należy zwrócić uwagę, że udział ten liczy się w stosunku do całodobowego czasu emisji, a nie – jak w programach lokalnych – w stosunku do tzw. pory dziennej.

Cztery stacje spośród monitorowanych: Radio Jasna Góra, Radio Ain Karim, Katolickie Radio Rodzina Archidiecezji Wrocławskiej oraz Katolickie Radio Fiat Archidiecezji Częstochowskiej mają status nadawcy społecznego.

Monitoring wykazał, że stacje diecezjalne nadające program samodzielnie, tj. poza Porozumieniem Programowym Plus, a także monitorowane radio zakonne i parafialne realizowały – najczęściej z ogromnym „nadmiarem” ilościowym, jeśli tak można powiedzieć – założony charakter programu. Charakter ten wypełniały także trzy stacje spośród objętych badaniem stacji Plus.

Najwięcej słownych audycji religijnych (modlitwy, msze, nabożeństwa, katechezy) i społeczno-religijnych (informacje dotyczące życia Kościoła, informacje i publicystyka dotycząca społecznych problemów lokalnej społeczności itp.) nadawało Radio Jasna Góra – stanowiły one aż 70% tygodniowego czasu emisji programu, Radio Ain Karim (65%), Katolickie Radio Fiat (50%) i Radio Anioł Beskidów (41%). W pozostałych stacjach diecezjalnych działających samodzielnie udział audycji realizujących wyspecjalizowany charakter programu wynosił od 16% (Radio EM w Katowicach) do 27% (RDN Małopolska). W stacjach diecezjalnych działających w ramach porozumienia Plus i realizujących określony charakter programu udział ten kształtował się na nieco niższym poziomie wynosił 12,5% w Radio Plus Głogów, 16% w Radiu Plus Opole oraz 19% w Radio Plus Gliwice.

Dwie monitorowane stacje nadające program w ramach porozumienia Plus: Radio Plus Kraków i Radio Plus Warszawa nie realizowały w pełni założonego charakteru programu, nie nadawały bowiem w wymaganym wymiarze audycji dotyczących specjalizacji. Udział tych audycji stanowił w ich programach 7% - 8% tygodniowego czasu emisji programu.

Programy o charakterze wyspecjalizowanym – muzycznym, innym niż muzyka rozrywkowa (2 stacje)

RMF Classic

Charakter programu Radia RMF Classic został określony w koncesji następująco: „program o charakterze wyspecjalizowanym - muzyczno-literackim, tzn. poświęcony w szczególności muzyce klasycznej, operze, musicalowi, piosence poetyckiej, aktorskiej, kabaretowej, muzyce etnicznej, muzyce filmowej i literaturze”.

Wyspecjalizowany charakter programu stacji powinien być realizowany przez następujące pozycje programu:

- muzykę klasyczną, operę, musical, piosenkę poetycką, aktorską, kabaretową, muzykę etniczną, muzykę filmową, które mają zajmować łącznie nie mniej niż 74% czasu nadawania programu w tygodniu pomniejszonego o czas emisji reklam, w tym koncerty muzyki poważnej i opera mają stanowić nie mniej niż 4%, a muzyka filmowa - nie więcej niż 25% tego czasu,

- serwisy informacyjne, kulturalne, zapowiedzi wydarzeń kulturalnych, przeglądy prasy, a także prognozę pogody, które mają zajmować łącznie nie mniej niż 1%,
- relacje z imprez i wydarzeń kulturalnych, publicystykę kulturalną, reportaże (w tym przedpremierowy – na temat teatru, kina, książek), wywiady z twórcami kultury, krytykę, felietony, które – mają zajmować łącznie nie mniej niż 1,5%,
- słuchowiska radiowe i krótkie formy literackie, np. powieść w odcinkach, poezja i fragmenty prozy, krótkie formy kabaretowe, parodie literackie, mające stanowić nie mniej niż 1%,
- rankingi (listy) bestsellerów książkowych, przebojów kinowych i teatralnych, konkursy i quizy na tematy kulturalne, stanowiące nie mniej niż 0,5%,
- inne elementy słowne w audycjach muzycznych i słowno-muzycznych, poświęcone wyspecjalizowanemu charakterowi programu, zajmujące łącznie nie mniej niż 2% czasu tygodniowego programu, pomniejszonego o czas emisji reklam.

Z przedstawionych zapisów wynika, że specjalnością programu Radia RMF Classic ma być przede wszystkim muzyka poważna (klasyczna) i udratyzowane formy muzyczne (opera, musical). Drugim dużym nurtem muzyki obecnym na antenie ma być muzyka filmowa, jednak jej udział ograniczono do co najwyżej jednej czwartej tygodniowego czasu emisji programu. Format muzyczny dopełnia piosenka literacka, reprezentowana przez piosenkę aktorską, poetycką i kabaretową, oraz tzw. muzyka etniczna, czyli muzyka z różnych stron świata.

Udział audycji słownych w programie RMF Classic, realizujących jego wyspecjalizowany charakter, określono w koncesji jako (łącznie) nie mniej niż 6% tygodniowego czasu emisji (pomniejszonego o czas emisji reklam). Niemal wszystkie rodzaje przekazów słownych, z wyjątkiem dzienników i prognozy pogody, dotyczyć mają problematyki kulturalnej i treści literackich.

Należy dodać, że wymagania pod adresem zawartości programu Radia RMF Classic odnoszą się do całego czasu emisji programu w ciągu doby i tygodnia (pomniejszonego o czas emisji reklam), a nie do tzw. pory dziennej. Oznacza to, że także nocna część programu Radia RMF Classic musi być wypełniona zawartością zgodną z koncesją.

Przeprowadzony monitoring wykazał, że Radio RMF Classic nadaje program o charakterze wyspecjalizowanym – literacko-muzycznym, tj. zgodny z koncesją. Wszystkie nadane w badanym tygodniu pozycje programu – zarówno jego warstwa muzyczna jak i słowna – realizowały wymagany charakter programu i niemal wszystkie – poza nadawanym rano serwisem informacyjnym z kraju i ze świata i prognozą pogody - dotyczyły muzyki, filmu lub innych dziedzin kultury.

W programie nadawano wyłącznie muzykę zgodną z formatem – zajmowała ona 93% tygodniowego czasu emisji, pomniejszonego o czas emisji reklam (wobec wymaganych 74%), przy czym koncerty muzyki poważnej i muzyka operowa zajęły 46% tego czasu (wobec wymaganych 4%), muzyka filmowa – 28%, pozostały czas emisji muzyki wypełniła, zgodnie z koncesją, tzw. piosenka literacka i muzyka etniczna. Słowo (bez autopromocji i reklamy) zajmowało w badanym tygodniu 5,3% programu, czyli o 0,7 pkt. proc. mniej niż wymaga koncesja. Spośród wymaganych pozycji słownych nie nadawano rankingów dotyczących aktualnych bestsellerów i najbardziej popularnych filmów i sztuk teatralnych oraz nadawano mniej niż stanowi koncesja relacji z imprez i wydarzeń kulturalnych. W programie stacji znalazły się natomiast – nie wymienione w koncesji – audycje edukacyjne dotyczące nadawanej muzyki klasycznej i filmowej. W sumie więc należy stwierdzić, że mimo drobnych uchybień, **Radio RMF Classic**, jak wykazał monitoring, **realizowało założony w koncesji charakter programu.**

Radio Jazz

Charakter programu Radia Jazz został określony w koncesji następująco: „program wyspecjalizowany – muzyczny, poświęcony różnym gatunkom muzyki jazzowej i muzyki inspirowanej jazzem, tzn. prezentujący na antenie te gatunki muzyki i wiedzę o nich”.

Na format muzyczny programu mają się składać, zgodnie z koncesją, różne gatunki muzyki jazzowej, zajmujące nie mniej niż 50 % muzyki nadawanej w programie w ciągu tygodnia w godzinach 6.00-24.00, różne gatunki muzyki inspirowanej jazzem, zajmujące nie mniej niż 20 % muzyki nadawanej w tym czasie, oraz muzyka etniczna, wypełniająca pozostały czas emisji muzyki w godzinach 6.00-24.00. Należy dodać, że nadawane w programie utwory muzyki jazzowej i inspirowanej jazzem mają być obligatoryjnie opatrywane zapowiedziami, zawierającymi co najmniej tytuł utworu, nazwisko wykonawcy i ewentualnie kompozytora.

Wyspecjalizowany charakter programu Radia Jazz ma być wypełniany także poprzez audycje słowne i słowno-muzyczne (informacyjne, publicystyczne, edukacyjno-popularyzatorskie, poświęcone krytyce muzycznej itd.) dotyczące muzyki jazzowej, inspirowanej jazzem i muzyki etnicznej, tj. utworów i wykonawców, kierunków i prądów muzycznych, historii muzyki, aktualnych wydarzeń muzycznych w Polsce i na świecie itd., realizowane poprzez różnorodne formy dziennikarskie i zajmujące nie mniej niż 10 % tygodniowego czasu nadawania programu w godzinach 6.00 – 24.00.

Monitoring programu Radia Jazz wykazał, że stacja realizuje założony w koncesji charakter programu. Nadawano wyłącznie rodzaje muzyki określone w koncesji, przy czym muzyka jazzowa stanowiła w badanym okresie 62% czasu emisji programu w godzinach 6.00-24.00 (wobec wymaganych 50%), muzyka inspirowana jazzem – 19% (wobec wymaganych 20%) - czyli muzyka i jazzowa i inspirowana jazzem zajmowała łącznie 81% czasu emisji muzyki, wobec wymaganych 70%. Nadawane utwory były, zgodnie z koncesją, opatrywane zapowiedziami, jakkolwiek należy odnotować, że 10% utworów jazzowych i inspirowanych jazzem było w monitorowanym tygodniu tych zapowiedzi pozbawionych. Audycje słowne i słowno-muzyczne dotyczące wyspecjalizowanego charakteru programu miały charakter informacyjny, publicystyczny i edukacyjny i zajmowały 12% tygodniowego czasu emisji w godzinach 6.00-24.00 (wobec wymaganych 10%). W sumie **Radio Jazz**, jak wykazał monitoring, mimo drobnych uchybień (brak zapowiedzi ok. jednej dziesiątej nadanych utworów) **realizowało założony w koncesji charakter programu**.

Tematyka lokalna w programie

Zgodnie z tym co powiedziano już na wstępie, audycje dotyczące tematyki lokalnej zobowiązane są nadawać w programie wszystkie stacje nadające programy o zasięgu lokalnym. Wyłączone z tego zobowiązanie są jedynie – wśród monitorowanych w 2004 roku - dwie omówione wyżej stacje nadające programy muzyczne z muzyką klasyczną i jazzową. W programach o charakterze uniwersalnym udział tematyki lokalnej powinien stanowić nie mniej niż 10% lub 12% (zależnie od wielkości miejscowości) tygodniowego czasu nadawania programu w porze dziennej, tj. w godzinach 6.00-22.00, dodatkowo w programach tych powinny być nadawane własne lokalne audycje informacyjne nadawcy i publicystyka na tematy lokalne, zajmujące nie mniej niż połowę ogólnego obligatoryjnego czasu emisji tematyki lokalnej w programie. W programach wyspecjalizowanych – muzycznych z muzyką rozrywkową lub tematycznych (jak np. program motoryzacyjny) udział tematyki lokalnej powinien wynosić 5% lub 6% tygodniowego czasu nadawania programu w porze dziennej, tj. w godzinach 6.00-22.00. Stacje te nie mają obowiązku nadawania własnych lokalnych

audycji informacyjnych i publicystyki lokalnej, mogą więc wypełniać „kwotę lokalną” rodzajami audycji wybranymi dowolnie.

Programy o charakterze uniwersalnym (21 monitorowanych stacji)

Monitoring wykazał, że spośród monitorowanych 21 stacji nadawało tematykę lokalną w pełnym wymaganych wymiarze jedynie 5 stacji:

- Radio Alex w Zakopanem, w którym tematyka lokalna zajmowała blisko połowę programu, tj. 48% tygodniowego czasu emisji w godz. 6.00-22.00 (wobec wymaganych 10%) - stacja nadawała bowiem w tym zakresie obok audycji słownych także muzykę ludową regionu, a własne serwisy lokalne nadawcy i publicystyka lokalna stanowiły 7% programu,
- Radio Maks Tarnów, w którym tematyka lokalna zajmowała 19% tygodniowego czasu emisji w porze dziennej, a własne serwisy lokalne nadawcy i publicystyka lokalna -5% (wobec wymaganych 10% i 5%),
- Radio RMF Maxxx, w którym udział obligatoryjnych audycji na tematy lokalne wynosił odpowiednio 12,5% i 11% (wobec wymaganych 12% i 6%),
- Radio Park w Kędzierzynie-Koźlu, w którym udział tych audycji wynosił 12% i 10% (wobec wymaganych 10% i 5%),
- Radio Fon w Częstochowie, w którym udział ten wynosił odpowiednio 12% i 5,4% (wobec wymaganych 12% i 6%).

Zbliżony do wymaganego udział tematyki lokalnej odnotowano w programach następujących 4 stacji:

- Radio Piekary w Piekarach Śląskich, w którym tematyka lokalna stanowiła 13%, ale udział własnych lokalnych serwisów informacyjnych i publicystyki na tematy lokalne stanowił jedynie 3% (wobec wymaganych, odpowiednio, 12% i 6%),
- Radio Vanessa w Raciborzu, w którym tematyka lokalna stanowiła 9%, a udział własnych lokalnych serwisów informacyjnych i publicystyki na tematy lokalne jedynie 3% (wobec wymaganych 10% i 5%),
- Radio Eska 99,1 FM w Katowicach, w którym tematyka lokalna stanowiła 10%, natomiast udział własnych lokalnych serwisów informacyjnych i publicystyki na tematy lokalne tematyka lokalna - 8% (wobec wymaganych 12% i 6%),
- Radia Weekend w Chojnicach, w którym tematyka lokalna stanowiła 8%, natomiast udział własnych lokalnych serwisów informacyjnych i publicystyki na tematy lokalne tematyka lokalna – 5,2% (wobec wymaganych 10% i 5%).

W pozostałych 12 monitorowanych stacjach udział tematyki lokalnej kształtował się na niższym poziomie i wynosił od 1,1% - 4% tygodniowego czasu emisji programu w porze dziennej (Radio Planeta 106,2 FM w Opolu, Radio Złote Przeboje 106,2 FM w Jeleniej Górze, Radio Alfa w Krakowie, Radio RMI w Poznaniu, Radio Blue 94,5 FM w Katowicach, Radio Blue 103,8 FM w Krakowie, Radio Delta w Bielsku-Białej, Radio Flash w Katowicach), do 5% - 7% w programach Radia Złote Przeboje Echo w Nowym Sączu, Radia Fan w Knurowie, Radia BRW w Wałbrzychu, Radia Planeta w Bytomiu. Udział obligatoryjnych własnych serwisów informacyjnych nadawcy i publicystyki na tematy lokalne stanowił w wymienionych stacjach około połowy ogólnego udziału tematyki lokalnej w programie (z wyjątkiem Radia Planeta, w którym zajął jedynie niespełna 1% programu). **Wymienionych 12 stacji nie realizowało więc zapisów koncesji dotyczących udziału w programie audycji na tematy lokalne.**

Programy o charakterze wyspecjalizowanym – muzycznym, z muzyką rozrywkową, lub wyspecjalizowanym – motoryzacyjnym (7 monitorowanych stacji)

Udział tematyki lokalnej całkowicie zgodny z wymaganym wymiarem czasowym odnotowano w programie jednej stacji: Radia Eska Kraków (10% tygodniowego czasu emisji programu w porze dziennej). W programach dwóch innych stacji był on bliski wymaganemu: w Muzycznym Radiu w Jeleniej Górze (4,5% wobec wymaganych 5%) i w Radiu Eska Wrocław (5,5%, wobec wymaganych 6%).

W programach grupy Agora (o formacie muzycznym „Złote Przeboje”) udział tematyki lokalnej w programie stanowił połowę lub mniej wymaganego udziału: wynosił 1,7% w Radiu C 96,6 FM w Częstochowie, 2,6% - w Radiu Wanda w Krakowie, 3% w Radiu Kolor we Wrocławiu (wobec wymaganych 6%). Wymagań w tym zakresie nie spełniał także motoryzacyjny program Radia Blue 106,1 FM we Wrocławiu, w którym tematyka lokalna zajmowała jedynie 2,6% tygodniowego czasu emisji w porze dziennej (wymagane – 6%).
Stacje te nie realizowały wymagań koncesji dotyczących lokalności programu.

Charakterystyka oferty programowej radiowych stacji koncesjonowanych - lokalnych i regionalnych - w badanych województwach

Jak powiedziano na wstępie opracowania, monitoring programów koncesjonowanych stacji radiowych realizowano w 2004 roku w układzie wojewódzkim, w celu uzyskania obrazu radiowej oferty programowej dostępnej faktycznie słuchaczom w poszczególnych regionach kraju. Ramy tej oferty tworzą decyzje koncesyjne KRRiT i zapisy w koncesjach dotyczące programu. Konkretyzuje się ona jednak poprzez działania programowe nadawców.

Badaniem objęto cztery województwa-regiony na zachodzie i południu kraju: województwo dolnośląskie, opolskie, śląskie i małopolskie, monitorując nadawane w tych województwach programy o zasięgu lokalnym i regionalnym (rozpowszechniane przez stacje diecezjalne), czyli programy słyszalne w zasadzie tylko na tych terenach. Z badania wyłączono programy o zasięgu ogólnokrajowym, ponieważ są one dostępne w tym samym stopniu na terenie całego kraju i nie wpływają na specyfikę oferty programowej w danym województwie.

W wymienionych czterech województwach zbadano w 2004 roku programy 40 stacji o zasięgu lokalnym i regionalnym rozpowszechniających program na podstawie nowo przyznanych koncesji. Do celów charakterystyki oferty programowej w omawianych województwach włączono też wyniki monitoringu siedmiu stacji, których programy kontrolowano w 2003 i 2002 roku. Niewielki upływ czasu od realizacji tych monitoringów pozwala wykorzystać ich wyniki jako uzupełnienie danych ubiegłorocznych, dzięki czemu obraz oferty programowej w badanych województwach staje się bardziej kompletny.

W sumie, wzięto pod uwagę w analizie oferty programowej 47 programów o zasięgu lokalnym lub regionalnym, rozpowszechnianych w wymienionych województwach na podstawie tzw. nowych koncesji:

- w województwie dolnośląskim –	9 (wszystkie monitorowane w 2004 roku),
- w województwie opolskim –	5 (w 2004 roku monitorowano 3 stacje, w 2003 roku: 2),
- w województwie śląskim –	18 (w 2004 roku monitorowano 15 stacji, w 2003 i 2002 r.: 3)
- w województwie małopolskim –	15 (w 2004 roku monitorowano 13 stacji, w 2003 roku: 2).

W trzech województwach: śląskim, opolskim i małopolskim objęto w ten sposób monitoringiem wszystkie nadawane tam programy. Jedynie w województwie dolnośląskim z powodu kłopotów technicznych nadawców nie udało się objąć badaniem trzech stacji lokalnych o niewielkim zasięgu nadawania, emitujących programy w małych miastach (Radia BOSS z Oławy, Radia ELKA w Głogowie i Radia Sudety z Dzierżoniowa).

Duże różnice w liczbie zbadanych programów w poszczególnych województwach wynikają z nierównomiernego ich rozmieszczenia na tych terenach. Największe zagęszczenie lokalnych i regionalnych programów radiowych ma miejsce, jak widać, w aglomeracjach Śląska i Małopolski, najmniejsze – w województwie opolskim.

Znaczna część monitorowanych programów nadawana jest w stolicy województwa (mieście lub szerszej aglomeracji): w opolskim są to aż 4 spośród 5 monitorowanych stacji, w małopolskim – dziewięć stacji, czyli dwie trzecie nadawanych programów, zlokalizowanych jest w Krakowie, w śląskim – 6 stacji (jedna trzecia) nadaje w aglomeracji katowickiej (Katowice, Bytom, Zabrze), w dolnośląskim – 4 stacje, czyli połowa spośród nadających w tym województwie, rozpowszechnia program we Wrocławiu. Pozostałe badane programy nadawane są w innych dużych ośrodkach miejskich, tj. w miastach liczących ponad 200 tys. lub co najmniej 100 tys. mieszkańców. Jedynym monitorowanym w 2004 roku programem nadawanym w małej miejscowości jest program stacji parafialnej (pn. Ain Karim) w Skomielnie Czarnej koło Myślenic w województwie małopolskim.

W świetle tych danych należy pamiętać, że mimo iż mówimy o ofercie programowej w województwach–regionach, w istocie chodzi o ofertę dostępną w największych ośrodkach miejskich badanych województw.

Województwo opolskie (5 monitorowanych stacji)

W województwie opolskim stacje radiowe zlokalizowane są w dwóch miejscowościach: w Opolu i w Kędzierzynie-Koźlu. w Opolu miał być rozpowszechniany program lokalny o charakterze uniwersalnym (Radio Flash Opole). Jego ofertę uzupełniać miały dwa programy wyspecjalizowane: program muzyczny z muzyką rozrywkową pn. Eska Opole oraz program tematyczny – motoryzacyjny (Radio Blue 106,6 FM, dawne Radio Klaxon Opole). W Kędzierzynie-Koźlu miał być rozpowszechniany jeden program – o charakterze uniwersalnym. Ze stolicy województwa rozpowszechniany jest także program diecezjalny o charakterze społeczno-religijnym.

Zestawienie programów określonych w koncesjach i rzeczywiście nadawanych w województwie opolskim pokazano poniżej.

Miasto	Nazwa stacji	Charakter programu	
		Określony w koncesji	Faktycznie nadawany
Opole	Radio Planeta 106,2 FM (d. Radio Flash Opole)	uniwersalny	informacyjno- rozrywkowo- muzyczny
Opole	Radio Eska Opole	wysp.-muzyczny	muzyczny
Opole	Radio Blue 106,6 FM	wysp.-motoryzacyjny	muzyczny
Opole	Radio Plus Opole	wysp.-społeczno- religijny	wysp.-społeczno- religijny
Kędzierzyn- Koźle	Radio Park	uniwersalny	uniwersalny

Jak widać w powyższym zestawieniu, mimo postanowień koncesji, w Opolu nie jest obecnie nadawany ani jeden program o charakterze uniwersalnym ani wyspecjalizowanym-tematycznym. Nadawane są natomiast aż trzy programy o charakterze muzycznym, w tym

dwa (nadawane zamiast programu o charakterze uniwersalnym i motoryzacyjnym) zawierające bardzo niewielki udział warstwy słownej, pozbawione prawie całkowicie treści lokalnych, koncentrujące się na informacji nadawanej w ilościach „śladowych” i na muzyce. Trzeci z programów – Radio Eska Opole, będący zgodnie z koncesją programem muzycznym, zawierał w wymaganym wymiarze (5% czasu emisji programu w porze dziennej) treści lokalne.

Zgodnie z obowiązkami koncesji nadawany był natomiast lokalny program w Kędzierzynie Koźlu (Radio Park, stacja działająca samodzielnie).

Województwo dolnośląskie (9 monitorowanych stacji)

Spośród stacji monitorowanych w województwie dolnośląskim cztery zlokalizowane są we Wrocławiu, pozostałe – w czterech mniejszych miastach. Zgodnie z postanowieniami koncesji, w stolicy województwa nadawane miały być wyłącznie programy wyspecjalizowane: muzyczne i motoryzacyjny oraz społeczno-religijny. Programy o charakterze uniwersalnym zawierające tematykę lokalną zgodnie z koncesją powinny być nadawane w dwóch mniejszych miastach: Jeleniej Górze i Wałbrzychu.

Miasto	Nazwa stacji	Charakter programu	
		Określony w koncesji	Faktycznie nadawany
Wrocław	Eska Wrocław	wysp.- muzyczny	muzyczny
Wrocław	Złote Przeboje Kolor	wysp.- muzyczny	muzyczny
Wrocław	Radio Blue 106,1 FM	wysp. - motoryzacyjny	muzyczny
Wrocław	Katolickie Radio Rodzina	wysp. – społeczno-religijny	wysp. – społeczno-religijny
Wałbrzych, Legnica	Radio Plus Legnica	wysp.- społeczno-religijny	wysp. – społeczno-religijny
Wałbrzych	Radio BRW	uniwersalny	uniwersalny
Jelenia Góra	Złote Przeboje 106,2 FM	uniwersalny	informacyjno-muzyczny
Jelenia Góra	Muzyczne Radio	wysp.- muzyczny	muzyczny
Głogów	Radio Plus Głogów	wysp.- społeczno-religijny	wysp. – społeczno-religijny

Na skutek niezrealizowania zapisów koncesji przez część nadawców, program o zasięgu lokalnym zgodny z założonym charakterem nadawany jest jedynie w Wałbrzychu. We Wrocławiu i Jeleniej Górze nadawane są zamiast programów o charakterze uniwersalnym i wyspecjalizowanych-muzycznych programy zredukowane do samej tylko muzyki, z niewielkim udziałem słowa: informacji i rozrywki.

Województwo śląskie (18 monitorowanych stacji)

W województwie śląskim, w aglomeracji katowickiej (Katowice, Bytom, Zabrze, Gliwice) i w kilku innych mniejszych miastach: Bielsku-Białej, Piekarach, Częstochowie, Knurowie, Wodzisławie Śląskim, Pszczynie, rozpowszechnianych jest aż 18 programów o zasięgu lokalnym. Większość z nich została określona w koncesji jako programy o charakterze uniwersalnym. Ich dopełnienie w regionie stanowi jeden program o założonym charakterze wyspecjalizowanym – muzycznym i pięć programów o charakterze społeczno-religijnym. Stosunkowo duża liczba tych ostatnich wiąże się ze specyfiką miejsca: na terenie województwa śląskiego leży kilka diecezji, a także miasto Częstochowa z Sanktuarium Jasnogórskim i programem radiowym Zakonu OO. Paulinów.

II. Telewizja i radiofonia koncesjonowana

Miasto	Nazwa stacji	Charakter programu	
		Określony w koncesji	Faktycznie nadawany
Katowice	Radio Blue 94,5 FM (d. Radio Top)	uniwersalny	inf.-muzyczny
Katowice	Radio Eska 99,1 FM (d. Radio Rezonans)	uniwersalny	inf.- publicystyczno- muzyczny
Katowice	Radio Flash	uniwersalny	uniwersalny
Katowice	Katolickie Radio EM	wysp.- społeczno- religijny	wysp.- społeczno- religijny
Bytom	Radio Planeta	uniwersalny	uniwersalny
Gliwice	Radio Plus Gliwice	wysp.- społeczno- religijny	wysp.- społeczno- religijny
Piekary Śląskie	Radio Piekary	uniwersalny	uniwersalny
Racibórz	Radio Vanessa	uniwersalny	uniwersalny
Knurów	Radio Fan	uniwersalny	uniwersalny
Bielsko-Biała	Radio Delta (obecnie Radio Planeta 87,9 FM)	uniwersalny	inf.-muzyczny
Bielsko-Biała	Radio Bielsko	uniwersalny	uniwersalny
Bielsko-Biała	Radio Anioł Beskidów	wysp.- społeczno- religijny	wysp.- społeczno- religijny
Pszczyna	Radio Mega FM	uniwersalny	inf.-muzyczny
Wodzisław Śląski	Radio 90 FM	uniwersalny	uniwersalny
Częstochowa	Radio Fon	uniwersalny	uniwersalny
Częstochowa	Radio Złote Przeboje C 96,6 FM	wysp.-muzyczny	muzyczny
Częstochowa	Katolickie Radio Fiat	wysp.- społeczno- religijny	wysp.- społeczno- religijny
Częstochowa	Radio Jasna Góra	wysp.- społeczno- religijny	wysp.- społeczno- religijny

Z zestawienia wynika, że w większości miast w województwie śląskim rozpowszechniane są programy zgodnie z ich charakterem określonym w koncesji. Wyjątek stanowią Katowice, w których zamiast trzech programów o charakterze uniwersalnym nadawany jest tylko jeden taki program (pozostałe dwa mają charakter muzyczny), Bielsko-Biała (z dwóch programów o charakterze określonym w koncesji jako uniwersalny nadawany jest tylko jeden) i Pszczyna. Mimo tych niezgodności w stosunku do koncesji, niemal w każdym mieście (z wyjątkiem Pszczyny) nadawany jest przynajmniej jeden program o charakterze uniwersalnym. Należy zauważyć, że ten korzystny obraz związany jest z faktem, że dominują w tym województwie stacje działające samodzielnie. Stacje nadające program niezgodnie z określonym w koncesji charakterem – muzyczny zamiast uniwersalnego - to stacje działające w ramach grupy Agora, Ad Point i Eska.

Województwo małopolskie (15 stacji)

W województwie małopolskim – to jest w Krakowie i pięciu innych miejscowościach: Tarnowie, Nowym Sączu, Skawinie, Zakopanem i Skomielnej Czarnej – działa 15 stacji radiowych. Większość stacji (9) zlokalizowanych jest w Krakowie, w którym, zgodnie z postanowieniami koncesji, powinny być nadawane trzy programy o charakterze uniwersalnym i sześć programów o charakterze wyspecjalizowanym. Programy nadawane poza Krakowem zostały określone w koncesjach bądź to jako programy o charakterze uniwersalnym, bądź jako wyspecjalizowane - społeczno-religijne.

II. Telewizja i radiofonia koncesjonowana

Monitoring wykazał, że większość programów zachowuje charakter zgodny z koncesją. Jedynie cztery programy – działające w ramach grupy Agora i Ad Point oraz jedna stacja samodzielna (Radio Alfa) zamiast programów uniwersalnych nadawały programy informacyjno-muzyczne. Obrazuje to poniższa tabela.

Miasto	Nazwa stacji	Charakter programu	
		Określony w koncesji	Faktycznie nadawany
Kraków	Radio Alfa	uniwersalny	informacyjno-muzyczny
Kraków	Radio RMF Maxxx (d. Radio Region)	uniwersalny	uniwersalny
Kraków	Radio Blue 103,8 FM (d. Radio Echo 103,8 FM)	uniwersalny	informacyjno-muzyczny
Kraków	Radio Złote Przeboje Wanda 92,5 FM	wyspecjalizowany-muzyczny	wyspecjalizowany-muzyczny
Kraków	Radio Eska Kraków	wyspecjalizowany-muzyczny	wyspecjalizowany-muzyczny
Kraków	Radio RMF Classic	wyspecjalizowany-muzyczno-literacki z muzyką klasyczną	wyspecjalizowany-muzyczno-literacki z muzyką klasyczną
Kraków	Radio Jazz	wyspecjalizowany-muzyczny z muzyką jazzową	wyspecjalizowany-muzyczny z muzyką jazzową
Kraków	Radio eX FM	wyspecjalizowany-akademicki	wyspecjalizowany-akademicki
Kraków	Radio Plus Kraków	wyspecjalizowany-społeczno-religijny	wyspecjalizowany-społeczno-religijny
Skawina	Radio Planeta 101,3 FM (d. Radio Flash Małopolska)	uniwersalny	informacyjno-muzyczny
Tarnów	Radio Maks Tarnów	uniwersalny	uniwersalny
Tarnów	RDN Małopolska	wyspecjalizowany-społeczno-religijny	wyspecjalizowany-społeczno-religijny
Nowy Sącz	Radio Złote Przeboje Echo (d. Radio Echo)	uniwersalny	informacyjno-muzyczny
Zakopane	Radio Alex	uniwersalny	uniwersalny
Skomielna Czarna	Radio Ain Karim	wyspecjalizowany-społeczno-religijny	wyspecjalizowany-społeczno-religijny

Wymienione wyżej odstępstwa od postanowień koncesji spowodowały, że w dwóch miejscowościach: w Skawinie i Nowym Sączu nie nadawany jest w ogóle program o charakterze uniwersalnym.

Realizacja przez radiowych nadawców koncesjonowanych przepisów art. 15 ust. 2 ustawy o radiofonii i telewizji

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji przeprowadziła kontrolę 205 nadawców pod kątem realizacji w ich programach obowiązków wynikających z art. 15 ust. 2 ustawy. Podstawą kontroli były sprawozdania nadesłane przez nadawców.

Zgodnie ze znowelizowaną ustawą, **udział utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim ma stanowić co najmniej 33% kwartalnego czasu nadawania ogółu utworów słowno-muzycznych w programie.** W stosunku do wymagań

określonych w art. 15 ust. 2 przed nowelizacją, aktualne brzmienie tego przepisu ustawy oznacza, że podwyższono wymagany minimalny udział utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim z co najmniej 30% do 33% oraz zmieniono okres rozliczania z miesięcznego na kwartalny.

W pierwszych czterech miesiącach 2004 roku obowiązywały postanowienia ustawy przed nowelizacją z tego powodu realizację art. 15 ust. 2 za okres styczeń – kwiecień przedstawiono w podziale miesięcznym.

Realizację przez nadawców wymagań wynikających ze znowelizowanego art. 15 ust. 2 przedstawiono w układzie kwartalnym. Ponieważ zmiany przepisu dokonano w trakcie II kwartału 2004 roku, w analizie nie uwzględniono danych z maja i czerwca, a przedstawiono dane za pełne dwa kwartały (III i IV) 2004 roku.

Programy radiowe o zasięgu ogólnopolskim

W 2004 roku wszyscy nadawcy ogólnopolskich koncesjonowanych programów radiowych wywiązywali się z obowiązku nadawania kwot utworów słowno-muzycznych w języku polskim określonych w art. 15 ust. 2, zarówno w jego brzmieniu przed jak i po nowelizacji. Szczegółowe dane na ten temat zostały zamieszczone w tabeli poniżej:

Lp.	nr koncesji	nazwa programu	styczeń	luty	marzec	kwiecień	III kwartał	IV kwartał
1	001/P/2001-R	RMF FM	31	32	32	30	34	33
2	002/P/2001-R	RADIO ZET	31	32	32	32	33	35
3	003/P/2001-R	RADIO MARYJA	95	96	96	95	95	96

W RMF FM i Radiu ZET, przez cały ubiegły rok udział utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim utrzymywał się na poziomie nieco wyższym niż wymagane ustawowe minimum (średnio 31-32% w pierwszych czterech miesiącach roku i 34% po nowelizacji ustawy). Natomiast w Radiu Maryja udział tego typu utworów przez cały rok 2004 był trzykrotnie wyższy niż wymagany w ustawie (średnio 95%).

Programy radiowe o zasięgu ponadregionalnym

Nadawcy koncesjonowanych programów radiowych o zasięgu ponadregionalnym przez cały 2004 rok nie w pełni zapewnili ustawowy udział utworów słowno-muzycznych w języku polskim. Szczegółowe dane na ten temat zostały zamieszczone w tabeli poniżej:

Lp.	nr koncesji	nazwa programu	styczeń	luty	marzec	kwiecień	III kwartał	IV kwartał
1	046/P/2001-R	RADIOSTACJA	27	28	31	33	36	32
2	085/P/2001-R	RADIO WAWA	34	35	34	35	46	75
3	155/P/2003-R	TOK FM - PIERWSZE RADIO INFORMACYJNE	17	17	17	17	17	15

W okresie styczeń-kwiecień dwa spośród trzech programów o zasięgu ponadregionalnym miało niższy niż określony w ustawie udział utworów słowno-muzycznych w języku polskim. W programie TOK FM był niższy od wymaganego i wynosił w analizowanych miesiącach średnio 17%. Nadawca tłumaczy, że trudności wynikają ze specyficznego charakteru tego programu. W programie Radiostacji udział utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim był nieco niższy od wymaganego przez dwa miesiące (styczeń - 29%, luty - 28%). W programie Radia WAWA udział tych utworów

utrzymywał się w czterech pierwszych miesiącach roku na średnim poziomie 34% i był wyższy od wymaganego.

W III i IV kwartale 2004 roku wymaganego udziału w programie utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim nie osiągnęła jedna stacja - TOK FM (w III kwartale było to 17%, w IV kwartale 15%). W programie Radiostacji obowiązek ten realizowano w III kwartale na poziomie 36%, natomiast w IV kwartale udział utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim był nieznacznie niższy od wymaganego i wynosił 32%. Na wysokim poziomie utrzymywał się udział utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim w programie Radia WAWA (w III kwartale 46%, w IV kwartale 75%).

Programy radiowe o zasięgu regionalnym, tj. programy podmiotów kościelnych – diecezjalne, zakonne, parafialne (katolickie i prawosławne)

Krajowa Rada sprawdzała realizację art. 15 ust. 2 ustawy także w programach 21 stacji działających w ramach Porozumienia programowego PLUS oraz 24 stacji diecezjalnych, zakonnych i parafialnych działających samodzielnie. Wyniki tej kontroli przedstawiono poniżej.

Porozumienie programowe PLUS

Lp.	nr koncesji	nazwa programu	styczeń	luty	marzec	kwiecień	III kwartał	IV kwartał
1	004/P/2001-R	RADIO PLUS BIAŁYSTOK	33	32	34	33	35	37
2	005/P/2001-R	RADIO PLUS GNIEZNO	32	32	33	33	31	36
3	007/P/2001-R	RADIO PLUS LUBLIN	33	32	34	33	35	37
4	013/P/2001-R	RADIO PLUS KOSZALIN	32	32	33	33	31	36
5	016/P/2001-R	RADIO PLUS OPOLE	32	32	33	33	31	36
6	017/P/2001-R	RADIO PLUS RADOM	36	35	36	36	34	40
7	026/P/2001-R	RADIO PLUS GŁOGÓW	32	32	33	33	31	36
8	027/P/2001-R	RADIO PLUS GORZÓW	32	32	33	33	31	36
9	028/P/2001-R	RADIO PLUS ZIELONA GÓRA	32	32	33	33	31	36
10	029/P/2001-R	RADIO PLUS BYDGOSZCZ	32	32	33	33	31	36
11	053/P/2001-R	RADIO PLUS KRAKÓW	32	32	33	33	31	36
12	064/P/2001-R	RADIO PLUS	32	32	33	33	31	36
13	065/P/2001-R	RADIO PLUS ŁÓDŹ	33	33	32	33	31	34
14	066/P/2001-R	RADIO PLUS SZCZECIN	33	33	33	34	32	37
15	068/P/2001-R	RADIO PLUS LIPIANY	33	33	33	34	32	37
16	071/P/2001-R	RADIO PLUS GRYFICE	32	32	33	33	31	36
17	101/P/2002-R	RADIO PLUS GLIWICE	33	35	35	35	35	33
18	113/P/2002-R	RADIO PLUS LEGNICA	34	33	35	36	34	40
19	115/P/2002-R	RADIO PLUS KIELCE	36	35	36	36	34	36
20	169/P/2004-R	RADIO ŁOMŻA	32	32	33	33	31	36
21	280/2002-R	RADIO PLUS WARSZAWA	32	32	33	33	31	36

W okresie styczeń - kwiecień wszystkie programy działające w Porozumieniu PLUS realizowały udział utworów słowno-muzycznych w języku polskim na poziomie określonym w ustawie.

W 18 programach udział tych utworów wynosił w tym okresie średnio 32-34%, a więc był o co najmniej dwa punkty procentowe wyższy niż wymagane ustawą minimum. Natomiast w pozostałych 3 programach - Radio Plus Radom; Radio Plus Gliwice; Radio Plus Kielce udział utworów słowno-muzycznych osiągał poziom nieco wyższy niż określony w ustawie (wynosił średnio 35-36%).

II. Telewizja i radiofonia koncesjonowana

W III kwartale 2004 roku w 6 programach (Radio Plus Białystok; Radio Plus Lublin; Radio Plus Radom; Radio Plus Gliwice; Radio Plus Legnica i Radio Plus Kielce) realizowano postanowienia art. 15 ust. 2, bo udział utworów słowno muzycznych wykonywanych w języku polskim wynosił 34-35%. W pozostałych 15 programach udział ten był niższy od wymaganego i kształtował się na poziomie 31-32% kwartalnego czasu nadawania utworów słowno-muzycznych w programie. Natomiast w IV kwartale 2004 roku we wszystkich wymienionych wyżej programach realizowano ustawę w tym zakresie, a nawet przekraczano wymagany minimalny 33% udział utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim. Udział tych utworów w każdym z 19 programów wynosił przeciętnie 36-40%.

Szczegółowe dane na temat realizacji art. 15 ust. 2 w tych programach przedstawia zamieszczona poniżej tabela:

LP	nr koncesji	nazwa programu	styczeń	luty	marzec	kwiecień	III kwartał	IV kwartał
1	006/P/2001-R	RADIO EM	33	31	31	30	33	35
2	008/P/2001-R	RADIO FARA - ROZGŁOŚNIA ARCHIDIECEZJI PRZEMYSKIEJ	87	92	86	89	89	87
3	009/P/2001-R	KATOLICKIE RADIO PLUS ŚW. JÓZEF ARCHIDIECEZJA WARSZAWSKA	34	36	35	42	37	38
4	010/P/2001-R	KATOLICKIE RADIO RODZINA	35	34	37	34	36	34
5	012/P/2001-R	RADIO KATOLICKIE DIECEZJI KALISKIEJ	97	98	98	97	97	97
6	014/P/2001-R	DIECEZJALNE RADIO NADZIEJA	60	52	58	55	59	58
7	015/P/2001-R	RADIO VICTORIA MIĘDZY ŁÓDZIĄ A WARSZAWĄ	41	38	39	35	42	39
8	018/P/2001-R	KATOLICKIE RADIO PODLASIE	40	40	45	45	40	45
9	019/P/2001-R	RADIO WARSZAWA PRAGA	33	30	30	30	35	38
10	020/P/2001-R	KATOLICKIE RADIO ZAMOŚĆ	54	45	53	49	35	53
11	021/P/2001-R	KATOLICKIE RADIO QUO VADIS	39	34	38	40	39	39
12	022/P/2001-R	RADIO KATOLICKIE ZBROSZA DUŻA	100	100	100	100	100	100
13	023/P/2001-R	VIA - KATOLICKIE RADIO RZESZÓW	47	39	32	34	35	41
14	024/P/2001-R	ANIOŁ BESKIDÓW - BESKIDZKIE RADIO KATOLICKIE	91	90	91	91	89	89
15	025/P/2001-R	KATOLICKA ROZGŁOŚNIA DIECEZJI PEŁPLIŃSKIEJ - RADIO GŁOS	70	70	71	71	70	69
16	054/P/2001-R	RADIO NIEPOKALANÓW	51	48	50	53	40	53
17	056/P/2001-R	PŁOCKIE RADIO PULS	35	38	36	40	39	34
18	062/P/2001-R	KATOLICKIE RADIO CIECHANÓW	42	42	41	35	35	37
19	063/P/2001-R	KATOLICKIE RADIO PŁOCK	31	30	31	30	32	34
20	067/P/2001-R	PROGRAM RADIA JASNA GÓRA	39	49	72	63	78	78
21	069/P/2001-R	EMAUS - KATOLICKIE RADIO POZNAŃ	41	36	32	36	37	39
22	070/P/2001-R	RDN MAŁOPOLSKA	40	39	37	35	36	39
23	261/2001-R	RADIO ORTODOXIA	43	33	34	33	35	38
24	289/2003-R	AIN KARIM RADIO SKOMIELNA CZARNA	84	90	84	90	88	88

W okresie styczeń-kwiecień we wszystkich wymienionych w tabeli programach realizowano określony w ustawie udział utworów słowno-muzycznych w języku polskim. W większości stacji udział tych utworów znacznie przekraczał wymagane minimum, w 12 stacjach wynosił średnio 31-38%. W 7 stacjach udział utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim kształtował się na poziomie 40-70% (Diecezjalne Radio Nadzieja; Katolickie Radio Podlasie; Katolickie Radio Zamość; Katolicka Rozgłośnia Diecezji Pelplińskiej - Radio Głos; Radio Niepokalanów; Katolickie Radio Ciechanów; Program Radia Jasna Góra). Najwyższy udział tych utworów (87-100%) był w programach 5 stacji: Radio Fara - Rozgłośnia Archidiecezji Przemyskiej; Ain Karim Radio Skomielna Czarna; Anioł Beskidów - Beskidzkie Radio Katolickie; Radio Katolickie Diecezji Kaliskiej; Radio Katolickie Zbrosza Duża.

Podobnie przedstawiała się sytuacja w tym zakresie po nowelizacji ustawy, tj. w III i IV kwartale 2004 roku. Tylko jedna stacja - Katolickie Radio Płock nie osiągnęło w jednym z omawianych kwartałów wymaganego, 33% udziału w programie utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim (w III kwartale 32%).

Pozostałe 23 stacje realizowały obowiązek wynikający z art. 15 ust. 2 ustawy o rtv, a nawet znacznie przekraczały wymagane minimum, w połowie programów udział utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim kształtował się na poziomie 33-39%, w 6 stacjach – na poziomie 40-70%: Diecezjalne Radio Nadzieja; Katolickie Radio Zamość; Katolicka Rozgłośnia Diecezji Pelplińskiej - Radio Głos; Radio Niepokalanów; Katolickie Radio Ciechanów; Program Radia Jasna Góra. Najwyższy udział tych utworów (na poziomie niemal trzykrotnie wyższym od wymaganego minimum) odnotowano w 5 stacjach: Radio Fara - Rozgłośnia Archidiecezji Przemyskiej; Ain Karim Radio Skomielna Czarna; Anioł Beskidów - Beskidzkie Radio Katolickie; Radio Katolickie Diecezji Kaliskiej; Radio Katolickie Zbrosza Duża.

Programy radiowe o zasięgu lokalnym

Realizację art. 15 ust 2. przez nadawców rozpowszechniających programy o zasięgu lokalnym przedstawiono w podziale na stacje działające w ramach grup kapitałowych i porozumień nadawców (tj. ZPR SA i ESKA SA (28 stacji), AGORA (26 stacji), Ad Point (12 stacji), Multimedia i Y -Radio (po 5 stacji)) oraz stacji działających samodzielnie (w 2004 r. było 78 takich stacji; liczba w bardzo szybkim tempie zmniejsza się).

ZPR SA i ESKA SA

Szczegółowe dane dotyczące realizacji art. 15 ust. 2 w tych programach przedstawia zamieszczona poniżej tabela:

Lp.	nr koncesji	nazwa programu	styczeń	luty	marzec	kwiecień	III kwartał	IV kwartał
1	038/P/2001-R	RADIO ESKA BYDGOSZCZ	32	32	32	31	33	32
2	044/P/2001-R	RADIO TORUŃ 96,7 GOLD FM	35	38	38	38	39	39
3	045/P/2001-R	HIT FM	35	34	33	30	32	31
4	058/P/2001-R	RADIO ESKA RADOM	32	31	30	31	32	32
5	074/P/2001-R	RADIO ESKA ŁÓDŹ	31	32	30	31	34	34
6	083/P/2001-R	RADIO ESKA SZCZECINEK	31	33	30	32	34	35
7	096/P/2002-R	RADIO ESKA TORUŃ	32	32	30	31	35	34
8	097/P/2002-R	RADIO ESKA WARSZAWA	31	31	30	30	35	34

II. Telewizja i radiofonia koncesjonowana

9	098/P/2002-R	RADIO ESKA BIAŁYSTOK	31	33	33	32	33	32
10	099/P/2002-R	RADIO ESKA KIELCE	31	31	32	31	33	32
11	100/P/2002-R	RADIO ESKA OLSZTYN	31	31	31	31	32	31
12	102/P/2002-R	RADIO ESKA ZIELONA GÓRA	31	31	31	31	30	31
13	103/P/2002-R	RADIO ESKA LESZNO	31	31	30	31	31	31
14	104/P/2002-R	RADIO ESKA POZNAŃ	30	31	31	31	31	31
15	105/P/2002-R	RADIO ESKA PIŁA	31	31	31	32	31	31
16	106/P/2002-R	RADIO ESKA GORZÓW	31	30	31	31	30	31
17	110/P/2002-R	RADIO IŁAWA	31	31	31	31	33	37
18	111/P/2002-R	RADIO ESKA 99,1 FM	30	31	31	30	36	33
19	112/P/2002-R	RADIO ESKA WROCŁAW	33	33	32	31	34	33
20	121/P/2002-R	RADIO ESKA OPOLE	31	31	32	31	32	32
21	129/P/2002-R	107,4 GOLD FM	35	38	37	37	39	39
22	141/P/2002-R	RADIO ESKA BEŁCHATÓW	32	32	31	32	32	31
23	142/P/2002-R	RADIO ESKA LUBLIN	31	32	32	30	33	33
24	156/P/2003-R	RADIO MTM FM	34	35	33	31	34	34
25	165/P/2004-R	RADIO GRUDZIĄDZ	33	35	34	33	34	38
26	185/P/2004-R	RADIO ESKA KRAKÓW	nie dotyczy				33	31
27	249/2000-R	97,90 GOLD FM	35	38	38	38	39	39
28	256/2000-R	RADIO ESKA OSTRÓW - KALISZ	30	31	31	32	30	32

W okresie styczeń - kwiecień we wszystkich wymienionych programach udział utworów słowno-muzycznych w języku polskim był zgodny z ustawą: w 25 stacjach wynosił w omawianych miesiącach średnio 31-34%; w 3 stacjach (Radio Toruń 96,7 Gold FM; 107,4 Gold FM oraz 97,90 Gold FM) kształtował się na poziomie średnio 37%.

Nieco inaczej przedstawiają się dane z okresu po nowelizacji ustawy tj. za III i IV kwartał ub. roku. Wymaganego udziału utworów słowno muzycznych wykonywanych w języku polskim nie osiągnęło w obydwu kwartałach 11 stacji: Hit FM; Radio Eska Radom; Radio Eska Olsztyn; Radio Eska Zielona Góra; Radio Eska Leszno; Radio Eska Poznań; Radio Eska Piła; Radio Eska Gorzów; Radio Eska Opole; Radio Eska Bełchatów; Radio Eska Ostrów - Kalisz. Kolejne 4 stacje - Radio Eska Bydgoszcz; Radio Eska Białystok; Radio Eska Kielce i Radio Eska Kraków co prawda wywiązały się z tego obowiązku w III kwartale, ale w IV kwartale nie osiągnęły wymaganego minimum. Udział utworów słowno muzycznych wykonywanych w języku polskim kształtował się w wyżej wymienionych programach średnio na poziomie 30-32%, czyli na poziomie nieco niższym niż wymaga ustawa.

Pozostałych 13 stacji realizowało postanowienia znowelizowanego art. 15 ust. 2 ustawy o rtv. W III i IV kwartale ub. roku udział utworów słowno muzycznych wykonywanych w języku polskim wynosił średnio 33-36% (8 stacji). Wyższą średnią - na poziomie 39% w obydwu kwartałach - osiągnęły 3 programy: Radio Toruń 96,7 Gold FM; 107,4 Gold FM oraz 97,90 Gold FM.

W kolejnych dwóch stacjach - Radio Iława i Radio Grudziądz, w IV kwartale 2004 roku, udział utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim był dużo wyższy od wymaganego (na poziomie 37-38%).

AGORA SA

Szczegółowe dane dotyczące realizacji art. 15 ust. 2 w tych programach przedstawia zamieszczona poniżej tabela:

Lp.	nr koncesji	nazwa programu	styczeń	luty	marzec	kwiecień	III kwartał	IV kwartał
1	030/P/2001-R	ZŁOTE PRZEBOJE PULS 95,6 FM	31	33	35	31	34	33
2	031/P/2001-R	RADIO BLUE 103,5 FM	30	31	30	31	33	33
3	043/P/2001-R	ZŁOTE PRZEBOJE C 96,6 FM	30	31	32	33	33	33
4	061/P/2001-R	RADIO BLUE 94,5 FM	31	30	30	32	33	34
5	080/P/2001-R	RADIO BLUE 106,1 FM	33	31	31	34	34	33
6	081/P/2001-R	RADIO BLUE 101,7 FM	33	32	31	34	34	33
7	082/P/2001-R	RADIO BLUE 106,6 FM	33	31	31	34	34	34
8	093/P/2002-R	ZŁOTE PRZEBOJE KOLOR 90,4 FM	32	32	32	33	36	35
9	094/P/2002-R	ZŁOTE PRZEBOJE WANDA 92,5 FM	30	30	32	31	33	33
10	116/P/2002-R	ROCK RADIO MAZOWSZE 95,8 FM	31	31	31	31	34	34
11	118/P/2002-R	ZŁOTE PRZEBOJE ECHO	31	32	32	31	33	33
12	119/P/2002-R	RADIO BLUE 103,8 FM	32	30	33	32	34	33
13	140/P/2002-R	ZŁOTE PRZEBOJE NA FALI 89,8 FM	30	31	30	31	33	33
14	148/P/2003-R	ZŁOTE PRZEBOJE 106,2 FM	32	31	30	31	34	33
15	154/P/2003-R	RADIO 88,4 FM ZŁOTE PRZEBOJE	30	30	30	31	34	34
16	159/P/2003-R	RADIO POGODA 100,1 FM ZŁOTE PRZEBOJE	39	37	37	40	34	34
17	160/P/2003-R	RADIO KLASYKA 103,7 FM NAJPIĘKNIEJSZE MELODIE	60	50	60	50	56	56
18	170/P/2004-R	RADIO TREFL 103 i 99,2 ZŁOTE PRZEBOJE	30	30	30	30	33	33
19	176/P/2004-R	ZŁOTE PRZEBOJE ELITA 92,1 FM	31	31	31	30	34	34
20	181/P/2004-R	TWOJE RADIO ZŁOTE PRZEBOJE	31	30	32	30	34	35
21	228/98-R	ZŁOTE PRZEBOJE KAROLINA 91,2 FM	31	31	32	32	33	33
22	230/98-R	ZŁOTE PRZEBOJE O!LE 92,8 FM	32	32	30	32	36	35
23	231/98-R	RADIO BLUE 103,4 FM	31	30	31	32	34	34
24	250/2000-R	ZŁOTE PRZEBOJE RES 95,7 FM	30	31	32	31	33	33
25	259/2000-R	ROCK RADIO WIELKOPOLSKA	42	42	43	40	40	34
26	293/2003-R	ZŁOTE PRZEBOJE 101,3 FM	Nie dotyczy				35	34

W okresie styczeń - kwiecień 26 kontrolowanych programów działających w ramach grupy kapitałowej Agora S.A. realizowało określony w ustawie udział utworów słowno-muzycznych w języku polskim. W większości z nich tj. w 23 stacjach udział tych utworów wynosił w omawianych miesiącach średnio 30-33%. Natomiast w programach 3 stacji udział utworów słowno-muzycznych był na dużo wyższym poziomie: Radio Klasyka 103,7 FM (55%), Rock Radio Wielkopolska (42%), Radio Pogoda 100,1 FM (38%).

Podobnie było w III i IV kwartale 2004 roku - wszystkie stacje realizowały postanowienia znowelizowanego art. 15 ust. 2 ustawy o rtv. Większość z nich, bo aż 24 miały średnio 33-35 % udziału utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim. Dwie stacje miały wyższą średnią udziału tych utworów: Rock Radio Wielkopolska (40% w III kwartale i 34% w IV kwartale) oraz Radio Klasyka 103,7 FM (56% w obu kwartałach).

AD POINT

Szczegółowe dane dotyczące realizacji art. 15 ust. 2 w tych programach przedstawia zamieszczona poniżej tabela:

Lp.	nr koncesji	nazwa programu	styczeń	luty	marzec	kwiecień	III kwartał	IV kwartał	
1	034/P/2001-R	FLASH (Katowice)	39	40	38	40	40	40	
2	035/P/2001-R	PLANETA 106,2 FM	30	30	30	32	33	33	
3	036/P/2001-R	RADIO BRAWO	34	33	33	34	34	34	
4	047/P/2001-R	RADIO Wa-Ma IŁAWA	34	33	33	33	34	34	
5	048/P/2001-R	RADIO Wa-Ma MRĄGOWO	34	33	33	33	34	34	
6	049/P/2001-R	RADIO Wa-Ma	34	33	33	33	34	34	
7	050/P/2001-R	PLANETA 87,9 FM	30	30	30	32	33	33	
8	131/P/2002-R	PLANETA	30	30	30	32	33	33	
9	173/P/2004-R	RADIO FLASH 102,9 FM (Słupca, Września)	Nie dotyczy						35
10	174/P/2004-R	RADIO FLASH 99,6 FM (Konin)	Nie dotyczy			38	38	37	
11	180/P/2004-R	NRJ FM	Nie dotyczy						35
12	279/2002-R	RADIO 94 FM	35	35	35	35	35	35	

W okresie styczeń-kwiecień 10 programów działających w ramach omawianej grupy realizowały określone ustawą kwoty utworów słowno-muzycznych w języku polskim. W 7 stacjach udział tych utworów wynosił średnio 31-34%, natomiast w pozostałych trzech stacjach udział tych utworów był wyższy i wynosił w Radiu Flash (Katowice) - średnio 39%, Radiu Flash 99,6 FM (Konin) - 38% i Radiu 94 FM -35%.

Po nowelizacji ustawy tj. w III i IV kwartale 2004 roku. wszystkie stacje osiągnęły wymagany 33% udział utworów muzycznych w języku polskim. W większości z nich udział tych utworów kształtował się na poziomie zbliżonym lub nieco wyższym do ustawowego i wynosił średnio w analizowanych kwartałach 33-35%. Tylko dwie stacje osiągnęły znacznie wyższy od wymaganego udział utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim: Radio Flash 99,6 FM (Konin) - 38% w III kwartale i 37% w IV kwartale oraz Radio FLASH (Katowice) - 40% w obu analizowanych okresach.

MULTIMEDIA

Szczegółowe dane dotyczące realizacji art. 15 ust. 2 w tych programach przedstawia zamieszczona poniżej tabela:

Lp.	nr koncesji	nazwa programu	styczeń	luty	marzec	kwiecień	III kwartał	IV kwartał
1	057/P/2001-R	RADIO 90 FM	31	31	31	31	33	35
2	060/P/2001-R	ALEX	75	79	72	73	75	73
3	117/P/2002-R	RMF MAXXX	32	32	32	32	34	34
4	122/P/2002-R	RMF CLASSIC - SZCZECIN	34	29	32	34	32	35
5	267/2001-R	RMF CLASSIC-WARSZAWA	34	29	32	34	32	35

W okresie styczeń - kwiecień 3 stacje osiągnęły wymagany 30% udział w programie utworów słowno-muzycznych w języku polskim: Radio 90 FM, Alex i RMF MAXXX. Pozostałe 2 stacje (RMF Classic Szczecin i RMF Classic Warszawa) nadawały w jednym z omawianych miesięcy - lutym, mniej utworów w języku polskim niż określone ustawowe minimum (29%).

Najwyższy udział utworów słowno-muzycznych w języku polskim miało Radio Alex - w poszczególnych miesiącach wahał się od 72 do 79%. W pozostałych programach - Radiu 90 FM i RMF MAXXX udział tych utworów we wszystkich miesiącach wynosił 31-32%.

W III i IV kwartale ubiegłego roku, tj. po nowelizacji ustawy art. 15 ust. 2 realizowały te same 3 stacje co w pierwszych miesiącach roku: Radio 90 FM, Alex i RMF MAXXX. Natomiast pozostałe 2 stacje (RMF Classic Szczecin i RMF Classic Warszawa) w III kwartale nie wypełniły ustawowego obowiązku - udział utworów słowno-muzycznych w języku polskim wynosił 32%.

Y-RADIO

Szczegółowe dane dotyczące realizacji art. 15 ust. 2 w tych programach przedstawia zamieszczona poniżej tabela:

Lp.	nr koncesji	nazwa programu	styczeń	luty	marzec	kwiecień	III kwartał	IV kwartał
1	125/P/2002-R	RADIO FON	30	31	30	30	31	31
2	128/P/2002-R	RADIO ABC	29	31	28	29	32	31
3	138/P/2002-R	RADIO BRW	31	30	30	32	33	33
4	161/P/2003-R	RADIO JAZZ	34	34	34	33	33	33
5	166/P/2004-R	RADIO BAB	50	50	50	50	50	50

W okresie styczeń-kwiecień 4 spośród programów grupy kapitałowej Y-Radio Sp. z o.o. realizowały kwotę utworów słowno-muzycznych w języku polskim na poziomie określonym w ustawie, tj. osiągnęły wymagane 30% minimum. W 3 stacjach (Radiu Fon, Radiu BRW i Radiu Jazz) realizowano ten obowiązek na poziomie od 30 do 34%. W Radiu BAB udział utworów słowno-muzycznych znacznie przekraczał kwotę określoną w ustawie - 50%. Jedynie Radio ABC w trzech miesiącach, tj. styczniu (29%), marcu (28%) i kwietniu (29%) nie wywiązało się z tego obowiązku. W programie tej stacji tylko w lutym udział utworów słowno-muzycznych był nieco wyższy od wymaganego i wynosił 31%.

W III i IV kwartale 2 stacje nie osiągnęły 33% udziału w programie utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim. Były to: Radio Fon (w obydwu kwartałach udział tych utworów był na poziomie 31%) oraz Radio ABC (32% - III kwartał, 31% - IV kwartał).

Pozostałe 3 stacje realizowały zapisy znówelizowanego art. 15 ust. 2 ustawy o rtv. Radio BRW i Radio Jazz w obu kwartałach osiągnęły udział tych utworów na poziomie ustawowego minimum tj. 33%. Natomiast w Radio BAB utwory wykonywane w języku polskim stanowiły połowę wszystkich nadanych utworów słowno-muzycznych.

Stacje radiowe działające samodzielnie

Szczegółowe dane dotyczące realizacji art. 15 ust. 2 w tych programach przedstawia zamieszczona poniżej tabela:

Lp.	nr koncesji	nazwa programu	styczeń	luty	marzec	kwiecień	III kwartał	IV kwartał
1	032/P/2001-R	RADIO GRA INOWROCLAW	31	30	30	33	33	33
2	033/P/2001-R	RADIO PARK	32	36	37	35	34	35
3	037/P/2001-R	RADIO VANESSA	37	37	34	33	34	35
4	039/P/2001-R	RADIO AKADERA	35	31	34	30	34	35
5	040/P/2001-R	RADIO W	35	49	49	46	41	44
6	042/P/2001-R	MEGA FM	33	35	33	34	33	34
7	051/P/2001-R	RADIO ZIEMI WIELUNSKIEJ	40	40	40	40	40	40

II. Telewizja i radiofonia koncesjonowana

8	052/P/2001-R	AKADEMICKIE RADIO CENTRUM	32	32	32	33	35	35	
9	055/P/2001-R	RADIO REKORD FM	37	30	31	30	37	35	
10	059/P/2001-R	RADIO SUDETY	33	31	31	34	32	34	
11	073/P/2001-R	RADIO KOŁOBRZEG	32	33	36	38	36	38	
12	075/P/2001-R	KOLOR 103 FM	31	33	32	33	35	35	
13	076/P/2001-R	AKADEMICKIE RADIO CENTRUM	42	41	40	40	42	42	
14	077/P/2001-R	RADIO LEIWA	38	39	40	40	39	40	
15	078/P/2001-R	RADIO PLAMA	31	33	31	32	34	35	
16	079/P/2001-R	RADIO BIELSKO	34	32	31	33	34	33	
17	084/P/2001-R	RADIO GRA	31	30	30	33	33	33	
18	086/P/2002-R	RADIO MAKS (Tarnów)	34	35	35	35	35	35	
19	087/P/2002-R	RADIO MAKS (Bochnia)	nie dotyczy						35
20	088/P/2002-R	RADIO WEEKEND	31	34	33	33	34	35	
21	089/P/2002-R	RADIO CENTRUM	34	36	39	36	34	36	
22	090/P/2002-R	RADIO OPATÓW	75	75	75	64	88	83	
23	091/P/2002-R	CLASSIC FM	30	30	30	30	33	33	
24	092/P/2002-R	RADIO KISS 93,5 FM	30	30	30	31	33	33	
25	095/P/2002-R	RADIO ALFA	38	37	38	38	36	37	
26	107/P/2002-R	RADIO FAMA	35	33	35	34	34	34	
27	108/P/2002-R	VIGOR FM RADIO	31	33	31	31	34	32	
28	109/P/2002-R	eX FM	36	37	35	37	36	38	
29	120/P/2002-R	Radio EL - Elbląg	33	32	31	33	33	35	
30	123/P/2002-R	RADIO 5 SUWAŁKI	34	37	35	33	33	35	
31	124/P/2002-R	RADIO 5 ELK	33	35	35	34	35	34	
32	126/P/2002-R	MUZYCZNE RADIO	31	30	30	31	33	34	
33	127/P/2002-R	RADIO PÓLNOC	33	33	33	33	33	33	
34	130/P/2002-R	Radio FAMA Sochaczew 94,9 FM	35	37	34	36	37	38	
35	132/P/2002-R	RADIO SUD	41	39	38	39	40	39	
36	133/P/2002-R	RMI FM	33	34	34	35	34	35	
37	134/P/2002-R	RADIO AFERA	34	34	35	36	36	37	
38	135/P/2002-R	PLANETA 101,3 FM	30	30	30	32	33	33	
39	136/P/2002-R	RADIO ELKA	35	38	39	37	35	40	
40	137/P/2002-R	RADIO PÓLNOC	33	33	33	33	33	33	
41	144/P/2002-R	RADIO 100	35	40	42	37	39	36	
42	145/P/2002-R	RADIO PARADA	33	34	34	33	36	35	
43	146/P/2003-R	RADIO PIOTRKÓW	35	35	35	35	35	35	
44	147/P/2003-R	RADIO PM	29	31	33	32	32	33	
45	150/P/2003-R	AKADEMICKIE RADIO INDEX	34	35	34	34	34	35	
46	151/P/2003-R	RADIO GNIEZNO	40	37	42	40	40	39	
47	152/P/2003-R	RADIO HIT	49	38	47	48	39	49	
48	153/P/2003-R	RADIO FAN	35	36	37	35	37	36	
49	157/P/2003-R	RADIO MAZURY	35	32	34	34	39	40	
50	158/P/2003-R	STUDENCKIE RADIO ŻAK POLITECHNIKI ŁÓDZKIEJ	37	35	44	41	45	38	
51	162/P/2003-R	RADIO PIEKARY	46	45	43	42	42	38	
52	163/P/2003-R	BON TON RADIO	39	39	39	39	39	39	
53	164/P/2003-R	RADIO BIESZCZADY	41	42	44	40	34	36	
54	167/P/2004-R	FAN FM ZAMOŚĆ	30	30	32	31	33	34	
55	168/P/2004-R	FAN FM	30	30	32	31	31	31	
56	172/P/2004-R	RADIO NAKŁO	38	33	37	33	34	34	
57	177/P/2004-R	RADIO JARD	50	50	50	50	50	50	
58	178/P/2004-R	RADIO BOGORIA	53	45	37	37	41	40	
59	179/P/2004-R	RADIO AS	34	36	33	33	34	34	
60	182/P/2004-R	RADIO RSC	39	36	37	39	39	43	
61	183/P/2004-R	RADIO BARTOSZYCE	49	51	38	50	46	40	
62	184/P/2004-R	RADIO ESKA NORD	37	38	35	38	41	37	
63	186/P/2004-R	RADIO CCM	31	33	32	32	34	35	
64	229/98-R	Radio TAK	32	30	31	31	34	33	
65	234/98-R	RMF CLASSIC - KRAKÓW	34	29	32	34	32	35	
66	255/2000-R	RADIO JARD II	50	50	50	50	50	50	
67	258/2000-R	RADIO UWM FM	33	32	32	34	34	33	
68	260/2001-R	TWOJE RADIO (Lipsko)	34	34	34	34	34	34	

II. Telewizja i radiofonia koncesjonowana

69	262/2001-R	TWOJE RADIO (Biłgoraj)	34	34	34	34	34	34
70	263/2001-R	TWOJE RADIO (Kluczbork)	34	34	34	34	34	34
71	264/2001-R	TWOJE RADIO (Iłża)	34	34	34	34	34	34
72	265/2001-R	TWOJE RADIO (Puławy)	34	34	34	34	34	34
73	266/2001-R	TWOJE RADIO (Włodawa)	34	34	34	34	34	34
74	271/2001-R	TWOJE RADIO (Bolesławiec)	34	34	34	34	34	34
75	272/2002-R	TWOJE RADIO (Ustka)	34	34	34	34	34	34
76	275/2002-R	TWOJE RADIO (Cmolas)	34	34	34	34	34	34
77	278/2002-R	PiN 102 FM - Pieniądz i Nowoczesność	30	30	31	29	30	29
78	295/2003-R	RADIO ELKA GŁOGÓW	35	38	34	37	34	39

W okresie styczeń-kwiecień niemal wszystkie stacje realizowały określone w ustawie udziały utworów słowno-muzycznych w języku polskim tj. osiągnęły wymagane minimum 30%. W większości tych programów udział ten kształtował się średnio na poziomie 31-39% (62 stacje), a w 9 stacjach (Radio W; Radio Ziemi Wieluńskiej; Akademickie Radio Centrum; Radio Gniezno; Radio Hit; Radio Piekary; Radio Bieszczady; Radio Bogoria; Radio Bartoszyce) był znacznie wyższy - średnio 40-47%. W Radiu Jard i Radiu Jard II utwory te stanowiły połowę utworów słowno-muzycznych nadawanych w programie. Najwyższy udział tych utworów był w programie Radia Opatów - wynosił średnio 72% od stycznia do kwietnia. Tylko w 3 programach udział utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim był w ciągu dwóch omawianych miesięcy nieznacznie niższy od wymaganego: Radio PM (styczeń - 29%), RMF Classic-Kraków (luty - 29%) i PiN 102 FM (kwiecień - 29%).

W III i IV kwartale 2004 roku minimalnego udziału w programie utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim nie osiągnęło 5 stacji: Radio PM (III kwartał - 32%), Radio Fan FM (III i IV kwartał - po 31%), Radio Sudety (III kwartał - 32%); RMF Classic-Kraków (III kwartał - 32%) i PiN 102 FM (III kwartał - 30%, IV kwartał - 29%).

Pozostałe 73 programy realizowały postanowienia art. 15 ust. 2. W kilku programach udział tego typu utworów był wyjątkowo wysoki. W 2 stacjach - Radio Jard i Radio Jard II, w dwóch omawianych kwartałach utwory wykonywane w języku polskim stanowiły połowę utworów słowno-muzycznych nadawanych w programie. Natomiast w Radiu Opatów udział tych utworów wynosił 88% w III kwartale i 83% w IV kwartale.

Z przedstawionych danych wynika, że niemalże wszyscy nadawcy radiowych programów koncesjonowanych realizują postanowienia zapisu art. 15 ust. 2. urt. Szczegółowe dane na ten temat zostały zamieszczone w tabeli poniżej:

Rodzaj programu	liczba analizowanych stacji	okres przed nowelizacją ustawy	liczba stacji nie realizujących zapisów ustawy	okres po nowelizacji ustawy	liczba stacji nie realizujących zapisów ustawy
		liczba stacji realizujących zapisy ustawy		liczba stacji realizujących zapisy ustawy	
ogólnopolskie	3	3	0	3	0
ponadregionalne	3	1	2	2	1
ZPR S.A i ESKA S.A.	28	28	0	17	11
AGORA	26	26	0	26	0
Ad Point	12	10 (2 stacji nie dotyczył ten okres sprawozdawczy)	0	12	0
Multimedia	5	3	2	3	2
Y-Radio	5	4	1	3	2

II. Telewizja i radiofonia koncesjonowana

Stacje kościelne i diecezjalne w tym: PLUS	21	21	0	6 w III kwartale; 21 w IV kwartale	15 w III kwartale, 0 w IV kwartale
Stacje kościelne i diecezjalne działające samodzielnie	24	24	0	23	1
Nadawcy koncesjonowanych programów radiowych działających samodzielnie	78	74 (1 stacji nie dotyczył ten okres sprawozdawczy)	3	73	5
SUMA	205	194	8	168	37

W okresie przed nowelizacją ustawy tj. od stycznia do kwietnia ub. roku tylko 8 nadawców nie realizowało obowiązku nadawania 30% utworów wykonywanych w języku polskim w miesięcznym czasie nadawania utworów słowno-muzycznych w programie. Gorzej radzili sobie nadawcy po zmianie przepisów art. 15 ust. 2. Z danych sprawozdawczych nadawców wynika, że w III i IV kwartale 2004 r. niższy od wymaganego udział utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim był w programach 37 nadawców (na 205 kontrolowanych).

III. ANALIZY PROBLEMOWE DOTYCZĄCE PUBLICZNYCH PROGRAMÓW RADIOWYCH I TELEWIZYJNYCH

1. AUDYCJE POŚWIĘCONE KULTURZE W PROGRAMACH TELEWIZJI PUBLICZNEJ

KRRiT badała w programach Telewizji Polskiej S.A. udział audycji popularyzujących kulturę, tj. audycje, w których prezentowane były w całości dzieła kultury (spektakle teatralne, dzieła filmowe, baletowe operowe i wykonania utworów muzycznych) oraz audycje, które zawierały informacje o wydarzeniach kulturalnych, przedstawiały opinie i komentarze dotyczące kultury oraz omawiały zjawiska, trendy, utwory i sylwetki twórców. Analizowano również miejsce tych audycji w programach TVP SA oraz częstotliwość i regularność, z jaką się w nich ukazywały. Podstawą analizy były układy ramowe Programu 1, Programu 2, TVP 3 Regionalnej oraz programy ramowe 12 oddziałów terenowych, obowiązujące od jesieni 2004 roku.

W wyniku analizy stwierdzono, że w programach Telewizja Polska SA nastąpił niewielki wzrost udziału audycji poświęconych kulturze w stosunku do udziału obserwowanego w 2003 roku. W Programie 1 był to wzrost o jeden punkt procentowy (4 nowe cykle, łącznie 14 cykli poświęconych kulturze), a w Programie 2 – o blisko 2 punkty procentowe (3 nowe cykle, łącznie 15 cykli poświęconych kulturze). Zaobserwowano też, że nadawca starał się przenieść audycje dotyczące problematyki kulturalnej do pasm o wyższej oglądalności. W wyniku tych działań widzowie Programu 1 mogli oglądać w godzinach wcześniejszych niż dotąd spektakle teatralne (z godziny 21:20 na 20:30), poznać poglądy i opinie o problemach kultury (z godziny 23:25 na 22:00) oraz wysłuchać recenzji dotyczących nowych pozycji książkowych (z godziny 23:25 na 22:00). Podobnie jak w latach ubiegłych, nie nadano w żadnym z programów cyklu audycji kształcących kompetencje widzów w zakresie odbioru dzieł kultury.

W Programie 1 nadawca przeznaczył 53,8 godziny w ciągu miesiąca na cykle poświęcone kulturze, tj. 9,7% miesięcznego czasu nadawania. Nadawano cykle audycji poświęcone prezentacji dzieł teatralnych i filmowych (*Teatr Telewizji, Kino Europy, Kino polskie - bliski plan, Leksykon kinomana, Uczta kinomana, Polskie lektury obowiązkowe*) oraz audycje zawierające informacje o wydarzeniach kulturalnych, relacje z ich przebiegu. Prezentowano także opinie i komentarze dotyczące zarówno wydarzeń kulturalnych jak i dzieł kultury, omawiano zjawiska, trendy, utwory i dokonania twórców (*Książka na jesień* oraz *Dobre książki, Raj, Parapet, Kiss... kulturalny informator subiektywny, Pegaz*). Na antenie Programu 1 obecne były również audycje omawiające nowe zjawiska w kulturze masowej i

III. Analizy problemowe dotyczące publicznych programów radiowych i telewizyjnych

elitarniej (*Rozmowy na czasie*). Prezentowano również repertuar teatrów operowych, wydarzeń festiwalowych oraz sylwetki najwybitniejszych artystów sceny operowej i baletowej (*Wokół wielkiej sceny*).

W Programie 2 nadawca przeznaczył 31,2 godziny na cykle poświęcone kulturze, tj. 6% miesięcznego czasu nadawania programu. Wyemitowano 3 nowe cykle audycji (*Wielcy rodacy, Kultura, Ale jazda!*), które nadawano w dwóch pasmach: w prime time i późnych godzinach wieczornych. Nadawano także cykle audycji poświęcone prezentacji dzieł kultury – filmowych, muzycznych, baletowych i teatralnych (*Kocham Kino, Wieczór artystyczny, Poranek muzyczny, Złota dwunastka baletu, Studio teatralne Dwójki*). Podobnie jak w Programie 1 *Dwójka* informowała aktualnych wydarzeniach kulturalnych, prezentowała sylwetki twórców i ich dokonania (*Wielcy rodacy, Kultura, Wieczór artystyczny, Telewizyjne wiadomości literackie, Ogród sztuk, Cafe kultura, Ale jazda!*). Przeznaczyła czas antenowy na audycje zawierające informacje o najciekawszych wydarzeniach muzycznych w kraju, relacje z ich przebiegu, rozmowy z artystami i opinie na temat współczesnego życia muzycznego (*Camerata*). Na antenie Programu 2 obecne były też cykliczne audycje poświęcone prezentacji wartościowych nowości książkowych oraz popularyzujące kulturę języka polskiego (*Lubię czytać, Ojczyzna polszczyzna*).

W paśmie wspólnym TVP 3 Regionalna na audycje o tematyce kulturalnej przeznaczono ok.12 godzin, tj. 2,6% miesięcznego czasu nadawania programu wspólnego.

Liczba godzin emisji audycji poświęconych kulturze i ich udział procentowy w programach regionalnych TVP zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Audycje o tematyce kulturalnej w programach ramowych TVP SA na jesień 2004		
Programy TVP SA	Czas emisji w miesiącu (w godz.)	Udział w miesięcznym czasie emisji programu (w %)
TVP 3 Regionalna (pasmo wspólne)	12	2,6
Razem oddziały terenowe TVP SA:	64,4	6
Białystok	12,5	15,2
Bydgoszcz	3	3,7
Gdańsk	2,3	2,8
Katowice	6	7,3
Kraków	3,1	3,7
Lublin	3,5	4,3
Łódź	3,1	3,8
Poznań	6,8	8,2
Rzeszów	5,3	6,4
Szczecin	2,8	3,4
Warszawa	7,3	8,9
Wrocław	8,7	11

W programie TVP 3 Regionalna, od jesieni 2004 roku, nadawano cykl prezentujący wykonania najpopularniejszych arii i piosenek (*Od arii do piosenki*) oraz relacje z festiwalu muzyki poważnej w Łańcucie i Międzynarodowego Festiwalu Hajnowskie Dni Muzyki Cerkiewnej. Nadawano także audycje poświęcone nowościom książkowym dla dorosłych i dzieci, kulturze w regionu (*Książki z górnej półki, Regiony Kultury, Książka Tygodnia, Książka dla malucha i Książka miesiąca*) oraz poświęconą historii Opery Narodowej w Warszawie (*Operowe opowieści*). W programie tym obecne były także prezentacje muzyki jazzowej i bluesowej.

W programach oddziałów terenowych TVP SA, audycje o tematyce kulturalnej zajmowały łącznie 64,4 godziny w miesiącu, co średnio dla każdego oddziału stanowi 5,3 godziny, tj. 6% miesięcznej emisji programu. Audycje te nadawane były z różną częstotliwością, najczęściej raz w tygodniu (łącznie 21 audycji), ale też raz lub dwa razy w miesiącu. Łącznie w 12 programach oddziałów terenowych TVP SA, nadano 59 cykli audycji poświęconych różnym dziedzinom kultury (muzyka poważna oraz popularna, film, teatr,

III. Analizy problemowe dotyczące publicznych programów radiowych i telewizyjnych

twórczość literacka, sztuki plastyczne, architektura). Audycje te realizowano w różnorodnych formach: magazyny, felietony, relacje, wywiady, recenzje, talk show. Większość z nich umieszczono w dobrym czasie antenowym (pasmo 16:30 – 21:30).

Podsumowując, podjęty przez telewizję publiczną wysiłek programowy – oceniany na podstawie jesiennego programu ramowego - na rzecz obecności w programie audycji poświęconych kulturze był niewielki, bowiem udział tego rodzaju audycji w stosunku do analogicznego okresu 2003 roku wzrósł minimalnie. Podobnie jak w programie nadawanym w 2003 roku również w roku ubiegłym nie nadawano audycji kształcących widzów w zakresie kompetencji odbioru dzieł kultury. Należy odnotować pozytywną zmianę wprowadzoną przez nadawcę, a mianowicie przesunięcie czasu emisji części tych audycji do prime time i pasm dobrej oglądalności.

2. PROBLEMATYKA DOTYCZĄCA REGIONU ORAZ UDZIAŁ WARSTWY SŁOWNEJ W PROGRAMACH REGIONALNYCH ROZGŁOŚNI RADIA PUBLICZNEGO

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji w uchwałach nr 398/2003 i 44/2004 określiła szczególne zadania regionalnej radiofonii publicznej. Oprócz zadań wynikających z art. 21 zobowiązano nadawców tych programów do realizacji tzw. misji regionalnej, czyli zaspokajania potrzeb mieszkańców regionu w zakresie informacji, edukacji, poradnictwa, kultury nauki, sportu i rekreacji. By zapewnić realizację tych obowiązków, KRRiT ustaliła, że w programach tych nie mniej niż 33% w dobowym czasie nadawania programu w godz. 5.00-1.00 zajmie warstwa słowna. Udział ten oznacza, że w ciągu doby, w wymienionej porze, rozgłośnie powinny nadawać nie mniej niż 6 godzin 36 minut audycji słownych. Ponadto KRRiT określiła, że nie mniej niż 28 godzin w tygodniu, w godzinach 5.00-1.00 powinna zajmować w tych programach problematyka dotycząca regionu.

Wymiar czasu, który rozgłośnie regionalne radia publicznego przeznaczyły w 2004 roku w swoich programach na audycje słowne przedstawia tabela poniżej.

Rozgłośnie regionalne radia publicznego	Udział słowa w programie odsetek dobowego czasu emisji, w porze 5.00-1.00
Białystok	66
Rzeszów	61,5
Kraków	60,5
Bydgoszcz (Radio Pik)	51
Opole	47,5
W-wa RDC	47,5
Katowice	46
Olsztyn	44
Zielona Góra (Radio Zachód)	43
Kielce	41,5
Poznań (Radio Merkury)	41
Wrocław	40,5
Szczecin	39
Gdańsk	37,5
Koszalin	37,5
Łódź	36
Lublin	35,5

III. Analizy problemowe dotyczące publicznych programów radiowych i telewizyjnych

Jak wynika z powyższego zestawienia wszystkie rozgłośnie realizowały postanowienia uchwały KRRiT w zakresie udziału w programie audycji słownych. Niektóre z nich znacznie przekraczały minimum określone w uchwałach KRRiT.

Największy udział audycji słownych w programie (dwukrotnie większy niż wymagany) miało Radio Białystok. Znacząco przekraczały minimalny próg rozgłośnie w: Rzeszowie (61,5%), Krakowie (60,5%), Bydgoszczy (51%), Opolu i Warszawie (po 47,5%) oraz w Katowicach (46%).

Najmniejszy udział audycji słownych – choć z zachowaniem minimum określonego przez KRRiT - miały w swoich programach rozgłośnie w: Szczecinie (39%), Gdańsku i Koszalinie (po 37,5%), Łodzi (36%) oraz Lublinie (35,5%).

W 2004 roku rozgłośnie regionalne łącznie nadawały średnio w tygodniu 684,4 godz. audycji o tematyce regionalnej.

Rodzaje audycji, w których obecna była **problematyka dotycząca regionu** oraz czas jaki jej poświęcono w 2004 roku w programach poszczególnych rozgłośniach regionalnych obrazuje tabela poniższej.

Rozgłośnie regionalne radia publicznego	Rodzaje audycji								
	Informacja	Publicystyka	Edukacja i poradnictwo	Religia	Literackie i formy udramatyzowane	Reportaż	Rozrywka	Sport	ŚREDNIO W TYGODNIU
	średnia liczba godzin w tygodniu w godz. 5.00-1.00								
Białystok	16,6	22,3	12,4	1,2	4,4	1,7	0,7	1,9	61,2
Bydgoszcz (Radio Pik)	13,5	13,9	14,3	0,3	0,2	0,9	2,0	4,4	49,5
Gdańsk	16,0	12,8	3,1	0,4	1,1	1,8	0,2	1,5	36,9
Katowice	13,3	16,2	9,9	1,2	0,5	0,8	0,4	3,8	46,1
Kielce	15,7	5,8	11,8	0,1	0,3	0,7	2,1	0,8	37,3
Koszalin	16,0	6,6	2,8	0,5	0,9	1,2	0,6	2,2	30,8
Kraków	6,6	24,4	13,9	0,2	0,2	1,2	0,7	6,6	53,8
Lublin	14,7	5,1	5,9	0,4	0,2	0,5	0,1	3,2	30,1
Łódź	7,4	8,2	0,5	0,5	0,2	2,5	0,5	2,6	22,4
Olsztyn	16,2	12,4	8,7	0,9	1,3	2,6	1,0	3,9	47,0
Opole	14,1	9,2	7,7	0,4	2,4	2,0	0,4	2,5	38,7
Poznań (Radio Merkur)	19,4	6,4	2,2	0,3	0,8	0,7	0,7	2,6	33,1
Rzeszów	16,3	28,8	9,8	0,7	0,2	1,2	0,2	5,4	62,6
Szczecin	8,3	11,9	6,0	0,8	0,4	0,6	0,1	2,6	30,7
W-wa RDC	16,3	2,4	5,9	0,3	0,2	0,7	0,1	1,5	27,4
Wrocław	23,0	2,7	3,0	0,0	0,02	0,3	1,5	7,8	38,3
Zielona Góra (Radio Zachód)	17,9	7,7	4,9	0,02	1,3	1,9	0,9	3,9	38,5
Razem	251,3	196,8	122,8	8,2	14,6	21,3	12,2	57,2	684,4

Najwięcej czasu w tygodniu na tematykę regionalną przeznaczyły rozgłośnie w: Rzeszowie (średnio 62,6 godziny w tygodniu), Białymstoku (61,2 godziny.) i Krakowie (53,8 godziny).

Poniżej wymaganego minimum (28 godzin w tygodniu) poświęcono tej problematyce w programach łódzkim (średnio 22,4 godziny) oraz warszawskim (średnio 27,4 godziny.).

W pozostałych rozgłośniach wymiar czasu poświęconego problematyce dotyczącej regionu wahał się między 49,5 a 46,1 godz. (Bydgoszcz, Olsztyn, Katowice) oraz między 38,7

III. Analizy problemowe dotyczące publicznych programów radiowych i telewizyjnych

---

a 30,1 godz. (rozgłoszenie w Opolu, Zielonej Górze, Wrocławiu, Kielcach, Gdańsku, Koszalinie, Poznaniu, Lublinie).

Problematyka regionalna obecna była w różnych rodzajach audycji: informacyjnych, publicystycznych, edukacyjno-poradniczych, religijnych, literackich i formach udramatyzowanych, reportażach, audycjach rozrywkowych oraz sportowych.

Najczęściej obecna była w audycjach informacyjnych (łącznie średnio 251,3 godziny w tygodniu) nadawanych przez Radio Wrocław (średnio 23 godziny w tygodniu) oraz Radio Merkury (19,4 godziny)

Drugim w kolejności rodzajem audycji, poprzez który realizowano tematykę dotyczącą regionu była publicystyka. Zajął ją łącznie we wszystkich programach średnio w tygodniu 196,8 godz. Największy jej udział był w programach rozgłoszeni: w Rzeszowie (28,8 godziny), Krakowie (24,4 godziny) i Białymstoku (22,3 godziny).

Znaczący udział miały także audycje edukacyjno-poradnicze o tematyce regionalnej. Zajął one łącznie w 17 programach średnio w tygodniu 122,8 godz. W największym wymiarze były one obecne w Radiu PiK (14,3 godziny), Radiu Kraków (13,9 godziny), Radiu Białystok (12,4 godziny) oraz Radiu Kielce (11,8 godziny).

Stosunkowo dużo czasu rozgłoszenie poświęciły audycjom sportowym dotyczącym wydarzeń w regionie – łącznie w tygodniu średnio 57,2 godz. Najwięcej czasu wypełniły one w programach: Radia Wrocław (średnio 7,8 godziny), Radia Kraków (6,6 godziny) oraz Radia Rzeszów (5,4 godziny).

Na emisję reportaży o tematyce regionalnej poświęcili łącznie średnio w tygodniu 21,3 godz. Najwięcej reportaży wyemitowano w rozgłoszeniach: olsztyńskiej (średnio 2,6 godz.), łódzkiej (2,5 godziny) oraz opolskiej (2 godziny).

W programach rozgłoszeni regionalnych niewielki udział miały audycje literackie poświęcone twórcom regionalnym lub prezentujące ich twórczość (łącznie średnio w tygodniu 14,6 godziny). Najwięcej czasu poświęcono im w rozgłoszeniach: białostockiej (4,4 godziny w tygodniu) i opolskiej (2,4 godziny).

Audycje rozrywkowe prezentujące dokonania twórców regionalnych w sferze kabaretowo-satyrycznej zajęły w rozgłoszeniach łącznie w tygodniu średnio 12,2 godziny. W największym wymiarze były one obecne na antenie PR Kielce (średnio 2,1 godziny) oraz Radia Pomorza i Kujaw (2 godziny).

We wszystkich rozgłoszeniach niewielki był udział w programach audycji dotyczących życia religijnego w regionie (łącznie średnio w tygodniu 8,2 godziny). W Radiu Wrocław w ogóle nie nadawano tego rodzaju audycji. Więcej niż 1 godzinę średnio w tygodniu na emisję tego rodzaju audycji przeznaczono w rozgłoszeniach białostockiej i katowickiej (po 1,2 godziny). Na pozostałych antenach zajęły one odpowiednio od 0,02 godziny (Radio Zachód) do 0,9 godziny (Radio Olsztyn).

Oprócz audycji słownych dotyczących problematyki dotyczącej regionu nadawcy emitowali także muzykę ludową regionu. Regionalny wymiar podkreślany był także w prezentacji muzyki poważnej, gdzie we wspólnie tworzonej przez rozgłoszenie audycji pokazywano co się dzieje w tym zakresie w poszczególnych regionach i nadawano koncerty z miejscowych filharmonii. Niejednokrotnie prezentowano także miejscowe zespoły muzyki rozrywkowej jako element współczesnej kultury tworzonej w regionie. Łącznie we wszystkich programach rozgłoszeni regionalnych te kategorie muzyki stanowiły około 5% rocznego czasu nadawania muzyki.

Czas poświęcony na emisję muzyki ludowej w poszczególnych rozgłoszeniach pokazuje tabela poniżej.

III. Analizy problemowe dotyczące publicznych programów radiowych i telewizyjnych

Rozgłoszenie regionalne Radia publicznego	Muzyka ludowa regionu (l. godz.)
Kielce	165
Rzeszów	148
Kraków	52
Koszalin	40
Katowice	35,2
Wrocław	35
Bydgoszcz (PiK)	32
Zielona Góra (Radio Zachód)	31,4
Olsztyn	26
Opole	21,4
Gdańsk	21
Białystok	20
W-wa RDC	6,5
Łódź	0
Poznań (Radio Merkury)	0
Szczecin	0
ŁĄCZNIE W ROZGŁOŚNIACH 633,5 godz.	

Regionalna muzyka ludowa najwięcej czasu zajęła w programach rozgłośni w Rzeszowie i Kielcach. Nie nadawały tego rodzaju muzyki rozgłoszenie w Poznaniu, Łodzi i Szczecinie.

3. PREFERENCJE I OCZEKIWANIA ODBIORCÓW POD ADRESEM RADIA I TELEWIZJI (OMÓWIENIE WYNIKÓW BADAŃ WYKONANYCH NA ZLECENIE KRRIT)

Przemiany kulturowe ostatnich dekad powodują, że w treściach nadawanych w mediach elektronicznych – najszerzej dostępnych, najbardziej podległych presji kultury masowej, nastawionych na najszerzego, także niewykształconego odbiorcę - dominują treści błahe i głównie rozrywkowe. Powstaje więc pytanie, czy istnieją jeszcze jakieś społeczne oczekiwania pod adresem treści w mediach wykraczające poza rozrywkę, sensację i szybką, krótką informację? Czy istnieje jakiś zrąb wyraźnie ukształtowanych przekonań normatywnych, że program radia i telewizji powinien dostarczać odbiorcom treści i wartości wykraczających poza wskazany wyżej zestaw? Czy istnieją społeczne oczekiwania pod adresem programów radia i telewizji i przekazywanych w nich treści? Czy i jak oczekiwania te – jeśli w ogóle istnieją – różnią się wobec mediów publicznych i prywatnych?

Pytanie to jest bardzo ważne dla opisu stanu przemian kulturowych we współczesnym społeczeństwie polskim. Jest też bardzo ważne dla Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, jako organu regulującego, ustalającego wymagania w zakresie w zawartości programów radia i telewizji, zarówno koncesjonowanych jak i, w pewnej przynajmniej mierze, mediów publicznych. Można by nawet rzec, że między Krajową Radą a częścią nadawców istnieje spór na temat tego, czego oczekują odbiorcy – np. w radiu lokalnym – czy chcą tylko dobrze sformatowanej, łatwej muzyki i jak najmniej słowa na antenie, czy też radio to powinno także – jak twierdzi (i zapisuje w koncesjach) regulator, czyli Krajowa Rada - dostarczać odbiorcom ważnych informacji lokalnych (wykraczających poza prognozę pogody na weekend...), integrować tę społeczność, a nawet – stwarzać płaszczyznę dla społecznej kontroli nad instytucjami życia publicznego i władzą samorządową? Kto w tym sporze ma

rację? I czy rację ma ustawodawca, zapisując w ustawie o radiofonii i telewizji, iż media publiczne mają do spełnienia szczególne zadania – czy też rację mają ci, którzy twierdzą, że media publiczne muszą konkurować z prywatnymi, a rugowanie poważniejszych treści z programów jest w kulturze masowej tendencją nieodwracalną, bo odbiorców i tak nic nie obchodzi poza sensacją?

Opis założeń i metody badawczej

Żeby uzyskać odpowiedzi na te pytania, Krajowa Rada – wypełniając swoje ustawowe zadania - zleciła przeprowadzenie badania dotyczącego oczekiwań i preferencji odbiorców pod adresem programów radia i telewizji – publicznych i koncesjonowanych. Było to pierwsze od wielu lat badanie na taką skalę, tj. na skalę ogólnopolską, na temat oczekiwań pod adresem tych mediów. Ze zrozumiałych względów nie mogło ono przynieść odpowiedzi na wszystkie szczegółowe pytania związane z tym tematem, zakres zagadnienia jest bowiem zbyt rozległy, a badanie (ankieta) nie mogło przekroczyć pewnych rozsądnych granic obszerności. Już jednak te rezultaty, które otrzymaliśmy, są bardzo ważne i optymistyczne. Pokazują bowiem, że wciąż istnieją w społeczeństwie polskim bardzo wyraźnie sformułowane (choć często nie zaspokajane przez nadawców) oczekiwania dotyczące treści tzw. poważnych w programach radia i telewizji, treści wchodzących w zakres szczególnych zadań mediów publicznych. Oczekiwania te, co samo w sobie jest bardzo interesujące, sformułowane są często nie tylko pod adresem mediów publicznych, ale także mediów prywatnych – czyli pod adresem mediów w ogóle.

Badanie przeprowadzono w marcu 2004 roku, na ogólnopolskiej, reprezentatywnej próbie ogółu mieszkańców Polski powyżej 15 roku życia, liczącej 1275 osób. Zrealizowano je metodą wywiadu na kwestionariuszu ankiety, zadając – oddzielnie - pytania o oczekiwania badanych pod adresem telewizji i o oczekiwania pod adresem radia.

Badaniem objęto ogół Polaków, tzn. zarówno osoby oglądające telewizję i słuchające radia, jak i nie korzystające z tych mediów. Czynnikiem ten – tzn. korzystanie lub niekorzystanie z radia i telewizji oraz częstość i intensywność kontaktu z tymi mediami w ciągu tygodnia (ta ostatnia mierzona ilością poświęcanego na ten kontakt czasu w ciągu dnia) posłużył do wyodrębnienia podgrup badanych różniących się stopniem znajomości tych mediów i związaną z tym „kompetencją odbiorczą”.

Podstawowe zagadnienie było w odniesieniu do telewizji i radia takie samo: ustalenie, czy i jakie mają odbiorcy oczekiwania normatywne, „powinnościowe”, pod ich adresem, w tym zwłaszcza jakie mają oczekiwania w odniesieniu do radia i telewizji publicznej. Chodziło o uzyskanie odpowiedzi na pytanie, czy są takie rodzaje audycji i takie treści, które zdaniem respondentów koniecznie powinny być nadawane w programach radia i telewizji, a jeśli tak – to jakie to są audycje i treści, oraz czy są takie audycje, które nie powinny się w tych programach znajdować. W celu uzyskania odpowiedzi na te pytania badanym przedstawiano listę zawierającą audycje reprezentujące trzy interesujące nas kategorie: po pierwsze, audycje realizujące szczególne zadania mediów publicznych (określone w art. 21 ust. 2), po wtóre, audycje uważane za typowe dla mediów prywatnych, wreszcie po trzecie takie, które zgodnie z ustawą o radiofonii i telewizji nie powinny być nadawane w ogóle (określone w art. 18). Lista audycji, nieco inna w odniesieniu do radia niż do telewizji, była taka sama dla telewizji publicznej, jak i dla prywatnej, i taka sama dla radia publicznego jak dla prywatnego. Chodziło bowiem o to, aby zbadać, czy i jakie są różnice opinii odbiorców na temat zadań mediów prywatnych w porównaniu z publicznymi.

Badanych proszono o odpowiedź, czy ich zdaniem wymienione na liście audycje powinny być nadawane czy też nie, bez względu na to, czy oni sami osobiście byliby

III. Analizy problemowe dotyczące publicznych programów radiowych i telewizyjnych

---

zainteresowani oglądaniem lub słuchaniem tych audycji - czyli bez względu na ich osobiste upodobania i preferencje w zakresie programów radia i telewizji. Formułując pytanie w ten sposób, uzyskiwano odpowiedź o oczekiwania, które nazwaliśmy normatywnymi – układem odniesienia dla nich były bowiem bez wątplenia wartości i normy społeczno-kulturowe uznawane przez badanych za ważne. Było to zarazem pośrednio pytanie o opinię badanych na temat społecznego znaczenia tych audycji. Stąd właśnie tak duża waga uzyskanych odpowiedzi. Badane osoby, wskazując w ankiecie, jakie treści i formy są ich zdaniem konieczne w programach radia i telewizji, a jakie powinny być wykluczone, przełożyły uznawane przez siebie wartości na program radia i telewizji, abstrahując od tego, co osobiście lubią oglądać.

Oprócz pytań o to, jakie audycje powinny być nadawane, także o osobiste preferencje badanych w zakresie programu radia i telewizji, czyli o to, jakie audycje szczególnie ich interesują, jakie szczególnie lubią oglądać. Preferencje, a ściślej – rzeczywiste wybory telewidzów i radiosłuchaczy są wprawdzie znane, dzięki systematycznym badaniom odbioru radia i telewizji (telemetria i badania audytorium radiowego). W badaniu chodziło jednak o to, by sprawdzić, czy i jak dalece – w odniesieniu do jakich segmentów programu - deklarowane przez badanych oczekiwania normatywne pod adresem programu radia i telewizji różnią się od ich osobistych upodobań w tym zakresie.

Uzyskane wyniki badań przedstawiają się następująco.

Częstość korzystania z telewizji i radia

Telewizja

Jedynie 3% badanych zadeklarowało, że nie ogląda telewizji (z braku dostępu lub z wyboru) – można więc powiedzieć, że korzystają z telewizji niemal wszyscy Polacy (97%). Zdecydowana większość (91%) ma z tym medium kontakt codzienny (78%) lub co najmniej kilka razy w tygodniu (13%). Większość badanych ogląda zarówno programy telewizji publicznej jak i koncesjonowanej. Średni czas oglądania telewizji wynosi, według deklaracji badanych, 3 godziny dziennie, przy czym połowa badanych przekracza tę średnią, czyli ogląda telewizję ponad 3 godziny na dobę. Badani w ogromnej większości mają więc z telewizją kontakt częsty i długi. Mają więc ukształtowane poglądy na temat programu. Na pytanie o powody, dla których oglądają telewizję, połowa (48%) badanych stwierdziła wprawdzie ogólnikowo, że ogląda ją „dla rozrywki i przyjemności”, „dla odpoczynku”, „z nudów” lub „z przyzwyczajenia”, zarazem jednak druga połowa ogląda telewizję by móc obejrzeć określone rodzaje audycji: najczęściej wiadomości i informacje (41%), film lub serial (18%), ale także audycje edukacyjne (5%), publicystykę (5%) i sport (4%), lub ogólnie: „ulubione audycje” (16%). Należy więc stwierdzić, że co najmniej połowa badanych korzystając z telewizji jest „zorientowana na program”, a nie tylko na „spędzenie czasu” przy telewizorze.

Radio

Z radia korzysta obecnie mniej osób niż z telewizji – 82% Polaków. Mniejszy jest też odsetek osób słuchających radia często (70%), czyli codziennie (58%) lub kilka razy w tygodniu (12%). Blisko jedna piąta badanych (18%) deklaruje, że w ogóle nie korzysta z radia – z powodu braku czasu, braku zainteresowania lub dlatego, że woli telewizję. Średni czas słuchania radia wynosi, jak wynika z deklaracji badanych, 2,6 godziny dziennie, a jedna trzecia badanych słucha radia powyżej 3 godzin na dobę. Bieżąca znajomość programów radiowych jest więc obecnie w Polsce nieco rzadsza niż programów telewizyjnych, niemniej w odniesieniu do radia także można powiedzieć, że większość badanych miała szansę

III. Analizy problemowe dotyczące publicznych programów radiowych i telewizyjnych

---

wyrobić sobie pogląd na temat tego medium. Podobnie jak w przypadku telewizji, większość badanych słucha radia dla konkretnych audycji: dla wiadomości i informacji (39%), dla innych audycji, np. edukacyjnych sportowych, religijnych (13%), jest więc zorientowana na program i określone treści. Blisko połowa badanych (46%) słucha radia dla muzyki, co może oznaczać zarówno zorientowanie „na program”, jak i na funkcję towarzyszącą radia.

Pogląd na zadania dotyczące telewizji publicznej oraz oczekiwania normatywne wobec tego medium

Badanie wykazało, że większość respondentów (59%) żywi przekonanie, że telewizja publiczna ma szczególne zadania wobec społeczeństwa i wobec widzów, inne niż telewizja prywatna, i że powinna wobec tego nadawać inny program niż te telewizje.

Pogląd taki wyrażany jest tym częściej, im wyższy jest poziom wykształcenia badanych osób (wyrażało go niespełna połowa - 47% osób z wykształceniem podstawowym, 56% - z zawodowym, 66% - ze średnim i aż trzy czwarte - 77% - osób z wyższym wykształceniem); tym częściej, im częściej badani oglądają telewizję (czyli im większą znajomością programu się legitymują), najczęściej przez osoby oglądające zarówno programy telewizji publicznej jak i stacji prywatnych (63%), stosunkowo najrzadziej zaś przez tych, którzy korzystają tylko z programów telewizji prywatnej (42%).

Oczekiwania co do programu telewizji publicznej, wyrażone w odpowiedzi na pytanie otwarte (czyli bez żadnych odpowiedzi danych do wyboru), koncentrowały się przede wszystkim na funkcji informacyjnej telewizji publicznej (powinna dostarczać informacji – 23% badanych), ze szczególnym podkreśleniem potrzeby rzetelności, bezstronności i obiektywizmu programu (16%), na edukacji i wychowaniu, w tym edukacji społeczno-historycznej i kształtowaniu patriotyzmu wśród odbiorców (21%), na potrzebie nadawania reportaży i innych audycji dokumentalnych poświęconych problemom naszego społeczeństwa (11%), audycji popularnonaukowych (7%), rzadziej – rozrywkowych (teleturnieje, muzyka – 6%) i filmów (4%). Jak z tego widać, w spontanicznych odpowiedziach odbiorcy podkreślali przede wszystkim funkcje i zadania informacyjno-edukacyjne telewizji publicznej, dostarczanie szerokiej i rzetelnej wiedzy o świecie, w tym – wiedzy o Polsce. W uzupełnieniu tych odpowiedzi, zapytani, czym konkretnie program telewizji publicznej powinien się różnić od telewizji prywatnej, badani oprócz podkreślenia ponownie potrzeby nadawania wcześniej wymienionych audycji wskazywali, że w programie tym powinno być mniej „programów komercyjnych” (10%) i mniej reklam (6%), niż w telewizji prywatnej. Wyrażone przekonania są generalnie zgodne z zadaniami telewizji publicznej sformułowanymi w ustawie o radiofonii i telewizji.

Warto dodać, że potrzeba rzetelnego i obiektywnego wypełniania przez telewizję publiczną jej funkcji informacyjnej była wskazywana równie często niezależnie od charakterystyki społeczno-demograficznej badanych – a więc równie często przez osoby w różnym wieku i o różnym poziomie wykształcenia, i niemal niezależnie od częstości oglądania telewizji. Świadczy to o tym, że przekonanie to jest szczególnie silnie zakorzenione i uznawane praktycznie przez wszystkich odbiorców. Potrzeba nadawania audycji z zakresu edukacji społeczno-historycznej i kształtowania patriotyzmu akcentowana była tym częściej, im wyższy był poziom wykształcenia badanych (30% wśród osób z wykształceniem podstawowym i 58% - z wyższym). Co ciekawe – opinia ta była natomiast niemal niezależna od wieku badanych; wymieniana była rzadziej jedynie wśród najstarszych słuchaczy, co może wiązać się z przeciętnie niższym poziomem wykształcenia w tej grupie.

Pogląd przeciwny, czyli przekonanie, że telewizja publiczna nie ma żadnych szczególnych zadań do spełnienia i może nadawać podobny program jak telewizje prywatne,

III. Analizy problemowe dotyczące publicznych programów radiowych i telewizyjnych

wyraziło nieco ponad jedna piąta ogółu badanych (22%). Pozostali (19%) nie mieli wyrobionego zdania na ten temat lub nie umieli udzielić odpowiedzi. Nawet jednak te osoby, które deklaratorywnie wyraziły przekonanie o braku szczególnej „misji” telewizji publicznej, poproszone o uzasadnienie tej opinii stwierdzały, że telewizja publiczna powinna być „mimo wszystko” bardziej rzetelna niż prywatna, nadawać więcej informacji i audycji edukacyjnych. W efekcie odsetek badanych, którzy konsekwentnie odmawiali telewizji publicznej jakichkolwiek swoistych zadań okazał się mniejszy niż w odpowiedzi deklaratorywnych - wyniósł 16%.

Chcąc poznać bardziej szczegółowo normatywne oczekiwania badanych w stosunku do zawartości programu telewizji publicznej, wszystkim respondentom, niezależnie od tego, jakiej udzielili odpowiedzi na wcześniejsze pytanie o szczególne zadania telewizji publicznej, przedstawiono listę 57 rodzajów audycji telewizyjnych, pytając przy każdym rodzaju, czy powinny być one nadawane w programie telewizji publicznej, niezależnie od tego, czy badani osobiście byliby zainteresowani oglądaniem tych audycji.

Przy każdym rodzaju audycji badani mieli do wyboru następujące warianty odpowiedzi: 1) te audycje powinny być nadawane (wybór bezwarunkowy); 2) te audycje powinny być nadawane, ale nie w porze największej oglądalności (wybór warunkowy); 3) to jest obojętne (nie ma znaczenia), czy te audycje będą nadawane, czy też nie (brak wyboru, uznanie względnej nieważności omawianych audycji z punktu widzenia zadań lub atrakcyjności programu); 4) takie audycje mogą być nadawane, ale nie w porze największej oglądalności (warunkowe przyzwoleństwo); 5) takie audycje nie powinny być w ogóle nadawane (odrzućcie). Wprowadzenie zróżnicowania zależnie od *prime time*, czyli bardzo ważnej zmiennej wpływającej na rzeczywistą budowę programu, miało ułatwić badanym wybór w sytuacji, gdyby chcieli tak właśnie zróżnicować swoją odpowiedź. Wyniki przedstawiono w tabeli 1 poniżej.

Tab. 1. Oczekiwania normatywne wobec programu telewizji publicznej

Proszę wskazać, jakie rodzaje audycji uważa Pan/Pani za ważne i potrzebne w programie telewizji publicznej, tzn. za takie, które telewizja publiczna powinna nadawać - nawet jeżeli Pan/Pani osobiście nie był(a)by zainteresowan(y/a) oglądaniem tego rodzaju audycji?					
Rodzaj audycji	powinny być nadawane	powinny być nadawane, ale nie w godzinach najwyższej oglądalności	to jest obojętne, czy będą nadawane czy też nie	mogą być nadawane, ale nie w godzinach najwyższej oglądalności	nie powinny być w ogóle nadawane
dzienniki i inne audycje informujące wyczerpująco o bieżących wydarzeniach w kraju i na świecie	88,1%	6,3%	4,3%	1,1%	0,2%
polskie komedie filmowe	80,5%	8,3%	6,6%	4,2%	0,5%
filmy przygodowe dla dzieci i młodzieży	78,2%	10,9%	6,7%	3,9%	0,3%
polskie filmy - dawne i współczesne	77,9%	9,0%	6,3%	5,5%	1,2%
dzienniki i inne audycje informacyjne lokalne i regionalne, wiadomości z Pana/Pani miasta, regionu	77,3%	12,6%	6,2%	3,5%	0,4%
audycje edukacyjne dla dzieci i młodzieży	75,6%	13,5%	6,6%	3,6%	0,7%
znane filmy zagraniczne	73,1%	9,3%	10,2%	6,3%	1,0%
audycje o historii i kulturze Polski	69,1%	14,7%	7,7%	7,4%	1,2%
kabarety i audycje satyryczne	69,1%	11,5%	10,8%	6,8%	1,9%
teleturnieje i gry z różnych dziedzin sprawdzające wiedzę uczestników	67,3%	13,0%	9,4%	8,5%	1,7%
audycje popularnonaukowe z różnych dziedzin nauki i techniki, filmy dokumentalne na te tematy itd.	66,6%	16,4%	9,4%	6,3%	1,3%
audycje poradnicze z udziałem specjalistów różnych dziedzin	65,6%	14,7%	8,9%	8,2%	2,6%
reportaże - dokumentujące różne zjawiska społeczne, obyczajowe, życie ludzi itp.	65,3%	16,0%	8,2%	9,4%	1,2%

III. Analizy problemowe dotyczące publicznych programów radiowych i telewizyjnych

filmy komediowe oraz tzw. filmy rodzinne z innych krajów	64,8%	10,9%	12,8%	9,3%	2,3%
audycje o historii i kulturze Europy i Świata	64,7%	15,3%	10,9%	7,5%	1,6%
transmisje ważnych zawodów sportowych różnych dziedzin	64,7%	11,4%	14,2%	6,3%	3,4%
filmy rysunkowe, kreskówki	64,4%	12,0%	15,1%	6,5%	2,0%
horror i thrillery, filmy grozy	64,0%	13,0%	10,5%	10,1%	2,5%
audycje oświatowe dla szkół (prelekcje, pokazy)	62,3%	17,9%	10,8%	7,3%	1,8%
audycje interwencyjne, pokazujące problemy społeczne, trudności, np. kłopoty z miejscowymi władzami	61,9%	14,7%	11,4%	9,4%	2,6%
transmisje koncertów znanych artystów rozrywkowych	60,6%	12,2%	13,4%	11,0%	2,8%
audycje pogłębiające świadomość narodową społeczeństwa, uczące patriotyzmu	58,8%	13,4%	15,6%	8,3%	3,8%
teatr telewizji	58,1%	11,0%	16,7%	7,8%	6,4%
bieżące informacje sportowe i omówienia różnych dyscyplin sportu	57,8%	11,9%	17,5%	9,1%	3,7%
dyskusje specjalistów na ważne dla społeczeństwa tematy polityczne, gospodarcze, społeczne	57,3%	17,5%	12,7%	9,5%	3,0%
polskie telenowele i seriale	57,2%	10,9%	14,3%	9,3%	8,3%
teleturnieje i gry zabawowe, zręcznościowe, rozrywkowe	56,5%	14,2%	15,2%	10,4%	3,8%
widowiska estradowe	55,9%	13,3%	17,0%	10,5%	3,2%
audycje informujące o bieżącej działalności rządu i Prezydenta	52,7%	15,3%	14,9%	9,9%	7,2%
audycje przedstawiające największe dawne dzieła polskiej kultury	52,7%	18,0%	13,9%	12,7%	2,7%
audycje tzw. uniwersytetu otwartego – uzupełniające wiedzę dla ludzi w różnym wieku i o różnym poziomie	52,2%	16,1%	17,4%	10,4%	3,9%
audycje przedstawiające największe współczesne dzieła polskiej kultury	51,7%	17,8%	17,2%	10,7%	2,5%
dyskusje polityków na ważne dla społeczeństwa tematy polityczne, gospodarcze, społeczne	51,5%	14,8%	15,0%	11,2%	7,5%
audycje z udziałem zwykłych ludzi, w których opowiadają o swoich kłopotach i problemach	50,8%	15,1%	14,2%	12,7%	7,2%
filmy sensacyjne, kryminalne, kino akcji, filmy policyjne, katastroficzne itp.	42,7%	15,8%	12,3%	21,0%	8,2%
audycje religijne	33,1%	15,1%	18,7%	17,5%	15,6%
audycje informujące o bieżącej działalności partii politycznych	32,2%	11,5%	25,5%	13,1%	17,8%
filmy s-f lub filmy fantasy	31,6%	11,5%	26,0%	16,9%	14,0%
telenowele i seriale zagraniczne	30,6%	8,7%	22,4%	14,4%	23,9%
koncerty muzyki poważnej, spektakle operowe, baletowe itp.	30,4%	15,7%	26,5%	15,4%	11,9%
dzienniki, reportaże, filmy dokumentalne, pokazujące z bliska i wyraźnie sceny przemocy, katastrofy,	30,1%	19,0%	7,2%	24,7%	19,0%
transmisje obrad Sejmu	28,3%	12,8%	21,6%	13,1%	24,2%
audycje pokazujące różne znane postaci „od kuchni” : ich życie prywatne, poglądy itp.,	27,6%	10,2%	26,6%	14,8%	20,9%
audycje o problemach mniejszości narodowych i etnicznych żyjących w polskim społeczeństwie	27,0%	13,9%	23,5%	19,9%	15,7%
transmisje obrad Senatu	21,7%	10,7%	21,7%	14,2%	31,7%
filmy psychologiczne, obyczajowe, pokazujące życie innych ludzi	18,5%	14,5%	14,0%	27,9%	25,2%
programy typu reality show (jak np. Big Brother, Bar czy Agent)	13,4%	6,3%	20,5%	11,4%	48,4%
filmy fabularne i seriale zawierające sceny brutalne, pokazujące przemoc fizyczną lub psychiczną	7,5%	9,1%	7,1%	27,4%	48,9%
audycje i filmy, w których zło nie jest potępione	7,4%	5,9%	8,7%	12,3%	65,7%

III. Analizy problemowe dotyczące publicznych programów radiowych i telewizyjnych

audycje i filmy zawierające sceny erotyczne, seks	6,9%	12,9%	13,2%	33,4%	33,5%
audycje przedstawiające tendencyjnie racje tylko jednej opcji politycznej	5,9%	2,0%	18,8%	6,5%	66,8%
audycje, w których uczestnicy narażeni są na ośmieszenie lub poniżenie	5,2%	2,7%	10,0%	7,9%	74,2%
audycje, w których prowadzący lub uczestnicy zachowują się w sposób arogancki, niekulturalny	5,0%	3,3%	9,3%	8,2%	74,3%
audycje i filmy w których obrażane są lub krytykowane przekonania religijne różnych ludzi	4,4%	4,7%	9,5%	6,3%	75,2%
audycje i filmy negatywne wobec jakiegś narodowości lub rasy	4,4%	3,6%	10,3%	6,2%	75,4%
audycje i filmy zawierające wulgarny język lub styl bycia	3,5%	4,8%	7,0%	13,8%	70,9%
audycje i filmy, w których pokazywane jest, jak dokonać jakiegoś przestępstwa	3,2%	2,8%	5,5%	7,3%	81,2%

W grupie audycji wybranych bezwarunkowo (czyli także w przypadku emisji w *prime time*) przez ponad dwie trzecie badanych jako audycje, które powinny być nadawane przez telewizję publiczną, znalazły się:

- dzienniki i inne audycje informujące wyczerpująco o bieżących wydarzeniach w kraju i na świecie, wskazane przez 88% badanych, oraz dzienniki i inne audycje informacyjne lokalne i regionalne, wiadomości z danego miasta, regionu (dotyczy programów rozgłośni regionalnych radia publicznego), wskazane przez 77% badanych,
- polskie filmy dawne i współczesne, polskie komedie filmowe, filmy przygodowe dla dzieci i młodzieży oraz znane filmy zagraniczne (73%-81%),
- audycje edukacyjne dla dzieci i młodzieży, audycje o historii i kulturze Polski, audycje popularnonaukowe z różnych dziedzin nauki i techniki, filmy dokumentalne na te tematy (69% - 76%),
- audycje poradnicze z udziałem specjalistów różnych dziedzin (66%).

Do drugiej grupy zaliczono audycje wybrane bezwarunkowo przez ponad połowę do dwóch trzecich badanych. Znalazły się tu:

- reportaże dokumentujące różne zjawiska społeczne, obyczajowe, życie ludzi itp., audycje interwencyjne, pokazujące problemy społeczne itd., dyskusje specjalistów na ważne dla społeczeństwa tematy polityczne, gospodarcze, społeczne (57%-65%),
- filmy komediowe oraz tzw. rodzinne obcej produkcji, kreskówki, horrory i thrillery (64%-65%),
- audycje o historii i kulturze Europy i świata, audycje oświatowe dla szkół, audycje pogłębiające świadomość narodową społeczeństwa, uczące patriotyzmu (59%-65%),
- kabarety i audycje satyryczne, teleturnieje i gry z różnych dziedzin sprawdzające wiedzę uczestników, transmisje koncertów, teleturnieje i gry zręcznościowe, widowiska estradowe (56%-69%),
- teatr telewizji (58%),
- sport (58%),
- polskie telenowele i seriale (57%),
- audycje polityczne (informujące o działalności rządu, Prezydenta, dyskusje polityków (52%-53%),
- audycje przedstawiające największe dzieła dawnej polskiej kultury, audycje tzw. uniwersytetu otwartego (52%-53%).

Następną kategorię tworzą audycje wskazane bezwarunkowo przez mniej niż połowę badanych. Jak widać w tabeli 1, należą tu zarówno audycje polityczne (w tym transmisje

III. Analizy problemowe dotyczące publicznych programów radiowych i telewizyjnych

obrad Sejmu i Senatu,), audycje dla mniejszości narodowych, koncerty muzyki poważnej, mniej popularne rodzaje filmów (np. s-f, fantazy, psychologiczne), jak i programy typu reality show oraz filmy zawierające sceny przemocy.

Ostatnią kategorię (zaznaczoną w tabeli czcionką kursywową) tworzą audycje, które zgodnie z art. 18 nie powinny być w ogóle nadawane w programach telewizji – takie jak np. audycje, w których uczestnicy są ośmieszani albo poniżani, audycje, w których obraża się uczucia religijne innych ludzi itp., lub które nie mogą być nadawane w tzw. czasie chronionym. Audycje te są odrzucane bezwarunkowo lub ze wskazaniem na dopuszczalną porę emisji przez ponad dwie trzecie badanych (66%-82%).

Odpowiedzi udzielone na pytanie o oczekiwania normatywne wobec programu telewizji publicznej wskazują wyraźnie, że badani w ogromnej większości przypadków są zdania, że audycje realizujące specjalne zadania telewizji publicznej (tzw. misję) powinny być w jej programach nadawane. Badani uważają także, że specjalnym zadaniem telewizji publicznej jest pokazywanie widzom filmów polskich, także tych rozrywkowych. Obok więc treści tzw. poważnych badani chcą, by telewizja publiczna prezentowała polską rozrywkę – filmy zagraniczne, nawet te uznane, wskazywane są przez mniejszy odsetek badanych. Należy podkreślić silny nacisk położony we wskazanych wyborach na funkcję informacyjną i edukacyjno-oświatową telewizji publicznej. Badani wybierali więc, jak widać, te rodzaje audycji, które wskazano w ustawie o radiofonii i telewizji jako szczególną misję telewizji publicznej.

Zarazem badani odrzucili też większością głosów audycje, których nadawanie jest w świetle art. 18 ustawy o radiofonii i telewizji niedopuszczalne oraz chcą ograniczenie emisji audycji, które mogą być nadawane jedynie w czasie chronionym.

Badanie dostarczyło także danych o oczekiwaniach normatywnych wobec programów telewizji prywatnych (koncesjonowanych). Okazuje się, że hierarchia audycji oczekiwanych w programach telewizji prywatnych jest bardzo podobna jak w stosunku do programów telewizji publicznej. Można więc stwierdzić, że – wbrew głosom niektórych nadawców – odbiorcy oczekują poważnych treści w programach telewizji w ogóle.

Podobnie jak w przypadku telewizji publicznej, zdecydowana większość badanych uważa że telewizja prywatna nie powinna nadawać audycji, których nadawanie w jakiegokolwiek telewizji wyklucza ustawa o radiofonii.

Porównując z kolei oczekiwania normatywne z preferencjami badanych, czyli z tym, jakie audycje osobiście lubią oglądać, okazało się, że w grupie audycji preferowanych przez przynajmniej połowę badanych znalazły się także audycje o charakterze misyjnym. Ponad połowa respondentów zadeklarowała preferencje wobec audycji informacyjnych, reportaży, audycji o historii i kulturze Polski, audycji o historii i kulturze Europy i świata, a także audycji interwencyjnych, pokazujących problemy społeczne.

Warto odnotować, że inne audycje misyjne również są preferowane przez relatywnie duży odsetek ankietowanych (ponad jedną trzecią): audycje popularnonaukowe z różnych dziedzin nauki i techniki i filmy dokumentalne na te tematy; dyskusje specjalistów oraz polityków na ważne dla społeczeństwa tematy polityczne, gospodarcze i społeczne; teatr telewizji; audycje edukacyjne dla dzieci i młodzieży; audycje przedstawiające największe dawne i współczesne dzieła polskiej kultury; audycje pogłębiające świadomość narodową społeczeństwa i uczące patriotyzmu; audycje informujące o bieżącej działalności rządu i Prezydenta. Wśród audycji misyjnych najmniejsze zainteresowanie badanych wzbudzają audycje o problemach mniejszości narodowych i etnicznych żyjących w polskim społeczeństwie, transmisje obrad Sejmu, transmisje obrad Senatu (wszystkie preferowane przez mniej niż 20% ankietowanych). Najrzadziej preferowane są audycje, których nadawanie

III. Analizy problemowe dotyczące publicznych programów radiowych i telewizyjnych

---

jest niezgodne z ustawą o radiofonii i telewizji. Preferencje wobec tego typu audycji ujawniło nie więcej niż 6% respondentów.

Pogląd na zadania dotyczące radia publicznego oraz oczekiwania normatywne wobec tego medium

Według 42% badanych radio publiczne ma szczególne zadania wobec społeczeństwa. Jedna czwarta badanych wyraziła przeciwny pogląd, natomiast blisko jedna trzecia badanych nie miała zdania na ten temat. Badani wskazywali na kilka typów audycji, które powinny być obecne w radiu publicznym: informacyjne, edukacyjne, kulturalne, reportaże i publicystyka. Respondenci wymieniali również ogólne cechy, jakimi powinno się charakteryzować radio publiczne: rzetelność i obiektywizm.

Uzyskano również informacje na temat normatywnych oczekiwań badanych pod adresem programów radia publicznego ogólnopolskiego i regionalnego oraz radia prywatnego ogólnopolskiego, co oznacza, że ustalono jakie typy audycji zdaniem badanych powinny być nadawane, a jakie nie powinny być nadawane w radiu publicznym ogólnopolskim i regionalnym oraz w radiu koncesjonowanym.

Audycje, wobec których najwięcej badanych uważa, że powinny być nadawane w ogólnopolskim radiu publicznym, to audycje informacyjne omawiające najważniejsze wydarzenia polityczne i społeczne w kraju i na świecie oraz reportaże. Pozostałymi typami audycji, których emisji w tym radiu oczekuje przynajmniej połowa respondentów, są audycje z udziałem słuchaczy; audycje poradnicze z różnych dziedzin; audycje dotyczące problemów i spraw lokalnych lub spraw regionu; audycje dla dzieci i młodzieży; audycje informacyjne omawiające wydarzenia polityczne i społeczne w sposób pogłębiony; słuchowiska oraz audycje przybliżające historię Polski. Około połowy badanych wyraziło oczekiwanie normatywne wobec audycji edukacyjnych, audycji pokazujących dorobek kultury polskiej, audycji popularyzujących naukę i technikę. Najrzadziej (poniżej jednej trzeciej respondentów) wyrażano oczekiwanie normatywne wobec audycji religijnych oraz audycji związanych z tzw. „kulturą wysoką”, tzn. omawiających wybitne osiągnięcia artystów zajmujących się muzyką poważną, operą, baletem, malarstwem lub rzeźbą; utworów muzyki poważnej oraz audycji przedstawiających muzykę ludową.

W przypadku radia prywatnego hierarchia oczekiwań była bardzo podobna, poza powieścią radiową, która była oczekiwana w radiu prywatnym znacznie rzadziej niż w publicznym. W przypadku publicznego radia regionalnego hierarchia oczekiwań była podobna jak wobec publicznego radia ogólnopolskiego. Z jednym wyjątkiem - w oczekiwaniach wobec radia regionalnego najczęściej oczekiwanymi pozycjami programu były audycje nie o tematyce ogólnej, lecz audycje dotyczące spraw regionu. Z kolei powieść radiowa – tak jak w przypadku radia prywatnego – w radiu regionalnym była rzadziej oczekiwana niż w radiu ogólnopolskim.

Przeprowadzono również podział badanych na cztery grupy: oczekujących wszystkich rodzajów audycji w równym stopniu (około jednej czwartej badanych), oczekujących przede wszystkim informacji i rozrywki; a nie audycji związanych z kulturą wysoką (około jednej czwartej badanych); oczekujących w niemal wyłącznie audycji informacyjnych (około jednej trzeciej badanych); oraz nie wyrażających żadnych oczekiwań normatywnych (około jednej piątej badanych).

Zbadano także oczekiwania i preferencje wobec koncesjonowanych programów radiowych nadających programy o zasięgu lokalnym. Blisko połowa badanych zadeklarowała, że przynajmniej sporadycznie słucha radia lokalnego, zaś 41% poprawnie określiło nadawcę

III. Analizy problemowe dotyczące publicznych programów radiowych i telewizyjnych

---

programu lokalnego. W radiu lokalnym badani słuchają głównie muzyki, ale również znaczny odsetek badanych słucha informacji lokalnych oraz ogólnopolskich.

Ponad cztery piąte badanych oczekuje nadawania w radiu lokalnym, oprócz muzyki także i słowa. Taki sam odsetek badanych uważa, że w radiu lokalnym powinny być nadawane audycje dotyczące danej miejscowości lub regionu. Najbardziej preferowane rodzaje audycji w radiu lokalnym to lokalne serwisy informacyjne; informacje użyteczne lokalne; reportaże na temat problemów miasta lub regionu; informacje o lokalnych wydarzeniach nadawane poza dziennikami; publicystyka na temat problemów lokalnych. W odniesieniu do muzyki w programach badani oczekują przede wszystkim muzyki rozrywkowej oraz tanecznej, ale wskazywano również muzykę poważną i jazz.

Zmierzono również preferencje badanych w stosunku do istnienia na rynku i możliwości odbierania przez słuchaczy programów radiowych o charakterze wyspecjalizowanym - tematycznym, tzn. programów nadających audycje poświęcone jednej wybranej dziedzinie życia. Jedna trzecia badanych jest zainteresowana programem radia tematycznego, w tym jedna dziesiąta (ogółu badanych) wyraża zdecydowane zainteresowanie. Najczęściej wymieniana tematyka takiego radia to medycyna i zdrowie oraz porady prawne i finansowe.

Reasumując, uzyskane wyniki badania świadczą, najogólniej biorąc, o zgodności oczekiwań i opinii społecznych dotyczących programów radia i telewizji, w tym zwłaszcza radia i telewizji publicznych, z rozstrzygnięciami ustawowymi oraz przyjętymi przez Krajową Radę Radiofonii i Telewizji.

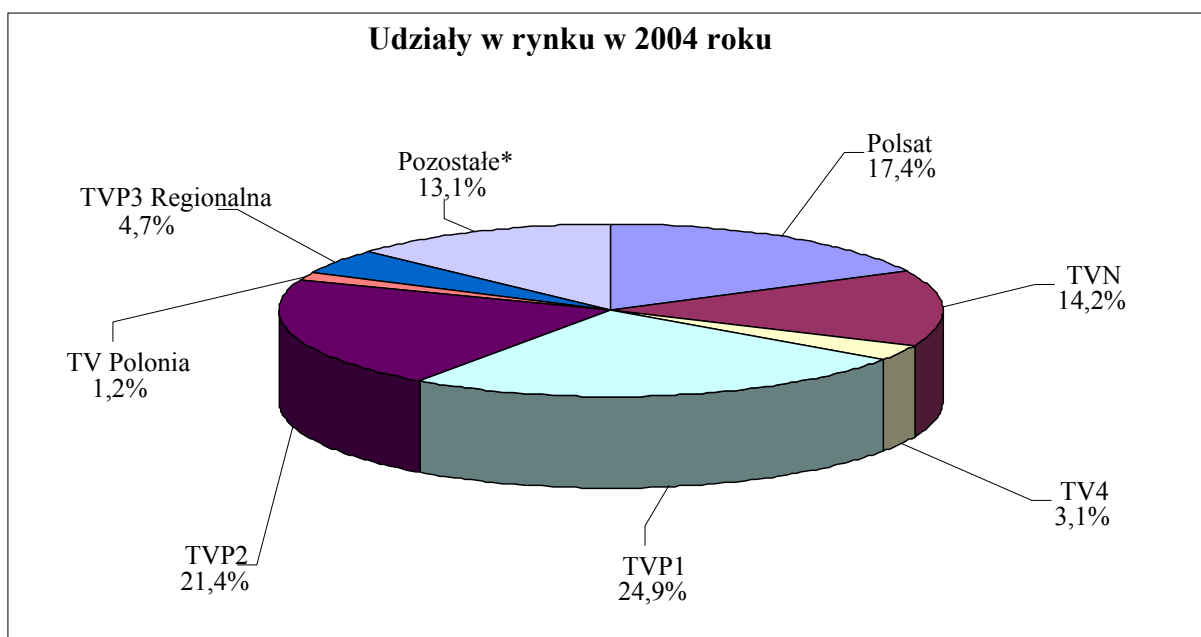
Należy zauważyć przy tym, że częstsze były oczekiwania normatywne wobec telewizji publicznej (59% badanych) niż wobec publicznego radia (42%). Zapewne podyktowane jest to tym, że z radia korzysta mniejszy odsetek odbiorców niż z telewizji.

IV. WIDOWNIA TELEWIZYJNA I AUDYTORIUM RADIA

1. WIDOWNIA TELEWIZYJNA¹

Najchętniej oglądanym programem telewizyjnym w 2004 roku był Program 1 TVP S A. Następne w kolejności były Program 2 TVP SA i Polsat, a na czwartym miejscu był TVN. Pozostałe programy rozpowszechniane drogą naziemną osiągnęły zdecydowanie niższy udział w rynku. Szczegółowe dane przedstawia wykres poniżej.

* W tej kategorii mieszczą się telewizyjne stacje satelitarne (z wyłączeniem TV Polonia), kablowe oraz stacje lokalne rozpowszechniające programy drogą naziemną

Telewizja publiczna

Program 1 TVP SA

Udział Programu 1 TVP SA w ogólnym czasie oglądania telewizji w 2004 roku zmniejszył się w stosunku do roku ubiegłego (2003 rok - 26,5%; 2004 rok- 24,9%). Średnio

¹ Na podstawie badania TNS OBOP na reprezentatywnej próbie ludności Polski pow. 4 roku życia

Program 1 TVP oglądało prawie 59% Polaków² (w 2003 roku 60%), poświęcając mu ponad 80 min. dziennie³ (86 min.). Czas ten był zbliżony do 2003 roku. Zmniejszenie udziału oraz wielkości widowni nie wpłynęło jednak na pozycję Programu 1 TVP SA na rynku. Nadal jest on najchętniej oglądanym przez programem w Polsce.

Wśród widzów Programu 1 TVP 30% stanowiły osoby z wykształceniem podstawowym, tyle samo z wykształceniem zawodowym i średnim, zaś widzowie z wykształceniem wyższym stanowili 10%.

Głównie oglądały ten program osoby po 45 roku życia – 60%.⁴ Widzowie młodszy, tj. między 25-35 lat stanowili jedną czwartą osób oglądających program, a widzowie najmłodszy (między 4 a 16 rokiem życia) - 10%. Najmniej liczną grupą wiekową, niespełna 7%, była młodzież - w wieku 16-24 lata.

Program 2 TVP SA

W 2004 roku zarówno udział w rynku jak i wielkość widowni Programu 2 były zbliżone do osiągniętych w 2003 roku. Udział w rynku w roku ubiegłym wyniósł 21,4 % (czyli dokładnie tyle co w 2003 roku). Natomiast minimalnie zmniejszyła się grupa widzów programu: w 2003 roku było to 55,2%, a w 2004 roku 54,5%. Nadal jednak widzowie poświęcali na oglądanie programu tyle czasu ile w 2003 roku - około 79 minut.

Struktura widowni tego programu pod względem wykształcenia i wieku kształtowała się następująco: wykształcenie średnie i zawodowe po 30%, podstawowe 29 %, a wyższe 10%.

Podobnie jak w Programie 1 TVP widzami tego programu były przede wszystkim osoby starsze i w średnim wieku: prawie 60% to osoby, które ukończyły 45 rok życia. Co piąty widz to osoba pow. 65 roku życia. Grupa wiekowa 25-44 lat stanowiła 27% oglądających ten program. Młodzież (16-24 lata) stanowiła 7% widzów i tyle samo dzieci poniżej 16 roku życia.

TVP 3 Regionalna

W 2004 roku udział TVP 3 Regionalna w rynku wyniósł 4,7 %, czyli o 0,6% mniej niż w 2003 roku. Zmniejszyła się też widownia tego programu. W analizowanym okresie TVP 3 Regionalna oglądało 24,7% Polaków, podczas gdy w 2003 roku było ich więcej - 25,6%. Minimalnie skrócił się czas jaki poświęcili widzowie na oglądanie tego programu, z 42 minut do 38 minut.

Z analizy struktury wykształcenia widzów TVP 3 Regionalnej wynika, że najliczniejszą grupą widzów były osoby z wykształceniem zawodowym (34%) i średnim (31%). Jedna czwarta miała wykształcenie podstawowe, a co dziesiąta wyższe. TVP 3 Regionalna oglądana była przede wszystkim przez osoby starsze i w średnim wieku. Jedną czwartą stanowiły osoby powyżej 65 roku życia, 45% widzowie między 45 a 64 rokiem życia, grupa 25-44 lata to 35% widzów. Osoby poniżej 24 roku życia to tylko 10% widzów, z czego połowę stanowiły dzieci między 4 a 15 rokiem życia.

² RCH%- odsetek osób, które oglądały dany program przez co najmniej trzy minuty. Osoba, która oglądała program dłużej jest wliczana tylko raz.

³ ATS- średni czas oglądania wyrażony w minutach przez widza tej stacji

⁴ ADH% - to % wybranej grupy docelowej w stosunku do całkowitej widowni danego programu

TV Polonia

Udział TV Polonia w ogólnym czasie oglądania telewizji w 2004 roku był niewielki. Wyniósł 1,2% i był zbliżony do osiągniętego w 2003 roku. Natomiast wielkość widowni zmniejszyła się z 8,7% do 8,1%.

Nie uległ zmianie, w stosunku do 2003 roku, czas jaki poświęcał widz temu programowi - około 30 minut w ciągu doby.

Wśród widzów TV Polonia 37% posiadało wykształcenie średnie, a 33% zawodowe. Znacznie mniejszą grupę stanowiły osoby z wykształceniem podstawowym (16%). Wykształcenie wyższe miało 13% oglądających. Podobnie jak Programy 1 i 2 również TV Polonia oglądały głównie osoby powyżej 55 roku życia - 30% widzów. Jedną czwartą jego odbiorców stanowiły osoby między 45 a 54 lat, a młodsze (między 25 a 34 rokiem życia) - 13%. Najmniejszą grupą widzów TV Polonia była młodzież (grupa 16-24 lata) - 7% i dzieci (grupa 4-15 lat) - 5%.

Telewizja koncesjonowana – programy o największym udziale w rynku telewizyjnym

Polsat

W 2004 roku udział w rynku programu Polsat wyniósł 17,4%, czyli dokładnie tyle co w 2003 roku. Średnio w ciągu roku program ten oglądało 47,9% populacji. Oznacza to zmniejszenie w stosunku do 2003 roku o około 1,5%. Na niezmiennym poziomie pozostał czas oglądania programu - około 73 minuty w ciągu doby.

Prawie jedna trzecia osób oglądających Polsat miała wykształcenie podstawowe. Niewiele mniej (32%) legitymowało się wykształceniem zawodowym, a co czwarty miał wykształcenie średnie. Tylko niespełna 7% wśród oglądających ten program stanowiły osoby z wykształceniem wyższym.

Widzami Polsatu były przede wszystkim osoby młode i w średnim wieku. Prawie 29 % to osoby, które nie ukończyły 24 roku życia, w tym 15% to dzieci (grupa 4-15 lat). Natomiast 34% oglądających to osoby w średnim wieku (grupa 25-44 lata). Osoby starsze (powyżej 55 roku życia) stanowiły jedną piątą widzów Polsatu.

TVN

W 2004 roku TVN uzyskał 14,2% udziału w rynku. Stacja ta zyskała w stosunku do 2003 roku około 1% udziału. Zwiększyła się również widownia tego programu. TVN w analizowanym okresie oglądało około 35,8 % Polaków, w 2003 roku – 35,2%. Średnio widz poświęcał na oglądanie TVN około 80 min. w ciągu doby. W 2003 roku czas ten był podobny i wynosił 77 min.

Wśród osób oglądających TVN wykształcenie zawodowe posiadało 32%, tyle samo stanowili widzowie z wykształceniem średnim. Wykształcenie podstawowe miało 27% oglądających ten program, a niespełna 8% osoby z wykształceniem wyższym.

Widownia TVN pod względem wieku była zróżnicowana. Osoby, które ukończyły 65 lat stanowiły 12% widzów; w grupach wiekowych 45-64 lata i 25-44 lata było po 33% oglądających. Młodszy, tj. poniżej 24 roku życia oraz dzieci stanowili 23% widzów tego programu.

TV 4

W 2004 roku TV 4 przypadło 3,1% udziału w rynku, czyli o 1% mniej niż w 2003 roku (4,1%). W analizowanym okresie program ten oglądało 16% populacji. Oznacza to spadek w stosunku do 2003 roku o około 2,2%. Średnio widz TV 4 poświęcał na oglądanie tego programu 39 minut w ciągu doby, tj. o 7 minut mniej niż w 2003 roku.

Wśród widzów TV 4 najliczniejszą grupę reprezentowały osoby posiadające wykształcenie zawodowe - 32%. Nieco mniejszą grupą były osoby z wykształceniem średnim - około 30%. Wykształcenie podstawowe miało 28%. Pozostali tj. około 8% osób oglądających ten program posiadało wykształcenie wyższe. Z analizy struktury wieku widzów TV 4 wynika, że najliczniejszą grupą widzów były osoby w wieku 35-44 i 45-55 lat. Stanowiły one łącznie około 40% wszystkich oglądających TV4. Osoby młode (między 25-34 rokiem życia) stanowiły 15% widowni, a najmłodszy (którzy nie ukończyli 24 roku życia) to ponad jedna piąta widzów tego programu. Liczną była grupa osób starszych (po 55 roku życia), bowiem wynosiła 23%.

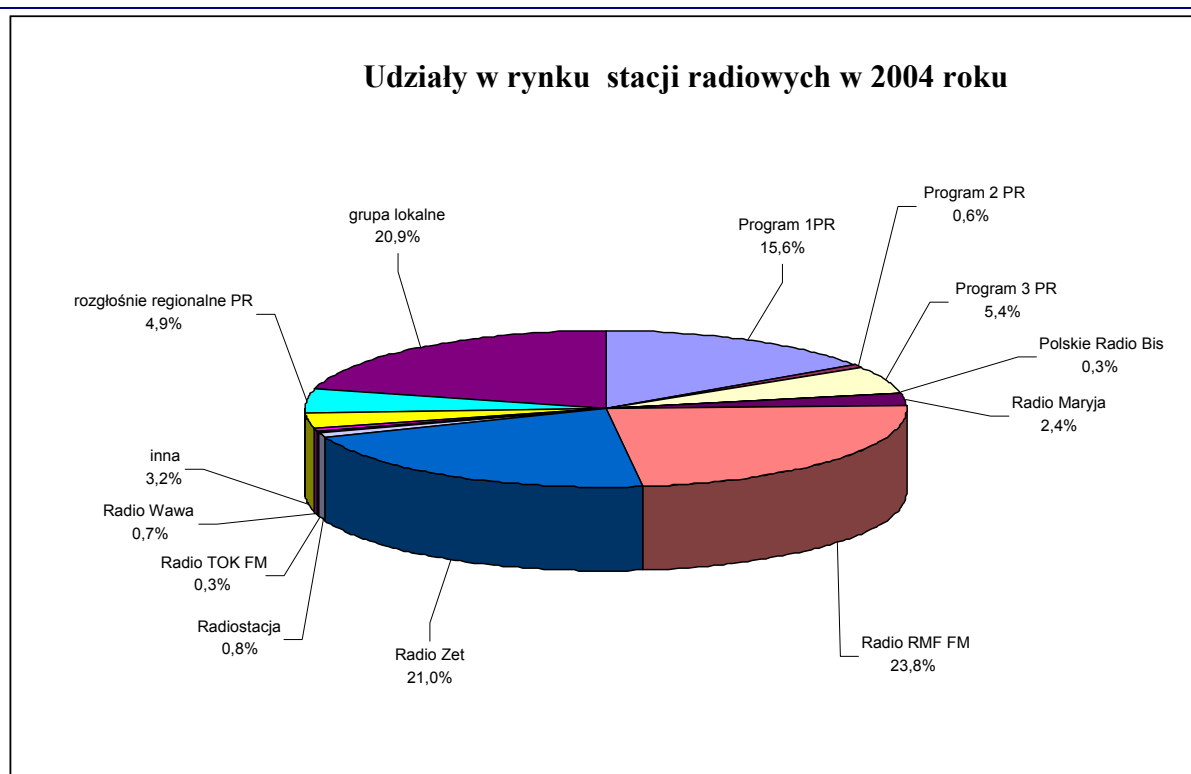
Podsumowując, wśród analizowanych programów telewizyjnych w 2004 roku powiększył udział w rynku jedynie program TVN. Pozostałe programy utrzymały pozycję z 2003 r. (Polsat, Program 2 TVP SA, TV Polonia), bądź nieznacznie zmniejszył się ich udział w rynku (Program 1 TVP SA, TV 3 Regionalna, TV 4).

Analiza struktury widowni pod względem wieku wskazuje na wyraźny podział widowni: programy koncesjonowane oglądane są głównie przez osoby młode lub w średnim wieku, natomiast programy telewizji publicznej - przez osoby starsze. Analizując strukturę wykształcenia osób oglądających omawiane programy, widać że w grupie widzów telewizji publicznej był wyższy wskaźnik osób z wyższym wykształceniem niż w programach koncesjonowanych.

2. WIELKOŚĆ AUDYTORIUM RADIOWEGO

W 2004 roku średni udział w rynku stacji publicznych wyniósł 26,7%, natomiast stacjom koncesjonowanym przypadło 69,8% rynku. W stosunku do ubiegłego roku straciły stacje publiczne (w 2003 roku ich udział w rynku wynosił 27,8%) na rzecz stacji koncesjonowanych (rok temu osiągnęły udział na poziomie 69%).

Dla stacji publicznych lepsza okazała się druga połowa roku: w pierwszej połowie roku przypadło im 26,2%, natomiast w drugiej połowie udział ten wzrósł do poziomu 27,3%. W przypadku stacji koncesjonowanych sytuacja przedstawiała się odwrotnie, większy udział w rynku przypadł im w pierwszej połowie roku (70,7%), w drugiej natomiast nieznacznie spadł (69%).

* kategorie „inna” oznacza, że ankietowany deklarował fakt słuchania radia, ale nie potrafił wskazać nazwy stacji której słuchał

Wielkość i struktura demograficzna audytorium programów publicznych (wiek i wykształcenie)

A. Polskie Radio SA

Program 1 PR SA

Zarówno w pierwszej jak i drugiej połowie 2004 roku Programowi 1 przypadło ok. 15,6% udziału w rynku, czyli mniej niż w analogicznych okresach 2003 roku, kiedy wynosił 16,1%. Zmniejszyło się również audytorium stacji. W pierwszej połowie 2004 roku Programu 1 słuchało średnio 17,1% Polaków (rok wcześniej w tym okresie słuchacze stanowili 18% ogółu mieszkańców Polski), w drugiej połowie roku średni zasięg dzienny wyniósł 17,2% (czyli również mniej niż w analogicznym okresie poprzedniego roku - 17,5%).

Nieznacznie natomiast wydłużył się w 2004 roku czas jaki słuchacze przeznaczali na słuchanie publicznej *Jedynki*. Zarówno w pierwszej jak i drugiej połowie 2004 roku średnio dziennie słuchacz Programu 1 poświęcał na słuchanie tego programu ok. 3 godzin 35 minut w ciągu dnia (rok wcześniej w pierwszej połowie 2003 roku było to 3 godziny 24 minuty, w drugiej natomiast 3 godziny 32 minuty).

Z analizy audytorium pod kątem poziomu wykształcenia wynika, że zarówno w pierwszej jak i w drugiej połowie 2004 roku największą popularnością cieszył się Program 1 wśród osób z wykształceniem wyższym⁵ (co piąta osoba deklarowała, że słucha *Jedynki*)⁶ i

⁵ Średni zasięg dzienny w tej grupie badanych. Poziom wykształcenia czterech kategoriach: podstawowe, zasadnicze zawodowe, średnie, wyższe.

średnim (tu odsetek słuchaczy stanowił ponad 18%), najmniejszym wśród osób z wykształceniem zawodowym (16%) i podstawowym (13%). Jeśli idzie o wiek, to odbiorcami Programu 1 były głównie osoby starsze⁷ (w grupie wiekowej 60-75 lat stanowili około 40%), znacznie rzadziej osoby w średnim wieku (40-49 lat stanowili oni 17%). W grupie 30-39 lat słuchaczem Programu 1 był co dziesiąty Polak, a w grupie najmłodszych badanych tj. między 15 a 19 rokiem życia 4% deklaroowało, że słucha *Jedynki*. W 2004 roku widoczna była następująca tendencja: im młodsza grupa wiekowa tym, mniejsze zainteresowanie ofertą programową *Jedynki*.

Program 2 PR SA

W pierwszej połowie 2004 roku Programowi 2 przypadło 0,6% udziału w rynku (rok wcześniej wynosił on 0,8%), w drugiej połowie roku nieznacznie się zmniejszył - 0,6% (utrzymał poziom uzyskany w analogicznym okresie 2003).

Programem 2 w 2004 r. był zainteresowany, podobnie jak przed rokiem, co setny Polak. Średni zasięg dzienny *Dwójki* wyniósł w badanym roku 1,2%, czyli podobny jak w 2003 roku -1,3%.

Średni czas jaki przeznaczali w 2004 roku słuchacze na słuchanie tego programu był zbliżony do czasu w 2003 roku. W pierwszej połowie 2004 roku wynosił on 2 godziny 4 minuty (rok wcześniej było to 2 godziny 7 minut.), w drugiej połowie 1 godzina 54 minuty. (w 2003 roku było to 1 godzina 56 minut).

W 2004 roku najchętniej Programu 2 słuchały osoby z wykształceniem wyższym (odsetek słuchaczy w tej grupie wynosił około 2%) i średnim (1,2%). Rzadziej słuchały Programu 2 osoby z wykształceniem zawodowym i podstawowym - tylko niespełna co setny. Program 2 najbardziej okazał się atrakcyjny - podobnie jak w poprzednich badanych okresach - dla najstarszych Polaków. Największy odsetek słuchaczy *Dwójki* stanowiły osoby w grupie wiekowej 60-69 lat (w pierwszej połowie 2004 roku było to 3,1% a w drugiej nieco mniej bo 2,1%) oraz w grupach 70-75 lat i 50-59 (słuchacze stanowili około 2%). Najmniejszą popularnością cieszył się ten program wśród najmłodszych Polaków: w grupie wiekowej 20-29 lat wskaźnik zainteresowania wynosił 0,5%, a wśród najmłodszych 15-19 lat tylko 0,2% w pierwszym półroczu 2004 roku i 0,4% w drugiej połowie roku.

Program 3 PR SA

Dla Programu 3 znacznie lepsza okazała się druga połowa 2004 roku. W pierwszym półroczu Programowi 3 przypadło 5,2% udziału w rynku (rok wcześniej było to 5,5%), zaś w drugiej udział nieznacznie się zwiększył - 5,7% (w analogicznym okresie 2003 roku wynosił on 5,2%). Podobnie wygląda również rozkład popularności stacji. W pierwszej połowie 2004 roku *Trójki* słuchało 6,4% Polaków (w tym okresie w 2003 roku słuchacze stanowili 7%), w drugiej połowie popularność stacji była większa, bo słuchało jej 7% (rok wcześniej 6,4%).

W 2004 roku, zarówno w pierwszym jak i drugim półroczu, słuchacze poświęcili więcej czasu niż w 2003 roku na słuchanie Programu 3. Średnio dziennie w pierwszej i drugiej połowie 2004 roku każdy słuchacz poświęcał *Trójce* 3 godz. 12 min. w ciągu dnia (rok wcześniej w I połowie roku było to niespełna 3 godziny, a w drugiej - 3 godziny 4 minuty).

⁶ Jeżeli średnie wartości dla pierwszego i drugiego półroczu były zbliżone podawana w nawiasie wielkość zasięgu dziennego dotyczy obu tych okresów, w przypadku różnic podawane są dane opisujące osobno pierwszą i drugą połowę roku.

⁷ Analizowane grupy wiekowe: 15-19, 20-29, 30-39, 40-49, 50-59, 60-69, 70-75 lat.

Z analizy struktury wykształcenia słuchaczy wynika, że największym zainteresowaniem w minionym roku Program 3 cieszył się wśród osób z wykształceniem wyższym. Odsetek słuchaczy w tej grupie wynosił około 18%. Osoby z wykształceniem średnim już znacznie rzadziej słuchały tego programu - 7%. Sporadycznie słuchały *Trójki* osoby z wykształceniem zawodowym i podstawowym - nieco ponad 2%.

Słuchaczami Programu 3 były przede wszystkim osoby w średnim wieku. Najwyższy odsetek słuchaczy występował w grupach wiekowych 30-39 i 40-49 lat - ok. 8%. Nieco rzadziej słuchały tego programu osoby w grupach wiekowych 20-29 oraz 50-59 lat - w każdej z tych grup stanowili w pierwszej połowie 2004 roku ponad 6%, w drugiej zaś około 8%. Najmniejszym zainteresowaniem cieszył się ten program wśród najmłodszych i najstarszych Polaków. W grupie 15-19 lat i 70-75 lat osoby słuchające *Trójki* stanowiły około 4%.

Polskie Radio Bis

Udział w rynku Radia Bis w pierwszej połowie roku wyniósł 0,2% (w 2003 roku był taki sam), w drugiej połowie nieznacznie się zwiększył - 0,3% (podobnie jak w analogicznym okresie 2003 roku).

W porównaniu z 2003 rokiem nieznacznie również wzrosło audytorium Radia Bis. W pierwszej połowie 2004 roku 0,5% Polaków deklaroowało, że słucha tego programu (w 2003 roku 0,4%), a w drugiej - 0,7% (rok wcześniej w tym czasie było to 0,8%).

W pierwszej połowie 2004 roku słuchacz poświęcał na słuchanie Radia Bis średnio dziennie 1 godzinę 46 minut (czyli o 8 minut więcej niż rok wcześniej). W drugiej połowie roku czas ten był krótszy - 1 godzina 37 minut. W 2003 roku w tym okresie wynosił o 19 minut więcej.

Zarówno w pierwszej jak i drugiej jego połowie 2004 roku najczęściej deklaroowały, że słuchają programu Radia Bis osoby z wykształceniem wyższym (1,1%), nieco rzadziej średnim (około 0,6%). Znacznie mniej zainteresowane były tym programem osoby z wykształceniem zawodowym i podstawowym (tylko niespełna 0,2% z tej grupy w pierwszym półroczu i 0,5 % w drugiej części roku).

Biorąc pod uwagę popularność stacji wśród różnych grup wiekowych sytuacja była zróżnicowana. Najliczniejszą grupę słuchaczy w pierwszej połowie roku Radio Bis miało wśród najstarszych Polaków. W przedziale 70-75 i 60-69 lat stanowili oni 0,8%. Wśród osób pomiędzy 20 a 29 rokiem życia odsetek słuchaczy stanowił 0,4% a wśród najmłodszych badanych, 15-19 lat tylko 0,2%. W drugiej połowie roku proporcje te odwróciły się i najbardziej zainteresowani Programem Radia Bis byli najmłodsi Polacy. Odsetek słuchaczy w najmłodszej grupie wiekowej 15-19 lat wynosił 1,2%, w grupie 20-29 lat 0,9%, w pozostałych grupach wiekowych był niższy. Najmniejszym zainteresowaniem program Radia Bis cieszył się wśród najstarszych Polaków (70-75 lat) - 0,1%.

B. Rozgłoszenie regionalne radia publicznego

Zarówno w pierwszej jak i w drugiej połowie roku 2004 roku udział w rynku jaki przypadł łącznie rozgłoszonom regionalnym radia publicznego był niższy niż w 2003 roku. W pierwszej połowie roku wyniósł 4,6% (w analogicznym okresie 2003 roku był wyższy o 0,8%), w drugiej połowie roku był nieco wyższy i wynosił 5,1 %.

Systematycznie maleje również grupa odbiorców tych programów. W pierwszej połowie roku rozgłoszeni regionalnych radia publicznego słuchało 7,4% Polaków (rok

wcześniej w tym okresie - 8,7%). W drugiej połowie roku mimo, że grupa odbiorców tych programów nieznacznie zwiększyła się do 7,9%, to i tak było ich mniej niż przed rokiem. W analogicznym okresie 2003 roku zasięg dzienny wynosił 8,3%.

Wydłużył się natomiast czas jaki poświęcali słuchacze programom rozgłośni regionalnych. Średnio dziennie w pierwszej połowie roku było to 2 godziny 28 minut (rok wcześniej 2 godziny 12 minut), a w drugiej połowie 2 godziny 33 minuty. (w 2003 roku w tym okresie czas ten wynosił 2 godziny 30 minut).

Największą popularnością zarówno w pierwszym jak i w drugim półroczu publiczne programy regionalne cieszyły się wśród Polaków z wykształceniem zawodowym (9% tej grupy), mniejszą wśród osób z wykształceniem wyższym i średnim (około 7-8 %). Najmniej zainteresowane były osoby z wykształceniem podstawowym (5%).

Biorąc pod uwagę wiek, programy nadawane przez rozgłośnie regionalne radia publicznego najchętniej słuchane były przez Polaków w wieku 50-59 lat (11,5%) oraz przez osoby w wieku 40 - 49 lat (9%) i w wieku 60-75 lat (7- 8%). Osoby młodsze znacznie rzadziej deklarowały, że słuchają tych programów. W grupie wiekowej 20-29 lat stanowili nieco ponad 4%, a w grupie 15-19 lat - 3%.

Wielkość i struktura demograficzna audytorium programów koncesjonowanych (wiek i wykształcenie)

A. Ogólnopolskie programy koncesjonowane

RMF FM

W pierwszej połowie roku RMF FM przypadła prawie jedna czwarta rynku ogólnopolskiego tj. 24,3%, czyli prawie o 1% więcej niż wynosił jego udział w analogicznym okresie 2003 roku. W drugiej połowie roku jego udział był nieco mniejszy i wynosił 23,2% (w ubiegłym roku w tym czasie było to 23,6%). Słuchacze tej stacji stanowili w pierwszej połowie 2004 roku 29,1% (w 2003 roku 28,5%), w drugiej zaś 28,9% Polaków (rok wcześniej 28,2%).

Nieznacznie wydłużył się czas jaki słuchacze poświęcali temu programowi. W pierwszej połowie 2004 roku średnio dziennie każdy ze słuchaczy poświęcał tej stacji 3 godziny 18 minut (rok temu - 3 godziny 8 minut), w drugiej 3 godziny 10 minut (w 2003 roku czas ten był zbliżony i wynosił 3 godziny 12 minut).

W 2004 roku RMF FM chętniej słuchały osoby z wykształceniem wyższym i średnim (odsetek słuchaczy w tych grupach wynosił ponad 30%), niż z wykształceniem zawodowym i podstawowym - co czwarta osoba deklarowała, że słucha programu tej stacji. Program nadawany przez RMF FM był atrakcyjny przede wszystkim dla osób młodych i w średnim wieku. W grupach wiekowych 15-19 i 20-29 lat słuchało tej stacji odpowiednio 40% i 42% Polaków, zaś w grupie 30-49 lat około 30%. W analizowanym okresie najmniej chętnie słuchali RMF FM najstarsi Polacy. Odsetek słuchaczy w grupie 60-69 lat wynosił 8%, a w grupie 70-75 lat poniżej 5%.

Radio Zet

Spośród stacji ogólnopolskich (koncesjonowanych i publicznych) Radio Zet w 2004 roku odnotowało największy przyrost udziału w rynku, znacznie wzrosło też grono jego słuchaczy. W pierwszej połowie roku Radiu Zet przypadło 21,6% udziału w rynku (rok

wcześniej w tym okresie było to 3% mniej), a w drugiej 20,2%, czyli również więcej niż 2003 roku (19,2%).

Dynamicznie rosło również audytorium stacji. Średni zasięg dzienny Radia Zet w pierwszej połowie 2003 roku wynosił 24,2%, w drugiej połowie 24,4%. W 2004 roku znacznie się zwiększył i wynosił w pierwszej połowie 26,9%, w drugiej 25,5%.

Wydłużył się również w porównaniu z 2003 rokiem czas jaki poświęcał każdy słuchacz na słuchanie tego programu. W pierwszej połowie roku średnio dziennie było to 3 godziny 11 minut (rok wcześniej 2 godziny 55 minut), a w drugiej 3 godziny 8 minut (również nieco więcej niż rok wcześniej w tym okresie - o 7 minut).

W 2004 roku najchętniej słuchały Radia Zet osoby z wykształceniem wyższym (31%) i średnim (28% w pierwszej połowie roku, a w drugiej - 30%). W pozostałych grupach tj. wśród osób z wykształceniem zawodowym i podstawowym programem tej stacji słuchała co czwarta osoba.

Biorąc pod uwagę popularność stacji wśród poszczególnych grupach wiekowych największą popularnością cieszył się ten program wśród osób młodych i w średnim wieku. W grupie 15-39 lat słuchało tej stacji ponad 35%. Znacznie mniejsze zainteresowanie tym programem wykazali najstarsi Polacy - około 8% osób między 60 a 69 rokiem życia deklarowało, że słucha Radia Zet, a między 70 a 75 rokiem życia - 5%.

Radio Maryja

W pierwszej połowie 2004 roku przypadł tej stacji 2,3% udział w rynku (rok wcześniej w tym samym okresie był on wyższy o 0,6%), w drugiej połowie roku - 2,5% (tyle samo w analogicznym czasie 2003 roku). Z danych tych wynika, że Radio Maryja starało się w 2004 r. utrzymać swoją pozycję na rynku.

W 2004 r. nieco zmniejszyło się audytorium tej stacji. Średni zasięg dzienny dla Radia Maryja w pierwszym i w drugim półroczu 2003 roku wynosił około 4,3%, natomiast w 2004 roku Radia Maryja słuchało o 0,4% mniej (3,9%).

W pierwszej połowie roku słuchacz poświęcał temu programowi średnio dziennie 2 godziny 19 minut, a w drugiej nieco więcej - 2 godziny 32 minuty.

Największą popularnością Radio Maryja cieszyło się (zarówno w pierwszym, jak i drugim półroczu 2004 roku) wśród osób z wykształceniem podstawowym. W tej grupie ponad 5% deklarowało, że byli słuchaczami tego programu. Rzadziej słuchały go osoby z wykształceniem zawodowym (4%). Wśród osób z wykształceniem wyższym słuchacze Radia Maryja stanowili nieco ponad 3%.

Radio Maryja, to drugi program, po Programie 1 PR SA, którego najchętniej słuchali najstarsi Polacy - co dziesiąty w grupie powyżej 60 roku życia. Bardzo rzadko natomiast słuchali go ludzie młodzi - tylko co setny wśród osób, które nie ukończyły 30 roku życia.

B. Ponadregionalne programy koncesjonowane

Radiostacja

W pierwszej połowie 2004 roku udział Radiostacji w rynku ogólnopolskim wyniósł 0,8% (tzn., zwiększył się nieco w stosunku do analogicznego okresu 2003 roku ubiegłego - 4%), w drugiej połowie roku wyniósł 0,9% (w 2003 roku było to 0,6%). Widoczne jest również rosnące zainteresowanie Polaków programem tej stacji. Jeszcze rok temu w okresie

styczeń-czerwiec średni zasięg dzienny Radiostacji wynosił 0,7%, w tym roku już 1,2%, w drugiej połowie 2003 roku było to 0,9% , a w tym roku - 1,4%.

Dziennie słuchacz poświęcał na słuchanie tego programu 2 godziny 27 minut w pierwszej połowie 2004 roku (rok temu było to 5 minut mniej), a w drugiej 2 godziny 23 minuty (10 minut krócej niż w analogicznym okresie 2003 roku).

W analizowanym okresie największym zainteresowaniem program Radiostacji cieszył się wśród osób z wykształceniem podstawowym i średnim - odsetek słuchaczy w tych grupach stanowił około 1,7% i 1,5% w pierwszej połowie roku i 2,1% i 1,6% w drugim półroczu. Mniejsze zainteresowanie tym programem wykazały osoby z wykształceniem wyższym (0,8% pierwsze półrocze i 1,5% drugie), a najmniejsze osoby z wykształceniem zawodowym (0,4% i 0,3%).

Programu Radiostacji słuchali przede wszystkim ludzie młodzi. Najwyższy odsetek odbiorców stacja odnotowała w grupie wiekowej 15-19 lat i 20-29 lat (ponad 3%). Rzadziej słuchali tego programu osoby w średnim wieku (w przedziale 30-39 lat – 0,8%, a 40-49 lat - 0,3%), osoby po 50 roku życia słuchały tej stacji sporadycznie.

TOK FM

Radiu Tok FM w pierwszej połowie 2004 roku przypadło 0,4% udziału w rynku. Oznacza to, że stacja dwukrotnie zwiększyła udział w stosunku do analogicznego okresu z 2003 roku. W drugiej połowie 2004 roku udział stacji był na poziomie roku ubiegłego (0,3%).

Wzrosło również audytorium stacji. Zarówno w pierwszej jak i drugiej połowie 2004 roku TOK FM słuchało około 0,7% Polaków (w analogicznych okresach 2003 roku było to 0,4% i 0,5%).

W pierwszej połowie 2004 roku słuchacze tego programu przeznaczali dziennie na jego słuchanie 2 godziny 15 minut (czyli aż o 25 minut więcej niż w analogicznym okresie 2003 roku) i 2 godziny w drugiej połowie (rok wcześniej było to 2 godziny 12 minut).

Zarówno w pierwszej jak i drugiej połowie roku najczęściej TOK FM słuchały osoby z wykształceniem wyższym (2% tej grupy) i średnim (0,7%), rzadziej osoby z wykształceniem zawodowym i podstawowym (około 0,2%). Słuchaczami tego programu były głównie osoby po 40 roku życia (co setny w tej grupie). Osoby młodsze słuchały TOK FM sporadycznie (w grupie wiekowej 30-39 i 20-29 lat – od 0,4 do 0,5%; poniżej 20 roku życia - 0,2%).

Radio Wawa

W 2004 roku zarówno udział w rynku jak i zasięg dzienny Radia Wawa był niższy niż w 2003 roku. W pierwszej połowie 2004 roku stacji tej przypadło 0,7 % udziału w rynku (o 0,6% mniej niż w analogicznym okresie roku ubiegłego). W drugiej połowie roku udział stacji zwiększył się minimalnie i osiągnął udział notowany w 2003 roku - 0,8%.

W 2004 roku minimalnemu zmniejszeniu uległo grono słuchaczy tego programu. W pierwszej połowie roku odbiorcy tej stacji stanowili 1,1% (w I połowie 2003 roku - 1,8%). W drugiej połowie roku sytuacja Radia Wawa była nieco lepsza. Średni zasięg stacji wyniósł 1,2%. Wynik ten jest jednak gorszy niż stacja osiągnęła przed rokiem (1,4%). Dziennie na słuchanie tego programu słuchacze poświęcali 2 godziny 20 minut w pierwszej połowie roku (rok wcześniej o 25 minut więcej), zaś w drugiej połowie 2 godziny 27 minut (w 2003 roku o 7 minut mniej).

W 2004 roku słuchaczami Radia Wawa były przede wszystkim osoby z wykształceniem wyższym i średnim. Odsetek słuchaczy z wyższym wykształceniem wynosił 1,5%, natomiast ze średnim 1,4%. Osoby z wykształceniem zawodowym i podstawowym słuchały tego programu znacznie rzadziej - 0,7 i 0,9%.

Analizując popularność Radia Wawa w 2004 roku w poszczególnych grupach wiekowych widać, że największy odsetek słuchających Radio Wawa miało w grupie osób między 15 a 39 rokiem życia (średnio w pierwszej połowie roku 1,6%, w drugiej 1,7%). Znacznie rzadziej słuchały tego programu osoby poniżej 40 roku życia (co setny między 40 a 59 rokiem życia). Osoby poniżej 60 roku życia deklarowały, że słuchały tego programu sporadycznie.

C. Programy koncesjonowane o zasięgu lokalnym

Udział w rynku jaki przypadł łącznie lokalnym stacjom koncesjonowanym w pierwszej połowie 2004 roku to 20,7%. Jest to około 1% spadek w stosunku do 2003 roku. W drugiej połowie roku nieznacznie wzrósł - 21,1%, jednak nie osiągnął wielkości udziału sprzed roku (22%).

Mimo, że udział w rynku jaki przypada stacjom lokalnym w stosunku do ubiegłego roku nieco się zmniejszył, to nadal cieszą się one bardzo dużą popularnością. W ciągu 2004 roku stacji lokalnych słuchała - podobnie jak przed rokiem - jedna czwarta Polaków.

W pierwszej połowie 2004 roku osoby słuchające lokalnych stacji koncesjonowanych deklarowały, że poświęcają tym programom średnio około 3 godz. 15 min. dziennie, w drugiej 4 min. dłużej. Podobny czas poświęcali słuchacze tym programom w 2003 roku.

W 2004 roku większą popularnością stacje lokalne cieszyły się wśród osób z wykształceniem podstawowym i średnim (około 26%) niż wśród osób z wykształceniem zawodowym i wyższym (23-24%).

Programów tych słuchali głównie młodzi Polacy. W grupie wiekowej 15-19 lat stanowili oni ponad 40%, a wśród osób między 20 a 29 rokiem życia – około 33%. Podobną prawidłowość, tj. im starsza grupa wiekowa tym mniejsza popularność tych stacji, obserwowano w 2003 roku. Wśród osób w wieku 30-49 lat już tylko co czwarta osoba deklarowała, że słuchała tych programów. Najmniej liczne grono słuchaczy miały stacje lokalne wśród najstarszych Polaków, tj. w grupie osób powyżej 60 roku życia - odsetek osób słuchających nie przekroczył 1%.

V. ANALIZY I PERSPEKTYWY ROZWOJU RYNKU REKLAMOWEGO W POLSCE

Najwięcej na reklamę wydaje Ameryka Płn (45,41% światowych wydatków na reklamę – 167,87 mld \$), drugie miejsce z udziałem 25,52% zajmuje Europa (94,35 mld \$). Rozwijająca się bardzo szybko gospodarka Chin może przyczynić się, że w najbliższym dziesięcioleciu drugie miejsce w wydatkach na reklamę przypadnie Azji (w 2004 roku wydano tam 75,56 mld \$ co stanowiło 20,44% w wydatkach reklamy światowej). Przewiduje się, że wydatki na chińskim rynku reklamowym osiągną w 2011 roku 24 mld \$. Dzięki temu Chiny staną się trzecim po Stanach Zjednoczonych i Japonii największym rynkiem reklamowym na świecie.

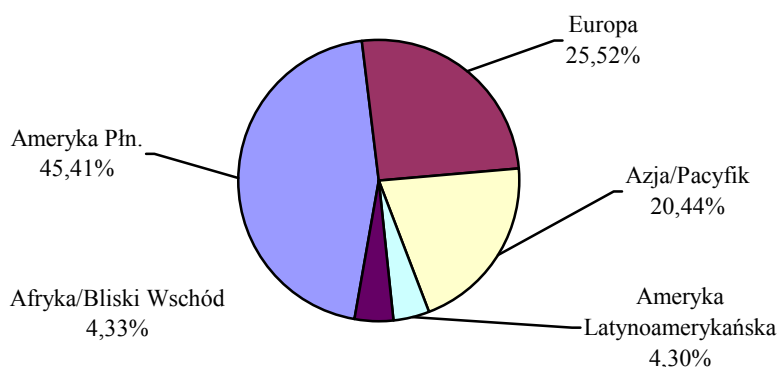
Powoli, po olbrzymim kryzysie w Argentynie, odradza się rynek reklamowy w Ameryce Płd. Poprawa koniunktury w Argentynie spowoduje, że branża reklamowa w tym regionie będzie odnotowywała wzrost z roku na rok (od 5 do 6%).

Wydatki reklamowe na świecie w mln dolarów

	wydatki		prognoza		
	2003 r.	2004 r.	2005 r.	2006 r.	2007 r.
Ameryka Płn.	158,38	167,87	174,82	183,94	193,48
Europa	89,53	94,35	98,61	103,62	108,49
Azja/Pacyfik	69,65	75,56	80,10	85,44	91,47
Ameryka Łatynoamerykańska	14,24	15,90	16,67	17,71	19,01
Afryka/Bliski Wschód	13,92	16,02	18,07	20,16	22,13
globalnie	345,72	369,70	388,27	410,87	434,58

na podstawie Zenith Optimedia

Udział w wydatkach reklamowych w 2004 roku

na podstawie Zenith Optimedia

V. Analizy i perspektywy rozwoju rynku reklamowego w Polsce

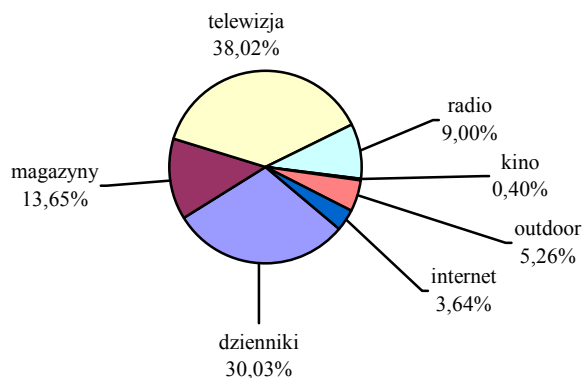
Najważniejszym medium pozostaje telewizja, której udział w 2004 roku wyniósł 37,6% (136,7 mld \$). Najszybciej zmieniającym się medium jest Internet, którego obecny potencjał reklamowy na świecie wynosi 13,1 mld \$ i stanowi 3,6% części globalnego rynku. Przewiduje się, że w 2005 roku w Ameryce Płn. osiągnie on 8% udział w wydatkach na reklamę ogółem.

Podział wydatków reklamowych na świecie ze względu na medium w %

	wydatki		prognoza		
	2003 r.	2004 r.	2005 r.	2006 r.	2007 r.
dzienniki	30,03	29,70	29,50	29,40	29,20
magazyny	13,80	13,50	13,40	13,40	13,40
telewizja	37,00	37,60	37,70	37,70	37,60
radio	9,00	8,90	8,70	8,60	8,60
kino	0,40	0,40	0,40	0,40	0,40
outdoor	5,40	5,20	5,20	5,10	5,10
internet	3,20	3,60	3,90	4,10	4,40

na podstawie Zenith Optimedia

Podział wydatków reklamowych na świecie w 2004 roku

na podstawie Zenith Optimedia

Reklama w Polsce

Rok 2004 był najlepszym rokiem dla polskiego rynku mediowego (a zarazem reklamowego) w bieżącej dekadzie. Z szacunków firmy CR Media Consulting wynika, że przychody reklamowe netto na łącznym rynku trzech głównych typów mediów (telewizja, radio, prasa) wzrosły o niemal 12%. Prognozuje się, że kolejne lata przyniosą dalszy wzrost na poziomie 7-10%.

Szacunki CR Media Consulting dotyczą wzrostu przychodów reklamowych w ujęciu realnym, a nie cennikowym. Oznacza to, że 2004 roku charakteryzował się faktycznym wzrostem rynku. W latach recesji (2000-2002) rynek reklamy telewizyjnej, prasowej i radiowej liczony brutto wg cenników urósł o 23,4% – a rzeczywisty trend był raczej odmienny. Trwająca wtedy „wojna rabatowa” sprawiła, że realne przychody tych mediów były o 12,2% mniejsze. Tempo wzrostu rabatów w tych latach było gigantyczne – udział przychodów netto w przychodach brutto w 2000 roku wyniósł 56,5%, a 2002 r. – 40,2%.

Z szacunków CR Media Consulting wynika, że wydatki reklamowe netto w 2000 roku stanowiły 0,65% produktu krajowego brutto. Wskutek pogłębiającej się recesji, rok później udział zmniejszył się do 0,58%, a w 2002 roku już tylko 0,52% PKB. Na przyrost wartości

V. Analizy i perspektywy rozwoju rynku reklamowego w Polsce

rynku względem PKB wpłynie w najbliższych latach wzrost gospodarczy i unifikacja polskich standardów ze standardami krajów UE.

W porównaniu do krajów europejskich, w ujęciu procentowym a nie kwotowym, Polska podobna jest do Francji, w której rynek reklamowy stanowi 0,69% PKB albo do Włoch (0,66% PKB), ale np. w Wielkiej Brytanii wskaźnik ten sięga 1,19% PKB.

Wzrost udziału rynku reklamy w PKB, w połączeniu z szybszym niż europejska przeciętna tempem wzrostu naszej gospodarki, powinien gwarantować polskiej reklamie stosunkowo szybki i stabilny wzrost w najbliższych latach.

Podział wydatków reklamowych w Polsce w latach 2003-2004 ze względu na medium

	2003 r.		2004 r.		dynamika zmian
	wydatki w mln	udział	wydatki w mln	udział	
telewizja	6 402	62,54%	6 468,0	58,48%	1,03%
radio	753	7,36%	1 013,1	9,16%	34,54%
dzienniki	1 056	10,32%	1 907,0	17,24%	80,59%
magazyny	1 406	13,73%	724, 0	6,55%	-48,51%
outdoor	543	5,30%	678, 0	6,13%	24,86%
kino	44	0,43%	120, 0	1,08%	172,73%
internet	33	0,32%	150, 0	1,36%	354,55%
razem	10 237		11 060,1		8,04%

Wraz z wejściem Polski do Unii Europejskiej nastąpiły zmiany w przepisach dotyczących działalności reklamowej nadawców radiowych i telewizyjnych.

Do najistotniejszych zaliczyć można:

- zmianę zasad przerywania emisji filmów fabularnych i telewizyjnych. Dotychczasową możliwość przerywania ich emisji co 20 minut, zastąpiono następującym uregulowaniem: filmy fabularne i filmy telewizyjne, z wyłączeniem serii, seriali i audycji dokumentalnych, trwające ponad 45 minut, mogą być przerywane w celu nadania reklam lub telesprzedaży, wyłącznie jeden raz podczas każdego okresu pełnych 45 minut. Kolejne przerwy w celu nadania reklam lub telesprzedaży są dopuszczalne, jeżeli film trwa co najmniej 20 minut dłużej niż dwa lub więcej okresów pełnych 45 minut,
- dopuszczenie do reklamy usług medycznych w zakresie dozwolonym przez ustawę z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej,
- rozszerzenie katalogu gier, których reklama jest dozwolona zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 1992 r. o grach i zakładach wzajemnych. (min. gra bingo i bingo pieniężne, loterie promocyjne).

Zmiany przepisów dotyczących zasad nadawania reklam w radiu i telewizji można uznać za krok w kierunku ujednoczenia tych zasad obowiązujących we wszystkich mediach.

Telewizja – zmiany i tendencje

W 2004 roku widzowie mogli obejrzeć 1,1 mln reklam (w 2003 r. 782 tys., a w 2002 r. 550 tys.). Nieco wolniej przyrastał całkowity czas reklam. W 2004 roku wyemitowano 27,2 mln sekund reklam, a rok wcześniej 19,8 mln. Skróciła się średnia długość jednej reklamy do 25,2 s w 2004 roku (w 2001 roku było prawie 28 sekund).

Nastąpiło znaczne zwiększenie liczby reklam emitowanych w ciągu dnia. Telewizje wpędziły się w zamknięte koło, przyjmowały reklamy do emisji gwarantując określoną widownię danej reklamie. Ponieważ bloki reklamowe były długie, ich oglądalność spadała,

V. Analizy i perspektywy rozwoju rynku reklamowego w Polsce

tym samym telewizja musiała wyemitować więcej reklam by osiągnąć zamówioną przez reklamodawcę widownię, a to z kolei powodowało wydłużenie bloków. A zasoby w pasmach największej oglądalności (12 minut w godzinie programu) zostały już raczej wyczerpane. W interesie reklamodawców jest to, żeby proporcje reklam do audycji w telewizji nie były dla widza uciążliwe.

Poniżej przedstawiono wpływy z emisji reklam w latach 2002-2004 oraz dynamikę zmian. Prezentowane wpływy wynikają z cenników nadawców, nie uwzględniają stosowanych upustów i rabatów, które mogą sięgać nawet 70-80% ceny cennikowej.

Wpływy z emisji reklam w zł

	2002 r.	2003 r.	2004 r.	Dynamika zmian 2003/2002	Dynamika zmian 2004/2003
telewizja publiczna ¹	2 592 834 396	2 583 481 843	2 809 297 360	-0,36%	8,74%
POLSAT ²	1 685 255 437	1 600 972 770	1 438 871 087	-5,00%	-10,13%
TVN ³	1 472 364 110	1 712 972 886	1 557 474 496	16,34%	-9,08%
Canal + ⁴	6 711 136	8 851 059	10 190 931	31,89%	15,14%
pozostałe programy z polską koncesją ⁵	269 133 933	247 468 099	329 849 441	-8,05%	33,29%
programy polskojęzyczne nie mające polskiej koncesji	94 579 248	168 932 361	314 578 650	78,61%	86,22%
łącznie	6 120 878 260	6 322 679 018	6 460 261 965	3,30%	2,18%

na podstawie TNS OBOP

¹ TVP1, TVP 2, TVP 3, TV POLONIA

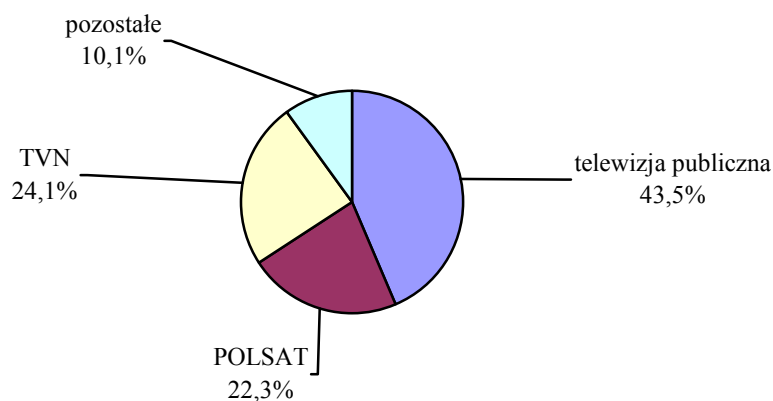
² POLSAT, Polsat 2

³ TVN, TVN Siedem, TVN 24, TVN Turbo, TVN Style

⁴ CANAL +, CANAL + SPORT, Ale Kino

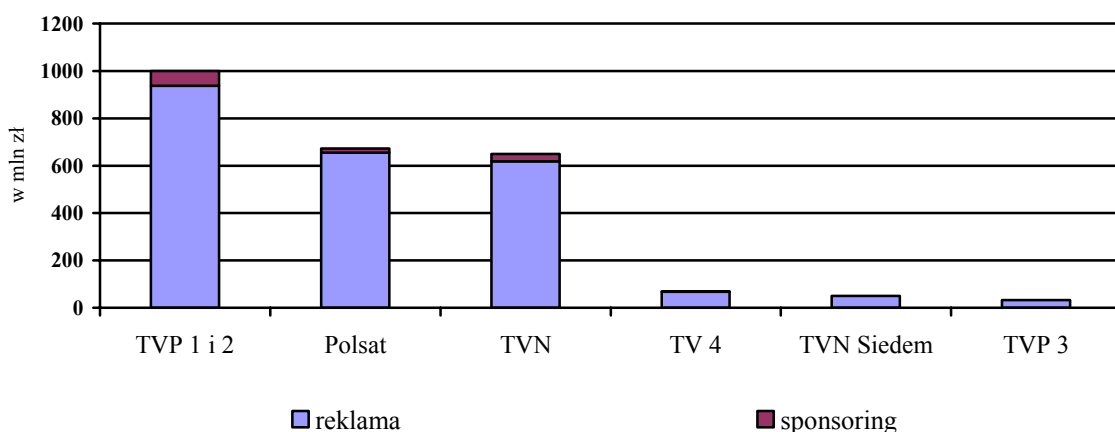
⁵ TV 4, TV PULS, TELE 5.

Udział poszczególnych telewizji w wydatkach na reklamę w 2004 roku

na
podstawie TNS OBOP

Wpływy netto z reklam i sponsoringu w 2004 roku

na podstawie szacunków domu mediowego *MediaCom*

Wpływy netto w mln zł

	reklama	sponsoring
TVP 1 i 2	937	63
Polsat	655	18
TVN	618	32
TV 4	67,5	1,5
TVN Siedem	49,7	0,3
TVP 3	32,64	0,36

na podstawie szacunków domu mediowego *MediaCom*

W 2004 roku mocno ożywił się segment tematycznych kanałów kablowo-satelitarnych. Wystartowały TVN – Style, Polsat Zdrowie i Uroda oraz TVN International (program dla zagranicy w języku polskim, emitowany w USA i Europie). KRRIT wydała koncesję na Telewizję Biznes i kanał tematyczny Kultura (TVP S.A.). Reklamodawcy i planerzy mediowi coraz bardziej zawężają grupy celowe, do których chcą dotrzeć z kampanią reklamową. Rozwój telewizji tematycznych jest właśnie tym rozwiązaniem, którego szukają – pozwala na znalezienie widza o określonych cechach.

Dane telemetryczne pokazują, że w 2004 roku oglądaliśmy telewizję niewiele dłużej. Obniżyła się oglądalność TV 4 i TVP 1. Dobre wyniki w oglądalności osiągnęły TVN, TVP 2 i TVP 3. swoje wyniki w oglądalności poprawiły również polskojęzyczne kanały tematyczne (średnio ich oglądalność w ciągu doby wyniosła 11 minut), które liczone łącznie zajmują 5 miejsce w oglądalności (po TVP 1, TVP 2, Polsacie i TVN).

Widzowie najatrakcyjniejsi dla reklamodawców (z grupy wiekowej 16-49) rzadziej niż przed rokiem oglądali programy telewizji publicznej i Polsatu, wybierając programy TVN-u czy kanały tematyczne.

Radio – zmiany i tendencje

Wydatki na reklamę radiową stanowiły 9,16% całkowitych wydatków reklamowych w mediach. Wyniosły one brutto łącznie ponad 1 mld zł (licząc wg cenników) i wzrosły o 34,54% w stosunku do roku poprzedniego. Nadawcy radiowi wyemitowali 19% reklam więcej (2,15 mln spotów) przeznaczając na nie 20% czasu więcej niż w roku 2003.

Największa część reklam została wyemitowana w RMF FM i Radiu ZET.

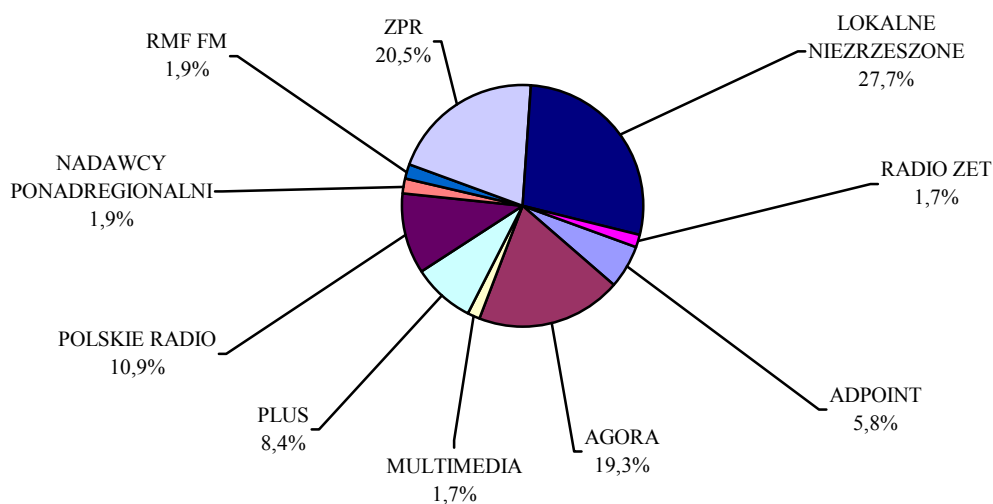
V. Analizy i perspektywy rozwoju rynku reklamowego w Polsce

W rozgłośniach radiowych najchętniej reklamowały się: wydawnictwa, sklepy, samochody oraz telekomunikacja.

Grupa własnościowa	Czas emisji reklam w minutach	Wpływy brutto w zł
ADPOINT	65 596	26 203 496
AGORA	217 078	79 322 969
MULTIMEDIA	19 454	2 722 409
PLUS	94 044	17 889 592
POLSKIE RADIO	122 592	118 620 391
NADAWCY PONADREGIONALNI	21 914	20 643 190
RMF FM	21 741	312 532 535
ZPR	230 160	85 905 808
LOKALNE NIEZRZESZONE	311 636	90 756 774
RADIO ZET	19 592	257 135 870
razem	1 123 807	1 011 733 035

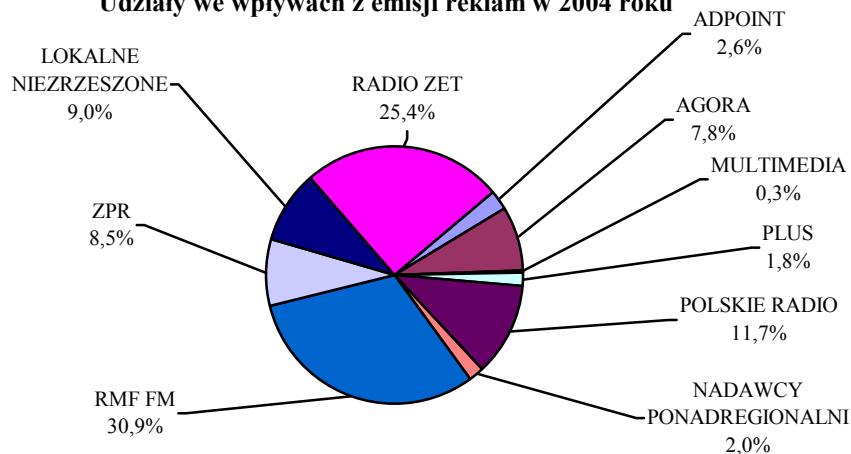
na podstawie CR MEDIA

Udział w czasie emisji reklam w 2004 roku

na podstawie CR MEDIA

Udziały we wpływach z emisji reklam w 2004 roku

na podstawie CR MEDIA

Pomimo wzrostu radiowego rynku reklamowego może dojść do kolejnej nieuzasadnionej eskalacji rabatów na rynku ogólnopolskim. Oznaką przygotowań do wojny są duże podwyżki cenników, jakie wprowadziły lub zamierzają wprowadzić największe stacje komercyjne. Rabaty w radiu są rekordowo wysokie. Niekiedy sięgają 70-80% stawki cennikowej. RMF zapowiada w 2005 r. obniżkę cen (o 40-50% z oficjalnych stawek) i usztywnienie polityki rabatowej.

Prasa

Rok 2004 był dobry dla rynku prasy, a zapoczątkowane w nim procesy mają szansę na trwałą zmianę oblicza rynku prasowego.

Na rynku pojawiło się 150 nowych tytułów. Tytułów, które upadają jest znacznie mniej i zwykle są one związane z większymi wydawnictwami, które likwidując mniejsze tytuły chcą ocalić większe.

Dobre wyniki sprzedaży *Faktu* zmusiły wydawców pozostałych tytułów do podjęcia działań – wydawca *Super Expressu* poczynił istotne zmiany w biurze reklamy, wydawca *Gazety Wyborczej* dokonał restrukturyzacji (grupowe zwolnienia, zamknięcie nierentownych tytułów). O swoje miejsce rozpoczęła walkę również prasa bezpłatna.

W 2004 roku Wydawnictwo Bauer postanowiło wyłamać się z powszechnej tendencji dołączania gadżetu do każdego tygodnika i postawiło na obniżenie ceny egzemplarza. To działanie przyniosło bardzo duży wzrost sprzedaży (*Tina* z poziomu 200 tysięcy do poziomu 550 tysięcy, *Motor* z poziomu 25 tysięcy do 300 tysięcy)

Ponieważ w 2005 roku można się spodziewać podobnego zachowania ze strony konkurencji, reklamodawcy będą musieli bardzo uważnie obserwować trendy sprzedaży, a nie opierać się na historycznych danych o czytelnictwie. Działania redakcji mogą przyczynić się do zmiany struktury grupy celowej czytelnika i zajęcia innej pozycji na rynku.

Dla mediów drukowanych nadchodzą lepsze czasy. Nadawcy telewizyjni nie są już w stanie wyemitować większej liczby reklam, zaczęli więc podnosić swoje ceny, tym samym prasa staje się coraz bardziej konkurencyjna dla reklamodawców.

Kino

Już w 2003 roku reklama kinowa odnotowała ponad dwukrotny wzrost obrotów w stosunku do roku poprzedniego. Rok 2004 przyniósł kolejny wzrost. Te dobre wyniki są rezultatem filmowych hitów, jak również poszerzeniem się liczby miejsc, w których można obejrzeć film (w 2004 r. operatorzy multipleksów wybudowali 40 nowych sal kinowych).

Wg Export Monitor w polskich kinach wyświetlono reklamy o wartości cennikowej przekraczającej 120 mln zł. Budżety reklamowe przeznaczane na reklamę w kinie stanowią około 1% i jest to proporcja zbliżona do europejskiej średniej. Co ciekawe, wzrost obrotów w reklamie nie spowodował zwiększenia długości bloków reklamowych przed filmem. Średni blok reklam przed filmem w kinach wielosalowych trwał 4 minuty i 19 sekund (o 12 sekund mniej niż rok temu).

W 2004 roku nie zabrakło superprodukcji, jednocześnie dystrybutorzy potraktowali reklamę najlepszych filmów w mediach jako dobrą inwestycję. W efekcie w pierwszej dziesiątce filmów, które obejrzało najwięcej widzów znajduje się siedem filmów, których widownia przekroczyła milion widzów. Największą widownię – 3,5 mln zdobyła *Pasja*,

Shreka obejrzało 3,4 mln, a *Władzę Pierścieni: Powrót Króla* 2,1 mln. Czwarte miejsce zajął film polski, *Nigdy w życiu* obejrzało go 1,6 mln widzów.

Internet

Rok 2004 był przełomowy dla rynku reklamy internetowej w Polsce. Wpływy z reklamy osiągnęły lub nieznacznie przekroczyły prognozowany poziom 75 mln zł wydatków netto. Stanowi to wzrost o 55-57% w porównaniu do roku ubiegłego.

Wzrost wydatków reklamowych w Internecie należy wiązać ze zwiększeniem budżetów reklamowych branż, które do tej pory mniej inwestowały w tego rodzaju przekaz, jak również pojawienie się nowych firm, które odkrywają tę drogę do potencjalnego klienta (np. firmy produkujące leki dostępne bez recepty, firmy odzieżowe). Na rynku reklamy internetowej szybko dało się zauważyć nowe firmy lotnicze.

Wzrosła o 45% liczba reklamodawców. Nadal największe wydatki na reklamę w Internecie są udziałem branży finansowej – jest to między innymi związane z pojawianiem się nowych usług finansowych w sieci, jak również wysokim dopasowaniem grupy celowej požądanej przez ten sektor rynku. Wpływy z sektora telekomunikacji osiągnęły udział ok. 18% (w 2003 roku stanowiły 22%). Spadek ten najprawdopodobniej wywołany jest brakiem inwestycji nowych podmiotów i tym, że firmy telekomunikacyjne, jako jedne z pierwszych, rozpoczęły reklamowanie swoich usług w Internecie i w tej chwili osiągnęły poziom stabilizacji wydatków.

Wartość Internetu dla reklamodawców wzrosła – wydawcy interentowi dopracowali się powszechnie uznanego standardu badań. Megapanel obejmuje wiele aspektów korzystania z Internetu, w tym możliwość otrzymania danych dotyczących popularności i zasięgów poszczególnych portali. W oparciu o wyniki badań reklamodawcy mogą podejmować decyzje o planowaniu kampanii reklamowych w sieci, weryfikować ich efektywność. Badanie zwiększy zaufanie do Internetu jako nośnika reklamy, co spowoduje przyrost udziału tego medium w całym rynku reklamowym.

Wg danych z megapanelu w październiku mieliśmy 9 mln internautów, każdy z nich przeciętnie spędził w sieci 18,5 godziny (36 minut dziennie). Liczba internautów, pomimo wciąż wysokiego kosztu dostępu, z roku na rok będzie rosła. Zwiększa się też aktywność internautów, coraz więcej czasu spędzają oni w sieci. Odbywa się to kosztem rezygnacji z oglądania telewizji. Wzrosła liczba osób łączących się codziennie lub prawie codziennie z Internetem (46,5% z wszystkich internautów) i osób korzystających z sieci w domu (63,2%).

Pierwszą trójkę najczęściej odwiedzanych stron stanowią: *Onet*, *Wirtualna Polska* i amerykańska wyszukiwarka *Google*. W pierwszej dziesiątce znajdują się również witryny trzech operatorów telefonii komórkowej.

W 2004 roku udział Internetu w torcie reklamowym stanowił 1,4%. Prognozuje się, że w 2005 roku udział ten wzrosnie do 2,75%.

Outdoor

Firmy reklamy zewnętrznej w Polsce w 2004 roku zwiększyły swoje przychody do ponad 376,3 mln zł (to o 18% więcej niż rok wcześniej). Wg cenników ten rynek był wart 678 mln zł. Do przyczyn takiego wzrostu należy zaliczyć: rozwój polskiej gospodarki, zmiana

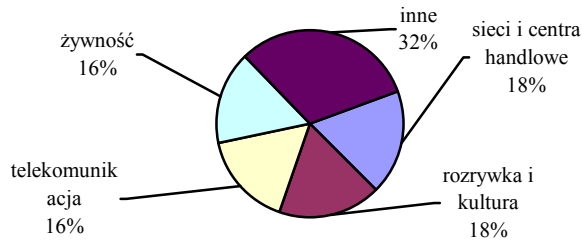

polityki sprzedaży i obsługi klientów, powrót reklamy piwa na billboardy i największą w historii reklamy zewnętrznej kampanię – wejście Heyah.

Wydatki poszczególnych branż na reklamę zewnętrzną w 2004 roku

	w mln zł
sieci i centra handlowe	68,2
rozrywka i kultura	66,3
telekomunikacja	61,5
żywność	60,9
inne	119,4
razem	376,3

Udziały poszczególnych branż na reklamę zewnętrzną w 2004 roku

Na podstawie Izby Gospodarczej Reklamy Zewnętrznej

Firmy zajmujące się reklamą zewnętrzną kuszą klientów nie tylko rabatami, ale również nowymi ofertami i inwestycjami w coraz bardziej nowoczesne i wymyślne nośniki. Standardem stały się dwutygodniowe kampanie (zamiast miesięcznych), atrakcyjne zwłaszcza dla sieci handlowych, które nadal są największym klientem firm specjalizujących się w reklamie zewnętrznej. Drugie miejsce zajmują operatorzy telefonii komórkowej.

Perspektywy rynku reklamy zewnętrznej napawają optymizmem, prognozuje się utrzymanie wzrostu sprzedaży, jak również nowe inwestycje.

Podsumowanie

Z wyliczonych na podstawie cenników danych o wpływach reklamowych poszczególnych mediów wynika, że spada udział telewizji w wydatkach reklamowych ogółem. Jest to jednak rezultat urealnienia cenników – obniżenia oficjalnych stawek połączonego z usztywnieniem polityki rabatowej. W połowie 2004 roku, zrobił to POLSAT, a w ofercie handlowej na 2005 rok zastosowała TVP obniżając stawki o połowę.

Prognozowany wzrost wydatków na reklamę w mediach nie złagodzi walki o odbiorcę i reklamodawcę. Wydarzeniem 2005 roku może być, planowane na jesień, wejście POLSATU na giełdę. By pokazać przyszłym inwestorom dobre wyniki, POLSAT będzie chciał wykazać się dużą widownią i dobrymi wpływami z emisji reklam.

Na planowanym 10% wzroście wydatków na reklamę zyskają raczej najwięksi – którzy są w stanie zaoferować spójną i atrakcyjną ofertę reklamową

Z szacunków CR-Media Consulting wynika, że telewizja w 2005 roku utrzyma szybkie tempo wzrostu na poziomie 10-15% w ujęciu realnym. W 2006 r. wzrost ten zostanie nieznacznie spowolniony. Nadal jednak będzie osiągał powyżej 5%. Dzięki temu w 2006 roku wielkość rynku telewizyjnego będzie już o 37% wyższa od poziomu z 2000 roku. Odbędzie się to kosztem innych mediów.

Przyspieszenie tempa wzrostu gospodarczego i wstąpienie Polski do Unii Europejskiej wpłynęło na poprawę kondycji branży reklamowej. Również w przyszłości będzie to miało pozytywne skutki – na polskim rynku pojawią się nowe podmioty zainteresowane reklamowaniem swoich usług.

VI. PERSPEKTYWY ROZWOJU NAZIEMNEJ RADIOFONII I TELEWIZJI CYFROWEJ

Radiofonia cyfrowa

W chwili obecnej Polska ma uzgodnione bloki częstotliwościowe dla trzech sieci, a mianowicie bloki z zakresu III (kanały telewizyjne od 6-12) dla sieci pierwszej ważności oraz bloki częstotliwościowe z zakresu L dla sieci drugiej i trzeciej ważności. Należy dodać, że do uruchomienia sieci DAB-T konieczne jest przygotowanie planu sieci z podaniem konkretnych lokalizacji stacji z wykorzystaniem ww. bloków oraz ich uzgodnienie z krajami sąsiednimi. Niestety uzgodnienie części sieci napotyka poważne problemy.

W ramach prac przygotowawczych do Regionalnej Konferencji Radiokomunikacyjnej ITU, której pierwsza część odbyła się w maju 2004 roku, a druga część odbędzie się w 2006 roku dotyczącej rewizji planu sieci stacji telewizyjnych padają propozycje przeznaczenia kanałów telewizyjnych 11 i 12 dla DAB-T. Mając to na uwadze w oparciu o przyjęte przez KRRiT założenia do budowy naziemnych sieci radiofonii cyfrowej T-DAB w Polsce zespół ds. naziemnej radiodyfuzji cyfrowej powołany przez Prezesa Urzędu Regulacji Telekomunikacji i Poczty opracował nową propozycję wykorzystania zakresu III przez T-DAB. Propozycja ta zawiera trzy sieci ogólnokrajowe, w których wykorzystano, z małymi wyjątkami, kanały 12, 11 i 10 co stwarza możliwość nadawania 18 programów. Obszary rezerwacji poszczególnych bloków częstotliwościowych umożliwią wykorzystanie sieci zarówno do nadawania programów ogólnopolskich jak i regionalnych obejmujących poszczególne województwa. Plan ten wymaga uzgodnień międzynarodowych i prawdopodobnie ostateczna wersja zostanie przyjęta na drugiej części Regionalnej Konferencji Radiokomunikacyjnej ITU.

Polskę czeka również dyskusja nad wykorzystaniem fal długich, średnich i krótkich do nadawania programów radiofonicznych w systemie cyfrowym DRM (Digital Radio Mondiale). Proces standaryzacji tego systemu zakończono w 2001 roku. Nieużytkowana od 5 lat średniofalowa sieć ogólnopolska czeka na swoją cyfrową szansę i tym samym, jak się wydaje, na uratowanie tożsamości radia jako odrębnego medium. Kłopoty z uruchomieniem DAB Eureka 147 spowodowały tendencje do poszukiwania innych sposobów docierania do radiowego słuchacza: jako dodatek do programów telewizyjnych w systemie DVB lub jako jedna z usług w systemie UMTS.

W październiku 2004 roku, w ramach konferencji Radio Conference Poland odbyło się spotkanie nadawców zainteresowanych nadawaniem eksperymentalnym w technologii DAB, w którym brał udział przedstawiciel KRRiT. Grupa ta złożona głównie z nadawców

ogólnopolskich podjęła decyzję, że chce rozpocząć nadawanie w DAB pod warunkiem, że eksperymenty będzie można przeprowadzać w dużych miastach i będzie możliwość nadawania w ramach dwóch multipleksów, czyli 12 programów. Nadawcy zwrócili URTiP z pytaniem o możliwość doboru i uzgodnienia dwóch multipleksów w dużych miastach.

Radiofonia cyfrowa w technologii DAB w Polsce musi na razie poczekać, w szczególności na wyłączenie telewizyjnych kanałów analogowych. Niestety nastąpić to może za parę lat, a nawet kilkanaście, a nie można przy tym zapominać o długotrwałych uzgodnieniach międzynarodowych tych częstotliwości.

Telewizja cyfrowa DVB

W dziedzinie telewizji cyfrowej jako kraj jesteśmy dalej niż w radiofonii. Kontynuowana jest eksperymentalna emisja w systemie DVB-T pięciu programów, a mianowicie TVP1, TVP2, TVP3, TVN i POLSAT. Eksperyment prowadzi największy w Polsce operator sieci nadawczych – TP Emitel Sp. z o.o. w Warszawie na kanale 48, Wrocławiu na kanale 28 i sporadycznie w Łodzi na kanale 40. W ramach eksperymentu dokonano pomiarów zasięgu oraz oceny jakości odbioru dla kilku rodzajów modulacji. Wyniki tych prac będą podstawą wyboru parametrów modulacji dla profesjonalnego nadawania. W dalszych etapach planowane jest określenie parametrów technicznych i uruchomienie kilku stacji pilotażowych w różnych rejonach Polski. Ponadto planuje się przetestować możliwość zwiększenia ilości programów zawartych w jednym multipleksie poprzez zastosowanie multipleksowania statystycznego polegającego na przydzielaniu różnych przepływności dla poszczególnych programów w zależności od ich treści.

W styczniu 2004 roku eksperymentalne nadawanie w systemie DVB rozpoczął drugi operator, a mianowicie INFO-TV-FM sp. z o.o. przy wykorzystaniu stacji w Leżajsku z wykorzystaniem kanału 37. W ramach tego eksperymentu mają być emitowane również programy radiowe oraz usługi dodatkowe.

Od kwietnia 2004 roku Telewizja Polska S.A. wraz z TP Emitel Sp. z o.o. rozpoczęły eksperymentalne nadawanie w systemie DVB programów TVP1, TVP2 i TVP3, a od grudnia również TV POLONIA z nadajnika zlokalizowanego na Suchej Górze k/Rzeszowa. W styczniu 2005 roku rozpoczął się podobny eksperyment z wykorzystaniem nadajnika zlokalizowanego na Górze Skrzyczne do nadawania programów TVP1, TVP2 i TVP3.

W 2004 roku w ramach Grupy Problemowej ds. Planowania Częstotliwości Międzyresortowego Zespołu do Spraw Wprowadzenia Telewizji i Radiofonii Cyfrowej w Polsce kontynuowano prace nad planami sieci cyfrowych zarówno telewizyjnych jak i radiofonicznych. W ramach tych prac przygotowano plan sieci dwóch multipleksów DVB-T na okres przejściowy oraz plan docelowy sieci DVB-T, w którym przewiduje się 6 sieci z wykorzystaniem kanałów 21 -60, jednej sieci z wykorzystaniem kanałów 61 - 69 oraz jednej sieci z wykorzystaniem pasma III. Plany te są obecnie uzgadniane z sąsiadami, a także będą podstawą zgłoszenia zapotrzebowań Polskich do ITU w ramach przygotowań do drugiej części Regionalnej Konferencji Radiokomunikacyjnej (RRC-06).

Czy Polska ma szansę na to by do końca 2014 roku całkowicie wyłączyć nadawanie programów telewizyjnych w technice analogowej? Przeglądając się harmonogramowi zawartemu w projekcie „Strategii przejścia z techniki analogowej na cyfrową”, opracowanym przez Międzyresortowego Zespołu do Spraw Wprowadzenia Telewizji i Radiofonii Cyfrowej w Polsce, można powiedzieć, że tak. Lecz ww. dokument nie zawiera jak na razie części rynkowej tej transformacji. Jakie będą koszty po stronie nadawców, operatorów multipleksów, operatorów sieci kablowych, którzy mogą stracić swoich klientów? I

najważniejsze, kto zapłaci i ile za nakłonienie odbiorców, czyli polskich obywateli, do zakupu przystawek cyfrowych umożliwiających odbiór programów nadawanych w technologii DVB-T? Pojawia się również pytanie o pomoc państwa. Jaka będzie i czy w ogóle będzie? Na te pytania na razie nie ma odpowiedzi. Więc i termin jest niepewny. Duże znaczenie ma również zainteresowanie ze strony nadawców i potencjalnych operatorów multipleksów. W 2004 roku uruchomiono projekt, które celem miało być utworzenie spółki o roboczej nazwie Polski Operator Telewizyjny, która miałaby prowadzić działalność jako operator multipleksu. W skład tego projektu wchodził największy polski nadawca telewizyjny: Telewizja Polsat S.A., TVN S.A. i Telewizja Polska S.A. Krajowa Rada poparła ten projekt, widząc w nim szansę na przyspieszenie prac związanych z transformacją cyfrową. Projekt ten zakładał emisję ze stacji nadawczych zlokalizowanych w dużych aglomeracjach. Negocjacje trwające kilka miesięcy pomiędzy uczestnikami projektu, niestety nie zakończyły się pomyślnie. Fakt ten jest kolejnym problemem transformacji cyfrowej w Polsce, który może opóźnić wyłączenie analogu. Podsumowując powyższe fakty należy przyjąć odpowiedź, że bez rozwiązań systemowych, łącznie z pomocą państwa proces ten może wydłużyć w czasie.

VII. MIĘDZYNARODOWY KONTEKST DZIAŁALNOŚCI KRAJOWEJ RADY RADIOFONII I TELEWIZYJNEJ

Działalność Rady Europy w dziedzinie mediów

W dniach 10-11 marca 2005 roku odbyła się w Kijowie VII Ministerialna Konferencja Rady Europy na temat polityki w dziedzinie mediów masowych „Integracja i różnorodność: nowe granice europejskiej polityki w dziedzinie mediów i komunikacji”.

Konferencje Ministerialne Rady Europy dotyczące środków masowego przekazu odbywają się co 4 lata i mają na celu wyznaczenie kierunków polityki audiowizualnej Rady Europy na najbliższe lata. Udział w niej biorą ministrowie lub upoważnieni przedstawiciele administracji centralnej mający w swej kompetencji politykę audiowizualną.

Dyskusja podczas trzech sesji pierwszego dnia Konferencji poświęcona była następującym tematom: „Wolność wypowiedzi i informacji w czasach kryzysu”; „Różnorodność kulturalna i medialna w czasach globalizacji” oraz „Prawa człowieka oraz regulacje mediów i nowych usług komunikacyjnych w Społeczeństwie Informacyjnym”. Przyjęto projekty Rezolucji w tych sprawach.

Ministrowie uczestniczący w Konferencji przyjęli na zakończenie Deklarację Polityczną, Plan Działania RE na najbliższe lata w sferze mediów na poziomie europejskim oraz trzy Rezolucje będące wynikiem prac wyżej wspomnianych sesji.

Deklaracja Polityczna VII Konferencji Ministerialnej Rady Europy

Ministrowie reprezentujący państwa uczestniczące w VII Europejskiej Konferencji Ministerialnej na temat polityki mediów, która odbyła się w Kijowie w dniach 10-11 marca 2005 roku, przyjęli deklarację polityczną, w której w imieniu państw przyjmują zobowiązania polegające na:

- zdeterminowanej ochronie i propagowaniu zasadniczych wartości, jakimi są prawa człowieka, demokracja i zasady prawa oraz w szczególności wolność wypowiedzi i informacji, będące podporą europejskiej budowl;
- zdecydowanym podkreśleniu podstawowej roli mediów w kreowaniu pluralistycznej sfery publicznej obejmującej komunikację w społeczeństwie;

- przekonaniu, że te wartości i idee powinny również być aktywnie promowane w Społeczeństwie Informacyjnym;
- przekonaniu, że w związku z procesem poszerzenia Unii Europejskiej, Rada Europy, jako jedyna organizacja na poziomie pan-europejskim związana z ludzkim i demokratycznym wymiarem komunikacji, będzie odgrywała główną rolę we wzmacnianiu tych wartości i reguł, a w szczególności poprzez utworzenie wspólnych pan-europejskich minimalnych standardów w tej dziedzinie;
- podkreślanii, że Rada Europy spełnia zasadniczą rolę w promowaniu działań związanych ze wzajemnym zrozumieniem pomiędzy ludźmi o różnej kulturowej i religijnej tradycji, zarówno w obrębie społeczności europejskich, jak również pomiędzy Europą a innymi regionami;
- przywoływaniu potrzeby zapewnienia niezależności mediów oraz zagwarantowania wolności mediów od wpływów ze strony władz politycznych;
- uwzględnianiu gruntownych przemian, które dzisiaj wpływają na społeczności, a w szczególności:
  - wzrastające napięcie międzynarodowe oraz wzrost zagrożenia terroryzmem, który powoduje bezpośrednie zagrożenie dla pokoju i stabilności społecznej oraz wartości demokratycznych społeczności;
  - globalizację gospodarki i środków komunikacji, migracje i wzrastające wzajemne oddziaływanie kultur, indywidualizacja modeli życia społecznego oraz rezultaty transformacji relacji społecznych;
  - zmiany technologiczne, które zasadniczo wpływają na media i wzory komunikacji społecznej;
- uświadamianiu, że te zmiany mogą mieć dogłębne, długoterminowe konsekwencje dla państw, a także świadomości kulturowej i państwowej, społecznej jedności, ram praw człowieka i demokracji oraz współpracy międzynarodowej;
- propagowaniu, między innymi za pomocą polityki audiowizualnej i mediów, pozytywnego wpływu, jaki mogą mieć niektóre z tych zmian, za pośrednictwem środków komunikacji, na rozwój społeczności europejskich oraz na indywidualny rozwój jednostek żyjących na danym terytorium, w szczególności w stosunku do ochrony i propagowania praw człowieka, swobody obiegu informacji, idei i opinii, pluralizmu i różnorodności informacji, dostępu do wiedzy i kultury, jak również wzajemnego zrozumienia, które powinno być promowane za pośrednictwem międzykulturowego i międzyreligijnego dialogu.

Ministrowie z uznaniem ocenili działania w dziedzinie mediów podjęte przez Radę Europy od ostatniej Konferencji Ministerialnej w czerwcu 2000 roku w Krakowie.

Podczas konferencji postanowiono przyjąć trzy Rezolucje i Plan Działań, które skupione są na promowaniu wolności wypowiedzi, pluralizmu i różnorodności usług komunikacji oraz jej zawartości, jak również ochrony praw człowieka i na promowaniu najszerszego z możliwych indywidualnego uczestnictwa w Społeczeństwie Informacyjnym.

Ministrowie zwrócili się do Komitetu Ministrów Rady Europy o wdrożenie Planu Działań przyjętego przez Konferencję Ministerialną, którego celem jest redefinicja mandatu Komitetu Zarządzającego ds. Mediów Masowych (CDMM), tak aby mógł on w pełni obejmować nowe technologie informacyjne i komunikacyjne. Skutkiem tego będzie zmiana jego nazwy na Komitet Zarządzający ds. Mediów i Nowych Usług Komunikacji (CDMC).

Ministrowie podkreślają, że Komitet Zarządzający ds. Mediów Masowych (CDMM) powinien zwrócić szczególną uwagę na konkretne działania podjęte przez rządy państw członkowskich, których celem jest wdrożenie trzech Rezolucji, jak również prawne lub inne inicjatywy, jakie CDMM może podjąć w związku z wprowadzeniem Planu Działań Konferencji.

Prace komitetów i grup roboczych Rady Europy

Komitet Zarządzający ds. Środków Masowego Przekazu (CDMM)

Komitet, w którego pracach uczestniczą przedstawiciele wszystkich 46 krajów członkowskich RE, dąży do rozwoju współpracy między krajami członkowskimi w dziedzinie polityki medialnej służącej wolności słowa i mediów oraz prawom człowieka. W tym celu projektuje kierunki i sposoby realizacji polityki medialnej oraz monitoruje realizację przez państwa członkowskie przygotowanych pod jego auspicjami rekomendacji i deklaracji Komitetu Ministrów RE. Przygotowuje europejskie konferencje ministerialne w dziedzinie mediów masowych i realizuje określone przez nie cele i programy działania. CDMM powołuje ciała podległe (komitety ekspertów, grupy specjalistów, panele doradcze itp.) aby ułatwić realizowanie konkretnych przedsięwzięć lub analizę tematów uznanych za ważne dla urzeczywistniania celów organizacji i nadzoruje ich działalność. CDMM zatwierdza wszystkie dokumenty (projekty rekomendacji, deklaracji, konwencji itp.) przygotowywane przez te ciała na jego zlecenie i przedkłada je Komitetowi Ministrów RE.

W 2004 roku pracami Komitetu kierowało Biuro w następującym składzie: Alessandra Paradisi (Włochy) – przewodnicząca; Karol Jakubowicz (Polska) – wiceprzewodniczący; członkowie: Kristina Hautala-Kajos (Finlandia); Sebnem Bilget (Turcja) – członek Biura; Mathias Traimer (Austria); Bissera Zankova (Bulgaria); Saskia Welschen (Holandia).

Nowością w pracach komitetu w 2004 roku było szerokie stosowanie mechanizmów konsultacji, zarówno w odniesieniu do projektów dokumentów przygotowanych dla Komitetu Ministrów, jak i projektów dokumentów, które zostały uchylone podczas VII Ministerialnej Konferencji Rady Europy na temat polityki w dziedzinie środków masowego przekazu.

CDMM koncentrował się m.in. właśnie na przygotowaniu tej konferencji. Udział w niej wzięli ministrowie odpowiedzialni za politykę medialną z krajów członkowskich Rady Europy. Odbywające się co kilka lat Konferencje Ministerialne mają na celu wyznaczenie kierunków polityki audiowizualnej Rady Europy i jej krajów członkowskich na najbliższe lata.

Dyskusja podczas konferencji dotyczyć miała następujących spraw, uznanych za najważniejsze z punktu widzenia obecnej sytuacji oraz zadań Rady Europy w zakresie określania standardów i obrony praw człowieka:

- wolność wypowiedzi i informacji w sytuacjach kryzysowych
- różnorodność kulturalna i pluralizm w mediach w dobie globalizacji
- prawa człowieka oraz regulacje w mediach i nowych usługach komunikacyjnych w Społeczeństwie Informacyjnym.

Komitet przygotował projekt deklaracji politycznej, trzech uchwał w sprawach będących przedmiotem obrad oraz plan działania Rady Europy w dziedzinie mediów masowych oraz nowych technologii komunikacyjnych na najbliższe lata. Przewidziano, że konferencja przyjmie te dokumenty i zaakceptuje zmianę nazwy samego komitetu na Komitet

VII. Międzynarodowy kontekst działalności Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji

Zarządzający ds. Mediów i Nowych Usług Komunikacyjnych, co pozwoli rozszerzyć zakres działania komitetu na problematykę społeczeństwa informacyjnego.

Po raz pierwszy zaplanowano, że konferencję poprzedzi forum organizacji pozarządowych. Przewidziano, że jego uwagi i propozycje do dokumentów przygotowanych do przyjęcia przez konferencję będą rozpatrzone podczas jej trwania. Założono, że każdą z sesji tematycznych rozpocznie wystąpienie znanej osobistości ze świata mediów i polityki medialnej.

W oczekiwaniu na wyniki konferencji, CDMM postanowił utworzyć na najbliższe dwa lata grupy specjalistów, które zajmą się realizowaniem przez nią planu działania:

- Grupa specjalistów ds. swobody wypowiedzi i informacji w czasie kryzysu (MM-S-IC);
- Grupa specjalistów ds. różnorodności mediów (MM-S-MD);
- Grupa specjalistów ds. radiofonii i telewizji publicznej (MM-S-PSB);
- Grupa specjalistów ds. praw człowieka w Społeczeństwie Informacyjnym (MM-S-IS).

Poza projektami dokumentów, które przyjęła Konferencja Ministerialna, CDMM przedstawił Komitetowi Ministrów do zatwierdzenia projekt rekomendacji nt. prawa do odpowiedzi w środowisku nowych mediów (następnie uchwalonej przez Komitet Ministrów) oraz deklaracji nt. swobody wypowiedzi i informacji w kontekście walki z terroryzmem. W 2004 roku Komitet Ministrów uchwalił też przygotowaną wcześniej przez CDMM deklarację nt. swobody debaty politycznej w mediach.

Wobec niezakończenia przez jedną z grup specjalistów prac nad projektem rekomendacji Komitetu Ministrów nt. prawa do informacji o ważnych wydarzeniach, do których zostały nabyte prawa wyłączne, CDMM przyznał tej grupie dodatkowe spotkanie w celu zakończenia prac.

Komitet przyjął „Raport on koncentracji mediów w Europie na szczeblu ponadnarodowym, przygotowany przez Panel konsultacyjny nt. różnorodności mediów” i postanowił przekazać go nowotworzonej grupie ekspertów ds. różnorodności mediów w celu analizy i rozważenia, jak można wykorzystać wnioski i rekomendacje zawarte w raporcie.

CDMM z zainteresowaniem śledził prace UNESCO konwencją o ochronie różnorodności zawartości kulturalnej i wypowiedzi artystycznej i wyraził dla nich poparcie.

Komitet wyraził poparcie dla zgłoszonej przez Holandię idei powołania multidyscyplinarnej grupy ekspertów nt. „Prawa człowieka i rządy prawa w społeczeństwie informacyjnym”. Grupa przygotowuje projekt deklaracji Komitetu Ministrów RE, określającej zasady i wytyczne w sprawie ochrony praw człowieka i rządów prawa w społeczeństwie informacyjnym, pomyślanej jako wkład Rady Europy do obrad II Światowego Szczytu nt. Społeczeństwa Informacyjnego (Tunis, listopad 2005 roku). Komitet postanowił wydelegować dwóch swoich przedstawicieli (Fredericka Riehla ze Szwajcarii i Karola Jakubowicza z Polski) do udziału w pracach grupy przygotowawczej.

Komitet omówił raport Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy nt. radiofonii i telewizji publicznej, przygotował projekt odpowiedzi Komitetu Ministrów na ten raport i postanowił utworzyć specjalną grupę specjalistów, która podejmie m.in. problem dostosowania nadawców publicznych do warunków cyfryzacji i rozwoju społeczeństwa informacyjnego.

Na wniosek Polski komitet przyjął stanowisko, w którym potępił zabójstwa dziennikarzy, w tym dwóch dziennikarzy polskich, w Iraku.

Podczas posiedzenia w listopadzie 2004 roku w związku z zakończeniem kadencji trojga członków Biura (przewodniczącej, wiceprzewodniczącego i członka Biura), odbyły się wybory, w wyniku których skład Biura został uzupełniony o następujące osoby:

- Karol Jakubowicz (Polska) – przewodniczący (uprzednio wiceprzewodniczący)
- Matthias Traimer (Austria) – wiceprzewodniczący (uprzednio członek Biura)
- Pernille Rahbek (Dania) – członek Biura
- Vladimir Simon (Rumunia) – członek Biura

Stały Komitet Rady Europy ds. Telewizji Ponadgranicznej

Status i zadania Komitetu określa Europejska Konwencja o Telewizji Ponadgranicznej w art. 20-22. Odpowiada on za przestrzeganie i stosowanie konwencji, formułuje zalecenia z tym związane, daje wykładnię przepisów konwencji i uczestniczy w rozwiązywaniu ewentualnych konfliktów powstałych na gruncie ich stosowania.

Konwencja została podpisana przez 37 krajów. Ratyfikowało ją dotąd 30 krajów.

Komitet odbył dwa spotkania w 2004 roku. Podczas posiedzenia w kwietniu 2004 roku odbyły się wybory prezydium Komitetu. Jego skład ukształtował się następująco: Boris Bergant (Słowenia) – przewodniczący, Juliana Tonchewa (Bułgaria) - I wiceprzewodnicząca, Christel Franz-Borck (Niemcy) - II wiceprzewodnicząca.

Głównym tematem prac Komitetu był wpływ zmian technologicznych i rynkowych w radiofonii i telewizji na Europejską Konwencję o Telewizji Ponadgranicznej i przegląd przepisów Konwencji z punktu widzenia kierunków jej przyszłej nowelizacji. Komitet regularnie też zapoznaje się z informacjami o postępie prac w Unii Europejskiej związanych z przeglądem dyrektywy o telewizji bez granic, która zawiera bardzo zbliżony zakres przepisów.

Osią tych prac stały się opracowania przygotowane przez delegatów z Austrii (przepisy dotyczące reklamy, sponsoringu i telesprzedaży) i Polski (przepisy dotyczące zakresu, jurysdykcji, swobody odbioru i rozprowadzania, obowiązków Państw-Stron Konwencji, reklamy adresowanej do jednego kraju oraz nadużycia praw gwarantowanych przez Konwencję).

W opracowaniach tych omówiono kolejno poszczególne artykuły Konwencji oraz zmiany w danych dziedzinach, jakie zaszyły od nowelizacji Konwencji w 1998 roku, wraz z propozycjami ewentualnych zmian.

Francja zobowiązała się do przygotowania na pierwsze posiedzenie Komitetu w 2005 roku opracowania na temat ewentualnej nowelizacji przepisów konwencji dotyczących prawa do informacji i kulturalnych celów konwencji. W tym samym terminie Niemcy przygotowują opracowanie na temat ewentualnej nowelizacji przepisów konwencji dotyczących ochrony małoletnich i godności ludzkiej

Dodatkowo Sekretariat Komitetu przygotował opracowanie wskazujące na potencjalne kierunki nowelizacji i uzupełnienia konwencji z punktu widzenia nowych dziedzin związanych z ochroną prawa do swobody wypowiedzi i informacji. Jest to potrzebne, ponieważ po rozszerzeniu Unii Europejskiej stosunki między jej krajami członkowskimi w zakresie telewizji ponadgranicznej reguluje dyrektywa o telewizji bez granic. Konwencja powinna zatem obejmować inny zakres tematyczny niż dyrektywa, gdyż w przeciwnym przypadku jej użyteczność będzie w przyszłości bardzo ograniczona.

VII. Międzynarodowy kontekst działalności Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji

---

Sekretariat przedstawił wstępną propozycję uzupełnienia konwencji o regulacje dotyczące:

- zakazu dyskryminacji w oparciu o kryteria rasy, płci i narodowości;
- zakazu stosowania ograniczeń językowych, naruszających swobodę telewizji ponadgranicznej (niektóre kraje, dążąc do ochrony i promocji własnego języka, ograniczają możliwość retransmisji programów z wybranych krajów zagranicznych);
- reklamy, telesprzedazy i sponsorowania określonych produktów i usług (loterie, broń, usługi seksualne itp.);
- reklamy politycznej;
- pluralizmu mediów;
- kwestii związanych ze stosowaniem Konwencji.

Prace związane z przeglądem Konwencji i jej przyszłą nowelizacją będą kontynuowane w 2005 roku.

Komitet śledził postęp prac grupy specjalistów ds. demokratycznych i społecznych konsekwencji wprowadzenia radiofonii i telewizji cyfrowej nad projektem rekomendacji Komitetu Ministrów nt. prawa do krótkich sprawozdań z wydarzeń transmitowanych na zasadzie wyłączności oraz grupy specjalistów ds. usług internetowych i demokracji nad projektem rekomendacji Komitetu Ministrów nt. prawa do odpowiedzi w nowych technologiach informacyjno-komunikacyjnych. Zakres tych projektów dotyczy spraw uregulowanych także w Konwencji.

Komitet dokonał wymiany informacji nt. sposobu umieszczania reklam w transmisjach sportowych – na prośbę delegacji Turcji, która chciała dowiedzieć się, czy w innych krajach dopuszczalne jest nadawanie reklam podczas przerw w grze wynikających z faulu, wymiany zawodnika i innych sztucznych przerw tego rodzaju.

We Włoszech nadawcy umieszczają reklamy w ten sposób, ale organ regulacyjny AGCOM rozważa wprowadzenie przepisów zapewniających zgodność transmisji sportowych z art. 11.2 dyrektywy. W Hiszpanii dopuszczalne jest w trakcie transmisji sportowej wyświetlanie przezrocza zajmującego 1/6 ekranu, zawierającego nieruchome logo np. sponsora meczu, tak, by nie zasłaniać akcji oraz nie odrywać uwagi od tej akcji. W Bułgarii przepisy wymagają, by reklamy nadawać jedynie w naturalnych przerwach (np. przerwa w meczu po I połowie), ale nadawcy czasem nadają reklamy w przerwach sztucznych i organ regulacyjny to toleruje. Francja nie dopuszcza do takich sytuacji i wymaga, by przerwy nadawać tylko w naturalnych przerwach.

Komitet przyjął rekomendację nt. ochrony małoletnich przed treściami pornograficznymi. W rekomendacji tej stwierdza, że w wyniku narastającej konkurencji między poważną liczbą programów telewizyjnych w Europie można w niektórych krajach zauważyć wzrost liczby programów czy audycji, które naruszają art. 7.1.a Konwencji i przypomina, że Państwa-Strony Konwencji mają obowiązek zapewnić, że programy znajdujące się w ich jurysdykcji szanują godność ludzką i podstawowe prawa innych osób (art. 7.1 Konwencji).

Komitet zwraca się do Państw-Stron Konwencji aby:

- dokonały oceny, w jakim stopniu nadawcy znajdujący się pod ich jurysdykcją stosują się do wymogów określonych w art. 7.1.a Konwencji i by w razie potrzeby niezwłocznie podjęły działania zapewniające ich przestrzeganie, a w każdym razie, aby – zgodnie z art. 7.2 Konwencji – zapewniły, że niepełnoletni nie będą mieli dostępu do programów czy audycji, które naruszają art. 7.1.a Konwencji;

- współpracowały ze sobą, udzielając sobie informacji i innych form pomocy, aby zapewnić skuteczność powyższych działań, oraz by promowały pełną współpracę między organami regulacyjnymi w tej dziedzinie;
- przed upływem roku przedstawiły Stałemu Komitetowi informację o ewentualnych działaniach, które podjęły na podstawie powyższych punktów. W świetle tej informacji Stały Komitet dokonał oceny sytuacji, aby podjąć wszelkie działania w zakresie swoich kompetencji, jakie uzna za stosowne, by zapewnić ochronę niepełnoletnich.

Grupa Specjalistów ds. usług on-line i demokracji (MM-S-OD)

Grupa specjalistów do spraw usług on-line i demokracji (MM-S-OD) w roku 2004 zajmowała się przede wszystkim dwoma zagadnieniami, a mianowicie przygotowaniem Rekomendacji Rady Europy w sprawie prawa do sprostowania w środowisku on-line oraz opracowaniem raportu na temat roli mediów w społeczeństwie informacyjnym.

Rekomendacja służy zapewnieniu prawa osób fizycznych i prawnych do sprostowania informacji zamieszczonych w mediach elektronicznych, w tym także w Internecie, które są nieprawdziwe i które naruszają osobiste prawa tych osób. Nowością inicjatywy Rady Europy w tym zakresie jest objęcie usług świadczonych on-line, obok takich tradycyjnych mediów jak prasa, radio i telewizja. Rekomendacja uzyskała status oficjalnego dokumentu Komitetu Ministrów krajów członkowskich Rady Europy (Rekomendacja 2004/16 z 15 grudnia 2004 roku, przyjęta na 909 spotkaniu).

Raport na temat znaczenia mediów w społeczeństwie informacyjnym został opracowany w wyniku licznych konsultacji przeprowadzonych wśród osób profesjonalnie związanych z mediami, wśród organizacji i instytucji reprezentujących media, w tym media publiczne. Raport wskazuje na zadania władz publicznych oraz zasady działania mediów, które wiążą się z coraz lepszym wykorzystaniem i zastosowaniem nowych technologii w procesie komunikowania społecznego.

Grupa ds. demokratycznego i społecznego wpływu mediów w dobie technologii cyfrowej (MM-S-DB)

W 2004 roku kontynuowane były prace Grupy ds. demokratycznego i społecznego wpływu mediów w dobie technologii cyfrowej (MM-S-DB), działającej w strukturze Rady Europy, w których uczestniczył przedstawiciel KRRiT. W 2004 roku odbyły się dwa spotkania grupy, podczas których pracowano nad redakcją projektu nowej rekomendacji w sprawie prawa społeczeństwa do informacji o ważnych wydarzeniach, będących przedmiotem praw wyłącznych.

Od czasu przyjęcia w 1991 roku rekomendacji (91)5 w sprawie prawa do krótkich sprawozdań z ważnych wydarzeń, do których w telewizyjnej transmisji w wymiarze ponadgranicznym nabyto prawa wyłączne, dokonały się istotne zmiany technologiczne i rynkowe. Celowe okazało się więc zbadanie tej kwestii i sformułowanie projektu rekomendacji, ukierunkowanej na zapewnienie społeczeństwu realizacji prawa do informacji w szerszym zakresie, również w odniesieniu do innych mediów. Praktyka ostatnich lat wykazała, iż brak regulacji w tym zakresie, w obliczu postępującej komercjalizacji praw do ważnych wydarzeń powoduje istotne trudności w realizowaniu prawa do informacji; m.in. poprzez agencje informacyjne, które zgłaszały takie problemy do Rady Europy i Komisji Europejskiej.

Celem lepszego zapoznania się z różnymi opiniami zorganizowano w ramach listopadowego posiedzenia Grupy dodatkową sesję konsultacyjną, na którą zaproszono

przedstawiciele wielu różnych organizacji, których projektowana rekomendacja mogłaby dotyczyć. W sesji tej wzięli udział przedstawiciele: Agence France-Presse, Reuters, World Association of Newspapers, European Newspaper Publishers' Association, European Publishers' Council, Newspaper Publishers' Association, BSkyB, Premiere, FA Premier League, FIFA, UEFA, European Broadcasting Union, Association of Commercial Televisions in Europe.

W pracach nad projektem członkowie Grupy korzystali z wielu uwag zgłaszanych na wcześniejszych etapach w formie pisemnej przez zainteresowane tą problematyką organizacje, oprócz ww. m.in. także International Tennis Federation, International Basketball Federation, European Rugby Association, sygnatariusze UK Sports News Access Code of Practice. Uwagi przekazał także Advisory Panel on Intellectual Property (AP-IP) Rady Europy, a także niektóre państwa członkowskie RE.

W XI sesji Grupy MM-S-DB uczestniczył jako obserwator przedstawiciel Komisji Europejskiej. Należy zauważyć, iż problematyka uregulowania krótkich sprawozdań z ważnych wydarzeń będących przedmiotem praw wyłącznych jest badana w ramach procesu rewizji dyrektywy o telewizji bez granic. Problematyką tą zajmie się również tzw. trzecia grupa fokusowa, której pierwsze spotkanie miało miejsce w listopadzie 2004 roku w Brukseli.

Po analizie zgłoszonych uwag członkowie Grupy, działając w oparciu o mandat udzielony przez Komitet Zarządzający ds. Mediów Rady Europy (CDMM) i we współpracy z Działem ds. Mediów, Dyrekcji Generalnej ds. Praw Człowieka Rady Europy opracowali projekt rekomendacji. Prace nad projektem rekomendacji oraz nad memorandum objaśniającym do ww. projektu kontynuowane będą w pierwszej połowie 2005 r., kiedy to odbędzie się ostatnie spotkanie ekspertów poświęcone temu projektowi. Następnie projekt zostanie przekazany do rozpatrzenia przez CDMM.

Postuluje się, aby państwa członkowskie Rady Europy podjęły - tam gdzie jest to potrzebne - środki mające zagwarantować publiczności prawo dostępu do informacji o ważnych wydarzeniach, będących przedmiotem praw wyłącznych, zarówno w kontekście krajowym, jaki i ponadgranicznym, biorąc pod rozwagę przedstawione w projekcie zasady. Wskazane jest, aby zasady te zostały przedstawione do wiadomości właściwym organizacjom, a ich stosowanie poddawane było regularnej ocenie.

Niewątpliwie kluczową kwestią jest właściwe wyważenie praw różnych podmiotów; praw organizatorów wydarzenia, nabywców praw wyłącznych i prawa publiczności do informacji.

Podczas podjętych prac starano się wziąć pod uwagę wszystkie te aspekty. Przy opracowywaniu projektu, opierając się na wskazówkach CDMM wzięto również pod uwagę aktualny stan rozwoju technologicznego oraz fakt, iż usługi społeczeństwa informacyjnego zyskują coraz bardziej na znaczeniu i coraz częściej stanowią źródło poszukiwania informacji o ważnych wydarzeniach społecznych.

Projekt będący przedmiotem prac Grupy odnosi się nie tylko do telewizji, lecz również do prasy drukowanej, radia, agencji prasowych oraz usług społeczeństwa informacyjnego. Projekt formułuje odrębne zasady w odniesieniu do poszczególnych mediów – uwzględniając ich specyfikę. W projekcie sformułowano kilka zaleceń:

- zasadę ogólną,
- zasady specyficzne, właściwe dla sektora prasy drukowanej i radia
- zasady specyficzne, właściwe dla telewizji
- zasady specyficzne, właściwe dla agencji prasowych
- zasady specyficzne, właściwe dla usług społeczeństwa informacyjnego oferujących dostęp do wiadomości.

W ramach prac Grupy sformułowano uwagi do projektowanych Deklaracji i Planu Działań, przedstawionych przez CDMM na VII Europejskiej Konferencji Ministerialnej w sprawie polityki środków masowego przekazu, która odbyła się w marcu 2005 roku w Kijowie.

Działania w dziedzinie polityki audiowizualnej w UE

Grupa Ekspercka nr 1 ds. nowelizacji dyrektywy o telewizji bez granic

Komisja Europejska powołała w 2004 roku trzy tzw. grupy fokusowe składające się z powołanych przez KE ekspertów pochodzących z krajów członkowskich UE. Są to:

- Grupa Fokusowa na temat spraw związanych z regulacją zawartości programowej.
- Grupa Fokusowa na temat zasad nadawania reklam.
- Grupa Fokusowa na temat prawa do informacji.

Spotkania grup poświęcone są swobodnej dyskusji zaproszonych ekspertów na tematy zaproponowane przez Komisję. Przedstawiciele Komisji nie określają formalnie swojego stanowiska. Spotkanie nie prowadzi też do żadnych uzgodnień. Komisja Europejska traktuje to jako jeszcze jedną formę konsultacji w trakcie prac nad przygotowaniem nowelizacji dyrektywy. Przewiduje się, że nowa dyrektywa zostanie przyjęta w 2007 roku i powinna pozostać w mocy do ok. 2015 roku. Rezultaty prac grup eksperckich mają być przedmiotem dyskusji podczas posiedzeń Komitetu Kontaktowego oraz High Level Group of Audiovisual Regulators.

Grupa ekspercka nr 1 powołana została przez Komisję Europejską w ramach prac nad przeglądem i przygotowaniem nowelizacji dyrektywy o telewizji bez granic. W jej skład weszły 53 osoby, wybrane przez Komisję Europejską spośród osób zgłoszonych przez kraje członkowskie (w tym 3 osoby z krajów Europy Środkowej i Wschodniej: z Czech, Rumunii i Polski). Grupa zajmowała się problematyką regulacji zawartości audiowizualnej w zakresie przedmiotowego i terytorialnego zakresu dyrektywy, czyli w odniesieniu do przepisów określających co jest przedmiotem regulacji oraz przepisów dyrektywy, które odnoszą się do spraw jurysdykcji państw członkowskich nad nadawcami/dostawcami treści audiowizualnych.

Pozostałe dwie grupy zajęły się problematyką regulacji reklamy oraz prawa do informacji oraz do krótkich sprawozdań z ważnych wydarzeń. Komisja Europejska zapowiedziała powołanie kolejnej grupy, która zajmie się kwestią ewentualnych efektów zastosowania przepisów o promocji produkcji europejskiej i niezależnej do przekazów nielinearnych (np. internetowych).

Spotkania grupy (8 października i 23 listopada 2004 roku oraz 17 lutego 2005 roku) nie prowadziły do formalnych uzgodnień. Komisja Europejska traktowała je jako jedną z wielu form konsultacji w trakcie prac nad przygotowaniem nowelizacji dyrektywy.

Dyskusje grupy eksperckiej nr 1 dotyczyły pięciu głównych tematów:

1. Podstawowe definicje.
2. Minimalne wymogi obowiązujące dla wszelkich form działalności audiowizualnej objętych dyrektywą.
3. Kwestia programów linearnych (telewizja i podobne usługi, np. webcasting).
4. Kwestia właściwości terytorialnej (jurysdykcja).
5. Możliwe formy i zakresy regulacji nowej dyrektywy.

Podstawowe definicje

Ponieważ podstawową cechą nowej dyrektywy ma być neutralność techniczna, zaś jej zakres my wykraczać poza tradycyjną (tzw. linearną) telewizję wyróżnioną ze względu na techniczne środki dystrybucji programu, zaistniała potrzeba zdefiniowania na nowo zakresu przedmiotowego dyrektywy. W związku z tym zaproponowano, by dyrektywa nie mówiła o „nadawcach”, ale o „dostawcach treści audiowizualnych”.

Dyskusja wyłoniła następujący sposób zdefiniowania tego zakresu:

- Dyrektywa ma dotyczyć usług w rozumieniu Traktatu (art. 59).
- Usługi te polegają na przekazywaniu ruchomego obrazu i dźwięku (istnieje możliwość, że dyrektywa obejmie swoim zakresem także radio, które w cyfrowej wersji satelitarnej nabrało też charakteru ponadgranicznego; gdyby tak się stało, być może odniesiono by do radia jedynie wymogi minimalne, stosowane do wszystkich form przekazów audiowizualnych).
- Przedmiotem regulacji będą przekazy zawierające treść redagowaną (kluczowe znaczenie ma odpowiedzialność redakcyjna za zawartość przekazu).
- Przedmiotem regulacji będą przekazy kierowane do powszechnego odbioru, tj. do nieograniczonej lub nieoznaczonej liczby odbiorców.
- Chodzi o przekazy dostarczane za pośrednictwem sieci komunikacji elektronicznej.

Minimalne wymogi obowiązujące dla wszelkich form działalności audiowizualnej objętych dyrektywą

Przyjęto zasadę „regulacji stopniowalnej” o odmiennym zakresie wymogów dla wszelkich przekazów objętych regulacją oraz dla programów linearnych.

Jeżeli idzie o wszelkie formy działalności audiowizualnej, wymogi odnoszące się do nich określono w sposób następujący:

- Identyfikacja dostawcy zawartości.
- Identyfikacja treści komercyjnych (reklama itp.), ale bez wymogu oddzielenia od treści programowych.
- Realizacja prawa do odpowiedzi.
- Ochrona małoletnich i godności ludzkiej.
- Promocja produkcji europejskiej i niezależnej.

Kwestia programów linearnych (telewizja i podobne przekazy, np. webcasting)

Programy linearne będzie obowiązywać zakres wymogów zbliżony do obecnego.

Kwestia właściwości terytorialnej (jurysdykcja)

Eksperci zgadzają się, że należy bardziej precyzyjnie zdefiniować użyte w art. 2 dyrektywy pojęcia „istotna część osób zatrudnionych przez nadawcę”, „decyzje redakcyjne” i „centrala” („head office”). Można tego dokonać albo przez nowelizację dyrektywy albo przez wydanie memorandum wyjaśniającego.

Eksperci na ogół zaakceptowali propozycję Komisji Europejskiej, by odwrócić kolejność kryteriów ujętych w art. 2 ust. 4 dyrektywy.

W odniesieniu do programów „zdelokalizowanych” lub założonych w innych krajach, niż kraj odbioru, po to by uniknąć podporządkowania przepisom kraju odbioru, większość ekspertów wolała nie wprowadzać nowych przepisów jurysdykcyjnych, które pomagałyby rozwiązywać problemy tego typu i pozostawić art. 2 w tym zakresie bez zmian.

Komisja Europejska i eksperci uznali, że zasadne jest stosowanie osobnych koncesji dla tych samych programów nadawanych zarówno z satelity, jak i w naziemnej telewizji cyfrowej (wyższy zakres wymogów dla telewizji naziemnej, skoro możliwość nadawania naziemnego ciągle jeszcze jest przywilejem dostępnym ograniczonej liczbie nadawców).

Możliwe formy i zakresy regulacji nowej dyrektywy

Komisja Europejska zaproponowała trzy rozwiązania wariantowe do wyboru:

1. Uaktualnienie obecnej dyrektywy w celu objęcia nią „webcasting”, telewizji dostarczanej systemami ADSL i podobnych przekazów linearnych (przekazy nielinearne nie zostałyby objęte zakresem dyrektywy) oraz wyjaśnienia i uproszczenia niektórych pojęć omawianych w grupach eksperckich (zwłaszcza w odniesieniu do reklamy);
2. Przyjęcie dyrektywy odnoszącej się do wszelkich przekazów audiowizualnych („content services directive”), zawierającej minimalne wymogi dla wszystkich dostawców przekazów audiowizualnych, różnicującej wymogi dla nadawców „pierwotnych” i „wtórnych” oraz narzucających dostawcom zawartości linearnej i nielinearnej wymogi odnośnie produkcji europejskiej i niezależnej;
3. Przyjęcie dyrektywy odnoszącej się do wszelkich przekazów audiowizualnych („content services directive”), zawierającej minimalne wymogi dla wszystkich dostawców przekazów audiowizualnych, różnicującej wymogi dla nadawców „pierwotnych” i „wtórnych” – łącznie w obu przypadkach z wymogami odnośnie produkcji europejskiej i niezależnej oraz przyjęcie zalecenia w sprawie promocji produkcji europejskiej i niezależnej przez dostawców zawartości nielinearnej.

Można przypuszczać, że wybór zostanie dokonany między wariantem 2 lub 3.

Nowe inicjatywy wspólnotowe a świadczenie usług audiowizualnych

Mając na względzie fakt, iż krajowy sektor audiowizualny z chwilą akcesji staje się częścią Rynku Wewnętrznego i wchodzi w obszar objęty wielowymiarową regulacją, Krajowa Rada z uwagą śledzi inicjatywy instytucji Unii Europejskiej, w szczególności związane ze wspólnotową polityką konkurencji, a także bierze udział w konsultacjach związanych z wypracowaniem polskiego stanowiska w tych kwestiach.

W okresie objętym sprawozdaniem można zidentyfikować trzy takie zasadnicze kwestie, z którymi wiążą się konsekwencje dla sektora audiowizualnego i w odniesieniu do których przedstawiciele Krajowej Rady brali udział w wypracowywaniu stanowiska strony polskiej:

- projekt dyrektywy o usługach na Rynku Wewnętrznym;
- problematyka usług świadczonych w interesie ogólnym;
- projekty regulacji wspólnotowych dotyczących pomocy publicznej w formie rekompensaty związanej z wykonywaniem usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym.

Pośród inicjatyw wspólnotowych mających znaczenie dla usług audiowizualnych należy wyróżnić przedstawiony przez Komisję Europejską w marcu 2004 roku projekt dyrektywy o usługach na Rynku Wewnętrznym [2004/0001 (COD)]. Projekt dyrektywy, będący inicjatywą podjętą w ramach Strategii Lizbońskiej ma na celu usunięcie barier stojących na drodze swobodnego przepływu usług na Rynku Wewnętrznym.

W swojej propozycji Komisja Europejska przyjęła podejście horyzontalne do rynku usług, zasadniczo rezygnując z określenia odrębnych specyficznych reguł dla poszczególnych sektorów. W tym zakresie projektowana dyrektywa zawiera więc ogólne postanowienia ułatwiające stosowanie swobody prowadzenia działalności gospodarczej przez usługodawców oraz swobodny przepływ usług.

Z tego powodu zrezygnowano również w projekcie ze szczegółowej harmonizacji odpowiednich przepisów obowiązujących w poszczególnych Państwach Członkowskich ograniczając ją tylko do przypadków koniecznych. Takie podejście umożliwiające zostało poprzez przyjęcie zasady „kraju pochodzenia” usługi, co w uproszczeniu oznacza, iż usługodawca podlega regułom kraju, w którym ma siedzibę.

Ułatwienie przepływu usług mają zapewnić przyjęte w projekcie rozwiązania w zakresie uproszczenia procedur administracyjnych, w tym utworzenia pojedynczych punktów kontaktowych, wprowadzenia stosowania procedur elektronicznych, ustalenia szczegółowych zasad, na jakich dopuszcza się stosowanie systemów zezwoleń wraz z obowiązkiem dokonania przeglądu takich systemów oraz zdefiniowanie barier, które powinny być zniesione. Proponowana regulacja przewiduje również zapisy dotyczące praw usługobiorców, delegowania pracowników w celu świadczenia usług oraz współpracy pomiędzy państwami członkowskimi w realizacji dyrektywy.

Prace nad projektem po stronie polskiej koordynuje Ministerstwo Gospodarki i Pracy. Przedstawiciele KRRiT biorą udział w tych pracach jako instytucja współpracująca, przekazując uwagi i opinie oraz współpracując z instytucją wiodącą przy przygotowywaniu instrukcji na posiedzenia Grupy ds. Konkurencyjności i Wzrostu działającej przy Radzie Unii Europejskiej.

W procesie wypracowywania polskiego stanowiska do projektu dyrektywy przedstawiciele Krajowej Rady, analizując implikacje zastosowania projektowanej dyrektywy w odniesieniu do sektora audiowizualnego zwracali uwagę na jej relacje w stosunku do pozostałych przepisów wspólnotowych mających zastosowanie do tego rodzaju usług, a w szczególności do dyrektywy o telewizji bez granic.

Wskazano, iż podejście przyjęte w projekcie dyrektywy nie w pełni uwzględnia specyfikę sfery audiowizualnej np. w zakresie dotyczącym udzielania zezwoleń. Wyrażano również wątpliwości związane z wpływem projektowanej regulacji na kwestię swobody kreowania krajowej polityki audiowizualnej, która powinna gwarantować zapewnienie różnorodności kulturalnej i uwzględniać specyfikę danego państwa. Wskazywano, iż powyższe cele mogą być najlepiej realizowane na poziomie krajowym.

Ponadto, postulowano wyjaśnienie relacji projektowanej dyrektywy o usługach w stosunku do rozwiązań przyjętych w dyrektywie o telewizji bez granic, w szczególności w zakresie stosowania reguły państwa pochodzenia i specyficznych reguł określania właściwości jurysdykcyjnej przyjętych na gruncie dyrektywy o telewizji bez granic. Pewne wątpliwości budziła także relacja postulowanych w projekcie rozwiązań do dyskusji toczącej się w związku z pracami nad nowelizacją dyrektywy o telewizji bez granic i popieraną przez wiele państw członkowskich koncepcją zmodyfikowanego podejścia do reguły państwa pochodzenia na gruncie dyrektywy o telewizji bez granic.

Mając te wątpliwości na względzie i uwzględniając szczególny charakter usług audiowizualnych postulowano w ramach uzgodnień koordynowanych przez Ministerstwo

Gospodarki i Pracy, wyłączenie tego sektora z zakresu projektowanej dyrektywy. Podobne stanowiska – wskazujące na wątpliwości związane z ewentualnym stosowaniem projektowanej dyrektywy do usług audiowizualnych oraz postulujące wyłączenie takich usług z jej zakresu - były prezentowane w ramach prac Grupy Roboczej ds. Konkurencyjności i Wzrostu również przez inne państwa członkowskie Unii Europejskiej.

W stanowisku strony polskiej przyjętym przez Radę Ministrów w listopadzie 2004 roku nie uwzględniono tego postulatu. Jednakże zwracając uwagę na szczególny charakter usług kulturalnych o charakterze ekonomicznym wskazano w stanowisku strony polskiej, iż w celu umożliwienia państwom członkowskim prowadzenia własnej polityki kulturalnej, powinny zostać one objęte szczegółowymi uregulowaniami prawnymi, uwzględniającymi art. 151 Traktatu oraz rozwiązania przyjęte w projekcie konwencji UNESCO o ochronie różnorodności treści kulturalnych i artystycznych środków wyrazu.

Po uwzględnieniu wyników prac prowadzonych na forum tej Grupy Roboczej, w listopadzie 2004 roku opracowany został dokument roboczy, a na jego podstawie w styczniu 2005 roku nowa wersja projektu dyrektywy. Projekt bardziej precyzyjnie wskazuje na relacje projektowanej dyrektywy do dyrektywy o telewizji bez granic. Jednakże opracowany tekst nie usuwa wszystkich wątpliwości.

Obecnie dokument ten jest przedmiotem dalszych prac na forum ww. Grupy Roboczej, w której stronę polską reprezentują przedstawiciele Ministerstwa Gospodarki i Pracy. Przedstawiciele KRRiT współpracują przy opracowywaniu instrukcji na posiedzenia Grupy, przygotowywanych w oparciu o przyjęte przez Radę Ministrów stanowisko. Również w Parlamencie Europejskim propozycja Komisji była przedmiotem debaty. Na początek 2005 roku przewiduje się przygotowanie sprawozdania Parlamentu w sprawie dyrektywy, a pierwsze czytanie projektu dyrektywy odbędzie się prawdopodobnie pod koniec pierwszej połowy bieżącego roku.

Kolejną kwestią, której znaczenie dla sektora audiowizualnego nie budzi wątpliwości jest wspólnotowe podejście do usług użyteczności publicznej. Problematyka ta jest niezwykle istotna dla sektora usług audiowizualnych ponieważ obejmuje usługi świadczone przez radiofonię i telewizję publiczną.

W ramach prac nad tym zagadnieniem Komisja Europejska przyjęła w maju 2003 roku Zieloną Księgę na temat usług użyteczności publicznej, która zainicjowała zakrojone na szeroką skalę konsultacje publiczne dotyczące tego, w jaki sposób najlepiej propagować świadczenie wysokiej jakości usług użyteczności publicznej w Unii Europejskiej. Zielona Księga skłoniła wiele stron do wyrażenia opinii w kwestii ogólnej roli, jaką ma spełniać Unia Europejska w wyznaczaniu celów usług publicznych w zakresie usług użyteczności publicznej, jak również organizacji, finansowania i oceny świadczenia tych usług.

W maju 2004 roku Komisja przedstawiła Białą Księgę w sprawie usług użyteczności publicznej będącą rezultatem przeprowadzonych konsultacji. Prace nad wypracowaniem stanowiska Polski dotyczącego uregulowania usług użyteczności publicznej na poziomie wspólnotowym, koordynuje Ministerstwo Gospodarki i Pracy.

W ramach konsultacji prowadzonych przez Komisję Europejską w sprawie przygotowanej przez nią „Białej Księgi w sprawie usług użyteczności publicznej” przedstawiciele Krajowej Rady przygotowali uwagi do tego dokumentu. W szczególności wskazano, iż niecelowe jest wprowadzanie na poziomie wspólnotowym horyzontalnej regulacji usług użyteczności publicznej, postulując oparcie się na modelu sektorowym pozwalającym w pełnijszy sposób uwzględniać specyfikę poszczególnych rodzajów usług, w tym w szczególności usług audiowizualnych. Podniesiono uwagę, iż sektor audiowizualny jest sektorem wrażliwym, a szczególna rola wypełniana przez publiczną radiofonię i

telewizję, bezpośrednio związana z potrzebami demokratycznymi, społecznymi i kulturowymi każdego społeczeństwa, uzasadnia potrzebę specyficznej regulacji.

W „Zielonej Księdze w sprawie usług użyteczności publicznej” Komisja zwróciła uwagę na istotną rolę pełnioną przez krajowego, niezależnego regulatora rynku. W „Białej Księdze” odnotowano także sygnalizowaną w procesie konsultacji potrzebę bliższej współpracy pomiędzy regulatorami a Komisją Europejską, a także zapowiedziano wspieranie dalszego rozwoju wzajemnej współpracy pomiędzy regulatorami.

Rezultaty prowadzonych konsultacji znajdują odzwierciedlenie w dyskusji nad projektem stanowiska strony polskiej w sprawie usług interesu ogólnego, przyjętym we wrześniu 2004 r. przez Komitet Europejski Rady Ministrów. W stanowisku dostrzeżono kwestie związane ze specyficznym sektorem usług interesu ogólnego, jakim jest radiofonia i telewizja publiczna.

Na kolejnych etapach prac nad stanowiskiem w sprawie usług użyteczności publicznej objęto jego zakresem przedstawione przez Komisję Europejską projekty dokumentów dotyczących pomocy publicznej udzielanej w formie rekompensaty za świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym.

Przygotowanie tych instrumentów wspólnotowych do lipca 2005 roku zapowiedziano w umieszczonym w Białej Księdze harmonogramie prac związanych z problematyką usług użyteczności publicznej. Projekty tych regulacji zgodnie z ustaleniami podjętymi przez Komitet Europejski Rady Ministrów były przedmiotem odrębnych konsultacji, których przeprowadzenie powierzono Urzędowi Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Propozycje Komisji Europejskiej są odpowiedzią na orzeczenie Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości z 24 lipca 2003 roku w sprawie Altmark, w którym stwierdził on, iż rekompensata dla przedsiębiorcy wykonującego zadania publiczne nie stanowi pomocy publicznej w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu Ustanawiającego Wspólnotę Europejską, o ile spełnia warunki sformułowane w tym orzeczeniu.

Komisja Europejska, biorąc pod uwagę podejście zaprezentowane przez Trybunał postanowiła w projektowanych regulacjach sformułować szczególne kryteria oceny zgodności pomocy publicznej udzielanej przedsiębiorstwom świadczącym usługi w ogólnym interesie gospodarczym z art. 86 ust. 2 Traktatu. Znalazłyby one zastosowanie w wypadkach, gdy warunki sformułowane przez Trybunał w orzeczeniu Altmark nie zostaną spełnione.

Obecnie szczegółowe kryteria oceny zgodności pomocy publicznej dla telewizji i radiofonii publicznej z Traktatem są zawarte przedstawionym przez Komisję Europejską Komunikacie w sprawie stosowania reguł dotyczących pomocy państwa do publicznej radiofonii i telewizji (2001/C 320/04), który przedstawia interpretację Komisji wspólnotowych regulacji prawnych z tego zakresu.

Instrumenty zapowiedziane w Białej Księdze zostały przedstawione przez Komisję w pierwszej połowie 2004 roku i skierowane do konsultacji wśród państw członkowskich. Uwagi zgłoszone przez przedstawicieli KRRiT zostały przekazane Ministerstwu Kultury w maju 2004 roku. W uwagach tych postulowano, aby uwzględnić w projektowanych rozwiązaniach szczegółowe reguły właściwe dla radiofonii i telewizji publicznej. Zgłoszono w szczególności postulat oparcia oceny finansowania nadawców publicznych, na obecnie obowiązujących kryteriach określonych w szczególności w Komunikacie Komisji Europejskiej z 2001 roku w sprawie stosowania reguł dotyczących pomocy państwa do publicznej radiofonii i telewizji.

Projektowana decyzja Komisji w sprawie zastosowania postanowień art. 86 Traktatu w odniesieniu do pomocy publicznej w formie rekompensaty przydzielanej tym przedsiębiorcom, którym powierzono świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym,

zwalnia z obowiązku notyfikowania środków pomocowych objętych jej zakresem i spełniających wymagania w niej sformułowane. Znajduje ona zastosowanie do rekompensaty usługi świadczonej w interesie publicznym, będącej pomocą państwa i spełniającej kryteria sformułowane w projekcie.

Zważywszy na szczególnie kulturotwórczy charakter publicznej radiofonii i telewizji podkreślony m.in. w Protokole Amsterdamskim, proponowano rozważenie rozszerzenia zakresu projektowanej decyzji i wyłączenie spod obowiązku notyfikacji środków pomocowych na rzecz jednostek publicznej radiofonii i telewizji świadczących usługi w powszechnym interesie gospodarczym.

Kryteria zawarte w projektowanej decyzji ujęte są w sposób nieco odmienny od tych przyjętych w Komunikacie w sprawie stosowania reguł dotyczących pomocy państwa do publicznej radiofonii i telewizji. Postulowano by utrzymać stosowanie w stosunku do nadawców publicznych wcześniej ustalonych przez Komisję kryteriów przeznaczonych dla oceny systemów finansowania nadawców publicznych sprecyzowanych w ww. Komunikacie. Dlatego też za celowe uznano wprowadzenie do projektu decyzji odpowiednich zapisów wskazujących na utrzymanie obecnego podejścia do oceny finansowania nadawców publicznych tj. stosowania w tym zakresie szczególnych reguł Komunikatu.

Projekt wspólnotowych wytycznych o pomocy publicznej w formie rekompensaty za świadczenie usług interesu ogólnego formułuje ramowe zasady oceny zgodności pomocy udzielanej w formie rekompensaty za wykonywanie usług użyteczności publicznej w świetle art. 86 ust. 2 Traktatu, innej niż wchodząca w zakres projektowanej decyzji, o której mowa powyżej. Jak wskazano w projekcie, Wytycznych „nie stosuje się do publicznej radiofonii i telewizji objętych Komunikatem Komisji Europejskiej w sprawie stosowania reguł dotyczących pomocy państwa do publicznej radiofonii i telewizji”.

Projekt dyrektywy Komisji zmieniającej Dyrektywę 80/723/EEC w sprawie przejrzystości stosunków finansowych pomiędzy państwami członkowskimi a przedsiębiorstwami publicznymi, bierze pod uwagę orzeczenie ETS w sprawie Altmark i nakłada obowiązki przewidziane tą dyrektywą na wszystkie podmioty otrzymujące rekompensatę za świadczenie usług interesu ogólnego. Takie rozwiązanie nie budzi wątpliwości, ponieważ w chwili obecnej ustawa o radiofonii i telewizji zawiera odpowiednie uregulowania w zakresie przejrzystości w odniesieniu do rekompensaty przekazywanej w związku z realizowaniem misji publicznej przez nadawców.

Stanowisko takie było również prezentowane na późniejszych etapach konsultacji i zasadniczo zostało uwzględnione w dokumencie uzupełniającym treść stanowiska strony polskiej w sprawie usług użyteczności publicznej, przyjętym przez Komitet Europejski Rady Ministrów w styczniu 2005 roku.

Komitet MEDIA Plus

W 2004 roku odbyło się 5 spotkań Komitetu Media Plus, podczas których na bieżąco zatwierdzane były propozycje współfinansowania projektów przez Komisję Europejską, proponowane zmiany w procedurze oraz zasadach poszczególnych wezwań do składania ofert.

Komisja informowała również o powołaniu Agencji Wykonawczej, która będzie zarządzała całością spraw związanych z Programem Media. Agencja będzie zatrudniała ok. 300 osób, z czego 20 % to urzędnicy, a pozostali będą pracownikami zatrudnionymi czasowo. Jest to nowa struktura w Komisji Europejskiej i dotyczy wszystkich programów wspólnotowych.

W 2004 roku, w ramach publicznych konsultacji, również na forum Komitetu Media Plus toczyła się dyskusja nad przygotowanym projektem Decyzji Parlamentu i Rady UE dotyczącej kolejnej edycji Programu MEDIA na lata 2007-2013. Główne cele Programu pozostaną niezmienione, nastąpi jednak inne rozłożenie akcentów i wzmocnienie niektórych priorytetów. Program Media 2007 będzie zintegrowanym programem zastępującym istniejące Programy Media Plus i Media Szkolenie uwzględniającym zmiany technologiczne w sektorze, z jednym zwiększonym budżetem, co ułatwi odpowiednie rozdzielenie środków na poszczególne działania oraz elastyczne reagowanie na ewentualną potrzebę zmiany priorytetów w trakcie trwania Programu. Uwzględniony zostanie również zróżnicowany poziom rozwoju rynku audiowizualnego w nowych państwach członkowskich. Zgodnie z propozycją, w skład Programu Media 2007 zostanie włączona akcja „I2I Audiovisual” mająca na celu pomoc filmom oraz niezależnym firmom producenckim w dostępie do pożyczek i gwarancji banków i innych instytucji finansowych.

Europejskie Obserwatorium Audiowizualne

W 2004 roku prezydencję w Europejskim Obserwatorium Audiowizualnym sprawowała Francja. Odbyły się dwa posiedzenia plenarne Rady Wykonawczej EOA oraz dwa posiedzenia Biura EOA. W 2004 roku Obserwatorium aktywnie rozwijało swoją działalność poprzez publikacje, rozbudowę baz danych, działania marketingowe oraz udział w seminariach i konferencjach. Współpraca Obserwatorium z krajami członkowskimi, Radą Europy oraz Komisją Europejską przebiega bardzo dobrze i korzystnie dla rozwoju rynku audiowizualnego.

Zgodnie z decyzją Rady Wykonawczej Obserwatorium z 2003 roku, w oparciu o możliwości budżetowe, w kolejnych latach podejmowane będą działania tej organizacji w nowych obszarach, dotyczących prawa podatkowego i prawa pracy, multimediiów i nowych technologii w sektorze audiowizualnym oraz poszerzony zostanie zakres geograficzny, objęty analizami i opracowaniami Obserwatorium.

* * *

Na podstawie uchwały nr 118 z 10 marca 2005 roku Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji:

Przewodniczący Krajowej Rady
Radiofonii i Telewizji

dr hab. Danuta Waniek

Warszawa, 10 marca 2005 roku